



Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

Βασικά στοιχεία σχετικά με τις γλώσσες διδασκαλίας στο σχολείο στην Ευρώπη

Έκδοση 2023 | Έκθεση
Ευρυδίκης



Αθλητισμός
Jean Monnet
ΝΕΟΛΑΙΑ
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση
Επαγγελματική
εκπαίδευση και
κατάρτιση
Εκπαίδευση ενηλίκων

ERASMUS+

Εμπλουτίζοντας ζωές, ανοίγοντας μυαλά

Σχολική ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση διατίθενται στο Διαδίκτυο (<http://europa.eu>).

Το Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2023

Εκτύπωση ISBN 978-92-9488-108-3 ISSN 1830-2076 doi:10.2797/737474 EC-XA-22-001-EN-C

ΑΡΧΕΙΟ PDF ISBN 978-92-9488-107-6 doi:10.2797/529032 EC-XA-22-001-EN-N

© Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης και Πολιτισμού, 2023

Η πολιτική της Επιτροπής για την περαιτέρω χρήση εφαρμόζεται με την απόφαση 2011/833/ΕΕ της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με την περαιτέρω χρήση εγγράφων της Επιτροπής (ΕΕ L 330 της 14.12.2011, σ. 39 - <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>).

Εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά, η περαιτέρω χρήση αυτού του εγγράφου επιτρέπεται βάσει της άδειας Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Αυτό σημαίνει ότι επιτρέπεται η επαναχρησιμοποίηση, υπό την προϋπόθεση ότι δίνεται η κατάλληλη πίστωση και αναφέρονται τυχόν αλλαγές.

Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή στοιχείων που δεν ανήκουν στην ΕΕ, ενδέχεται να απαιτείται άδεια απευθείας από τους αντίστοιχους δικαιούχους. Η ΕΕ δεν κατέχει τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας σε σχέση με εικόνες που δεν φέρουν τον δείκτη πνευματικών δικαιωμάτων © Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Φωτογραφία εξωφύλλου: © Julia Tim/stock.adobe.com © τα πάντα bagel/stock.adobe.com;

© Alice/stock.adobe.com © VectorPunks/stock.adobe.com;

© ok_creation/stock.adobe.com.



*Eŭropo
Demokratio
Esperanto*

Έγγραφο του Pierre Dieumegard για την [Ευρώπη-Δημοκρατία-Esperanto](#)

Σκοπός αυτού του «προσωρινού» εγγράφου είναι να επιτρέψει σε περισσότερους ανθρώπους στην Ευρωπαϊκή Ένωση να λάβουν γνώση των εγγράφων που παράγονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (και χρηματοδοτούνται από τους φόρους τους). **Χωρίς μεταφράσεις, οι άνθρωποι αποκλείονται από τη συζήτηση.**

Το έγγραφο της This ήταν [μόνο στα αγγλικά σε αρχείο pdf](#). Από αυτό το αρχικό αρχείο, φτιάξαμε ένα odt-file, που προετοιμάστηκε από το λογισμικό Libre Office, για αυτόματη μετάφραση σε άλλες γλώσσες. [Τα αποτελέσματα είναι πλέον διαθέσιμα σε όλες τις επίσημες γλώσσες.](#)

Είναι επιθυμητό η διοίκηση της ΕΕ να αναλάβει τη μετάφραση σημαντικών εγγράφων. Τα «σημαντικά έγγραφα» δεν είναι μόνο οι νόμοι και οι κανονισμοί, αλλά και οι σημαντικές πληροφορίες που απαιτούνται για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων από κοινού.

Προκειμένου να συζητήσουμε μαζί το κοινό μας μέλλον και να επιτρέψουμε αξιόπιστες μεταφράσεις, η διεθνής γλώσσα Εσπεράντο θα ήταν πολύ χρήσιμη λόγω της απλότητας, της κανονικότητας και της ακρίβειάς της.

Επικοινωνήστε μαζί μας:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:kontakto@europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>



Βασικά δεδομένα σχετικά με τη διδασκαλία γλωσσών στο σχολείο στην Ευρώπη Έκδοση 2023

Έκθεση Eurydice

Το έγγραφο αυτό δημοσιεύθηκε από τον Ευρωπαϊκό Εκτελεστικό Οργανισμό Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA· Πλατφόρμες, Μελέτες και Μονάδα Ανάλυσης).

Παρακαλείσθε να αναφέρετε την παρούσα δημοσίευση ως:

Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Eurydice, 2023. *Βασικά δεδομένα σχετικά με τη διδασκαλία γλωσσών στο σχολείο στην Ευρώπη — 2023 έκδοση*, έκθεση Eurydice, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο.

Το χειρόγραφο ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2023.

© Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης και Πολιτισμού, 2023

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης και Πολιτισμού
Πλατφόρμες, Μελέτες και Μονάδα Ανάλυσης
Avenue du Bourget 1 (J-70 — Μονάδα A6)
Be-1049 Βρυξέλλες
Τηλ. + 32 22995058
Φαξ + 32 22921971
Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: eacea-eurydice@ec.europa.eu
Ο ιστότοπος: <http://eurydice.eacea.ec.europa.eu>

ΠΡΟΛΟΓΟΣ



Ένας διάσημος φιλόσοφος είπε κάποτε: «Τα όρια της γλώσσας μου σημαίνουν τα όρια του κόσμου μου». Αλλά όταν η γλώσσα σας γίνει δύο γλώσσες, τρεις γλώσσες ή δέκα γλώσσες, τότε τα όρια αρχίζουν πραγματικά να θολώνουν. Στις γλώσσες σκεφτόμαστε, αισθανόμαστε, φανταζόμαστε και σχεδιάζουμε. Υπαγορεύουν τον τρόπο με τον οποίο επικοινωνούμε τη γνώση, την πίστη, την εμπειρία, την επιθυμία μας. Η γλώσσα είναι το πώς αποκαλύπτουμε τον εαυτό μας και πώς αντιλαμβανόμαστε τους άλλους. Μετά από όλα, χρησιμοποιούμε τις γλώσσες για να φέρουμε την αλλαγή στην κοινωνία και να εφεύρουμε το μέλλον μας.

Ως εκ τούτου, οι γλώσσες είναι κεντρικής σημασίας για τη ζωή μας και διαδραματίζουν θεμελιώδη ρόλο στην εκπαίδευση. Η Ευρώπη είναι μια γλωσσικά ποικιλόμορφη ήπειρος. Η γλωσσική πολυμορφία είναι επίσης μια πραγματικότητα σε πολλά από τα σχολεία μας. Αυτή η πραγματικότητα προσφέρει πλούσιες ευκαιρίες σε όλους τους μαθητές, κυρίως προωθώντας το ενδιαφέρον τους για τον ευρύ κόσμο και αναπτύσσοντας τις διαπολιτισμικές τους δεξιότητες. Παρ' όλα αυτά, πρέπει να δώσουμε προσοχή στην κατάλληλη υποστήριξη των μαθητών που μαθαίνουν στο σχολείο σε άλλη γλώσσα από το σπίτι ή τις πρώτες τους γλώσσες.

Η υποστήριξη της γλωσσικής πολυμορφίας και της εκμάθησης γλωσσών αποτελεί σταθερή πολιτική γραμμή της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Η γλωσσική πολυμορφία της ίδιας της Ευρώπης και η πρώιμη φιλοδοξία της ΕΕ να δημιουργήσει έναν κοινό χώρο όπου οι πολίτες θα μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα διασυνοριακά απαιτούσαν ισχυρές δεσμεύσεις για την προώθηση της εκμάθησης γλωσσών.

Στην εκπαίδευση, πιο συγκεκριμένα, στόχος μας είναι να οικοδομήσουμε έναν Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης όπου όλοι οι νέοι θα λαμβάνουν ποιοτική εκπαίδευση. Στο πλαίσιο αυτό, η γνώση των γλωσσών αποτελεί βασική ικανότητα που ανοίγει τις πόρτες σε ασυναγώνιστες μαθησιακές εμπειρίες στην Ευρώπη και πέραν αυτής. Στην πραγματικότητα, εδώ και πολλά χρόνια, ακολουθούμε μια πολιτική που ενθαρρύνει όλους τους νέους να αποκτήσουν γλωσσικές δεξιότητες από μικρή ηλικία, έτσι ώστε μέχρι το τέλος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης να είναι σε θέση να κατέχουν δύο γλώσσες, εκτός από τη γλώσσα της εκπαίδευσης. Οι προσπάθειες πρέπει να συνεχιστούν και μάλιστα να επιταχυνθούν προς αυτή την κατεύθυνση.

Για να επιτύχουμε την παροχή ποιοτικής γλωσσικής εκπαίδευσης στα σχολεία, υποστηρίζουμε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών. Η προσέγγισή μας αγκαλιάζει την πολυγλωσσία στα σχολεία και προωθεί την ανάπτυξη γενικής γλωσσικής ευαισθητοποίησης μεταξύ των εκπαιδευτικών. Για παράδειγμα, ενθαρρύνει τη συνεργατική διδασκαλία μεταξύ καθηγητών γλωσσών και άλλων καθηγητών, χρησιμοποιώντας καινοτόμες, χωρίς αποκλεισμούς και πολυγλωσσικές προσεγγίσεις διδασκαλίας, και προωθώντας μαθησιακές εμπειρίες στο εξωτερικό για σπουδαστές και εκπαιδευτικούς, μέσω του προγράμματος Erasmus +.

Η παρούσα έκθεση παρέχει δεδομένα και συγκριτικές αναλύσεις για μια διδακτική εικόνα της διδασκαλίας γλωσσών στις ευρωπαϊκές χώρες. Για παράδειγμα, μπορείτε να διαπιστώσετε ότι σε ολόκληρη την ΕΕ, οι μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα από μικρότερη ηλικία από ποτέ. Και τα αγγλικά είναι η πιο μορφωμένη ξένη γλώσσα με πάνω από το 98 % των μαθητών της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης να τα μαθαίνουν σε επίπεδο ΕΕ.

Ωστόσο, όσον αφορά τη δεύτερη ξένη γλώσσα, απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες, καθώς δεν βλέπουμε αισθητή βελτίωση.

Είμαι πεπεισμένος ότι αυτή η έκθεση θα στηρίξει σημαντικά τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τους ενδιαφερόμενους φορείς στον τομέα της εκπαίδευσης, σχεδιάζοντας και εφαρμόζοντας πολιτικές στον τομέα αυτό και επιδιώκοντας, τελικά, τη βελτίωση της διδασκαλίας γλωσσών στα σχολεία μας και την ενεργό προώθηση της γλωσσικής πολυμορφίας.

Μαρίγια Γκάμπριελ

Επίτροπος αρμόδιος για την καινοτομία, την έρευνα, τον πολιτισμό, την εκπαίδευση και τη νεολαία

Πίνακας περιεχομένων

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	6
ΚΩΔΙΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.....	12
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	14
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ.....	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΠΛΑΙΣΙΟ.....	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β — ΟΡΓΑΝΩΣΗ.....	37
ΤΜΗΜΑ Ι — ΔΟΜΕΣ.....	37
ΤΜΗΜΑ ΙΙ — ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ.....	51
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ.....	70
ΤΜΗΜΑ Ι — ΑΡΙΘΜΟΣ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΠΟΥ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ.....	70
ΤΜΗΜΑ ΙΙ — ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΠΟΥ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ.....	85
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ.....	104
ΤΜΗΜΑ Ι — ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ.....	104
ΤΜΗΜΑ ΙΙ — ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	115
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ.....	126
ΤΜΗΜΑ Ι — ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	126
ΤΜΗΜΑ ΙΙ — ΜΕΤΡΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΟΚΙΜΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΛΩΣΣ.....	146
ΑΝΑΦΟΡΕΣ.....	155
ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ.....	157
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΟΡΟΛΟΓΙΑ.....	162
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	164
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΛΕΠΤΟΜΕΡΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	164
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: CLIL ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.....	183
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ.....	188

Δείκτης σχήματος

Σχήμα A1: Κρατικές γλώσσες και περιφερειακές, μειονοτικές ή μη εδαφικές γλώσσες με επίσημο καθεστώς, 2021/2022.....	27
Σχήμα A2: Ποσοστό μαθητών ηλικίας 15 ετών που μιλούν κυρίως μια διαφορετική γλώσσα στο σπίτι από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης, 2018.....	31
Σχήμα A3: Ποσοστά μεταναστών και μη μεταναστών 15 ετών μαθητών, ανά γλώσσα που ομιλείται στο σπίτι, 2018.....	34
Σχήμα A4: Ποσοστό των μαθητών ηλικίας 15 ετών που φοιτούν σε σχολεία όπου πάνω από το 25 % των μαθητών μιλούν κυρίως μια διαφορετική γλώσσα στο σπίτι από τη γλώσσα του σχολείου, 2018.....	36
Σχήμα B1: Ηλικία έναρξης κατά την οποία η πρώτη και η δεύτερη ξένη γλώσσα αποτελούν υποχρεωτικά μαθήματα για όλους τους σπουδαστές προσχολικής, πρωτοβάθμιας και/ή γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 0–3), 2021/2022.....	39
Σχήμα B2: Περίοδος κατά την οποία η εκμάθηση ξένης γλώσσας ήταν υποχρεωτική στην προσχολική, πρωτοβάθμια και/ή γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 0–3) το 2021/2022, και διαφορές από το 2002/2003.....	41
Σχήμα B3: Περίοδος κατά την οποία η εκμάθηση δύο ξένων γλωσσών ήταν υποχρεωτική στην πρωτοβάθμια και/ή γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3) το 2021/2022, και διαφορές σε σχέση με την περίοδο 2002/2003.....	44
Σχήμα B4: Ξένες γλώσσες που παρέχονται ως δικαίωμα και ως υποχρεωτικά μαθήματα για όλους τους σπουδαστές πρωτοβάθμιας και/ή γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 1–3), 2021/2022.....	46
Σχήμα B5: Διαφορά μεταξύ φοιτητών γενικής εκπαίδευσης και σπουδαστών ΕΕΚ όσον αφορά τον αριθμό των ετών που δαπανήθηκαν για την εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας ως υποχρεωτικό θέμα, 2021/2022.....	48
Σχήμα B6: Διαφορά μεταξύ φοιτητών γενικής εκπαίδευσης και σπουδαστών ΕΕΚ όσον αφορά τον αριθμό των ετών που δαπανήθηκαν για την εκμάθηση δύο ξένων γλωσσών ταυτόχρονα ως υποχρεωτικά μαθήματα, 2021/2022.....	49
Σχήμα B7: Ειδικές ξένες γλώσσες υποχρεωτικές για όλους τους σπουδαστές πρωτοβάθμιας και κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 1–2), 2021/2022.....	52
Σχήμα B8: Ξένες γλώσσες που προσδιορίζονται στα έγγραφα καθοδήγησης ανωτάτου επιπέδου για την πρωτοβάθμια και τη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2021/2022.....	55
Σχήμα B9: Περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες που αναφέρονται ειδικά στα έγγραφα καθοδήγησης ανωτάτου επιπέδου για την πρωτοβάθμια και τη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2021/2022.....	59
Σχήμα B9: Περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες που αναφέρονται ειδικά στα έγγραφα καθοδήγησης ανωτάτου επιπέδου για την πρωτοβάθμια και τη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2021/2022.....	60
Σχήμα B10: Η μελέτη της κλασικής ελληνικής και λατινικής γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 2–3), 2021/2022.....	63
Σχήμα B11: Δικαίωμα διδασκαλίας κατ'οίκον για σπουδαστές από οικογένειες μεταναστών στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2021/2022.....	65
Σχήμα B12: Ύπαρξη προγραμμάτων CLIL και καθεστώς των γλωσσών που χρησιμοποιούνται στο CLIL στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2021/2022.....	68
Σχήμα Γ1α: Ποσοστό μαθητών που μαθαίνουν ξένες γλώσσες στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1), ανά αριθμό γλωσσών, 2020.....	72
Σχήμα Γ1β: Ποσοστό μαθητών που μαθαίνουν τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1), κατά ηλικία, 2020.....	72

Σχήμα Γ2: Τάσεις όσον αφορά το ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1), 2013 και 2020.....	74
Σχήμα Γ3: Ποσοστό μαθητών που μαθαίνουν ξένες γλώσσες στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2), ανά αριθμό γλωσσών, 2020.....	76
Σχήμα Γ4: Τάσεις στο ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2), 2013 και 2020.....	77
Σχήμα Γ5: Ποσοστό μαθητών που μαθαίνουν ξένες γλώσσες στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 3), ανά αριθμό γλωσσών, 2020.....	79
Σχήμα Γ6: Τάσεις στο ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 3), 2013 και 2020.....	81
Σχήμα Γ7: Μέσος αριθμός ξένων γλωσσών που μαθαίνονται ανά σπουδαστή στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2020.....	83
Σχήμα Γ8: Η πλέον μαθημένη ξένη γλώσσα στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2020.....	86
Σχήμα Γ9: Χώρες με υψηλό ποσοστό φοιτητών (πάνω από 90 %) που μαθαίνουν αγγλικά στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2020.....	88
Σχήμα Γ10: Η δεύτερη πιο μαθημένη ξένη γλώσσα στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2020.....	90
Σχήμα Γ11: Ξένες γλώσσες εκτός της αγγλικής, της γαλλικής, της γερμανικής και της ισπανικής που μαθαίνουν τουλάχιστον το 10 % των σπουδαστών πρωτοβάθμιας και γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 1–3), 2020.....	92
Σχήμα Γ12: Τάσεις στα ποσοστά των μαθητών που μαθαίνουν αγγλικά στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2013 και 2020.....	94
Σχήμα Γ13: Τάσεις στα ποσοστά των μαθητών που μαθαίνουν γαλλικά στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2013 και 2020.....	96
Σχήμα Γ14: Τάσεις στα ποσοστά των μαθητών που μαθαίνουν γερμανικά στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2013 και 2020.....	98
Σχήμα Γ15: Τάσεις του ποσοστού των μαθητών που μαθαίνουν ισπανικά στη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2–3), 2013 και 2020.....	100
Σχήμα Γ16: Διαφορές στα ποσοστά των μαθητών που μαθαίνουν αγγλικά στη γενική και επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 3), 2020.....	102
Σχήμα Δ1: Βαθμός εξειδίκευσης των καθηγητών ξένων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1), 2021/2022.....	105
Σχήμα Δ2: Προσόντα που απαιτούνται για την εργασία σε σχολεία που παρέχουν διδασκαλία CLIL τύπου Α στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2021/2022.....	107
Σχήμα Δ3: Ποσοστό εκπαιδευτικών στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2) που είχαν κατάρτιση στη διδασκαλία σε πολύγλωσσα ή πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα, 2018.....	110
Σχήμα Δ4: Παραδείγματα βασικών όρων που περιγράφουν τις δραστηριότητες CPD που σχετίζονται με τη «γλώσσα ευαισθητοποίησης στα σχολεία», 2021/2022.....	114
Σχήμα Δ5: Ύπαρξη συστάσεων ανώτατου επιπέδου σχετικά με το περιεχόμενο της ITE για τους υποψήφιους καθηγητές ξένων γλωσσών και την περίοδο που πρέπει να δαπανηθεί στη χώρα-στόχο γλώσσα, 2021/2022.....	116
Σχήμα Δ6: Ποσοστό σύγχρονων καθηγητών ξένων γλωσσών στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2) που έχουν διαμείνει στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς, 2013 και 2018.....	118
Σχήμα Δ7: Προγράμματα χρηματοδότησης που παρέχονται από αρχές ανώτατου επιπέδου για τη στήριξη της διακρατικής κινητικότητας των καθηγητών ξένων γλωσσών στην πρωτοβάθμια και τη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2021/2022.....	119

Σχήμα Δ8: Ποσοστό κινητών σύγχρονων καθηγητών ξένων γλωσσών στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2) που έχουν μεταβεί στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς με την υποστήριξη προγράμματος κινητικότητας, 2018.....	121
Σχήμα Δ9: Ποσοστό μετακινούμενων εκπαιδευτικών στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2), ανά επαγγελματικό λόγο μετάβασης στο εξωτερικό, σε επίπεδο ΕΕ, 2018.....	123
Σχήμα D10: Ποσοστό μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2) για μακρές και σύντομες διαμονές στο εξωτερικό, 2018.....	125
Σχήμα E1: Αριθμός ωρών υποχρεωτικής διδασκαλίας ξένων γλωσσών κατά τη διάρκεια ενός πλασματικού έτους στην υποχρεωτική γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση πρωτοβάθμιας και πλήρους φοίτησης, 2020/2021.....	128
Σχήμα E2: Αριθμός ωρών ανά ονομαστικό έτος που διατίθενται για τη διδασκαλία της πρώτης και της δεύτερης ξένης γλώσσας ως υποχρεωτικών μαθημάτων στην υποχρεωτική γενική εκπαίδευση πλήρους φοίτησης, 2020/2021.....	131
Σχήμα E3: Σχέση μεταξύ του χρόνου διδασκαλίας για την πρώτη ξένη γλώσσα και του αριθμού των βαθμών κατά τους οποίους διδάσκεται η γλώσσα αυτή στην υποχρεωτική γενική εκπαίδευση πλήρους φοίτησης, 2020/2021.....	134
Σχήμα E4: Χρόνος διδασκαλίας που χορηγείται σε ξένες γλώσσες ως υποχρεωτικά μαθήματα, ως ποσοστό του συνολικού χρόνου διδασκαλίας στην υποχρεωτική γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση πρωτοβάθμιας και πλήρους φοίτησης, 2020/2021.....	137
E5: Αλλαγές (σε ποσοστά) στον συνιστώμενο ελάχιστο χρόνο διδασκαλίας ανά ονομαστικό έτος που χορηγείται στις ξένες γλώσσες ως υποχρεωτικά μαθήματα μεταξύ 2013/2014 και 2020/2021.....	139
E6: Αναμενόμενο ελάχιστο επίπεδο ολοκλήρωσης για την πρώτη και τη δεύτερη ξένη γλώσσα στο τέλος της κατώτερης και γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 2–3), 2021/2022.....	143
Σχήμα E7: Δοκιμές ξένων γλωσσών μέσω εθνικών δοκιμασιών στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 3), 2021/2022.....	148
E8: Δοκιμή της γλώσσας της σχολικής εκπαίδευσης στο τέλος της προσχολικής εκπαίδευσης (ISCED 0) και/ή έναρξη της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 1), 2021/2022.....	151
Σχήμα E9: Μέτρα στήριξης της εκμάθησης γλωσσών για νεοαφιχθέντες μετανάστες σπουδαστές στην πρωτοβάθμια και κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–2), 2021/2022.....	153

ΚΩΔΙΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Κωδικοί χωρών

Ευρωπαϊκή Ένωση	ΤΟ Ιταλία	Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών και υποψήφιες χώρες
Κράτη μέλη	ΥΓΕΙΑ Κύπρος	
ΓΙΝΕ Βέλγιο	LV Λετονία	A) Αλβανία
Γίνε fr Βέλγιο — Γαλλική Κοινότητα	ΤΙ ΕΊΝΑΙ ΑΥΤΟ; Λιθουανία	B & B Βοσνία-Ερζεγοβίνη
Γνωρίστε Βέλγιο — γερμανόφωνη Κοινότητα	ΛΟΥ Λουξεμβούργο	ΑΡΧΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ Ελβετία
Γνωρίστε το Βέλγιο — Φλαμανδική Κοινότητα	ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΑ Ουγγαρία	ΕΊΝΑΙ Ισλανδία
BG Βουλγαρία	ΑΓΟΡΑ Μάλτα	ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΑ Λιχτενστάιν
CZ Τσεχία	NL Κάτω Χώρες	ΕΓΩ Μαυροβούνιο
DK Δανία	ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ Αυστρία	ΜΚ Βόρεια Μακεδονία
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΟΝΤΑ ΣΕ:	PL Πολωνία	ΌΧΙ Νορβηγία
Γερμανία	PT Πορτογαλία	RS Σερβία
ΕΕ Εσθονία	PQ Ρουμανία	TR Türkiye
ΕΙΔΗΣΕΙΣ Ιρλανδία	SI Σλοβενία	
ΕΛ ΣΑΛΒΑΔΪΡ Ελλάδα	SK Σλοβακία	
ΙΣ Ισπανία	ΦΙ Φινλανδία	
FR Γαλλία	ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ Σουηδία	
A.E. Κροατία		

Άλλοι κωδικοί

(:) ή : Τα δεδομένα δεν είναι διαθέσιμα

Μη συμμετοχή στη συλλογή δεδομένων

(-) ή — Δεν ισχύει

Συντομογραφίες και ακρωνύμια

CEFR Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες

CLIL Περιεχόμενο και Γλωσσική Ολοκληρωμένη Μάθηση

CPD συνεχής επαγγελματική εξέλιξη

ECTS Ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης ακαδημαϊκών μονάδων

ISCED Διεθνής Τυποποιημένη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης

Βασικά δεδομένα σχετικά με τη διδασκαλία γλωσσών στο σχολείο στην Ευρώπη — έκδοση 2023

ΙΣΟΓΕΙΟ Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης

ΤΙ ΕΊΝΑΙ ΑΥΤΟ; αρχική Εκπαίδευση Δασκάλων

ΟΟΣΑ Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

ΠΙΖΑ Πρόγραμμα Διεθνούς Αξιολόγησης Φοιτητών

ΤΑΛΙΣ Διεθνής Έρευνα για τη Διδασκαλία και τη Μάθηση

ΚΤΗΝΙΑΤΡΕΪΟ επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι γλώσσες είναι μέρος του πολιτισμού. Ως εκ τούτου, συμβάλλουν πλήρως στην οικοδόμηση προσωπικών και συλλογικών ταυτοτήτων. Στην πραγματικότητα, κάθε γλώσσα προσφέρει ένα συγκεκριμένο όραμα της ζωής. Ως εκ τούτου, η γλωσσική πολυμορφία εκτιμάται και τιμάται στις δημοκρατικές κοινωνίες. Οι γλώσσες είναι επίσης εξελιγμένα εργαλεία που επιτρέπουν στους ανθρώπους να συμμετέχουν σε ουσιαστικές σχέσεις μεταξύ τους και να σχετίζονται με τον κόσμο γενικότερα. Ως εκ τούτου, το να είσαι ικανός στις γλώσσες είναι μια πραγματική πύλη για να εμπλουτίσεις περισσότερο τις εμπειρίες και τις ευκαιρίες στη ζωή.

Η Ευρώπη είναι μια γλωσσικά ποικιλόμορφη ήπειρος. Αυτή η ποικιλομορφία περιλαμβάνει όχι μόνο τις επίσημες γλώσσες των χωρών αλλά και τις περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες που ομιλούνται εδώ και αιώνες στο ευρωπαϊκό έδαφος, για να μην αναφέρουμε τις γλώσσες που μεταφέρουν οι μετανάστες. Από την αρχή, ο σεβασμός της γλωσσικής πολυμορφίας θεωρήθηκε βασική αρχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και περιλαμβάνεται στο πλέον θεμελιώδες δίκαιο της, τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση¹.

ΠΛΑΪΣΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η εκμάθηση γλωσσών μπορεί να διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στην υλοποίηση του ευρωπαϊκού εγχειρήματος. Οι αποτελεσματικές ικανότητες σε περισσότερες από μία γλώσσες επηρεάζουν άμεσα την ικανότητα των ευρωπαίων πολιτών να επωφελούνται από ευκαιρίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και εργασίας σε ολόκληρη την Ευρώπη ⁽²⁾. Η εκμάθηση γλωσσών μπορεί επίσης να ενισχύσει την ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση: αναπτύσσει το ενδιαφέρον των μαθητών, την κατανόηση και την εκτίμηση άλλων πολιτισμών και, τελικά, προωθεί μια ευρωπαϊκή ταυτότητα χωρίς αποκλεισμούς και ανοικτή σε άλλους πολιτισμούς.

Οι γλωσσικές ικανότητες βρίσκονται στο επίκεντρο του οράματος ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης που ορίζεται στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Ενίσχυση της ευρωπαϊκής ταυτότητας μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης». Σύμφωνα με αυτή την εμπνευσμένη προοπτική, η Ευρώπη θα πρέπει να είναι ένας τόπος όπου «η μάθηση, η μελέτη και η διεξαγωγή έρευνας [δεν] παρεμποδίζονται από τα σύνορα. Μια ήπειρος... όπου, εκτός από τη μητρική του γλώσσα, το να μιλάει κανείς δύο άλλες γλώσσες έχει γίνει ο κανόνας³». Η προώθηση της εκμάθησης γλωσσών και της πολυγλωσσίας αποτελεί επίσης μέρος του οράματος για εκπαίδευση υψηλής ποιότητας και κλειδί για την κινητικότητα, τη συνεργασία και την αμοιβαία κατανόηση σε διασυνοριακό επίπεδο.

Ο γραμματισμός και οι πολυγλωσσικές ικανότητες συγκαταλέγονται πράγματι μεταξύ των οκτώ βασικών ικανοτήτων για τη διά βίου μάθηση, οι οποίες περιλαμβάνονται στο ευρωπαϊκό πλαίσιο⁴ αναφοράς.

Η εξασφάλιση ότι όλοι οι μαθητές επωφελούνται από τη διδασκαλία δύο ξένων γλωσσών από μικρή ηλικία είναι ένας φιλόδοξος στόχος που διατυπώθηκε για πρώτη φορά το 2002 από τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων που συγκεντρώθηκαν στη Βαρκελώνη ⁽⁵⁾. Ο στόχος αυτός επαναλήφθηκε πρόσφατα στη

1 Η Ένωση «σέβεται την πλούσια πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία της και μεριμνά για τη διαφύλαξη και την ενίσχυση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης» (άρθρο 3 παράγραφος 4)

2 «Οι ικανότητες ορίζονται ως συνδυασμός γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων» (σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2018, σχετικά με τις βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση, ΕΕ C 189 της 4.6.2018).

3 Ανακοίνωση της Επιτροπής — Ενίσχυση της ευρωπαϊκής ταυτότητας μέσω της εκπαίδευσης και του πολιτισμού, COM(2017) 673 final, σ. 11.

4 Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2018, σχετικά με τις βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση, ΕΕ C 189 της 4.6.2018.

5 Συμπεράσματα της Προεδρίας — Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, 15 και 16 Μαρτίου 2002, C/02/930.

σύσταση του Συμβουλίου του Μαΐου 2019 σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της διδασκαλίας και της εκμάθησης γλωσσών. Πιο συγκεκριμένα, η σύσταση καλεί τα κράτη μέλη «να αναπτύξουν τρόπους για να βοηθήσουν όλους τους νέους να αποκτήσουν πριν από το τέλος της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης — εκτός από τις γλώσσες της σχολικής εκπαίδευσης — όπου είναι δυνατόν, ένα επίπεδο ικανοτήτων σε τουλάχιστον μία άλλη ευρωπαϊκή γλώσσα που θα τους επιτρέπει να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τη γλώσσα για κοινωνικούς, μαθησιακούς και επαγγελματικούς σκοπούς, και να ενθαρρύνουν την απόκτηση μιας πρόσθετης (τρίτης) γλώσσας σε επίπεδο που να τους επιτρέπει να αλληλεπιδρούν με ένα βαθμό ευχέρειας⁶».

Στην πραγματικότητα, η σύσταση του Συμβουλίου του 2019 προωθεί τον στόχο ένα βήμα παραπέρα, καθώς αποσκοπεί στην αλλαγή της νοοτροπίας των υπευθύνων χάραξης πολιτικής και των επαγγελματιών της εκπαίδευσης, ενθαρρύνοντάς τους να υιοθετήσουν ολοκληρωμένες πολιτικές γλωσσικής εκπαίδευσης, καθώς και καινοτόμες και χωρίς αποκλεισμούς μεθόδους και στρατηγικές διδασκαλίας γλωσσών. Στόχος είναι η ενίσχυση των συνολικών γλωσσικών ικανοτήτων των μαθητών, δηλαδή των ικανοτήτων τους στη γλώσσα της εκπαίδευσης, στις ξένες γλώσσες (⁷) και στις γλώσσες καταγωγής στη συγκεκριμένη περίπτωση των παιδιών με πολύγλωσσο υπόβαθρο.

Αυτή η ολοκληρωμένη προσέγγιση της διδασκαλίας και της εκμάθησης γλωσσών μπορεί να επιτευχθεί κυρίως με την υποστήριξη της ανάπτυξης της γλωσσικής ευαισθητοποίησης στα σχολεία, η οποία απαιτεί τη συμμετοχή όλου του σχολικού προσωπικού σε συνεχή προβληματισμό σχετικά με τη γλωσσική διάσταση σε όλες τις πτυχές της σχολικής ζωής. Τα σχολεία που έχουν επίγνωση των γλωσσών θα πρέπει να παρέχουν ένα πλαίσιο χωρίς αποκλεισμούς για την εκμάθηση γλωσσών, αξιοποιώντας τη γλωσσική πολυμορφία των μαθητών και τη χρήση της ως μαθησιακού πόρου, με παράλληλη συμμετοχή των γονέων, άλλων φροντιστών και της ευρύτερης τοπικής κοινότητας στην γλωσσική εκπαίδευση.

Πιο πρόσφατα, το ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με ένα νέο στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης προς τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021-2030), το οποίο εγκρίθηκε τον Φεβρουάριο του 2021⁸, προσδιόρισε τη στήριξη της διδασκαλίας και της εκμάθησης γλωσσών και της πολυγλωσσίας ως συγκεκριμένη δράση για την ευρωπαϊκή συνεργασία με σκοπό τη διασφάλιση της ποιότητας, της ισότητας, της ένταξης και της επιτυχίας στην εκπαίδευση και την κατάρτιση.

Τέλος, η προσφάτως εγκριθείσα σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την πορεία προς την σχολική επιτυχία (⁹) αποσκοπεί στην προώθηση καλύτερων εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων για όλους τους μαθητές, ανεξάρτητα από τις ιδιαίτερες συνθήκες τους (π.χ. κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο) και την ευημερία στο σχολείο. Στο πλαίσιο αυτό, τονίζονται οι ειδικές ανάγκες των μαθητών που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, ιδίως όσον αφορά τη στήριξη της εκμάθησης γλωσσών.

6 Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2019, σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών, ΕΕ C 189 της 5.6.2019, σ. 17.

7 Από την έρευνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις ικανότητες των σπουδαστών σε ξένες γλώσσες προέκυψε ότι μόνο το 42 % των μαθητών ηλικίας 15 ετών που υποβλήθηκαν σε δοκιμή είχαν επίπεδο «ανεξάρτητου χρήστη» (B1/B2 στο Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις γλώσσες) στην πρώτη εκμάθηση ξένων γλωσσών και το 25 % έφθασε σε αυτό το επίπεδο σε μια δεύτερη ξένη γλώσσα. Επιπλέον, σημαντικός αριθμός φοιτητών (14 % για την πρώτη ξένη γλώσσα και 20 % για τη δεύτερη ξένη γλώσσα) δεν έφθασε στο επίπεδο «βασικού χρήστη» (δηλαδή επίπεδο προ-A1 στο Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες) (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2012).

8 Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με ένα στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης προς τον ευρωπαϊκό χώρο εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021-2030), ΕΕ C 66 της 26.2.2021.

9 Σύσταση του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2022, σχετικά με την πορεία προς την επιτυχία του σχολείου και την αντικατάσταση της σύστασης του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2011, σχετικά με πολιτικές για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, ΕΕ C 469 της 9.12.2022.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΈΚΘΕΣΗΣ

Αυτή η πέμπτη έκδοση των *βασικών δεδομένων σχετικά με τη διδασκαλία γλωσσών στο σχολείο στην Ευρώπη*, η οποία, φυσικά, βασίζεται στην προηγούμενη έκδοση, παρέχει αξιόπιστα στοιχεία για πολλά θέματα που σχετίζονται με τη διδασκαλία γλωσσών στα σχολεία στην Ευρώπη. Οι ξένες γλώσσες αποτελούν το επίκεντρο αυτής της έκδοσης, παρόλο που λαμβάνονται υπόψη και άλλες γλώσσες (περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες, κλασικές γλώσσες κ.λπ.). Το επίκεντρο της έρευνας είναι το πλαίσιο πολιτικής στο οποίο πραγματοποιείται η πραγματική διδασκαλία ξένων γλωσσών. Ωστόσο, όταν είναι διαθέσιμα, τα στατιστικά στοιχεία βοηθούν στην παροχή μιας πιο γειωμένης εικόνας.

Η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει 51 δείκτες. Καθένα από αυτά περιέχει γραφικά, επεξηγηματικό κείμενο και μια επικεφαλίδα που συνοψίζει το κύριο εύρημα. Οι δείκτες οργανώνονται σε πέντε κεφάλαια:

Το κεφάλαιο Α ξεκινά περιγράφοντας όλες τις επίσημες γλώσσες στην Ευρώπη και συνεχίζει συζητώντας τη γλωσσική πολυμορφία στις σημερινές τάξεις.

Το κεφάλαιο Β εξετάζει την παροχή ξένων γλωσσών στο πρόγραμμα σπουδών. Η πρώτη ενότητα επικεντρώνεται στον αριθμό των ξένων γλωσσών που παρέχονται, ενώ η δεύτερη περιγράφει τις συγκεκριμένες γλώσσες που παρέχονται.

Το κεφάλαιο Γ επικεντρώνεται στα ποσοστά συμμετοχής των μαθητών στην εκμάθηση γλωσσών. Η πρώτη ενότητα διερευνά τον αριθμό των ξένων γλωσσών που μαθαίνουν οι μαθητές ανάλογα με το επίπεδο εκπαίδευσης και την πορεία, ενώ η δεύτερη διερευνά ποιες ξένες γλώσσες μαθαίνουν οι μαθητές.

Το κεφάλαιο Δ είναι αφιερωμένο στους καθηγητές (ξένων γλωσσών). Η πρώτη ενότητα πραγματεύεται μια σειρά θεμάτων που σχετίζονται με τα προσόντα των εκπαιδευτικών, το βαθμό εξειδίκευσης τους και τις ευκαιρίες κατάρτισης που έχουν. Το δεύτερο τμήμα εξετάζει τη διακρατική κινητικότητα των καθηγητών ξένων γλωσσών.

Το κεφάλαιο Ε ξεκινά με τη διερεύνηση του χρόνου διδασκαλίας που αφιερώνεται στις ξένες γλώσσες και των αναμενόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων των δύο πρώτων ξένων γλωσσών που μαθαίνουν οι μαθητές. Εξετάζει επίσης τις γλωσσικές δοκιμασίες και τα μέτρα στήριξης για τους μετανάστες σπουδαστές στην κανονική εκπαίδευση.

Τα κεφάλαια συνοδεύονται από γλωσσάριο που εξηγεί τις βασικές έννοιες που χρησιμοποιούνται. Τα παραρτήματα παρέχουν συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με διάφορες πτυχές της έκθεσης.

ΠΗΓΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η κύρια πηγή δεδομένων για την παρούσα έκθεση είναι το δίκτυο Eurydice, το οποίο παρείχε ποιοτικές πληροφορίες σχετικά με τις πολιτικές και τα μέτρα στον τομέα της διδασκαλίας ξένων γλωσσών στα σχολεία. Οι πληροφορίες αυτές συλλέχθηκαν μέσω ερωτηματολογίου που συμπληρώθηκε τον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο του 2022 από εθνικούς εμπειρογνώμονες/εκπρόσωπους του δικτύου. Η κύρια πηγή πληροφοριών είναι οι κανονισμοί/συστάσεις, τα προγράμματα σπουδών και άλλα έγγραφα καθοδήγησης που εκδίδονται από τις ανώτατες εκπαιδευτικές αρχές. Το έτος αναφοράς είναι το σχολικό έτος 2021/2022. Χρησιμοποιήθηκαν επίσης πληροφορίες από την κοινή συλλογή δεδομένων για την περίοδο 2020/2021 Ευρυδίκη-Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) σχετικά με τον χρόνο διδασκαλίας (Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Eurydice, 2021a).

Τα στοιχεία της Ευρυδίκης συμπληρώνονται από στοιχεία της Eurostat και στοιχεία από δύο διεθνείς έρευνες που διενεργήθηκαν από τον ΟΟΣΑ: το Πρόγραμμα Διεθνούς Αξιολόγησης Μαθητών 2018 (PISA) και η Διεθνής Έρευνα για τη Διδασκαλία και τη Μάθηση του 2018 (TALIS). Τα στατιστικά στοιχεία της Eurostat, με

έτος αναφοράς το 2019/2020, παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τα ποσοστά συμμετοχής των μαθητών στην εκμάθηση γλωσσών στα σχολεία. Το ερωτηματολόγιο των φοιτητών για το PISA 2018 χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό του ποσοστού των μαθητών που μιλούν μια γλώσσα στο σπίτι εκτός από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης. Το ερωτηματολόγιο των εκπαιδευτικών για το TALIS 2018 χρησιμοποιήθηκε για να δώσει κάποιες πληροφορίες σχετικά με τη διακρατική κινητικότητα των καθηγητών ξένων γλωσσών και τις ευκαιρίες τους να εκπαιδεύουν για να διδάξουν σε πολύγλωσσα σχολεία.

Η παρούσα έκθεση επικεντρώνεται κυρίως στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ωστόσο, ορισμένοι δείκτες καλύπτουν την προσχολική εκπαίδευση και την επαγγελματική δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Στις περισσότερες περιπτώσεις, περιλαμβάνονται μόνο δημόσια σχολεία (εκτός από το Βέλγιο, την Ιρλανδία και τις Κάτω Χώρες, όπου λαμβάνονται υπόψη τα ιδιωτικά σχολεία που εξαρτώνται από την κυβέρνηση).

Η έκθεση καλύπτει 39 συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης στις 37 χώρες μέλη του δικτύου Eurydice (¹⁰τα 27 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την Αλβανία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, την Ελβετία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, το Μαυροβούνιο, τη Βόρεια Μακεδονία, τη Νορβηγία, τη Σερβία και την Türkiye).

Κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2021/2022, το οποίο είναι το έτος αναφοράς για τους περισσότερους δείκτες, ειδικά μέτρα που εφαρμόστηκαν για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 επηρέασαν την οργάνωση της σχολικής εκπαίδευσης σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Μέτρα προσωρινού χαρακτήρα δεν αναφέρονται στην παρούσα δημοσίευση, η οποία παρουσιάζει το «κανονικό» πλαίσιο στο οποίο οι μαθητές μαθαίνουν (ξένες) γλώσσες.

10 Ο αριθμός των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό των χωρών. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το Βέλγιο μετράει ως τρία συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης (γαλλική κοινότητα του Βελγίου, φλαμανδική κοινότητα του Βελγίου και γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου).

ΣΥΝΟΠΤΙΚΉ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Η γλωσσική πολυμορφία είναι μέρος του DNA της Ευρώπης. Το μωσαϊκό των ευρωπαϊκών γλωσσών περιλαμβάνει όχι μόνο τις επίσημες κρατικές γλώσσες των χωρών, αλλά και τις περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες που ομιλούνται εδώ και αιώνες στην ευρωπαϊκή επικράτεια, για να μην αναφέρουμε τις γλώσσες που μεταφέρουν οι μετανάστες. Στο πλαίσιο αυτό, η εκμάθηση γλωσσών είναι αναγκαία για πολλούς ανθρώπους· επιπλέον, είναι μια ευκαιρία για όλους, που οδηγεί σε νέα εργασία ή ευκαιρίες για σπουδές. Επιπλέον, ως μέρος του πολιτισμού, οι γλώσσες συμβάλλουν στην οικοδόμηση προσωπικών και συλλογικών ταυτοτήτων. Στην πραγματικότητα, κάθε γλώσσα προσφέρει ένα συγκεκριμένο όραμα της ζωής. Ως εκ τούτου, η γλωσσική πολυμορφία εκτιμάται και τιμάται στις δημοκρατικές κοινωνίες.

Η εκμάθηση γλωσσών μπορεί να διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στην υλοποίηση του ευρωπαϊκού εγχειρήματος, ιδίως όσον αφορά την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης,¹¹ ενός πραγματικού κοινού χώρου για υψηλής ποιότητας εκπαίδευση και διά βίου μάθηση για όλους, σε διασυνωριακό επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, η πολυγλωσσία αναγνωρίζεται ως μία από τις οκτώ βασικές ικανότητες που απαιτούνται για την προσωπική ολοκλήρωση, έναν υγιεινό και βιώσιμο τρόπο ζωής, την απασχολησιμότητα, την ενεργό συμμετοχή στα κοινά και την κοινωνική ένταξη, όπως περιγράφεται στη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τις βασικές ικανότητες για τη διά βίου¹² μάθηση.

Η σύσταση του Συμβουλίου του 2019 σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της διδασκαλίας και της εκμάθησης γλωσσών αποσκοπεί στην ενίσχυση των συνολικών γλωσσικών ικανοτήτων των σπουδαστών. Η βελτίωση της εκμάθησης ξένων γλωσσών στα σχολεία αποτελεί επίσης σημαντικό στόχο. Με βάση αυτό το στόχο, η σύσταση καλεί τα κράτη μέλη να «βοηθήσουν όλους τους νέους να αποκτήσουν πριν από το τέλος της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης — εκτός από τις γλώσσες της σχολικής εκπαίδευσης — όπου είναι δυνατόν, ένα επίπεδο ικανοτήτων σε τουλάχιστον μία άλλη ευρωπαϊκή γλώσσα που τους επιτρέπει να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τη γλώσσα για κοινωνικούς, μαθησιακούς και επαγγελματικούς σκοπούς, και να ενθαρρύνουν την απόκτηση μιας πρόσθετης (τρίτης) γλώσσας σε επίπεδο που θα τους επιτρέπει να αλληλεπιδρούν με έναν βαθμό ευχέρειας¹³».

Η έκδοση του 2023 των *βασικών δεδομένων σχετικά με τη διδασκαλία γλωσσών στο σχολείο στην Ευρώπη* είναι η πέμπτη έκδοση της έκθεσης. Φυσικά, βασίζεται στις τέσσερις προηγούμενες δημοσιεύσεις. Όπως και με τις προηγούμενες εκδόσεις, η νέα αυτή έκδοση σκοπεύει να συμβάλει στην παρακολούθηση των εξελίξεων πολιτικής στον τομέα της (ξένης) διδασκαλίας γλωσσών στα σχολεία της Ευρώπης. Ενώ οι ξένες γλώσσες βρίσκονται στο επίκεντρο της έρευνας, εξετάζονται και άλλες γλώσσες (περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες, κλασικές γλώσσες κ.λπ.).

Πιο συγκεκριμένα, η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει 51 δείκτες που καλύπτουν ευρύ φάσμα θεμάτων σχετικών με την (ξένη) γλωσσική πολιτική σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και σε εθνικό επίπεδο, όπως:

- την παροχή (ξένων) γλωσσών στο πρόγραμμα σπουδών·
- τον αριθμό και το φάσμα των γλωσσών που σπουδάζουν οι σπουδαστές·
- ο χρόνος διδασκαλίας που αφιερώνεται στη διδασκαλία ξένων γλωσσών·
- τα αναμενόμενα επίπεδα ολοκλήρωσης της πρώτης και της δεύτερης ξένης γλώσσας·
- γλωσσική υποστήριξη των νεοαφιχθέντων μεταναστών φοιτητών και διδασκαλία της κατ' οίκον γλώσσας·

11 Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης, συμβουλευθείτε τον δικτυακό τόπο της Επιτροπής (<https://education.ec.europa.eu/about-eea>).

12 Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2018, σχετικά με τις βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση, ΕΕ C 189 της 4.6.2018.

13 Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2019, σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών, ΕΕ C 189 της 5.6.2019, σ. 17.

- προφίλ και προσόντα των καθηγητών ξένων γλωσσών
- τη διακρατική κινητικότητα των καθηγητών ξένων γλωσσών.

Η κύρια πηγή δεδομένων της έκθεσης είναι το δίκτυο Eurydice, το οποίο παρείχε ποιοτικές πληροφορίες σχετικά με τις πολιτικές και τα μέτρα στον τομέα της διδασκαλίας ξένων γλωσσών στα σχολεία¹⁴. Τα στοιχεία της Ευρυδικής συμπληρώνονται από στοιχεία της Eurostat και στοιχεία από δύο διεθνείς έρευνες που διενεργήθηκαν από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης: το Πρόγραμμα Διεθνούς Αξιολόγησης των Μαθητών 2018 και η Διεθνής Έρευνα για τη Διδασκαλία και τη Μάθηση του¹⁵2018.

Η έκθεση καλύπτει 39 εκπαιδευτικά συστήματα στα 37 κράτη μέλη του δικτύου Eurydice (¹⁶τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ και την Αλβανία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, την Ελβετία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, το Μαυροβούνιο, τη Βόρεια Μακεδονία, τη Νορβηγία, τη Σερβία και την Τүрkiye).

Σε σύγκριση με σχεδόν δύο δεκαετίες πριν, οι μαθητές στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα από νεαρή ηλικία στη συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών συστημάτων

Στην πλειοψηφία των εκπαιδευτικών συστημάτων, όλοι οι μαθητές πρέπει να αρχίσουν να μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα μεταξύ 6 και 8 ετών. Σε έξι εκπαιδευτικά συστήματα (την γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου, της Ελλάδας, της Κύπρου, του Λουξεμβούργου, της Μάλτας και της Πολωνίας), η απαίτηση αυτή επιβάλλεται ακόμη νωρίτερα (βλέπε γράφημα Β1). Κατά τις τελευταίες δύο δεκαετίες, περίπου τα δύο τρίτα των εκπαιδευτικών συστημάτων αύξησαν τη διάρκεια της υποχρεωτικής εκμάθησης ξένων γλωσσών κατά 1 έως 7 έτη. Σε όλες τις περιπτώσεις, η αύξηση αυτή οφείλεται στη μείωση της ηλικίας έναρξης κατά την οποία η πρώτη ξένη γλώσσα αποτελεί υποχρεωτικό θέμα (βλέπε γράφημα Β2). Η τάση αυτή αντανακλά την έκκληση που απηύθυνε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κατά τη σύνοδό του στη Βαρκελώνη το 2002, το οποίο κάλεσε τις χώρες της ΕΕ να αναλάβουν δράση για τη «βελτίωση της γνώσης των βασικών δεξιοτήτων, ιδίως με τη διδασκαλία τουλάχιστον δύο ξένων γλωσσών από πολύ νεαρή ηλικία¹⁷».

Η υποχρέωση εκμάθησης τουλάχιστον μίας ξένης γλώσσας από τα πρώτα έτη της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (ή ακόμη και της προσχολικής) στα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα εξηγεί το πολύ υψηλό ποσοστό μαθητών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε επίπεδο ΕΕ που μαθαίνουν τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα (86,1 %) το 2020 (βλέπε γράφημα Γ1α). Σε σύγκριση με το 2013, πρόκειται για αύξηση κατά 6,7 ποσοστιαίες μονάδες (βλέπε γράφημα Γ2). Το 2020, λιγότεροι από τους μισούς φοιτητές που φοιτούν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση έμαθαν τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα σε τρία μόνο εκπαιδευτικά συστήματα (γαλλικές και φλαμανδικές κοινότητες του Βελγίου και των Κάτω Χωρών) (βλέπε γράφημα Γ1). Σε αυτά τα εκπαιδευτικά συστήματα, η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας ως υποχρεωτικό μάθημα ξεκινά σχετικά αργά στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (βλέπε γράφημα Β1). Αυτό εξηγεί γιατί το ποσοστό, το οποίο αφορά τους μαθητές στο σύνολο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, είναι σχετικά χαμηλό.

Η εκμάθηση μιας δεύτερης ξένης γλώσσας αρχίζει συνήθως στο τέλος της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ή στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

14 Το έτος αναφοράς είναι το 2021/2022, με εξαίρεση τα δεδομένα σχετικά με τον χρόνο διδασκαλίας, για τα οποία είναι 2020/2021. Τα στοιχεία αυτά αφορούν κυρίως τη γενική εκπαίδευση.

15 Για τα στατιστικά στοιχεία της Eurostat, το 2019/2020 είναι το έτος αναφοράς, εκτός από τις χρονολογικές σειρές, για τις οποίες τα έτη αναφοράς είναι 2012/2013 και 2019/2020. Τα στατιστικά στοιχεία της Eurostat παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τα ποσοστά συμμετοχής των μαθητών στα σχολεία στην εκμάθηση γλωσσών. Τα συμπραζόμενα ερωτηματολόγια των ερευνών του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης χρησιμοποιήθηκαν για την αντιμετώπιση των ζητημάτων των μαθητών που μιλούν μια γλώσσα διαφορετική από τη γλώσσα της εκπαίδευσης στο σπίτι (Πρόγραμμα Διεθνούς Αξιολόγησης των Μαθητών) και της διακρατικής κινητικότητας των καθηγητών ξένων γλωσσών και των ευκαιριών κατάρτισης για να διδάξουν σε πολύγλωσσα σχολεία (Διεθνής Έρευνα Διδασκαλίας και Μάθησης).

16 Ο αριθμός των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό των χωρών. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το Βέλγιο διαθέτει τρία συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης (γαλλική κοινότητα του Βελγίου, φλαμανδική κοινότητα του Βελγίου και γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου).

17 Συμπεράσματα της Προεδρίας — Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, 15 και 16 Μαρτίου 2002, C/02/930, σ. 19.

Το 2020, σε επίπεδο ΕΕ, το 59,2 % των σπουδαστών στο σύνολο της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μάθαιναν δύο ξένες γλώσσες ή περισσότερες (βλέπε γράφημα Γ3). Οι σπουδαστές αρχίζουν να μαθαίνουν μια δεύτερη ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικό μάθημα κατά τα τελευταία έτη της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ή κατά τα πρώτα έτη της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα (βλέπε γράφημα Β1). Ωστόσο, υπάρχουν και άλλα πρότυπα, τα οποία μπορεί εν μέρει να εξηγήσουν το σχετικά χαμηλό συνολικό ποσοστό σπουδαστών που σπουδάζουν τουλάχιστον δύο ξένες γλώσσες σε αυτό το επίπεδο εκπαίδευσης σε επίπεδο ΕΕ. Για παράδειγμα, σε οκτώ εκπαιδευτικά συστήματα (Βουλγαρία, Ουγγαρία, Αυστρία, Σλοβενία, Σλοβακία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία και Türkiye) η εκμάθηση δύο ξένων γλωσσών καθίσταται υποχρεωτική για όλους τους φοιτητές γενικής εκπαίδευσης μόνο όταν φτάσουν στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Επιπλέον, σε επτά εκπαιδευτικά συστήματα (τη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου, της Γερμανίας, της Ιρλανδίας, της Ισπανίας, της Κροατίας, της Σουηδίας και της Αλβανίας), δεν υπάρχει πολιτική που να καθιστά την εκμάθηση δύο ξένων γλωσσών απαίτηση για όλους τους σπουδαστές (βλέπε γράφημα Β1).

Σε ορισμένες χώρες, η εκμάθηση δύο γλωσσών είναι δικαίωμα και όχι υποχρέωση

Αντί να καταστούν υποχρεωτικές δύο ξένες γλώσσες για όλους τους φοιτητές, τα εθνικά προγράμματα σπουδών μπορούν να παρέχουν άλλους τρόπους για να εξασφαλιστεί ότι όλοι οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να μάθουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες. Για παράδειγμα, στην Ισπανία, την Κροατία και τη Σουηδία, η εκμάθηση δύο ξένων γλωσσών δεν αποτελεί ποτέ απαίτηση για όλους τους μαθητές. Ωστόσο, όλοι οι μαθητές γενικής εκπαίδευσης έχουν δικαίωμα να το πράξουν κατά τη διάρκεια της σχολικής φοίτησης. Η ευκαιρία αυτή παρέχεται για πρώτη φορά στην αρχή της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (στην Ισπανία) ή στο τέλος της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (στην Κροατία και τη Σουηδία) (βλέπε γράφημα Β4).

Μεταξύ 2013 και 2020, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν υπήρξε σχεδόν καμία μεταβολή στο ποσοστό των μαθητών που έμαθαν τουλάχιστον δύο ξένες γλώσσες στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Σε επίπεδο ΕΕ, το ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν τουλάχιστον δύο ξένες γλώσσες στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση αυξήθηκε μόνο κατά 0,8 ποσοστιαίες μονάδες μεταξύ 2013 και 2020. Η διαφορά ήταν μικρότερη από 10 ποσοστιαίες μονάδες στην πλειονότητα των χωρών. Μεταξύ των χωρών αυτών (δηλ. με διαφορά μικρότερη από 10 ποσοστιαίες μονάδες), λίγο περισσότερο από το ήμισυ εμφάνισαν ποσοστό που εξακολουθούσε να είναι χαμηλότερο από 90 % το 2020, γεγονός που υποδηλώνει περιθώρια βελτίωσης των ποσοστών συμμετοχής των μαθητών που μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες (βλέπε γράφημα Γ4).

Σε τρία εκπαιδευτικά συστήματα, δηλαδή στη Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου, της Τσεχίας και της Γαλλίας, το ποσοστό αυξήθηκε κατά τουλάχιστον 15 ποσοστιαίες μονάδες. Σε άλλες δύο χώρες (Σλοβενία και Σλοβακία), η τάση ήταν η αντίθετη: το ποσοστό των μαθητών κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες μειώθηκε κατά περισσότερο από 25 ποσοστιαίες μονάδες ⁽¹⁸⁾. Μπορούν να εντοπιστούν διάφοροι λόγοι για τις αλλαγές αυτές. Για παράδειγμα, στη Σλοβακία η μείωση μπορεί να σχετίζεται με την κατάργηση της απαίτησης για κάθε σπουδαστή να μαθαίνει δύο ξένες γλώσσες κατά τη διάρκεια της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (βλέπε γράφημα Β3).

Οι σπουδαστές επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης δεν έχουν τις ίδιες ευκαιρίες να μάθουν δύο ξένες γλώσσες με τους ομολόγους τους στη γενική εκπαίδευση

Το 2020, σε επίπεδο ΕΕ, το ποσοστό των σπουδαστών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (EEK) στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση που μάθαιναν δύο ή περισσότερες γλώσσες ήταν 35,1 %. Αυτό είναι σχεδόν 25 ποσοστιαίες μονάδες λιγότερο από τους ομολόγους τους στη γενική εκπαίδευση (60,0 %). Στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τουλάχιστον το 90 % των μαθητών έμαθαν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες σε 13 εκπαιδευτικά συστήματα, ενώ στην επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση το ποσοστό αυτό επιτεύχθηκε μόνο στη Ρουμανία. Ομοίως, υπάρχει μόνο μία

18 Στην Πολωνία, σημειώθηκε επίσης σημαντική μείωση του ποσοστού των μαθητών κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που έμαθαν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες. Η μείωση αυτή οφείλεται στην αναδιοργάνωση των σχολικών βαθμών σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, με την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση να αποτελείται πλέον από τέσσερις βαθμούς, εκ των οποίων οι δύο δεν περιλαμβάνουν υποχρεωτική εκμάθηση δεύτερης ξένης γλώσσας. Ωστόσο, ο αρχικός βαθμός και ο αριθμός των ετών υποχρεωτικής δεύτερης εκμάθησης ξένων γλωσσών παραμένουν αμετάβλητοι (βλέπε σχήμα Γ4).

χώρα όπου πάνω από το 30,0 % των σπουδαστών στο σύνολο της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δεν μαθαίνουν ξένες γλώσσες (Πορτογαλία), έναντι έξι στην ανώτερη επαγγελματική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Δανία, Γερμανία, Εσθονία, Ισπανία, Λιθουανία και Ισλανδία) (βλέπε γράφημα Γ5). Σε σύγκριση με το 2013, το ποσοστό των σπουδαστών ΕΕΚ στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση που μάθαιναν δύο ή περισσότερες γλώσσες παρέμεινε μάλλον σταθερό στις περισσότερες χώρες (βλέπε γράφημα Γ6).

Οι στατιστικές αυτές απηχούν πραγματικά τις διαφορές στη γλωσσική παροχή, όπως ορίζονται στα επίσημα προγράμματα σπουδών για τους σπουδαστές γενικής εκπαίδευσης, αφενός, και τους σπουδαστές ΕΕΚ, αφετέρου. Στην πραγματικότητα, σε 19 εκπαιδευτικά συστήματα, μέχρι το τέλος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης οι σπουδαστές ΕΕΚ θα έχουν μάθει δύο γλώσσες ως υποχρεωτικά μαθήματα για λιγότερα έτη από τους ομολόγους τους στη γενική εκπαίδευση (βλέπε γράφημα Β6).

Τα αγγλικά, ως ξένη γλώσσα, είναι ένα

Σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες, τα αγγλικά είναι η ξένη γλώσσα που μαθαίνουν περισσότερο οι μαθητές κατά τη διάρκεια της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (βλέπε γράφημα Γ8). Το 2020, πάνω από το 90 % των μαθητών έμαθαν αγγλικά σε τουλάχιστον ένα επίπεδο εκπαίδευσης (δηλαδή πρωτοβάθμια, κατώτερη ή ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση) σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες. Σε 11 χώρες, πάνω από το 90 % των μαθητών έμαθαν αγγλικά σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης που καλύπτονται (βλέπε γράφημα Γ9).

Το υψηλό ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν αγγλικά σχετίζεται με το γεγονός ότι τα αγγλικά είναι υποχρεωτική ξένη γλώσσα σε 21 εκπαιδευτικά συστήματα πρωτοβάθμιας και/ή κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (βλέπε σχήμα Β7). Σε ακόμη περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα, πρέπει να περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα σπουδών σε συγκεκριμένα επίπεδα εκπαίδευσης σε όλα τα σχολεία (βλέπε γράφημα Β8α).

Μεταξύ 2013 και 2020, σημειώθηκε σημαντική αύξηση των ποσοστών συμμετοχής των μαθητών που μαθαίνουν αγγλικά στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Το 2020, σε επίπεδο ΕΕ, το ποσοστό των μαθητών που έμαθαν αγγλικά ήταν 98,3 % στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και 95,7 % στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Το 2013, στη συντριπτική πλειονότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων, το 90 % ή και περισσότεροι μαθητές της κατώτερης και γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έμαθαν επίσης αγγλικά. Αυτό σημαίνει ότι, σε αυτά τα δύο επίπεδα εκπαίδευσης, τα ποσοστά των μαθητών που μαθαίνουν αγγλικά είναι σταθερά και υψηλά (βλέπε σχήματα Γ12β και Γ12γ).

Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, η εικόνα είναι ελαφρώς διαφορετική: σε μόλις το ένα τρίτο των εκπαιδευτικών συστημάτων, τουλάχιστον το 90 % του συνόλου των μαθητών έμαθε αγγλικά τόσο το 2013 όσο και το 2020. Μεταξύ αυτών των δύο ετών αναφοράς, σε οκτώ εκπαιδευτικά συστήματα (Δανία, Ελλάδα, Λετονία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία, Φινλανδία και Σουηδία) η εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας αυξήθηκε κατά τουλάχιστον 10 ποσοστιαίες μονάδες (βλέπε γράφημα Γ12α). Η αύξηση αυτή μπορεί να εξηγηθεί από δύο προαναφερόμενα γεγονότα: οι μαθητές αρχίζουν να μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα σε μικρότερη ηλικία και τα αγγλικά είναι η πιο μαθημένη ξένη γλώσσα σε όλες σχεδόν τις χώρες.

Το 2020, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα γαλλικά και τα γερμανικά ήταν οι πιο δημοφιλείς επιλογές για τη δεύτερη ξένη γλώσσα.

Η γαλλική ή/και η γερμανική γλώσσα πρέπει να παρέχονται στο σχολικό πρόγραμμα σπουδών στο ένα τέταρτο περίπου των εκπαιδευτικών συστημάτων (βλέπε γράφημα Β8α). Επιπλέον, ορισμένα εκπαιδευτικά συστήματα καθιστούν υποχρεωτική τη γαλλική ή/και τη γερμανική (βλέπε γράφημα Β7). Αυτό ισχύει ιδίως στις πολύγλωσσες χώρες όπου είναι κρατικές γλώσσες, για παράδειγμα στο Βέλγιο, το Λουξεμβούργο και την Ελβετία (βλέπε γράφημα Α1). Τα επίσημα έγγραφα αναφέρονται επίσης συνήθως στη γαλλική ή/και τη γερμανική γλώσσα μεταξύ των γλωσσών που τα σχολεία μπορούν να αποφασίσουν να συμπεριλάβουν στην παροχή μάθησης (βλέπε γράφημα Β8β).

Το 2020, σε επίπεδο ΕΕ, τα γαλλικά ήταν η δεύτερη πιο μαθημένη ξένη γλώσσα στην πρωτοβάθμια και κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Μάθαινε το 5,5 % και το 30,6 % των μαθητών σε αυτά τα δύο επίπεδα, αντίστοιχα. Τα γερμανικά ήταν η δεύτερη με τη μεγαλύτερη εκμάθηση ξένη γλώσσα στην ΕΕ στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, με το 20,0 % των σπουδαστών να την λαμβάνουν ως θέμα (βλέπε γράφημα Γ10).

Σε σύγκριση με το 2013, το ποσοστό των μαθητών που μάθαιναν γαλλικά ή γερμανικά παρέμεινε σταθερό στην πλειονότητα των χωρών (βλέπε σχήματα C13 και C14).

Το 2020 τα ισπανικά ήταν η δεύτερη πιο μαθημένη ξένη γλώσσα σε πέντε χώρες.

Οι εκπαιδευτικές αρχές στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες δίνουν λιγότερη έμφαση στα ισπανικά παρά στα αγγλικά, τα γαλλικά ή τα γερμανικά. Πράγματι, καμία ευρωπαϊκή χώρα δεν προσδιορίζει τα ισπανικά ως υποχρεωτική ξένη γλώσσα για όλους τους μαθητές κατά τη διάρκεια τουλάχιστον ενός σχολικού έτους (βλέπε σχήμα B7) και μόνο δύο χώρες (Σουηδία και Νορβηγία) απαιτούν όλα τα σχολεία σε συγκεκριμένα επίπεδα εκπαίδευσης να παρέχουν στους μαθητές την ευκαιρία να μάθουν ισπανικά (βλέπε γράφημα B8a).

Το 2020, σε επίπεδο ΕΕ, τα ισπανικά διδάχθηκαν από το 17,7 % των μαθητών της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και το 18,0 % των φοιτητών της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ήταν η δεύτερη πιο μαθημένη ξένη γλώσσα (με τουλάχιστον το 10 % των μαθητών να τη μαθαίνουν) στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ιρλανδία, στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στη Γερμανία και τόσο στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση όσο και στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στη Γαλλία, τη Σουηδία και τη Νορβηγία (βλέπε γράφημα C10).

Όπως και οι παρατηρούμενες τάσεις για τη μάθηση της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας, το ποσοστό των μαθητών που μάθαιναν ισπανικά παρέμεινε επίσης σταθερό στην πλειονότητα των χωρών σε σύγκριση με το 2013 (βλέπε γράφημα C15).

Το 2020 οι ξένες γλώσσες εκτός της αγγλικής, της γαλλικής, της γερμανικής και της ισπανικής μάθαιναν πολύ λιγότερο συχνά στην Ευρώπη

Το 2020, γλώσσες εκτός της αγγλικής, της γαλλικής, της γερμανικής και της ισπανικής μελετήθηκαν συνήθως σε λίγες μόνο χώρες, κυρίως για ιστορικούς λόγους ή λόγω γεωγραφικής εγγύτητας (βλέπε γράφημα Γ11). Τα ιταλικά (στην Κροατία, τη Μάλτα, την Αυστρία και τη Σλοβενία), τα ρωσικά (στη Βουλγαρία, την Τσεχία, την Εσθονία, τη Λετονία, τη Λιθουανία, την Πολωνία και τη Σλοβακία), τα δανικά (στην Ισλανδία), τα ολλανδικά (στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου), τα εσθονικά (στην Εσθονία) και τα σουηδικά (στη Φινλανδία) ήταν οι μόνες άλλες ξένες γλώσσες που έμαθε τουλάχιστον το 10 % των σπουδαστών πρωτοβάθμιας ή γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε οποιαδήποτε ευρωπαϊκή χώρα (βλέπε σχήμα Γ11).

Ωστόσο, σε αρκετές χώρες το πρόγραμμα σπουδών προσδιορίζει άλλες γλώσσες που μπορούν να παρέχουν τα σχολεία, όπως τα κινέζικα, τα αραβικά, τα τουρκικά, τα ιαπωνικά και τα πορτογαλικά. Το εύρος των συγκεκριμένων ξένων γλωσσών είναι το υψηλότερο στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (βλέπε γράφημα B8β). Επιπλέον, σε αυτό το επίπεδο εκπαίδευσης υπάρχουν εθνικές δοκιμασίες σε λιγότερο κατανοητές γλώσσες που οδηγούν σε πιστοποιητικό σε διάφορες χώρες σε ολόκληρη την Ευρώπη. Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, στην περίπτωση της κινεζικής γλώσσας, για την οποία διατίθεται εθνική δοκιμασία που οδηγεί σε πιστοποιητικό στο ένα τέταρτο περίπου των χωρών. Η Γαλλία, η Νορβηγία και η Γερμανία είναι οι τρεις χώρες με τον μεγαλύτερο αριθμό ξένων γλωσσών για τις οποίες υπάρχει τέτοια εθνική δοκιμασία: 60, 45 και 24, αντίστοιχα (βλέπε σχήμα E7).

Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ο χρόνος διδασκαλίας που αφιερώνεται στις ξένες γλώσσες είναι ένα μικρό ποσοστό του συνολικού χρόνου διδασκαλίας στις περισσότερες χώρες

Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, στα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα, ο χρόνος διδασκαλίας που αφιερώνεται στις ξένες γλώσσες ως υποχρεωτικά μαθήματα αντιπροσωπεύει μεταξύ 5 % και 10 % του συνολικού χρόνου διδασκαλίας που διατίθεται για τη διδασκαλία ολόκληρου του υποχρεωτικού προγράμματος σπουδών. Το ποσοστό αυτό φθάνει το 10 % έως 19 % στους υποχρεωτικούς βαθμούς της γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, κατά τη διάρκεια των οποίων οι μαθητές μαθαίνουν μία ή μερικές φορές δύο ξένες γλώσσες (βλέπε γράφημα E4).

Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ο αριθμός των ωρών που αφιερώνονται στη διδασκαλία ξένων γλωσσών ως υποχρεωτικών μαθημάτων κυμαίνεται μεταξύ 30 και 69 ωρών ανά θεωρητικό έτος στα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα (βλέπε γράφημα E1a). Ο σχετικά χαμηλός αριθμός ωρών που παρατηρείται σε ορισμένα εκπαιδευτικά συστήματα εξηγείται εν μέρει από το γεγονός ότι η διδασκαλία ξένων γλωσσών δεν είναι υποχρεωτική σε όλες τις βαθμίδες της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Στους υποχρεωτικούς βαθμούς της γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ο αριθμός των διδακτικών ωρών ανά θεωρητικό έτος κυμαίνεται από περίπου 75 ώρες (στην Κροατία, την Αλβανία και τη Νορβηγία) έως περίπου 185 ώρες (στη Βουλγαρία, τη Δανία, τη Γαλλία και το Λιχτενστάιν (Γυμνάσιο)) (βλέπε γράφημα E1β).

Με 373 ώρες, το Λουξεμβούργο (*enseignement secondaire classique*) είναι μια εξαιρετική περίπτωση: Τα γαλλικά και τα γερμανικά, δύο από τις τρεις κρατικές γλώσσες, που μαθαίνονται από μαθητές από μικρή ηλικία (βλέπε σχήμα B1), θεωρούνται ξένες γλώσσες στο πρόγραμμα σπουδών.

Μεταξύ 2014 και 2021, αξιοσημείωτες αλλαγές στον χρόνο διδασκαλίας που αφιερώνεται στις ξένες γλώσσες σημειώθηκαν μόνο σε μια μειοψηφία χωρών.

Μεταξύ 2014 και 2021, ο χρόνος διδασκαλίας που αφιερώνεται στις ξένες γλώσσες ως υποχρεωτικά μαθήματα παρέμεινε σχετικά σταθερός στα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα. Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, μεταξύ των εκπαιδευτικών συστημάτων με διαφορές μεταξύ των δύο ετών αναφοράς, ο χρόνος διδασκαλίας που αφιερώνεται στις ξένες γλώσσες αυξήθηκε στις περισσότερες περιπτώσεις. Οι μεγαλύτερες αυξήσεις, που υπερβαίνουν το 50 %, παρατηρούνται στη Δανία και τη Φινλανδία (βλέπε γράφημα E5).

Κατά την εξέταση των υποχρεωτικών βαθμών της γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ο αριθμός των χωρών με αισθητή αλλαγή στον αριθμό των διδακτικών ωρών είναι αρκετά παρόμοιος με τον αριθμό των χωρών με καμία ή σχεδόν καμία αλλαγή. Μεταξύ των χωρών με διαφορά, δεν προκύπτει σαφής τάση. Επιπλέον, οι διαφορές είναι μικρότερες από τις διαφορές στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Η Δανία είναι η μόνη χώρα με ιδιαίτερα μεγάλη αύξηση (100 %) (βλέπε γράφημα E5). Στη χώρα αυτή, η μελέτη μιας δεύτερης ξένης γλώσσας έχει καταστεί υποχρεωτική για όλους τους φοιτητές, ενώ πριν γίνει προαιρετική (βλέπε σχήμα B3).

Οι μαθητές αναμένεται να φτάσουν στο επίπεδο B2 του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες στην πρώτη τους ξένη γλώσσα μέχρι το τέλος της γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Σχεδόν όλες οι χώρες χρησιμοποιούν το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες, το οποίο θεσπίστηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης για να καθορίσουν διεθνώς συγκρίσιμα επίπεδα επίτευξης για τις ξένες γλώσσες. Για την πρώτη ξένη γλώσσα, οι περισσότερες χώρες απαιτούν από τους φοιτητές να φθάσουν στο επίπεδο A2 στο τέλος της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και στο επίπεδο B2 στο τέλος της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τα προγράμματα σπουδών στην Ελλάδα και την Ισλανδία ορίζουν το επίπεδο C1 ως το υψηλότερο επίπεδο ολοκλήρωσης στο τέλος της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Για τη δεύτερη ξένη γλώσσα, στις περισσότερες χώρες οι ελάχιστες απαιτήσεις είναι το επίπεδο A2 στο τέλος της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και το επίπεδο B1 στο τέλος της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Μόνο η Ιταλία και η Ισλανδία καθόρισαν την ελάχιστη απαίτηση σε υψηλότερο επίπεδο από το B1 για τους σπουδαστές γενικής εκπαίδευσης στο τέλος της φοίτησης τους (B2 και Γ1, αντίστοιχα) (βλέπε γράφημα E6).

Κατά τη σύγκριση των επιπέδων ολοκλήρωσης των μαθητών για την πρώτη και τη δεύτερη ξένη γλώσσα, το επίπεδο αυτό αναμένεται γενικά να είναι υψηλότερο για την πρώτη ξένη γλώσσα απ' ό,τι για τη δεύτερη. Μόνο σε μια μειοψηφία χωρών αναμένονται αποτελέσματα για την πρώτη και τη δεύτερη γλώσσα πανομοιότυπα στο ίδιο σημείο αναφοράς. Αυτή η διαφορά στα επίπεδα ολοκλήρωσης μεταξύ της πρώτης και της δεύτερης ξένης γλώσσας δεν προκαλεί έκπληξη, καθώς η δεύτερη ξένη γλώσσα μαθαίνεται για λιγότερα χρόνια σε όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα (βλέπε σχήματα B2 και B3). Ο χρόνος διδασκαλίας για τη δεύτερη ξένη γλώσσα είναι επίσης χαμηλότερος (βλέπε σχήμα E2).

Σε πολλές χώρες, οι περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες και οι κλασικές γλώσσες περιλαμβάνονται επίσης στο πρόγραμμα σπουδών

Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, η νομοθεσία αναγνωρίζει επίσημα τουλάχιστον μία περιφερειακή ή μειονοτική γλώσσα (βλέπε γράφημα A1). Αυτή η επίσημη αναγνώριση απαιτεί συχνά την προώθηση της χρήσης αυτών των γλωσσών σε διάφορους τομείς της δημόσιας ζωής, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης. Ωστόσο, ορισμένες χώρες, όπως η Γαλλία, δεν αναγνωρίζουν τις περιφερειακές και μειονοτικές γλώσσες ως επίσημες γλώσσες, αλλά προβλέπουν τις γλώσσες αυτές στα έγγραφα καθοδήγησης υψηλού επιπέδου που σχετίζονται με την εκπαίδευση (βλέπε γράφημα B9). Επιπλέον, στις μισές σχεδόν χώρες τα προγράμματα ολοκληρωμένης εκμάθησης περιεχομένου και γλώσσας (CLIL) περιλαμβάνουν περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες ως γλώσσες διδασκαλίας παράλληλα με τις κρατικές γλώσσες (βλέπε γράφημα B12).

Με βάση το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών, η διδασκαλία της κλασικής ελληνικής ή/και λατινικής γλώσσας πραγματοποιείται κυρίως στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αυτές οι γλώσσες είναι πολύ σπάνια υποχρεωτικά θέματα. Η κλασική ελληνική είναι υποχρεωτική μόνο για όλους τους φοιτητές στην Ελλάδα και την Κύπρο στην κατώτερη και γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Τα λατινικά είναι υποχρεωτικό μάθημα για όλους τους φοιτητές στη Ρουμανία (κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση) και στην

Κροατία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, το Μαυροβούνιο και τη Σερβία (γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση). Σε ορισμένα πρόσθετα εκπαιδευτικά συστήματα, τα κλασικά ελληνικά και/ή τα λατινικά είναι υποχρεωτικά μόνο για τους σπουδαστές που ακολουθούν συγκεκριμένες εκπαιδευτικές οδούς (βλέπε γράφημα B10).

Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, περίπου ένας στους επτά 15χρονους μαθητές φοιτούν σε ένα γλωσσικό ετερογενές σχολείο

Τα γλωσσικά ετερογενή σχολεία, που ορίζονται για τους σκοπούς της παρούσας έκθεσης ως σχολεία στα οποία πάνω από το 25 % των μαθητών μιλούν διαφορετική γλώσσα στο σπίτι από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης, είναι αρκετά κοινά σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Το 2018, σε επίπεδο ΕΕ 13,3 % των μαθητών ηλικίας 15 ετών φοίτησαν σε ετερογενή σχολεία γλωσσών (βλέπε γράφημα A4). Αυτό εξηγείται εν μέρει από το εθνικό γλωσσικό πλαίσιο: ορισμένες χώρες έχουν πολλές κρατικές γλώσσες ή/και περιφερειακές, μειονοτικές ή μη εδαφικές γλώσσες (βλέπε γράφημα A1). Το εύρημα αυτό συνδέεται επίσης στενά με το ποσοστό των μαθητών που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών που δεν μιλούν τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης στο σπίτι (βλέπε γράφημα A3).

Το 2018, μόνο μια μειοψηφία εκπαιδευτικών σε επίπεδο ΕΕ ανέφερε ότι είχαν εκπαιδευτεί να διδάσκουν σε πολύγλωσσες τάξεις κατά την αρχική τους εκπαίδευση (24,5 %) ή τη συνεχιζόμενη επαγγελματική εξέλιξη (20,1 %). Η Κύπρος είχε το υψηλότερο ποσοστό εκπαιδευτικών που εκπαιδεύτηκαν για να διδάσκουν τέτοιες τάξεις κατά την αρχική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών (48,0 %) και τη συνεχή επαγγελματική εξέλιξη (37,7 %) (βλέπε γράφημα Δ3).

Η διδασκαλία στην εγχώρια γλώσσα προωθείται ή υποστηρίζεται οικονομικά από μια μειοψηφία χωρών

Πολλές κορυφαίες εκπαιδευτικές αρχές στην Ευρώπη λαμβάνουν μέτρα για τη στήριξη της εκμάθησης γλωσσών για νεοαφιχθέντες μετανάστες φοιτητές στην πρωτοβάθμια και κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Το πιο δημοφιλές μέτρο είναι οι πρόσθετες τάξεις στη γλώσσα της εκπαίδευσης· τα προγράμματα αυτά προωθούνται ή υποστηρίζονται οικονομικά σε όλα σχεδόν τα εκπαιδευτικά συστήματα (βλέπε γράφημα E9). Οι διαγνωστικές εξετάσεις της γλώσσας της σχολικής εκπαίδευσης στο τέλος της προσχολικής εκπαίδευσης ή στην αρχή της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης συνιστώνται ή απαιτούνται από τις ανώτατες εκπαιδευτικές αρχές σε λιγότερο από το ήμισυ των εκπαιδευτικών συστημάτων. Στη μικρή πλειονότητα αυτών, οι εν λόγω συστάσεις ή απαιτήσεις αφορούν ολόκληρο τον σχολικό πληθυσμό και όχι μόνο συγκεκριμένες ομάδες μαθητών (νεοαφιχθέντες μαθητές μετανάστες, όσοι μιλούν στο σπίτι μια γλώσσα διαφορετική από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης κ.λπ.) (βλέπε γράφημα E8).

Η προώθηση ή η οικονομική υποστήριξη των τάξεων της μητρικής γλώσσας των νεοαφιχθέντων μεταναστών μαθητών είναι πολύ λιγότερο συχνή από τις πρόσθετες τάξεις στη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης, καθώς λίγο περισσότερο από το ένα τρίτο των χωρών το πράττουν (βλέπε γράφημα E9). Σε μικρότερο αριθμό χωρών (Εσθονία, Λιθουανία, Αυστρία, Σλοβενία, Σουηδία και Νορβηγία), οι σπουδαστές που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών δικαιούνται, με όρους, διδασκαλίας κατ' οίκον (βλέπε γράφημα B11).

Η ανάγκη για ικανούς καθηγητές ξένων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και στα προγράμματα ολοκληρωμένης εκμάθησης περιεχομένου και γλωσσών έχει οδηγήσει σε διάφορες πολιτικές απαντήσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη

Κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων δεκαετιών, η διδασκαλία ξένων γλωσσών έχει αποκτήσει έδαφος στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (βλέπε σχήμα B2). Ως εκ τούτου, σε πολλές χώρες έχει προκύψει το ζήτημα των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στη διδασκαλία ξένων γλωσσών. Το ζήτημα αυτό αφορά κυρίως τον βαθμό εξειδίκευσης των διδασκόντων ξένων γλωσσών, δεδομένου ότι παραδοσιακά οι καθηγητές γενικής διδασκαλίας (δηλαδή εκείνοι που διδάσκουν όλα ή τα περισσότερα μαθήματα) παραδίδουν το πρόγραμμα σπουδών σε αυτό το επίπεδο.

Σε ολόκληρη την Ευρώπη, υπάρχουν τρεις προσεγγίσεις για την ανάθεση των εκπαιδευτικών να διδάσκουν ξένες γλώσσες στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση· κάθε ένα από αυτά βρίσκεται περίπου στο ένα τρίτο των χωρών. Πρώτον, η ευθύνη για τη διδασκαλία ξένων γλωσσών ανατίθεται μόνο σε ειδικευμένους εκπαιδευτικούς (δηλαδή σε εκείνους που ειδικεύονται στη διδασκαλία περιορισμένου αριθμού μαθημάτων). Δεύτερον, αυτή η ευθύνη τίθεται στα χέρια των γενικών εκπαιδευτικών. Τέλος, τόσο οι γενικοί όσο και οι ειδικευμένοι εκπαιδευτικοί μπορούν να διδάσκουν ξένες γλώσσες (βλέπε γράφημα Δ1).

Σε περίπου τα δύο τρίτα των χωρών που παρέχουν προγράμματα CLIL όπου τουλάχιστον ορισμένα μαθήματα διδάσκονται σε ξένη γλώσσα, οι εκπαιδευτικοί που παρέχουν αυτό το είδος προγράμματος πρέπει

να διαθέτουν ειδικά (πρόσθετα) προσόντα. Συνήθως, αυτοί οι εκπαιδευτικοί πρέπει να αποδείξουν ότι έχουν επαρκή γνώση της γλώσσας στην οποία παρέχεται το πρόγραμμα CLIL. Η ελάχιστη απαιτούμενη γλωσσική επάρκεια αντιστοιχεί συνήθως είτε στο επίπεδο B2 είτε στο επίπεδο Γ1 του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες (βλέπε σχήμα Δ2).

Μεταξύ 2013 και 2018, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, το ποσοστό των καθηγητών ξένων γλωσσών που έχουν μεταβεί στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς αυξήθηκε κατά 14,6 ποσοστιαίες μονάδες.

Οι σπουδές ή η διδασκαλία στο εξωτερικό είναι μια εμπλουτιστική εμπειρία για κάθε δάσκαλο ή υποψήφιο δάσκαλο. Αυτό ισχύει ακόμη περισσότερο για τους καθηγητές ξένων γλωσσών, καθώς οι επισκέψεις στο εξωτερικό συμβάλλουν στην ανάπτυξη των γλωσσικών δεξιοτήτων τους και στη γνώση και κατανόηση του πολιτισμού της χώρας όπου ομιλείται η γλώσσα που διδάσκουν.

Το 2018, σε επίπεδο ΕΕ, περίπου το 70 % των καθηγητών ξένων γλωσσών που δίδασκαν στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ανέφεραν ότι βρίσκονταν στο εξωτερικό τουλάχιστον μία φορά για επαγγελματικούς σκοπούς κατά τη διάρκεια της αρχικής εκπαίδευσης εκπαιδευτικών ή κατά τη διάρκεια της θητείας τους. Η Ισπανία, οι Κάτω Χώρες και η Ισλανδία είχαν τα υψηλότερα ποσοστά μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών, ενώ πάνω από το 80 % εξ αυτών ανέφεραν διακρατική κινητικότητα (βλέπε γράφημα Δ6).

Σε όλες τις χώρες, το ποσοστό αυτό αυξήθηκε σε σύγκριση με το 2013. Σε επίπεδο ΕΕ, αυξήθηκε κατά 14,6 ποσοστιαίες μονάδες. Η μεγαλύτερη αύξηση παρατηρήθηκε στις Κάτω Χώρες (26 ποσοστιαίες μονάδες) (βλέπε γράφημα Δ6).

Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, η διακρατική κινητικότητα περισσότερων από ενός στους τέσσερις μετακινούμενους καθηγητές ξένων γλωσσών υποστηρίχθηκε από ένα πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα προγράμματα της ΕΕ διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διακρατική κινητικότητα των καθηγητών ξένων γλωσσών. Το 2018, στην πλειονότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων, το ποσοστό των μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση που μετακόμισαν στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς μέσω προγράμματος της ΕΕ ήταν σημαντικά υψηλότερο από το ποσοστό εκείνων που μετακόμισαν στο εξωτερικό μέσω εθνικού ή περιφερειακού προγράμματος. Σε επίπεδο ΕΕ, τα ποσοστά αυτά ήταν 27,4 % και 15,7 % αντίστοιχα (βλέπε γράφημα Δ8).

Σε αντίθεση με την τάση αυτή, η συμβολή των προγραμμάτων της ΕΕ και των εθνικών ή περιφερειακών προγραμμάτων στη διακρατική κινητικότητα των καθηγητών ξένων γλωσσών στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ήταν περίπου παρόμοια στη φλαμανδική κοινότητα του Βελγίου, της Γαλλίας, της Κροατίας, της Κύπρου και της Ουγγαρίας (βλέπε γράφημα Δ8).

Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, η διδασκαλία στο εξωτερικό αναφέρεται ως επαγγελματικός λόγος για να μεταβεί στο εξωτερικό από το ένα τρίτο των κινητών καθηγητών ξένων γλωσσών.

Το 2018, σε επίπεδο ΕΕ, οι κύριοι επαγγελματικοί λόγοι για να μεταβούν στο εξωτερικό (που αναφέρθηκαν από περισσότερους από τους μισούς μετακινούμενους καθηγητές ξένων γλωσσών κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης) ήταν η «μάθηση γλωσσών», η «μελέτη ως μέρος της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών» και η «συνοδεία των επισκεπτών σπουδαστών». Άλλοι λιγότερο συνηθισμένοι επαγγελματικοί λόγοι για τη μετάβαση στο εξωτερικό (που αναφέρθηκαν από περίπου 40 % ή λιγότερους καθηγητές ξένων γλωσσών κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης) ήταν «η καθιέρωση επαφών με σχολεία του εξωτερικού», η «διδασκαλία» και η «μάθηση άλλων θεματικών τομέων» (βλέπε γράφημα Δ9).

Το 2018, σε όλες σχεδόν τις χώρες, η πλειονότητα των μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών ανέφερε ότι παρέμεινε στο εξωτερικό για λιγότερο από 3 μήνες (δηλαδή βραχεία διαμονή). Η Ισπανία, η Γαλλία και η Ιταλία αποτελούν εξαιρέσεις από το πρότυπο αυτό, καθώς η πλειονότητα των μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών δήλωσε ότι παρέμειναν στο εξωτερικό για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα (βλέπε γράφημα Δ10).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΠΛΑΙΣΙΟ

Η Ευρώπη χαρακτηρίζεται από ένα πλούσιο μωσαϊκό γλωσσών, το καθένα από αυτά ενσαρκώνει μια συγκεκριμένη πολιτιστική ιστορία. Οι γλώσσες μπορούν να ομιλούνται σε ολόκληρες χώρες, ή μπορεί να έχουν περιφερειακή βάση εντός των χωρών. Είναι επίσης κοινό για τις χώρες να μοιράζονται γλώσσες με τους γείτονές τους γύρω από τα σύνορά τους, αντανakλώντας έτσι την κοινή τους ιστορία.

Ο πολυγλωσσικός χαρακτήρας της Ευρώπης μπορεί να προσεγγίζεται από διαφορετικές οπτικές γωνίες, μία από τις οποίες είναι η επίσημη αναγνώριση των γλωσσών από τις ευρωπαϊκές ή τις εθνικές αρχές. Ως εκ τούτου, το παρόν κεφάλαιο αρχίζει περιγράφοντας όλες τις επίσημες γλώσσες των 37 ευρωπαϊκών χωρών που συμμετέχουν στην παρούσα έκθεση (βλέπε γράφημα Α1). Οι πληροφορίες αυτές βασίζονται στα δεδομένα που παρέχονται από το δίκτυο Eurymice.

Για να τονιστεί η περαιτέρω γλωσσική πολυμορφία στην Ευρώπη, το κεφάλαιο εξετάζει επίσης το ποσοστό των μαθητών σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες που δεν ομιλούν τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης στο σπίτι (βλέπε σχήματα Α2 και Α3) και τον βαθμό γλωσσικής ανομοιογένειας μεταξύ των σχολείων στην Ευρώπη (βλέπε γράφημα Α4). Οι δείκτες αυτοί βασίζονται σε στοιχεία από το Πρόγραμμα Διεθνούς Αξιολόγησης Μαθητών (PISA) 2018 ⁽¹⁹⁾. Παρουσιάζουν στοιχεία για όλες τις χώρες που συμμετέχουν στην παρούσα έκθεση, εκτός από το Λιχτενστάιν, το οποίο δεν συμμετείχε στην έρευνα PISA του 2018.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΡΑΤΙΚΉ ΓΛΩΣΣΑ (Η ΓΛΩΣΣΕΣ), ΟΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΧΩΡΕΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΕΠΪΣΗΜΑ ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) διαθέτει 24 επίσημες γλώσσες, όλες από τις οποίες είναι κρατικές γλώσσες σε τουλάχιστον ένα από τα κράτη μέλη²⁰ της. Οι κανονισμοί και άλλα έγγραφα γενικής εφαρμογής συντάσσονται στις 24 επίσημες γλώσσες. Υπάρχουν λιγότερες επίσημες γλώσσες της ΕΕ από τα κράτη μέλη, καθώς ορισμένα μοιράζονται κοινές γλώσσες: Τα γερμανικά, τα ελληνικά, τα αγγλικά, τα γαλλικά, τα ολλανδικά και τα σουηδικά είναι επίσημες κρατικές γλώσσες σε περισσότερες από μία χώρες. Παράλληλα με τις 24 επίσημες γλώσσες της ΕΕ, δύο επιπλέον γλώσσες είναι οι κρατικές γλώσσες στα κράτη μέλη της ΕΕ (η τουρκική είναι μία από τις δύο κρατικές γλώσσες στην Κύπρο και η λουξεμβουργιανή είναι μία από τις τρεις κρατικές γλώσσες στο Λουξεμβούργο). Έτσι, τα κράτη μέλη της ΕΕ διαθέτουν συνολικά 26 κρατικές γλώσσες.

Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες (κράτη μέλη της ΕΕ και τρίτες χώρες ⁽²¹⁾), μόνο μία γλώσσα αναγνωρίζεται ως κρατική γλώσσα (διάγραμμα Α1). Η Ιρλανδία, η Κύπρος, η Μάλτα και η Φινλανδία έχουν δύο κρατικές γλώσσες. Στο Βέλγιο, το Λουξεμβούργο και τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, υπάρχουν τρεις κρατικές γλώσσες. Ωστόσο, στο Βέλγιο οι κρατικές γλώσσες χρησιμοποιούνται σε οριοθετημένες γλωσσικές περιοχές και δεν αναγνωρίζονται ως διοικητικές γλώσσες σε ολόκληρη την επικράτεια της χώρας (μόνο η Περιφέρεια Βρυξελλών-Πρωτεύουσας είναι δίγλωσση, χρησιμοποιώντας τα ολλανδικά και τα γαλλικά). Παρομοίως, αν και η Ελβετία έχει τέσσερις επίσημες κρατικές γλώσσες, τα περισσότερα από τα καντόνια της είναι μονόγλωσσα. Τα γερμανικά είναι η μόνη επίσημη γλώσσα σε 17 ελβετικά καντόνια, 4 καντόνια είναι γαλλόφωνα και 1 καντόνιο είναι ιταλικά. Επιπλέον, 3 καντόνια είναι δίγλωσσα (Γερμανικά και Γαλλικά), ενώ 1 είναι τρίγλωσσα (Γερμανικά, Ιταλικά και Ρωμανικά).

Περισσότερες από τις μισές χώρες που καλύπτονται από την παρούσα έκθεση αναγνωρίζουν επίσημα τις περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες εντός των συνόρων τους για νομικούς ή διοικητικούς σκοπούς. Η παρουσία αυτών των γλωσσών (και ο αριθμός τους) εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, όπως η πολιτιστική και πολιτική ιστορία κάθε χώρας, η γεωγραφική της θέση, το μέγεθός της ή/και ο αριθμός των κρατικών γλωσσών. Το καθεστώς της επίσημα αναγνωρισμένης περιφερειακής ή μειονοτικής γλώσσας χορηγείται συνήθως σε γλώσσες εντός μιας συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής — συχνά μιας περιοχής — στην οποία ομιλούνται ευρέως. Συνήθως, ένα ορισμένο ποσοστό του πληθυσμού πρέπει να ομιλεί τη

19 Για λεπτομέρειες σχετικά με την έρευνα PISA, ανατρέξτε στην ενότητα «Στατιστικές βάσεις δεδομένων και ορολογία».

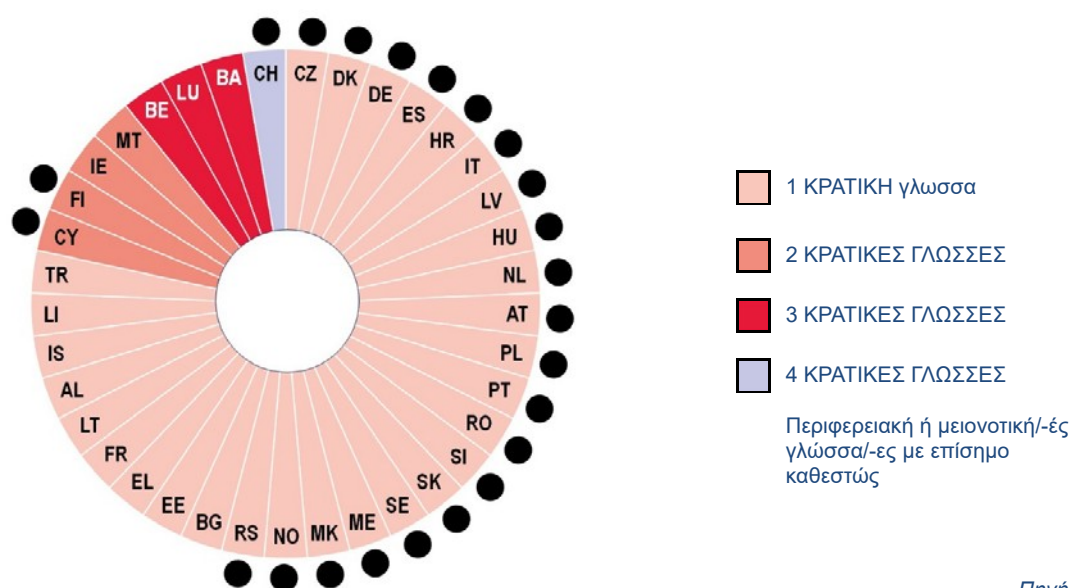
20 Αγγλική, βουλγαρική, γαλλική, ελληνική, εσθονική, ιρλανδική, ιταλική, λεττονική, λιθουανική, μαλτέζικη, πολωνική, πορτογαλική, ρουμανική, σλοβακική, σλοβενική, σουηδική, τσεχική και σουηδική.

21 Η κάλυψη της παρούσας έκθεσης ανά χώρα υπερβαίνει τις χώρες της ΕΕ. Για λεπτομέρειες σχετικά με την κάλυψη της χώρας, βλ. την εισαγωγή στην έκθεση.

μειονοτική γλώσσα για να ταξινομηθεί ως επίσημη γλώσσα. Για παράδειγμα, στη Σλοβακία και τη Σερβία αναγνωρίζεται επίσημα μια μειονοτική γλώσσα και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για νομικούς και διοικητικούς σκοπούς σε οποιαδήποτε τοπική διοικητική μονάδα όπου ο μειονοτικός πληθυσμός αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 15 % του συνολικού αριθμού των κατοίκων. Στην Πολωνία, τη Ρουμανία και τη Βόρεια Μακεδονία, το κατώτατο όριο ορίζεται στο 20 %. Στην Ουγγαρία, εάν ο μειονοτικός πληθυσμός υπερβαίνει το 10 %, η τοπική μειονοτική αυτοδιοικούμενη αρχή μπορεί να απαιτήσει τη χρήση της μειονοτικής γλώσσας επιπλέον της κρατικής γλώσσας στα διατάγματα της τοπικής αυτοδιοίκησης, στα επίσημα έντυπα και στους δημόσιους πίνακες ανακοινώσεων, καθώς και στα τοπικά μέσα ενημέρωσης. Εάν ο μειονοτικός πληθυσμός υπερβαίνει το 20 % του συνολικού αριθμού των κατοίκων, μπορούν να παραχωρηθούν πρόσθετα δικαιώματα κατόπιν αιτήματος. Για παράδειγμα, οι τοπικοί δημόσιοι υπάλληλοι που μιλούν τη μειονοτική γλώσσα μπορούν να προσληφθούν.

Ο αριθμός των επίσημα αναγνωρισμένων περιφερειακών ή μειονοτικών γλωσσών ποικίλλει από χώρα σε χώρα. Η Λετονία, οι Κάτω Χώρες και η Πορτογαλία έχουν από μία μόνο επίσημη περιφερειακή γλώσσα. Αντίθετα, η Ιταλία, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Ρουμανία και η Σερβία έχουν περισσότερες από 10 επίσημες περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες. Ορισμένες περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες αναγνωρίζονται επίσημα σε πολλές χώρες. Πιο συγκεκριμένα, ορισμένες σλαβικές γλώσσες (τσεχικά, κροατικά, πολωνικά, σλοβακικά και ουκρανικά) καθώς και η γερμανική και η ουγγρική αναγνωρίζονται ως περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες σε περισσότερες από τρεις χώρες της ΕΕ.

Ένα άλλο μέρος της γλωσσικής εικόνας στην Ευρώπη είναι η ύπαρξη μη εδαφικών γλωσσών, δηλαδή «γλώσσες που χρησιμοποιούνται από τους υπηκόους του κράτους και διαφέρουν από τη γλώσσα ή τις γλώσσες που χρησιμοποιούνται από τον υπόλοιπο πληθυσμό του κράτους, αλλά οι οποίες, αν και χρησιμοποιούνται παραδοσιακά στο έδαφος του κράτους, δεν μπορούν να ταυτιστούν με μια συγκεκριμένη περιοχή» (Συμβούλιο της Ευρώπης, 1992). Η Ρομανία είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα μιας μη εδαφικής γλώσσας. Είναι μια επίσημα αναγνωρισμένη γλώσσα σε 11 ευρωπαϊκές χώρες, δηλαδή την Τσεχία, τη Γερμανία, την Ουγγαρία, την Αυστρία, την Πολωνία, τη Ρουμανία, τη Σλοβακία, τη Φινλανδία, τη Σουηδία, τη Βόρεια Μακεδονία και τη Σερβία.



Πηγή: Η Ευρυδίκη.

Σχήμα 1 Σχήμα A1: Κρατικές γλώσσες και περιφερειακές, μειονοτικές ή μη εδαφικές γλώσσες με επίσημο καθεστώς, 2021/2022

	ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	Περιφερειακή ή/και μειονοτική/-ές γλώσσα/-ες με επίσημο καθεστώς		ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	Περιφερειακή ή/και μειονοτική/-ές γλώσσα/-ες με επίσημο καθεστώς
ΓΙΝΕ	Γερμανικά, Γαλλικά, Ολλανδικά		PL	Πολωνικά	Λευκορωσικά, Τσεχικά, Κασσουβιανά, Γερμανικά, Εβραϊκά, Αρμενικά, Καραϊμ, Λιθουανικά, Ρομανία, Ρώσικα, Σλοβακικά, Τατάρικα, Ουκρανικά, Γίντις
BG	Βουλγαρικά		PT	Πορτογαλικά	Mirandese
CZ	Τσέχικα	Γερμανικά, Πολωνικά, Ρωμαιοί, Σλοβακικά	PQ	Ρουμανικά	Βουλγαρικά, Τσεχικά, Γερμανικά, Ελληνικά, Κροατικά, Ουγγρικά, Ιταλικά, Πολωνικά, Ρωμαιοί, Ρωσικά, Σλοβακικά, Σερβικά, Τουρκικά, Ουκρανικά
DK	Δανέζικα	Γερμανικά, Φερόες, Γροιλανδία	SI	Σλοβενικά	Ουγγρικά, Ιταλικά
ΞΕΝΟ ΔΟΧΕΙΑ ΚΟΝΤΑ ΣΕ:	Γερμανικά	Δανική, Φρισιανή, Χαμηλή Γερμανική, Ρομανία, Σορβική	SK	Σλοβακικά	Βουλγαρικά, Τσεχικά, Γερμανικά, Κροατικά, Ουγγρικά, Πολωνικά, Ρομανία, Ρουσίν, Ουκρανικά
ΕΕ	Εσθονικά		ΦΙ	Φινλανδικά, Σουηδικά	Ρωμανία, Σάμη
ΕΙΔΗ ΣΕΙΣ	Αγγλικά, Ιρλανδικά		ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ	Σουηδικά	Φινλανδικά, Meänkieli, Romany, Sami, Γίντις
ΕΛΣΑΛΒΑΔΟΡ	Ελληνικά		Α)	Αλβανικά	
ΙΣ	Ισπανικά	Καταλανικά, Βαλένθια, βασκικά, Γαλικία, Οξιτανικά	Β & ΑΜΡ; Β	Βοσνιακά, Κροατικά, Σέρβικα	
FR	Γαλλικά		ΑΡΧΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ	Γερμανικά, Γαλλικά, Ιταλικά, Ρωμανικά	Francoprovençal, Yenish
Α.Ε.	Κροατικά	Τσεχική, ουγγρική, ιταλική, σλοβακική, σερβική			
ΤΟ	Ιταλικά	Καταλανικά, Γερμανικά, Ελληνικά, Γαλλικά, Γαλλικά, Φρουλιανά, Κροατικά, Λαντίν, Οξιτανικά, Σλοβενικά, Αλβανικά, Σαρδηνικά	ΕΙΝΑΙ	Ισλανδικά	
ΥΓΕΙΑ	Ελληνικά, Τουρκικά	Κυπριακά Αραβικά, Αρμενικά	ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΑ	Γερμανικά	
LV	Λετονικά	Λιβ (Λιβονικά)	ΕΓΩ	Ξενοδοχεία κοντά σε: Montenegro	Βοσνιακά, Κροατικά, Αλβανικά, Σερβικά
ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟ;	Λιθουανικά		MK	Μακεδονικά	Βοσνιακά, Ρωμαιοί, Αλβανικά, Σερβικά, Τουρκικά
ΛΟΥ	Γερμανικά, Γαλλικά, Λουξεμβουργιανά		ΟΧΙ	Νορβηγικά (δύο έντυπα: Bokmål και Nynorsk)	Φινλανδικά, Kven, Sami
ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΑ	Ουγγρικά	Βουλγαρικά, Γερμανικά, Ελληνικά, Κροατικά, Αρμενικά, Πολωνικά, Ρωμαιοί, Ρουμανικά, Ρουμανικά, Σλοβακικά, Σλοβενικά, Σερβικά, Ουκρανικά	RS	Σέρβικα	Βοσνιακά, Βουλγαρικά, Τσεχικά, Μαυροβούνιο, Κροατικά, Ουγγρικά, Μακεδονική, Ρομανία, Ρουμανικά, Ρουμανικά, Σλοβακικά, Αλβανικά
ΑΓΟΡΑ	Αγγλικά, Μαλτέζικα		TR	Τουρκικά	
NL	Ολλανδικά	Φριζιάν			
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ	Γερμανικά	Τσεχικά, Κροατικά, Ουγγρικά, Ρομανία, Σλοβακικά, Σλοβενικά			

Σχήμα Α1 (συνέχεια): Κρατικές γλώσσες και περιφερειακές, μειονοτικές ή μη εδαφικές γλώσσες με επίσημο καθεστώς, 2021/2022

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός αυτός περιλαμβάνει περιφερειακές, μειονοτικές και μη εδαφικές γλώσσες με επίσημο καθεστώς υπό τον τίτλο «περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες με επίσημο καθεστώς».

Οι γλώσσες στον πίνακα παρατίθενται με αλφαβητική σειρά σύμφωνα με τον κωδικό του Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης (ISO) 639-3 (βλ. <http://www.sil.org/iso639-3/>, τελευταία πρόσβαση: 27 Ιουνίου 2022). Οι γλώσσες που δεν έχουν κωδικό ISO 639-3 καθορίζονται στις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις.

Για τους ορισμούς της «μη εδαφικής γλώσσας», της «επίσημης γλώσσας», της «περιφερειακής ή μειονοτικής γλώσσας» και της «κρατικής γλώσσας», βλέπε το γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE fr, BE nl), Βουλγαρία, Τσεχία, Δανία, Γερμανία, Εσθονία, Ιρλανδία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Κροατία, Ιταλία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία, Σλοβακία, Φινλανδία, Σουηδία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Ισλανδία, Νορβηγία και Türkiye: όλες αυτές οι χώρες έχουν χορηγήσει καθεστώς επίσημης γλώσσας στις νοηματικές τους γλώσσες.

Το Βέλγιο: διαφορετικές κρατικές γλώσσες χρησιμοποιούνται μόνο σε οριοθετημένες περιοχές.

Η Ισπανία: η κρατική γλώσσα Ισπανικά συνυπάρχει με άλλες γλώσσες σε ορισμένες αυτόνομες κοινότητες (δείτε τις γλώσσες που παρατίθενται στον πίνακα) και μοιράζεται μαζί τους το καθεστώς της επίσημης γλώσσας. Οι συνεπίσημες γλώσσες είναι επίσης γλώσσες της εκπαίδευσης. Εκτός από τις αναφερόμενες γλώσσες, τα Αστουρικά, μια γλώσσα που δεν έχει επίσημο καθεστώς, προστατεύονται από το νόμο. Διδάσκεται στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην αυτόνομη κοινότητα των Αστουριών (βλέπε Σχήμα B9).

ΟΥΓΓΑΡΙΑ: Η Boyash, μια διάλεκτος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, είναι επίσης μια επίσημα αναγνωρισμένη γλώσσα.

ΑΥΣΤΡΙΑ: η περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα στα κροατικά αναφέρεται στα Κροατικά του Burgenland.

Η Πολωνία: εκτός από τις γλώσσες που αναφέρονται στον πίνακα, η Λέμκο είναι επίσης επίσημα αναγνωρισμένη μειονοτική γλώσσα.

Η Σλοβακία: εκτός από τις γλώσσες που αναφέρονται στον πίνακα, τα ρωσικά και τα σερβικά αναγνωρίστηκαν επίσημα κατά την περίοδο 2014–2015. Ωστόσο, οι δύο αυτές γλώσσες δεν έχουν ακόμη προστεθεί στο βασικό νομικό πλαίσιο για τη χρήση των γλωσσών των εθνικών μειονοτήτων (νόμος 184/1999) και, ως εκ τούτου, δεν εμφανίζονται στον πίνακα.

Η Φινλανδία: Το φινλανδικό δίκαιο δεν αναγνωρίζει τις επίσημες μειονοτικές γλώσσες, αλλά οι Ρομά και Σάμι (βλ. τις αναφερόμενες γλώσσες) έχουν καθεστώς προστασίας σε διάφορα νομικά έγγραφα.

Η Ελβετία: διαφορετικές κρατικές γλώσσες χρησιμοποιούνται μόνο σε οριοθετημένες περιοχές. Όσον αφορά τις περιφερειακές και μειονοτικές γλώσσες, εκτός από τις γλώσσες που αναφέρονται στον πίνακα, η Frainc-Comtou είναι επίσης επίσημα αναγνωρισμένη μειονοτική γλώσσα.

Το μωσαϊκό των ευρωπαϊκών γλωσσών δεν θα ήταν πλήρες χωρίς αναφορά στις νοηματικές γλώσσες. Επί του παρόντος, οι περισσότερες χώρες που καλύπτονται από την παρούσα έκθεση αναγνωρίζουν επίσημα τη νοηματική τους γλώσσα (-ες²²). Σε χώρες χωρίς τέτοια αναγνώριση, υπάρχουν συνήθως νομικά πλαίσια που θεσπίζουν το δικαίωμα των ατόμων με προβλήματα ακοής ή ομιλίας να επικοινωνούν σε νοηματική γλώσσα (π.χ. Πολωνία και Σερβία).

ΠΕΡΙΠΟΥ ΎΝΑΣ ΣΤΟΥΣ ΔΈΚΑ 15ΧΡΟΝΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΕ ΔΕΝ ΜΙΛΑΕΙ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΪΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΣΠΪΤΙ

Η έρευνα PISA επιτρέπει την αξιολόγηση του ποσοστού των μαθητών ηλικίας 15 ετών που μιλούν (και δεν μιλούν) τη γλώσσα του τεστ PISA στο σπίτι, το οποίο θεωρείται πληρεξούσιο για την ομιλία της γλώσσας της εκπαίδευσης.

Σε επίπεδο ΕΕ, το 88,5 % των μαθητών ηλικίας 15 ετών μιλούν κυρίως τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης στο σπίτι, ενώ 11,5 % μιλούν διαφορετική γλώσσα.

Στο διάγραμμα A2 παρουσιάζονται τα ποσοστά των μαθητών ηλικίας 15 ετών σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες (κράτη μέλη της ΕΕ και τρίτες χώρες), οι οποίοι μιλούν κυρίως διαφορετική γλώσσα στο σπίτι από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης.

22 Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις σχετικά με το σχήμα A1.

Μεταξύ των χωρών με το υψηλότερο ποσοστό (20 % ή περισσότερο) των μαθητών ηλικίας 15 ετών που μιλούν στο σπίτι μια γλώσσα που διαφέρει από τη γλώσσα του σχολείου, το Λουξεμβούργο και η Μάλτα έχουν το μεγαλύτερο ποσοστό μαθητών που το κάνουν. Στο Λουξεμβούργο, το 82,9 % των μαθητών ηλικίας 15 ετών δεν μιλούν τη γλώσσα της εκπαίδευσης στο σπίτι. Στη χώρα αυτή, το 40,3 % των μαθητών δηλώνουν ότι στο σπίτι μιλούν κυρίως λουξεμβουργιανά ⁽²³⁾, μια γερμανική γλώσσα που είναι μία από τις τρεις επίσημες γλώσσες του Λουξεμβούργου (βλέπε σχήμα A1) αλλά δεν χρησιμοποιείται στη σχολική εκπαίδευση. Στη Μάλτα, η οποία είναι δίγλωσση χώρα, όλοι οι μαθητές έλαβαν το τεστ PISA στα αγγλικά, μία από τις δύο γλώσσες που χρησιμοποιούνται ευρέως στο πλαίσιο της σχολικής εκπαίδευσης. Ωστόσο, το 82,8 % των μαθητών μιλούν μια διαφορετική γλώσσα στο σπίτι. Οι περισσότεροι φοιτητές (75,2 %) μιλούν Μαλτέζικα στο σπίτι.

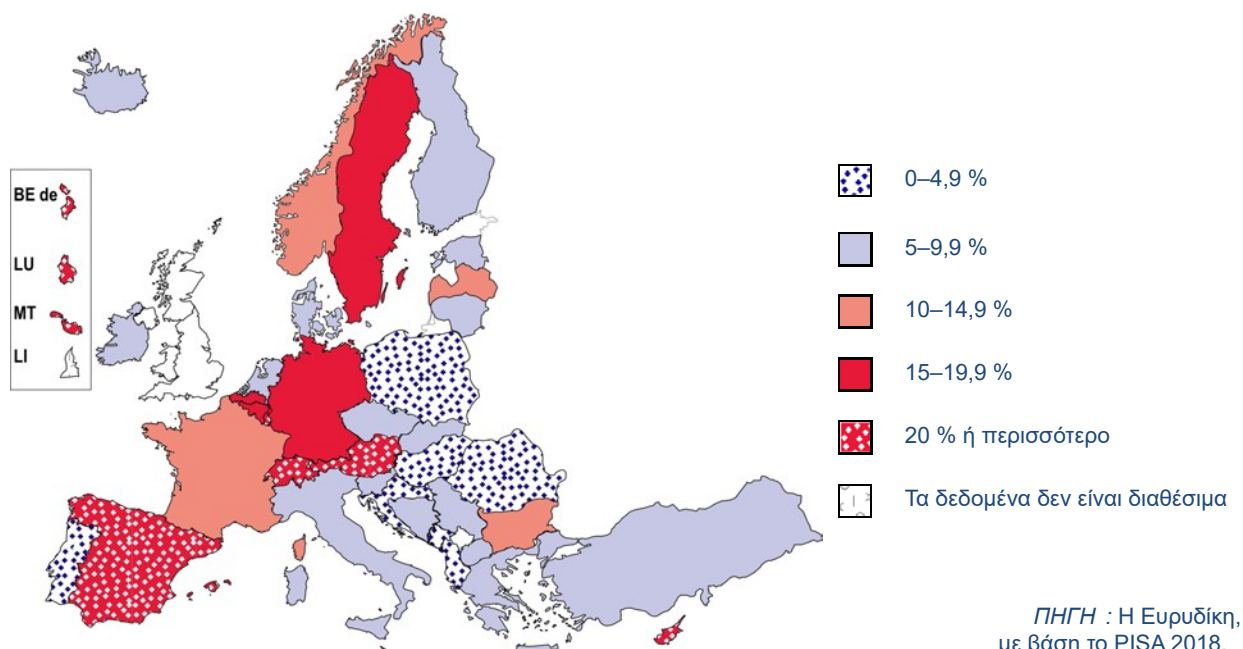
ΗΕλβετία έχει επίσης ένα σχετικά υψηλό ποσοστό των 15χρονων που μιλούν κυρίως μια γλώσσα στο σπίτι που είναι διαφορετική από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης (27,0 %). Σε αυτή την πολύγλωσση χώρα, οι περισσότεροι μαθητές που μιλούν γερμανικά, γαλλικά ή ιταλικά (ή οι διάλεκτοι τους) μιλούν την ίδια γλώσσα στο σπίτι και στο σχολείο. Ωστόσο, πολλοί μαθητές μιλούν στο σπίτι μια γλώσσα που διαφέρει από τη γλώσσα της εκπαίδευσης.

Άλλες χώρες (ή εκπαιδευτικά συστήματα) όπου το 20 % ή περισσότερο των μαθητών ηλικίας 15 ετών μιλούν κυρίως διαφορετική γλώσσα στο σπίτι από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης είναι η γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου (24,1 %), η Κύπρος (22,3 %), η Ισπανία (20,6 %) και η Αυστρία (20,5 %). Ακολουθούν τα άλλα δύο βελγικά εκπαιδευτικά συστήματα (γαλλικές και φλαμανδικές κοινότητες), η Γερμανία και η Σουηδία, όπου το 17 % έως 18 % των μαθητών μιλούν κυρίως μια διαφορετική γλώσσα στο σπίτι από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης.

Σε αντίθεση με όλες τις παραπάνω χώρες, η Πολωνία έχει έναν ιδιαίτερα γλωσσικό-ομοιογενή πληθυσμό 15 ετών, με μόλις το 1,7 % των μαθητών να μιλούν διαφορετική γλώσσα στο σπίτι από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης. Το ποσοστό είναι επίσης σχετικά χαμηλό — κάτω του 5 % — στην Κροατία, την Ουγγαρία, την Πορτογαλία, τη Ρουμανία, την Αλβανία και το Μαυροβούνιο.

Σε περισσότερες από τις μισές χώρες με δεδομένα (20 χώρες), μεταξύ 5 % και 15 % των μαθητών ηλικίας 15 ετών μιλούν κυρίως στο σπίτι μια γλώσσα που διαφέρει από τη γλώσσα του σχολείου.

23 Το ποσοστό των μαθητών που μιλούν συγκεκριμένες γλώσσες κατ' οίκον που παρουσιάζεται στο κείμενο βασίζεται σε πληροφορίες που παρέχονται από την έρευνα PISA (για τον σύνδεσμο προς τη βάση δεδομένων PISA, βλ. την ενότητα «Στατιστικές βάσεις δεδομένων και ορολογία»). Τα στοιχεία αυτά δεν εμφανίζονται στο σχήμα ή στο παράρτημα 1.



Σχήμα 2 Σχήμα A2: Ποσοστό μαθητών ηλικίας 15 ετών που μιλούν κυρίως μια διαφορετική γλώσσα στο σπίτι από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης, 2018

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Τα δεδομένα υπολογίζονται με βάση την ερώτηση έρευνας PISA «Τι γλώσσα μιλάτε στο σπίτι τις περισσότερες φορές;» (ST022Q01TA). Η κατηγορία έρευνας «Γλώσσα του τεστ» (γλώσσα 1) χρησιμοποιείται ως πληρεξούσιο για την ομιλία της ίδιας γλώσσας στο σπίτι όπως και στο σχολείο.

Μιλώντας μια διάλεκτο μιας συγκεκριμένης γλώσσας στο σπίτι θεωρείται ότι μιλάει την τυπική γλώσσα. Η προσέγγιση αυτή έχει χρησιμοποιηθεί στις περισσότερες χώρες που συμμετέχουν στην έρευνα PISA. Δεδομένου ότι η προσέγγιση αυτή δεν έχει ακόμη εφαρμοστεί στη γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου και της Ιταλίας, οι διαλέκτοι έχουν αναδιατυπωθεί αναλόγως.

Βλ. παράρτημα 1 για τα δεδομένα και τα τυπικά σφάλματα (S.E.s). Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το PISA, ανατρέξτε στην ενότητα «Στατιστικές βάσεις δεδομένων και ορολογία».

Εξετάζοντας την εξέλιξη μεταξύ 2003 και 2018, το ποσοστό των μαθητών που μιλούν κυρίως μια γλώσσα στο σπίτι εκτός της γλώσσας της σχολικής φοίτησης αυξήθηκε σημαντικά — κατά 14,9 ποσοστιαίες μονάδες — στην Ελβετία (βλ. παράρτημα 1). Η αύξηση ήταν επίσης αξιοσημείωτη — περίπου 10 ποσοστιαίες μονάδες — στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου, της Γερμανίας και της Σουηδίας. Στις περισσότερες από αυτές τις χώρες, η αύξηση σημειώθηκε κυρίως μεταξύ 2003 και 2015. Στη Γερμανία, ωστόσο, το ποσοστό των μαθητών που μιλούν κυρίως μια διαφορετική γλώσσα στο σπίτι από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης αυξήθηκε κατά 4,1 ποσοστιαίες μονάδες μεταξύ 2003 και 2015, και κατά 6,0 ποσοστιαίες μονάδες μεταξύ 2015 και 2018. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί από το γεγονός ότι η χώρα έλαβε πάνω από 1 εκατομμύριο αιτούντες άσυλο — κυρίως άτομα που διέφυγαν από τον πόλεμο στο Αφγανιστάν, το Ιράκ και τη Συρία — το 2015 και το 2016.

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΙΛΟΥΝ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΔΕΝ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΜΟΝΟ ΣΤΟΥΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ.

Ο εντοπισμός των πληθυσμών που δεν μιλούν τη γλώσσα της εκπαίδευσης στο σπίτι μπορεί να βοηθήσει στην παροχή καταλληλότερων μέτρων γλωσσικής υποστήριξης. Το σχήμα A3 δείχνει τα ποσοστά των μαθητών που μιλούν και δεν μιλούν την ίδια γλώσσα στο σχολείο και στο σπίτι μεταξύ των μεταναστών και των μη μεταναστών. Οι μεταναστευτικοί και μη μεταναστευτικοί πληθυσμοί ορίζονται με βάση τον τόπο γέννησης των γονέων. Ο σπουδαστής ορίζεται ως «μετανάστης» εάν και οι δύο γονείς του έχουν γεννηθεί στο εξωτερικό. Οι μετανάστες φοιτητές μπορούν είτε να γεννηθούν στη χώρα διαμονής τους (μετανάστες δεύτερης γενιάς) είτε να γεννηθούν στο εξωτερικό (μετανάστες πρώτης γενιάς). Ο σπουδαστής θεωρείται «μη μετανάστης» εάν τουλάχιστον ένας από τους γονείς του γεννήθηκε στη χώρα διαμονής του.

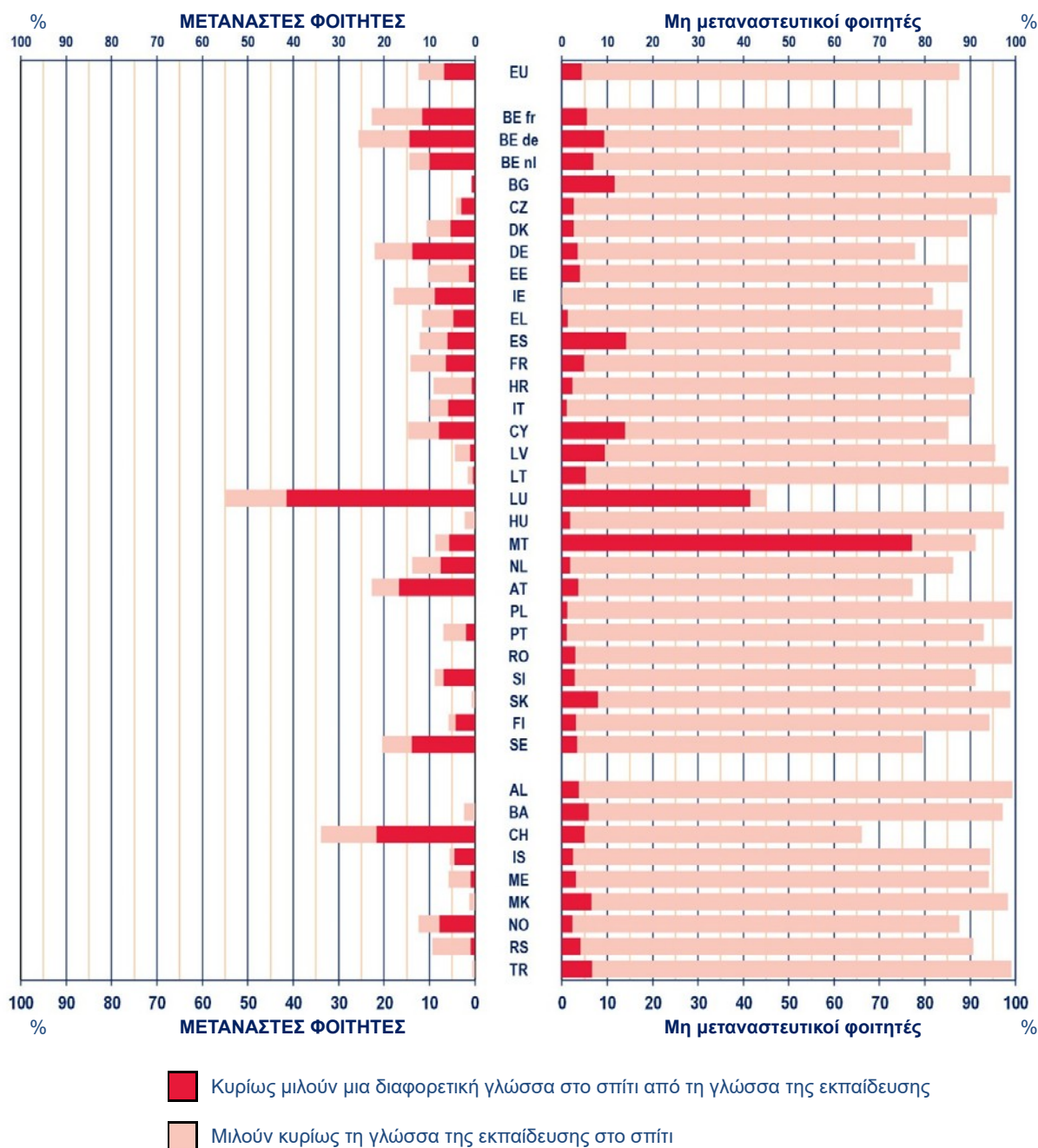
Όπως δείχνει ο αριθμός, το να έχουν γονείς που γεννήθηκαν στο εξωτερικό δεν σημαίνει αναπόφευκτα ότι ο μαθητής δεν μιλάει τη γλώσσα της εκπαίδευσης στο σπίτι. Σε επίπεδο ΕΕ, το 5,6 % των μαθητών ηλικίας 15 ετών είναι μετανάστες που μιλούν κυρίως τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης στο σπίτι (δεδομένα με ανοιχτό κόκκινο χρώμα στην αριστερή πλευρά του αριθμού). Μόλις ένα ελαφρώς υψηλότερο ποσοστό των 15χρονων μαθητών — 6,9 % — είναι μετανάστες που δεν μιλούν τη γλώσσα της εκπαίδευσης στο σπίτι (δεδομένα με σκούρο κόκκινο χρώμα στην αριστερή πλευρά του αριθμού). Με άλλα λόγια, περίπου οι μισοί από τους 15χρονους μαθητές στην ΕΕ των οποίων οι γονείς γεννήθηκαν στο εξωτερικό δηλώνουν ότι μιλούν τη γλώσσα της εκπαίδευσης στο σπίτι.

Αντίθετα, το να είσαι μη μετανάστης δεν σημαίνει απαραίτητα ότι ο μαθητής μιλάει τη γλώσσα της εκπαίδευσης στο σπίτι. Σε επίπεδο ΕΕ, το 4,4 % των ατόμων ηλικίας 15 ετών είναι μη μετανάστες που δεν μιλούν τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης στο σπίτι (δεδομένα με σκούρο κόκκινο χρώμα στη δεξιά πλευρά του αριθμού).

Μεταβαίνοντας από τα στοιχεία σε επίπεδο ΕΕ στα στοιχεία σε επίπεδο χώρας, ο αριθμός δείχνει ότι οι καταστάσεις των χωρών διαφέρουν σημαντικά όσον αφορά τις αναλογίες των μεταναστών φοιτητών στον φοιτητικό πληθυσμό (σύνολο των δύο κατηγοριών στην αριστερή πλευρά του αριθμού). Σε ορισμένες χώρες (ή εκπαιδευτικά συστήματα), το 20 % ή περισσότερο των 15χρονων φοιτητών είναι μετανάστες (γαλλικές και γερμανόφωνες κοινότητες του Βελγίου, της Γερμανίας, του Λουξεμβούργου, της Αυστρίας, της Σουηδίας και της Ελβετίας). Σε όλες αυτές τις χώρες, τουλάχιστον οι μισοί από όλους τους μετανάστες μαθητές μιλούν μια διαφορετική γλώσσα στο σπίτι από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης (συγκρίνετε τα στοιχεία σε ανοιχτό κόκκινο και σκούρο κόκκινο στην αριστερή πλευρά του σχήματος). Σε χώρες με χαμηλότερα ποσοστά μαθητών ηλικίας 15 ετών από οικογένειες μεταναστών (λιγότερο από 20 %), οι καταστάσεις ποικίλλουν. Για παράδειγμα, στην Εσθονία, την Κροατία και τη Σερβία, όπου περίπου το 10 % του 15χρονου φοιτητικού

πληθυσμού είναι μετανάστες, σχεδόν όλοι οι μετανάστες μαθητές μιλούν τη γλώσσα της εκπαίδευσης στο σπίτι. Αντίθετα, στη Σλοβενία, η οποία έχει συγκρίσιμο ποσοστό μεταναστών στον φοιτητικό πληθυσμό, η πλειοψηφία των μεταναστών φοιτητών (περίπου 80 %) μιλούν διαφορετική γλώσσα στο σπίτι από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης.

Όσον αφορά τους μη μετανάστες φοιτητές (στη δεξιά πλευρά του σχήματος), το Λουξεμβούργο και η Μάλτα έχουν τα πιο ακραία πρότυπα. Στη Μάλτα, το 77,2 % των μαθητών ηλικίας 15 ετών είναι μη μετανάστες που μιλούν κυρίως μια διαφορετική γλώσσα στο σπίτι από τη γλώσσα του τεστ PISA. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι περισσότεροι μαθητές στη Μάλτα μιλούν μαλτέζικα στο σπίτι, ενώ στο σχολείο χρησιμοποιούν αγγλικά και μαλτέζικα, ενώ οι πρώτοι είναι η γλώσσα στην οποία έλαβαν τη δοκιμασία PISA (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. την ανάλυση σχετικά με το σχήμα A2). Στο Λουξεμβούργο, το 41,5 % των ατόμων ηλικίας 15 ετών είναι μη μετανάστες που μιλούν κυρίως διαφορετική γλώσσα στο σπίτι από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. την ανάλυση σχετικά με το σχήμα A2). Άλλες χώρες με σχετικά υψηλά ποσοστά μη μεταναστών μαθητών που μιλούν διαφορετική γλώσσα στο σπίτι από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης (πάνω από 10 %) είναι η Βουλγαρία, η Ισπανία και η Κύπρος.



Πηγή: Eurydice, βάσει του PISA 2018.

Σχήμα 3 Σχήμα A3: Ποσοστά μεταναστών και μη μεταναστών 15 ετών μαθητών, ανά γλώσσα που ομιλείται στο σπίτι, 2018

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Τα δεδομένα υπολογίζονται με βάση την ερώτηση έρευνας PISA «Τι γλώσσα μιλάτε στο σπίτι τις περισσότερες φορές;» (ST022Q01TA). Η κατηγορία έρευνας «Γλώσσα του τεστ» (γλώσσα 1) χρησιμοποιείται ως πληρεξούσιο για την ομιλία της ίδιας γλώσσας στο σπίτι όπως και στο σχολείο.

Μιλώντας μια διάλεκτο μιας συγκεκριμένης γλώσσας στο σπίτι θεωρείται ότι μιλάει την τυπική γλώσσα. Η προσέγγιση αυτή έχει χρησιμοποιηθεί στις περισσότερες χώρες που συμμετέχουν στην έρευνα PISA. Δεδομένου ότι η προσέγγιση αυτή δεν έχει ακόμη εφαρμοστεί στη γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου και της Ιταλίας, οι διαλέκτοι έχουν αναδιατυπωθεί αναλόγως.

Η κατηγορία «μετανάστες σπουδαστές» αντιστοιχεί σε σπουδαστές των οποίων οι γονείς γεννήθηκαν στο εξωτερικό. Η κατηγορία αυτή συγχωνεύει δύο διαφορετικές κατηγορίες μεταναστευτικών φοιτητών PISA, και συγκεκριμένα (1) τον σπουδαστή και τους δύο γονείς που γεννήθηκαν στο εξωτερικό (δηλαδή μετανάστες πρώτης γενιάς), και (2) ο φοιτητής γεννήθηκε στη χώρα του τεστ, αλλά και οι δύο γονείς γεννήθηκαν στο εξωτερικό (δηλαδή μετανάστες δεύτερης γενιάς).

Βλ. παράρτημα 1 για τα δεδομένα και τα S.E.s. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το PISA, βλ. την ενότητα «Στατιστικές βάσεις δεδομένων και ορολογία».

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βουλγαρία, Ιρλανδία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία, Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Βόρεια Μακεδονία και Türkiye: τουλάχιστον μία κατηγορία μαθητών δεν εμφανίζεται στον αριθμό επειδή το δείγμα ήταν ανεπαρκές (περιέχονταν λιγότερους από 30 μαθητές). Βλέπε παράρτημα 1 για λεπτομέρειες σχετικά με την ή τις σχετικές κατηγορίες.

ΟΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΧΩΡΕΣ ΔΙΑΦΕΡΟΥΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΌΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΑ ΕΤΕΡΟΓΕΝΗ ΣΧΟΛΕΙΑ

Η διδασκαλία και η εκμάθηση σε γλωσσικά ετερογενή πλαίσια μπορεί να προσφέρει στους μαθητές την ευκαιρία να γνωρίσουν άλλες γλώσσες και πολιτισμούς και, ως εκ τούτου, να εμπλουτίσουν την εμπειρία του σχολείου. Ωστόσο, ταυτόχρονα, η γλωσσική πολυμορφία στον φοιτητικό πληθυσμό μπορεί να αποτελέσει πρόκληση για τους εκπαιδευτικούς, τους σπουδαστές και, γενικότερα, τα σχετικά εκπαιδευτικά συστήματα. Ενδέχεται να χρειαστούν ειδικά μέτρα για τη στήριξη των μαθητών στην εκμάθηση της γλώσσας της σχολικής εκπαίδευσης και για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών στη διαχείριση πολύγλωσσων και, σε ορισμένες περιπτώσεις, πολυπολιτισμικών τάξεων.

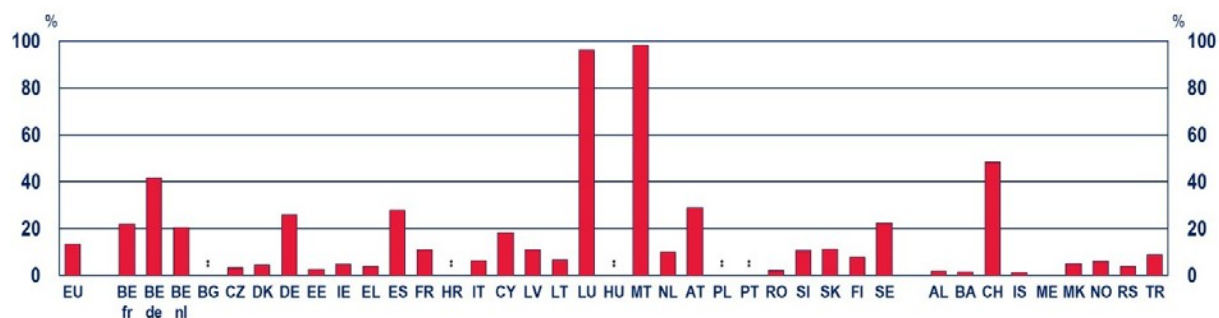
Η ετερογένεια της γλώσσας στα σχολεία, που ορίζεται εδώ ως άνω του 25 % των μαθητών που μιλούν διαφορετική γλώσσα στο σπίτι από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης, ποικίλλει μεταξύ των χωρών (βλέπε γράφημα A4). Αυτό εξηγείται εν μέρει από το εθνικό γλωσσικό πλαίσιο: ορισμένες χώρες έχουν πολλές κρατικές γλώσσες ή/και περιφερειακές, μειονοτικές ή μη εδαφικές γλώσσες (βλέπε γράφημα A1). Συνδέεται επίσης στενά με το ποσοστό των μαθητών που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών που δεν μιλούν τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης στο σπίτι (βλέπε γράφημα A3). Άλλοι παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν την ετερογένεια της γλώσσας στα σχολεία περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, τον πολεοδομικό σχεδιασμό (με ή χωρίς οικιστικό διαχωρισμό) και τις πολιτικές που σχετίζονται με την επιλογή του σχολείου.

Σε επίπεδο ΕΕ, το 13,3 % των μαθητών ηλικίας 15 ετών φοιτούν σε γλωσσικά ανομοιογενή σχολεία.

Το Λουξεμβούργο και η Μάλτα έχουν τα υψηλότερα ποσοστά μαθητών ηλικίας 15 ετών που φοιτούν σε ετερογενή σχολεία γλώσσας (96,2 % και 98,0 %, αντίστοιχα). Στο Λουξεμβούργο, πολλοί μαθητές μιλούν λουξεμβουργιανά κατ' οίκον, η οποία είναι μία από τις τρεις επίσημες γλώσσες του Λουξεμβούργου (βλέπε γράφημα A1) αλλά δεν χρησιμοποιείται στη σχολική εκπαίδευση (βλέπε ανάλυση σχετικά με το γράφημα A2). Στη Μάλτα, οι περισσότεροι μαθητές μιλούν μαλτέζικα στο σπίτι, ενώ στο σχολείο χρησιμοποιούν αγγλικά και μαλτέζικα, ενώ οι πρώτοι είναι η γλώσσα στην οποία έλαβαν τη δοκιμασία PISA (βλέπε ανάλυση σχετικά με το σχήμα A2).

Εκτός από το Λουξεμβούργο και τη Μάλτα, το Βέλγιο, η Γερμανία, η Ισπανία, η Αυστρία, η Σουηδία και η Ελβετία καταγράφουν επίσης σχετικά υψηλά ποσοστά μαθητών ηλικίας 15 ετών σε ετερογενή σχολεία γλώσσας (πάνω από 20 %).

Αντίθετα, σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες λιγότερο από το 5 % των μαθητών ηλικίας 15 ετών φοιτούν σε γλωσσικά ετερογενή σχολεία (Τσεχία, Δανία, Εσθονία, Ιρλανδία, Ελλάδα, Ρουμανία, Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Ισλανδία και Σερβία).



Πηγή: Eurydice, βάσει του PISA 2018.

Σχήμα 4 Σχήμα A4: Ποσοστό των μαθητών ηλικίας 15 ετών που φοιτούν σε σχολεία όπου πάνω από το 25 % των μαθητών μιλούν κυρίως μια διαφορετική γλώσσα στο σπίτι από τη γλώσσα του σχολείου, 2018

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Τα δεδομένα υπολογίζονται με βάση την ερώτηση έρευνας PISA «Τι γλώσσα μιλάτε στο σπίτι τις περισσότερες φορές;» (ST022Q01TA). Η κατηγορία έρευνας «Γλώσσα του τεστ» (γλώσσα 1) χρησιμοποιείται ως πληρεξούσιο για την ομιλία της ίδιας γλώσσας στο σπίτι όπως και στο σχολείο.

Μιλώντας μια διάλεκτο μιας συγκεκριμένης γλώσσας στο σπίτι θεωρείται ότι μιλάει την τυπική γλώσσα. Η προσέγγιση αυτή έχει χρησιμοποιηθεί στις περισσότερες χώρες που συμμετέχουν στην έρευνα PISA. Δεδομένου ότι η προσέγγιση αυτή δεν έχει ακόμη εφαρμοστεί στη γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου και της Ιταλίας, οι διαλέκτοι έχουν αναδιατυπωθεί αναλόγως.

Βλ. παράρτημα 1 για τα δεδομένα και τα S.E.s. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το PISA, βλ. την ενότητα «Στατιστικές βάσεις δεδομένων και ορολογία».

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Κροατία, Ουγγαρία, Πολωνία και Πορτογαλία: το δείγμα ήταν ανεπαρκές (περιείχαν λιγότερους από 30 μαθητές και/ή λιγότερα από πέντε σχολεία).

Αυστρία και Σλοβενία: η μονάδα δειγματοληψίας είναι ένα πρόγραμμα μέσα σε ένα σχολείο, όχι ολόκληρο το σχολείο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β — ΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΤΜΗΜΑ Ι — ΔΟΜΕΣ

Οι γλωσσικές ικανότητες είναι ζωτικής σημασίας για την κινητικότητα, τη συνεργασία και την αμοιβαία κατανόηση εντός της Ευρώπης. Διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στην οικοδόμηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης, ενός πραγματικού κοινού χώρου για υψηλής ποιότητας εκπαίδευση και διά βίου μάθηση σε διασυνοριακό²⁴ επίπεδο. Το 2002, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ που συγκεντρώθηκαν στη Βαρκελώνη ζήτησαν την ανάληψη περαιτέρω δράσης για τη «βελτίωση της γνώσης των βασικών δεξιοτήτων, ιδίως με τη διδασκαλία τουλάχιστον δύο ξένων γλωσσών από πολύ νεαρή ηλικία²⁵». Ο στόχος να αποκτήσουν όλοι οι νέοι ικανότητες σε δύο γλώσσες επιπλέον της γλώσσας της σχολικής εκπαίδευσης έως το τέλος της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσής τους επαναλήφθηκε πρόσφατα στη σύσταση του Συμβουλίου του Μαΐου 2019 σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της διδασκαλίας και της εκμάθησης γλωσσών (²⁶).

Η παρούσα ενότητα επικεντρώνεται στην παροχή ξένων γλωσσών σε επίπεδο προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όπως ορίζεται στα εθνικά προγράμματα σπουδών ή σε άλλα έγγραφα καθοδήγησης υψηλού επιπέδου. Αναδεικνύει τον αριθμό των ξένων γλωσσών που είναι υποχρεωτικές για όλους τους φοιτητές και το χρονικό διάστημα για το οποίο είναι υποχρεωτικές. Εξετάζει πρώτα την ηλικία από την οποία όλοι οι μαθητές στην προσχολική, πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση πρέπει να αρχίσουν να μαθαίνουν μια πρώτη και μια δεύτερη ξένη γλώσσα (βλέπε σχήμα Β1). Εξετάζει τον αριθμό των ετών κατά τη διάρκεια των οποίων η πρώτη και η δεύτερη ξένη γλώσσα είναι υποχρεωτικές για όλους τους μαθητές να μάθουν, και διερευνά τις αλλαγές σε αυτή τη διάρκεια από το 2003 (βλέπε σχήματα Β2 και Β3). Συμπληρώνει την εικόνα της παροχής ξένων γλωσσών στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση αναδεικνύοντας το δικαίωμα όλων των μαθητών να επιλέγουν ξένες γλώσσες ως μέρος των προαιρετικών μαθημάτων τους στο πρόγραμμα σπουδών (βλέπε σχήμα Β4).

Η ενότητα αυτή ολοκληρώνεται με τη συζήτηση των διαφορών μεταξύ των σπουδαστών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) και των φοιτητών γενικής εκπαίδευσης όσον αφορά την υποχρεωτική εκμάθηση ξένων γλωσσών. Ειδικότερα, εξετάζει τη διαφορά στον αριθμό των ετών για τα οποία οι σπουδαστές γενικής εκπαίδευσης/ΕΕΚ πρέπει να σπουδάσουν μία ή δύο ξένες γλώσσες (βλέπε σχήματα Β5 και Β6).

Όλοι οι δείκτες της παρούσας ενότητας βασίζονται σε δεδομένα που συλλέγονται μέσω του δικτύου Eurymdice, τα οποία καλύπτουν 39 εκπαιδευτικά συστήματα σε 37²⁷ χώρες.

Η ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΚΑΘΪΣΤΑΤΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΉ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΗΛΙΚΪΑ ΤΩΝ 6 ΕΤΩΝ ΣΕ ΉΞΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Στο σχήμα Β1 παρουσιάζεται η ηλικία έναρξης της πρώτης και της δεύτερης ξένης γλώσσας που διδάσκονται ως υποχρεωτικά μαθήματα σε όλους τους μαθητές της πρωτοβάθμιας και γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το πεδίο εφαρμογής επεκτείνεται στην προσχολική εκπαίδευση.

Στα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα, η ηλικία έναρξης της πρώτης ξένης γλώσσας που διδάσκεται ως υποχρεωτικό μάθημα κυμαίνεται από 6 έως 8 ετών, που αντιστοιχεί στο πρώτο έτος ή τα έτη της πρωτοβάθμιας ή υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Σε έξι εκπαιδευτικά συστήματα, η πρώτη ξένη γλώσσα

24 Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης, συμβουλευθείτε τον δικτυακό τόπο της Επιτροπής (<https://education.ec.europa.eu/about-eea>).

25 Συμπεράσματα της Προεδρίας — Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, 15 και 16 Μαρτίου 2002, C/02/930, σ. 19.

26 Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2019, σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών, ΕΕ C 189 της 5.6.2019, σ. 8.

27 Για λεπτομέρειες σχετικά με την κάλυψη της παρούσας έκθεσης ανά χώρα, βλ. την εισαγωγή στην έκθεση.

εισάγεται πριν από την ηλικία των 6 ετών: στην ηλικία των 3 ετών στην γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου, του Λουξεμβούργου και της Πολωνίας, στην ηλικία των 4 ετών στην Ελλάδα, και στην ηλικία των 5 ετών στην Κύπρο και τη Μάλτα. Στις χώρες αυτές, με εξαίρεση τη Μάλτα, η απαίτηση εκμάθησης της πρώτης ξένης γλώσσας αρχίζει στην προσχολική εκπαίδευση και ισχύει για όλα τα παιδιά σε αυτό το επίπεδο²⁸ εκπαίδευσης.

Τα σχολεία της Εσθονίας, της Σουηδίας και της Ισλανδίας έχουν κάποια ελευθερία να καθορίσουν τον βαθμό στον οποίο η πρώτη ξένη γλώσσα εισάγεται ως υποχρεωτικό μάθημα. Οι εκπαιδευτικές αρχές ανωτάτου επιπέδου καθορίζουν ένα ηλικιακό (ή βαθμό) κλιμάκιο για την εισαγωγή ξένων γλωσσών: μεταξύ 7 και 9 ετών στην Εσθονία και τη Σουηδία και μεταξύ 6 και 9 ετών στην Ισλανδία. Τα σχολεία της Εσθονίας (βλέπε σχήμα Γ1β) και της Ισλανδίας²⁹ αρχίζουν συχνότερα τη διδασκαλία ξένων γλωσσών όταν οι μαθητές είναι 9 ετών. Στη Σουηδία, η εκμάθηση ξένων γλωσσών αρχίζει συνήθως στην ηλικία των 7 ετών.

Οι τελευταίες ηλικίες κατά τις οποίες όλοι οι μαθητές πρέπει να αρχίσουν να μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα είναι 10 ετών. Αυτό συμβαίνει σε ορισμένα τμήματα της Γαλλικής Κοινότητας του Βελγίου και της Φλαμανδικής Κοινότητας του Βελγίου.

Η Ιρλανδία είναι η μόνη χώρα όπου η εκμάθηση ξένης γλώσσας στο σχολείο δεν είναι υποχρεωτική. Στην Ιρλανδία, όλοι οι μαθητές μαθαίνουν αγγλικά και ιρλανδικά, κανένα από τα οποία δεν θεωρείται ξένη γλώσσα.

Στα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα (32 από τα 39), είναι υποχρεωτικό για όλους τους μαθητές της γενικής εκπαίδευσης να μαθαίνουν ταυτόχρονα δύο ξένες γλώσσες ταυτόχρονα κατά τη διάρκεια της σχολικής φοίτησης.

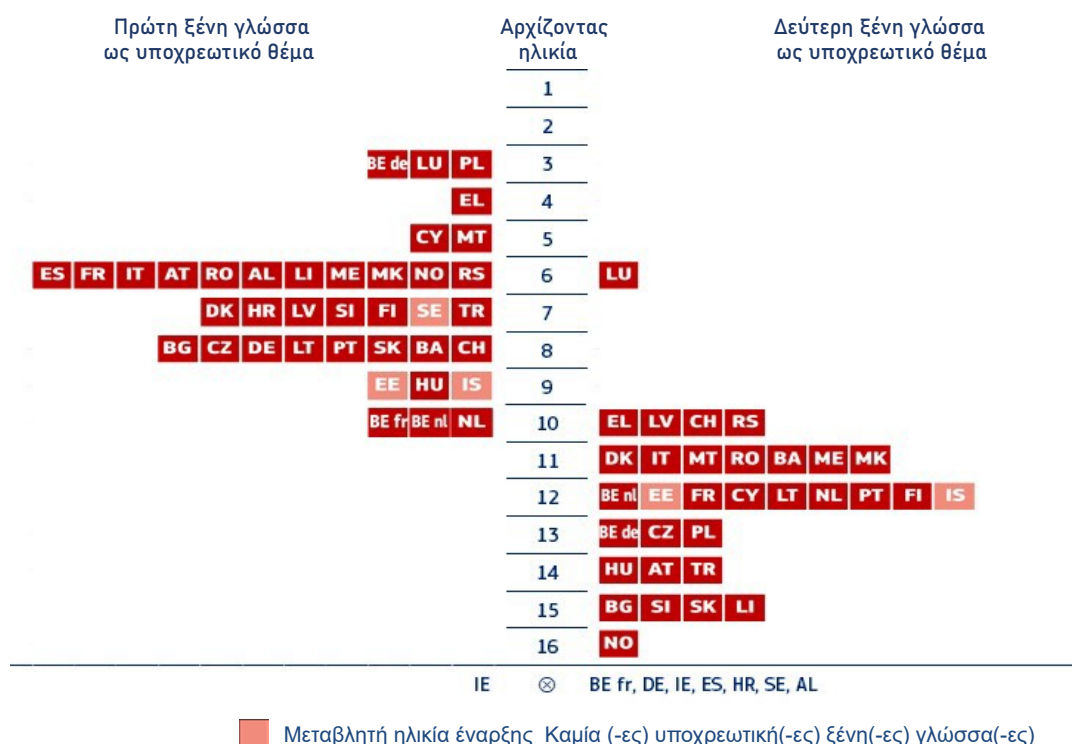
Στις περισσότερες περιπτώσεις, η ηλικία έναρξης για την εκμάθηση μιας δεύτερης ξένης γλώσσας ως υποχρεωτικό μάθημα κυμαίνεται από 11 έως 13 ετών. Αυτό αντιστοιχεί στο τέλος της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ή στην αρχή της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι μαθητές στην Ελλάδα, τη Λετονία, την Ελβετία και τη Σερβία αρχίζουν να μαθαίνουν μια δεύτερη ξένη γλώσσα νωρίτερα, από την ηλικία των 10 ετών, που αντιστοιχεί στο δεύτερο μισό της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το Λουξεμβούργο ξεχωρίζει, καθώς όλοι οι μαθητές πρέπει να μάθουν μια δεύτερη ξένη γλώσσα από την ηλικία των 6 ετών. Στο άλλο άκρο της κλίμακας, στη Νορβηγία, η εκμάθηση μιας δεύτερης ξένης γλώσσας καθίσταται υποχρεωτική για όλους τους μαθητές της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όταν είναι 16 ετών. Στη Βουλγαρία, την Ουγγαρία, την Αυστρία, τη Σλοβενία, τη Σλοβακία, το Λιχτενστάιν και την Türkiye, δύο ξένες γλώσσες είναι επίσης υποχρεωτικές μόνο για όλους τους φοιτητές γενικής εκπαίδευσης στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, από την ηλικία των 14 ή 15 ετών.

Στην Εσθονία και την Ισλανδία, όπως συμβαίνει με την πρώτη ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικό μάθημα, οι κεντρικές εκπαιδευτικές αρχές απαιτούν από τα σχολεία να εισαγάγουν τη δεύτερη ξένη γλώσσα εντός καθορισμένου ηλικιακού εύρους (10-12 ετών). Στην Ισλανδία, σύμφωνα με τα διαθέσιμα εθνικά στατιστικά στοιχεία, οι μαθητές αρχίζουν συνήθως να μαθαίνουν μια δεύτερη ξένη γλώσσα στην ηλικία των 12³⁰ ετών.

28 Στην παρούσα έκθεση, εάν όλα τα παιδιά αρχίσουν να μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα στην προσχολική εκπαίδευση κάποια στιγμή, η ηλικία έναρξης θεωρείται η ηλικία στην οποία είτε η προσχολική εκπαίδευση είναι υποχρεωτική είτε η θέση σε δημόσια επιδοτούμενα προσχολική εκπαίδευση είναι εγγυημένη για όλα τα παιδιά. Για παράδειγμα, στην Ελλάδα και την Κύπρο η προσχολική εκπαίδευση είναι υποχρεωτική από την ηλικία των 4 και 5 ετών, αντίστοιχα. Εν τω μεταξύ, στη γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου, του Λουξεμβούργου και της Πολωνίας, εξασφαλίζεται μια θέση για όλα τα παιδιά από την ηλικία των 3 ετών (ή ακόμη και νωρίτερα στην περίπτωση της γερμανόφωνης κοινότητας του Βελγίου). Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Eurydice (2021β).

29 https://px.hagstofa.is/pxen/pxweb/en/Samfelag/Samfelag_skolamal_2_grunnskolestig_0_gsNemendur/SKO02110.px/?rxid=832f99cd-f008-441f-bbe9-d5f251db3ce9

30 https://px.hagstofa.is/pxen/pxweb/en/Samfelag/Samfelag_skolamal_2_grunnskolestig_0_gsNemendur/SKO02110.px/?rxid=832f99cd-f008-441f-bbe9-d5f251db3ce9



Πηγή: Η Ευρυδίκη.

Σχήμα 5 Σχήμα Β1: Ηλικία έναρξης κατά την οποία η πρώτη και η δεύτερη ξένη γλώσσα αποτελούν υποχρεωτικά μαθήματα για όλους τους σπουδαστές προσχολικής, πρωτοβάθμιας και/ή γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 0–3), 2021/2022

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός αυτός αφορά κυρίως τις γλώσσες που περιγράφονται ως «ξένες» (ή «σύγχρονες») στο πρόγραμμα σπουδών. Οι περιφερειακές και/ή μειονοτικές γλώσσες (βλέπε γράφημα Β9) και οι κλασικές γλώσσες (βλέπε γράφημα Β10) περιλαμβάνονται μόνο όταν το πρόγραμμα σπουδών τις ορίζει ως εναλλακτικές σε σχέση με τις ξένες γλώσσες.

Οι αρχικές ηλικίες αντικατοπτρίζουν τη φυσιολογική ηλικία των μαθητών κατά την έναρξη της διδασκαλίας ξένων γλωσσών (θεωρητική ηλικία των μαθητών): δεν λαμβάνουν υπόψη την πρόωρη ή καθυστερημένη είσοδο στο σχολείο, την επανάληψη της τάξης ή άλλες διακοπές της σχολικής φοίτησης.

Ως «δεύτερη γλώσσα» νοείται η γλώσσα που μαθαίνουν οι μαθητές επιπλέον της πρώτης, με αποτέλεσμα οι μαθητές να μαθαίνουν ταυτόχρονα δύο διαφορετικές γλώσσες.

Οι πληροφορίες βασίζονται στο πρόγραμμα σπουδών ή σε άλλα έγγραφα καθοδήγησης που εκδίδονται από τις ανώτατες εκπαιδευτικές αρχές.

Για τους ορισμούς της «ξένης γλώσσας», της «διεθνούς τυποποιημένης ταξινόμησης της εκπαίδευσης (ISCED)», της «γλώσσας ως υποχρεωτικού αντικειμένου», των «έγγραφα καθοδήγησης» και των «αρχών ανώτατης εκπαίδευσης», βλέπε το γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE fr): μόνο στην Περιφέρεια Βρυξελλών-Πρωτεύουσας και στις κοινότητες της Βαλλονίας με ειδικό γλωσσικό καθεστώς, οι μαθητές αρχίζουν να μαθαίνουν την πρώτη ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικό μάθημα από την ηλικία των 8 ετών, ενώ στα άλλα τμήματα της Γαλλικής Κοινότητας του Βελγίου ξεκινούν από την ηλικία των 10 ετών. Μετά από μια συνεχιζόμενη μεταρρύθμιση του προγράμματος σπουδών, η ηλικία έναρξης για την εκμάθηση της πρώτης ξένης γλώσσας θα είναι 8 χρόνια για όλους τους μαθητές από το 2023/2024, ενώ μια δεύτερη ξένη γλώσσα θα καταστεί υποχρεωτική για όλους τους μαθητές ηλικίας 13 και 14 ετών από το 2027/2028.

Βέλγιο (BE de): αν και οι μαθητές δεν είναι νομικά υποχρεωμένοι να μάθουν δύο ξένες γλώσσες, σε όλα τα γενικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης οι μαθητές πρέπει να αρχίσουν να μαθαίνουν αγγλικά εκτός από την πρώτη τους ξένη γλώσσα (γαλλικά) από την ηλικία των 13 ετών το αργότερο.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ: σε έξι ομόσπονδα κράτη, οι μαθητές πρέπει να αρχίσουν να μαθαίνουν την πρώτη ξένη γλώσσα από την ηλικία των 6 ετών.

Εσθονία, Σουηδία και Ισλανδία: ο αριθμός δείχνει την ηλικία στην οποία οι μαθητές συνήθως αρχίζουν να μαθαίνουν την πρώτη ή/και τη δεύτερη ξένη γλώσσα.

Η Ισπανία: ο αριθμός παρουσιάζει την πιο διαδεδομένη κατάσταση σε όλη την Ισπανία. Σε ορισμένες αυτόνομες κοινότητες, η εκμάθηση δύο γλωσσών είναι υποχρεωτική από την ηλικία των 12 ετών (π.χ. Γαλικία και País Vasco) και από την ηλικία των 10 ετών (π.χ. Ανδαλουσία και Κανάρια).

Οι Κάτω Χώρες: είναι υποχρεωτική η εκμάθηση ξένης γλώσσας κατά τη διάρκεια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στην πράξη, αυτό συμβαίνει μεταξύ των ηλικιών 10 και 12, αλλά τα σχολεία μπορούν να οργανώσουν αυτή τη διάταξη σε προγενέστερο στάδιο.

Βοσνία-Ερζεγοβίνη: ο αριθμός παρουσιάζει την κατάσταση στην οντότητα Republika Srpska. Στην Ομοσπονδία της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και στην περιφέρεια Brčko, ορισμένοι μαθητές αρχίζουν να μαθαίνουν την πρώτη τους ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικό θέμα από την ηλικία των 6 ή 7 ετών και το δεύτερο από την ηλικία των 10 ετών.

Η Ελβετία: τρία καντόνια έχουν διαφορετική ηλικία εκκίνησης για τη δεύτερη γλώσσα, δηλαδή 12 ετών.

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΙΑ ΟΛΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ

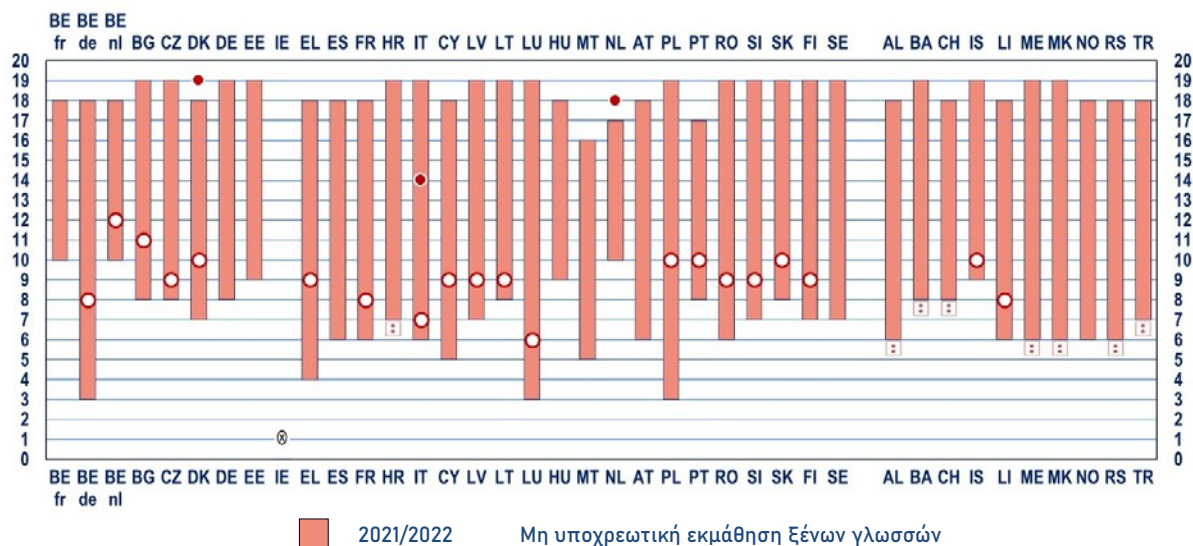
Στο σχήμα B2 απεικονίζεται ο αριθμός των ετών κατά τη διάρκεια των οποίων οι μαθητές στην προσχολική, πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση πρέπει να σπουδάζουν μία ξένη γλώσσα. Δείχνει επίσης τη διαφορά στον αριθμό των ετών μεταξύ 2002/2003 και 2021/2022.

Το 2021/2022, η διάρκεια της εκμάθησης τουλάχιστον μίας ξένης γλώσσας ως υποχρεωτικό θέμα κυμαινόταν από 7 έως 16 έτη σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Ο κύριος παράγοντας που καθορίζει τη διάρκεια της υποχρεωτικής εκμάθησης ξένων γλωσσών είναι η ηλικία από την οποία η εκμάθηση γλωσσών είναι υποχρεωτική, η οποία κυμαίνεται από 3 έως 10 ετών. Πράγματι, μετά την έναρξη της υποχρεωτικής μάθησης, η απαίτηση όλοι οι μαθητές να μελετήσουν μια ξένη γλώσσα συνήθως συνεχίζεται μέχρι το τελευταίο ή το προτελευταίο έτος της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η μόνη εξαίρεση είναι στη Μάλτα, όπου η απαίτηση για σπουδές ξένης γλώσσας σταματά στο τέλος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

Τρεις κύριες ομάδες εκπαιδευτικών συστημάτων μπορούν να προσδιοριστούν με βάση τη διάρκεια της εκμάθησης τουλάχιστον μίας ξένης γλώσσας. Συνήθως, οι μαθητές πρέπει να μάθουν μια ξένη γλώσσα για 11 έως 13 χρόνια. Πρόκειται για τα δύο τρίτα των εκπαιδευτικών συστημάτων. Σε αυτά τα εκπαιδευτικά συστήματα, οι μαθητές αρχίζουν να μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα μεταξύ των ηλικιών 6 και 8 ετών (εκτός από την Κύπρο και τη Μάλτα) και τελειώνουν σε ηλικία 18 ή 19 ετών (εκτός από τη Μάλτα). Σε μια δεύτερη και μικρότερη ομάδα οκτώ εκπαιδευτικών συστημάτων, οι μαθητές σπουδάζουν μια ξένη γλώσσα για 7-10 χρόνια. Η ομάδα αυτή περιλαμβάνει όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα όπου η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας καθίσταται υποχρεωτική για όλους τους μαθητές από τη στιγμή που είναι 9 ή 10 ετών (γαλλικές και φλαμανδικές κοινότητες του Βελγίου, της Εσθονίας, της Ουγγαρίας, των Κάτω Χωρών και της Ισλανδίας) και της Ελβετίας και της Πορτογαλίας. Τέλος, η εκμάθηση μιας πρώτης ξένης γλώσσας διαρκεί περισσότερο από 13 χρόνια σε τέσσερις μόνο χώρες: 16 χρόνια στο Λουξεμβούργο και την Πολωνία, 15 χρόνια στη γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου και 14 χρόνια στην Ελλάδα. Αυτά είναι επίσης τα μόνα εκπαιδευτικά συστήματα όπου η εκμάθηση μιας πρώτης ξένης γλώσσας ξεκινά πριν από την ηλικία των 5 ετών.

Όπως δείχνει το διάγραμμα B2, τις τελευταίες δύο δεκαετίες περίπου τα δύο τρίτα των εκπαιδευτικών συστημάτων για τα οποία υπάρχουν στοιχεία έχουν αυξήσει τη διάρκεια της υποχρεωτικής εκμάθησης ξένων γλωσσών. Σε όλα αυτά τα εκπαιδευτικά συστήματα, η διάρκεια αυξήθηκε με τη μείωση της ηλικίας κατά την οποία η εκμάθηση μιας πρώτης ξένης γλώσσας καθίσταται υποχρεωτική σε σύγκριση με τις αρχές του 21ου αιώνα. Από το 2003, οι σημαντικότερες αλλαγές σημειώθηκαν στη γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου, της Ελλάδας, της Ιταλίας, της Κύπρου και της Πολωνίας, όπου η περίοδος της υποχρεωτικής εκμάθησης ξένων γλωσσών επιμήκυνε κατά 4 έτη (στην Κύπρο) και 7 έτη (στην Πολωνία). Σε αυτές τις χώρες, με εξαίρεση την Ιταλία, οι μαθητές πρέπει τώρα να αρχίσουν να μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα στην προσχολική εκπαίδευση, ενώ πριν από 20 χρόνια άρχισαν να μαθαίνουν μόνο μία στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Η Ιταλία είναι η μόνη χώρα όπου η αύξηση της διάρκειας της υποχρεωτικής εκμάθησης ξένων γλωσσών είναι αποτέλεσμα όχι μόνο της μείωσης της ηλικίας έναρξης, αλλά και της επιμήκυνσης της εκμάθησης ξένων γλωσσών μέχρι το τέλος της γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Από το 2003, εννέα άλλα εκπαιδευτικά συστήματα (Βουλγαρία, Δανία, Γαλλία, Λετονία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία, Σλοβακία και Λιχτενστάιν) αύξησαν τη διάρκεια της εκμάθησης ξένων γλωσσών κατά 2 ή 3 έτη, αλλάζοντας την ηλικία έναρξης αυτής της μάθησης σε 6 έως 8 έτη. Στη Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου και του Λουξεμβούργου, ο αριθμός των ετών σπουδών της πρώτης ξένης γλώσσας ως υποχρεωτικό μάθημα αυξήθηκε επίσης κατά 2 και 3 έτη, αντίστοιχα, από το 2003. Ωστόσο, στη Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου η τρέχουσα ηλικία έναρξης (10 ετών) εξακολουθεί να είναι υψηλότερη από ό,τι στα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα, ενώ στο Λουξεμβούργο είναι χαμηλότερη (3 ετών).



	Ηλικία έναρξης, εάν διαφέρει από το 2021/2022	Ηλικία λήξης εάν διαφέρει από το 2021/2022	Δεν είναι διαθέσιμο για το 2002/2003
2002/2003			

Πηγή: Η Ευρυδίκη.

Σχήμα 6 Σχήμα B2: Περίοδος κατά την οποία η εκμάθηση ξένης γλώσσας ήταν υποχρεωτική στην προσχολική, πρωτοβάθμια και/ή γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 0–3) το 2021/2022, και διαφορές από το 2002/2003

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός αυτός αφορά κυρίως τις γλώσσες που περιγράφονται ως «ξένες» (ή «σύγχρονες») στο πρόγραμμα σπουδών. Οι περιφερειακές και/ή μειονοτικές γλώσσες (βλέπε γράφημα B9) και οι κλασικές γλώσσες (βλέπε γράφημα B10) περιλαμβάνονται μόνο όταν το πρόγραμμα σπουδών τις ορίζει ως εναλλακτικές σε σχέση με τις ξένες γλώσσες.

Οι πληροφορίες βασίζονται στο πρόγραμμα σπουδών ή σε άλλα έγγραφα καθοδήγησης που εκδίδονται από τις ανώτατες εκπαιδευτικές αρχές.

Για τους ορισμούς της «ξένης γλώσσας», της «διεθνούς τυποποιημένης ταξινόμησης της εκπαίδευσης (ISCED)», της «γλώσσας ως υποχρεωτικού θέματος», των εγγράφων καθοδήγησης και των «αρχών ανώτατης εκπαίδευσης», βλέπε το γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE fr): μόνο στην Περιφέρεια Βρυξελλών-Πρωτεύουσας και στις κοινότητες της Βαλλονίας με ειδικό γλωσσικό καθεστώς, η εκμάθηση ξένων γλωσσών είναι υποχρεωτική για 10 έτη. Στα άλλα μέρη της Γαλλικής Κοινότητας του Βελγίου, διαρκεί 8 χρόνια.

Μετά από μια συνεχιζόμενη μεταρρύθμιση του προγράμματος σπουδών, η ηλικία έναρξης για την εκμάθηση της πρώτης ξένης γλώσσας θα είναι 8 χρόνια για όλους τους μαθητές από το 2023/2024.

Βέλγιο (BE nl): η διαφορά από το 2002/2003 αντικατοπτρίζει την κατάσταση της Φλαμανδικής Κοινότητας με εξαίρεση τις Βρυξέλλες, όπου ο αριθμός των ετών σπουδών μειώθηκε σύμφωνα με τους κανονισμούς που ισχύουν στην υπόλοιπη Κοινότητα.

ΔΑΝΙΑ: υπάρχει ένα διάλειμμα στις χρονολογικές σειρές λόγω της αλλαγής της μεθοδολογίας που χρησιμοποιείται για τον καθορισμό της ηλικίας κατά την οποία ολοκληρώνεται η υποχρεωτική εκμάθηση ξένων γλωσσών.

Εσθονία και Φινλανδία: το 2002/2003, οι εκπαιδευτικές αρχές διευκρίνισαν μόνο ότι οι μαθητές έπρεπε να αρχίσουν να μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικό μάθημα μεταξύ των ηλικιών 7 και 9. Αυτό εξακολουθούσε να ισχύει στην Εσθονία το 2021/2022. Στη Φινλανδία, από το 2021/2022 αυτή η ηλικιακή ευελιξία (δηλαδή ηλικία έναρξης μεταξύ 7 και 9 ετών) έχει αντικατασταθεί από σταθερή ηλικία έναρξης (7 ετών).

ΙΡΛΑΝΔΙΑ: η διδασκαλία ξένων γλωσσών δεν είναι υποχρεωτική. Οι επίσημες γλώσσες, αγγλικά και ιρλανδικά, διδάσκονται σε όλους τους μαθητές.

Η Ισπανία: ο αριθμός παρουσιάζει την πιο διαδεδομένη κατάσταση σε όλη την Ισπανία. Από το 2006, οι αυτόνομες κοινότητες είναι σε θέση να αποφασίσουν να καταστήσουν υποχρεωτική την εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας για τα παιδιά που φοιτούν στην προσχολική εκπαίδευση.

Αυτό έχει αυξήσει τη διάρκεια της εκμάθησης ξένων γλωσσών σε ορισμένες από αυτές.

Οι Κάτω Χώρες: είναι υποχρεωτικό για τους μαθητές να μάθουν μια ξένη γλώσσα κατά τη διάρκεια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στην πράξη, αυτό συμβαίνει μεταξύ των ηλικιών 10 και 12, αλλά τα σχολεία μπορούν να οργανώσουν αυτή τη διάταξη σε προγενέστερο στάδιο.

Η Σουηδία: το 2002/2003, οι εκπαιδευτικές αρχές διευκρίνισαν μόνο ότι οι μαθητές έπρεπε να αρχίσουν να μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικό μάθημα μεταξύ των ηλικιών 7 και 10 ετών και το 2021/2022 μεταξύ 7 και 9 ετών.

Τέλος, κατά τις δύο τελευταίες δεκαετίες, η διάρκεια για την οποία είναι υποχρεωτική η εκμάθηση της πρώτης ξένης γλώσσας παρατάθηκε επίσης κατά 1 έτος στην Τσεχία, τη Λιθουανία και την Ισλανδία.

Συνολικά 10 εκπαιδευτικά συστήματα δεν έχουν αυξήσει τη διάρκεια της υποχρεωτικής εκμάθησης ξένων γλωσσών από το 2003. Ωστόσο, στην πλειοψηφία τους υπάρχουν ιδιαίτερες περιστάσεις που σχετίζονται με την ηλικία κατά την οποία η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας καθίσταται υποχρεωτική για όλους τους μαθητές. Το 2003, στην Ισπανία, τη Μάλτα, την Αυστρία και τη Νορβηγία, οι μαθητές ήταν ήδη υποχρεωμένοι να μάθουν μια γλώσσα σε νεαρή ηλικία (είτε 5 είτε 6 ετών). Στην Εσθονία, τις Κάτω Χώρες και τη Σουηδία, τα σχολεία είχαν κάποια ευελιξία όσον αφορά τον καθορισμό του έτους κατά το οποίο οι μαθητές έπρεπε να αρχίσουν να μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα.

Η μείωση της ηλικίας κατά την οποία οι μαθητές αρχίζουν να μαθαίνουν ξένες γλώσσες αποτέλεσε ουσιώδες μέρος της σύστασης για τη διδασκαλία ξένων γλωσσών, η οποία εκδόθηκε από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ που συγκεντρώθηκαν στη Βαρκελώνη το 2002³¹) και επανέλαβε στη σύσταση του Συμβουλίου για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της διδασκαλίας και της εκμάθησης γλωσσών (³²). Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα που έχουν παρατείνει τη διάρκεια της εκμάθησης της πρώτης ξένης γλώσσας από το 2003 το έπραξαν μειώνοντας την ηλικία έναρξης. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι αλλαγές αυτές πραγματοποιήθηκαν μεταξύ του 2003 και του 2011³³).

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΕΊΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΉ Η ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΕ ΜΙΚΡΟ ΜΟΝΟ ΑΡΙΘΜΟ ΧΩΡΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΔΟ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Στο σχήμα Β3 απεικονίζεται ο αριθμός των ετών κατά τη διάρκεια των οποίων οι σπουδαστές πρωτοβάθμιας και γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να σπουδάσουν ταυτόχρονα δύο ξένες γλώσσες. Δείχνει επίσης τη διαφορά στον αριθμό των ετών από το 2003.

Το 2021/2022, στα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα, όλοι οι μαθητές της γενικής εκπαίδευσης έμαθαν δύο ξένες γλώσσες ταυτόχρονα κάποια στιγμή κατά τη διάρκεια της φοίτησης τους (βλέπε γράφημα Β1). Όπως δείχνει το διάγραμμα Β3, η συνηθέστερη κατάσταση είναι η απαίτηση εκμάθησης δύο ξένων γλωσσών

31 Συμπεράσματα της Προεδρίας — Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, 15 και 16 Μαρτίου 2002, C/02/930.

32 Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2019, σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών, ΕΕ C 189 της 5.6.2019.

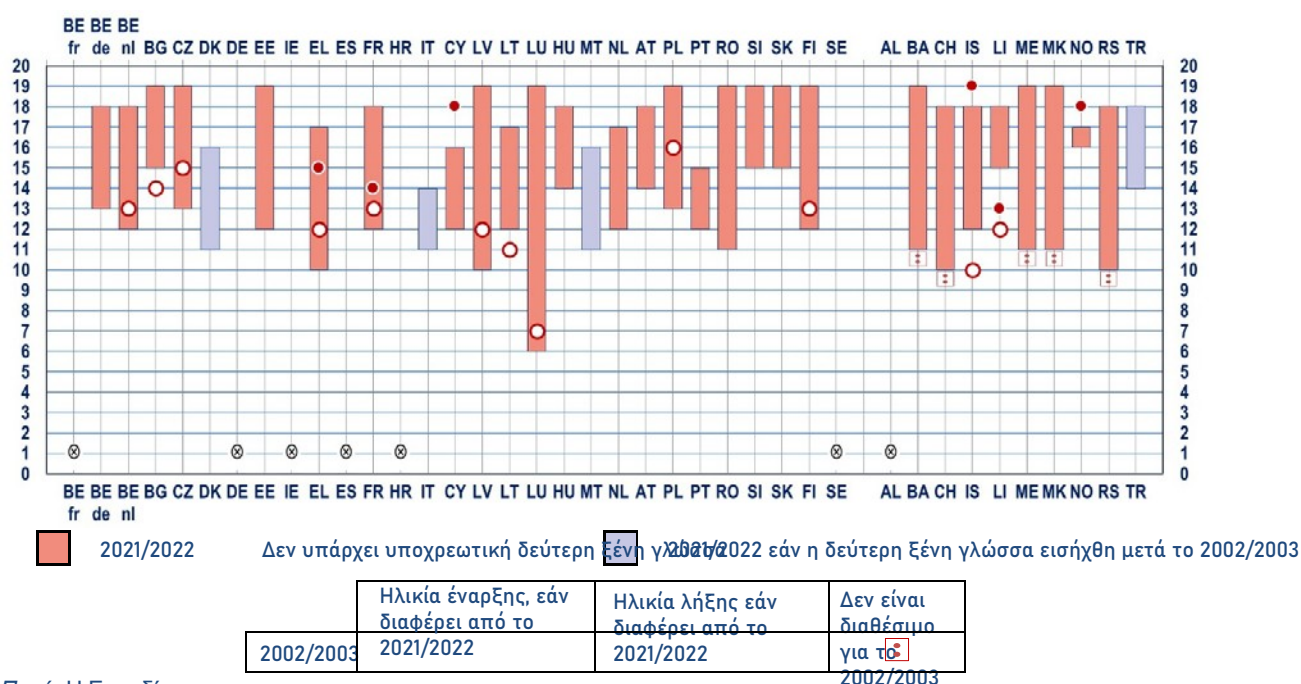
33 Για τις ειδικές ανά χώρα πληροφορίες για την περίοδο 2010/2011, βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Eurydice (2017), σ. 32–33.

για 5-9 έτη. Οι φοιτητές σπουδάζουν δύο ξένες γλώσσες για λιγότερο από 5 χρόνια σε 11 εκπαιδευτικά συστήματα. Σε αυτά περιλαμβάνονται η Κύπρος, καθώς και τα εκπαιδευτικά συστήματα στα οποία η υποχρεωτική αυτή μάθηση πραγματοποιείται μόνο σε κατώτερο επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Ιταλία και Πορτογαλία) ή μόνο στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Βουλγαρία, Ουγγαρία, Αυστρία, Σλοβενία, Σλοβακία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία και Τүрkiye). Στο άλλο άκρο της κλίμακας, οι φοιτητές στο Λουξεμβούργο πρέπει να σπουδάσουν δύο ξένες γλώσσες για 13 χρόνια, καθ' όλη τη διάρκεια της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσής τους.

Από το 2002/2003, στην πλειονότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων, η διάρκεια για την οποία είναι υποχρεωτική η εκμάθηση μιας δεύτερης ξένης γλώσσας δεν έχει αυξηθεί. Πράγματι, κατά την περίοδο αυτή, περίπου το ένα τρίτο των εκπαιδευτικών συστημάτων για τα οποία υπάρχουν δεδομένα έχουν εισαγάγει μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση της εκμάθησης μιας δεύτερης ξένης γλώσσας ως υποχρεωτικό θέμα. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές μπορούν να τοποθετηθούν σε δύο κατηγορίες. Πρώτον, σε τρία εκπαιδευτικά συστήματα (Δανία, Ιταλία και Τүрkiye) η εκμάθηση μιας δεύτερης ξένης γλώσσας έχει καταστεί υποχρεωτική για όλους. Δεύτερον, σε εννέα εκπαιδευτικά συστήματα έχει επιμηκυνθεί η περίοδος κατά την οποία η ταυτόχρονη εκμάθηση δύο ξένων γλωσσών είναι υποχρεωτική. Οι σημαντικότερες αυξήσεις σημειώθηκαν στη Γαλλία (κατά 5 έτη) και στην Ελλάδα (κατά 4 έτη). Ανάλογα με το εκπαιδευτικό σύστημα, η διάρκεια αυξήθηκε με τη μείωση της ηλικίας έναρξης (Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου, της Τσεχίας, της Λετονίας, του Λουξεμβούργου, της Πολωνίας και της Φινλανδίας), αναβάλλοντας την ηλικία λήξης (Λιχτενστάιν) ή και τα δύο (Ελλάδα και Γαλλία).

Αντίθετα, μεταξύ 2002/2003 και 2021/2022 η Βουλγαρία, η Κύπρος, η Λιθουανία και η Ισλανδία εισήγαγαν μεταρρυθμίσεις που μείωσαν τον αριθμό των ετών κατά τη διάρκεια των οποίων όλοι οι φοιτητές πρέπει να σπουδάσουν ταυτόχρονα δύο ξένες γλώσσες. Για παράδειγμα, στην Κύπρο, από το 2015/2016, η δεύτερη ξένη γλώσσα δεν είναι υποχρεωτική για όλους τους μαθητές στο δεύτερο και τρίτο έτος της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στην Ισλανδία, από το 2015/2016 δεν είναι υποχρεωτικό για τους μαθητές να σπουδάσουν μια δεύτερη ξένη γλώσσα για ένα σχολικό έτος από την ηλικία των 18 ετών. Επιπλέον, η ηλικία έναρξης για την εκμάθηση μιας δεύτερης γλώσσας άλλαξε το 2014/2015 από 10 έτη σε ηλικιακή ομάδα 10-12 ετών.

Σε οκτώ εκπαιδευτικά συστήματα (την γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου, της Εσθονίας, των Κάτω Χωρών, της Αυστρίας, της Πορτογαλίας, της Ρουμανίας, της Σλοβενίας και της Σλοβακίας), ο αριθμός των ετών κατά τη διάρκεια των οποίων οι μαθητές μαθαίνουν ταυτόχρονα δύο ξένες γλώσσες παρέμεινε ο ίδιος μεταξύ 2002/2003 και 2021/2022. Σε δύο από αυτά, ωστόσο, αξίζει να αναφερθούν ιδιαίτερες συνθήκες αλλαγής σχετικά με την εκμάθηση μιας δεύτερης ξένης γλώσσας. Στη Σλοβενία, το 2011 καθιερώθηκε μεταρρύθμιση που καθιστά υποχρεωτική τη δεύτερη γλώσσα από την ηλικία των 12 ετών, αλλά αναβλήθηκε τον Νοέμβριο του ίδιου έτους και έκτοτε δεν έχει εφαρμοστεί περαιτέρω. Το 2021, η απαίτηση για εκμάθηση δύο ξένων γλωσσών ίσχυε μόνο για φοιτητές ηλικίας 15 ετών και άνω. Στη Σλοβακία, το 2008/2009 η μελέτη δύο ξένων γλωσσών κατέστη υποχρεωτική στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ωστόσο, τον Σεπτέμβριο του 2015 οι ανώτατες εκπαιδευτικές αρχές αφαίρεσαν την υποχρέωση όλων των μαθητών της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης να μαθαίνουν δύο ξένες γλώσσες ταυτόχρονα μέχρι την ηλικία των 15 ετών. Ταυτόχρονα, παραχώρησαν ατομική σχολική αυτονομία για να αποφασίσουν επί του θέματος.



Πηγή: Η Ευρυδίκη.

Σχήμα 7 Σχήμα B3: Περίοδος κατά την οποία η εκμάθηση δύο ξένων γλωσσών ήταν υποχρεωτική στην πρωτοβάθμια και/ή γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3) το 2021/2022, και διαφορές σε σχέση με την περίοδο 2002/2003

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός αυτός αφορά κυρίως τις γλώσσες που περιγράφονται ως «ξένες» (ή «σύγχρονες») στο πρόγραμμα σπουδών. Οι περιφερειακές και/ή μειονοτικές γλώσσες (βλέπε γράφημα B9) και οι κλασικές γλώσσες (βλέπε γράφημα B10) περιλαμβάνονται μόνο όταν το πρόγραμμα σπουδών τις ορίζει ως εναλλακτικές σε σχέση με τις ξένες γλώσσες.

Ως «δεύτερη γλώσσα» νοείται η εκμάθηση γλωσσών εκτός από την πρώτη, με αποτέλεσμα οι μαθητές να μαθαίνουν ταυτόχρονα δύο διαφορετικές γλώσσες.

Οι πληροφορίες βασίζονται στο πρόγραμμα σπουδών ή σε άλλα έγγραφα καθοδήγησης που εκδίδονται από ανώτατες αρχές.

Για τους ορισμούς της «ξένης γλώσσας», της «διεθνούς τυποποιημένης ταξινόμησης της εκπαίδευσης (ISCED)», της «γλώσσας ως υποχρεωτικού θέματος», των εγγράφων καθοδήγησης και των «αρχών ανώτατης εκπαίδευσης», βλέπε το γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE fr): μετά τη συνεχιζόμενη μεταρρύθμιση του προγράμματος σπουδών, μια δεύτερη ξένη γλώσσα θα καταστεί υποχρεωτική για όλους τους μαθητές ηλικίας 13 και 14 ετών από το 2027/2028.

Η Ισπανία: ο αριθμός παρουσιάζει την πιο διαδεδομένη κατάσταση σε όλη την Ισπανία. Μια δεύτερη ξένη γλώσσα είναι υποχρεωτική για όλους τους φοιτητές σε ορισμένες αυτόνομες κοινότητες (π.χ. Ανδαλουσία και Κανάριες από την ηλικία των 10 ετών, και País Vasco και Γαλικία από την ηλικία των 12).

Εσθονία (το 2002/2003 και 2021/2022) και Ισλανδία (το 2021/2022): οι αρχές ανώτατης εκπαίδευσης διευκρίνισαν μόνο ότι οι μαθητές έπρεπε να αρχίσουν να μαθαίνουν τη δεύτερη ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικό μάθημα μεταξύ των ηλικιών 10 και 12.

ΟΥΓΓΑΡΙΑ: υπάρχει ένα διάλειμμα στις χρονολογικές σειρές λόγω αλλαγής της μεθοδολογίας (αλλαγή στην κατηγοριοποίηση των προγραμμάτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ISCED).

Οι Κάτω Χώρες: η διάρκεια της εκμάθησης δύο γλωσσών ποικίλλει ανάλογα με την πορεία που ακολουθούν οι μαθητές.

ΝΟΡΒΗΓΙΑ: υπάρχει ένα διάλειμμα στις χρονολογικές σειρές λόγω αλλαγής στη μεθοδολογία (αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο αναφέρεται η διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας ως υποχρεωτικό θέμα για όλους).

ΣΕ ΈΝΑ ΤΡΙΤΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΧΩΡΩΝ, ΌΛΟΙ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΈΧΟΥΝ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΝΑ ΕΠΙΛΕΞΟΥΝ ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΩΣ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ.

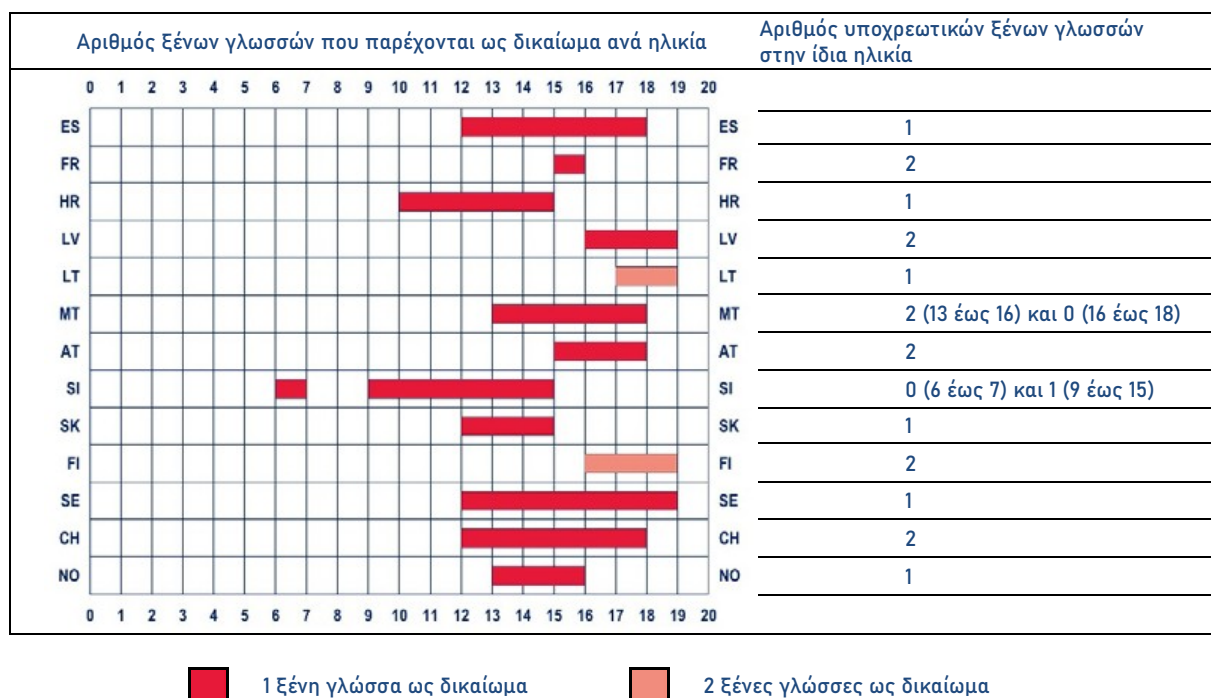
Εκτός από τις γλώσσες του προγράμματος σπουδών που είναι υποχρεωτικές για όλους, οι μαθητές μπορούν να έχουν το δικαίωμα να μάθουν ξένες γλώσσες ως προαιρετικά μαθήματα. Το δικαίωμα αυτό αυξάνει την ευκαιρία των σπουδαστών να μάθουν περισσότερες γλώσσες από ό,τι η υποχρεωτική παροχή και, σε ορισμένες περιπτώσεις, να σπουδάσουν δύο ξένες γλώσσες, εάν μόνο μία είναι υποχρεωτική.

Το σχήμα Β4 επικεντρώνεται στην εκμάθηση ξένων γλωσσών ως δικαίωμα για όλους τους μαθητές της πρωτοβάθμιας και γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Εμφανίζει μόνο τις χώρες με τέτοια διάταξη. Περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό των ξένων γλωσσών που είναι υποχρεωτικά θέματα για όλους (βλέπε σχήμα Β1), το οποίο παρέχει μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα της παροχής ξένων γλωσσών. Ο δείκτης αυτός συμβάλλει στη συζήτηση σχετικά με τη σύσταση του Συμβουλίου που απευθύνεται στα κράτη μέλη της ΕΕ σχετικά με την εκμάθηση δύο γλωσσών εκτός από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης (βλ. την εισαγωγή στο παρόν τμήμα).

Όπως δείχνει ο αριθμός, σε 13 χώρες τα σχολεία πρέπει να περιλαμβάνουν ξένες γλώσσες στο σύνολο των προαιρετικών μαθημάτων που πρέπει να προτείνουν σε όλους τους μαθητές της πρωτοβάθμιας και/ή γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Το δικαίωμα όλων των φοιτητών να επιλέγουν ξένες γλώσσες ως μέρος των προαιρετικών μαθημάτων τους ισχύει μόνο στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, εκτός από την Κροατία, τη Σλοβενία και τη Σουηδία, όπου αφορά φοιτητές τόσο της πρωτοβάθμιας όσο και της γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση στην Κροατία και τη Σουηδία, όλοι οι μαθητές ηλικίας 10 και 12 ετών, αντίστοιχα, μπορούν να επιλέξουν να μάθουν μια προαιρετική ξένη γλώσσα. Στη Σλοβενία, όλοι οι μαθητές ηλικίας 6 ετών μπορούν να επιλέξουν να αρχίσουν να σπουδάζουν μια ξένη γλώσσα ένα χρόνο πριν η εκμάθηση ξένων γλωσσών καταστεί υποχρεωτική για όλους. Αυτή η ευκαιρία παρέχεται και πάλι σε όλους τους μαθητές από την ηλικία των 9 ετών.

Η διάρκεια για την οποία οι ξένες γλώσσες προσφέρονται ως προαιρετικά μαθήματα σε όλους τους μαθητές κυμαίνεται από 7 έτη στη Σουηδία έως 1 έτος στη Γαλλία. Στη Γαλλία, αυτό αφορά όλους τους μαθητές ηλικίας 15 ετών στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (lycée général και technologique) και συνεχίζεται για ορισμένους από αυτούς από 16 ετών.



Σχήμα 8 Σχήμα B4: Ξένες γλώσσες που παρέχονται ως δικαίωμα και ως υποχρεωτικά μαθήματα για όλους τους σπουδαστές πρωτοβάθμιας και/ή γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 1–3), 2021/2022

Καμία ξένη γλώσσα δεν παρέχεται ως δικαίωμα για όλους: BE, BG, CZ, DK, DE, EE, ΔΗΛΑΔ'Η, EL, IT, CY, LU, HU, NL, PL, PT, RO, AL, BA, IS, LI, ME, MK, RS, TR.

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός αυτός αφορά κυρίως τις γλώσσες που περιγράφονται ως «ξένες» (ή «σύγχρονες») στο πρόγραμμα σπουδών. Οι περιφερειακές και/ή μειονοτικές γλώσσες (βλέπε γράφημα B12) και οι κλασικές γλώσσες (βλέπε γράφημα B13) περιλαμβάνονται μόνο όταν το πρόγραμμα σπουδών τις ορίζει ως εναλλακτικές σε σχέση με τις ξένες γλώσσες.

Οι πληροφορίες βασίζονται στο πρόγραμμα σπουδών ή σε άλλα έγγραφα καθοδήγησης που εκδίδονται από τις ανώτατες εκπαιδευτικές αρχές.

Για τους ορισμούς της «ξένης γλώσσας», της «διεθνούς τυποποιημένης ταξινόμησης της εκπαίδευσης (ISCED)», της «γλώσσας ως δικαιώματος», των «έγγραφα καθοδήγησης» και των «αρχών υψηλού επιπέδου», βλέπε το γλωσσάριο.

Σε επτά χώρες, η παροχή δικαιώματος σε ξένες γλώσσες παρέχει σε όλους τους σπουδαστές της πρωτοβάθμιας και/ή γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης τη δυνατότητα να σπουδάσουν ταυτόχρονα δύο ξένες γλώσσες, αν και μόνο μία από αυτές αποτελεί υποχρεωτικό θέμα (βλέπε σχήμα B1). Πράγματι, στην Ισπανία, την Κροατία και τη Σουηδία, όπου μόνο μία ξένη γλώσσα είναι υποχρεωτική για όλους τους μαθητές κατά τη διάρκεια της σχολικής φοίτησης, τους προσφέρεται μια πρόσθετη γλώσσα ως δικαίωμα σε κάποιο σημείο της πρωτοβάθμιας και/ή γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στις υπόλοιπες τέσσερις χώρες, η παροχή ξένων γλωσσών ως δικαιώματος πραγματοποιείται είτε πριν από τα σχολικά έτη κατά τα οποία δύο ξένες γλώσσες είναι υποχρεωτικές για όλους (Σλοβενία, Σλοβακία και Νορβηγία) είτε μετά (Λιθουανία).

Σε έξι χώρες (Γαλλία, Λετονία, Μάλτα, Αυστρία, Φινλανδία και Ελβετία), η παροχή ξένων γλωσσών ως δικαιώματος δίνει σε όλους τους φοιτητές την ευκαιρία να σπουδάσουν περισσότερες από δύο ξένες γλώσσες κάποια στιγμή στη γενική τους εκπαίδευση. Στις χώρες αυτές, οι φοιτητές έχουν το δικαίωμα να επιλέγουν τις ξένες γλώσσες ως προαιρετικά μαθήματα κατά τη διάρκεια μιας περιόδου γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (χαμηλότερη ή/και ανώτερη δευτεροβάθμια), όταν είναι ήδη υποχρεωτικό για αυτούς να σπουδάσουν δύο ξένες γλώσσες. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι μαθητές μπορούν να λάβουν μια ξένη γλώσσα ως προαιρετικό θέμα. Στη Φινλανδία, ωστόσο, όλα τα σχολεία πρέπει να παρέχουν δύο

ξένες γλώσσες ως προαιρετικά μαθήματα εκτός από εκείνα που όλοι οι μαθητές μαθαίνουν ως υποχρεωτικά μαθήματα.

Δύο χώρες πρόσφατα εισήγαγαν μεταρρυθμίσεις σχετικά με τις ξένες γλώσσες που παρέχονται ως δικαίωμα. Στην Ελλάδα, από το 2020/2021 το θέμα «ξένες γλώσσες» δεν προσφέρεται πλέον ως δικαίωμα σε όλους τους σπουδαστές της τρίτης τάξης της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης παράλληλα με την υποχρεωτική εκμάθηση ξένων γλωσσών. Η μεταρρύθμιση αυτή συνδέεται με την αύξηση του αριθμού των ετών κατά τη διάρκεια των οποίων όλοι οι σπουδαστές πρέπει να σπουδάσουν δύο ξένες γλώσσες (βλέπε γράφημα Β3), που εισήχθη το 2020/2021. Στη Λετονία, από την εισαγωγή του νέου προγράμματος σπουδών για την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση το 2020, όλα τα σχολεία έπρεπε να προσφέρουν μια τρίτη ξένη γλώσσα ως δικαίωμα κατά τα 3 έτη αυτού του επιπέδου εκπαίδευσης.

Σε πολλές χώρες, η παροχή ξένων γλωσσών δεν περιορίζεται στις ξένες γλώσσες ως υποχρεωτικά μαθήματα ή προαιρετικά μαθήματα που πρέπει να προσφέρουν όλα τα σχολεία. Πράγματι, σε πολλές χώρες τα σχολεία απολαμβάνουν κάποια αυτονομία που τους επιτρέπει να προσφέρουν τη διδασκαλία πρόσθετων ξένων γλωσσών. Αυτή η διδασκαλία μπορεί να είναι μέρος συγκεκριμένων επιλογών που επιλέγονται από μεμονωμένα σχολεία. Ωστόσο, η παροχή προγραμμάτων σπουδών που έχουν σχεδιαστεί σε σχολικό επίπεδο και οι πρωτοβουλίες που δρομολογούνται σε τοπικό επίπεδο δεν αναφέρονται σε αυτή την ενότητα, η οποία επικεντρώνεται στους κανονισμούς ανώτατου επιπέδου που καθορίζουν την ελάχιστη παροχή ξένων γλωσσών για όλους τους μαθητές. Το κεφάλαιο Γ περιέχει συμπληρωματικά στοιχεία, καθώς παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα ποσοστά συμμετοχής των μαθητών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην εκμάθηση γλωσσών.

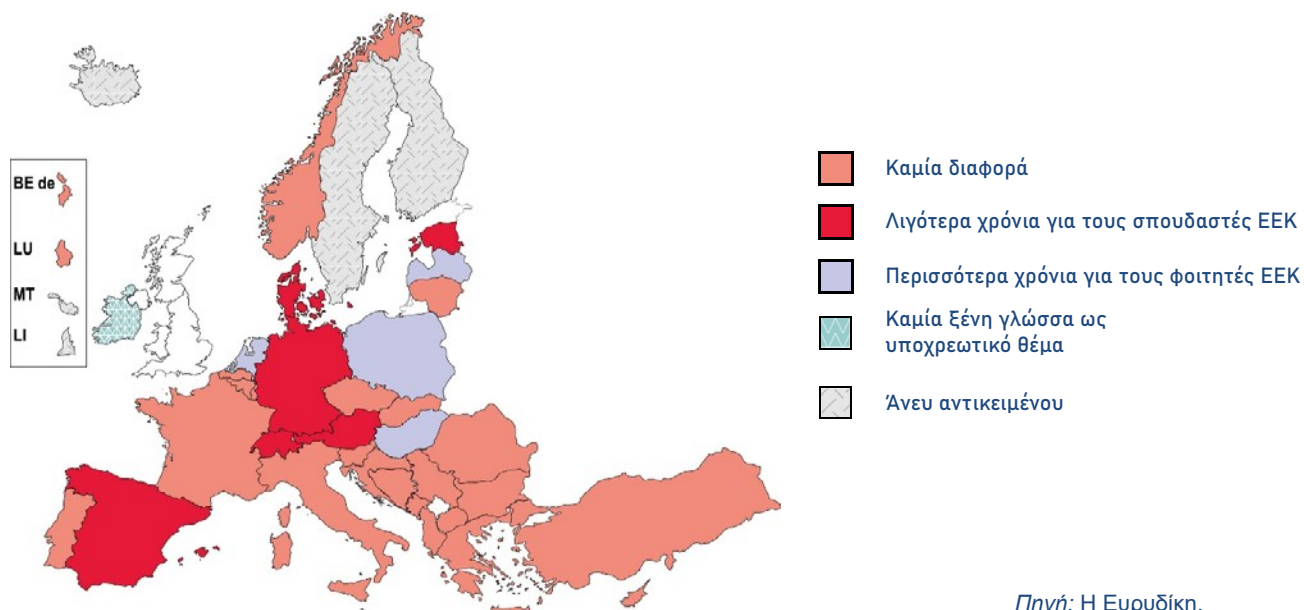
ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΧΩΡΕΣ, ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΤΗΝΪΑΤΡΟΙ ΘΑ ΈΧΟΥΝ ΜΑΘΕΙ ΜΙΑ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΊΔΙΟ ΑΡΙΘΜΟ ΕΤΩΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΣΥΝΟΜΗΛΪΚΟΥΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΓΕΝΙΚΉ ΕΚΠΑΪΔΕΥΣΗ.

Οι τέσσερις προηγούμενοι δείκτες επικεντρώνονται στην παροχή ξένων γλωσσών στη γενική εκπαίδευση. Το διάγραμμα Β5 συγκρίνει την παροχή της πρώτης ξένης γλώσσας ως υποχρεωτικό μάθημα στη γενική εκπαίδευση και την ΕΕΚ. Ειδικότερα, εξετάζει τον αριθμό των ετών που οι σπουδαστές της επαγγελματικής και της γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δαπανούν την εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας ως υποχρεωτικό³⁴ θέμα. Για λόγους συγκρισιμότητας, εξετάζονται μόνο οι οδοί ΕΕΚ που παρέχουν πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Στη συντριπτική πλειονότητα των ευρωπαϊκών χωρών (21 από τις 31), όλοι οι φοιτητές επαγγελματικής και γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης υποχρεούνται να μάθουν μία ξένη γλώσσα για τον ίδιο αριθμό ετών μέχρι το τέλος των σπουδών τους. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις (έξι χώρες) τουλάχιστον ορισμένοι σπουδαστές ΕΕΚ θα έχουν μάθει μία ξένη γλώσσα για μικρότερο αριθμό ετών μέχρι το τέλος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στη Δανία, τη Γερμανία, την Ισπανία και την Ελβετία, δεν είναι υποχρεωτικό για όλους τους σπουδαστές ΕΕΚ να μάθουν μια ξένη γλώσσα: αυτό εξαρτάται από το πρόγραμμα εκπαίδευσης και κατάρτισης που ακολουθούν. Κατά συνέπεια, η απαίτηση για κάθε μαθητή να μαθαίνει μία ξένη γλώσσα ισχύει μόνο για τους μαθητές πριν ξεκινήσουν το πρόγραμμα ΕΕΚ, δηλαδή πριν από την ηλικία των 15 ή 16 ετών ανάλογα με τη χώρα. Στην Εσθονία, η εκμάθηση ξένων γλωσσών είναι υποχρεωτική για όλους τους μαθητές κατά το πρώτο έτος σπουδών ΕΕΚ, ενώ στη γενική εκπαίδευση είναι υποχρεωτική μέχρι το τέλος του ανώτερου επιπέδου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τέλος, στην Αυστρία, η μικρότερη διάρκεια του προγράμματος ΕΕΚ (1 έτος μείον) στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση αντιπροσωπεύει τη διαφορά.

Αντίθετα, στη Λετονία, την Ουγγαρία, τις Κάτω Χώρες και την Πολωνία, τα προγράμματα ΕΕΚ είναι μεγαλύτερα, οπότε οι σπουδαστές ΕΕΚ μελετούν μια γλώσσα για ένα χρόνο περισσότερο από τους ομολόγους τους στη γενική εκπαίδευση.

34 Ο αριθμός των ετών που λαμβάνονται υπόψη για τους σπουδαστές ΕΕΚ είναι ολόκληρη η περίοδος κατά την οποία όλοι οι σπουδαστές ΕΕΚ πρέπει να σπουδάσουν (τουλάχιστον) μία ξένη γλώσσα, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης της προσχολικής, της πρωτοβάθμιας και της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.



Πηγή: Η Ευρυδίκη.

Σχήμα 9 Σχήμα B5: Διαφορά μεταξύ φοιτητών γενικής εκπαίδευσης και σπουδαστών ΕΕΚ όσον αφορά τον αριθμό των ετών που δαπανήθηκαν για την εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας ως υποχρεωτικό θέμα, 2021/2022

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Δεδομένης της πολυπλοκότητας της ΕΕΚ και του μεγάλου αριθμού διαδρομών σε ορισμένες χώρες, μόνο τα προγράμματα που παρέχουν άμεση πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (δηλαδή ISCED-P 354) λαμβάνονται υπόψη σε αυτόν τον δείκτη. Επιπλέον, στο πλαίσιο αυτού του καθορισμένου πεδίου, οι πληροφορίες βασίζονται στα πλέον αντιπροσωπευτικά προγράμματα, εξαιρουμένων εκείνων που παρέχονται σε ιδρύματα που ασχολούνται με πολύ συγκεκριμένους τομείς (π.χ. καλές τέχνες και τέχνες του θεάματος). Εξαιρούνται επίσης τα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων, τα προγράμματα εκπαίδευσης ειδικών αναγκών ή οι πορείες με πολύ μικρό αριθμό σπουδαστών. Στο πλαίσιο αυτό, όταν τα επαγγελματικά προγράμματα έχουν διαφορετική διάρκεια, το συντομότερο θεωρείται ότι υποδεικνύει την τελική ηλικία. Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με την ταξινόμηση ISCED, βλ. ISCED 2011 (UNESCO UIS, 2012).

Ο αριθμός αυτός αφορά κυρίως τις γλώσσες που περιγράφονται ως «ξένες» (ή «σύγχρονες») στο πρόγραμμα σπουδών. Οι περιφερειακές και/ή μειονοτικές γλώσσες (σχήμα B9) και οι κλασικές γλώσσες (σχήμα B10) περιλαμβάνονται μόνο όταν το πρόγραμμα σπουδών τις ορίζει ως εναλλακτικές σε σχέση με τις ξένες γλώσσες.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας ως υποχρεωτικού μαθήματος στη γενική εκπαίδευση, βλ. σχήματα B1 και B2.

Καμία ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικό θέμα: καμία υποχρέωση για όλους τους μαθητές να μάθουν μια ξένη γλώσσα.

Οι πληροφορίες βασίζονται στο πρόγραμμα σπουδών ή σε άλλα έγγραφα καθοδήγησης που εκδίδονται από τις ανώτατες εκπαιδευτικές αρχές.

Για τους ορισμούς των εννοιών «διδασκτέα ύλη», «ξένη γλώσσα», «διεθνής τυποποιημένη ταξινόμηση της εκπαίδευσης (ISCED)», «γλώσσα ως υποχρεωτικό θέμα», «έγγραφα καθοδήγησης» και «αρχές ανώτατης εκπαίδευσης», βλέπε το γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE de), Κροατία και Κάτω Χώρες: υπάρχουν διαφορές στη διάρκεια των επαγγελματικών προγραμμάτων και ο αριθμός είναι ο μικρότερος.

Μάλτα, Σουηδία και Ισλανδία: δεν υπάρχουν διαδρομές ΕΕΚ εντός του πεδίου εφαρμογής του δείκτη.

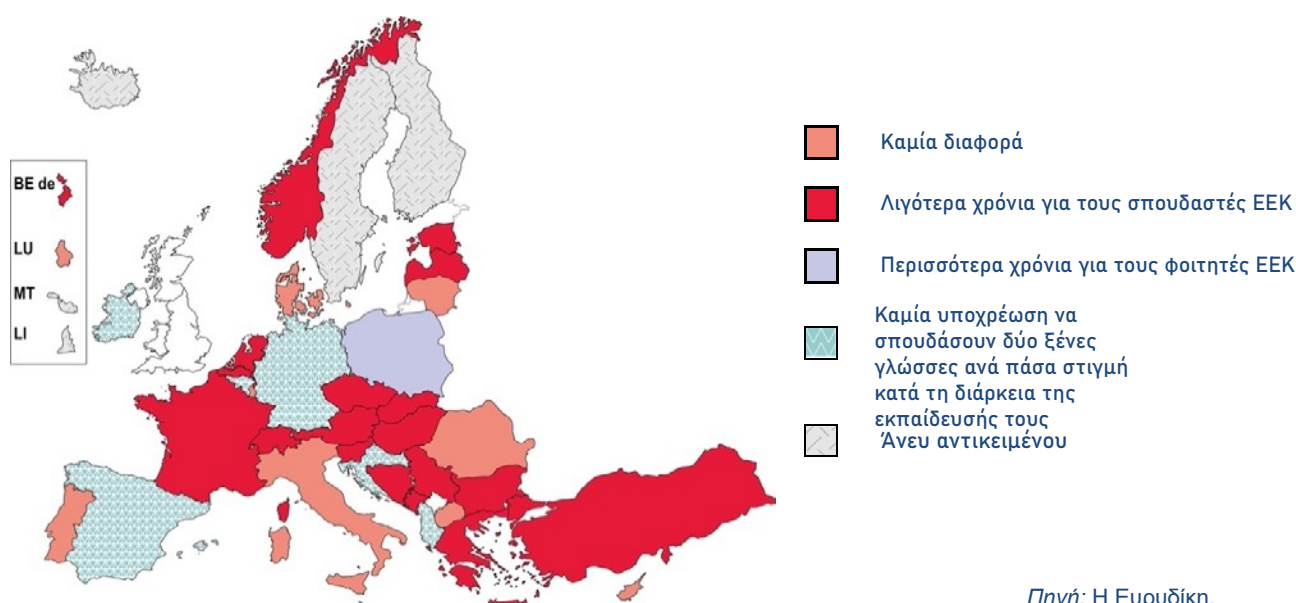
Η Φινλανδία: μετά τη μεταρρύθμιση που θεσπίστηκε το 2018, η διάρκεια της διδασκαλίας ξένων γλωσσών δεν ρυθμίζεται κεντρικά για τους σπουδαστές ΕΕΚ. Ποικίλλει ανάλογα με τις απαιτήσεις για το συγκεκριμένο προσόν, την προηγούμενη μάθηση του μαθητή και το σχέδιο προσωπικής ανάπτυξης ικανοτήτων του μαθητή. Δύο ξένες γλώσσες συγκαταλέγονται στις απαιτήσεις επάρκειας για όλα τα προσόντα.

Λίχτενσταϊν: το σχολικό μέρος των προγραμμάτων ΕΕΚ παρέχεται στην Ελβετία.

ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΧΩΡΕΣ, ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΤΗΝΪΑΤΡΟΙ ΘΑ ΈΧΟΥΝ ΠΕΡΑΣΕΙ ΛΙΓΟΤΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ ΜΑΘΑΪΝΟΝΤΑΣ Δ'ΥΟ ΓΛΩΣΣΕΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΝΟΜΗΛΪΚΟΥΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΓΕΝΙΚΉ ΕΚΠΑΪΔΕΥΣΗ.

Ενώ στην πλειονότητα των χωρών όλοι οι σπουδαστές ΕΕΚ μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα για τον ίδιο αριθμό ετών με τους συνομηλίκους τους στη γενική εκπαίδευση (βλέπε σχήμα Β5), η ίδια σύγκριση για τη δεύτερη γλώσσα αποκαλύπτει μεγαλύτερες διαφορές μεταξύ των σπουδαστών ΕΕΚ και των σπουδαστών γενικής εκπαίδευσης (διάγραμμα Β6). Το σχήμα Β6 βασίζεται στις χαμηλότερες απαιτήσεις όσον αφορά την υποχρεωτική εκμάθηση δύο ξένων γλωσσών για όλους τους σπουδαστές στις πολυάριθμες ατομικές διαδρομές στην ΕΕΚ και τη γενική εκπαίδευση ^(.35). Τα ποσοστά συμμετοχής των σπουδαστών στην εκμάθηση ξένων γλωσσών στα δύο εκπαιδευτικά προγράμματα είναι διαθέσιμα στο κεφάλαιο Γ (βλέπε γράφημα Γ5).

Σε 19 εκπαιδευτικά συστήματα, υπάρχει διαφορά στον χρόνο εκμάθησης δύο ξένων γλωσσών μεταξύ των δύο τύπων εκπαιδευτικών προγραμμάτων εις βάρος των σπουδαστών ΕΕΚ. Στις περισσότερες περιπτώσεις, είναι 3 ή 4 χρόνια. Ωστόσο, η διαφορά είναι 2 έτη στη Βουλγαρία και την Ελλάδα και 1 έτος στην Ολλανδία και τη Νορβηγία.



Πηγή: Η Ευρυδίκη.

Σχήμα 10 Σχήμα Β6: Διαφορά μεταξύ φοιτητών γενικής εκπαίδευσης και σπουδαστών ΕΕΚ όσον αφορά τον αριθμό των ετών που δαπανήθηκαν για την εκμάθηση δύο ξένων γλωσσών ταυτόχρονα ως υποχρεωτικά μαθήματα, 2021/2022

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις για το σχήμα Β5.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την εκμάθηση δύο ξένων γλωσσών ως υποχρεωτικών μαθημάτων στη γενική εκπαίδευση, βλ. σχήματα Β1 και Β3.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Μάλτα, Σουηδία και Ισλανδία: δεν υπάρχει διαδρομή ΕΕΚ εντός του πεδίου εφαρμογής αυτού του δείκτη.

Η Φινλανδία: μετά τη μεταρρύθμιση που θεσπίστηκε το 2018, η διάρκεια της διδασκαλίας ξένων γλωσσών δεν ρυθμίζεται κεντρικά για τους σπουδαστές ΕΕΚ. Ποικίλλει ανάλογα με τις απαιτήσεις για το συγκεκριμένο προσόν, την προηγούμενη

35 Για λόγους συγκρισιμότητας, εξετάζονται μόνο οι οδοί ΕΕΚ που παρέχουν πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ο αριθμός των ετών που παρέχονται για τους σπουδαστές ΕΕΚ είναι ολόκληρη η περίοδος κατά την οποία όλοι οι σπουδαστές ΕΕΚ πρέπει να σπουδάσουν (τουλάχιστον) δύο ξένες γλώσσες, μεταξύ άλλων κατά τη διάρκεια της φοίτησης τους στην πρωτοβάθμια και κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

μάθηση του μαθητή και το σχέδιο προσωπικής ανάπτυξης ικανοτήτων του μαθητή. Δύο ξένες γλώσσες συγκαταλέγονται στις απαιτήσεις επάρκειας για όλα τα προσόντα.

Λίχτενσταϊν: το σχολικό μέρος των προγραμμάτων ΕΕΚ παρέχεται στην Ελβετία.

Στα περισσότερα από τα εκπαιδευτικά συστήματα με χαμηλότερες απαιτήσεις για την ΕΕΚ (γερμανόφωνες και φλαμανδικές κοινότητες του Βελγίου), την Τσεχία, την Εσθονία, την Ελλάδα, τη Γαλλία, τη Λετονία, τις Κάτω Χώρες, τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, την Ελβετία, το Μαυροβούνιο και τη Σερβία), οι σπουδαστές ΕΕΚ αρχίζουν να μαθαίνουν μια δεύτερη ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικό μάθημα πριν από την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όταν η βασική εκπαίδευση εξακολουθεί να είναι κοινή για όλους. Στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, η μάθηση αυτή δεν είναι πλέον υποχρεωτική για όλους τους σπουδαστές στα προγράμματα ΕΕΚ (αν και ορισμένοι μπορεί να συνεχίσουν να μαθαίνουν δύο ξένες γλώσσες), ενώ παραμένει υποχρεωτική για όσους έχουν γενική εκπαίδευση. Στην Ουγγαρία, την Αυστρία, τη Σλοβενία, τη Σλοβακία, τη Νορβηγία και την Τүркіуе, η δεύτερη ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικό θέμα αφορά αποκλειστικά όλους τους φοιτητές της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τέλος, στη Βουλγαρία όλοι οι φοιτητές ΕΕΚ σπουδάζουν δύο υποχρεωτικές ξένες γλώσσες για 2 χρόνια, ενώ για τους ομολόγους τους στη γενική εκπαίδευση είναι υποχρεωτική για 4 έτη, μέχρι το τέλος της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Σε οκτώ χώρες (Δανία, Ιταλία, Κύπρος, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία, Ρουμανία και Βόρεια Μακεδονία), δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ των δύο τύπων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Με άλλα λόγια, αυτό σημαίνει ότι μέχρι το τέλος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης οι σπουδαστές ΕΕΚ και γενικής εκπαίδευσης θα έχουν μάθει δύο γλώσσες ταυτόχρονα για τον ίδιο αριθμό ετών.

Τέλος, στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου, της Γερμανίας, της Ιρλανδίας, της Ισπανίας, της Κροατίας και της Αλβανίας δεν απαιτείται όλοι οι φοιτητές να σπουδάσουν δύο γλώσσες είτε στη βασική εκπαίδευση είτε στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Στην Πολωνία, η μεγαλύτερη διάρκεια των προγραμμάτων ΕΕΚ εξηγεί το επιπλέον έτος που δαπανάται για την εκμάθηση γλωσσών από σπουδαστές ΕΕΚ.

ΤΜΗΜΑ II — ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Η προηγούμενη ενότητα επικεντρώθηκε στον αριθμό των ξένων γλωσσών που είναι υποχρεωτικές για όλους τους φοιτητές και στην περίοδο για την οποία οι μαθητές πρέπει να μάθουν ξένες γλώσσες. Η παρούσα ενότητα επικεντρώνεται στις συγκεκριμένες γλώσσες που διδάσκονται στα σχολεία της Ευρώπης.

Η ενότητα ξεκινά εξετάζοντας τις γλώσσες που είναι υποχρεωτικές για όλους τους μαθητές κατά τη διάρκεια τουλάχιστον ενός σχολικού έτους (βλέπε σχήμα B7). Στη συνέχεια, συζητά τις ξένες γλώσσες που πρέπει να παρέχουν όλα τα σχολεία και εκείνες από τις οποίες τα σχολεία μπορούν να επιλέξουν κατά τη δημιουργία του προγράμματος σπουδών τους για τις ξένες γλώσσες (βλέπε γράφημα B8). Στη συνέχεια, το τμήμα εξετάζει τις γλώσσες που τα προγράμματα σπουδών εξετάζουν μερικές φορές εναλλακτικές των ξένων γλωσσών, δηλαδή των περιφερειακών και των μειονοτικών γλωσσών, και των κλασικών γλωσσών (βλέπε σχήματα B9 και B10). Ένας άλλος τομέας έρευνας είναι η παροχή διδασκαλίας κατ' οίκον γλώσσας (δηλαδή γλωσσών που ομιλούνται από σπουδαστές κατ' οίκον) σε σπουδαστές που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών (βλέπε γράφημα B11). Τέλος, η εικόνα των συγκεκριμένων γλωσσών που διδάσκονται στα σχολεία συμπληρώνεται από μια επισκόπηση των γλωσσών που χρησιμοποιούνται για την παροχή ολοκληρωμένης εκμάθησης περιεχομένου και γλώσσας (CLIL), δηλαδή την παροχή μάθησης στην οποία μια γλώσσα διαφορετική από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης χρησιμοποιείται για τη διδασκαλία διαφόρων θεμάτων (βλέπε σχήμα B12).

Όλοι οι δείκτες αυτής της ενότητας βασίζονται στα δεδομένα που συλλέγονται μέσω του δικτύου Eurydice. Ως εκ τούτου, καλύπτουν 39 εκπαιδευτικά συστήματα σε 37 χώρες³⁶.

ΜΙΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΉ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΙΑ ΌΛΟΥΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΕΤΑΙ ΣΕ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΟ ΉΜΙΣΥ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ: ΕΊΝΑΙ ΠΙΟ ΣΥΧΝΑ ΑΓΓΛΙΚΟ

Η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας είναι υποχρεωτική σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες (βλ. κεφάλαιο B, τμήμα I). Το διάγραμμα B7 εξετάζει κατά πόσον οι εκπαιδευτικές αρχές ανωτάτου επιπέδου ορίζουν μια συγκεκριμένη ξένη γλώσσα (ή συγκεκριμένες ξένες γλώσσες) την οποία όλοι οι μαθητές πρέπει να σπουδάσουν για τουλάχιστον ένα σχολικό έτος. Η έμφαση δίνεται στους μαθητές της πρωτοβάθμιας και κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Όπως δείχνει ο αριθμός, σε περισσότερα από τα μισά εκπαιδευτικά συστήματα που συμμετείχαν στην έρευνα (22 από τα 39 εκπαιδευτικά συστήματα) όλοι οι μαθητές πρέπει να μελετήσουν μια συγκεκριμένη ξένη γλώσσα (ή συγκεκριμένες ξένες γλώσσες). Στα άλλα συστήματα, οι μαθητές ή τα σχολεία μπορούν να επιλέξουν τη γλώσσα ή τις γλώσσες που σπουδάζουν. Οι αρχές ανώτατης εκπαίδευσης συχνά καθοδηγούν αυτή την επιλογή καθορίζοντας διάφορες γλώσσες από τις οποίες πρέπει να επιλέξουν τα σχολεία ή/και οι μαθητές (βλέπε σχήμα B8).

Στα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα με συγκεκριμένες υποχρεωτικές γλώσσες, τα επίσημα έγγραφα ορίζουν μόνο μία γλώσσα που είναι υποχρεωτική για όλους. Δύο ειδικές ξένες γλώσσες που είναι υποχρεωτικές για όλους ορίζονται στις γερμανόφωνες και φλαμανδικές κοινότητες του Βελγίου, της Κύπρου, της Ελβετίας και της Ισλανδίας. Στο Λουξεμβούργο, υπάρχουν τρεις ειδικές υποχρεωτικές ξένες γλώσσες.

Η αγγλική είναι υποχρεωτική σε όλα σχεδόν τα εκπαιδευτικά συστήματα που ορίζουν μια συγκεκριμένη υποχρεωτική ξένη γλώσσα: 21 από τα 22 εκπαιδευτικά συστήματα (όλα εκτός από τη Φινλανδία). Στα περισσότερα από αυτά τα συστήματα (15 συστήματα), τα αγγλικά είναι η μόνη καθορισμένη υποχρεωτική ξένη γλώσσα.

Άλλες γλώσσες εκτός της αγγλικής είναι υποχρεωτικές για όλους τους φοιτητές μόνο σε λίγες χώρες.

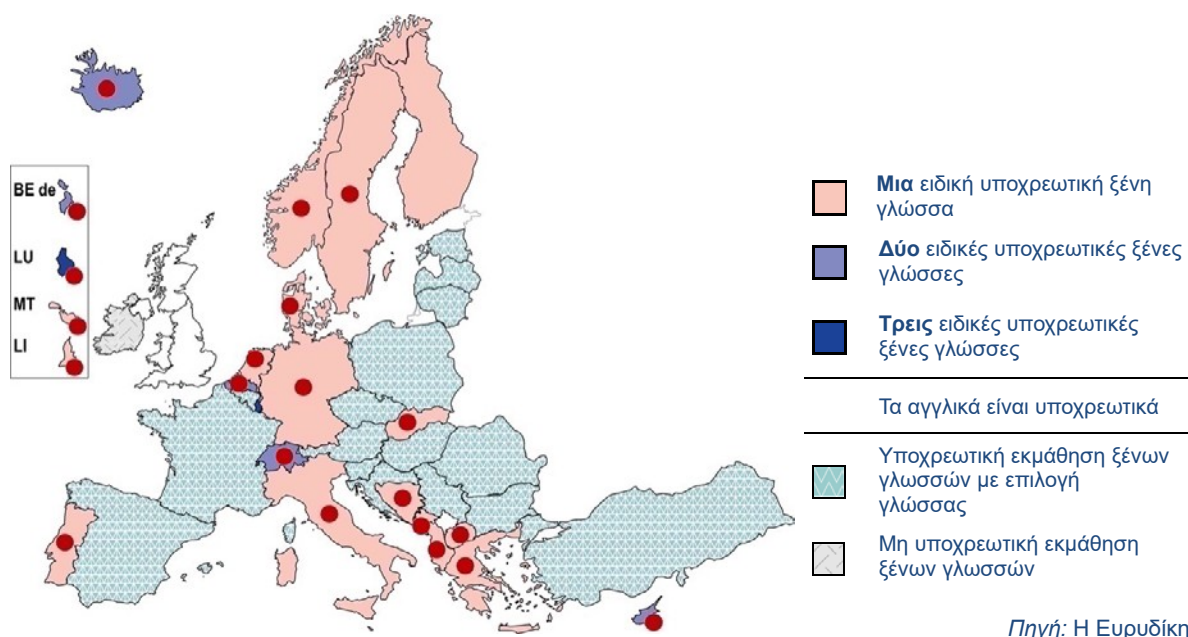
Τα γαλλικά είναι υποχρεωτικά για όλους τους φοιτητές στις γερμανόφωνες και φλαμανδικές κοινότητες του Βελγίου, της Κύπρου, του Λουξεμβούργου και ορισμένων καντόνων στην Ελβετία. Στις δύο Βελγικές Κοινότητες και το Λουξεμβούργο, τα γαλλικά είναι η πρώτη ξένη γλώσσα που όλοι οι φοιτητές πρέπει να

³⁶ Για λεπτομέρειες σχετικά με την κάλυψη της παρούσας έκθεσης ανά χώρα, βλ. την εισαγωγή στην έκθεση.

σπουδάζουν. Στην Κύπρο, είναι η δεύτερη υποχρεωτική ξένη γλώσσα, μετά τα αγγλικά. Στην Ελβετία, η σειρά ποικίλλει: στα καντόνια που ορίζουν τη γαλλική ως υποχρεωτική ξένη γλώσσα, είναι μερικές φορές η πρώτη και μερικές φορές η δεύτερη υποχρεωτική γλώσσα (για λεπτομέρειες βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις για το σχήμα B7). Αξίζει να σημειωθεί ότι τα γαλλικά είναι υποχρεωτικά κυρίως σε χώρες όπου είναι μία από τις επίσημες κρατικές γλώσσες (όλες οι παραπάνω χώρες εκτός από την Κύπρο· βλέπε σχήμα A1).

Ομοίως, τα γερμανικά είναι υποχρεωτικά σε χώρες όπου είναι μία από τις κρατικές γλώσσες, δηλαδή στο Λουξεμβούργο και σε όλα τα μη γερμανόφωνα καντόνια στην Ελβετία.

Η Φινλανδία και η Ισλανδία προσδιορίζουν ορισμένες σκανδιναβικές γλώσσες ως υποχρεωτικές για όλους τους φοιτητές. Στη Φινλανδία, η δεύτερη κρατική γλώσσα (σουηδικά ή φινλανδικά, ανάλογα με την κύρια γλώσσα του σχολείου) είναι υποχρεωτική. Στην Ισλανδία, παράλληλα με τα αγγλικά, τα δανικά είναι υποχρεωτικά (τα νορβηγικά ή τα σουηδικά μπορούν να τα αντικαταστήσουν σε ορισμένες περιπτώσεις).



Πηγή: Η Ευρωδίκη.

Σχήμα 11 Σχήμα B7: Ειδικές ξένες γλώσσες υποχρεωτικές για όλους τους σπουδαστές πρωτοβάθμιας και κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 1–2), 2021/2022

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Το σχήμα δείχνει κατά πόσον το πρόγραμμα σπουδών ή άλλα έγγραφα καθοδήγησης που εκδίδονται από τις ανώτατες (εκπαιδευτικές) αρχές προσδιορίζουν υποχρεωτικές ξένες γλώσσες τις οποίες πρέπει να μάθουν όλοι οι μαθητές της πρωτοβάθμιας και/ή κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια τουλάχιστον ενός σχολικού έτους. Στην περίπτωση αυτή, αναγράφεται ο αριθμός των υποχρεωτικών γλωσσών. Όταν πρόκειται για λεπτομέρειες σχετικά με το ποιες ξένες γλώσσες είναι υποχρεωτικές για όλους, εμφανίζονται μόνο τα αγγλικά. Άλλες γλώσσες εκτός της αγγλικής προσδιορίζονται στο σχετικό κείμενο.

Για τους ορισμούς των εννοιών «διδασκτέα ύλη», «ξένη γλώσσα», «διεθνής τυποποιημένη ταξινόμηση της εκπαίδευσης (ISCED)», «γλώσσα ως υποχρεωτικό θέμα», «έγγραφα καθοδήγησης» και «αρχή ανωτάτου επιπέδου (εκπαίδευση)», βλέπε το γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE fr): μόνο η Περιφέρεια Βρυξελλών-Πρωτεύουσας και οι δήμοι της Βαλλονίας που είναι γνωστοί ως «γλωσσικά σύνορα» (Comines-Warneton, Mouscron, Flobecq και Enghien) διαθέτουν ειδική υποχρεωτική γλώσσα, η οποία είναι η ολλανδική. Σε άλλα μέρη της Γαλλικής Κοινότητας του Βελγίου, δεν υπάρχει ειδική ξένη γλώσσα που να είναι υποχρεωτική για όλους τους φοιτητές.

Βέλγιο (BE de): Τα γαλλικά είναι η πρώτη ξένη γλώσσα. Μόνο στα σχολεία όπου τα γαλλικά είναι η γλώσσα διδασκαλίας είναι η γερμανική η πρώτη ξένη γλώσσα. Η αγγλική δεν ορίζεται στα έγγραφα διεύθυνσης ανωτάτου επιπέδου ως υποχρεωτική ξένη γλώσσα. Ωστόσο, στην πράξη, όλα τα γενικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης απαιτούν από

τους μαθητές να μάθουν αγγλικά. Ως εκ τούτου, ο αριθμός αναφέρεται σε δύο ειδικές υποχρεωτικές ξένες γλώσσες και προσδιορίζει την αγγλική ως υποχρεωτική.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ: σε εννέα ομόσπονδα κράτη, τα αγγλικά είναι υποχρεωτικά ως η πρώτη ξένη γλώσσα. Τα γαλλικά είναι υποχρεωτικά στο Σάαρλαντ.

ΙΡΛΑΝΔΙΑ: όλοι οι μαθητές πρέπει να μελετήσουν τις δύο κρατικές γλώσσες: Αγγλικά και Ιρλανδικά. Ωστόσο, κανένα από αυτά δεν θεωρείται ως ξένη γλώσσα από το πρόγραμμα σπουδών.

Η Ισπανία: Τα αγγλικά είναι μια ειδική υποχρεωτική γλώσσα σε λίγες μόνο αυτόνομες κοινότητες (π.χ. Βαλένθια, Rioja και Castilla-La Mancha).

Η Φινλανδία: Τα σουηδικά είναι υποχρεωτικά σε σχολεία όπου η φινλανδική είναι η γλώσσα του σχολείου και τα φινλανδικά είναι υποχρεωτικά σε σχολεία όπου η σουηδική είναι η γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης.

Βοσνία-Ερζεγοβίνη: η προσέγγιση της συλλογής δεδομένων ήταν διαφορετική από άλλες χώρες. Οι πληροφορίες για την περίοδο 2021/2022 βασίζονται σε έρευνα σχετικά με τους κανονισμούς για τα καντόνια. Στα περισσότερα καντόνια, τα αγγλικά είναι υποχρεωτικά.

Η Ελβετία: δύο ξένες γλώσσες είναι υποχρεωτικές για τους φοιτητές. Οι καθορισμένες υποχρεωτικές γλώσσες περιλαμβάνουν όλες τις κρατικές γλώσσες (γαλλικά, γερμανικά, ιταλικά και ρωμανικά) και τα αγγλικά. Η σειρά εξαρτάται από το καντόνι. Συνήθως, είτε μια εθνική γλώσσα ορίζεται ως η πρώτη υποχρεωτική ξένη γλώσσα και η αγγλική ως δεύτερη ξένη γλώσσα ή η αγγλική ορίζεται ως η πρώτη υποχρεωτική ξένη γλώσσα και μία εθνική γλώσσα ως η δεύτερη. Πιο συγκεκριμένα, στα περισσότερα γερμανόφωνα καντόνια η πρώτη υποχρεωτική ξένη γλώσσα είναι η αγγλική και η δεύτερη τα γαλλικά (σε ορισμένα καντόνια, η σειρά αντιστρέφεται). Στα γαλλόφωνα καντόνια, η πρώτη ξένη γλώσσα είναι η γερμανική και η δεύτερη τα αγγλικά. Στο ιταλόφωνο καντόνι, η πρώτη υποχρεωτική ξένη γλώσσα είναι η γαλλική και η δεύτερη η γερμανική.

Η ανάλυση της εξέλιξης της υποχρεωτικής εκμάθησης ξένων γλωσσών με την πάροδο του χρόνου αποκαλύπτει ότι οι πολιτικές για τις υποχρεωτικές γλώσσες είναι μάλλον σταθερές στην Ευρώπη. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια σημειώθηκαν ορισμένες αλλαγές. Στην ΕΕ, το Λουξεμβούργο ενέκρινε, το 2017, μεταρρύθμιση για την εισαγωγή της γαλλικής στην προσχολική εκπαίδευση από την ηλικία των 3 ετών. Αυτό σημαίνει ότι τα παιδιά τώρα μαθαίνουν γαλλικά πριν αρχίσουν να μαθαίνουν γερμανικά, τα οποία αρχίζουν όταν είναι 6 ετών (πριν από τη μεταρρύθμιση, τα γερμανικά ήταν η πρώτη υποχρεωτική γλώσσα, ακολουθούμενη από τα γαλλικά). Όπως και πριν από τη μεταρρύθμιση, τα αγγλικά είναι η τρίτη γλώσσα που πρέπει να μάθουν όλοι οι φοιτητές στο Λουξεμβούργο. Εκτός της ΕΕ, στο Μαυροβούνιο, η μεταρρύθμιση του 2017 εισήγαγε την αγγλική ως υποχρεωτική ξένη γλώσσα για όλους τους φοιτητές της πρώτης τάξης της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Λαμβάνοντας υπόψη τη μεγαλύτερη περίοδο που έχει χαρτογραφηθεί σε διάφορες εκδόσεις της παρούσας έκθεσης (που καλύπτει τις δύο τελευταίες δεκαετίες), ορισμένες άλλες χώρες (π.χ. Ιταλία, Πορτογαλία και Σλοβακία) έθεσαν σε εφαρμογή μεταρρυθμίσεις που εισάγουν την αγγλική ως υποχρεωτικό θέμα (για λεπτομέρειες, βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Eurydice, 2017, σ. 44).

Οι πληροφορίες σχετικά με τις γλώσσες που τα έγγραφα καθοδήγησης ορίζουν ως υποχρεωτικές μπορούν να συμπληρωθούν με στοιχεία σχετικά με τις πραγματικές αναλογίες των σπουδαστών που σπουδάζουν διαφορετικές γλώσσες. Τα δεδομένα αυτά παρέχονται στο κεφάλαιο Γ τμήμα II.

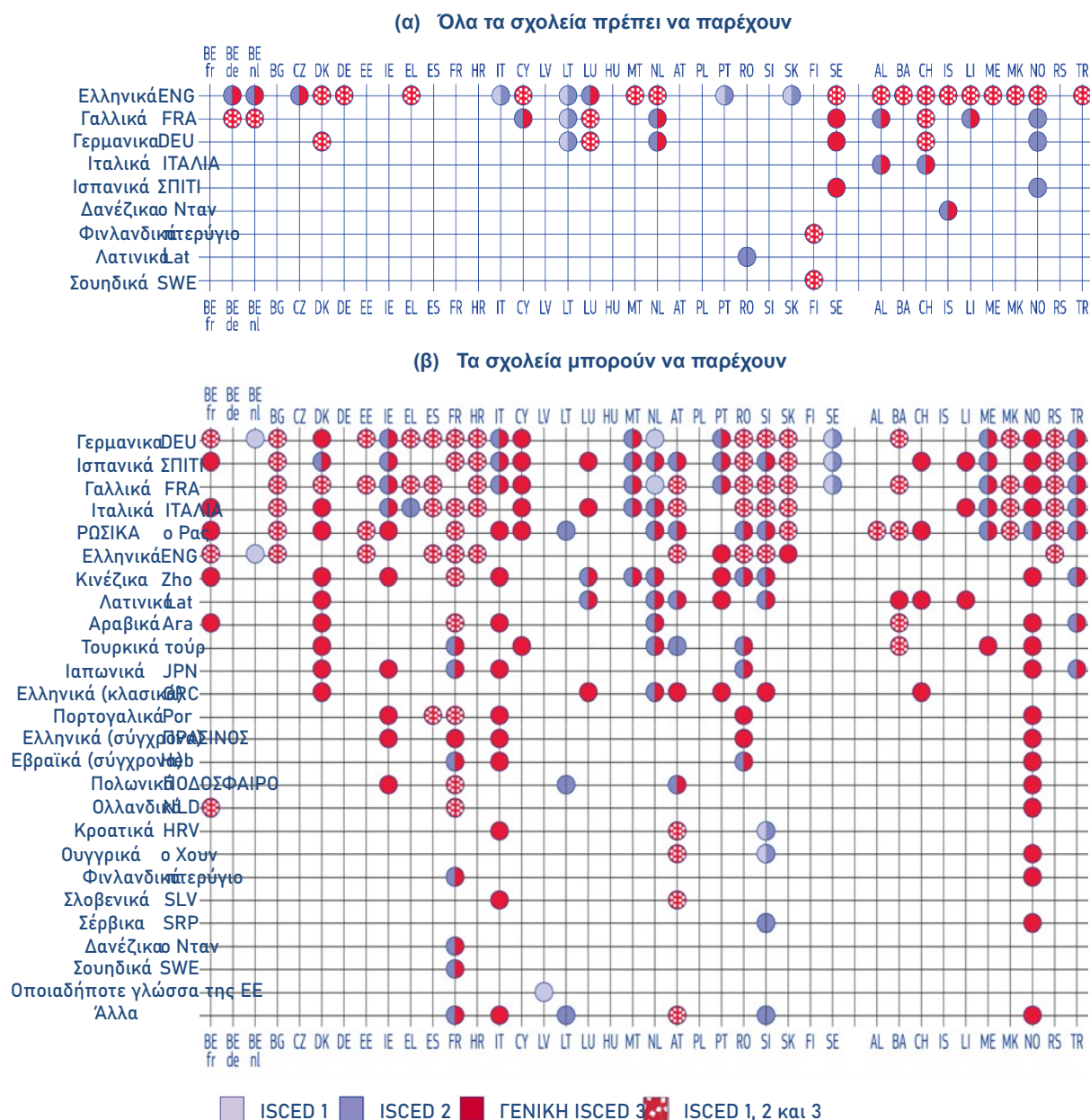
ΣΕ ΛΙΓΟ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΠΟ ΤΟ ΈΝΑ ΤΡΪΤΟ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ, ΤΑ ΈΓΓΡΑΦΑ ΚΑΘΟΔΉΓΗΣΗΣ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΕΠΙΠΈΔΟΥ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΟΥΝ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΩΝ Δ΄ΥΟ ΞΈΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΤΙΣ ΟΠΟΊΕΣ ΌΛΑ ΤΑ ΣΧΟΛΕΊΑ ΠΡΈΠΕΙ ΝΑ ΠΑΡΈΧΟΥΝ

Οι ξένες γλώσσες που μαθαίνουν οι μαθητές (βλ. κεφάλαιο Γ, τμήμα II) εξαρτώνται από τη γλωσσική παροχή που προβλέπεται στο πρόγραμμα σπουδών. Στο σχήμα B8 παρουσιάζονται οι συγκεκριμένες ξένες γλώσσες που παρέχονται στα σχολεία σύμφωνα με τα έγγραφα διεύθυνσης ανωτάτου επιπέδου. Περιέχει δύο μέρη: στο μέρος α) αναφέρονται συγκεκριμένες ξένες γλώσσες που πρέπει να παρέχουν όλα τα σχολεία· στο μέρος β) απεικονίζονται οι ξένες γλώσσες τις οποίες τα σχολεία μπορούν να επιλέξουν να παρέχουν στους μαθητές.

Σε όλες σχεδόν τις χώρες, τα έγγραφα καθοδήγησης ανωτάτου επιπέδου προσδιορίζουν τις ξένες γλώσσες που τα σχολεία πρέπει να παρέχουν ή μπορούν να παρέχουν (ή και τα δύο) για τουλάχιστον ένα επίπεδο εκπαίδευσης. Επιπλέον, μπορούν να επιτρέπουν ή να ενθαρρύνουν τα σχολεία να προσφέρουν γλώσσες διαφορετικές από αυτές που προσδιορίζονται. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα έγγραφα καθοδήγησης αναφέρονται ρητά στην αυτονομία των σχολείων όσον αφορά τις γλώσσες που μπορούν να παρέχουν, ενώ διευκρινίζουν εκείνες που πρέπει να παρέχουν (στη γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου και στη Φινλανδία).

Σε άλλες περιπτώσεις, τα έγγραφα διεύθυνσης δεν προσδιορίζουν ούτε τις γλώσσες που μπορούν να παρέχουν τα σχολεία ούτε εκείνες που πρέπει να παρέχουν, παρέχοντας στα σχολεία πλήρη αυτονομία για να αποφασίζουν σχετικά (στην Ουγγαρία και την Πολωνία).

Στις περισσότερες χώρες, τα έγγραφα καθοδήγησης ανωτάτου επιπέδου προσδιορίζουν μία ή περισσότερες ξένες γλώσσες που πρέπει να παρέχουν όλα τα σχολεία. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι γλώσσες αυτές είναι τα αγγλικά, ακολουθούμενα από τα γαλλικά και/ή τα γερμανικά. Όταν προσδιορίζονται άλλες γλώσσες, είναι συχνά επίσημες κρατικές γλώσσες (φινλανδικά/σουηδικά στη Φινλανδία και ιταλικά στην Ελβετία) ή γλώσσα γειτονικής χώρας (Ιταλικά στην Αλβανία). Σε πολλές περιπτώσεις, ιδίως σε επίπεδο πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, είναι υποχρεωτικό για τους μαθητές να μάθουν τις συγκεκριμένες ξένες γλώσσες (βλέπε σχήμα B7). Επιπλέον, το διάγραμμα B8 δείχνει ότι ο αριθμός των συγκεκριμένων ξένων γλωσσών αυξάνεται σε δευτεροβάθμιο επίπεδο. Στη Σουηδία, την Ελβετία και τη Νορβηγία, θα πρέπει να παρέχονται τέσσερις ειδικές ξένες γλώσσες σε όλα τα σχολεία της κατώτερης ή/και γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ανάλογα με τη χώρα.



Πηγή: Η Ευρυδίκη.

Σχήμα 12 Σχήμα B8: Ξένες γλώσσες που προσδιορίζονται στα έγγραφα καθοδήγησης ανωτάτου επιπέδου για την πρωτοβάθμια και τη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2021/2022

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός αυτός δείχνει συγκεκριμένες ξένες γλώσσες που παρέχονται στα σχολεία σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών ή άλλα έγγραφα καθοδήγησης που εκδίδονται από τις εκπαιδευτικές αρχές ανωτάτου επιπέδου. Στο μέρος α) αναφέρονται οι ξένες γλώσσες που πρέπει να παρέχουν όλα τα σχολεία· στο μέρος β) παρουσιάζονται οι ξένες γλώσσες που μπορούν να επιλέξουν να παράσχουν τα σχολεία. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα σχολεία επιτρέπεται ή ενθαρρύνονται να προσφέρουν πρόσθετες γλώσσες στις καθορισμένες.

Για ένα ή περισσότερα επίπεδα εκπαίδευσης, το πρόγραμμα σπουδών ή τα έγγραφα καθοδήγησης ανωτάτου επιπέδου ενδέχεται να μην προσδιορίζουν τις ξένες γλώσσες που πρέπει ή μπορούν να παρέχουν τα σχολεία. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορούν να κάνουν ρητή αναφορά στην αυτονομία του σχολείου σε αυτόν τον τομέα πολιτικής.

Ο αριθμός αυτός και οι ειδικές ανά χώρα σημειώσεις δεν προσδιορίζουν αν οι γλώσσες που αναφέρονται θα πρέπει να παρέχονται ως πρώτη, δεύτερη ή τρίτη γλώσσα.

Οι κλασσικές γλώσσες (δηλαδή τα κλασικά ελληνικά και τα λατινικά) περιλαμβάνονται μόνο όταν το πρόγραμμα σπουδών ή τα έγγραφα καθοδήγησης ανωτάτου επιπέδου τις ορίζουν ως εναλλακτικές σε σχέση με τις ξένες γλώσσες.

Σε κάθε μέρος του σχήματος, οι γλώσσες απαριθμούνται κατά φθίνουσα σειρά ανάλογα με τον αριθμό των εκπαιδευτικών συστημάτων που τις περιλαμβάνουν στο πρόγραμμα σπουδών τους ή στα έγγραφα καθοδήγησης ανωτάτου επιπέδου. Η κατάταξη δεν λαμβάνει υπόψη το ή τα επίπεδα εκπαίδευσης για τα οποία συνιστάται/απαιτείται η παροχή ξένων γλωσσών. Εάν περισσότερες γλώσσες περιλαμβάνονται στον ίδιο αριθμό εκπαιδευτικών συστημάτων, ταξινομούνται αλφαβητικά σύμφωνα με τον κωδικό ISO 639-3 (βλ. <http://www.sil.org/iso639-3/>, τελευταία πρόσβαση: 13 Ιουλίου 2022).

Οι επίσημες γλώσσες της ΕΕ εμφανίζονται όταν παρέχονται σε τουλάχιστον δύο εκπαιδευτικά συστήματα: όλες οι άλλες γλώσσες εμφανίζονται όταν παρέχονται σε τουλάχιστον τρία εκπαιδευτικά συστήματα. Όλες οι γλώσσες που δεν εμφανίζονται σημειώνονται ως «άλλη» στο σχήμα και προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις.

Για τους ορισμούς των εννοιών «διδασκτέα ύλη», «ξένη γλώσσα», «Διεθνής Τυποποιημένη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης (ISCED)» και «έγγραφα διεύθυνσης», βλέπε το γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE fr): στην Περιφέρεια Βρυξελλών-Πρωτεύουσας και στις κοινότητες της Βαλλονίας με ειδικό γλωσσικό καθεστώς παράλληλα με τη Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου, όλα τα σχολεία πρέπει να παρέχουν ολλανδικά στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Στις κοινότητες της Βαλλονίας με ειδικό γλωσσικό καθεστώς παράλληλα με τη γερμανόφωνη κοινότητα, τα σχολεία πρέπει να παρέχουν γερμανικά στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Από τον Σεπτέμβριο του 2022, η (γαλλική) νοηματική γλώσσα μπορεί να προσφέρεται στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ: σε εννέα ομόσπονδα κράτη, όλα τα σχολεία πρέπει να παρέχουν αγγλικά. Όλα τα σχολεία πρέπει να παρέχουν γαλλικά στο Σάαρλαντ.

Η Γαλλία: Οι «άλλες» γλώσσες περιλαμβάνουν τα αρμενικά, τα καμποτζιανά και τις περιφερειακές γλώσσες Βασκικά, Βρετονικά, Καταλανικά, Κορσικά, Κρεολικά, Μελανησιακά, Οξιτανικά και Ταϊτικά στη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, μπορούν επίσης να προσφερθούν κορεατικά, βιετναμέζικα και η περιφερειακή γλώσσα Gallo, οι περιφερειακές γλώσσες της Αλσατίας και οι περιφερειακές γλώσσες της Moselle. Σε γενικές γραμμές, η ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, η νορβηγική, η περσική, η Ταμίλ και οι περιφερειακές γλώσσες Wallisian και Futunian μπορούν επίσης να προσφερθούν.

ΙΤΑΛΙΑ: «Άλλες» γλώσσες περιλαμβάνουν τα αλβανικά και τα σερβικά/κροατικά, που θεωρούνται σερβο-κροατικά.

Η Λιθουανία: Οι «άλλες» γλώσσες περιλαμβάνουν τα λετονικά.

Οι Κάτω Χώρες: όλα τα σχολεία στην επαρχία Friesland πρέπει να προσφέρουν Frisian.

ΑΥΣΤΡΙΑ: Οι «άλλες» γλώσσες περιλαμβάνουν τα σσεχικά, τα σλοβακικά και τα βοσνιακά/κροατικά/σερβικά που διδάσκονται ως μία γλώσσα.

Η Σλοβενία: Οι «άλλες» γλώσσες περιλαμβάνουν τη μακεδονική και τη (σλοβενική) νοηματική γλώσσα στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Η Φινλανδία: Τα σουηδικά πρέπει να παρέχονται σε σχολεία στα οποία η γλώσσα της σχολικής φοίτησης είναι η φινλανδική και η φινλανδική στα σχολεία στα οποία η γλώσσα της εκπαίδευσης είναι η σουηδική.

Βοσνία-Ερζεγοβίνη: τα σχολεία στο καντόνι του Σαράγεβο μπορούν να επιλέξουν να παρέχουν αραβικά και τουρκικά.

Η Ελβετία: οι ξένες γλώσσες που πρέπει να παρέχονται διαφέρουν ανάλογα με τις γλωσσικές περιοχές και τα καντόνια: Τα γαλλόφωνα καντόνια πρέπει να παρέχουν γερμανικά και αγγλικά, τα γερμανόφωνα καντόνια πρέπει να παρέχουν γαλλικά και αγγλικά, ενώ τα ιταλόφωνα καντόνια πρέπει να παρέχουν γερμανικά, γαλλικά και αγγλικά στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Τα ιταλικά πρέπει να παρέχονται στη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε όλα τα γαλλόφωνα και γερμανόφωνα καντόνια. Romansh πρέπει να παρέχεται στο γερμανόφωνο μέρος του καντονιού Graubünden.

ΝΟΡΒΗΓΙΑ: «Άλλες» γλώσσες περιλαμβάνουν αλβανικά, εσθονικά, ισλανδικά, αμχαρικά, βοσνιακά, Ντάρι, Φιλιππινέζικα, καντονέζικα, κορεατικά, κουρδικά (Σορανικά), Ορόμο, Πουντζάμπτι, Περσικά, Σομαλικά, Ταμίλ, (Νορβηγικά) νοηματική γλώσσα, Ταϊλανδικά, Τιγκρίνια, Ούρντου και Βιετναμέζικα.

Εκτός από τις ξένες γλώσσες που πρέπει να παρέχουν τα σχολεία, τα έγγραφα καθοδήγησης ανωτάτου επιπέδου αναφέρουν συχνά ξένες γλώσσες που τα σχολεία μπορούν να επιλέξουν να παρέχουν. Εκτός από τα αγγλικά, τα γαλλικά και τα γερμανικά, οι πιο συχνά καθορισμένες ξένες γλώσσες είναι τα ισπανικά, τα ιταλικά και τα ρωσικά. Στη συνέχεια έρχονται τα κινέζικα, ακολουθούμενα από τα λατινικά, τα αραβικά, τα τουρκικά, τα ιαπωνικά, τα κλασικά ελληνικά και τα πορτογαλικά. Σε αρκετές χώρες, οι κλασσικές γλώσσες (δηλαδή η κλασική ελληνική και η λατινική) εμφανίζονται στα έγγραφα καθοδήγησης υψηλού επιπέδου ως

ξένες γλώσσες που μπορούν να παρέχουν τα σχολεία. Με άλλα λόγια, είναι εναλλακτικές για τις σύγχρονες ξένες γλώσσες και μπορούν να μελετηθούν αντί αυτών. Τέλος, σύμφωνα με τα έγγραφα καθοδήγησης υψηλού επιπέδου, τα σχολεία μιας μειοψηφίας χωρών μπορούν να παρέχουν μερικές άλλες ευρωπαϊκές γλώσσες.

Όπως αναμενόταν, ο αριθμός των συγκεκριμένων ξένων γλωσσών που μπορούν να επιλέξουν τα σχολεία να παρέχουν αυξήσεις στη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ιδίως στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Όταν οι μαθητές φθάσουν σε αυτό το επίπεδο εκπαίδευσης, πρέπει συχνά να μελετούν περισσότερες από μία ξένες γλώσσες ή να τους δίνεται η ευκαιρία να μελετήσουν πολλές ξένες γλώσσες ως προαιρετικά μαθήματα (βλέπε σχήματα B3 και B4). Ως εκ τούτου, η παροχή ξένων γλωσσών στο πρόγραμμα σπουδών αντικατοπτρίζει τις απαιτήσεις για τους φοιτητές που περιγράφονται στο πρόγραμμα σπουδών.

Ο αριθμός των συγκεκριμένων ξένων γλωσσών που μπορούν να παρέχουν τα σχολεία είναι πολύ υψηλός στη Γαλλία και την Αυστρία και στα τρία επίπεδα εκπαίδευσης. Ο αριθμός αυτός είναι επίσης ιδιαίτερα υψηλός στην κατώτερη και γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ουγγαρία, τη Ρουμανία και τη Σλοβενία. Σε ορισμένες χώρες, το πρόγραμμα σπουδών προσδιορίζει έναν μεγάλο αριθμό ξένων γλωσσών που τα σχολεία μπορούν να παρέχουν στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση πιο συγκεκριμένα. Αυτό συμβαίνει στη Δανία, την Ιρλανδία, την Ιταλία και τη Νορβηγία.

ΠΕΡΙΠΟΥ ΟΙ ΜΙΣΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΧΩΡΕΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΟΥΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ Ή ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΣΕ ΕΠΪΣΗΜΑ ΈΓΓΡΑΦΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΪΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΠΑΪΔΕΥΣΗ

Σε όλη την Ευρώπη, παράλληλα με τις επίσημες κρατικές γλώσσες, οι περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες ομιλούνται σε τμήματα των εδαφών των χωρών. Ενώ το νομικό καθεστώς και ο αριθμός των ανθρώπων που μιλούν αυτές τις γλώσσες διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό, πολλοί έχουν κάποιο βαθμό επισφάλειας (Gerken, 2022). Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, η νομοθεσία αναγνωρίζει επίσημα τουλάχιστον μία περιφερειακή ή μειονοτική γλώσσα (βλέπε γράφημα A1) και προωθεί τη χρήση της σε διάφορους τομείς του δημόσιου βίου, συμπεριλαμβανομένης της δημόσιας διοίκησης, των νομικών υπηρεσιών, της εκπαίδευσης, των μέσων ενημέρωσης, του πολιτισμού και της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

Το σχήμα B9 επικεντρώνεται στην ένταξη των περιφερειακών ή μειονοτικών γλωσσών στην εκπαίδευση. Αναφέρει αν τα επίσημα (διευθυντικά) έγγραφα που εκδίδονται από εκπαιδευτικές αρχές υψηλού επιπέδου — όπως εθνικά προγράμματα σπουδών ή εκπαιδευτικά προγράμματα, εθνικά έγγραφα αξιολόγησης ή εξέτασης, ή κανονισμοί που απαιτούν από τα σχολεία να παρέχουν μαθήματα σε συγκεκριμένες γλώσσες — αναφέρονται στην παροχή περιφερειακών ή μειονοτικών γλωσσών και, στην περίπτωση αυτή, εμφανίζουν τις καλυπτόμενες γλώσσες.

Όπως προκύπτει από τα αριθμητικά στοιχεία, στο ήμισυ περίπου των εκπαιδευτικών συστημάτων που εξετάστηκαν, τα έγγραφα καθοδήγησης που εκδίδονται από τις ανώτατες εκπαιδευτικές αρχές αναφέρονται συγκεκριμένα στην παροχή ορισμένων περιφερειακών ή μειονοτικών γλωσσών. Ο αριθμός των γλωσσών που καλύπτονται κυμαίνεται από μία ή δύο (Δανία, Ελλάδα, Κάτω Χώρες, Σλοβενία και Αλβανία) έως 10 ή περισσότερες (Γαλλία, Κροατία, Ιταλία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία και Σερβία).

Σε ορισμένες χώρες, όλες οι επίσημα αναγνωρισμένες περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες (βλέπε γράφημα A1), και μόνο αυτές οι περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες, αναφέρονται ρητά στα έγγραφα καθοδήγησης που εκδίδονται από τις ανώτατες εκπαιδευτικές αρχές. Αυτό συμβαίνει στην Ιταλία, την Ουγγαρία, τις Κάτω Χώρες, την Πολωνία, τη Σλοβενία, τη Φινλανδία, τη Σουηδία, το Μαυροβούνιο και τη Νορβηγία. Στην Πολωνία, για παράδειγμα, όλες οι επίσημα αναγνωρισμένες περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες έχουν ένα βασικό πρόγραμμα σπουδών και τα σχολεία είναι υποχρεωμένα να παρέχουν περιφερειακή ή μειονοτική διδασκαλία, εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις (π.χ. ένας ελάχιστος αριθμός μαθητών ισχύει για να σπουδάσουν τη γλώσσα). Στις Κάτω Χώρες, όπου η Φριζιανή είναι επίσημα αναγνωρισμένη μειονοτική γλώσσα, όλοι οι μαθητές της πρωτοβάθμιας και κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην περιοχή της Φριζίας πρέπει να μελετήσουν αυτή τη γλώσσα (συνεπώς, όλα τα σχολεία σε αυτόν τον τομέα πρέπει να την παρέχουν). Εκτός από την παροχή οδηγιών, τα έγγραφα καθοδήγησης μπορούν να αναφέρονται στην παροχή εξετάσεων σε περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες. Για παράδειγμα, στην Ουγγαρία οι μαθητές μπορούν να παρακολουθήσουν τις τελικές εξετάσεις εγκατάλειψης της ανώτερης

δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (érettségi) σε οποιαδήποτε από τις επίσημα αναγνωρισμένες περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες.

		BEfr	BEde	BEnl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
Καμία αναφορά		•	•	•		•			•	•						•	•		•	
Asturian	ast											•								
Belorussian	bel																	•		
Βοσνιακά	bos													•						
Ξενοδοχεία κοντά σε:	bre												•							
Βουλγαρικά	bul																			•
Καταλανικά	cat											•	•		•					
Βαλένθια	cat											•								
Τσέχικα	ces													•						
Κορσικανική	cos												•							
Kashubian	csb																			
Δανέζικα	dan							•												
Γερμανικά	deu													•	•			•		•
Ελληνικά	ell														•					•
Βασκικά	eus											•	•							
Ξενοδοχεία κοντά σε:	frg	frg					•													
Φινλανδικά	fin																			
Meänkieli	fit																			
KENTΡΙΚΗ	frn																			
Γαλλικά	fra														•					
Francoprovençal	frp												•		•					
Φριζιάν	frz							•												
Friulian	fur														•					
Γαλικία	glg											•								
Εβραϊκά	heb				•									•						
Κροατικά	hrv														•					•
Ουγγρικά	hun													•						
Αρμενικά	hye				•															•
Ιταλικά	ita													•						
Γροιλανδία	kal						•													
Καράϊμ	kir																			
Λιθουανικά	lit																			
Λαντίν	lld														•					
Μακεδονικά	mkd													•						
Χαμηλό Γερμανικό	nds							•												
Occitan	oci											•	•		•					
Picard	pic												•							
Πολωνικά	pol													•				•		•
Κρεολή	por												•							
ROMANIA	rom				•															•
Ρουμανικά	ron																			•
Rusyn	rue													•						•
Αρμάνικα (Βλαχικά)	rup																			
ΡΩΣΙΚΑ	rus													•				•		
Σλοβακικά	slk													•						•
Σλοβενικά	slv													•	•					•
Σάμι	sme																			
Αλβανικά	sqi													•	•					
Σαρδηνία	srd														•					
Σέρβικα	srp													•						•
Tahitian	tah												•							
Ταταρικά	tat																			
Τουρκικά	tur				•						•									
Ουκρανικά	ukr													•						•
Sorbian	wen							•												
Γίντις	yid																			
Άλλα													•							•

Σχήμα 13 Σχήμα B9: Περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες που αναφέρονται ειδικά στα έγγραφα καθοδήγησης ανωτάτου επιπέδου για την πρωτοβάθμια και τη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2021/2022

	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
Καμία αναφορά	•				•							•	•	•	•					•
Asturian <i>ast</i>																				
Belorussian				•																
Βοσνιακά																•			•	
Βρετονικά κοντά σε Breton																				
Βουλγαρικά						•													•	
Καταλανικά																				
Βαλένθια																				
Τσέχικα				•	•														•	
Κορσικανική																				
Kashubian				•																
Δανέζικα																				
Γερμανικά				•	•	•														
Ελληνικά										•										
Βασκικά																				
Φαροέζικα κοντά σε Faroese																				
Φινλανδικά									•									•		
Meänkieli									•											
ΚΕΝΤΡΙΚΗ																		•		
Γαλλικά																				
Francoprovençal																				
Φριζιάν	•																			
Friulian																				
Γαλικία																				
Εβραϊκά				•	•															
Κροατικά			•			•										•			•	
Ουγγρικά			•			•	•	•								•			•	
Αρμενικά				•																
Ιταλικά						•	•													
Γροιλανδία																				
Καραϊμ				•																
Λιθουανικά				•																
Λαντίν																				
Μακεδονικά										•									•	
Χαμηλό Γερμανικό																				
Occitan																				
Picard																				
Πολωνικά																				
Κρεολή																				
ROMANIA			•	•	•	•	•	•									•	•		
Ρουμανικά																			•	
Rusyn								•											•	
Αρμάνικα (Βλαχικά)																	•	•		
ΡΩΣΙΚΑ				•				•												
Σλοβακικά				•	•														•	
Σλοβενικά			•																•	
Σάμι									•	•								•		
Αλβανικά																•	•	•		
Σαρδηνία																				
Σέρβικα						•										•	•			
Tahitian																				
Ταταρικά				•																
Τουρκικά						•										•				
Ουκρανικά				•	•	•													•	
Sorbian																				
Γίντις				•						•										
Άλλα				•															•	

Πηγή: Η Ευρυδίκη.

Σχήμα 14 Σχήμα B9: Περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες που αναφέρονται ειδικά στα έγγραφα καθοδήγησης ανωτάτου επιπέδου για την πρωτοβάθμια και τη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2021/2022

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός δείχνει τις περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες που αναφέρονται στο πρόγραμμα σπουδών ή σε άλλα έγγραφα καθοδήγησης που εκδίδονται από ανώτερες (εκπαιδευτικές) αρχές. Δεν γίνεται διάκριση μεταξύ των επιπέδων εκπαίδευσης, των εκπαιδευτικών οδών ή των τύπων σχολείων. Σε ορισμένες χώρες, οι αναφερόμενες γλώσσες μπορούν να προσφερθούν μόνο σε σχολεία σε ορισμένες περιοχές.

Ο όρος «περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες» όπως χρησιμοποιείται στο σχήμα περιλαμβάνει την έννοια των «μη εδαφικών γλωσσών».

Οι γλώσσες στον πίνακα παρατίθενται με αλφαβητική σειρά σύμφωνα με τον κωδικό ISO 639-3 (βλ. <http://www.sil.org/iso639-3/>, τελευταία πρόσβαση: 27 Ιουνίου 2022). Οι γλώσσες που δεν έχουν κωδικό ISO 639-3 και οι ομάδες γλωσσών επισημαίνονται ως «άλλες» και προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις.

Για τους ορισμούς της «διεθνούς τυποποιημένης ταξινόμησης της εκπαίδευσης (ISCED)», της «μη εδαφικής γλώσσας», της «περιφερειακής ή μειονοτικής γλώσσας», των «έγγραφα καθοδήγησης» και της «αρχής ανωτάτου επιπέδου (εκπαίδευσης)», βλέπε το γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Η Γαλλία: «Άλλο» σημαίνει Gallo, Kibushi, Shimaore (Mayotte), Μελανησιακές γλώσσες, Πολυνησιακές γλώσσες (Wallisian και Futunian), Δυτική Φλαμανδική, και περιφερειακές γλώσσες της Αλσατίας και της Μοζέλας (γνωστές ως Alsatian και Moselle Franconian διαλέκτους).

ΟΥΓΓΑΡΙΑ: «Άλλο» σημαίνει Boyash (μια διάλεκτος της Ρωμανίας).

Η Πολωνία: «Άλλο» σημαίνει Λέμκο.

Η Σλοβακία: τα εκπαιδευτικά πρότυπα για τέσσερις επιπλέον γλώσσες (βουλγαρικά, τσεχικά, κροατικά και πολωνικά) εγκρίθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2022, δηλαδή στις αρχές του σχολικού έτους 2022/2023.

Η Σερβία: «Άλλο» σημαίνει Bunjevac.

Σε ορισμένες άλλες χώρες, τα νομικά πλαίσια αναγνωρίζουν μόνο μία επίσημη (κρατική) γλώσσα (βλέπε γράφημα A1) αλλά τα έγγραφα καθοδήγησης που εκδίδονται από τις ανώτατες εκπαιδευτικές αρχές προωθούν την παροχή περιφερειακών ή μειονοτικών γλωσσών. Αυτό συμβαίνει στη Βουλγαρία, την Ελλάδα, τη Γαλλία, τη Λιθουανία και την Αλβανία. Στη Γαλλία, για παράδειγμα, η γαλλική είναι η μόνη επίσημη γλώσσα, αλλά στις περιοχές όπου ομιλούνται περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες, οι σπουδαστές θα πρέπει να μπορούν να τις μελετούν σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, ιδίως ως προαιρετικά μαθήματα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ομοίως, στις περιοχές της Αλβανίας που κατοικούνται από μακεδονικές και ελληνικές μειονότητες, οι μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να είναι σε θέση να σπουδάσουν, μαζί με τα αλβανικά, τη γλώσσα καταγωγής τους. Στην Ελλάδα, τα καθοδηγητικά έγγραφα καλύπτουν τη διδασκαλία των τουρκικών, η οποία πραγματοποιείται σε ορισμένα σχολεία μειονοτήτων. Στη Βουλγαρία, το 2017, οι ανώτερες εκπαιδευτικές αρχές ενέκριναν προγράμματα σπουδών για τη μελέτη των εβραϊκών, αρμενικών, ρωμαϊκών και τουρκικών, τα οποία, εάν το επιθυμούν, μπορούν να μελετήσουν για 2 ώρες την εβδομάδα για 7 χρόνια.

Μια ομάδα αντιπαραθέσεων αποτελείται από χώρες που χορηγούν επίσημο καθεστώς σε περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες (βλέπε γράφημα A1) αλλά δεν κάνουν ειδική αναφορά σε αυτές τις γλώσσες στα έγγραφα καθοδήγησης που εκδίδονται από τις ανώτατες εκπαιδευτικές αρχές. Αυτό ισχύει για την Τσεχία, την Κύπρο, τη Λετονία, την Πορτογαλία και την Ελβετία. Ωστόσο, μπορεί να υπάρχει μια ευρύτερη αναφορά σε αυτές τις γλώσσες. Για παράδειγμα, στην Τσεχία τα μέλη εθνικών μειονοτήτων έχουν το δικαίωμα να εκπαιδεύονται στη γλώσσα τους.

Τέλος, ορισμένες χώρες δεν αναγνωρίζουν επίσημα τις περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες (βλέπε γράφημα A1) ούτε αναφέρονται σε αυτές τις γλώσσες σε έγγραφα καθοδήγησης που εκδίδονται από εκπαιδευτικές αρχές υψηλού επιπέδου (Βέλγιο, Εσθονία, Ιρλανδία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Ισλανδία, Λιχτενστάιν και Türkiye).

ΟΙ ΚΛΑΣΣΙΚΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΟΡΙΣΜΕΝΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΕ ΣΧΕΔΟΝ ΤΟ ΉΜΙΣΥ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΧΩΡΩΝ.

Προκειμένου να δοθεί η πλήρης εικόνα της εκμάθησης γλωσσών σε ολόκληρη την Ευρώπη, είναι σημαντικό να εξεταστεί η παροχή κλασικών γλωσσών. Πράγματι, τα εθνικά προγράμματα σπουδών συχνά δεν λαμβάνουν υπόψη την κλασική ελληνική και τη λατινική «ξένη γλώσσα» και, ως εκ τούτου, οι εν λόγω γλώσσες δεν περιλαμβάνονται στους άλλους δείκτες του παρόντος τμήματος. Ως εκ τούτου, για να συμπληρωθούν τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν προηγουμένως, ο δείκτης αυτός εξετάζει την παροχή κλασικών γλωσσών ανεξάρτητα από τον τρόπο κατηγοριοποίησής τους από το πρόγραμμα σπουδών. Ο δείκτης επικεντρώνεται στην παροχή κλασικών γλωσσών στην κατώτερη και γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Το σχήμα B10 επικεντρώνεται σε δύο είδη κανονισμών σχετικά με την παροχή κλασικών γλωσσών. Ο πρώτος τύπος ρύθμισης ορίζει τις κλασικές γλώσσες ως υποχρεωτικά μαθήματα, πράγμα που σημαίνει ότι οι μαθητές πρέπει να σπουδάσουν κλασικά ελληνικά ή/και λατινικά. Η απαίτηση αυτή μπορεί να ισχύει είτε για όλους τους μαθητές κατά τη διάρκεια τουλάχιστον ενός μέρους της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (π.χ. ένα σχολικό έτος) είτε για ορισμένες μόνο κατηγορίες μαθητών. Ο δεύτερος τύπος κανονισμού θεσπίζει δικαίωμα (όλων ή ορισμένων) σπουδαστών να σπουδάσουν κλασικά ελληνικά ή/και λατινικά, πράγμα που σημαίνει ότι οι σπουδαστές μπορούν να αποφασίσουν αν θα μελετήσουν αυτές τις γλώσσες, ενώ οι φορείς παροχής εκπαίδευσης πρέπει να διασφαλίζουν ότι η γλωσσική παροχή ανταποκρίνεται στις επιλογές των μαθητών. Σε κάθε μία από τις παραπάνω περιπτώσεις, τα κλασικά ελληνικά ή/και λατινικά μπορούν να μελετηθούν ως μαθήματα αυτοτελώς ή σε θέματα που καλύπτουν ευρύτερες περιοχές (π.χ. «κλασικές μελέτες»).

Σύμφωνα με το στοιχείο α) του σχήματος B10, στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τα έγγραφα καθοδήγησης σπάνια θεσπίζουν απαίτηση για όλους τους μαθητές να σπουδάσουν κλασικές γλώσσες. Η Ρουμανία είναι η μόνη χώρα όπου όλοι οι φοιτητές της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να σπουδάσουν λατινικά, η οποία περιλαμβάνεται στο θέμα της έβδομης τάξης «Λατινικός και Ρομανικός πολιτισμός». Η Ελλάδα και η Κύπρος είναι οι μόνες χώρες όπου όλοι οι φοιτητές της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να σπουδάσουν κλασικά ελληνικά.

Σε μερικές επιπλέον χώρες (ή εκπαιδευτικά συστήματα), η απαίτηση για σπουδές κλασικών γλωσσών στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ισχύει μόνο για τους φοιτητές σε συγκεκριμένες οδούς (Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου, της Γερμανίας, της Κροατίας, των Κάτω Χωρών, της Ελβετίας και του Λιχτενστάιν). Για παράδειγμα, στη Γερμανία τα κλασικά ελληνικά και τα λατινικά είναι υποχρεωτικά για τους φοιτητές που επιθυμούν να αποκτήσουν τα προσόντα *Allgemeine Hochschulreife* στο *Γυμνάσιο* που ειδικεύεται στις κλασικές γλώσσες. Στο Λιχτενστάιν, κατά τη διάρκεια των χαμηλότερων ετών των σπουδών γυμνασίου, όλοι οι φοιτητές πρέπει να σπουδάσουν λατινικά. Στη Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου, της Κροατίας και της Ελβετίας, οι φοιτητές της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μπορούν να ειδικευτούν στις κλασικές σπουδές και, ως εκ τούτου, τα κλασικά ελληνικά ή/και λατινικά να γίνουν αναπόσπαστο μέρος του προγράμματος σπουδών τους.

Σε τέσσερις χώρες (Γερμανία, Γαλλία, Λουξεμβούργο και Αυστρία), οι φοιτητές της κατώτερης δευτεροβάθμιας γενικής εκπαίδευσης δικαιούνται να επιλέξουν κλασικά ελληνικά ή/και λατινικά ως προαιρετικά μαθήματα. Στη Γαλλία, το δικαίωμα αυτό ισχύει για όλους τους φοιτητές της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και καλύπτει τόσο τα κλασικά ελληνικά όσο και τα λατινικά. Στη Γερμανία, το Λουξεμβούργο και την Αυστρία, το δικαίωμα αφορά μόνο σπουδαστές σε συγκεκριμένες οδούς. Για παράδειγμα, στο Λουξεμβούργο οι φοιτητές που σπουδάζουν στο «κλασικό κομμάτι» μπορούν να επιλέξουν λατινικές, κλασικές γλώσσες (κλασικά ελληνικά και λατινικά) ή κινέζικα. Στη Γερμανία, η πρώτη ξένη γλώσσα για τους μαθητές του *Γυμνασίου* πρέπει να είναι είτε μια σύγχρονη ξένη γλώσσα είτε η λατινική.

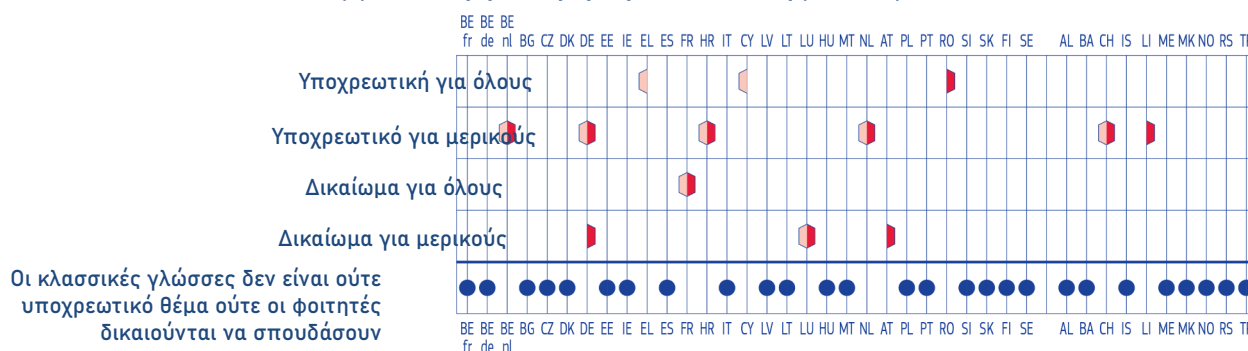
Ο αριθμός των χωρών που έχουν θεσπίσει απαίτηση ή δικαίωμα για τους σπουδαστές να σπουδάσουν κλασικές γλώσσες είναι πολύ υψηλότερος στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση απ' ό,τι στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Όλοι οι φοιτητές στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Κροατία, τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, το Μαυροβούνιο και τη Σερβία πρέπει να σπουδάσουν λατινικά κατά τη διάρκεια τουλάχιστον ενός σχολικού έτους. Στην Κροατία, πέραν της ελάχιστης απαίτησης για όλους τους φοιτητές να σπουδάσουν λατινικά για ένα έτος, όσοι συμμετέχουν στο «κλασικό πρόγραμμα» πρέπει να σπουδάσουν λατινικά (και κλασικά ελληνικά) καθ' όλη τη διάρκεια της (κατώτερης και ανώτερης) δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Σε άλλα 13 εκπαιδευτικά συστήματα, τα λατινικά είναι υποχρεωτικά μόνο για τους μαθητές σε κάποια μονοπάτια. Όπως δείχνει το παραπάνω παράδειγμα της Κροατίας, αυτές οι διαδρομές αρχίζουν μερικές φορές στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

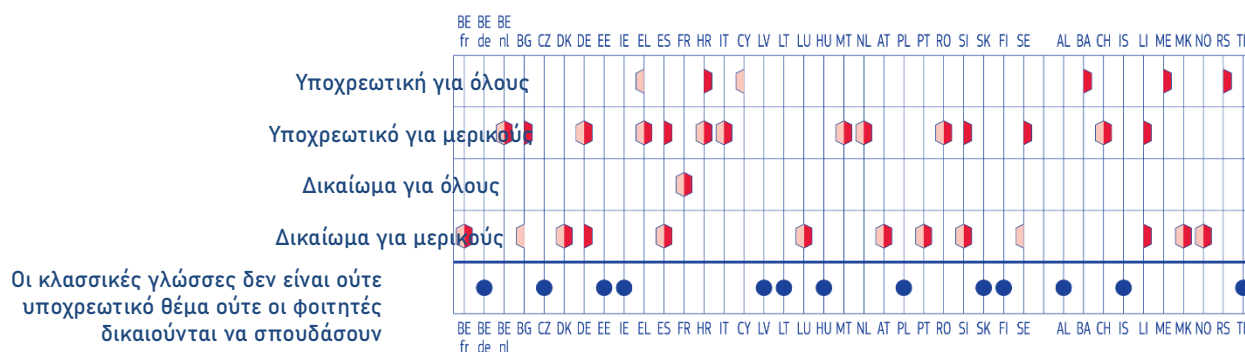
Η κλασική ελληνική είναι υποχρεωτική στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε λιγότερα εκπαιδευτικά συστήματα από τα λατινικά. Όλοι οι φοιτητές στην Ελλάδα και την Κύπρο πρέπει να μελετήσουν αυτή τη γλώσσα στην αρχή των σπουδών τους ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στην Ελλάδα, οι φοιτητές της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μπορούν να ειδικευτούν περαιτέρω στις κλασικές σπουδές και, για τους φοιτητές σε αυτό το μονοπάτι, η κλασική ελληνική (μαζί με τη λατινική) είναι υποχρεωτική πέραν της περιόδου κατά την οποία είναι υποχρεωτική για όλους τους φοιτητές. Σε οκτώ επιπλέον εκπαιδευτικά συστήματα, η κλασική ελληνική είναι υποχρεωτική μόνο για τους μαθητές σε συγκεκριμένες οδούς. Για τους μαθητές αυτούς, η κλασική ελληνική είναι συνήθως υποχρεωτική μαζί με τα λατινικά.

Στη Γαλλία, στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όπως και στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όλοι οι φοιτητές δικαιούνται να σπουδάσουν κλασικές γλώσσες ως προαιρετικά μαθήματα. Σε αρκετές άλλες ευρωπαϊκές χώρες, οι φοιτητές γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δικαιούνται να σπουδάσουν κλασικές γλώσσες, αλλά μόνο σε ορισμένες οδούς. Πιο συγκεκριμένα, σε 11 εκπαιδευτικά συστήματα οι μαθητές σε κάποια μονοπάτια δικαιούνται να σπουδάσουν λατινικά και σε 11 συστήματα οι μαθητές σε ορισμένες διαδρομές μπορούν να επιλέξουν να σπουδάσουν κλασσικά ελληνικά. Αυτές οι δύο ομάδες εκπαιδευτικών συστημάτων αλληλεπικαλύπτονται σε μεγάλο βαθμό, καθώς τόσο τα κλασσικά ελληνικά όσο και τα λατινικά είναι συνήθως μεταξύ των προαιρετικών μαθημάτων. Για παράδειγμα, στην Πορτογαλία, τόσο τα κλασσικά ελληνικά όσο και τα λατινικά είναι προαιρετικά μαθήματα για φοιτητές που βρίσκονται στο μονοπάτι «γλώσσες και ανθρωπιστικές επιστήμες».

(α) Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2)



(β) Γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 3)



Αριστοτέλης
Κλασσικά Ελληνικά/Λατινικά

Πηγή: ΗΕυρυδίκη.

Σχήμα 15 Σχήμα B10: Η μελέτη της κλασικής ελληνικής και λατινικής γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 2–3), 2021/2022

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός δείχνει αν τα κλασικά ελληνικά και τα λατινικά είναι υποχρεωτικά για (όλους ή ορισμένους) φοιτητές και αν (όλοι ή ορισμένοι) φοιτητές δικαιούνται να σπουδάσουν αυτές τις γλώσσες. Οι πληροφορίες βασίζονται στο πρόγραμμα σπουδών ή σε άλλα έγγραφα καθοδήγησης που εκδίδονται από ανώτερες (εκπαιδευτικές) αρχές.

Τα κλασικά ελληνικά ή/και λατινικά μπορούν να μελετηθούν ως μαθήματα αυτοτελώς ή σε θέματα που καλύπτουν ευρύτερες περιοχές (π.χ. «κλασικές σπουδές»). Ο αριθμός εξετάζει και τις δύο καταστάσεις.

Για τους ορισμούς της «κλασικής γλώσσας», της «ξένης γλώσσας», της «διεθνούς τυποποιημένης ταξινόμησης της εκπαίδευσης (ISCED)», της «γλώσσας ως υποχρεωτικού θέματος», της «γλώσσας ως δικαιώματος», των «έγγραφα καθοδήγησης» και της «αρχής ανώτατης εκπαίδευσης», βλέπε το γλωσσάριο.

Ειδική ανά χώρα σημείωση

Βέλγιο (BE fr): μετά από μια συνεχιζόμενη μεταρρύθμιση του προγράμματος σπουδών, τα λατινικά θα καταστούν υποχρεωτικό μάθημα κατά τα πρώτα 2 έως 3 έτη της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 2) από το 2028.

Συνολικά, λαμβάνοντας υπόψη και τα δύο επίπεδα εκπαίδευσης που συμμετείχαν στην έρευνα, οι χώρες όπου οι φοιτητές υποχρεούνται ή δικαιούνται να σπουδάσουν κλασικές γλώσσες στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι συχνά εκείνες όπου η κρατική γλώσσα προέρχεται άμεσα από την κλασική ελληνική ή τη λατινική ή/και εκείνες όπου η γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση αποτελείται από διαφορετικές ειδικότητες σπουδών, συμπεριλαμβανομένων πολύ ακαδημαϊκά προσανατολισμένων οδών.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι, όταν οι κανονισμοί των χωρών δεν προβλέπουν απαίτηση ή δικαίωμα για τους μαθητές να σπουδάσουν κλασικές γλώσσες, τα σχολεία μπορεί να εξακολουθούν να είναι σε θέση να παρέχουν αυτές τις γλώσσες. Για παράδειγμα, στην Πολωνία, ένας κανονισμός που ισχύει από το 2021/2022 επιτρέπει στους διευθυντές σχολείων ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης να αποφασίζουν ποια προαιρετικά μαθήματα — από κατάλογο θεμάτων που περιλαμβάνουν τα λατινικά — θα παρέχουν. Όπως υπάρχει και για άλλα προαιρετικά θέματα, υπάρχει ένα κρατικό πρόγραμμα σπουδών για τα λατινικά. Επιπλέον, στην Πολωνία τα σχολεία της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης παρέχουν μερικές φορές το θέμα «Λατινικός και αρχαίος πολιτισμός», για το οποίο υπάρχει επίσης ένα πρόγραμμα σπουδών. Ομοίως, στη Σλοβακία τα σχολεία ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μπορούν να επιλέξουν να παρέχουν λατινικά, και αν το κάνουν χρησιμοποιούν το κρατικό πρόγραμμα σπουδών για το θέμα αυτό. Στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου και της Σλοβενίας, τα λατινικά μπορούν να συμπεριληφθούν στο σύνολο των προαιρετικών μαθημάτων που παρέχονται στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και στη Φινλανδία τα λατινικά μπορούν να συμπεριληφθούν ως προαιρετικό μάθημα τόσο στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση όσο και στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Στη Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου και της Ουγγαρίας, η αυτονομία των σχολείων να παρέχουν κλασικές γλώσσες αφορά τόσο την κλασική ελληνική όσο και τη λατινική, και ισχύει τόσο για την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση όσο και για την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αυτή η επιλογή παραδειγμάτων δείχνει ότι οι μαθητές της γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μπορεί να έχουν την ευκαιρία να σπουδάσουν κλασικές γλώσσες ακόμη και όταν δεν υπάρχουν κανονισμοί ανώτατου επιπέδου που να τους επιτρέπουν να το κάνουν.

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΝΤΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΣΕ ΠΟΛΥ ΛΙΓΕΣ ΧΩΡΕΣ

Στην Ευρώπη, η γλωσσική παροχή στο πρόγραμμα σπουδών λαμβάνει διάφορες μορφές. Εκτός από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης, το πρόγραμμα σπουδών μπορεί να περιλαμβάνει ξένες και αρχαίες γλώσσες (βλέπε σχήματα B8 και B10). Οι περιφερειακές και μειονοτικές γλώσσες, οι οποίες ομιλούνται από μικρότερες ομάδες υπηκόων ενός κράτους που έχουν εγκατασταθεί σε αυτό το κράτος για γενιές, είναι επίσης παρούσες στα σχολεία σε πολλές χώρες (βλέπε γράφημα B9).

Το σχήμα B11 επικεντρώνεται στη διδασκαλία της γλώσσας στο σπίτι. Πιο συγκεκριμένα, εξετάζει κατά πόσον, σύμφωνα με τα έγγραφα καθοδήγησης ανωτάτου επιπέδου, οι μαθητές που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών που δεν μιλούν τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης στο σπίτι δικαιούνται (υπό προϋποθέσεις) τη διδασκαλία της κατ' οίκον γλώσσας.

Οι εγχώριες γλώσσες που ομιλούνται από μαθητές που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών δεν πρέπει να συγχέονται με τις περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες. Σε αντίθεση με τους ομιλητές «περιφερειακής ή μειονοτικής γλώσσας», οι ομιλητές από οικογένειες μεταναστών δεν έχουν εγκατασταθεί

στη χώρα υποδοχής εδώ και γενιές. Επιπλέον, δεν μπορούν να είναι υπήκοοι της χώρας υποδοχής τους, ιδίως στην περίπτωση νεοαφιχθέντων μεταναστών σπουδαστών.

Όπως δείχνει το διάγραμμα B11, οι μαθητές που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών δικαιούνται να διδάσκουν κατ' οίκον γλώσσα μόνο σε έξι χώρες, οι οποίες βρίσκονται ως επί το πλείστον στη Βόρεια Ευρώπη. Το δικαίωμα αυτό υφίσταται μόνο υπό προϋποθέσεις.

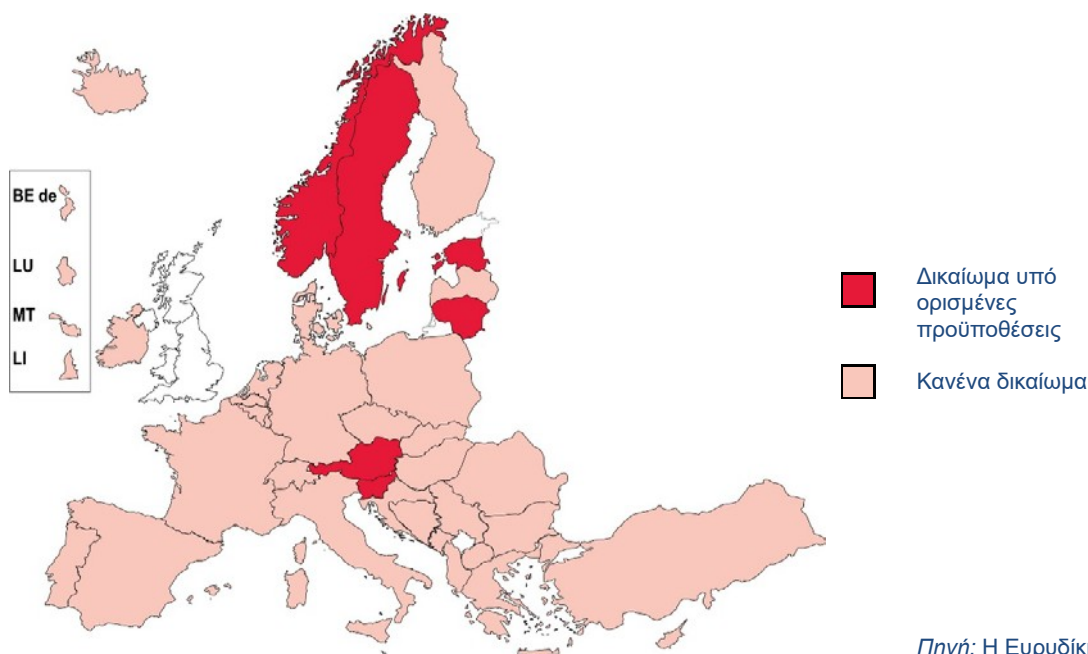
Ένας ελάχιστος αριθμός ενδιαφερομένων μαθητών αποτελεί συχνά προϋπόθεση για τη διοργάνωση μαθημάτων κατ' οίκον γλώσσας. Ο αριθμός αυτός είναι 5 στη Σουηδία και τη Λιθουανία, 10 στην Εσθονία και 12 στην Αυστρία. Οι ενδιαφερόμενοι μαθητές μπορούν να προέρχονται από διαφορετικές τάξεις ή/και σχολεία.

Η διαθεσιμότητα των εκπαιδευτικών καθορίζει κατά πόσον η διδασκαλία της κατ' οίκον γλώσσας μπορεί να παρασχεθεί στη Λιθουανία, την Αυστρία, τη Σουηδία και τη Νορβηγία. Στη Σουηδία, όταν οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα για να διδάξουν, οι διευθυντές των εκπαιδευτικών αποφασίζουν κατά πόσον διαθέτουν τις απαραίτητες ικανότητες για να διδάξουν τις γλώσσες του σπιτιού τους. Στη Νορβηγία, όταν δεν υπάρχει διαθέσιμο κατάλληλο προσωπικό, ο δήμος πρέπει να αναζητήσει εναλλακτικές επιλογές, όπως η εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Άλλοι όροι ισχύουν ειδικά για τους μαθητές. Στη Σουηδία, η εν λόγω γλώσσα θα πρέπει να είναι μια γλώσσα που οι μαθητές χρησιμοποιούν στην καθημερινή τους επικοινωνία στο σπίτι, πράγμα που σημαίνει ότι οι μαθητές θα πρέπει να έχουν ήδη κάποια γνώση της γλώσσας.

Τέλος, στη Σλοβενία, τα σχολεία μπορούν να υποβάλουν αίτηση για ειδικούς δημόσιους πόρους για τη στήριξη της παροχής μαθημάτων κατ' οίκον γλώσσας. Τα μαθήματα γλώσσας κατ' οίκον παρέχονται από ενδιαφερόμενα μέρη εκτός των σχολείων, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει επαρκές ενδιαφέρον και ότι οι εκπαιδευτικοί είναι διαθέσιμοι.

Σε τέσσερις χώρες (Αυστρία, Φινλανδία, Σουηδία και Νορβηγία), η δέσμευση των ανώτατων εκπαιδευτικών αρχών για τη διδασκαλία της κατ' οίκον γλώσσας αποδεικνύεται επίσης από την παροχή ειδικών προγραμμάτων σπουδών ή προγραμμάτων σπουδών για τη διδασκαλία αυτή.



Πηγή: Η Ευρυδίκη.

Σχήμα 16 Σχήμα B11: Δικαίωμα διδασκαλίας κατ' οίκον για σπουδαστές από οικογένειες μεταναστών στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2021/2022

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός δείχνει αν, σύμφωνα με τα έγγραφα καθοδήγησης ανωτάτου επιπέδου, οι μαθητές που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών που δεν μιλούν τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης στο σπίτι δικαιούνται να διδάσκουν τη γλώσσα της κατ' οίκον γλώσσας.

Το δικαίωμα, όπως φαίνεται στο σχήμα, αναφέρεται σε όρους/πλαίσια πολιτικής που κατοχυρώνουν το δικαίωμα των μαθητών από οικογένειες μεταναστών στη διδασκαλία της γλώσσας κατ' οίκον. Η έννοια του «δικαιώματος» συνεπάγεται ότι οι εν λόγω σπουδαστές έχουν συστηματικά τη δυνατότητα πρόσβασης/συμμετοχής στη διδασκαλία της κατ' οίκον γλώσσας. Όταν το δικαίωμα αυτό υπόκειται σε ορισμένες προϋποθέσεις (ελάχιστος αριθμός ενδιαφερομένων σπουδαστών κ.λπ.), αυτές εκφράζονται σε έγγραφα διεύθυνσης (και προσδιορίζονται στην ανάλυση σχετικά με το σχήμα B11). Η παροχή διδασκαλίας στην κατ' οίκον γλώσσα μπορεί να πραγματοποιείται εντός ή εκτός του επίσημου σχολικού πλαισίου ή/και του σχολικού ωραρίου.

Η παροχή διδασκαλίας κατ' οίκον γλώσσας που οργανώνεται ή υποστηρίζεται οικονομικά από τη χώρα καταγωγής των σπουδαστών ή/και από μη κυβερνητικές οργανώσεις εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του αριθμού.

Δεδομένου ότι σε όλες τις χώρες όπου οι σπουδαστές δικαιούνται να διδάσκουν κατ' οίκον γλώσσα πρέπει να πληρούνται ειδικές προϋποθέσεις, ο αριθμός περιλαμβάνει μόνο δύο κατηγορίες: «δικαιώματα υπό ορισμένες προϋποθέσεις» και «χωρίς δικαίωμα».

Για τους ορισμούς της «εγχώριας γλώσσας», της «διεθνούς τυποποιημένης ταξινόμησης της εκπαίδευσης (ISCED)», των «σπουδαστών από μεταναστευτικό υπόβαθρο» και των «έγγραφα καθοδήγησης», βλ. το γλωσσάριο.

Οι μαθητές που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών μπορούν να επωφεληθούν από ορισμένα μέτρα γλωσσικής πολιτικής ή τη νομοθεσία που απευθύνεται σε συγκεκριμένες γλώσσες. Για παράδειγμα, στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου, οι σχετικές γλώσσες (κινεζικά, ισπανικά, ελληνικά, ιταλικά, μαροκινά, τουρκικά, τυνησιακά, πορτογαλικά και ρουμανικά) είναι εκείνες των εννέα χωρών με τις οποίες η Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου έχει συνάψει κάποια εταιρική σχέση. Οι γονείς πρέπει να υποβάλουν αίτηση στο σχολείο ώστε τα παιδιά τους να επωφεληθούν από τα μαθήματα γλωσσών. Στην Ιρλανδία, σύμφωνα με την εθνική στρατηγική για τις ξένες γλώσσες, η οποία εφαρμόζεται από το 2017, οι γλώσσες που ομιλούνται περισσότερο από φοιτητές από οικογένειες μεταναστών (πολωνικά, λιθουανικά και πορτογαλικά) μπορούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα σπουδών και να σπουδάσουν για κρατικές εξετάσεις. Σε αυτά τα δύο εκπαιδευτικά συστήματα, τα προαναφερόμενα μαθήματα γλώσσας είναι διαθέσιμα σε όλους τους φοιτητές, δηλαδή όχι μόνο σε όσους προέρχονται από οικογένειες μεταναστών.

Τέλος, σύμφωνα με την οδηγία του Συμβουλίου του 1977 για την εκπαίδευση των παιδιών των διακινούμενων εργαζομένων, τα κράτη μέλη της ΕΕ θα πρέπει να λαμβάνουν «κατάλληλα μέτρα για την προώθηση της διδασκαλίας της μητρικής γλώσσας και του πολιτισμού της χώρας καταγωγής» για τα «παιδιά στα οποία η φοίτηση στο σχολείο είναι υποχρεωτική σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους υποδοχής» και «τα οποία είναι συντηρούμενα από κάθε εργαζόμενο υπήκοο άλλου κράτους μέλους³⁷». Ορισμένες χώρες, όπως η Δανία, περιλαμβάνουν παιδιά που είναι πολίτες των χωρών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου που δεν ανήκουν στην ΕΕ, δηλαδή της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν και της Νορβηγίας.

Ορισμένες χώρες (Γερμανία, Αυστρία, Σλοβενία, Φινλανδία και Σουηδία) παρακολουθούν τη διδασκαλία της κατ' οίκον γλώσσας, δηλαδή συλλέγουν συστηματικά δεδομένα σχετικά με αυτόν τον τομέα και τα αναλύουν για την ενημέρωση της χάραξης πολιτικής. Στη Γερμανία, μια έρευνα που διενεργήθηκε από την Mediendienst Integration, μια πλατφόρμα πληροφόρησης για τη μετανάστευση και τις διακρίσεις που ξεκίνησε το 2012 από το Συμβούλιο Μετανάστευσης, δείχνει ότι 140 000 σπουδαστές από οικογένειες μεταναστών μελέτησαν τις γλώσσες καταγωγής τους το 2021/2022³⁸. Στην Αυστρία, επίσημη έκθεση αναφέρει ότι, το 2018/2019, διδάσκονταν 26 γλώσσες ως οικιακές γλώσσες σε 31 173 μαθητές από οικογένειες μεταναστών³⁹. Στη Σλοβενία, σύμφωνα με το Υπουργείο Παιδείας, Επιστημών και Αθλητισμού, 511 μαθητές παρακολούθησαν μαθήματα γλώσσας κατ' οίκον το 2020/2021⁴⁰. Στη Φινλανδία, το 2020, 42 636 μαθητές έμαθαν τις εγχώριες γλώσσες στην υποχρεωτική εκπαίδευση. Τα μαθήματα

37 Οδηγία 77/486/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1977, περί της εκπαίδευσης των τέκνων των διακινούμενων εργαζομένων.

38 https://mediendienst-integration.de/fileadmin/Dateien/Factsheet_Herkunftssprachlicher_Unterricht_2022.pdf

39 ετικέτα: % 5Bcat %5D=4 & pub=824

40 <https://www.gov.si/teme/jeziki-v-vzgoji-in-izobrazevanju/>

πραγματοποιήθηκαν σε 57 γλώσσες⁴¹. Τέλος, στη Σουηδία, οι επίσημες στατιστικές δείχνουν ότι 187 000 μαθητές έλαβαν μαθήματα γλώσσας στο σπίτι το 2020/2021. Οι γλώσσες με τη μεγαλύτερη γνώση ήταν τα Αραβικά (58.700 φοιτητές) και τα Σομαλικά (17 200 μαθητές).⁴²

ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ, ΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ Ή ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΥΧΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ CLIL

Το CLIL αναφέρεται στη δίγλωσση εκπαίδευση ή την εκπαίδευση εμβάπτισης, όπου τουλάχιστον ορισμένα μαθήματα — για παράδειγμα, τα μαθηματικά, η γεωγραφία και οι φυσικές επιστήμες — διδάσκονται σε διαφορετική γλώσσα από τη γλώσσα της εκπαίδευσης. Στόχος αυτού του είδους της παροχής είναι η ενίσχυση της επάρκειας των μαθητών σε γλώσσες άλλες από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης.

Στο διάγραμμα B12 διερευνάται η ύπαρξη προγραμμάτων CLIL στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καθώς και το καθεστώς των γλωσσών που χρησιμοποιούνται για την παροχή CLIL. Ο αριθμός συμπληρώνεται από παράρτημα (παράρτημα 2), το οποίο παρέχει λεπτομέρειες σχετικά με την παροχή CLIL σε κάθε χώρα που ερωτάται (γλώσσες που χρησιμοποιούνται για την παροχή CLIL και καλύπτονται τα επίπεδα εκπαίδευσης).

Όπως προκύπτει από τα αριθμητικά στοιχεία, τα προγράμματα CLIL εφαρμόζονται σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες. Μόνο η Ελλάδα, η Βοσνία και Ερζεγοβίνη, η Ισλανδία και η Türkiye δεν παρέχουν προγράμματα CLIL.

Το πιο διαδεδομένο είδος του προγράμματος CLIL, το οποίο εφαρμόζεται σε 29 εκπαιδευτικά συστήματα (από τα 35 με προγράμματα CLIL), συνίσταται στη διδασκαλία ορισμένων μαθημάτων στη γλώσσα της εκπαίδευσης (η κρατική γλώσσα) και άλλων μαθημάτων σε μια ξένη γλώσσα. Τα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα με αυτό το είδος προγράμματος CLIL έχουν θέσει σε εφαρμογή έως και τρεις διαφορετικούς γλωσσικούς συνδυασμούς (π.χ. κρατική γλώσσα και αγγλικά, κρατική γλώσσα και γαλλικά, κρατική γλώσσα και γερμανικά). Ωστόσο, σε ορισμένα εκπαιδευτικά συστήματα ο αριθμός των γλωσσικών συνδυασμών υπερβαίνει τους 10 (βλ. πληροφορίες για τη Γερμανία και τη Γαλλία στο παράρτημα 2). Λαμβάνοντας υπόψη συγκεκριμένες ξένες γλώσσες στις οποίες παραδίδεται το CLIL, τα αγγλικά, τα γαλλικά και τα γερμανικά, και σε μικρότερο βαθμό τα ισπανικά και τα ιταλικά, είναι οι πιο συχνά χρησιμοποιούμενες γλώσσες.

Ο δεύτερος πιο διαδεδομένος τύπος προγράμματος CLIL, το οποίο εφαρμόζεται σε 18 εκπαιδευτικά συστήματα, συνίσταται στη διδασκαλία ορισμένων μαθημάτων στην κρατική γλώσσα και άλλων θεμάτων σε μια περιφερειακή ή μειονοτική γλώσσα. Όπως και για τον προηγούμενο τύπο, ο αριθμός των γλωσσικών συνδυασμών από τους οποίους μπορούν να επιλέξουν οι μαθητές διαφέρει μεταξύ των εκπαιδευτικών συστημάτων. Μπορούν να επιλέξουν μεταξύ μιας επιλογής γλώσσας (π.χ. κρατική γλώσσα και πολωνική στην Τσεχία) και περισσότερες από 10 επιλογές (στη Γαλλία, την Ουγγαρία και τη Ρουμανία).

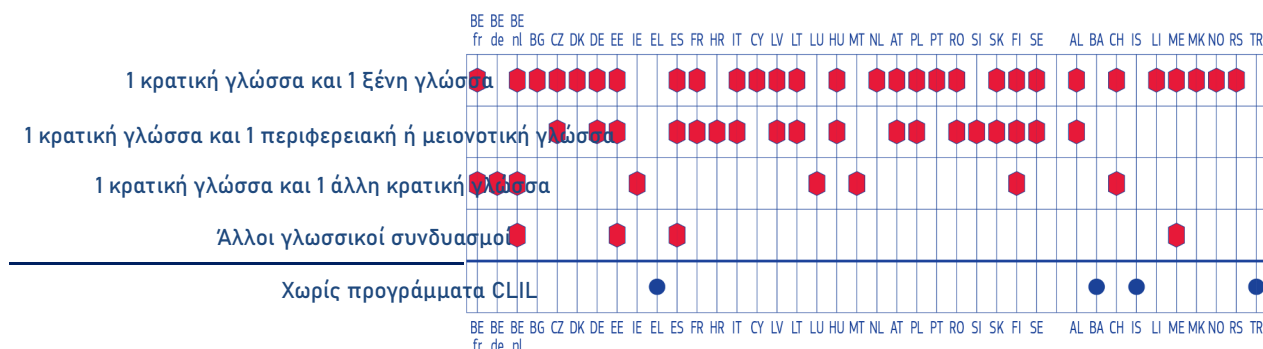
Ένας άλλος τύπος προγράμματος CLIL συναντάται σε χώρες με διάφορες κρατικές γλώσσες (βλέπε γράφημα A1), οι οποίες συχνά εφαρμόζουν προγράμματα που παρέχουν διαφορετικά θέματα σε δύο κρατικές γλώσσες. Αυτό το είδος προγράμματος CLIL υπάρχει στο Βέλγιο, την Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο, τη Μάλτα, τη Φινλανδία και την Ελβετία.

Περιορισμένος αριθμός χωρών παρέχουν προγράμματα CLIL που δεν εμπίπτουν στις ανωτέρω κατηγορίες. Για παράδειγμα, στη Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου ορισμένα προγράμματα CLIL περιλαμβάνουν παράλληλη διδασκαλία σε περισσότερες από δύο γλώσσες, συγκεκριμένα σε δύο ή και στις τρεις κρατικές γλώσσες (βλέπε σχήμα A1) και μια ξένη γλώσσα. Ομοίως, στην Ισπανία υπάρχουν προγράμματα CLIL που περιλαμβάνουν περισσότερες από δύο γλώσσες και, επιπλέον, προγράμματα στα οποία ορισμένα μαθήματα διδάσκονται σε μια περιφερειακή γλώσσα και ορισμένα διδάσκονται σε μια ξένη γλώσσα (η κρατική γλώσσα — τα ισπανικά — χρησιμοποιείται σε αυτά τα προγράμματα μόνο στο πλαίσιο του θέματος Lengua Castellana y Literatura). Αυτό το είδος προγράμματος CLIL συναντάται επίσης στην Εσθονία και το Μαυροβούνιο, όπου ορισμένα σχολεία προσφέρουν προγράμματα που παρέχουν ορισμένα μαθήματα σε

41 https://www.opf.fi/sites/default/files/documents/Omana_äidinkielenä_opetetut_kielet_ja_opetukseen_osallistuneiden_määrätvuonna_2020.pdf

42 <https://www.skolverket.se/download/18.7f8c152b177d982455e15bc/1616397146883/pdf7920.pdf>

μειονοτική γλώσσα (ρωσικά στην Εσθονία και τα αλβανικά στο Μαυροβούνιο) και άλλα σε ξένη γλώσσα (αγγλικά και στις δύο χώρες).



Πηγή: ΗΕυρυδίκη.

Σχήμα 17 Σχήμα B12: Ύπαρξη προγραμμάτων CLIL και καθεστώς των γλωσσών που χρησιμοποιούνται στο CLIL στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2021/2022

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Το σχήμα δείχνει τους γλωσσικούς συνδυασμούς που χρησιμοποιούνται στο CLIL, όπως ορίζεται στο πρόγραμμα σπουδών ή σε άλλα έγγραφα καθοδήγησης που εκδίδονται από ανώτατες αρχές (εκπαίδευση) (εξαιρέσεις στις οποίες οι γλώσσες δεν προσδιορίζονται στα έγγραφα αυτά παρατίθενται στις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις του παραρτήματος 2).

Η παροχή που εμφανίζεται καλύπτει τουλάχιστον ένα επίπεδο εκπαίδευσης στο φάσμα ISCED 1-3. Ο αριθμός δεν προσδιορίζει το επίπεδο. Οι πληροφορίες αυτές παρέχονται στο παράρτημα 2.

Ο όρος «περιφερειακή ή μειονοτική γλώσσα» όπως χρησιμοποιείται στο σχήμα περιλαμβάνει την έννοια των «μη εδαφικών γλωσσών». Ο αριθμός λαμβάνει υπόψη τις περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες τόσο με επίσημο καθεστώς όσο και χωρίς επίσημο καθεστώς. Ο αριθμός αυτός δεν καλύπτει:

- εκπαιδευτικά προγράμματα που παρέχονται στη μητρική γλώσσα των μαθητών για σπουδαστές των οποίων η γνώση της γλώσσας της σχολικής φοίτησης δεν επαρκεί (βλέπε γράφημα E9)·

- προγράμματα σε διεθνή σχολεία.

Για τους ορισμούς της «ολοκληρωμένης μάθησης περιεχομένου και γλώσσας (CLIL)», της «ξένης γλώσσας», της «διεθνούς τυποποιημένης ταξινόμησης της εκπαίδευσης (ISCED)», της «γλώσσας σχολικής εκπαίδευσης», της «μη εδαφικής γλώσσας», της «περιφερειακής ή μειονοτικής γλώσσας», της «κρατικής γλώσσας» και της αρχής «ανωτάτου επιπέδου (εκπαίδευσης)», βλέπε το γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις στο τέλος του παραρτήματος 2.

Ενώ κανένα από τα εκπαιδευτικά συστήματα που συμμετείχαν στην έρευνα δεν παρέχει όλους τους (τέσσερις) τύπους προγράμματος CLIL που εμφανίζονται στο σχήμα B12, τέσσερα έχουν θέσει σε εφαρμογή τρία είδη προγραμμάτων (τη φλαμανδική κοινότητα του Βελγίου, της Εσθονίας, της Ισπανίας και της Φινλανδίας). Σε 16 εκπαιδευτικά συστήματα, υπάρχουν δύο τύποι προγράμματος CLIL. Τα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα με δύο τύπους προγράμματος CLIL παρέχουν προγράμματα που παραδίδονται στην κρατική γλώσσα και σε μια ξένη γλώσσα, και στην κρατική γλώσσα και μια περιφερειακή ή μειονοτική γλώσσα (Τσεχία, Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Αυστρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σουηδία και Αλβανία). Σε 15 εκπαιδευτικά συστήματα, υπάρχει μόνο ένας τύπος προγράμματος CLIL. Αυτό συνήθως περιλαμβάνει την κρατική γλώσσα και μια ξένη γλώσσα (Βουλγαρία, Δανία, Κύπρος, Κάτω Χώρες, Πορτογαλία, Λιχτενστάιν, Βόρεια Μακεδονία, Νορβηγία και Σερβία). Άλλες ρυθμίσεις στα εκπαιδευτικά συστήματα με ένα είδος προγράμματος CLIL περιλαμβάνουν προγράμματα με δύο κρατικές γλώσσες (την γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου, της Ιρλανδίας, του Λουξεμβούργου και της Μάλτας) και εκείνα που συνδυάζουν την κρατική γλώσσα με μια περιφερειακή ή μειονοτική γλώσσα (Κροατία και Σλοβενία).

Δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι τα προγράμματα CLIL επικεντρώνονται σε κάποιο συγκεκριμένο επίπεδο εκπαίδευσης. Πράγματι, στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες υπάρχουν προγράμματα CLIL σε όλα τα

επίπεδα εκπαίδευσης που συμμετείχαν στην έρευνα, δηλαδή στην πρωτοβάθμια, κατώτερη δευτεροβάθμια και ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ωστόσο, οι χώρες συχνά παρέχουν συγκεκριμένες γλωσσικές επιλογές μόνο σε συγκεκριμένα επίπεδα εκπαίδευσης. Αυτό σημαίνει ότι δεν είναι διαθέσιμες όλες οι επιλογές CLIL που υπάρχουν σε μια χώρα σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης (βλέπε παράρτημα 2 για λεπτομέρειες).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

ΤΜΗΜΑ Ι — ΑΡΙΘΜΟΣ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΠΟΥ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Η διασφάλιση της δυνατότητας όλων των μαθητών να μάθουν ξένες γλώσσες αποτελεί στόχο της ευρωπαϊκής πολιτικής. Το 2002, κατά τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Βαρκελώνη, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής συμφώνησαν ως προς τη σημασία της «διδασκαλίας τουλάχιστον δύο ξένων γλωσσών από πολύ νεαρή ηλικία⁴³». Η σύσταση του Συμβουλίου του 2019 σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών (⁴⁴) επανέλαβε αυτόν τον στόχο καλώντας τα κράτη μέλη να βοηθήσουν όλους τους νέους να αποκτήσουν, έως το τέλος της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ικανότητες σε δύο γλώσσες εκτός της σχολικής τους γλώσσας. Οι νέοι θα πρέπει να μπορούν να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τη μία από αυτές τις δύο γλώσσες για κοινωνικούς, εκπαιδευτικούς και επαγγελματικούς σκοπούς και την άλλη να αλληλεπιδρούν με άλλους με βαθμό ευχέρειας.

Λαμβάνοντας υπόψη τον ανωτέρω στόχο του εξοπλισμού των νέων με ικανότητες σε δύο ξένες γλώσσες, η παρούσα ενότητα παρουσιάζει στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των ξένων γλωσσών που μαθαίνουν οι μαθητές, ανάλογα με το επίπεδο εκπαίδευσης και την πορεία τους. Ειδικότερα, επικεντρώνεται στο ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν μία ξένη γλώσσα σε πρωτοβάθμιο επίπεδο (βλ. σχήμα Γ1) και δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (βλέπε γράφημα Γ3). Συζητούνται επίσης διαφορές στα εν λόγω ποσοστά μεταξύ 2013 και 2020⁴⁵) (βλέπε σχήματα Γ2 και Γ4, αντίστοιχα). Επιπλέον, η παρούσα ενότητα εξετάζει τις διαφορές στην εκμάθηση ξένων γλωσσών μεταξύ των σπουδαστών της γενικής εκπαίδευσης και των σπουδαστών στην ΕΕΚ στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση το 2020 (βλέπε γράφημα Γ5) και τις συγκρίνει με το 2013 (βλέπε γράφημα Γ6). Τέλος, παρουσιάζει τον μέσο αριθμό ξένων γλωσσών που μαθαίνουν οι σπουδαστές στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (βλέπε γράφημα Γ7).

Το τμήμα χρησιμοποιεί στοιχεία από τη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE σχετικά με τον αριθμό των γλωσσών που έμαθαν οι μαθητές σε συγκεκριμένα έτη αναφοράς. Τα περισσότερα από τα στοιχεία που παρουσιάζονται λαμβάνουν υπόψη τον φοιτητικό πληθυσμό σε ένα συγκεκριμένο επίπεδο εκπαίδευσης, δηλαδή την πρωτοβάθμια, την κατώτερη δευτεροβάθμια ή την ανώτερη δευτεροβάθμια⁴⁶ εκπαίδευση. Ως εκ τούτου, τα δεδομένα δεν αποκαλύπτουν ποιες γλώσσες και τον αριθμό των γλωσσών μαθαίνουν οι μαθητές κατά τη διάρκεια κάθε έτους σχολικής φοίτησης σε κάθε επίπεδο εκπαίδευσης, αλλά παρέχουν μια συνολική

43 Συμπεράσματα της Προεδρίας — Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, 15 και 16 Μαρτίου 2002, C/02/930.

44 Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2019, σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών, ΕΕ C 189 της 5.6.2019, σ. 17.

45 Τα έτη αναφοράς είναι τα σχολικά έτη 2012/2013 και 2019/2020, αντίστοιχα.

46 Τα στοιχεία της Eurostat που χρησιμοποιούνται ως βάση για το κεφάλαιο Γ καλύπτουν τους σπουδαστές που παρακολουθούν προγράμματα τυπικής εκπαίδευσης σε επίπεδο πρωτοβάθμιας, κατώτερης δευτεροβάθμιας και ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ανάλογα με τη χώρα και την οργάνωση του εκπαιδευτικού της συστήματος, τα δεδομένα μπορεί (ή όχι) να περιλαμβάνουν φοιτητές εκτός του τυπικού ηλικιακού φάσματος που σχετίζεται με αυτά τα επίπεδα. Για παράδειγμα, η εκπαίδευση ενηλίκων «δεύτερης ευκαιρίας» μπορεί να συμπεριληφθεί, εάν αποτελεί μέρος του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος σε αυτά τα επίπεδα εκπαίδευσης. Πληροφορίες σχετικά με το αν τα στοιχεία ανά χώρα περιλαμβάνουν προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων μπορούν να βρεθούν στις εθνικές εκθέσεις ποιότητας, τμήμα 6.3.1. [βλ. δικτυακό τόπο της Eurostat (https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/educ_uoe_enr_esms.htm)]. Επιπλέον, όταν γίνεται αναφορά στην (ανώτερη δευτεροβάθμια) ΕΕΚ, τα στοιχεία της Eurostat αναφέρονται σε όλα τα (ανώτερα δευτερεύοντα) προγράμματα ΕΕΚ που υπάρχουν σε μια χώρα, ενώ τα στοιχεία της Eurydice εξετάζουν μόνο προγράμματα με τον κωδικό ISCED 354 (βλέπε σχήματα Β5 και Β6). Ως εκ τούτου, τα στοιχεία της Eurostat καλύπτουν ευρύτερο φάσμα (ανώτερων δευτερογενών) προγραμμάτων ΕΕΚ από τα δεδομένα της Eurydice.

εικόνα των γλωσσών που μαθαίνουν οι μαθητές (και πόσες μαθαίνουν) σε όλους τους βαθμούς σε ένα επίπεδο εκπαίδευσης σε ένα δεδομένο έτος αναφοράς. Ωστόσο, ένας δείκτης στην ενότητα (που εμφανίζεται στο σχήμα Γ1β) παρέχει δεδομένα σχετικά με την ηλικία και, ως εκ τούτου, επιτρέπει την καλύτερη κατανόηση του αριθμού των γλωσσών που μαθαίνουν οι μαθητές σε μια συγκεκριμένη ηλικία.

Η συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE περιλαμβάνει μόνο τις γλώσσες που θεωρούνται ξένες γλώσσες στο πρόγραμμα σπουδών που καταρτίζουν οι ανώτατες εκπαιδευτικές αρχές. Οι περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες περιλαμβάνονται μόνο όταν το πρόγραμμα σπουδών τις ορίζει ως εναλλακτικές σε σχέση με τις ξένες γλώσσες. Η μελέτη των γλωσσών που προσφέρονται εκτός από το βασικό πρόγραμμα σπουδών δεν περιλαμβάνεται. Εξαιρούνται επίσης τα στοιχεία για τους αλλοδαπούς που σπουδάζουν τη μητρική τους γλώσσα σε ειδικές τάξεις ή για εκείνους που σπουδάζουν τη γλώσσα της σχολικής φοίτησης της χώρας υποδοχής.

Δεδομένου ότι η συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE δεν καλύπτει όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα για τα οποία διατίθενται πληροφορίες από την Eurymice, τα στοιχεία σε αυτό το τμήμα λείπουν συστηματικά για τη γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου, της Αλβανίας, της Ελβετίας, του Μαυροβουνίου και της Τυρκίης.

ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ, ΤΟ 86 % ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΜΙΑ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ

Σε όλες τις χώρες εκτός⁴⁷της Ιρλανδίας, οι μαθητές μαθαίνουν ξένες γλώσσες ως υποχρεωτικά μαθήματα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Αυτή η μάθηση αρχίζει συνήθως μεταξύ των ηλικιών 6 και 8 ετών, ή μερικές φορές νωρίτερα (βλέπε σχήμα Β1). Όπως φαίνεται στο διάγραμμα Γ1α, το 86,1 % των μαθητών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε επίπεδο ΕΕ μαθαίνουν τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα. Ωστόσο, σε επίπεδο χώρας, τα ποσοστά συμμετοχής στην εκμάθηση ξένων γλωσσών μεταξύ του πληθυσμού της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ενδέχεται να διαφέρουν σημαντικά, ανάλογα με την ηλικία κατά την οποία η διδασκαλία ξένων γλωσσών καθίσταται υποχρεωτική.

Σε 15 χώρες, τουλάχιστον το 96 % των μαθητών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης μαθαίνουν μία ή περισσότερες ξένες⁴⁸γλώσσες. Σε όλα αυτά, η εκμάθηση ξένης γλώσσας καθίσταται υποχρεωτική το αργότερο κατά το πρώτο έτος της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, το οποίο αντιστοιχεί στην ηλικία των 5 ετών στη Μάλτα· 7 έτη στην Κροατία, τη Λετονία και την Πολωνία· και 6 χρόνια στις υπόλοιπες 11 χώρες.

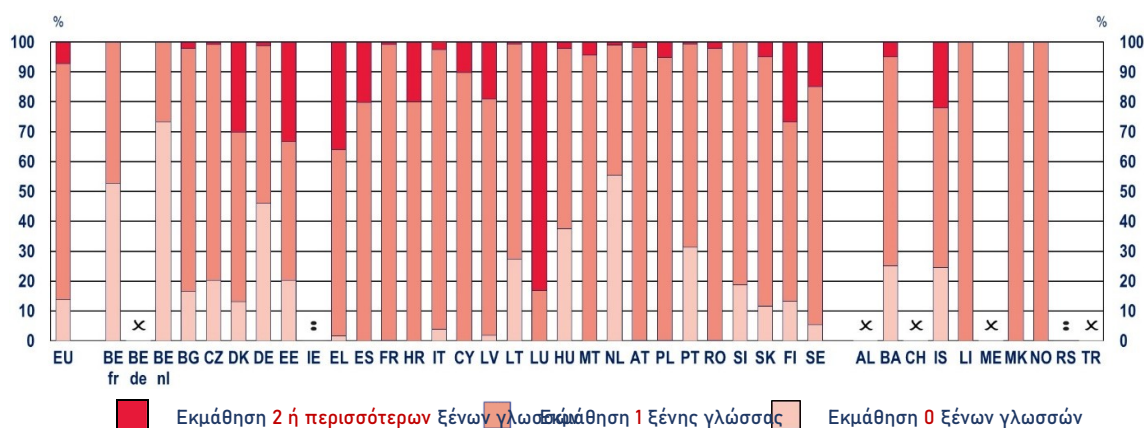
Σε επίπεδο ΕΕ, το 13,9 % των μαθητών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση δεν μαθαίνουν ξένη γλώσσα στο σχολείο. Σε τρία εκπαιδευτικά συστήματα, τουλάχιστον οι μισοί μαθητές δεν το κάνουν. Σε ορισμένα τμήματα της Γαλλικής Κοινότητας του Βελγίου και της Φλαμανδικής Κοινότητας του Βελγίου, η ηλικία κατά την οποία η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας καθίσταται υποχρεωτική είναι 10 έτη, δηλαδή όταν οι σπουδαστές είναι στην πέμπτη (από τις έξι τάξεις) της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (βλέπε σχήμα Β1)· στις Κάτω Χώρες, τα σχολεία έχουν την ευελιξία να αποφασίζουν πότε οι μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να αρχίσουν να μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα (βλέπε σχήμα Β1).

Η εκμάθηση μιας δεύτερης ξένης γλώσσας καθίσταται συχνά υποχρεωτική στην αρχή της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή στο τέλος της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (βλέπε σχήμα Β1). Ως εκ τούτου, το ποσοστό των μαθητών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες είναι μάλλον μικρό. Σε επίπεδο ΕΕ, είναι 7,2 %. Ωστόσο, περίπου το 30 % των μαθητών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες στη Δανία, την Εσθονία και την Ελλάδα και το ποσοστό είναι πολύ υψηλότερο στο Λουξεμβούργο (83,2 %), όπου η εκμάθηση μιας δεύτερης γλώσσας καθίσταται υποχρεωτική στην ηλικία των 6 ετών.

Στο σχήμα Γ1β παρουσιάζεται, ανά ηλικία, το ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Ωστόσο, οι πληροφορίες αυτές δεν είναι διαθέσιμες για όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα που παρουσιάζονται στο σχήμα Γ1α.

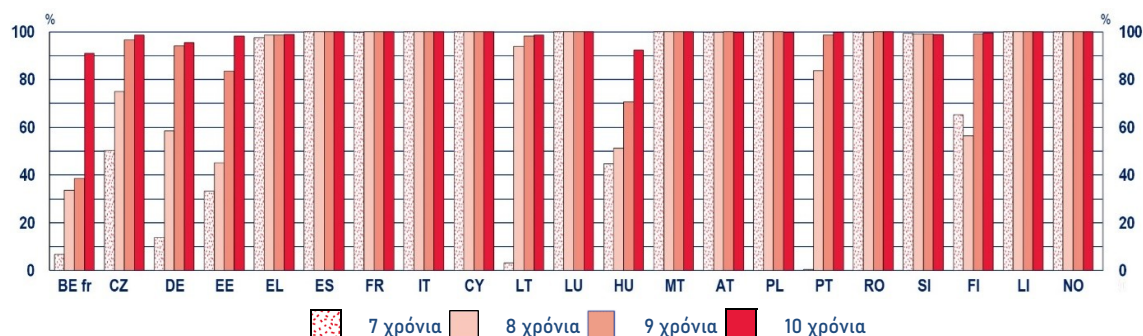
47 Στην Ιρλανδία, δεν υπάρχει διδασκαλία ξένων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Οι μαθητές πρέπει να μελετήσουν τις δύο κρατικές γλώσσες: Αγγλικά και Ιρλανδικά. Ωστόσο, κανένα από αυτά δεν θεωρείται ως ξένη γλώσσα από το πρόγραμμα σπουδών.

48 EI, ES, FR, HR, IT, CY, LV, LU, MT, AT, PL, RO, LI, MK και NO.



Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang02] (στοιχεία που εξήχθησαν στις 15 Δεκεμβρίου 2022).

Σχήμα 18 Σχήμα Γ1α: Ποσοστό μαθητών που μαθαίνουν ξένες γλώσσες στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1), ανά αριθμό γλωσσών, 2020



Πηγή: Υπολογισμοί Eurydice, με βάση μη δημοσιευμένα στοιχεία Eurostat/UOE (τελευταία επικαιροποίηση 29 Σεπτεμβρίου 2022).

Σχήμα 19 Σχήμα Γ1β: Ποσοστό μαθητών που μαθαίνουν τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1), κατά ηλικία, 2020

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Το ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν 0, 1 ή 2 (ή περισσότερες) ξένες γλώσσες υπολογίζεται σε σχέση με όλους τους μαθητές σε όλα τα έτη της ISCED 1 (σχήμα C1α) ή μιας συγκεκριμένης ηλικίας στο ISCED 1 (σχήμα C1β), ακόμη και όταν η εκμάθηση ξένων γλωσσών δεν αρχίζει κατά τα αρχικά έτη σε αυτό το επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα, ο αριθμός των μαθητών που μαθαίνουν 0, 1 ή 2 (ή περισσότερες) ξένες γλώσσες διαιρείται με το άθροισμα των μαθητών που μαθαίνουν 0, 1 και 2 (ή περισσότερες) ξένες γλώσσες σε όλα τα έτη της ISCED 1 (σχήμα C1α) ή μιας συγκεκριμένης ηλικίας στην ISCED 1 (σχήμα Γ1β).

Η συμμετοχή στη συλλογή δεδομένων σχετικά με την ηλικία είναι προαιρετική. Ως εκ τούτου, καλύπτονται λιγότερα εκπαιδευτικά συστήματα.

Τα στοιχεία είναι διαθέσιμα στο παράρτημα 1. Για πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της συλλογής στοιχείων Eurostat/UOE, βλ. την εισαγωγή του παρόντος κεφαλαίου.

Για τον ορισμό της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE de), Αλβανία, Ελβετία, Μαυροβούνιο και Τүркіє: οι χώρες αυτές δεν καλύπτονται από τη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang02].

Βέλγιο (BE nl): το έτος αναφοράς των δεδομένων στο σχήμα Γ1α είναι το 2019 (δεν υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία για το 2020 κατά την ημερομηνία εξαγωγής των δεδομένων).

Η Εσθονία: στις περιπτώσεις όπου τα εσθονικά διδάσκονται ως δεύτερη γλώσσα, τα εσθονικά υπολογίζονται ως ξένη γλώσσα για στατιστικούς σκοπούς.

ΙΡΛΑΝΔΙΑ: τα αρχικά δεδομένα για το σχήμα Γ1α επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»).

Το Λουξεμβούργο: τα δεδομένα πηγής για το σχήμα Γ1α για τις «0 γλώσσες» επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»).

Η Σερβία: η χώρα αυτή περιλαμβάνεται στη συλλογή δεδομένων του UOE [educ_uoe_lang02], αλλά δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

Στο σχήμα Γ1β, η ηλικία που αναφέρεται αντιστοιχεί στην πραγματική ηλικία των μαθητών και όχι στην ονομαστική τους ηλικία (η ηλικία που υποτίθεται ότι ένας σπουδαστής πρέπει να είναι σε συγκεκριμένο βαθμό). Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε ορισμένες αποκλίσεις μεταξύ των κανονισμών σχετικά με την ηλικία έναρξης για την εκμάθηση ξένων γλωσσών και την πραγματική συμμετοχή στην εκμάθηση γλωσσών, επειδή ορισμένοι μαθητές μπορεί να μην είναι στον βαθμό στον οποίο υποτίθεται ότι βρίσκονται. Για παράδειγμα, στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου όλοι οι φοιτητές θα έπρεπε να έχουν αρχίσει να μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα στην ηλικία των 10 ετών (πλασματική ηλικία) (βλέπε σχήμα Β1), δηλαδή στην πέμπτη τάξη της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ωστόσο, το 9,1 % των μαθητών ηλικίας 10 ετών (πραγματική ηλικία) δεν έχουν ακόμη μάθει ξένη γλώσσα. Το γεγονός ότι περίπου 10χρονοι μαθητές μπορεί να μην είναι ακόμα στην πέμπτη τάξη της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης μπορεί εν μέρει να εξηγήσει αυτό. Ωστόσο, στο διάγραμμα Γ1β παρουσιάζονται ως επί το πλείστον ισχυρές σχέσεις μεταξύ της επίσημης ηλικίας έναρξης για την εκμάθηση ξένων γλωσσών (βλέπε γράφημα Β1) και της πραγματικής συμμετοχής στην εκμάθηση γλωσσών.

Σε 13 από τα 21 εκπαιδευτικά συστήματα, σχεδόν όλοι οι μαθητές (τουλάχιστον 97 %) μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα σε κάθε ηλικιακή κατηγορία. Σε 12 από αυτά τα εκπαιδευτικά συστήματα, η εκμάθηση ξένων γλωσσών καθίσταται υποχρεωτική πριν από την ηλικία των 7 ετών, ενώ στη Σλοβενία καθίσταται υποχρεωτική στην ηλικία των 7 ετών (βλέπε σχήμα Β1).

Στα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα όπου η υποχρεωτική ηλικία εκμάθησης μιας ξένης γλώσσας είναι μεταγενέστερη, υπάρχει σαφής απογείωση στην ηλικιακή κατηγορία που αντιστοιχεί στην υποχρεωτική ηλικία έναρξης. Η απογείωση αυτή πραγματοποιείται στην ηλικία των 8 ετών στην Τσεχία, τη Γερμανία, τη Λιθουανία και την Πορτογαλία· στην ηλικία των 9 ετών στην Ουγγαρία· και στην ηλικία των 10 ετών στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου. Αυτό συσχετίζεται με την ηλικία κατά την οποία η εκμάθηση ξένων γλωσσών καθίσταται υποχρεωτική για όλους τους σπουδαστές στις αντίστοιχες χώρες το 2021/2022 (βλέπε γράφημα Β1).

Το 2020 (έτος αναφοράς των στοιχείων), τα σχολεία της Εσθονίας και της Φινλανδίας θα μπορούσαν να αποφασίσουν σχετικά με την ηλικία έναρξης εντός ηλικιακού εύρους (μεταξύ 7 και 9 ετών), σύμφωνα με τους κανονισμούς ανωτάτου επιπέδου. Το ποσοστό των μαθητών που έμαθαν μια ξένη γλώσσα απογειώθηκε σαφώς στην ηλικία των 9 ετών και στις δύο χώρες. Ενώ στην Εσθονία η ευελιξία αυτή εξακολουθεί να ισχύει, στη Φινλανδία αποσύρθηκε από το 2021/2022 υπέρ μιας σταθερής ηλικίας έναρξης (7 ετών) (βλέπε γράφημα Β2).

Το διάγραμμα Γ1β δείχνει επίσης ότι σε αρκετές χώρες τα σχολεία εισάγουν ξένες γλώσσες στο πρόγραμμα σπουδών πριν από την υποχρεωτική ηλικία. Για παράδειγμα, στην Ουγγαρία, όπου όλοι οι μαθητές πρέπει να αρχίσουν να μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα στην ηλικία των 9 ετών, τουλάχιστον το 40 % εξ αυτών το κάνουν στην ηλικία των 7 και 8 ετών. Ομοίως, στην Τσεχία το 50 % των μαθητών αρχίζουν να μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα 1 χρόνο νωρίτερα από την ηλικία στην οποία καθίσταται υποχρεωτική. Αυτό σημαίνει ότι τα σχολεία προσφέρουν γλωσσική παροχή νωρίτερα από ό, τι απαιτείται.

Επιπλέον, στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου πάνω από το 30 % των μαθητών μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα 2 χρόνια πριν καταστεί υποχρεωτική για όλους τους μαθητές ηλικίας 10 ετών. Το αποτέλεσμα αυτό θα μπορούσε να εξηγηθεί από τις διαφορές στη νομοθεσία σε ολόκληρη την επικράτεια: σε ορισμένα τμήματα της Γαλλικής Κοινότητας του Βελγίου, οι σπουδαστές αρχίζουν να μαθαίνουν την πρώτη ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικό μάθημα από την ηλικία των 8 ετών (βλέπε σχήμα Β1).

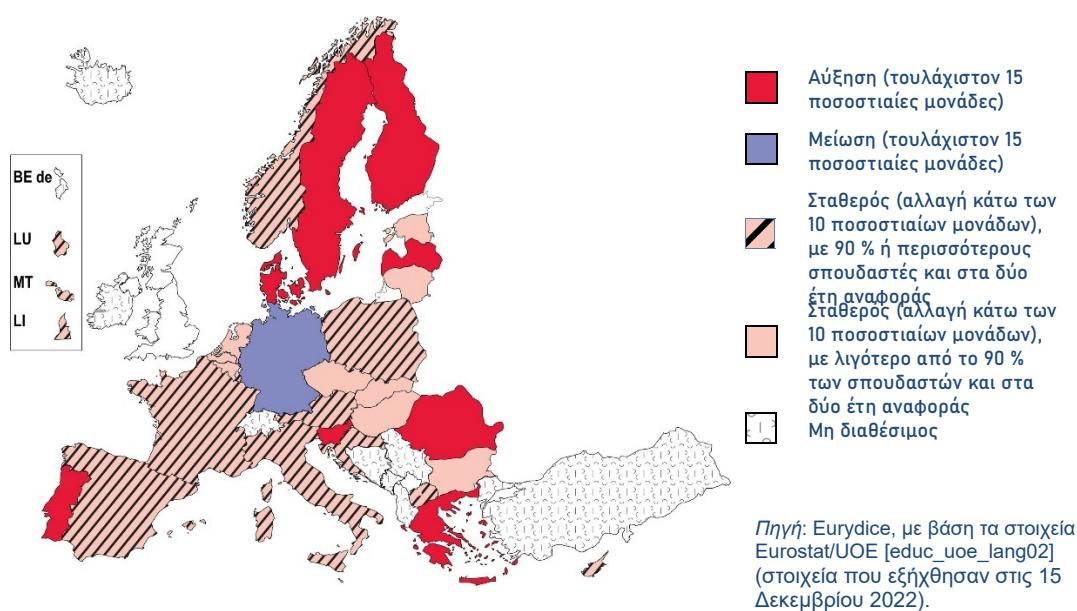
**ΜΕΤΑΞΥ 2013 ΚΑΙ 2020, ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΟΥ ΈΜΑΘΑΝ ΜΙΑ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ ΑΥΞΗΘΗΚΕ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΣΕ
ΟΚΤΩ ΧΩΡΕΣ.**

Σε επίπεδο ΕΕ, το 86,1 % των μαθητών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση μάθαιναν μία ή περισσότερες ξένες γλώσσες το 2020, έναντι 79,4 % το 2013. Στο σχήμα Γ2 παρουσιάζονται τρεις διαφορετικές τάσεις κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου.

Στη μεγαλύτερη ομάδα εκπαιδευτικών συστημάτων (21 εκπαιδευτικά συστήματα), η κατάσταση παρέμεινε σχετικά σταθερή (διαφορά μικρότερη από 10 ποσοστιαίες μονάδες). Σε 12 από αυτά, πάνω από το 90 % των μαθητών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης μάθαιναν τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα και στα δύο έτη αναφοράς (στην Ισπανία, τη Γαλλία, την Κροατία, την Ιταλία, την Κύπρο, το Λουξεμβούργο, τη Μάλτα, την Αυστρία, την Πολωνία, το Λιχτενστάιν, τη Βόρεια Μακεδονία και τη Νορβηγία). Στα άλλα εννέα εκπαιδευτικά συστήματα, η κατάσταση παρέμεινε σχετικά σταθερή, αν και με χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής (στις γαλλικές και φλαμανδικές κοινότητες του Βελγίου, της Βουλγαρίας, της Τσεχίας, της Εσθονίας, της Λιθουανίας, της Ουγγαρίας, των Κάτω Χωρών και της Σλοβακίας).

Σε μια δεύτερη ομάδα οκτώ χωρών, το ποσοστό των μαθητών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που μαθαίνουν ξένες γλώσσες αυξήθηκε κατά τουλάχιστον 15 ποσοστιαίες μονάδες μεταξύ 2013 και 2020. Η αύξηση είναι μεταξύ 15 και 25 ποσοστιαίων μονάδων στην Ελλάδα, τη Λετονία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία και τουλάχιστον 30 ποσοστιαίες μονάδες στη Δανία, την Πορτογαλία, τη Ρουμανία και τη Σλοβενία. Σε πολλές περιπτώσεις, η αύξηση μπορεί να εξηγηθεί από αλλαγές στην ηλικία κατά την οποία οι μαθητές πρέπει να αρχίσουν να μαθαίνουν την πρώτη υποχρεωτική ξένη γλώσσα τους (βλέπε σχήμα Β2). Στη Φινλανδία και τη Σουηδία, όπου τα σχολεία είχαν την ευελιξία να αποφασίσουν την ηλικία έναρξης το 2013 και το 2020 ⁽⁴⁹⁾, οι αυξήσεις θα μπορούσαν να αντανakλούν το γεγονός ότι τα σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης εισήγαγαν ξένες γλώσσες νωρίτερα το 2020 σε σχέση με το 2013.

Τέλος, στη Γερμανία παρατηρείται η αντίθετη τάση, καθώς το ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα μειώθηκε κατά 13,5 ποσοστιαίες μονάδες, από 67,9 % το 2013 σε 54,4 % το 2020 (ωστόσο, όπως υποδηλώνει το ειδικό ανά χώρα σημείωμα που συνδέεται με τον αριθμό, αυτό θα μπορούσε εν μέρει να σχετίζεται με μεθοδολογικές αλλαγές).



Σχήμα 20 Σχήμα Γ2: Τάσεις όσον αφορά το ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1), 2013 και 2020

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Το ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα υπολογίζεται σε σχέση με όλους τους μαθητές σε όλα τα έτη της ISCED 1, ακόμη και όταν η εκμάθηση ξένων γλωσσών δεν αρχίζει κατά τα αρχικά έτη αυτού του

49 Αυτό εξακολουθεί να ισχύει στη Σουηδία, ενώ έχει σταματήσει από το 2020 στη Φινλανδία (βλέπε γράφημα Β2).

επιπέδου. Πιο συγκεκριμένα, ο αριθμός των μαθητών που μαθαίνουν 1 ή 2 (ή περισσότερες) ξένες γλώσσες διαιρείται με το άθροισμα των μαθητών που μαθαίνουν 0, 1 και 2 (ή περισσότερες) ξένες γλώσσες σε όλα τα έτη της ISCED 1.

Οι ειδικές ανά χώρα σημειώσεις αναφέρονται σε διαλείμματα χρονολογικών σειρών μόνο εάν σημειώθηκαν το 2013 ή το 2020. Τα διαλείμματα των χρονοσειρών μεταξύ αυτών των δύο ετών αναφοράς, τα οποία μπορεί να έχουν συμβεί σε ορισμένες χώρες, δεν αναφέρονται.

Τα στοιχεία είναι διαθέσιμα στο παράρτημα 1. Για μια μεθοδολογική σημείωση σχετικά με τα δεδομένα, βλ. https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uoe_enr_esms_an4.xlsx.

Για πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της συλλογής στοιχείων Eurostat/UOE, βλ. την εισαγωγή του παρόντος κεφαλαίου.

Για τον ορισμό της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE de), Αλβανία, Ελβετία, Μαυροβούνιο και Türkiye: οι χώρες αυτές δεν καλύπτονται από τη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang02].

Βέλγιο (BE nl): το έτος αναφοράς των στοιχείων είναι το 2019 αντί του 2020 (δεν υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία για το 2020 κατά την ημερομηνία εξαγωγής των δεδομένων).

ΓΕΡΜΑΝΙΑ: τα αρχικά δεδομένα για το 2013 επισημάνθηκαν ως «ο ορισμός διαφέρει, βλ. μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

Η Εσθονία: στις περιπτώσεις όπου τα εσθονικά διδάσκονται ως δεύτερη γλώσσα, τα εσθονικά υπολογίζονται ως ξένη γλώσσα για στατιστικούς σκοπούς.

ΙΡΛΑΝΔΙΑ: τα δεδομένα πηγής για το 2013 και το 2020 επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»).

Βοσνία-Ερζεγοβίνη: τα στοιχεία για το 2013 δεν είναι διαθέσιμα.

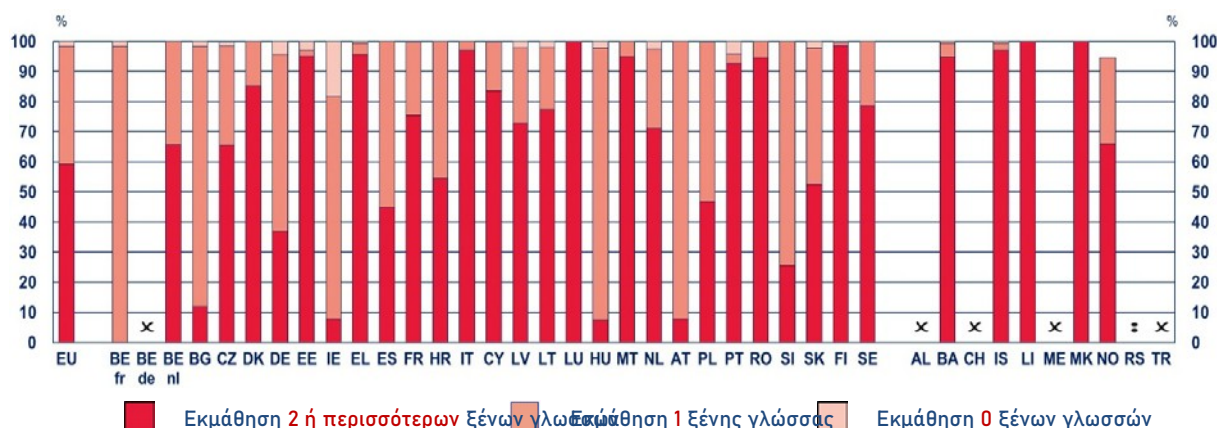
Η Σερβία: η χώρα περιλαμβάνεται στη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang02], αλλά δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

ΤΟ 60 % ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΑΘΑΪΝΟΥΝ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΔΥΟ ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στις περισσότερες χώρες, η εκμάθηση μιας δεύτερης γλώσσας καθίσταται υποχρεωτική το αργότερο κατά την έναρξη της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (βλέπε σχήμα B1).

Σε επίπεδο ΕΕ, το 59,2 % των μαθητών της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες. Επιπλέον, σε 12 εκπαιδευτικά συστήματα πάνω από το 90 % των μαθητών μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες (Εσθονία, Ελλάδα, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Πορτογαλία, Ρουμανία, Φινλανδία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Ισλανδία, Λιχτενστάιν και Βόρεια Μακεδονία). Αντίθετα, σε πέντε εκπαιδευτικά συστήματα λιγότερο από το 15 % των μαθητών μαθαίνουν δύο ξένες γλώσσες ή περισσότερες. Αυτό συμβαίνει στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου, όπου δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη για την εκμάθηση μιας δεύτερης ξένης γλώσσας σε αυτό το επίπεδο εκπαίδευσης· στην Ιρλανδία, όπου η εκμάθηση δεύτερης ξένης γλώσσας δεν είναι υποχρεωτική· και στη Βουλγαρία, την Ουγγαρία και την Αυστρία, όπου η εκμάθηση μιας δεύτερης γλώσσας καθίσταται υποχρεωτική μόνο στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Έξι άλλα εκπαιδευτικά συστήματα όπου μόνο μία ξένη γλώσσα είναι υποχρεωτική κατά τη διάρκεια της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης προσφέρουν σε όλους τους σπουδαστές την ευκαιρία να λάβουν μια επιπλέον ξένη γλώσσα σε αυτό το επίπεδο εκπαίδευσης (βλέπε γράφημα B4). Σε αυτά τα εκπαιδευτικά συστήματα (Ισπανία, Κροατία, Σλοβενία, Σλοβακία, Σουηδία και Νορβηγία), τουλάχιστον το ένα τέταρτο των μαθητών επέλεξε να μάθουν δύο ξένες γλώσσες στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, με ποσοστά συμμετοχής που κυμαίνονται από 25,6 % στη Σλοβενία έως 78,6 % στη Σουηδία.

Το διάγραμμα Γ3 δείχνει επίσης ότι το 98,4 % των μαθητών κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην ΕΕ μαθαίνουν τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα. Μόνο στην Ιρλανδία το ποσοστό των μαθητών που δεν μαθαίνουν ξένη γλώσσα στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση υπερβαίνει το 5 %. Στη χώρα αυτή, το σχετικά υψηλό ποσοστό (18,1 %) μπορεί εν μέρει να εξηγηθεί από το γεγονός ότι η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας δεν είναι υποχρεωτική στη σχολική εκπαίδευση, αλλά όλοι οι μαθητές μαθαίνουν αγγλικά και ιρλανδικά, τις δύο επίσημες γλώσσες.



Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang02] (στοιχεία που ελήφθησαν στις 15 Δεκεμβρίου 2022).

Σχήμα 21 Σχήμα Γ3: Ποσοστό μαθητών που μαθαίνουν ξένες γλώσσες στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2), ανά αριθμό γλωσσών, 2020

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Το ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν 0, 1 ή 2 (ή περισσότερες) ξένες γλώσσες υπολογίζεται σε σχέση με όλους τους μαθητές σε όλα τα έτη της ISCED 2. Πιο συγκεκριμένα, ο αριθμός των μαθητών που μαθαίνουν 0, 1 ή 2 (ή περισσότερες) ξένες γλώσσες διαιρείται με το άθροισμα των μαθητών που μαθαίνουν 0, 1 και 2 (ή περισσότερες) ξένες γλώσσες σε όλα τα έτη του ISCED 2.

Τα στοιχεία είναι διαθέσιμα στο παράρτημα 1. Για πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της συλλογής στοιχείων Eurostat/UOE, βλ. την εισαγωγή του παρόντος κεφαλαίου.

Για τον ορισμό της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE de), Αλβανία, Ελβετία, Μαυροβούνιο και Τүрkiye: οι χώρες αυτές δεν καλύπτονται από τη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang02].

Η Εσθονία: στις περιπτώσεις όπου τα εσθονικά διδάσκονται ως δεύτερη γλώσσα, τα εσθονικά υπολογίζονται ως ξένη γλώσσα για στατιστικούς σκοπούς.

Το Λουξεμβούργο: τα αρχικά δεδομένα για το σχήμα Γ3 για τις «0 γλώσσες» και «1 γλώσσα» επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»).

Η Σερβία: η χώρα αυτή περιλαμβάνεται στη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang02], αλλά δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

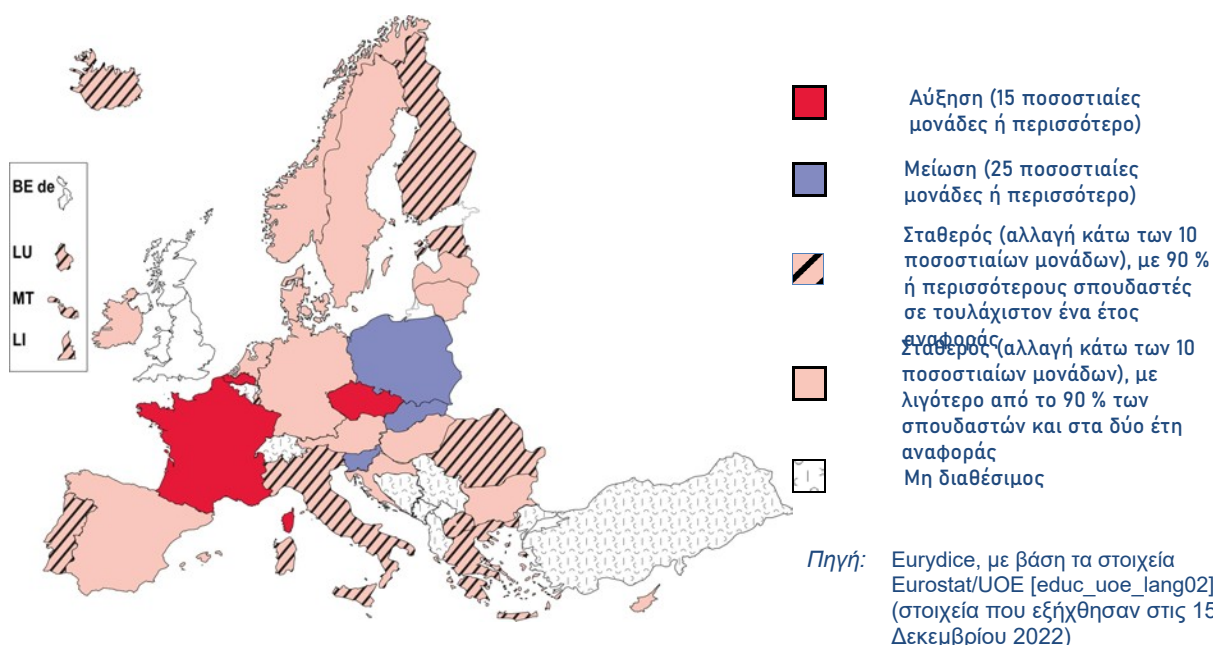
ΜΕΤΑΞΥ 2013 ΚΑΙ 2020, ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΤΩΤΕΡΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΟΥ ΜΑΘΑΙΝΑΝ ΔΥΟ Ή ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΠΑΡΕΜΕΙΝΕ ΣΤΑΘΕΡΟ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΧΩΡΕΣ.

Σε επίπεδο ΕΕ, σχεδόν τα δύο τρίτα των μαθητών κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μάθαιναν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες τόσο το 2013 όσο και το 2020 (58,4 % το 2013 έναντι 59,2 % το 2020). Στο διάγραμμα Γ4 παρουσιάζονται οι μεταβολές σε επίπεδο χώρας μεταξύ των δύο ετών αναφοράς.

Στη συντριπτική πλειονότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων όπου υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία (25 από τα 31), η διαφορά μεταξύ 2020 και 2013 είναι μικρή (διαφορά μικρότερη από 10 ποσοστιαίες μονάδες). Σε 11 από αυτά τα εκπαιδευτικά συστήματα, το ποσοστό των μαθητών κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που μαθαίνουν τουλάχιστον δύο ξένες γλώσσες ήταν πάνω από 90 % σε τουλάχιστον ένα έτος αναφοράς (Εσθονία, Ελλάδα, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Πορτογαλία, Ρουμανία, Φινλανδία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν).

και Βόρεια Μακεδονία). Σε 14 άλλα εκπαιδευτικά συστήματα, λιγότερο από το 90 % των φοιτητών σπούδαζαν δύο γλώσσες και στα δύο έτη αναφοράς (Βουλγαρία, Δανία, Γερμανία, Ιρλανδία, Ισπανία, Κροατία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Σουηδία και Νορβηγία).

Η διαφορά μεταξύ 2013 και 2020 στο ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν δύο γλώσσες είναι πιο σημαντική σε έξι εκπαιδευτικά συστήματα. Σε τρεις εξ αυτών, το ποσοστό των μαθητών της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες αυξήθηκε κατά τουλάχιστον 15 ποσοστιαίες μονάδες. Η αύξηση ήταν μόλις πάνω από 15 ποσοστιαίες μονάδες στην Τσεχία και τη Γαλλία. Στα άλλα τρία εκπαιδευτικά συστήματα με σημαντική διαφορά μεταξύ 2013 και 2020 (Πολωνία, Σλοβενία και Σλοβακία), το ποσοστό των μαθητών κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες μειώθηκε κατά περισσότερο από 25 ποσοστιαίες μονάδες. Μπορούν να εντοπιστούν διάφοροι λόγοι για τις αλλαγές αυτές. Για παράδειγμα, στη Σλοβακία η μείωση μπορεί να σχετίζεται με την κατάργηση της απαίτησης για κάθε σπουδαστή να μαθαίνει δύο ξένες γλώσσες κατά τη διάρκεια της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (βλέπε γράφημα Β3). Στην Πολωνία, η μείωση οφείλεται στην αναδιοργάνωση των σχολικών βαθμών σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, ωστόσο ο αρχικός βαθμός και ο αριθμός των ετών υποχρεωτικής δεύτερης εκμάθησης ξένων γλωσσών παραμένουν⁵⁰αμετάβλητοι.



Σχήμα 22 Σχήμα Γ4: Τάσεις στο ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2), 2013 και 2020

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Το ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν δύο (ή περισσότερες) ξένες γλώσσες υπολογίζεται σε σχέση με όλους τους μαθητές σε όλα τα έτη του ISCED 2. Πιο συγκεκριμένα, ο αριθμός των μαθητών που μαθαίνουν δύο (ή περισσότερες) ξένες γλώσσες διαιρείται με το άθροισμα των μαθητών που μαθαίνουν 0, 1 και 2 (ή περισσότερες) ξένες γλώσσες σε όλα τα έτη της ISCED 2.

Οι ειδικές ανά χώρα σημειώσεις αναφέρονται σε διαλείμματα χρονολογικών σειρών μόνο εάν σημειώθηκαν το 2013 ή το 2020. Τα διαλείμματα των χρονοσειρών μεταξύ αυτών των δύο ετών αναφοράς, τα οποία μπορεί να έχουν συμβεί σε ορισμένες χώρες, δεν αναφέρονται.

50 Από το 2016, οι βαθμοί 5 και 6, όπου η εκμάθηση δεύτερης ξένης γλώσσας δεν είναι υποχρεωτική, έχουν μεταφερθεί από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Εν τω μεταξύ, η υποχρέωση εκμάθησης μιας δεύτερης ξένης γλώσσας εξακολουθεί να αρχίζει στον βαθμό 7 και διαρκεί για τον ίδιο αριθμό ετών. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις αλλαγές στη δομή του εκπαιδευτικού συστήματος της Πολωνίας, βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Eurydice (2017).

Τα στοιχεία είναι διαθέσιμα στο παράρτημα 1. Για μια μεθοδολογική σημείωση σχετικά με τα δεδομένα, βλ. https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uoe_enr_esms_an4.xlsx. Για πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της συλλογής στοιχείων Eurostat/UOE, βλ. την εισαγωγή του παρόντος κεφαλαίου.

Για τον ορισμό της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE fr) και Βοσνία-Ερζεγοβίνη: τα στοιχεία για το 2013 δεν είναι διαθέσιμα.

Βέλγιο (BE de), Αλβανία, Ελβετία, Μαυροβούνιο και Τүркіє: οι χώρες αυτές δεν καλύπτονται από τη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang02].

ΓΕΡΜΑΝΙΑ: τα αρχικά δεδομένα για το 2013 επισημάνθηκαν ως «ο ορισμός διαφέρει, βλ. μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

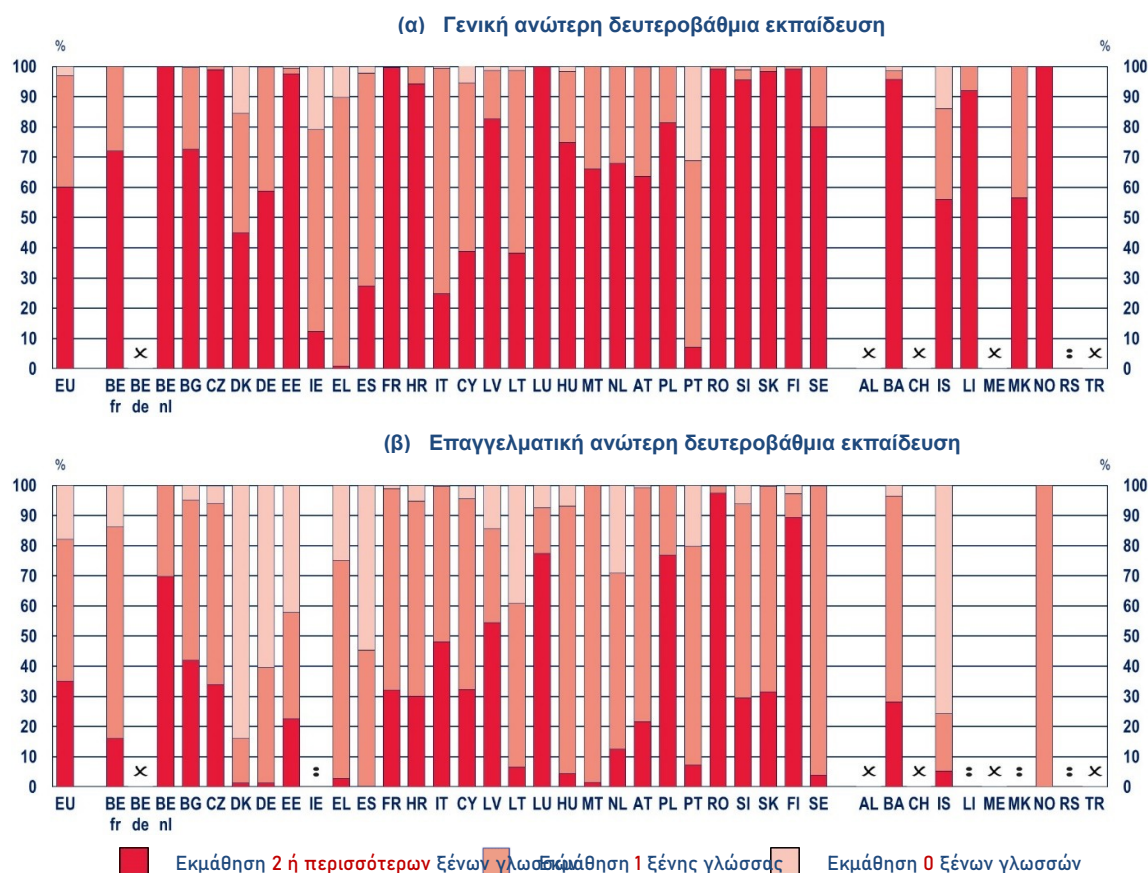
Η Εσθονία: στις περιπτώσεις όπου τα εσθονικά διδάσκονται ως δεύτερη γλώσσα, τα εσθονικά υπολογίζονται ως ξένη γλώσσα για στατιστικούς σκοπούς.

Η Σερβία: η χώρα αυτή περιλαμβάνεται στη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang02], αλλά δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗ ΓΕΝΙΚΉ ΑΝΩΤΕΡΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΊΝΑΙ ΠΙΟ ΠΙΘΑΝΟ ΝΑ ΜΑΘΟΥΝ ΓΛΩΣΣΕΣ ΑΠΟ ΕΚΕΪΝΟΥΣ ΠΟΥ ΒΡΊΣΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΈΣ ΟΔΟΎΣ.

Στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, οι φοιτητές μπορούν να σπουδάσουν είτε στη γενική εκπαίδευση, οδηγώντας συνήθως στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, είτε στην επαγγελματική εκπαίδευση, οδηγώντας σε περισσότερο προσανατολισμένες στην εργασία σπουδές ή απευθείας στην αγορά εργασίας. Κατά συνέπεια, τα εκπαιδευτικά προγράμματα που συνδέονται με αυτές τις οδούς είναι συχνά μάλλον διαφορετικά στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ως εκ τούτου, οι καταστάσεις της γενικής και της επαγγελματικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης παρουσιάζονται χωριστά για αυτόν τον δείκτη και για την επόμενη. Σε επίπεδο ΕΕ, σχεδόν οι μισοί από το σύνολο των φοιτητών ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (48,7 %) συμμετέχουν σε προγράμματα επαγγελματικής⁵¹ κατάρτισης. Τα υψηλότερα ποσοστά φοιτητών ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που έχουν εγγραφεί σε επαγγελματικό πρόγραμμα (65 % ή περισσότερο) είναι στην Τσεχία, την Κροατία, τις Κάτω Χώρες, την Αυστρία, τη Σλοβενία, τη Σλοβακία, τη Φινλανδία, το Λιχτενστάιν, το Μαυροβούνιο και τη Σερβία. Αντίθετα, λιγότεροι από το ένα τρίτο των φοιτητών της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι εγγεγραμμένοι σε επαγγελματικό πρόγραμμα στην Ιρλανδία, την Ελλάδα, την Κύπρο, τη Λιθουανία, τη Μάλτα και την Ισλανδία.

51 https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/EDUC_UOE_ENRS05/default/table?lang=en&category=educ.educ_part.educ_uoe_enr.educ_uoe_enrs (τα στοιχεία που εξήχθησαν στις 14 Σεπτεμβρίου 2022). Τα δεδομένα είναι για το 2020.



Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang02] (στοιχεία που εξήχθησαν στις 15 Δεκεμβρίου 2022).

Σχήμα 23 Σχήμα Γ5: Ποσοστό μαθητών που μαθαίνουν ξένες γλώσσες στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 3), ανά αριθμό γλωσσών, 2020

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Το ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν 0, 1 ή 2 (ή περισσότερες) ξένες γλώσσες υπολογίζεται για όλους τους μαθητές σε όλα τα έτη γενικής ISCED 3 (σχήμα C5α) ή επαγγελματικής ISCED 3 (σχήμα Γ5β), ακόμη και όταν η εκμάθηση γλωσσών συνεχίζεται μέχρι το τέλος του επιπέδου (βλέπε σχήματα B2, B3, B5 και B6). Πιο συγκεκριμένα, ο αριθμός των μαθητών που μαθαίνουν 0, 1 ή 2 (ή περισσότερες) ξένες γλώσσες διαιρείται με το άθροισμα των μαθητών που μαθαίνουν 0, 1 και 2 (ή περισσότερες) ξένες γλώσσες σε όλα τα έτη της γενικής ISCED 3 (σχήμα C5α) ή της επαγγελματικής ISCED 3 (σχήμα C5β).

Το σύνολο της ΕΕ για την επαγγελματική ISCED 3 επισημαίνεται ως «ο ορισμός διαφέρει, βλ. μεταδεδομένα».

Τα στοιχεία είναι διαθέσιμα στο παράρτημα 1. Για μεθοδολογικές σημειώσεις σχετικά με τα συγκεντρωτικά στοιχεία της ΕΕ και τα δεδομένα ανά χώρα, βλ. https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uoe_enr_esms_an6.xlsx. Για πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της συλλογής στοιχείων Eurostat/UOE, βλ. την εισαγωγή του παρόντος κεφαλαίου.

Για τον ορισμό της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE de), Αλβανία, Ελβετία, Μαυροβούνιο και Τүрkiye: οι χώρες αυτές δεν καλύπτονται από τη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang02].

Η Εσθονία: στις περιπτώσεις όπου τα εσθονικά διδάσκονται ως δεύτερη γλώσσα, τα εσθονικά υπολογίζονται ως ξένη γλώσσα για στατιστικούς σκοπούς.

ΟΥΓΓΑΡΙΑ: τα αρχικά δεδομένα για τη γενική και επαγγελματική ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «διακοπή στις χρονοσειρές» και «ο ορισμός διαφέρει, βλέπε μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

Το Λουξεμβούργο: τα δεδομένα πηγής για 0 γλώσσες και 1 γλώσσα επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»).

Η Ισλανδία: το έτος αναφοράς για τα γενικά και επαγγελματικά στοιχεία της ISCED 3 είναι το 2019 (δεν υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία για το 2020 κατά την ημερομηνία εξαγωγής δεδομένων).

Λίχτενσταϊν: τα δεδομένα πηγής για την επαγγελματική ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»).

Βόρεια Μακεδονία: δεν είναι διαθέσιμη η κατανομή μεταξύ της γενικής ISCED 3 και της επαγγελματικής ISCED 3. Τα στοιχεία της ISCED 3 που τροφοδοτούν τον αριθμό καλύπτουν τόσο τη γενική εκπαίδευση όσο και την επαγγελματική εκπαίδευση.

Η Σερβία: η χώρα αυτή περιλαμβάνεται στη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang02], αλλά δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

Τα διαγράμματα Γ5α και Γ5β δείχνουν ότι η δυνατότητα των μαθητών να μάθουν ξένες γλώσσες εξαρτάται από πολλά εκπαιδευτικά συστήματα από την πορεία που ακολουθούν. Αυτό αντικατοπτρίζει τις διαφορές στις απαιτήσεις όσον αφορά την υποχρεωτική εκμάθηση ξένων γλωσσών μεταξύ των σπουδαστών γενικής εκπαίδευσης και των σπουδαστών επαγγελματικής εκπαίδευσης: οι απαιτήσεις είναι συχνά χαμηλότερες για τους σπουδαστές ΕΕΚ (βλέπε σχήματα Β5 και Β6). Ειδικότερα, στην πλειονότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων, ο αριθμός των ετών εκμάθησης δύο ξένων γλωσσών είναι χαμηλότερος για τους σπουδαστές ΕΕΚ απ' ό,τι για τους συνομηλίκους τους στη γενική εκπαίδευση.

Σε επίπεδο ΕΕ, το ποσοστό των μαθητών που δεν μαθαίνουν ξένες γλώσσες είναι έξι φορές υψηλότερο στην επαγγελματική εκπαίδευση από ό,τι στη γενική εκπαίδευση (18,0 % και 2,9 %, αντίστοιχα). Όπως προαναφέρθηκε, το ποσοστό των μαθητών της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που δεν μαθαίνουν ξένη γλώσσα υπολογίζεται με βάση το συνολικό πληθυσμό των μαθητών σε αυτό το επίπεδο. Στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, μόνο η Πορτογαλία έχει πάνω από το 30 % των μαθητών που δεν μαθαίνουν ξένη γλώσσα κατά το έτος αναφοράς. Αντίθετα, στην ανώτερη επαγγελματική δευτεροβάθμια εκπαίδευση, περίπου το 30 % των σπουδαστών και άνω δεν μαθαίνουν ξένη γλώσσα σε επτά χώρες (Δανία, Γερμανία, Εσθονία, Ισπανία, Λιθουανία, Κάτω Χώρες και Ισλανδία). Από αυτά, το ποσοστό είναι υψηλότερο στη Δανία (84,0 %) και στην Ισλανδία (75,8 %). Το γεγονός ότι στη Δανία, τη Γερμανία, την Εσθονία και την Ισπανία οι σπουδαστές σε επαγγελματικές διαδρομές που παρέχουν πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση δεν είναι όλοι υποχρεωμένοι να μάθουν τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα μπορεί εν μέρει να εξηγήσει αυτά τα ποσοστά (βλ. σχήμα Β5).

Κατά την εξέταση των δεδομένων σχετικά με την εκμάθηση δύο ή περισσότερων ξένων γλωσσών, υπάρχουν επίσης σημαντικές διαφορές μεταξύ της γενικής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής εκπαίδευσης στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Σε επίπεδο ΕΕ, το 60,0 % των μαθητών μαθαίνουν τουλάχιστον δύο ξένες γλώσσες στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση έναντι 35,1 % στην επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Σε 13 εκπαιδευτικά συστήματα, τουλάχιστον το 90 % των μαθητών μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Μόνο η Ρουμανία διαθέτει τόσο υψηλό ποσοστό μαθητών που μαθαίνουν δύο γλώσσες στην ανώτερη επαγγελματική δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αντίθετα, δύο εκπαιδευτικά συστήματα γενικής εκπαίδευσης (Ελλάδα και Πορτογαλία), σε σύγκριση με 11 στην επαγγελματική εκπαίδευση, έχουν λιγότερο από το 10 % των μαθητών που μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

ΜΕΤΑΞΥ 2013 ΚΑΙ 2020, ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΟΥ ΈΜΑΘΑΝ Δ'ΥΟ Ή ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΑΥΞΗΘΗΚΕ ΣΕ ΠΟΛΥ ΛΙΓΕΣ ΧΩΡΕΣ.

Τα διαγράμματα Γ6α και Γ6β δείχνουν τις αλλαγές που σημειώθηκαν μεταξύ 2013 και 2020 στο ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες στη γενική και την επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

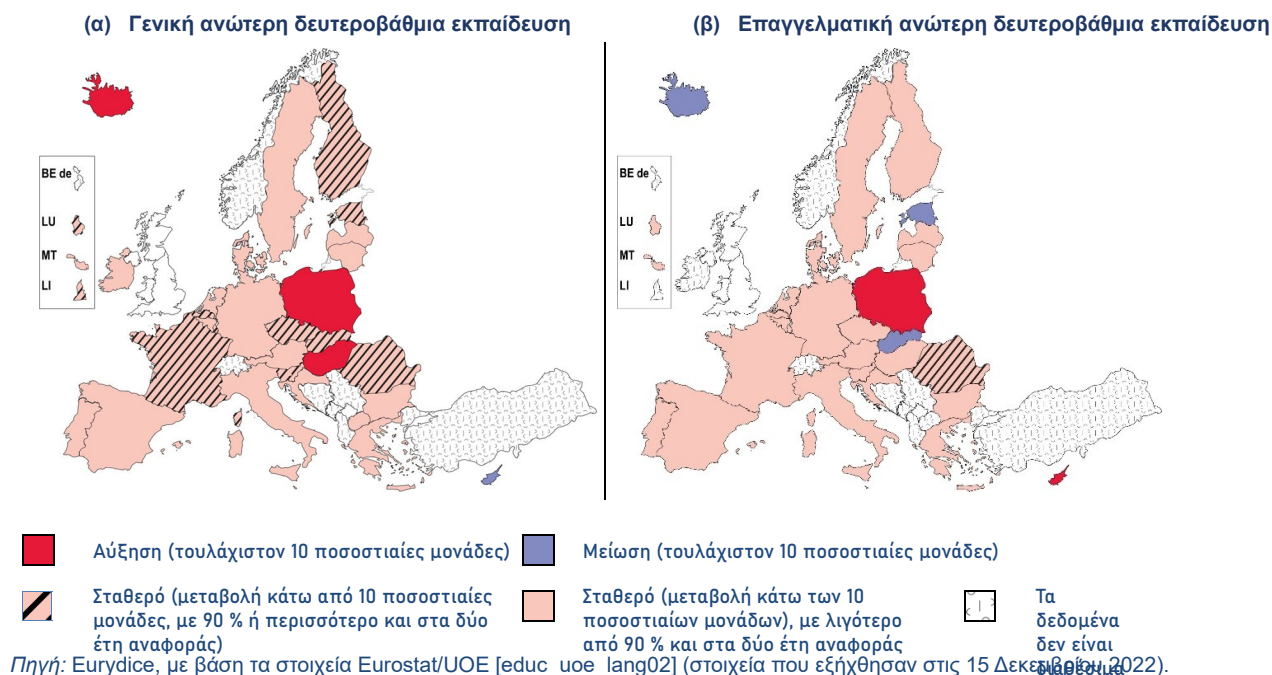
Σε γενικές γραμμές της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σε επίπεδο ΕΕ το 60,0 % των μαθητών μάθαιναν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες το 2020, ποσοστό που είναι πολύ παρόμοιο με το ποσοστό του 2013 (58,4 %). Όπως προαναφέρθηκε, το ποσοστό των μαθητών με βάση τον αριθμό των γλωσσών που διδάσκονται υπολογίζεται με βάση όλους τους μαθητές σε όλους τους βαθμούς αυτού του επιπέδου εκπαίδευσης.

Σε όλα σχεδόν τα εκπαιδευτικά συστήματα όπου υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα (27 από τα 31 εκπαιδευτικά συστήματα), το ποσοστό των μαθητών γενικής εκπαίδευσης που μάθαιναν τουλάχιστον δύο ξένες γλώσσες παρέμεινε σταθερό μεταξύ 2013 και 2020 (δηλαδή διαφορά μικρότερη από 10 ποσοστιαίες μονάδες). Σε 10 από αυτά τα εκπαιδευτικά συστήματα, το ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες υπερβαίνει το 90 % και για τα δύο έτη αναφοράς. Στα 17 άλλα εκπαιδευτικά συστήματα, το ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες είναι μικρότερο από 90 % και στα δύο έτη αναφοράς.

Σε αντίθεση με την κυρίαρχη εικόνα της σταθερότητας, τρεις χώρες κατέγραψαν διαφορά τουλάχιστον 10 ποσοστιαίων μονάδων στο ποσοστό των μαθητών που έμαθαν τουλάχιστον δύο ξένες γλώσσες στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση μεταξύ 2013 και 2020. Το ποσοστό αυτό μειώθηκε στην Κύπρο (κατά 45 ποσοστιαίες μονάδες), ενώ αυξήθηκε στην Πολωνία (κατά 12,2 ποσοστιαίες μονάδες) και στην Ισλανδία (κατά 37,6 ποσοστιαίες μονάδες). Η μεταβολή του ποσοστού συμμετοχής στην Κύπρο μπορεί να εξηγηθεί είτε μια μεταρρύθμιση που μείωσε την ηλικία κατά την οποία η εκμάθηση μιας δεύτερης ξένης γλώσσας δεν είναι πλέον υποχρεωτική (βλέπε γράφημα Β3).

Στην επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, λίγο περισσότερο από το ένα τρίτο των μαθητών μάθαιναν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες τόσο το 2013 όσο και το 2020 (34,1 % το 2013 έναντι 35,1 % το 2020). Όπως και στη γενική εκπαίδευση, στη συντριπτική πλειονότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων όπου υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία (23 από τα 28) υπήρξε μικρή διαφορά στα ποσοστά των μαθητών που μαθαίνουν τουλάχιστον δύο ξένες γλώσσες στην επαγγελματική εκπαίδευση που καταγράφηκαν το 2013 και το 2020 (δηλαδή λιγότερο από 10 ποσοστιαίες μονάδες). Με εξαίρεση τη Ρουμανία, τα ποσοστά αυτά ήταν μικρότερα από 90 % και για τα δύο έτη αναφοράς.

Ωστόσο, μεταξύ 2013 και 2020 σε πέντε χώρες υπήρξε σημαντική διαφορά (τουλάχιστον 10 ποσοστιαίες μονάδες) στο ποσοστό των σπουδαστών επαγγελματικής εκπαίδευσης που μάθαιναν τουλάχιστον δύο ξένες γλώσσες. Στην Κύπρο και την Πολωνία, το ποσοστό αυξήθηκε· στην Εσθονία, τη Σλοβακία και την Ισλανδία, μειώθηκε (κατά 39,7, 35,0 και 10,6 ποσοστιαίες μονάδες, αντίστοιχα).



Σχήμα 24 Σχήμα Γ6: Τάσεις στο ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 3), 2013 και 2020

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Το ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες υπολογίζεται σε σχέση με όλους τους μαθητές σε όλα τα έτη της γενικής ISCED 3 (σχήμα C6α) ή της επαγγελματικής ISCED 3 (σχήμα Γ6β), ακόμη και όταν η μάθηση δεν συνεχίζεται μέχρι το τέλος αυτού του επιπέδου. Πιο συγκεκριμένα, ο αριθμός των μαθητών που μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες διαιρείται με το άθροισμα των μαθητών που μαθαίνουν 0, 1 και 2 (ή περισσότερες) ξένες γλώσσες σε όλα τα έτη γενικής ISCED 3 (σχήμα C6α) ή επαγγελματικής ISCED 3 (σχήμα Γ6β).

Οι ειδικές ανά χώρα σημειώσεις αναφέρονται σε διαλείμματα χρονολογικών σειρών μόνο εάν σημειώθηκαν το 2013 ή το 2020. Τα διαλείμματα των χρονοσειρών μεταξύ αυτών των δύο ετών αναφοράς, τα οποία μπορεί να έχουν συμβεί σε ορισμένες χώρες, δεν αναφέρονται.

Τα στοιχεία είναι διαθέσιμα στο παράρτημα 1. Για μεθοδολογικές σημειώσεις σχετικά με τα δεδομένα, βλ. https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uoe_enr_esms_an6.xlsx (2020) και https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uoe_enr_esms_an4.xlsx (2013). Για πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της συλλογής στοιχείων Eurostat/UOE, βλ. την εισαγωγή στο παρόν κεφάλαιο.

Για τον ορισμό της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE de), Αλβανία, Ελβετία, Μαυροβούνιο και Türkiye: οι χώρες αυτές δεν καλύπτονται από τη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang02].

Η Εσθονία: στις περιπτώσεις όπου τα εσθονικά διδάσκονται ως δεύτερη γλώσσα, τα εσθονικά υπολογίζονται ως ξένη γλώσσα για στατιστικούς σκοπούς.

ΙΡΛΑΝΔΙΑ: τα δεδομένα πηγής του 2013 για την επαγγελματική ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»).

ΟΥΓΓΑΡΙΑ: τα δεδομένα πηγής για το 2020 για τη γενική και επαγγελματική ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «διακοπή στις χρονοσειρές» και «ο ορισμός διαφέρει, βλ. μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

Βοσνία-Ερζεγοβίνη: τα στοιχεία για το 2013 δεν είναι διαθέσιμα.

Η Ισλανδία: έτος αναφοράς για τα γενικά στοιχεία της ISCED 3 είναι το 2019 αντί για το 2020 (δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2020).

Λίχτενσταϊν: τα δεδομένα πηγής για το 2013 και το 2020 για την επαγγελματική ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»).

Βόρεια Μακεδονία: δεν υπάρχει διαθέσιμη ανάλυση για τη γενική και επαγγελματική ISCED 3. Τα στοιχεία της ISCED 3 που τροφοδοτούν τον αριθμό καλύπτουν τόσο τη γενική εκπαίδευση όσο και την επαγγελματική εκπαίδευση.

NORBHΓΙΑ: τα δεδομένα πηγής για το 2013 για τη γενική και επαγγελματική ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «δεν μπορούν να υπάρχουν ελλείποντα δεδομένα αξίας»).

Η Σερβία: η χώρα αυτή περιλαμβάνεται στη συλλογή δεδομένων του UOE [educ_uoe_lang02], αλλά δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

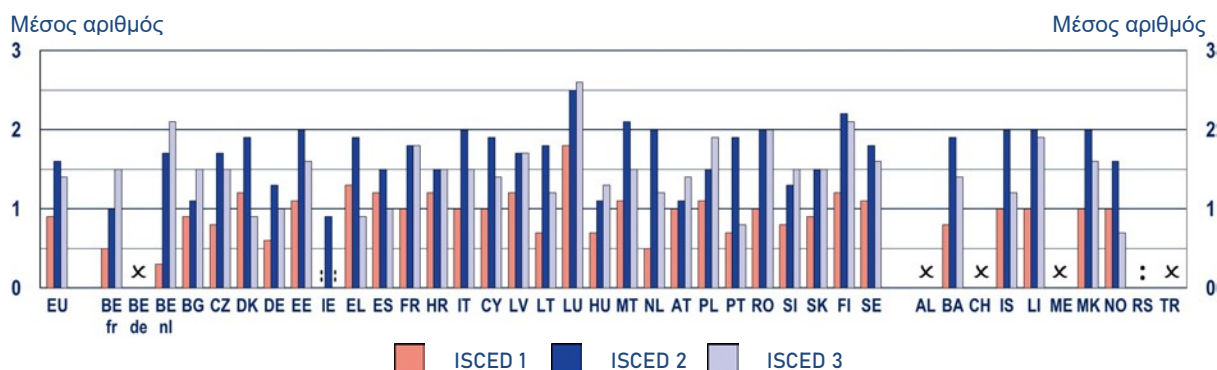
Στα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα, η τάση είναι η ίδια στη γενική και την επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Το ποσοστό των μαθητών στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση που μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες παρέμεινε σταθερό (δηλ. διαφορά μικρότερη από 10 ποσοστιαίες μονάδες) μεταξύ 2013 και 2020 σε 21 εκπαιδευτικά⁵² συστήματα. Αυξήθηκε κατά τουλάχιστον 10 ποσοστιαίες μονάδες και στους δύο τύπους εκπαιδευτικών προγραμμάτων στην Πολωνία.

Σε λίγες μόνο περιπτώσεις, οι διαφορές μεταξύ του χρόνου στα ποσοστά συμμετοχής των μαθητών που μαθαίνουν τουλάχιστον δύο ξένες γλώσσες διαφέρουν ανάλογα με το εκπαιδευτικό τους πρόγραμμα (π.χ. γενική ή επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση). Σε δύο χώρες (Εσθονία και Σλοβακία), το ποσοστό των σπουδαστών επαγγελματικής εκπαίδευσης που μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες μειώθηκε κατά περισσότερο από 10 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ η κατάσταση παρέμεινε σταθερή στη γενική εκπαίδευση. Στην Ισλανδία, το ποσοστό αυτό αυξήθηκε στη γενική εκπαίδευση, αλλά μειώθηκε στα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης· το αντίθετο ισχύει στην Κύπρο, όπου μειώθηκε στη γενική εκπαίδευση και αυξήθηκε στα επαγγελματικά προγράμματα.

52 BE fr, BE nl, BG, CZ, DK, DE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LT, LU, MT, NL, AT, PT, SI, FI και SE.

Ο ΜΕΣΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΠΟΥ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΦΘΑΝΕΙ Δ'ΥΟ ΣΥΧΝΟΤΕΡΑ ΣΤΗΝ ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΠ' ΟΤΙ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΕΡΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ο υπολογισμός του μέσου αριθμού ξένων γλωσσών που μαθαίνει ολόκληρος ο σχολικός πληθυσμός σε ένα δεδομένο επίπεδο εκπαίδευσης επιτρέπει τη σαφή σύγκριση μεταξύ των χωρών. Οι πληροφορίες αυτές παρουσιάζονται ανά επίπεδο εκπαίδευσης στο διάγραμμα Γ7, με την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση να περιλαμβάνει φοιτητές τόσο στη γενική εκπαίδευση όσο και στην επαγγελματική εκπαίδευση.



Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang03] (στοιχεία που ελήφθησαν στις 15 Δεκεμβρίου 2022).

Σχήμα 25 Σχήμα Γ7: Μέσος αριθμός ξένων γλωσσών που μαθαίνονται ανά σπουδαστή στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2020

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο μέσος αριθμός των ξένων γλωσσών που μαθαίνονται υπολογίζεται σε σχέση με όλους τους σπουδαστές σε όλα τα έτη του σχετικού επιπέδου εκπαίδευσης, ανεξάρτητα από το αν μαθαίνουν μία ή περισσότερες ξένες γλώσσες σε όλους τους βαθμούς.

Το σύνολο της ΕΕ για το 2020 για την ISCED 3 επισημαίνεται ως «ο ορισμός διαφέρει, βλ. μεταδεδομένα».

Τα στοιχεία είναι διαθέσιμα στο παράρτημα 1. Για μεθοδολογικές σημειώσεις που σχετίζονται με τα δεδομένα, βλ. https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uoe_enr_esms_an6.xlsx.

Για πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της συλλογής στοιχείων Eurostat/UOE, βλ. την εισαγωγή του παρόντος κεφαλαίου.

Για τον ορισμό της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE de), Αλβανία, Ελβετία, Μαυροβούνιο και Türkiye: οι χώρες αυτές δεν καλύπτονται από τη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang03].

Βέλγιο (BE nl): το έτος αναφοράς για την ISCED 1 είναι το 2019 (δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2020 για την ISCED 1).

ΓΕΡΜΑΝΙΑ: τα αρχικά δεδομένα για την ISCED 2 επισημάνθηκαν ως «ο ορισμός διαφέρει, βλέπε μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

Η Ελλάδα: τα αρχικά δεδομένα για την ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «ο ορισμός διαφέρει, βλέπε μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

Η Εσθονία: στις περιπτώσεις όπου τα εσθονικά διδάσκονται ως δεύτερη γλώσσα, τα εσθονικά υπολογίζονται ως ξένη γλώσσα για στατιστικούς σκοπούς.

ΙΡΛΑΝΔΙΑ: τα αρχικά δεδομένα για την ISCED 1 επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή: τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»).

ΟΥΓΓΑΡΙΑ: τα αρχικά δεδομένα για την ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «break in time series» και «ο ορισμός διαφέρει, βλέπε μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

Η Ισλανδία: το έτος αναφοράς για την ISCED 3 είναι το 2019 (δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2020 για την ISCED 3).

Η Σερβία: η χώρα αυτή περιλαμβάνεται στη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang03], αλλά δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

Η διδασκαλία μιας δεύτερης γλώσσας αρχίζει συχνά στο τέλος της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ή στην αρχή της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (βλέπε σχήμα B1). Αυτό εξηγεί γιατί ο μέσος αριθμός ξένων γλωσσών που διδάσκονται στα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα είναι συστηματικά κάτω από 2,0 στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, αν και συνήθως κυμαίνεται από 0,5 έως 1,2. Ο μέσος όρος είναι ο υψηλότερος στο Λουξεμβούργο (1,8), όπου η ηλικία κατά την οποία τα παιδιά αρχίζουν να μαθαίνουν τη δεύτερη ξένη γλώσσα τους είναι η μικρότερη (ηλικίας 6 ετών). Αντίθετα, ο χαμηλότερος αριθμός ξένων γλωσσών που διδάσκονται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση είναι στη φλαμανδική κοινότητα του Βελγίου (0,3), όπου η εκμάθηση μιας πρώτης ξένης γλώσσας καθίσταται υποχρεωτική στην ηλικία των 10 ετών.

Τόσο στην κατώτερη δευτεροβάθμια όσο και στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ο μέσος αριθμός των ξένων γλωσσών που διδάσκονται κυμαίνεται μεταξύ 1,0 και 1,9 στην πλειονότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων. Επιπλέον, ο αριθμός αυτός είναι τουλάχιστον 2,0 για την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε τρία μόνο εκπαιδευτικά συστήματα (Λουξεμβούργο, Ρουμανία και Φινλανδία). Σε οκτώ άλλα εκπαιδευτικά συστήματα, φθάνει τα 2,0 ή περισσότερα για ένα από τα δύο επίπεδα εκπαίδευσης. Σε επτά από αυτά τα εκπαιδευτικά συστήματα, ο αριθμός φθάνει κατά μέσο όρο 2,0 μόνο στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Εσθονία, Ιταλία, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Ισλανδία, Λιχτενστάιν και Βόρεια Μακεδονία). Αντίθετα, στη Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου, ο μέσος όρος φθάνει το 2,0 μόνο στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Οι χαμηλότεροι μέσοι όροι, κάτω από 1,0, παρατηρούνται για την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στη Δανία, την Ελλάδα, την Πορτογαλία και τη Νορβηγία, καθώς και για την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ιρλανδία.

ΤΜΗΜΑ II — ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΠΟΥ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Η εκτίμηση της γλωσσικής πολυμορφίας είναι μία από τις βασικές αρχές της ΕΕ. Πράγματι, η ΕΕ, με τα 27 κράτη μέλη της, διαθέτει 24 επίσημες γλώσσες. Κατά την εξέταση όλων των χωρών που καλύπτονται από την παρούσα έκθεση, δηλαδή 37 ευρωπαϊκών χωρών ('), προστίθενται και άλλες⁵³ γλώσσες. Επιπλέον, οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες αναγνωρίζουν επίσημα τις περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες εντός των συνόρων τους για νομικούς ή διοικητικούς σκοπούς (βλέπε γράφημα Α1).

Λαμβανομένης υπόψη της γλωσσικής πολυμορφίας στην Ευρώπη, η παρούσα ενότητα εξετάζει ποιες ξένες γλώσσες μαθαίνουν οι σπουδαστές πρωτοβάθμιας και (κατώτερης και ανώτερης) δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (βλέπε σχήματα C8–C11). Επιπλέον, στην ενότητα εξετάζονται οι αλλαγές στα ποσοστά των μαθητών που μαθαίνουν αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά και ισπανικά μεταξύ 2013 και 2020 (βλέπε σχήματα C12–C15), καθώς και οι διαφορές στην εκμάθηση ξένων γλωσσών μεταξύ των σπουδαστών της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και των σπουδαστών στην ανώτερη επαγγελματική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (βλέπε γράφημα C16).

Η πηγή δεδομένων είναι η συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE, πράγμα που σημαίνει ότι η εισαγωγή σε αυτή τη συλλογή στοιχείων που παρουσιάζεται στο πρώτο τμήμα του παρόντος κεφαλαίου ισχύει και για το παρόν τμήμα.

ΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ ΕΊΝΑΙ Η ΠΙΟ ΜΑΘΗΜΕΝΗ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ ΣΕ ΌΛΗ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Το διάγραμμα Γ8 δείχνει ότι τα αγγλικά είναι αναμφισβήτητα η πιο μαθημένη ξένη γλώσσα στην Ευρώπη. Πράγματι, σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες, τα αγγλικά είναι η γλώσσα που μαθαίνουν οι περισσότεροι μαθητές κατά τη διάρκεια της πρωτοβάθμιας και (χαμηλότερης και ανώτερης) δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτό αντικατοπτρίζει τα κανονιστικά πλαίσια που αναλύονται στο κεφάλαιο Β, τα οποία σε πολλές χώρες προσδιορίζουν την αγγλική ως υποχρεωτικό θέμα (βλέπε σχήμα Β7) και/ή ένα θέμα που όλα τα σχολεία πρέπει να συμπεριλάβουν στην παροχή μάθησης (βλέπε γράφημα Β8α).

Υπάρχουν πολύ λίγες χώρες όπου μια ξένη γλώσσα εκτός της αγγλικής μαθαίνεται από τους περισσότερους μαθητές. Η Ιρλανδία, ως αγγλόφωνη χώρα, είναι μία από αυτές, με τα γαλλικά ως την πιο μαθημένη ξένη γλώσσα. Στο Λουξεμβούργο, τα γερμανικά είναι η πιο μαθημένη ξένη γλώσσα στην πρωτοβάθμια και ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (που ακολουθείται στενά από τα γαλλικά), ενώ στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση όλοι οι μαθητές μαθαίνουν τόσο γερμανικά όσο και γαλλικά. Στο Λιχτενστάιν, όλοι οι μαθητές της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μαθαίνουν γαλλικά και αγγλικά (στην πρωτοβάθμια και ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τα αγγλικά είναι η κυρίαρχη γλώσσα). Στο Βέλγιο, οι μαθητές μαθαίνουν συνήθως τις γλώσσες των άλλων Κοινοτήτων. Πιο συγκεκριμένα, στη φλαμανδική κοινότητα του Βελγίου, τα γαλλικά είναι η γλώσσα με τις περισσότερες γνώσεις σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης που καλύπτονται. Στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου, τα ολλανδικά κυριαρχούν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, υπερισχύει η αγγλική γλώσσα) (⁵⁴).

Τα ποσοστά των μαθητών που μαθαίνουν την πιο κοινή ξένη γλώσσα διαφέρουν μεταξύ των χωρών και των επιπέδων εκπαίδευσης (βλ. στοιχεία στο παράρτημα 1). Οι διακυμάνσεις αυτές μπορούν εν μέρει να εξηγηθούν από τις διαφορές στη διάρκεια της υποχρεωτικής εκμάθησης ξένων γλωσσών (βλ. κεφάλαιο Β, τμήμα Ι).

Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, στην Ισπανία, την Κύπρο, το Λουξεμβούργο, τη Μάλτα, την Αυστρία, το Λιχτενστάιν, τη Βόρεια Μακεδονία και τη Νορβηγία, όλοι ή σχεδόν όλοι οι φοιτητές (99-100 %) μαθαίνουν την κυρίαρχη ξένη γλώσσα. Αντίθετα, στη Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου, όπου τα γαλλικά είναι η πιο μαθημένη γλώσσα, μόνο το 26,1 % των μαθητών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση την θεωρούν ως θέμα. Το ποσοστό είναι παρόμοιο στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου, όπου το 33,1 % των μαθητών στην

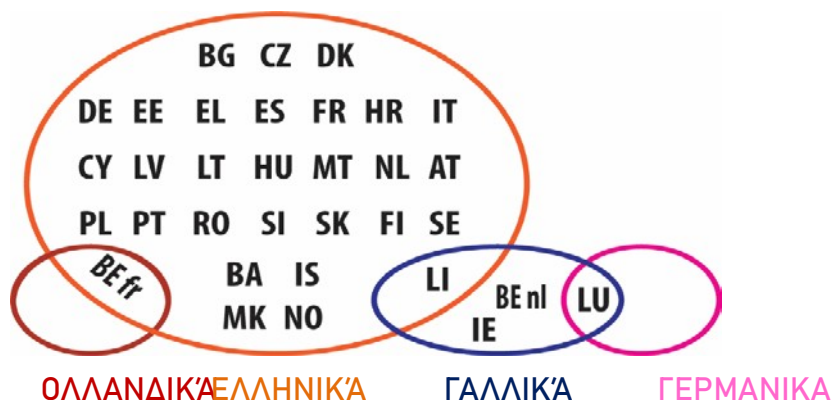
53 Για λεπτομέρειες σχετικά με την κάλυψη της παρούσας έκθεσης ανά χώρα, βλ. την εισαγωγή στην έκθεση.

54 Η βάση δεδομένων Eurostat/UOE δεν παρέχει στοιχεία για τη γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου. Για λεπτομέρειες σχετικά με τους κανονισμούς, βλέπε κεφάλαιο Β, σχήμα Β7 και τις σχετικές ειδικές ανά χώρα σημειώσεις.

πρωτοβάθμια εκπαίδευση μαθαίνουν την πιο κοινή γλώσσα, δηλαδή τα ολλανδικά. Τα ποσοστά είναι επίσης σχετικά χαμηλά στις Κάτω Χώρες και την Ουγγαρία, όπου λιγότεροι από τους μισούς μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (44,6 % και 45,9 % αντίστοιχα) μαθαίνουν την πιο κοινή ξένη γλώσσα (αγγλικά). Σε όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα με χαμηλότερα ποσοστά μαθητών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που μαθαίνουν την κυρίαρχη ξένη γλώσσα, η εκμάθηση ξένων γλωσσών καθίσταται υποχρεωτική σχετικά αργά (βλέπε σχήματα B1 και B2 για λεπτομέρειες σχετικά με τις αρχικές ηλικίες).

Στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σχεδόν σε όλα τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα, η συντριπτική πλειοψηφία των μαθητών — περισσότερο από το 90 % — μαθαίνουν την κυρίαρχη ξένη γλώσσα. Υπάρχουν μόνο λίγα εκπαιδευτικά συστήματα με χαμηλότερα ποσοστά μαθητών που μαθαίνουν την κυρίαρχη γλώσσα. Μία από αυτές είναι η Ιρλανδία, η χώρα που δεν έχει υποχρεωτική εκμάθηση ξένων γλωσσών (βλέπε σχήματα B1 και B2), όπου το 49,2 % των μαθητών της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μαθαίνουν γαλλικά. Στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου, το 49,7 % των μαθητών της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μαθαίνουν αγγλικά, τα οποία κυριαρχούν σε αυτό το επίπεδο εκπαίδευσης (τα αγγλικά ακολουθούνται στενά από τα ολλανδικά, τα οποία μαθαίνονται από το 47,3 % των φοιτητών). Το ποσοστό των μαθητών της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που μαθαίνουν την πιο κοινή ξένη γλώσσα είναι επίσης χαμηλότερο (κάτω του 90 %) στην Ουγγαρία, όπου το 74,6 % των μαθητών μαθαίνουν αγγλικά.

Το ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν την κυρίαρχη γλώσσα είναι χαμηλότερο στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση απ' ό,τι στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (βλ. τον μέσο όρο της ΕΕ στο παράρτημα 1). Αυτό οφείλεται εν μέρει στο γεγονός ότι ορισμένοι σπουδαστές, ιδίως όσοι βρίσκονται σε επαγγελματικές οδούς, δεν μαθαίνουν ξένες γλώσσες (βλέπε γράφημα Γ5) και εν μέρει επειδή υπάρχει μεγαλύτερη ποικιλία ξένων γλωσσών για σπουδές (βλέπε γράφημα B8). Ωστόσο, στις μισές περίπου ευρωπαϊκές χώρες πάνω από το 90 % των φοιτητών της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μαθαίνουν την κυρίαρχη ξένη γλώσσα. Τα χαμηλότερα ποσοστά αφορούν τρεις σκανδιναβικές χώρες, δηλαδή τη Δανία, την Ισλανδία και τη Νορβηγία, όπου μόνο το 40 % έως 60 % των μαθητών της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μαθαίνουν την κυρίαρχη ξένη γλώσσα (αγγλικά)· και στην Ιρλανδία, όπου το 50,8 % των μαθητών στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση μαθαίνουν την κυρίαρχη ξένη γλώσσα (γαλλικά).



Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01] (στοιχεία που εξήχθησαν στις 15 Δεκεμβρίου 2022).

Σχήμα 26 Σχήμα Γ8: Η πλέον μαθημένη ξένη γλώσσα στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2020

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Οι χώρες όπου η ίδια γλώσσα μαθαίνεται από τους περισσότερους μαθητές σε όλα τα καλυπτόμενα επίπεδα εκπαίδευσης παρουσιάζονται στον κύριο τομέα της σχετικής γλώσσας. Οι χώρες όπου οι ξένες γλώσσες που μαθαίνουν οι περισσότεροι μαθητές ποικίλλουν ανάλογα με το επίπεδο εκπαίδευσης εμφανίζονται στη διασταύρωση των σχετικών οβάλ γλωσσών. Η τελευταία προσέγγιση χρησιμοποιείται επίσης όταν τα ίδια ποσοστά μαθητών στο ίδιο επίπεδο εκπαίδευσης μαθαίνουν δύο διαφορετικές γλώσσες.

Τα στοιχεία ανά επίπεδο ISCED είναι διαθέσιμα στο παράρτημα 1. Για πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της συλλογής στοιχείων Eurostat/UOE, βλ. την εισαγωγή στο κεφάλαιο Γ (τμήμα I).

Για τον ορισμό της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Το Βέλγιο: οι επίσημες κρατικές γλώσσες είναι τα ολλανδικά, τα γαλλικά και τα γερμανικά (βλέπε σχήμα A1). Ωστόσο, οι γλώσσες αυτές χρησιμοποιούνται σε οριοθετημένες γλωσσικές περιοχές και δεν αναγνωρίζονται ως διοικητικές γλώσσες σε ολόκληρη την επικράτεια της χώρας. Συγκεκριμένα, τα γαλλικά θεωρούνται ξένη γλώσσα στη Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου και τα φλαμανδικά (ολλανδικά) θεωρούνται ξένη γλώσσα στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου.

Βέλγιο (BE de), Αλβανία, Ελβετία, Μαυροβούνιο και Τүркіє: οι χώρες αυτές δεν καλύπτονται από τη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01] (και, ως εκ τούτου, δεν εμφανίζονται στο σχήμα).

Βέλγιο (BE nl): το έτος αναφοράς για τα στοιχεία της ISCED 1 είναι το 2019 (δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2020 για την ISCED 1).

ΙΡΛΑΝΔΙΑ: τα αρχικά δεδομένα για την ISCED 1 (όλες οι γλώσσες που εξετάστηκαν) επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή» τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν). Ως εκ τούτου, ο αριθμός δεν λαμβάνει υπόψη το ISCED 1. Επιπλέον, για την ISCED 3, ο αριθμός αφορά μόνο τη γενική εκπαίδευση. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι δεν υπάρχουν συγκεντρωτικά στοιχεία στην (γενική και επαγγελματική) ISCED 3.

Το Λουξεμβούργο: αν και οι επίσημες κρατικές γλώσσες είναι η γαλλική, η γερμανική και η λουξεμβουργιανή (βλέπε γράφημα A1), για τους σκοπούς των στατιστικών εκπαίδευσης, τα γαλλικά και τα γερμανικά υπολογίζονται ως ξένες γλώσσες.

Η Μάλτα: Τα αγγλικά είναι επίσημη γλώσσα παράλληλα με τα μαλτέζικα (βλέπε γράφημα A1), αλλά για τους σκοπούς των στατιστικών για την εκπαίδευση υπολογίζονται ως ξένη γλώσσα.

Η Ισλανδία: το έτος αναφοράς για τα στοιχεία της ISCED 3 είναι το 2019 (δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2020 για την ISCED 3).

Η Σερβία: η χώρα αυτή περιλαμβάνεται στη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01], αλλά δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία (και, ως εκ τούτου, δεν εμφανίζονται στο σχήμα).

ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΟ 90 % ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΑΘΑΪΝΟΥΝ ΑΓΓΛΙΚΑ ΣΕ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΈΝΑ ΕΠΊΠΕΔΟ ΕΚΠΑΪΔΕΥΣΗΣ ΣΕ ΌΛΕΣ ΣΧΕΔΟΝ ΤΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

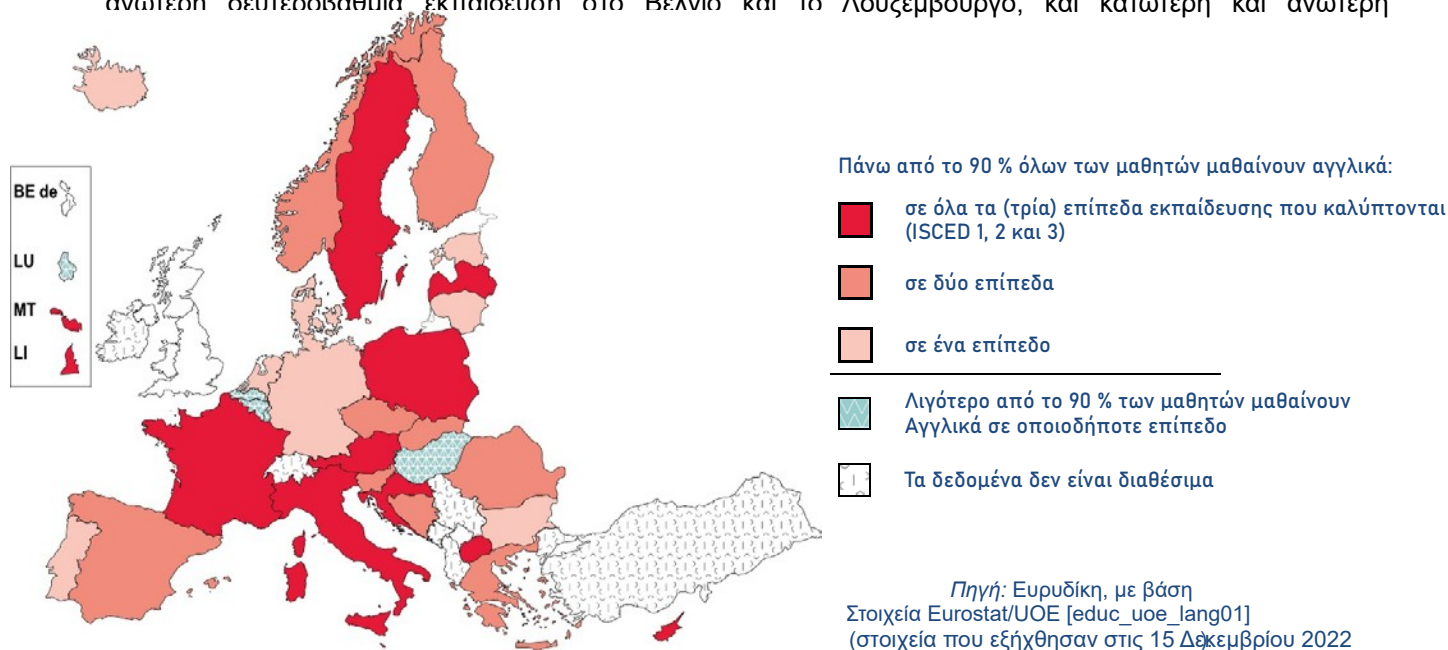
Όπως φαίνεται στο προηγούμενο σχήμα, τα αγγλικά μαθαίνονται ευρέως στην Ευρώπη. Σε επίπεδο ΕΕ, το 84,1 % των μαθητών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση μαθαίνουν αγγλικά. Το ποσοστό είναι ακόμη υψηλότερο στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όπου σχεδόν όλοι οι μαθητές (98,3 %) μαθαίνουν αγγλικά. Στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το ποσοστό σε επίπεδο ΕΕ μειώνεται κατά περίπου 10 ποσοστιαίες μονάδες, στο 88,1 %. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί από τα χαμηλότερα ποσοστά σπουδαστών επαγγελματικής εκπαίδευσης που μαθαίνουν ξένες γλώσσες (βλέπε γράφημα Γ5) και από τη μεγαλύτερη ποικιλία ξένων γλωσσών που παρέχονται από τα σχολεία ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (βλέπε γράφημα Β8).

Το διάγραμμα C9 δείχνει τις χώρες όπου τα υψηλά ποσοστά μαθητών (πάνω από 90 %) μαθαίνουν αγγλικά και δείχνει τον αριθμό των επιπέδων εκπαίδευσης με τόσο υψηλά ποσοστά. Ο αριθμός δείχνει επίσης τις χώρες όπου τα ποσοστά των μαθητών που μαθαίνουν αγγλικά δεν φθάνουν το 90 % σε οποιοδήποτε επίπεδο εκπαίδευσης που εξετάζεται.

Σε 11 χώρες (Γαλλία, Κροατία, Ιταλία, Κύπρος, Λετονία, Μάλτα, Αυστρία, Πολωνία, Σουηδία, Λιχτενστάιν και Βόρεια Μακεδονία), πάνω από το 90 % των μαθητών μαθαίνουν αγγλικά σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης που εξετάζονται, δηλαδή από την αρχή της εκπαίδευσης μέχρι την αποφοίτηση της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Σε δύο από αυτές τις χώρες (Μάλτα και Λιχτενστάιν), όλοι οι μαθητές (100 %) μαθαίνουν αγγλικά για όλη την περίοδο της σχολικής φοίτησης. Σε άλλες εννέα χώρες (Τσεχία, Ελλάδα, Ισπανία, Ρουμανία, Σλοβενία, Σλοβακία, Φινλανδία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη και Νορβηγία) πάνω από το 90 % των μαθητών μαθαίνουν αγγλικά σε δύο επίπεδα εκπαίδευσης και σε οκτώ χώρες (Βουλγαρία, Δανία, Γερμανία, Εσθονία, Λιθουανία, Κάτω Χώρες, Πορτογαλία και Ισλανδία) σε ένα επίπεδο. Όταν πάνω από το 90 % των μαθητών μαθαίνουν αγγλικά σε ένα μόνο επίπεδο εκπαίδευσης, είναι πάντα στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (βλέπε παράρτημα 1 για λεπτομέρειες).

Αντίθετα, σε τρεις ευρωπαϊκές χώρες, το Βέλγιο, το Λουξεμβούργο και την Ουγγαρία, το ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν αγγλικά δεν φθάνει το 90 % σε οποιοδήποτε επίπεδο εκπαίδευσης που εξετάζεται. Όπως προαναφέρθηκε, στο Βέλγιο και το Λουξεμβούργο, οι μαθητές μαθαίνουν συνήθως διαφορετικές κρατικές γλώσσες (βλέπε σχήματα A1 και Γ8), γεγονός που εξηγεί τα χαμηλότερα ποσοστά των μαθητών που μαθαίνουν αγγλικά. Ωστόσο, ακόμη και στις τρεις παραπάνω χώρες, τα αγγλικά διδάσκονται από

περισσότερο από το 70 % των σπουδαστών σε τουλάχιστον ένα επίπεδο εκπαίδευσης (συγκεκριμένα, ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στο Βέλγιο και το Λουξεμβούργο, και κατώτερη και ανώτερη



Σχήμα 27 Σχήμα Γ9: Χώρες με υψηλό ποσοστό φοιτητών (πάνω από 90 %) που μαθαίνουν αγγλικά στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2020

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Τα στοιχεία ανά επίπεδο ISCED είναι διαθέσιμα στο παράρτημα 1. Για μεθοδολογικές σημειώσεις που σχετίζονται με τα δεδομένα, βλ. https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uoe_en_esms_ap6.xlsx. Για πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της συλλογής στοιχείων Eurostat/UOE, βλ. την εισαγωγή στο κεφάλαιο Γ (τμήμα Ι).

Για τον ορισμό της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE de), Αλβανία, Ελβετία, Μαυροβούνιο και Τүрkiye: οι χώρες αυτές δεν καλύπτονται από τη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01].

Βέλγιο (BE nl): το έτος αναφοράς για τα στοιχεία της ISCED 1 είναι το 2019 (δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2020 για την ISCED 1). Επιπλέον, τα δεδομένα πηγής για την ISCED 2 επισημάνθηκαν ως «ο ορισμός διαφέρει, βλ. μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ: τα αρχικά δεδομένα για την ISCED 2 επισημάνθηκαν ως «ο ορισμός διαφέρει, βλέπε μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

ΙΡΛΑΝΔΙΑ: τα αρχικά δεδομένα επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»).

Η Ελλάδα: τα αρχικά δεδομένα για τη γενική ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «ο ορισμός διαφέρει, βλέπε μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

ΟΥΓΓΑΡΙΑ: τα αρχικά δεδομένα για την ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «break in time series» και «ο ορισμός διαφέρει, βλέπε μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

Η Μάλτα: Τα αγγλικά είναι επίσημη γλώσσα παράλληλα με τα μαλτέζικα (βλέπε γράφημα A1), αλλά για τους σκοπούς των στατιστικών για την εκπαίδευση υπολογίζονται ως ξένη γλώσσα.

Η Ισλανδία: το έτος αναφοράς για τα στοιχεία της ISCED 3 είναι το 2019 (δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2020 για την ISCED 3).

Η Σερβία: η χώρα αυτή περιλαμβάνεται στη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01], αλλά δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ, ΤΑ ΓΑΛΛΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΕΊΝΑΙ ΟΙ ΠΙΟ ΔΗΜΟΦΙΛΕΊΣ ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΜΕΤΑ ΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ

Το διάγραμμα C8 έδειξε ότι σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες τα αγγλικά είναι η πιο μαθημένη ξένη γλώσσα στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Το διάγραμμα C9 κατέδειξε ότι σχεδόν σε κάθε χώρα που καλύπτεται από την παρούσα έκθεση, σε τουλάχιστον ένα επίπεδο εκπαίδευσης, πάνω από το 90 % των μαθητών μαθαίνουν αγγλικά. Με βάση τα δύο προηγούμενα αριθμητικά στοιχεία, το διάγραμμα C10 δείχνει ποια γλώσσα είναι η δεύτερη πιο μαθημένη ξένη γλώσσα σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες.

Σε επίπεδο ΕΕ, τα γαλλικά είναι η δεύτερη πιο μαθημένη ξένη γλώσσα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Μαθαίνεται από 5,5 % και 30,6 % των μαθητών σε αυτά τα δύο επίπεδα, αντίστοιχα. Είναι επίσης ένα δημοφιλές μάθημα στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (18,9 % των μαθητών μαθαίνουν σε επίπεδο ΕΕ), αμέσως μετά τα γερμανικά. Τα γαλλικά είναι ιδιαίτερα δημοφιλή σε πολλές χώρες της Κεντρικής και Νότιας Ευρώπης. Είναι η δεύτερη πιο μαθημένη ξένη γλώσσα σε τουλάχιστον ένα επίπεδο εκπαίδευσης (με τουλάχιστον το 10 % των μαθητών να το μαθαίνουν) στη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ισπανία, την Ιταλία, την Κύπρο, το Λουξεμβούργο, τις Κάτω Χώρες, την Αυστρία, την Πορτογαλία, τη Ρουμανία και το Λιχτενστάιν. Η εκμάθηση γαλλικών είναι λιγότερο συχνή στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης (εκτός της Ρουμανίας) και στις σκανδιναβικές χώρες (βλέπε παράρτημα 1).

Τα γερμανικά είναι η δεύτερη πιο μαθημένη ξένη γλώσσα στην ΕΕ στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, με το 20,0 % των φοιτητών να την λαμβάνουν ως θέμα. Αυτή η γλώσσα μαθαίνεται ευρέως στις χώρες της Κεντρικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης (Βουλγαρία, Τσεχία, Κροατία, Ουγγαρία, Πολωνία, Σλοβενία, Σλοβακία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη και Βόρεια Μακεδονία) και στη Δανία, την Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο και τις Κάτω Χώρες. Τα γερμανικά είναι λιγότερο δημοφιλή στις χώρες της νότιας Ευρώπης (Ισπανία, Ιταλία, Κύπρος και Πορτογαλία) και στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου και της Φινλανδίας, όπου λιγότερο από το 10 % των μαθητών μαθαίνουν σε οποιοδήποτε μορφωτικό επίπεδο εξετάζεται.

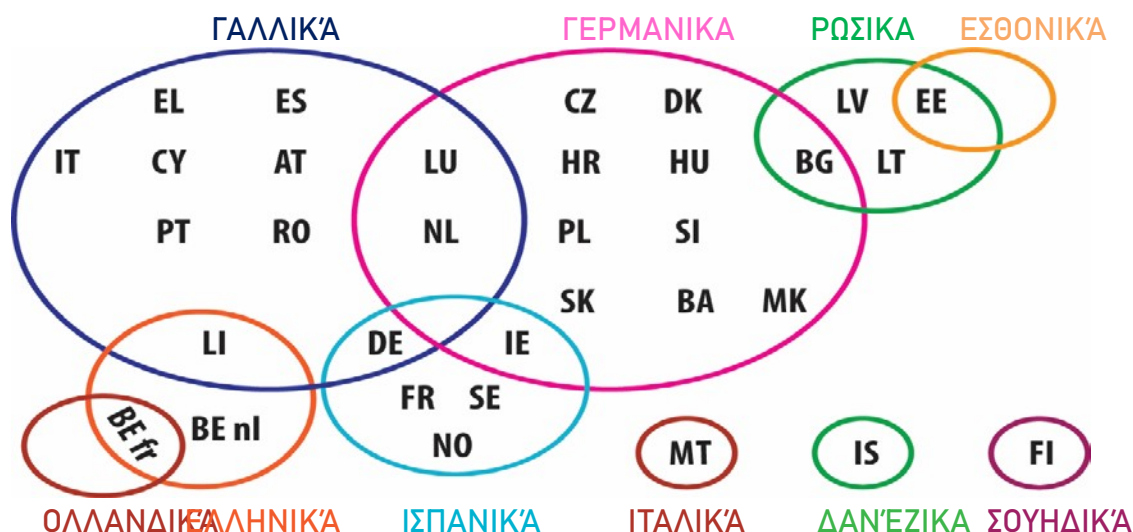
Σε επίπεδο ΕΕ, τα ισπανικά διδάσκονται από το 17,7 % των μαθητών της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και το 18,0 % των μαθητών της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Είναι η δεύτερη πιο μαθημένη ξένη γλώσσα (με τουλάχιστον το 10 % των μαθητών να την μαθαίνουν) στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ιρλανδία, στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στη Γερμανία και τόσο στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση όσο και στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στη Γαλλία, τη Σουηδία και τη Νορβηγία.

Σε σύγκριση με τις προαναφερθείσες γλώσσες, τα ρωσικά διδάσκονται λιγότερο συχνά όταν εξετάζεται η ΕΕ στο σύνολό της: μόνο το 2,2 % των μαθητών της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και το 2,7 % των μαθητών της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης το μαθαίνουν. Ωστόσο, τα ρωσικά εξακολουθούν να είναι η δεύτερη πιο μαθημένη ξένη γλώσσα σε τουλάχιστον ένα επίπεδο εκπαίδευσης στη Βουλγαρία, την Εσθονία, τη Λετονία και τη Λιθουανία. Για παράδειγμα, στην Εσθονία, τη Λετονία και τη Λιθουανία, περίπου το 60 % των μαθητών της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μαθαίνουν ρωσικά.

Γενικά, η αγγλική είναι η δεύτερη γλώσσα με τη μεγαλύτερη εκμάθηση στα εκπαιδευτικά συστήματα, όπου δεν είναι η πρώτη ξένη γλώσσα (βλέπε σχήμα Γ8), δηλαδή στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου (στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση) και στη Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου (στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση). Στο Λιχτενστάιν, όλοι οι μαθητές της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μαθαίνουν τόσο αγγλικά όσο και γαλλικά (και, ως εκ τούτου, αυτές οι γλώσσες εμφανίζονται τόσο στο σχήμα Γ8 όσο και στο σχήμα Γ10). Στο Λουξεμβούργο, η αγγλική είναι η τρίτη ξένη γλώσσα, μετά τη γερμανική και τη γαλλική (και ως εκ τούτου δεν εμφανίζεται στο σχήμα Γ10).

Πολλές λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες μαθαίνονται σε ορισμένες χώρες είτε για ιστορικούς λόγους είτε λόγω γεωγραφικής εγγύτητας. Για παράδειγμα, στη Φινλανδία, όπου η δεύτερη κρατική γλώσσα (σουηδικά ή φινλανδικά, ανάλογα με την κύρια γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης) είναι υποχρεωτική (βλέπε σχήμα Β7), η σουηδική είναι η δεύτερη με τη μεγαλύτερη εκμάθηση ξένη γλώσσα σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης που καλύπτονται. Στην Ισλανδία, τα δανικά είναι η δεύτερη πιο μαθημένη ξένη γλώσσα, γεγονός που μπορεί να εξηγηθεί από το γεγονός ότι, παράλληλα με τα αγγλικά, τα δανικά είναι υποχρεωτικά στην Ισλανδία (βλέπε σχήμα Β7). Στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου, τα ολλανδικά, η οποία είναι μία από τις τρεις κρατικές

γλώσσες του Βελγίου, είναι η δεύτερη πιο μαθημένη γλώσσα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Στη Μάλτα, τα ιταλικά είναι μια δημοφιλής ξένη γλώσσα, που έρχεται μετά τα αγγλικά: Το 55,1 % της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και το 25,4 % των μαθητών της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης το μαθαίνουν. Τέλος, στην Εσθονία, λόγω του μεγάλου ρωσόφωνου πληθυσμού, το 20,7 % των μαθητών μαθαίνουν εσθονικά ως ξένη γλώσσα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, καθιστώντας την τη δεύτερη πιο μαθημένη ξένη γλώσσα σε αυτό το επίπεδο εκπαίδευσης.



Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01] (στοιχεία που εξήχθησαν στις 15 Δεκεμβρίου 2022).

Σχήμα 28 Σχήμα Γ10: Η δεύτερη πιο μαθημένη ξένη γλώσσα στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2020

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός αυτός λαμβάνει υπόψη μόνο τις γλώσσες που μαθαίνουν περισσότερο από το 10 % των μαθητών (και τα σχετικά επίπεδα εκπαίδευσης).

Οι χώρες όπου η δεύτερη πιο μαθημένη ξένη γλώσσα (με πάνω από το 10 % των μαθητών να τη μαθαίνουν) είναι οι ίδιες σε όλα τα καλυπτόμενα επίπεδα εκπαίδευσης εμφανίζονται στον κύριο τομέα της σχετικής οβάλ γλώσσας. Οι χώρες όπου η δεύτερη πιο μαθημένη ξένη γλώσσα ποικίλλει ανάλογα με το επίπεδο εκπαίδευσης εμφανίζονται στη διασταύρωση των σχετικών οβάλ γλωσσών.

Τα στοιχεία ανά επίπεδο ISCED είναι διαθέσιμα στο παράρτημα 1. Για πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της συλλογής στοιχείων Eurostat/UOE, βλ. την εισαγωγή στο κεφάλαιο Γ (τμήμα I).

Για τον ορισμό της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Το Βέλγιο: οι επίσημες κρατικές γλώσσες είναι τα ολλανδικά, τα γαλλικά και τα γερμανικά (βλέπε σχήμα A1). Ωστόσο, οι γλώσσες αυτές χρησιμοποιούνται σε οριοθετημένες γλωσσικές περιοχές και δεν αναγνωρίζονται ως διοικητικές γλώσσες σε ολόκληρη την επικράτεια της χώρας. Συγκεκριμένα, τα γαλλικά θεωρούνται ξένη γλώσσα στη Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου και τα φλαμανδικά (ολλανδικά) θεωρούνται ξένη γλώσσα στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου.

Βέλγιο (BE de), Αλβανία, Ελβετία, Μαυροβούνιο και Τүрkiye: οι χώρες αυτές δεν καλύπτονται από τη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01] (ως εκ τούτου δεν εμφανίζονται στο σχήμα).

Βέλγιο (BE nl): το έτος αναφοράς για τα στοιχεία της ISCED 1 είναι το 2019 (δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2020 για την ISCED 1).

ΔΑΝΙΑ: τα δεδομένα πηγής για την ISCED 1 (όλες οι γλώσσες που εξετάστηκαν εκτός από τα αγγλικά, τα οποία εμφανίζονται στο σχήμα Γ8 και «άγνωστο») επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικείμενου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»). Ως εκ τούτου, ο αριθμός δεν λαμβάνει υπόψη το ISCED 1.

Η Εσθονία: στις περιπτώσεις όπου τα εσθονικά διδάσκονται ως δεύτερη γλώσσα, τα εσθονικά υπολογίζονται ως ξένη γλώσσα για στατιστικούς σκοπούς.

ΙΡΛΑΝΔΙΑ: τα αρχικά δεδομένα για την ISCED 1 (όλες οι γλώσσες που εξετάστηκαν) επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»). Ως εκ τούτου, ο αριθμός δεν λαμβάνει υπόψη το ISCED 1. Επιπλέον, για την ISCED 3, ο αριθμός αφορά μόνο τη γενική εκπαίδευση. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι δεν υπάρχουν συγκεντρωτικά στοιχεία στην (γενική και επαγγελματική) ISCED 3.

Το Λουξεμβούργο: αν και οι επίσημες κρατικές γλώσσες είναι η γαλλική, η γερμανική και η λουξεμβουργιανή (βλέπε γράφημα A1), για τους σκοπούς των στατιστικών εκπαίδευσης, τα γαλλικά και τα γερμανικά υπολογίζονται ως ξένες γλώσσες.

Η Φινλανδία: Τα σουηδικά είναι επίσημη γλώσσα παράλληλα με τα φινλανδικά (βλέπε γράφημα A1), αλλά για τους σκοπούς των στατιστικών για την εκπαίδευση υπολογίζονται ως ξένη γλώσσα.

Η Ισλανδία: το έτος αναφοράς για τα στοιχεία της ISCED 3 είναι το 2019 (δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2020 για την ISCED 3).

Η Σερβία: η χώρα αυτή περιλαμβάνεται στη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01], αλλά δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία (και, ως εκ τούτου, δεν εμφανίζονται στο σχήμα).

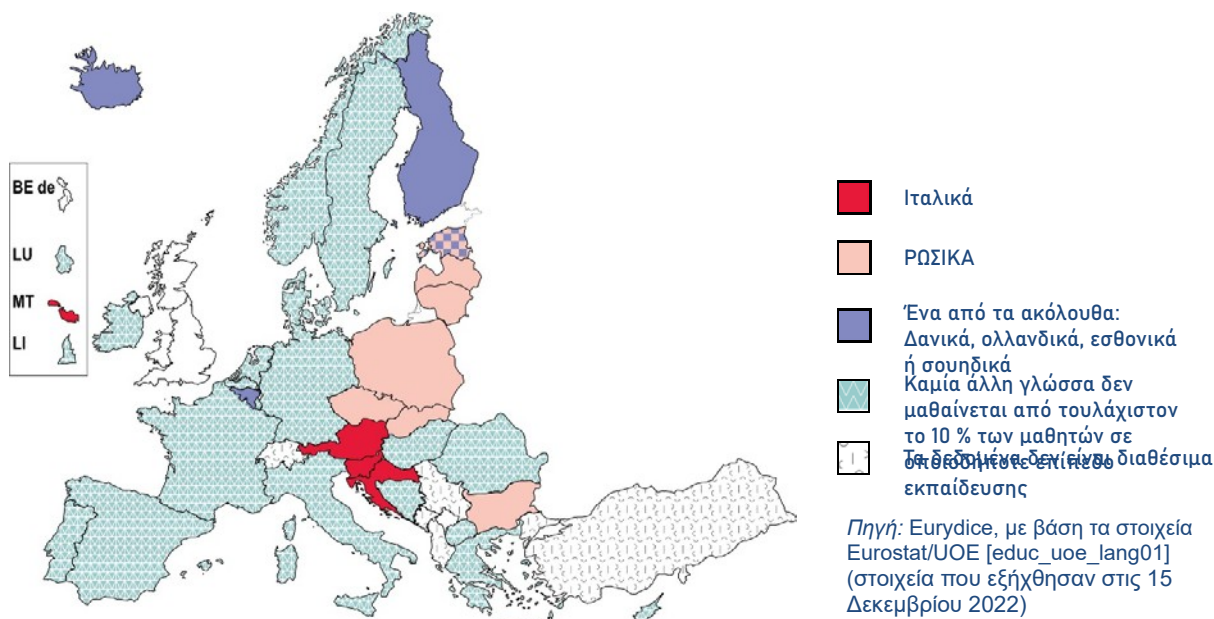
ΟΙ ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ, ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ, ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΚΗΣ ΣΠΑΝΙΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ

Στο διάγραμμα C11 επισημαίνονται οι χώρες όπου οι ξένες γλώσσες εκτός της αγγλικής, της γαλλικής, της γερμανικής και της ισπανικής μαθαίνονται από τουλάχιστον το 10 % των σπουδαστών της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στην περίπτωση της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ο αριθμός επικεντρώνεται στη γενική εκπαίδευση προκειμένου να παρουσιαστεί η μεγαλύτερη ποικιλία. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι σπουδαστές επαγγελματικής εκπαίδευσης τείνουν να μαθαίνουν λιγότερες ξένες γλώσσες (βλέπε γράφημα Γ5).

Μόνο έξι γλώσσες εκτός της αγγλικής, της γαλλικής, της γερμανικής και της ισπανικής μαθαίνονται ως ξένες γλώσσες από 10 % ή περισσότερους φοιτητές σε τουλάχιστον ένα εκπαιδευτικό σύστημα και ένα επίπεδο εκπαίδευσης. Πρόκειται για δανικά, ολλανδικά, εσθονικά, ιταλικά, ρωσικά και σουηδικά.

Σε επίπεδο ΕΕ, το 3,4 % των μαθητών γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μαθαίνουν ιταλικά (τα ποσοστά είναι χαμηλότερα στην πρωτοβάθμια και την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση). Πάνω από το 10 % των μαθητών μαθαίνουν ιταλικά στην κατώτερη δευτεροβάθμια και/ή γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Κροατία, τη Μάλτα, την Αυστρία και τη Σλοβενία. Τα ιταλικά είναι ιδιαίτερα δημοφιλή στη Μάλτα, όπου το 55,1 % των μαθητών της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και το 34,6 % αυτών στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση το μαθαίνουν.

Τα ρωσικά διδάσκονται σε επίπεδο ΕΕ κατά 3,0 % των σπουδαστών της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (τα ποσοστά είναι χαμηλότερα στην πρωτοβάθμια και την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση). Αυτή η γλώσσα μαθαίνεται από πάνω από το 10 % των φοιτητών σε τουλάχιστον ένα επίπεδο εκπαίδευσης στη Βουλγαρία, την Τσεχία, την Εσθονία, τη Λετονία, τη Λιθουανία, την Πολωνία και τη Σλοβακία. Τα ρωσικά είναι μια μάλλον κοινή επιλογή στις χώρες της Βαλτικής, όπου περίπου το 60 % των μαθητών της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης το μαθαίνουν.



Σχήμα 29 Σχήμα Γ11: Ξένες γλώσσες εκτός της αγγλικής, της γαλλικής, της γερμανικής και της ισπανικής που μαθαίνουν τουλάχιστον το 10 % των σπουδαστών πρωτοβάθμιας και γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 1–3), 2020

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός αυτός λαμβάνει υπόψη μόνο γλώσσες εκτός της αγγλικής, της γαλλικής, της γερμανικής και της ισπανικής που μαθαίνει τουλάχιστον το 10 % των σπουδαστών.

Τα στοιχεία ανά επίπεδο ISCED είναι διαθέσιμα στο παράρτημα 1. Για πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της συλλογής στοιχείων Eurostat/UE, βλ. την εισαγωγή στο κεφάλαιο Γ (τμήμα I).

Για τον ορισμό της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Το Βέλγιο: οι επίσημες κρατικές γλώσσες είναι τα ολλανδικά, τα γαλλικά και τα γερμανικά (βλέπε σχήμα A1). Ωστόσο, οι γλώσσες αυτές χρησιμοποιούνται σε οριοθετημένες γλωσσικές περιοχές και δεν αναγνωρίζονται ως διοικητικές γλώσσες σε ολόκληρη την επικράτεια της χώρας. Ως εκ τούτου, τα φλαμανδικά (ολλανδικά) θεωρούνται ξένη γλώσσα στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου.

Βέλγιο (BE de), Αλβανία, Ελβετία, Μαυροβούνιο και Τүрkiye: οι χώρες αυτές δεν καλύπτονται από τη συλλογή στοιχείων Eurostat/UE [educ_uoe_lang01].

Η Εσθονία: στις περιπτώσεις όπου τα εσθονικά διδάσκονται ως δεύτερη γλώσσα, τα εσθονικά υπολογίζονται ως ξένη γλώσσα για στατιστικούς σκοπούς.

Η Φινλανδία: Τα σουηδικά είναι επίσημη γλώσσα παράλληλα με τα φινλανδικά (βλέπε γράφημα A1), αλλά για τους σκοπούς των στατιστικών για την εκπαίδευση υπολογίζονται ως ξένη γλώσσα.

Η Ισλανδία: το έτος αναφοράς για τα στοιχεία της ISCED 3 είναι το 2019 (δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2020 για την ISCED 3).

Βόρεια Μακεδονία: δεν είναι διαθέσιμη η κατανομή μεταξύ της γενικής ISCED 3 και της επαγγελματικής ISCED 3. Τα στοιχεία της ISCED 3 που τροφοδοτούν τον αριθμό καλύπτουν τόσο τη γενική εκπαίδευση όσο και την επαγγελματική εκπαίδευση.

Η Σερβία: η χώρα αυτή περιλαμβάνεται στη συλλογή στοιχείων Eurostat/UE [educ_uoe_lang01], αλλά δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

Ορισμένες γλώσσες μαθαίνονται ευρέως μόνο σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα. Πιο συγκεκριμένα, τα ολλανδικά διδάσκονται ευρέως στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου, τα σουηδικά διδάσκονται από πολλούς φοιτητές στη

Φινλανδία και τα δανικά διδάσκονται ευρέως στην Ισλανδία (βλέπε επίσης σχήματα Γ8 και Γ10). Στην Εσθονία, λόγω του μεγάλου ρωσόφωνου πληθυσμού, περίπου το ένα πέμπτο των μαθητών σε κάθε επίπεδο εκπαίδευσης σπουδάζουν εσθονικά ως ξένη γλώσσα.

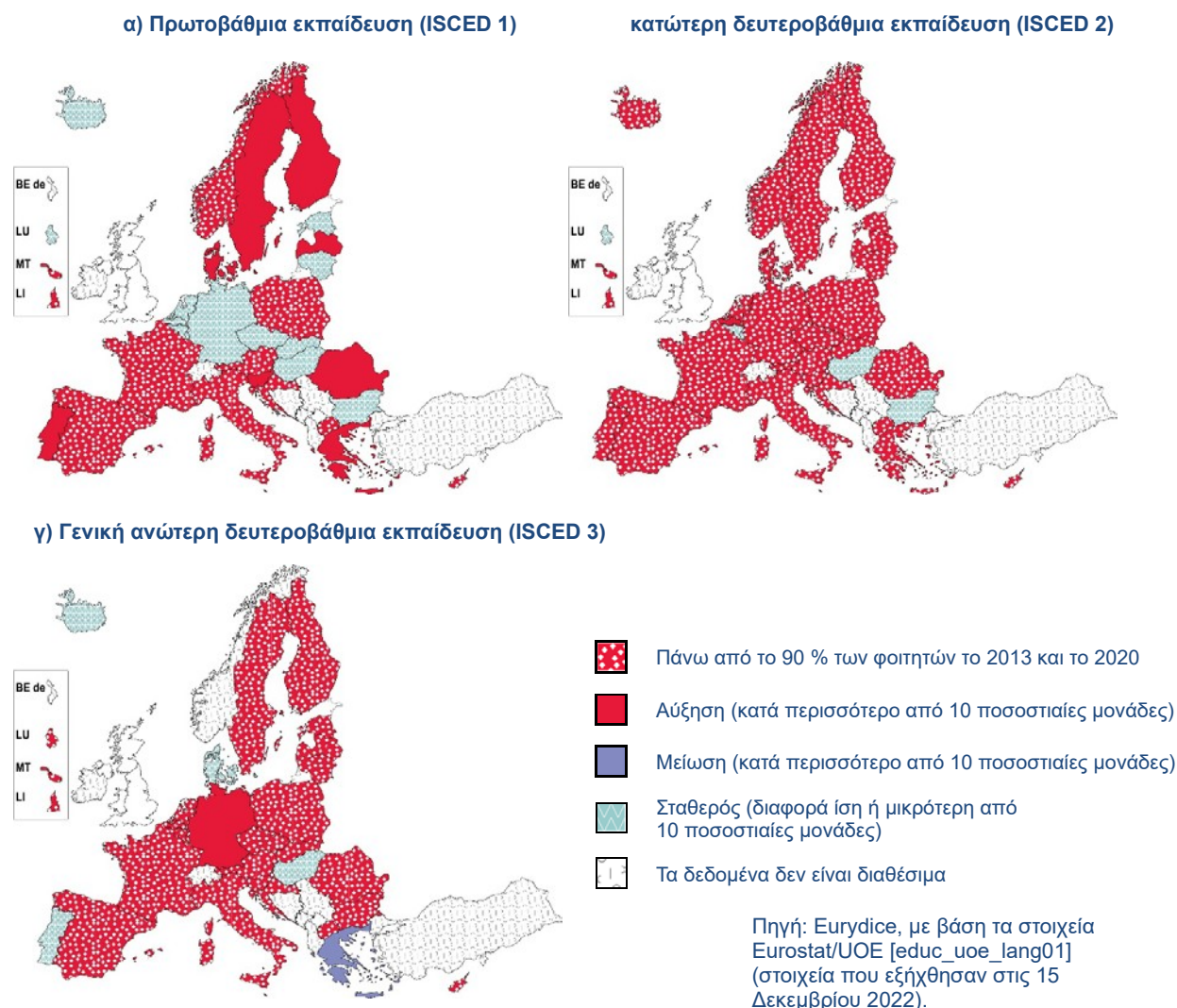
ΌΛΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΑΘΑΪΝΟΥΝ ΑΓΓΛΙΚΑ, ΕΙΔΙΚΑ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες, η αγγλική είναι η κυρίαρχη ξένη γλώσσα στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (βλέπε γράφημα Γ8). Αυτό αντικατοπτρίζει τα κανονιστικά πλαίσια που αναλύονται στο κεφάλαιο Β, τα οποία σε πολλές χώρες προσδιορίζουν την αγγλική ως υποχρεωτικό θέμα (βλέπε σχήμα Β7) και/ή ένα θέμα που όλα τα σχολεία πρέπει να συμπεριλάβουν στην παροχή μάθησης (βλέπε γράφημα Β8α).

Σε επίπεδο ΕΕ, μεταξύ 2013 και 2020, το ποσοστό των μαθητών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση που μαθαίνουν αγγλικά αυξήθηκε κατά 6,9 ποσοστιαίες μονάδες, από 77,2 % σε 84,1 %. Η αύξηση ήταν λιγότερο αξιοσημείωτη στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και τη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση: 1,6 και 1,9 ποσοστιαίες μονάδες, αντίστοιχα (βλέπε παράρτημα 1 για λεπτομέρειες).

Στο διάγραμμα Γ12α παρουσιάζονται οι μεταβολές σε επίπεδο χώρας όσον αφορά τις αναλογίες των μαθητών που μαθαίνουν αγγλικά στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Η αλλαγή ήταν ιδιαίτερα σημαντική στη Ρουμανία, όπου το 2013 λιγότεροι από τους μισούς μαθητές στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (45,3 %) μάθαιναν αγγλικά, ενώ το 2020 το ποσοστό ήταν 88,2 % (αύξηση κατά 42,9 ποσοστιαίες μονάδες). Η αύξηση του ποσοστού των μαθητών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που μαθαίνουν αγγλικά ήταν επίσης σημαντική στη Δανία, την Ελλάδα, τη Λετονία, την Πορτογαλία και τη Σλοβενία, με αύξηση μεταξύ 23 και 34 ποσοστιαίων μονάδων, και στη Φινλανδία και τη Σουηδία, όπου τα ποσοστά αυξήθηκαν κατά 16,7 ποσοστιαίες μονάδες. Η αύξηση στις παραπάνω χώρες μπορεί να εξηγηθεί από την αύξηση του ποσοστού των μαθητών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που μαθαίνουν τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα (βλέπε γράφημα Γ2) και το γεγονός ότι η πρώτη εκμάθηση ξένων γλωσσών είναι συχνά η αγγλική (βλέπε γράφημα Γ8).

Το διάγραμμα Γ12α δείχνει επίσης ότι 11 ευρωπαϊκές χώρες — δηλαδή η Ισπανία, η Γαλλία, η Κροατία, η Ιταλία, η Κύπρος, η Μάλτα, η Αυστρία, η Πολωνία, το Λιχτενστάιν, η Βόρεια Μακεδονία και η Νορβηγία — είχαν ήδη πολύ υψηλά ποσοστά μαθητών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση που μαθαίνουν αγγλικά (πάνω από 90 %) το 2013. Αντίθετα, στη Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου και του Λουξεμβούργου οι σπουδαστές γενικά δεν μαθαίνουν αγγλικά στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (μαθαίνουν άλλες γλώσσες, οι οποίες παρουσιάζονται στο σχήμα Γ8) και το πρότυπο αυτό παραμένει σταθερό με την πάροδο του χρόνου (βλ. παράρτημα 1).



Σχήμα 30 Σχήμα Γ12: Τάσεις στα ποσοστά των μαθητών που μαθαίνουν αγγλικά στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2013 και 2020

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Οι ειδικές ανά χώρα σημειώσεις αναφέρονται σε διαλείμματα χρονολογικών σειρών μόνο εάν σημειώθηκαν το 2013 ή το 2020. Τα διαλείμματα των χρονοσειρών μεταξύ αυτών των δύο ετών αναφοράς, τα οποία μπορεί να έχουν συμβεί σε ορισμένες χώρες, δεν αναφέρονται.

Τα στοιχεία ανά επίπεδο ISCED είναι διαθέσιμα στο παράρτημα 1. Για μεθοδολογικές σημειώσεις σχετικά με τα δεδομένα, βλ. https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uoe_enr_esms_an6.xlsx (2020) και https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uoe_enr_esms_an4.xlsx (2013). Για πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της συλλογής στοιχείων Eurostat/UOE, βλ. την εισαγωγή στο κεφάλαιο Γ (τμήμα Ι).

Για τον ορισμό της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE de), Αλβανία, Ελβετία, Μαυροβούνιο και Τүрkiye: οι χώρες αυτές δεν καλύπτονται από τη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01].

Βέλγιο (BE nl): το έτος αναφοράς για τα στοιχεία της ISCED 1 είναι το 2019 αντί του 2020 (δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2020 για την ISCED 1). Επιπλέον, τα δεδομένα πηγής για το 2020 για την ISCED 2 επισημάνθηκαν ως «ο ορισμός διαφέρει, βλ. μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ: τα δεδομένα πηγής του 2013 (όλα τα επίπεδα που καλύπτονται από το σχήμα) και τα δεδομένα πηγής για το 2020 (ISCED 2) επισημάνθηκαν ως «ο ορισμός διαφέρει, βλ. μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στους συνδέσμους που παρέχονται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

ΙΡΛΑΝΔΙΑ: τα δεδομένα πηγής (όλα τα καλυπτόμενα επίπεδα και τα δύο έτη αναφοράς) επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλαδή «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»).

Η Ελλάδα: τα δεδομένα πηγής για το 2020 για τη γενική ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «ο ορισμός διαφέρει, βλ. μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

ΟΥΓΓΑΡΙΑ: τα δεδομένα πηγής για το 2020 για τη γενική ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «διακοπή στις χρονοσειρές» και «ο ορισμός διαφέρει, βλ. μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

Η Μάλτα: Τα αγγλικά είναι επίσημη γλώσσα παράλληλα με τα μαλτέζικα (βλέπε γράφημα A1), αλλά για τους σκοπούς των στατιστικών για την εκπαίδευση υπολογίζονται ως ξένη γλώσσα.

Η Ισλανδία: το έτος αναφοράς για τα στοιχεία της ISCED 3 είναι το 2019 αντί του 2020 (δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2020 για την ISCED 3).

Βοσνία-Ερζεγοβίνη: τα στοιχεία δεν είναι διαθέσιμα για το 2013.

Βόρεια Μακεδονία: δεν είναι διαθέσιμη η κατανομή μεταξύ της γενικής ISCED 3 και της επαγγελματικής ISCED 3. Τα στοιχεία της ISCED 3 που τροφοδοτούν τον αριθμό καλύπτουν τόσο τη γενική εκπαίδευση όσο και την επαγγελματική εκπαίδευση.

ΝΟΡΒΗΓΙΑ: τα αρχικά δεδομένα για τη γενική ISCED 3 (2013 και 2020) επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»).

Η Σερβία: η χώρα αυτή περιλαμβάνεται στη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01], αλλά δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

Τα διαγράμματα Γ12β και Γ12γ περιγράφουν τις τάσεις στην εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, αντίστοιχα.

Στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, δεν υπήρξε σχεδόν καμία αλλαγή μεταξύ 2013 και 2020. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες, πάνω από το 90 % των μαθητών μάθαιναν αγγλικά ήδη το 2013. Η Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου είναι το μόνο εκπαιδευτικό σύστημα με αξιοσημείωτη αλλαγή — αύξηση κατά 16,4 ποσοστιαίες μονάδες — μεταξύ των δύο ετών αναφοράς. Η αύξηση αυτή μπορεί εν μέρει να εξηγηθεί από μια κανονιστική αλλαγή που ενίσχυσε την εκμάθηση της δεύτερης ξένης γλώσσας (βλέπε γράφημα B3 για λεπτομέρειες σχετικά με την εξέλιξη των κανονισμών και διάγραμμα Γ10 για λεπτομέρειες σχετικά με τη δεύτερη πιο μαθημένη ξένη γλώσσα).

Όπως και στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, στη συντριπτική πλειονότητα των χωρών με δεδομένα, περισσότερο από το 90 % των μαθητών μάθαιναν αγγλικά ήδη το 2013. Η Γερμανία είναι η μόνη χώρα που κατέγραψε αξιοσημείωτη αύξηση — 10,2 ποσοστιαίες μονάδες — στο ποσοστό των μαθητών γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που μαθαίνουν αγγλικά μεταξύ των δύο ετών αναφοράς. Αντίθετα, η Ελλάδα κατέγραψε σημαντική μείωση — 12,9 ποσοστιαίες μονάδες — μεταξύ 2013 και 2020 (ωστόσο, όπως υποδηλώνει το ειδικό ανά χώρα σημείωμα που συνδέεται με τον αριθμό, αυτό θα μπορούσε να σχετίζεται εν μέρει με μεθοδολογικές αλλαγές).

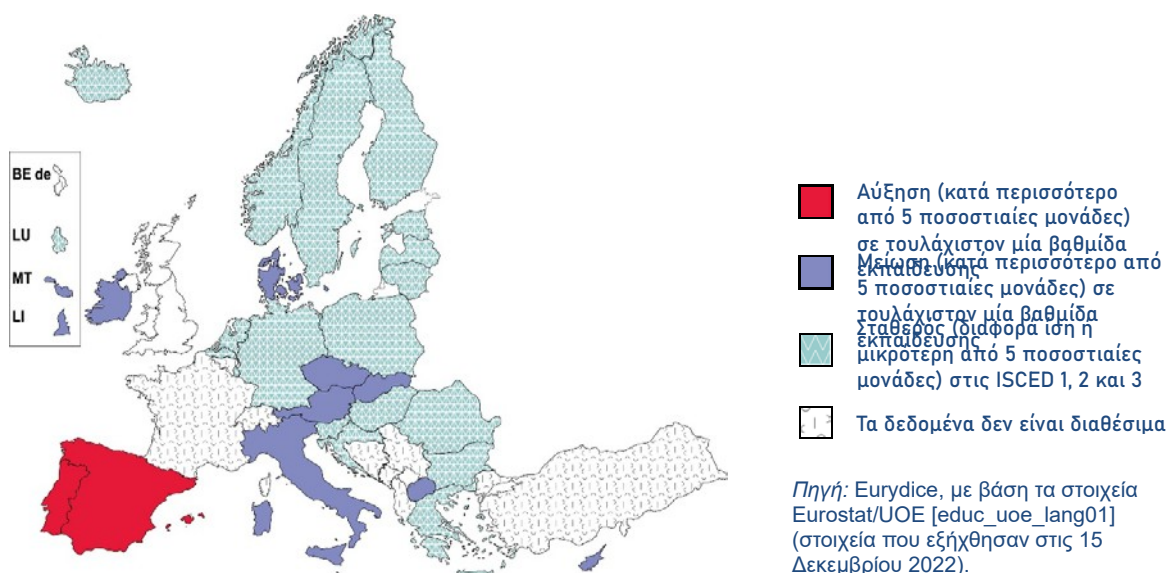
ΜΕΤΑΞΥ 2013 ΚΑΙ 2020, ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΟΥ ΜΑΘΑΪΝΟΥΝ ΓΑΛΛΙΚΑ ΜΕΪΩΘΗΚΕ ΕΛΑΦΡΑ ΣΕ ΑΡΚΕΤΕΣ ΧΩΡΕΣ

Σε επίπεδο ΕΕ, η γαλλική είναι η δεύτερη με τη μεγαλύτερη εκμάθηση ξένη γλώσσα στην πρωτοβάθμια και την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (βλ. στοιχεία για το σχήμα Γ10 στο παράρτημα 1). Σε περίπου το ένα τρίτο των ευρωπαϊκών χωρών, οι κανονισμοί ορίζουν ότι όλα τα σχολεία πρέπει να παρέχουν γαλλικά σε τουλάχιστον ένα επίπεδο εκπαίδευσης (βλέπε γράφημα B8α) και σε μερικές χώρες, όλοι οι μαθητές πρέπει να μαθαίνουν γαλλικά κατά τη διάρκεια τουλάχιστον ενός έτους υποχρεωτικής εκπαίδευσης (βλέπε γράφημα B7).

Στο διάγραμμα Γ13 παρουσιάζονται οι μεταβολές σε επίπεδο χώρας (που υπερβαίνουν τις 5 ποσοστιαίες μονάδες) στα ποσοστά των μαθητών που μαθαίνουν γαλλικά στην πρωτοβάθμια, κατώτερη δευτεροβάθμια και γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση μεταξύ 2013 και 2020. Οι αλλαγές εμφανίζονται εάν έχουν πραγματοποιηθεί σε τουλάχιστον ένα από τα εξεταζόμενα επίπεδα εκπαίδευσης.

Κατά την εξεταζόμενη περίοδο, 10 ευρωπαϊκές χώρες (Τσεχία, Δανία, Ιρλανδία, Ιταλία, Κύπρος, Μάλτα, Αυστρία, Σλοβακία, Λιχτενστάιν και Βόρεια Μακεδονία) κατέγραψαν μείωση κατά περισσότερο από 5 ποσοστιαίες μονάδες του ποσοστού των μαθητών που μαθαίνουν γαλλικά. Στην Ιρλανδία και την Κύπρο, η μείωση σημειώθηκε σε δύο επίπεδα εκπαίδευσης: κατώτερη και γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Στις άλλες χώρες με μείωση που υπερβαίνει τις 5 ποσοστιαίες μονάδες, επηρεάστηκε μόνο ένα επίπεδο: κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ιταλία, τη Μάλτα και τη Βόρεια Μακεδονία και γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Τσεχία, τη Δανία, την Αυστρία, τη Σλοβακία και το Λιχτενστάιν. Στις περισσότερες από τις παραπάνω χώρες, η μείωση ήταν μάλλον μέτρια, μεταξύ 5 και 10 ποσοστιαίων μονάδων. Μόνο η Ιρλανδία και η Βόρεια Μακεδονία σημείωσαν πιο σημαντικές μειώσεις: 12,4 και 11,7 ποσοστιαίες μονάδες, αντίστοιχα (και οι δύο στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση).

Μεταξύ 2013 και 2020, δύο ευρωπαϊκές χώρες (Ισπανία και Πορτογαλία) σημείωσαν αύξηση άνω των 5 ποσοστιαίων μονάδων στο ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν γαλλικά. Στην Ισπανία, η αύξηση (κατά 13,7 ποσοστιαίες μονάδες) σημειώθηκε στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και στην Πορτογαλία πραγματοποιήθηκε στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (7,9 ποσοστιαίες μονάδες).



Σχήμα 31 Σχήμα Γ13: Τάσεις στα ποσοστά των μαθητών που μαθαίνουν γαλλικά στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2013 και 2020

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός δείχνει μεταβολή σε οποιοδήποτε επίπεδο εκπαίδευσης (ISCED 1, ISCED 2 και/ή γενική ISCED 3).

Οι ειδικές ανά χώρα σημειώσεις αναφέρονται σε διαλείμματα χρονολογικών σειρών μόνο εάν σημειώθηκαν το 2013 ή το 2020. Τα διαλείμματα των χρονοσειρών μεταξύ αυτών των δύο ετών αναφοράς, τα οποία μπορεί να έχουν συμβεί σε ορισμένες χώρες, δεν αναφέρονται.

Τα στοιχεία ανά επίπεδο ISCED είναι διαθέσιμα στο παράρτημα 1. Για μεθοδολογικές σημειώσεις σχετικά με τα δεδομένα, βλ. https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uoe_enr_esms_an6.xlsx (2020) και https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uoe_enr_esms_an4.xlsx (2013). Για πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της συλλογής στοιχείων Eurostat/UOE, βλ. την εισαγωγή στο κεφάλαιο Γ (τμήμα Ι).

Για τον ορισμό της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Το Βέλγιο: οι επίσημες κρατικές γλώσσες είναι τα ολλανδικά, τα γαλλικά και τα γερμανικά (βλέπε σχήμα A1). Ωστόσο, οι γλώσσες αυτές χρησιμοποιούνται σε οριοθετημένες γλωσσικές περιοχές και δεν αναγνωρίζονται ως διοικητικές γλώσσες σε ολόκληρη την επικράτεια της χώρας. Ως εκ τούτου, τα γαλλικά θεωρούνται ξένη γλώσσα στη Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου.

Βέλγιο (BE fr) και Γαλλία: τα δεδομένα πηγής (όλα τα καλυπτόμενα επίπεδα και τα δύο έτη αναφοράς) επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλαδή «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»).

Βέλγιο (BE de), Αλβανία, Ελβετία, Μαυροβούνιο και Türkiye: οι χώρες αυτές δεν καλύπτονται από τη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01].

Βέλγιο (BE nl): το έτος αναφοράς για τα στοιχεία της ISCED 1 είναι το 2019 αντί του 2020 (δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2020 για την ISCED 1).

Δανία και Ιρλανδία: τα δεδομένα πηγής για την ISCED 1 (2013 και 2020) επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»). Ως εκ τούτου, ο αριθμός δεν λαμβάνει υπόψη το ISCED 1.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ: τα δεδομένα πηγής του 2013 (όλα τα επίπεδα που καλύπτονται από το σχήμα) και τα δεδομένα πηγής για το 2020 (ISCED 2) επισημάνθηκαν ως «ο ορισμός διαφέρει, βλ. μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στους συνδέσμους που παρέχονται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

Η Ελλάδα: τα δεδομένα πηγής για το 2020 για τη γενική ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «ο ορισμός διαφέρει, βλ. μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

Το Λουξεμβούργο: αν και οι επίσημες κρατικές γλώσσες είναι η γαλλική, η γερμανική και η λουξεμβουργιανή (βλέπε γράφημα A1), για τους σκοπούς των στατιστικών εκπαίδευσης, τα γαλλικά και τα γερμανικά υπολογίζονται ως ξένες γλώσσες.

ΟΥΓΓΑΡΙΑ: τα δεδομένα πηγής για το 2020 για τη γενική ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «διακοπή στις χρονοσειρές» και «ο ορισμός διαφέρει, βλ. μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

Οι Κάτω Χώρες: τα δεδομένα πηγής του 2013 για την ISCED 1 επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»).

Ως εκ τούτου, ο αριθμός δεν λαμβάνει υπόψη το ISCED 1.

Βοσνία-Ερζεγοβίνη: τα στοιχεία δεν είναι διαθέσιμα για το 2013.

Η Ισλανδία: το έτος αναφοράς για τα στοιχεία της ISCED 3 είναι το 2019 αντί του 2020 (δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2020 για την ISCED 3).

Βόρεια Μακεδονία: δεν είναι διαθέσιμη η κατανομή μεταξύ της γενικής ISCED 3 και της επαγγελματικής ISCED 3. Τα στοιχεία ISCED 3 που τροφοδοτούν το σχήμα καλύπτουν τόσο τη γενική εκπαίδευση όσο και την επαγγελματική εκπαίδευση.

NORBHΓΙΑ: τα δεδομένα πηγής του 2013 για τη γενική ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»). Ως εκ τούτου, ο αριθμός δεν λαμβάνει υπόψη τη γενική ISCED 3.

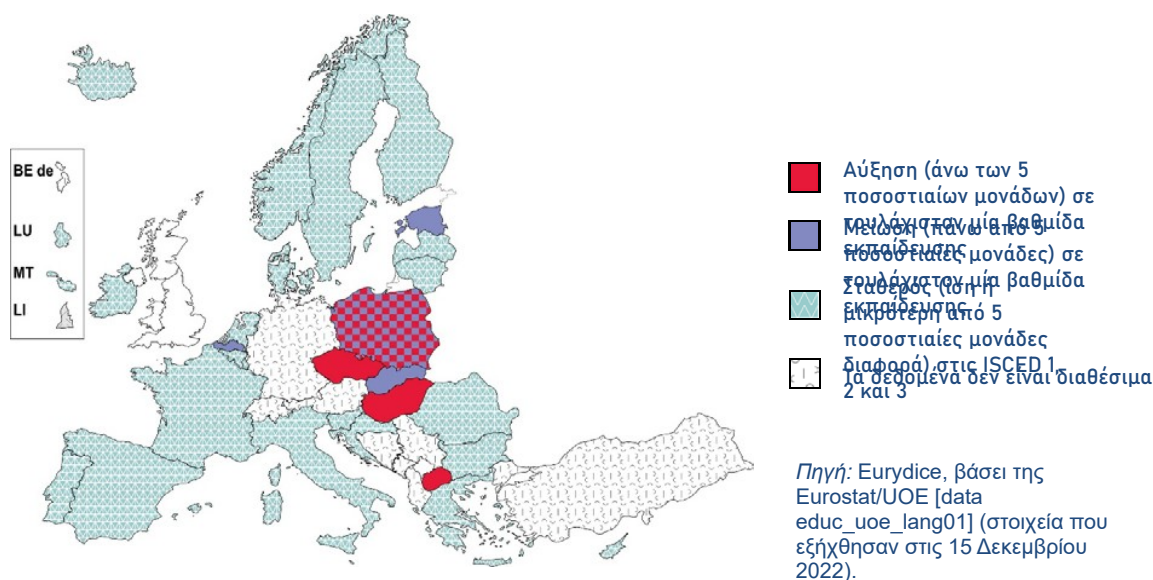
Η Σερβία: η χώρα αυτή περιλαμβάνεται στη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01], αλλά δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΔΟ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ, ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΟΥ ΜΑΘΑΪΝΟΥΝ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΠΑΡΟΜΟΙΟ ΣΤΗ ΣΥΝΤΡΙΠΤΙΚΉ ΠΛΕΙΟΨΗΦΪΑ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ.

Τα γερμανικά είναι μια ακόμη δημοφιλής ξένη γλώσσα σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Σε επίπεδο ΕΕ, είναι η δεύτερη πιο μαθημένη ξένη γλώσσα στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (βλ. στοιχεία για το γράφημα Γ10 στο παράρτημα 1). Σε πολλές χώρες, σε τουλάχιστον ένα επίπεδο εκπαίδευσης, όλα τα σχολεία πρέπει να παρέχουν στους μαθητές την ευκαιρία να μάθουν γερμανικά (βλέπε γράφημα Β8α).

Στο διάγραμμα Γ14 παρουσιάζονται οι μεταβολές σε επίπεδο χώρας (που υπερβαίνουν τις 5 ποσοστιαίες μονάδες) στα ποσοστά των μαθητών που μαθαίνουν γερμανικά στην πρωτοβάθμια, κατώτερη δευτεροβάθμια και γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση μεταξύ 2013 και 2020. Οι αλλαγές εμφανίζονται εάν έχουν πραγματοποιηθεί σε τουλάχιστον ένα από τα καλυπτόμενα επίπεδα εκπαίδευσης.

Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, καμία ευρωπαϊκή χώρα δεν κατέγραψε αξιοσημείωτη αλλαγή στο ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν γερμανικά στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Επτά εκπαιδευτικά συστήματα έχουν καταγραφεί αλλαγές που υπερβαίνουν τις 5 ποσοστιαίες μονάδες στην κατώτερη ή/και γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.



Σχήμα 32 Σχήμα Γ14: Τάσεις στα ποσοστά των μαθητών που μαθαίνουν γερμανικά στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2013 και 2020

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός δείχνει μεταβολή σε οποιοδήποτε επίπεδο εκπαίδευσης (ISCED 1, ISCED 2 και/ή γενική ISCED 3).

Οι ειδικές ανά χώρα σημειώσεις αναφέρονται σε διαλείμματα χρονολογικών σειρών μόνο εάν σημειώθηκαν το 2013 ή το 2020. Τα διαλείμματα των χρονοσειρών μεταξύ αυτών των δύο ετών αναφοράς, τα οποία μπορεί να έχουν συμβεί σε ορισμένες χώρες, δεν αναφέρονται.

Τα στοιχεία ανά επίπεδο ISCED είναι διαθέσιμα στο παράρτημα 1. Για μεθοδολογικές σημειώσεις σχετικά με τα δεδομένα, βλ. https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uoe_enr_esms_an6.xlsx (2020) και https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uoe_enr_esms_an4.xlsx (2013). Για πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της συλλογής στοιχείων Eurostat/ΥΟΕ, βλ. την εισαγωγή στο κεφάλαιο Γ (τμήμα Ι).

Για τον ορισμό της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE de), Αλβανία, Ελβετία, Μαυροβούνιο και Türkiye: οι χώρες αυτές δεν καλύπτονται από τη συλλογή στοιχείων Eurostat/ΥΟΕ [educ_uoe_lang01].

Βέλγιο (BE nl): το έτος αναφοράς για τα στοιχεία της ISCED 1 είναι το 2019 αντί του 2020 (δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2020 για την ISCED 1).

Δανία και Ιρλανδία: τα δεδομένα πηγής για την ISCED 1 (2013 και 2020) επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»). Ως εκ τούτου, ο αριθμός δεν λαμβάνει υπόψη το ISCED 1.

Γερμανία και Αυστρία: τα δεδομένα πηγής (όλα τα καλυπτόμενα επίπεδα και τα δύο έτη αναφοράς) επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλαδή «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»).

Η Ελλάδα: τα δεδομένα πηγής για το 2020 για τη γενική ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «ο ορισμός διαφέρει, βλ. μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

Το Λουξεμβούργο: αν και οι επίσημες κρατικές γλώσσες είναι η γαλλική, η γερμανική και η λουξεμβουργιανή (βλέπε γράφημα A1), για τους σκοπούς των στατιστικών εκπαίδευσης, τα γαλλικά και τα γερμανικά υπολογίζονται ως ξένες γλώσσες.

ΟΥΓΓΑΡΙΑ: τα δεδομένα πηγής για το 2020 για τη γενική ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «διακοπή στις χρονοσειρές» και «ο ορισμός διαφέρει, βλ. μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

Οι Κάτω Χώρες: τα δεδομένα πηγής του 2013 για την ISCED 1 επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»). Ως εκ τούτου, ο αριθμός δεν λαμβάνει υπόψη το ISCED 1.

Η Ισλανδία: το έτος αναφοράς για τα στοιχεία της ISCED 3 είναι το 2019 αντί του 2020 (δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2020 για την ISCED 3).

Βοσνία-Ερζεγοβίνη: τα στοιχεία δεν είναι διαθέσιμα για το 2013.

Βόρεια Μακεδονία: δεν είναι διαθέσιμη η κατανομή μεταξύ της γενικής ISCED 3 και της επαγγελματικής ISCED 3. Τα στοιχεία της ISCED 3 που τροφοδοτούν τον αριθμό καλύπτουν τόσο τη γενική εκπαίδευση όσο και την επαγγελματική εκπαίδευση.

ΝΟΡΒΗΓΙΑ: τα δεδομένα πηγής του 2013 για τη γενική ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»). Ως εκ τούτου, ο αριθμός δεν λαμβάνει υπόψη τη γενική ISCED 3.

Η Σερβία: η χώρα αυτή περιλαμβάνεται στη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01], αλλά δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

Στην Τσεχία και τη Βόρεια Μακεδονία, σημειώθηκε αύξηση του ποσοστού των μαθητών που μαθαίνουν γερμανικά τόσο στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση όσο και στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η αύξηση στις χώρες αυτές ήταν πιο σημαντική στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όπου τα ποσοστά αυξήθηκαν κατά περίπου 15 ποσοστιαίες μονάδες (βλέπε παράρτημα 1 για λεπτομέρειες). Στην Ουγγαρία και την Πολωνία, η αύξηση (10 και 6,9 ποσοστιαίες μονάδες αντίστοιχα) σημειώθηκε στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Οι πιο αξιοσημείωτες μειώσεις του ποσοστού των μαθητών που μαθαίνουν γερμανικά καταγράφηκαν στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Πολωνία και τη Σλοβακία: 28,4 και 25,4 ποσοστιαίες μονάδες, αντίστοιχα. Στην Πολωνία, η μείωση μπορεί να εξηγηθεί από την αναδιοργάνωση των σχολικών βαθμών σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, με την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση να αποτελείται πλέον από τέσσερις βαθμίδες, εκ των οποίων οι δύο δεν περιλαμβάνουν υποχρεωτική εκμάθηση δεύτερης ξένης γλώσσας (για λεπτομέρειες, βλ. ανάλυση σχετικά με το διάγραμμα Γ4). Ωστόσο, παρά τις μειώσεις αυτές, τόσο στην Πολωνία όσο και στη Σλοβακία, η γερμανική παραμένει η δεύτερη πιο μαθημένη ξένη γλώσσα σε αυτό το επίπεδο εκπαίδευσης (βλ. στοιχεία για το σχήμα Γ10 στο παράρτημα 1). Η Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου και της Εσθονίας κατέγραψε επίσης μείωση του ποσοστού των μαθητών που μαθαίνουν γερμανικά, το οποίο σημειώθηκε στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (8,9 και 10,2 ποσοστιαίες μονάδες, αντίστοιχα).

ΜΕΤΑΞΥ 2013 ΚΑΙ 2020, ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΟΥ ΜΑΘΑΪΝΟΥΝ ΙΣΠΑΝΙΚΑ ΑΥΞΗΘΗΚΕ ΣΕ ΎΞΙ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΜΕΙΩΘΗΚΕ ΜΟΝΟ ΣΕ ΔΥΟ ΧΩΡΕΣ.

Οι εκπαιδευτικές αρχές στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες δίνουν λιγότερη έμφαση στα ισπανικά από τα αγγλικά, τα γαλλικά ή τα γερμανικά. Πράγματι, καμία ευρωπαϊκή χώρα δεν προσδιορίζει τα ισπανικά ως υποχρεωτική ξένη γλώσσα για όλους τους μαθητές κατά τη διάρκεια τουλάχιστον ενός σχολικού έτους (βλέπε σχήμα Β7) και μόνο δύο χώρες (Σουηδία και Νορβηγία) απαιτούν όλα τα σχολεία σε συγκεκριμένα επίπεδα εκπαίδευσης να παρέχουν στους μαθητές την ευκαιρία να μάθουν ισπανικά (βλέπε γράφημα Β8α).

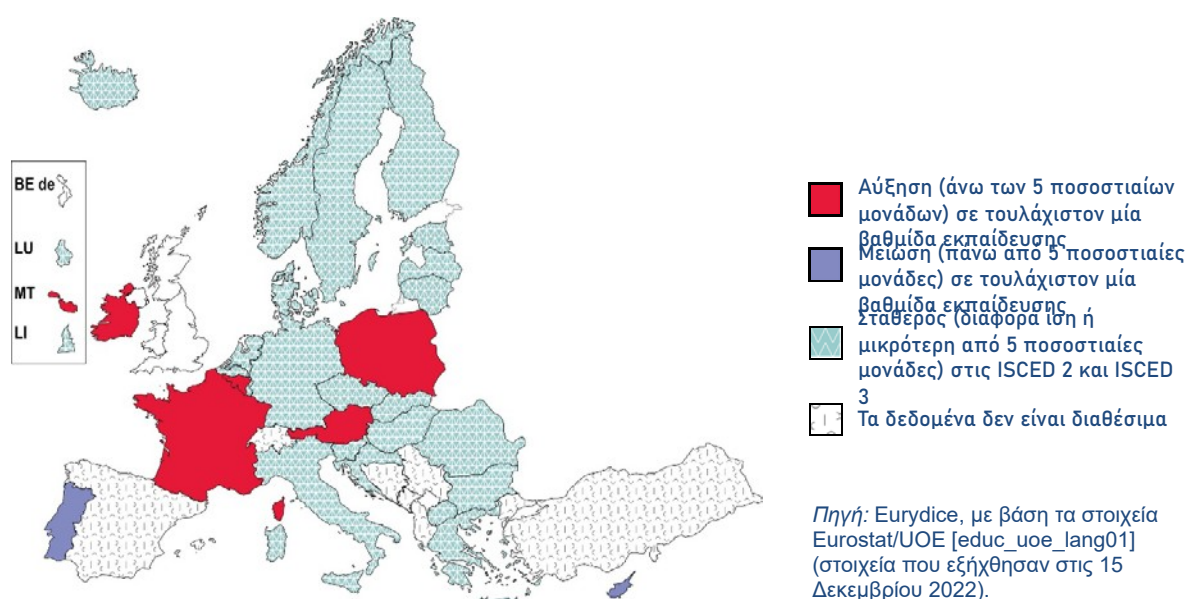
Όπως φαίνεται προηγουμένως σε αυτό το τμήμα, τα ισπανικά δεν είναι σε καμία ευρωπαϊκή χώρα η πιο μαθημένη ξένη γλώσσα (βλέπε σχήμα Γ8) και είναι η δεύτερη με τη μεγαλύτερη εκμάθηση ξένη γλώσσα σε τουλάχιστον ένα επίπεδο εκπαίδευσης (με τουλάχιστον το 10 % των μαθητών να τη μαθαίνουν) σε πέντε μόνο χώρες (Γερμανία, Ιρλανδία, Γαλλία, Σουηδία και Νορβηγία) (βλέπε γράφημα Γ10).

Στο διάγραμμα C15 εξετάζονται οι μεταβολές (που υπερβαίνουν τις 5 ποσοστιαίες μονάδες) στα ποσοστά των μαθητών που μαθαίνουν ισπανικά στην κατώτερη και γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση μεταξύ

2013 και 2020. Οι αλλαγές εμφανίζονται εάν έχουν πραγματοποιηθεί σε τουλάχιστον ένα από τα δύο εξεταζόμενα επίπεδα εκπαίδευσης.

Όπως προκύπτει από τα αριθμητικά στοιχεία, κατά την υπό εξέταση περίοδο, έξι ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα κατέγραψαν αύξηση άνω των 5 ποσοστιαίων μονάδων στο ποσοστό των μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που μαθαίνουν ισπανικά. Η αύξηση ήταν πιο αξιοσημείωτη στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στη Γαλλία: 17,6 ποσοστιαίες μονάδες. Η Πολωνία σημείωσε τη δεύτερη μεγαλύτερη αύξηση, κατά 11,9 ποσοστιαίες μονάδες, στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Οι αυξήσεις των υπόλοιπων τεσσάρων εκπαιδευτικών συστημάτων (τη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου, της Ιρλανδίας, της Μάλτας και της Αυστρίας) κυμάνθηκαν μεταξύ 5 και 7 ποσοστιαίων μονάδων.

Σε δύο χώρες (Κύπρος και Πορτογαλία), το ποσοστό των μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που μαθαίνουν ισπανικά μειώθηκε κατά περισσότερο από 5 ποσοστιαίες μονάδες μεταξύ 2013 και 2020. Στην Κύπρο, η μείωση σημειώθηκε στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (14,7 ποσοστιαίες μονάδες) και στην Πορτογαλία σημειώθηκε στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (5,3 ποσοστιαίες μονάδες).



Σχήμα 33 Σχήμα C15: Τάσεις του ποσοστού των μαθητών που μαθαίνουν ισπανικά στη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2–3), 2013 και 2020

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός δείχνει μεταβολή σε οποιοδήποτε επίπεδο εκπαίδευσης (ISCED 2 ή γενική ISCED 3). Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1) δεν λαμβάνεται υπόψη, καθώς σε αυτό το επίπεδο τα ισπανικά σπάνια διδάσκονται.

Οι ειδικές ανά χώρα σημειώσεις αναφέρονται σε διαλείμματα χρονολογικών σειρών μόνο εάν σημειώθηκαν το 2013 ή το 2020. Τα διαλείμματα των χρονολογιών μεταξύ αυτών των δύο ετών αναφοράς, τα οποία μπορεί να έχουν συμβεί σε ορισμένες χώρες, δεν αναφέρονται.

Τα δεδομένα ανά επίπεδο ISCED (ISCED 2 και ISCED 3) είναι διαθέσιμα στο παράρτημα 1. Για μεθοδολογικές σημειώσεις σχετικά με τα δεδομένα, βλ. https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uoe_enr_esms_an6.xlsx (2020) και https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uoe_enr_esms_an4.xlsx (2013). Για πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της συλλογής στοιχείων Eurostat/UOE, βλ. την εισαγωγή στο κεφάλαιο Γ (τμήμα I).

Για τον ορισμό της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE fr) και Δανία: τα δεδομένα πηγής για την ISCED 2 (2013 και 2020) επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»). Ως εκ τούτου, ο αριθμός δεν λαμβάνει υπόψη το ISCED 2.

Βέλγιο (BE de), Αλβανία, Ελβετία, Μαυροβούνιο και Türkiye: οι χώρες αυτές δεν καλύπτονται από τη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01].

ΓΕΡΜΑΝΙΑ: τα δεδομένα πηγής του 2013 (και τα δύο επίπεδα που καλύπτονται από το σχήμα) και τα δεδομένα πηγής για το 2020 (ISCED 2) επισημάνθηκαν ως «ο ορισμός διαφέρει, βλ. μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στους συνδέσμους που παρέχονται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

Η Ισπανία: τα δεδομένα πηγής (τόσο τα καλυπτόμενα επίπεδα όσο και τα δύο έτη αναφοράς) επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλαδή «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»).

Η Ελλάδα: τα δεδομένα πηγής για το 2020 για τη γενική ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «ο ορισμός διαφέρει, βλ. μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

ΟΥΓΓΑΡΙΑ: τα δεδομένα πηγής για το 2020 για τη γενική ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «διακοπή στις χρονοσειρές» και «ο ορισμός διαφέρει, βλ. μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

Η Ισλανδία: το έτος αναφοράς για τα στοιχεία της ISCED 3 είναι το 2019 αντί του 2020 (δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2020 για την ISCED 3).

Βοσνία-Ερζεγοβίνη: τα στοιχεία δεν είναι διαθέσιμα για το 2013.

Βόρεια Μακεδονία: δεν είναι διαθέσιμη η κατανομή μεταξύ της γενικής ISCED 3 και της επαγγελματικής ISCED 3. Τα στοιχεία της ISCED 3 που τροφοδοτούν τον αριθμό καλύπτουν τόσο τη γενική εκπαίδευση όσο και την επαγγελματική εκπαίδευση.

ΝΟΡΒΗΓΙΑ: τα δεδομένα πηγής του 2013 για τη γενική ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»). Ως εκ τούτου, ο αριθμός δεν λαμβάνει υπόψη τη γενική ISCED 3.

ΗΣερβία: η χώρα αυτή περιλαμβάνεται στη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01], αλλά δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΟΥ ΜΑΘΑΪΝΟΥΝ ΑΓΓΛΙΚΑ ΕΊΝΑΙ ΣΥΝΗΘΩΣ ΥΨΗΛΟΤΕΡΟ ΣΤΗ ΓΕΝΙΚΉ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΪΔΕΥΣΗ ΑΠ' ΟΤΙ ΣΤΙΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΈΣ ΟΔΟΎΣ.

Στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση διακρίνονται δύο κύριοι τύποι προγραμμάτων: γενική και επαγγελματική. Όπως συζητήθηκε προηγουμένως (βλέπε γράφημα Γ5 και σχετική ανάλυση), σχεδόν οι μισοί φοιτητές της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης συμμετέχουν σε επαγγελματικό πρόγραμμα. Οι φοιτητές γενικά και τα επαγγελματικά προγράμματα ακολουθούν συνήθως αρκετά διαφορετικά προγράμματα σπουδών. Ως εκ τούτου, αξίζει να εξεταστεί αν υπάρχουν διαφορές στις ξένες γλώσσες που μαθαίνουν.

Σε όλες σχεδόν τις χώρες που καλύπτονται από την παρούσα έκθεση, η πιο μαθημένη ξένη γλώσσα στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι η αγγλική (βλ. στοιχεία σχετικά με το σχήμα Γ8 στο παράρτημα 1). Αυτό ισχύει τόσο για τα γενικά προγράμματα ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης όσο και για τα προγράμματα ανώτερης δευτεροβάθμιας επαγγελματικής⁵⁵ εκπαίδευσης.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η αγγλική είναι η πιο μαθημένη ξένη γλώσσα σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες, το διάγραμμα C16 επικεντρώνεται στη διαφορά στο ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν αγγλικά στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και στην επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

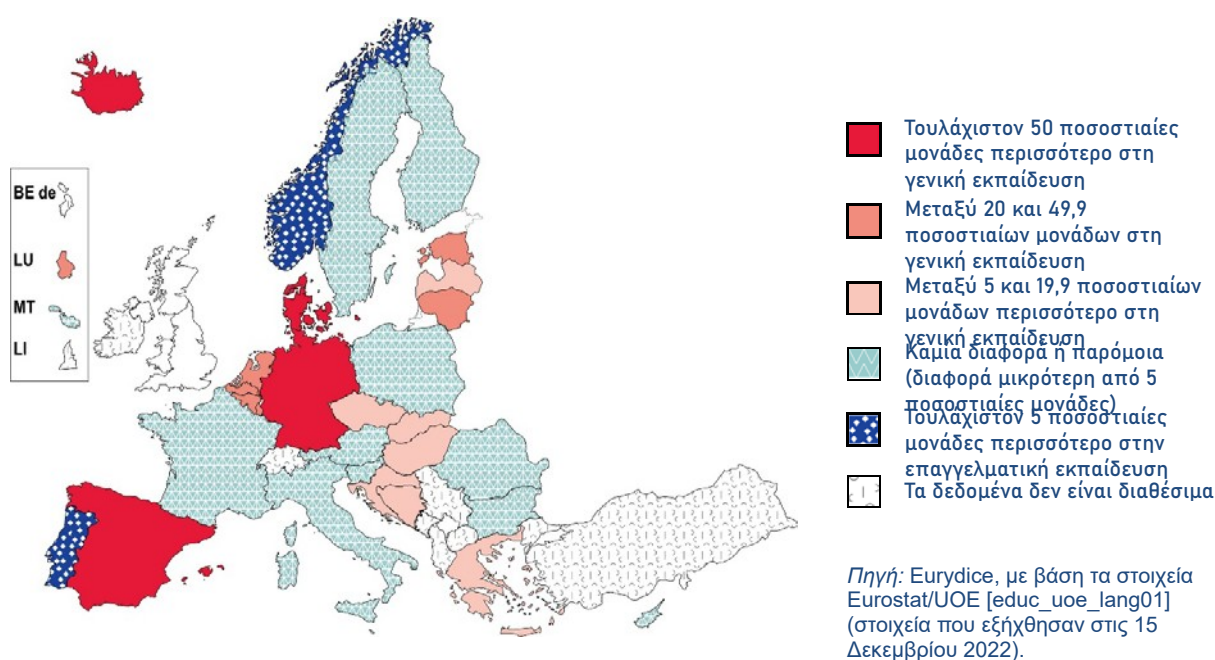
Σε επίπεδο ΕΕ, το 95,7 % των σπουδαστών της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και το 79,2 % των σπουδαστών σε επαγγελματικές οδούς μαθαίνουν αγγλικά (βλ. παράρτημα 1).

55 Το σχήμα Γ8, το οποίο εμφανίζει τις περισσότερες ξένες γλώσσες που μαθαίνουν οι σπουδαστές, αναφέρεται στην πρωτοβάθμια, κατώτερη δευτεροβάθμια και γενική και επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (συγκεντρωτικά δεδομένα). Χωριστά στοιχεία για τη γενική και την επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της Eurostat (κωδικός δεδομένων: [educ_uoe_lang01]).

Αρκετές ευρωπαϊκές χώρες καταγράφουν σημαντικά υψηλότερα ποσοστά μαθητών που μαθαίνουν αγγλικά στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση απ' ό,τι σε επαγγελματικές οδούς. Η διαφορά είναι ιδιαίτερα σημαντική — τουλάχιστον 50 ποσοστιαίες μονάδες περισσότερο στη γενική εκπαίδευση — στη Δανία, τη Γερμανία, την Ισπανία και την Ισλανδία. Μεταξύ αυτών των χωρών, η Δανία καταγράφει το μεγαλύτερο χάσμα μεταξύ φοιτητών σε διαφορετικές οδούς: Το 78,0 % των μαθητών της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μαθαίνουν αγγλικά, αλλά μόνο το 15,4 % των μαθητών σε επαγγελματικές οδούς το πράττουν (διαφορά 62,6 ποσοστιαίων μονάδων). Πρόσθετα εκπαιδευτικά συστήματα που καταγράφουν σημαντικές διαφορές μεταξύ της γενικής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής εκπαίδευσης (20 έως 43 ποσοστιαίες μονάδες) είναι οι γαλλικές και φλαμανδικές κοινότητες του Βελγίου, της Εσθονίας, της Λιθουανίας, του Λουξεμβούργου και των Κάτω Χωρών. Στα περισσότερα από αυτά τα εκπαιδευτικά συστήματα, οι σπουδαστές ΕΕΚ πρέπει να μαθαίνουν ξένες γλώσσες για λιγότερο αριθμό ετών από τους σπουδαστές της γενικής εκπαίδευσης (βλέπε γράφημα Β5).

Αντίθετα, ίσα ή παρόμοια ποσοστά φοιτητών (δηλαδή καμία διαφορά ή διαφορά μικρότερη από 5 ποσοστιαίες μονάδες) μαθαίνουν αγγλικά στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια και επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στη Βουλγαρία, τη Γαλλία, την Ιταλία, την Κύπρο, τη Μάλτα, την Αυστρία, την Πολωνία, τη Ρουμανία, τη Σλοβενία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία.

Τα ποσοστά των σπουδαστών επαγγελματικής εκπαίδευσης που μαθαίνουν αγγλικά είναι τουλάχιστον 5 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερα από ό,τι στη γενική εκπαίδευση μόνο σε δύο χώρες: Πορτογαλία και Νορβηγία (11,3 και 7,3 ποσοστιαίες μονάδες, αντίστοιχα).



Σχήμα 34 Σχήμα Γ16: Διαφορές στα ποσοστά των μαθητών που μαθαίνουν αγγλικά στη γενική και επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 3), 2020

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός δείχνει τη διαφορά μεταξύ των ποσοστών των μαθητών που μαθαίνουν αγγλικά στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και της επαγγελματικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 3).

Τα στοιχεία είναι διαθέσιμα στο παράρτημα 1. Για μεθοδολογικές σημειώσεις που σχετίζονται με τα δεδομένα, βλ. https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uoe_enr_esms_an6.xlsx.

Για πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της συλλογής στοιχείων Eurostat/UE, βλ. την εισαγωγή στο κεφάλαιο Γ (τμήμα Ι).

Για τον ορισμό της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE de), Αλβανία, Ελβετία, Μαυροβούνιο και Türkiye: οι χώρες αυτές δεν καλύπτονται από τη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01].

ΙΡΛΑΝΔΙΑ: τα αρχικά δεδομένα επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»).

Η Ελλάδα: τα αρχικά δεδομένα για τη γενική ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «ο ορισμός διαφέρει, βλέπε μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

ΟΥΓΓΑΡΙΑ: τα αρχικά δεδομένα για τη γενική και επαγγελματική ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «διακοπή στις χρονοσειρές» και «ο ορισμός διαφέρει, βλέπε μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, παρακαλείσθε να ανατρέξετε στον σύνδεσμο που παρέχεται στις επεξηγηματικές σημειώσεις.

Η Μάλτα: Τα αγγλικά είναι επίσημη γλώσσα παράλληλα με τα μαλτέζικα, αλλά για τους σκοπούς των στατιστικών εκπαίδευσης υπολογίζεται ως ξένη γλώσσα.

Η Ισλανδία: το έτος αναφοράς για τα στοιχεία είναι το 2019 (δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2020).

Λίχτενσταϊν: τα δεδομένα πηγής για την επαγγελματική ISCED 3 επισημάνθηκαν ως «άνευ αντικειμένου» (δηλ. «ελλείπουσα τιμή· τα δεδομένα δεν μπορούν να υπάρχουν»).

Βόρεια Μακεδονία: δεν είναι διαθέσιμη η κατανομή μεταξύ της γενικής ISCED 3 και της επαγγελματικής ISCED 3.

Η Σερβία: η χώρα αυτή περιλαμβάνεται στη συλλογή στοιχείων Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01], αλλά δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ

ΤΜΗΜΑ Ι — ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Οι εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν βασικό ρόλο στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μαθητών σε ξένες γλώσσες. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να εξεταστούν τα προσόντα τους, ο βαθμός εξειδίκευσης του αντικειμένου τους και οι ευκαιρίες κατάρτισης που διαθέτουν.

Ο πρώτος δείκτης στην παρούσα ενότητα διερευνά το βαθμό εξειδίκευσης των ατόμων που διδάσκουν ξένες γλώσσες στα γενικά σχολεία (βλέπε γράφημα Δ1). Ο δεύτερος δείκτης επικεντρώνεται, ειδικότερα, στους εκπαιδευτικούς που παρέχουν CLIL και εξετάζει τα προσόντα τους (βλέπε γράφημα Δ2). Ο τρίτος δείκτης περιγράφει την κατάρτιση που λαμβάνουν οι εκπαιδευτικοί για να διδάξουν σε πολύγλωσσα περιβάλλοντα (βλέπε γράφημα Δ3). Ο τέταρτος και τελικός δείκτης εξετάζει την παρουσία δραστηριοτήτων συνεχούς επαγγελματικής εξέλιξης (CPD) που συνδέονται με την έννοια της «γλώσσας ευαισθητοποίησης στα σχολεία» (βλέπε γράφημα Δ4).

Οι περισσότεροι από τους δείκτες της παρούσας ενότητας βασίζονται σε δεδομένα που συλλέγονται μέσω του δικτύου Eurydice, τα οποία καλύπτουν 39 εκπαιδευτικά συστήματα σε 37⁵⁶ χώρες. Ο τρίτος δείκτης χρησιμοποιεί διαφορετική πηγή δεδομένων, δηλαδή στοιχεία από τη Διεθνή Έρευνα για τη Διδασκαλία και τη Μάθηση (TALIS) 2018. Ο δείκτης αυτός καλύπτει λιγότερες χώρες από τους δείκτες που βασίζονται στα στοιχεία της Ευρυδικής⁵⁷.

ΣΕ ΌΛΗ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ, ΟΙ ΓΕΝΙΚΟΪ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΪ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΪ ΜΟΙΡΑΖΟΝΤΑΙ ΤΗΝ ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Οι εκπαιδευτικοί που παρέχουν διδασκαλία ξένων γλωσσών μπορούν να έχουν διαφορετικά προφίλ όσον αφορά την εξειδίκευσή τους. Μπορούν να έχουν τα προσόντα για να διδάξουν όλα (ή σχεδόν όλα) τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών, ή μπορούν να ειδικευτούν στη διδασκαλία ενός περιορισμένου αριθμού θεμάτων (γενικά έως και τρία μαθήματα). Οι εκπαιδευτικοί της πρώτης κατηγορίας ορίζονται στην παρούσα έκθεση ως «καθηγητές γενικιστών», ενώ εκείνοι της δεύτερης κατηγορίας θεωρούνται «ειδικοί δάσκαλοι». Οι γενικοί δάσκαλοι μπορούν επίσης να αναφέρονται ως «καθηγητές τάξης», καθώς είναι υπεύθυνοι για μια συγκεκριμένη ομάδα μαθητών σε ένα σχολείο.

Με βάση το περιεχόμενο των συστάσεων των ανωτάτων (εκπαιδευτικών) αρχών, στο διάγραμμα Δ1 εξετάζεται ο βαθμός εξειδίκευσης των καθηγητών ξένων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Ο αριθμός αυτός υπογραμμίζει τρεις προσεγγίσεις, καθεμία από τις οποίες βρίσκεται στο ένα τρίτο περίπου των εκπαιδευτικών συστημάτων με συστάσεις ανώτατου επιπέδου σχετικά με το βαθμό εξειδίκευσης των καθηγητών ξένων γλωσσών. Σε 14 εκπαιδευτικά συστήματα, η ευθύνη για τη διδασκαλία ξένων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση ανατίθεται σε ειδικευμένους εκπαιδευτικούς (μόνο). Μια αντίθετη προσέγγιση, η οποία εφαρμόζεται σε 11 εκπαιδευτικά συστήματα, περιλαμβάνει την ανάθεση αυτής της ευθύνης σε γενικούς εκπαιδευτικούς. Στα υπόλοιπα εκπαιδευτικά συστήματα με σχετικές συστάσεις ανώτατου επιπέδου (10 εκπαιδευτικά συστήματα), τόσο οι ειδικευμένοι εκπαιδευτικοί όσο και οι καθηγητές γενικών μπορούν να διδάσκουν ξένες γλώσσες στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Όταν οι συστάσεις ανώτατου επιπέδου αναφέρονται τόσο σε γενικούς εκπαιδευτικούς όσο και σε εξειδικευμένους εκπαιδευτικούς, μερικές φορές δεν παρέχουν περαιτέρω προδιαγραφές. Αυτό σημαίνει ότι οι γενικοί δάσκαλοι και οι ειδικοί σε θέματα μπορούν να διδάσκουν εναλλάξ ξένες γλώσσες, ανάλογα, για παράδειγμα, με τις ξένες γλωσσικές δεξιότητες των μεμονωμένων καθηγητών γενικών. Σε ορισμένες χώρες,

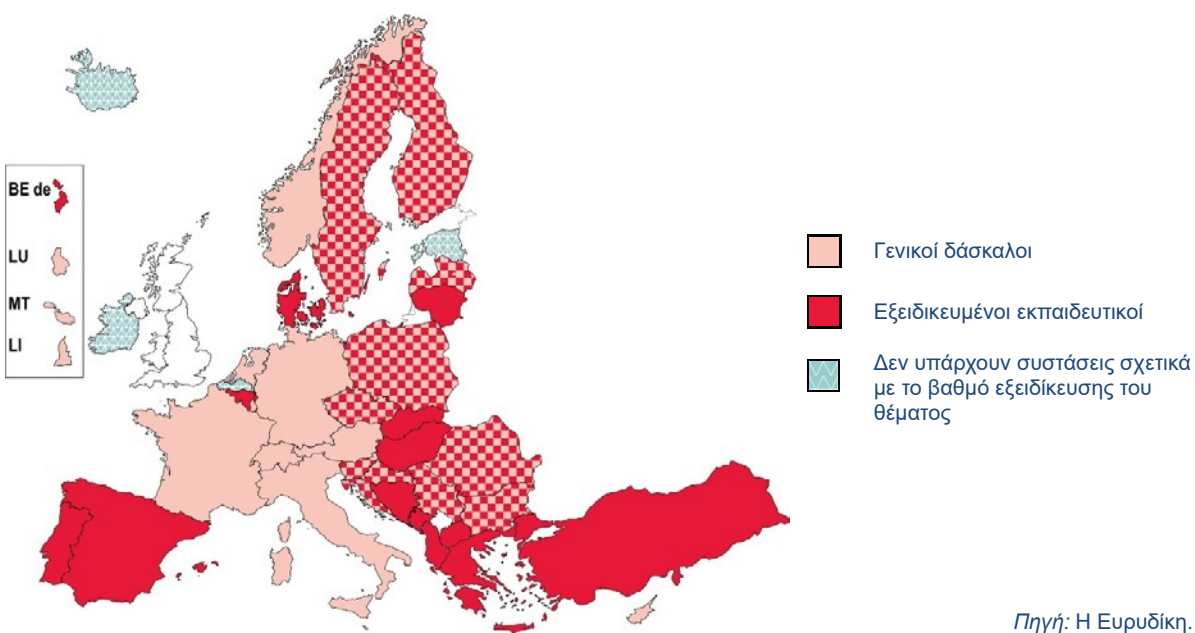
56 Για λεπτομέρειες σχετικά με την κάλυψη της παρούσας έκθεσης ανά χώρα, βλ. την εισαγωγή στην έκθεση.

57 Για λεπτομέρειες σχετικά με το TALIS και την κάλυψη ανά χώρα, βλ. την ενότητα «Στατιστικές βάσεις δεδομένων και ορολογία».

ωστόσο, τα επίσημα έγγραφα περιλαμβάνουν περαιτέρω κατευθυντήριες γραμμές ή απαιτήσεις. Για παράδειγμα, στην Πολωνία, τόσο οι γενικοί όσο και οι ειδικευμένοι εκπαιδευτικοί μπορούν να διδάσκουν ξένες γλώσσες κατά τα πρώτα 3 έτη της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά από το τέταρτο έτος και μετά η ευθύνη ανατίθεται σε ειδικούς. Στη Σουηδία, οι γενικοί εκπαιδευτικοί αναμένεται να διδάξουν το θέμα «Αγγλικά», ενώ οι ειδικευμένοι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να διδάσκουν το θέμα «Σύγχρονη γλώσσα», το οποίο περιλαμβάνει ξένες γλώσσες εκτός της αγγλικής. Άλλες προδιαγραφές αναφέρονται στην εκπαίδευση που θα πρέπει να ολοκληρώσουν οι γενικοί εκπαιδευτικοί προκειμένου να διδάξουν ξένες γλώσσες. Στη Βουλγαρία και τη Σλοβενία, για παράδειγμα, οι γενικοί δάσκαλοι μπορούν να διδάσκουν ξένες γλώσσες στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση μαζί με ειδικούς σε θέματα, αλλά πρέπει να ολοκληρώσουν ένα συμπληρωματικό πρόγραμμα γλωσσικών σπουδών.

Στις χώρες όπου εξειδικευμένοι εκπαιδευτικοί διδάσκουν ξένες γλώσσες στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, συνήθως άλλοι τομείς σπουδών διδάσκονται από ειδικούς σε θέματα. Οι πιο χαρακτηριστικοί τομείς — εκτός από τις ξένες γλώσσες — είναι η φυσική αγωγή, η μουσική και οι τέχνες (και η θρησκεία, η ηθική και η τεχνολογία της πληροφορίας και των επικοινωνιών, όταν το πρόγραμμα σπουδών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης περιλαμβάνει αυτά τα θέματα). Οι εξαιρέσεις από αυτή την άποψη είναι η Πορτογαλία, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη και η Σερβία, όπου οι ξένες γλώσσες είναι ο μόνος τομέας της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που διδάσκεται από εξειδικευμένους εκπαιδευτικούς.

Δεν υπάρχουν συστάσεις ανώτατου επιπέδου σχετικά με το βαθμό εξειδίκευσης των καθηγητών ξένων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση μόνο σε τέσσερα εκπαιδευτικά συστήματα: η Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου, της Εσθονίας, της Ιρλανδίας και της Ισλανδίας. Στην Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου και της Ισλανδίας, οι γενικοί δάσκαλοι διδάσκουν συνήθως ξένες γλώσσες σε αυτό το επίπεδο εκπαίδευσης.



Πηγή: Η Ευρυδίκη.

Σχήμα 35 Σχήμα Δ1: Βαθμός εξειδίκευσης των καθηγητών ξένων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1), 2021/2022

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός δείχνει τον βαθμό εξειδίκευσης των καθηγητών ξένων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, όπως ορίζεται στις συστάσεις των ανωτάτων (εκπαιδευτικών) αρχών.

Μόνο η γενική γενική εκπαίδευση καλύπτεται από τον αριθμό (δηλ. δεν λαμβάνονται υπόψη ειδικές τάξεις με εκτεταμένη διδασκαλία ξένων γλωσσών).

Για τους ορισμούς της «ξένης γλώσσας», του «γενικού εκπαιδευτικού», της «διεθνούς τυποποιημένης ταξινόμησης της εκπαίδευσης (ISCED)», του «ειδικού εκπαιδευτικού» και της «αρχής υψηλού επιπέδου (εκπαίδευσης)», βλέπε το

γλωσσάριο.

Ειδική ανά χώρα σημείωση

ΔΑΝΙΑ: εκπαιδευτικοί που έχουν τα προσόντα να διδάσκουν σε μονοδομή δημοτικά σχολεία (Folkeskolen· ISCED 1 και 2) θα πρέπει να είναι σε θέση να παραδώσει οποιοδήποτε θέμα. Ωστόσο, παράλληλα με το γενικό προφίλ τους, οι υποψήφιοι δάσκαλοι Folkeskolen πρέπει να ειδικεύονται σε περιορισμένο αριθμό θεμάτων (γενικά δύο ή τρία μαθήματα). Ο νόμος Folkeskole ορίζει ότι, κατ' αρχήν, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να διδάσκουν τα μαθήματα στα οποία έχουν ειδικευτεί. Ως εκ τούτου, ο αριθμός αναφέρεται σε «ειδικούς εκπαιδευτικούς».

Καθώς οι μαθητές προχωρούν προς υψηλότερους βαθμούς, η εικόνα που παρουσιάζεται στο σχήμα Δ1 αλλάζει. Στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σχεδόν σε όλες τις χώρες με συστάσεις υψηλού επιπέδου σχετικά με το βαθμό εξειδίκευσης των καθηγητών ξένων γλωσσών, μόνο οι ειδικοί σε θέματα θα πρέπει να διδάσκουν ξένες γλώσσες. Οι εξαιρέσεις είναι η Κροατία και η Λετονία, όπου μπορούν να συμμετέχουν τόσο γενικοί όσο και ειδικευμένοι εκπαιδευτικοί· και τη Νορβηγία, όπου η ευθύνη ανατίθεται σε γενικούς εκπαιδευτικούς. Στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σε ολόκληρη την Ευρώπη, μόνο εξειδικευμένοι εκπαιδευτικοί διδάσκουν ξένες γλώσσες.

ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΠΟΥ ΠΑΡΈΧΟΥΝ CLIL ΣΥΝΉΘΩΣ ΠΡΈΠΕΙ ΝΑ ΑΠΟΔΕΪΞΟΥΝ ΤΙΣ ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

Οι περισσότερες χώρες διαθέτουν δίγλωσση εκπαίδευση ή εκπαίδευση εμβάπτισης, όπου τουλάχιστον ορισμένα μαθήματα — για παράδειγμα, τα μαθηματικά, η γεωγραφία και οι φυσικές επιστήμες — διδάσκονται σε ξένη γλώσσα (βλέπε σχήμα Β12). Στην παρούσα έκθεση, αυτό το είδος διάταξης αναφέρεται ως «CLIL τύπου Α» (βλ. γλωσσάριο).

Ιδανικά, για να διδάξουν ένα μάθημα σε μια ξένη γλώσσα, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να έχουν πολύ καλή γνώση τόσο του θέματος όσο και της γλώσσας στην οποία διδάσκονται. Επιπλέον, θα πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με τις απαιτήσεις της μεθοδολογίας CLIL.

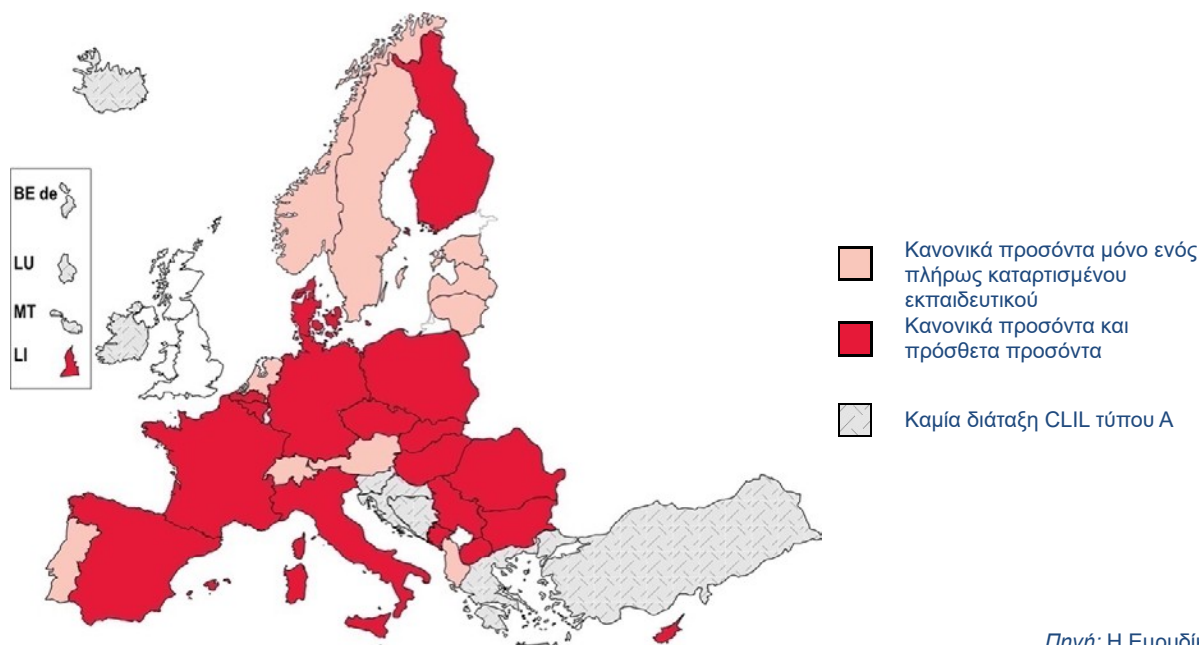
Στο γράφημα Δ2 συνοψίζονται οι απαιτήσεις που έχουν τεθεί από τις ανώτατες (εκπαιδευτικές) αρχές για τους εκπαιδευτικούς που παρέχουν προγράμματα CLIL τύπου Α. Δείχνει ότι στα δύο τρίτα περίπου των εκπαιδευτικών συστημάτων με προγράμματα CLIL τύπου Α (19 από τα 29 συστήματα), οι κανονισμοί αναφέρονται σε συγκεκριμένα (πρόσθετα) προσόντα. Στο ένα τρίτο περίπου των συστημάτων με προγράμματα CLIL τύπου Α (10 εκπαιδευτικά συστήματα), δεν υπάρχουν ειδικές απαιτήσεις ανώτατου επιπέδου για τους εκπαιδευτικούς πέραν των κανονικών προσόντων διδασκαλίας.

Στην πλειονότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων με κανονισμούς που αναφέρονται σε ειδικά προσόντα για την παροχή CLIL, οι απαιτήσεις που ορίζονται ισχύουν για τους εκπαιδευτικούς που δεν είναι κάτοχοι ακαδημαϊκού πτυχίου στην ξένη γλώσσα-στόχο. Οι εκπαιδευτικοί αυτοί πρέπει συνήθως να αποδείξουν ότι έχουν επαρκή γνώση της εν λόγω γλώσσας. Η ελάχιστη απαιτούμενη γλωσσική επάρκεια αντιστοιχεί συνήθως είτε στο επίπεδο Β2 είτε στο επίπεδο Γ1 του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες (ΚΕΠΑ) του Συμβουλίου της⁵⁸Ευρώπης. Ανάλογα με τη χώρα, διάφορα είδη πιστοποιητικών ή διπλωμάτων γίνονται δεκτά ως απόδειξη επάρκειας ξένων γλωσσών (π.χ. το πιστοποιητικό Cambridge English στη Δανία ή η κρατική εξέταση γλωσσών στη Σλοβακία).

Σε περιορισμένο αριθμό χωρών, οι απαιτήσεις υπερβαίνουν τη γνώση της ξένης γλώσσας-στόχου. Για παράδειγμα, στη Γαλλία οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί CLIL χρειάζονται ένα προσόν που αποδεικνύει τόσο την ικανότητά τους να χρησιμοποιούν την ξένη γλώσσα-στόχο όσο και την κατανόηση των ιδιαιτεροτήτων της διδασκαλίας CLIL. Στην Ισπανία, σε ορισμένες αυτόνομες κοινότητες, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να συμμετέχουν σε μαθήματα κατάρτισης σχετικά με τη μεθοδολογία CLIL. Παρόμοια απαίτηση ισχύει στην Ιταλία, όπου η κατάρτιση μεθοδολογίας CLIL μπορεί να ολοκληρωθεί είτε στο πλαίσιο της αρχικής εκπαίδευσης εκπαιδευτικών (ITE) (60 μονάδες του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς και Συσσωρεύσης Ακαδημαϊκών Μονάδων (ECTS)) είτε ως μέρος της CPD (20 μονάδες ECTS).

58 Για λεπτομέρειες σχετικά με το ΚΕΠΑ, βλ. τον ιστότοπο του Συμβουλίου της Ευρώπης (<https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages>).

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι όταν οι κανονισμοί ανώτατου επιπέδου δεν καθορίζουν πρόσθετες απαιτήσεις για την παροχή CLIL, οι εκπαιδευτικοί ενδέχεται να χρειαστεί να αποδείξουν τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους στον τομέα. Πράγματι, ανάλογα με την κατανομή των αρμοδιοτήτων για την πρόσληψη εκπαιδευτικών, μπορούν να καθοριστούν ειδικές απαιτήσεις σε επίπεδα χαμηλότερα από το υψηλότερο επίπεδο λήψης αποφάσεων, για παράδειγμα, από τις περιφερειακές αρχές ή από τα σχολεία.



Σχήμα 36 Σχήμα Δ2: Προσόντα που απαιτούνται για την εργασία σε σχολεία που παρέχουν διδασκαλία CLIL τύπου A στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2021/2022

Είδος των απαιτούμενων πρόσθετων προσόντων

Τα προσόντα που αποκτήθηκαν στη γλώσσα-στόχο· ή

Γίνε fr — Πιστοποιητικό (που απονέμεται βάσει εξέτασης) που αποδεικνύει την άριστη γνώση της γλώσσας-στόχου.

Γνωρίστε το Πιστοποιητικό επάρκειας στη γλώσσα-στόχο σε ελάχιστο επίπεδο ΚΕΠΑ C1.

BG Πιστοποιητικό επάρκειας στη γλώσσα-στόχο σε ελάχιστο επίπεδο ΚΕΠΑ B2 (ισχύει μόνο για εκπαιδευτικούς που δεν είναι κάτοχοι ακαδημαϊκού πτυχίου στη γλώσσα-στόχο).

CZ Γνώση της γλώσσας-στόχου σε επίπεδο C1 τουλάχιστον ΚΕΠΑ (ισχύει μόνο για εκπαιδευτικούς που δεν είναι κάτοχοι ακαδημαϊκού πτυχίου στη γλώσσα-στόχο).

Πτυχίο στη γλώσσα-στόχο· ή

DK — Πιστοποιητικό Cambridge English· ή

— Απόδειξη της γραπτής και προφορικής επάρκειας στη γλώσσα-στόχο (π.χ. ολοκλήρωση μη γλωσσικών σπουδών σε βρετανικό ή αμερικανικό πανεπιστήμιο).

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙ Απόδειξη επάρκειας στη γλώσσα-στόχο συνήθως σε επίπεδο C1 τουλάχιστον ΚΕΠΑ (ισχύει μόνο για Α ΚΟΝΤΑ ΣΕ: εκπαιδευτικούς που δεν είναι κάτοχοι ακαδημαϊκού πτυχίου στη γλώσσα-στόχο).

ΙΣ Πιστοποιητικό ή/και εξέταση που αποδεικνύει την άριστη γνώση της γλώσσας-στόχου (απαιτείται στις περισσότερες αυτόνομες κοινότητες). Το ελάχιστο απαιτούμενο επίπεδο είναι συνήθως το επίπεδο B2 του

ΚΕΠΑ, αλλά υπάρχει κάποια διαφοροποίηση μεταξύ των αυτόνομων κοινοτήτων (π.χ. η Αραγονία, η Ναβάρρα, η Μαδρίτη και η Βαλένθια απαιτούν επίπεδο C1) του ΚΕΠΑ. Επιπλέον, ορισμένες αυτόνομες κοινότητες (π.χ. η Ναβάρρα και η Μαδρίτη) απαιτούν την πιστοποίηση γλωσσικών ικανοτήτων (acreditación/habilitación en lenguas extranjeras) που εκδίδεται από επίσημες σχολές γλωσσών (Escuelas Oficiales de Idiomas) ή από άλλα επίσημα ιδρύματα. Ορισμένες άλλες αυτόνομες κοινότητες (π.χ. Cataluña και Extremadura) απαιτούν ειδική κατάρτιση στη μεθοδολογία CLIL.

Τα παρακάτω είναι παραδείγματα των απαιτήσεων σε δύο αυτόνομες κοινότητες.

— Καταλονία: οι εκπαιδευτικοί πρέπει να διαθέτουν επαρκή γνώση της γλώσσας-στόχου σε επίπεδο B2 τουλάχιστον ΚΕΠΑ και να έχουν παρακολουθήσει 90 ώρες κατάρτισης στη μεθοδολογία CLIL.

— Extremadura: οι εκπαιδευτικοί πρέπει να λαμβάνουν ειδική διαπίστευση στην εκπαίδευση CLIL, η οποία περιλαμβάνει επάρκεια στη γλώσσα-στόχο σε ελάχιστο επίπεδο B2 του ΚΕΠΑ και να διαθέτουν είτε τουλάχιστον ένα έτος προηγούμενης εμπειρίας στο CLIL είτε τουλάχιστον 50 ώρες ειδικής κατάρτισης στη μεθοδολογία CLIL σε επίσημο κέντρο κατάρτισης εκπαιδευτικών.

FR — Προσόντα που αποδεικνύουν την ικανότητα των εκπαιδευτικών να χρησιμοποιούν τη γλώσσα-στόχο στο πλαίσιο του προς διδασκαλία αντικειμένου (επεξήγηση σε επίπεδο B2) τουλάχιστον ΚΕΠΑ και κατανόηση των ιδιαιτεροτήτων της διδασκαλίας CLIL.

— Για τα διεθνή τμήματα, οι εκπαιδευτικοί πρέπει επίσης να μιλούν τις δύο γλώσσες του τμήματος ως φυσικοί ομιλητές.

— Πιστοποιητικό επάρκειας στη γλώσσα-στόχο σε ελάχιστο επίπεδο ΚΕΠΑ C1· και

TO Την ολοκλήρωση ενός τριετούς πανεπιστημιακού κύκλου σπουδών στη μεθοδολογία CLIL (60 μονάδες ECTS) που μπορεί να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο του ITE· ή

— Η ολοκλήρωση ενός μαθήματος στη μεθοδολογία CLIL (20 μονάδες ECTS) που μπορεί να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο της ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης των εκπαιδευτικών.

ΥΓΕΙΑ Ολοκλήρωση εντατικού κύκλου μαθημάτων ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης με έμφαση στη μεθοδολογία CLIL.

ΜΟΤΟΣΥΚΛ
ΕΤΑ Πιστοποιητικό επάρκειας της γλώσσας-στόχου σε επίπεδο C1 τουλάχιστον ΚΕΠΑ (ισχύει μόνο για εκπαιδευτικούς που δεν είναι κάτοχοι ακαδημαϊκού πτυχίου στη γλώσσα-στόχο).

Πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που χορηγείται σε χώρα όπου η γλώσσα-στόχος είναι επίσημη γλώσσα· ή

PL — Πιστοποιητικό επάρκειας στη γλώσσα-στόχο σε ελάχιστο επίπεδο ΚΕΠΑ B2· ή

— Πιστοποιητικό επάρκειας της γλώσσας-στόχου σε επίπεδο αναγνωρισμένο ως ισοδύναμο με το επίπεδο B2 του ΚΕΠΑ (ισχύει μόνο για εκπαιδευτικούς που δεν είναι κάτοχοι ακαδημαϊκού πτυχίου στη γλώσσα-στόχο).

PΩ Πιστοποιητικό επάρκειας στη γλώσσα-στόχο σε ελάχιστο επίπεδο ΚΕΠΑ B2.

SK Πέρασμα της Κρατικής Εξέτασης Γλωσσών στη γλώσσα-στόχο (ισχύει μόνο για εκπαιδευτικούς που δεν είναι κάτοχοι ακαδημαϊκού πτυχίου στη γλώσσα-στόχο).

— Προσόντα επίσημης γλώσσας· ή

ΦΙ — Ολοκλήρωση σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στη γλώσσα-στόχο· ή

— Ολοκλήρωση της ITE σε χώρα όπου η γλώσσα-στόχος είναι επίσημη γλώσσα.

ΜΟΤΟΣΥΚΛ
ΕΤΑ Πιστοποιητικό επάρκειας τουλάχιστον C1 του ΚΕΠΑ (ισχύει μόνο για εκπαιδευτικούς που δεν είναι κάτοχοι ακαδημαϊκού πτυχίου στη γλώσσα-στόχο).

— Γνώση της αγγλικής γλώσσας σε ελάχιστο επίπεδο ΚΕΠΑ B2· και

ΕΓΩ — Εκπαίδευση σε CLIL (αρχικά 20 ενότητες· μειώνεται σε 10 ενότητες).

ΜΚ Πιστοποιητικό επάρκειας στη γλώσσα-στόχο (ισχύει μόνο για το CLIL που περιλαμβάνει τα γαλλικά).

- Πιστοποιητικό επάρκειας στη γλώσσα-στόχο τουλάχιστον επιπέδου B2 του ΚΕΠΑ, με απαίτηση επίτευξης του επιπέδου C1 του ΚΕΠΑ εντός πέντε ετών μέσω της CPD⁵⁹ ή
- RS Άλλα πιστοποιητικά ή διπλώματα που αποδεικνύουν την επάρκεια της γλώσσας-στόχου (με το δίπλωμα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης το χαμηλότερο δυνατό επίπεδο απόδειξης γλωσσικής επάρκειας)⁶⁰ ή
- Πιστοποιητικό επάρκειας τουλάχιστον B1 του ΚΕΠΑ για όσους διδάσκουν παράλληλα με ειδικευμένο καθηγητή ξένων γλωσσών (ισχύει μόνο για εκπαιδευτικούς που δεν είναι κάτοχοι ακαδημαϊκού πτυχίου στη γλώσσα-στόχο).

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός δείχνει τα προσόντα που απαιτούνται από τις αρχές ανώτατου επιπέδου (εκπαίδευση) για να εργαστούν σε σχολεία που παρέχουν εκπαίδευση τύπου Α. Οι απαιτήσεις που εμφανίζονται καλύπτουν τουλάχιστον ένα επίπεδο εκπαίδευσης στο εύρος ISCED 1-3.

Στον αριθμό, ο όρος «πρόσθετα προσόντα» αναφέρεται στα προσόντα/πιστοποιητικά που θα πρέπει να αποκτήσουν οι εκπαιδευτικοί εκτός από τα πλήρη προσόντα διδασκαλίας που αποκτήθηκαν στη χώρα προέλευσής τους. Τα πτυχία τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που αποκτώνται στη χώρα-στόχο της γλώσσας-στόχου αναφέρονται όταν επίσημα έγγραφα τα αναφέρουν μεταξύ των πιθανών αποδεικτικών προσόντων.

Για τους ορισμούς των «CLIL τύπου Α», «CLIL τύπου Β», «Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες (CEFR)», «ξένη γλώσσα», «Διεθνής Τυποποιημένη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης (ISCED)» και «αρχή ανώτατου επιπέδου (εκπαίδευση)», βλέπε το γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Η Ελβετία: οι κεντρικές ρυθμίσεις ορίζουν ότι τα καντόνια πρέπει να εξασφαλίζουν επαρκή προσόντα όσον αφορά τις ξένες γλώσσες και τη μεθοδολογία CLIL.

Το Μαυροβούνιο: τα δεδομένα αναφέρονται σε πιλοτικό έργο CLIL που περιλαμβάνει την αγγλική γλώσσα.

Η ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΓΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΕ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΚΟΙΝΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Στην Ευρώπη, πολλοί εκπαιδευτικοί εργάζονται σε ετερογενές γλωσσικό και πολιτιστικό περιβάλλον που διαμορφώνεται από γλωσσικά και πολιτιστικά πλαίσια ανά χώρα και/ή από την παρουσία μεταναστών (βλ. κεφάλαιο Α). Η συνύπαρξη διαφόρων γλωσσών στα σχολεία αποτελεί σίγουρα πλεονέκτημα⁵⁹. Ωστόσο, απαιτεί επίσης από τους εκπαιδευτικούς να είναι σε θέση να εκτιμήσουν το πλούσιο γλωσσικό ρεπερτόριο των μαθητών τους. Η κατάρτιση των εκπαιδευτικών στην ΙΤΕ και στην CPD έχει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στον εξοπλισμό όλων των εκπαιδευτικών με τις ικανότητες που χρειάζονται για να ενστερνιστούν τη γλωσσική και πολιτιστική πολυμορφία στις τάξεις τους.

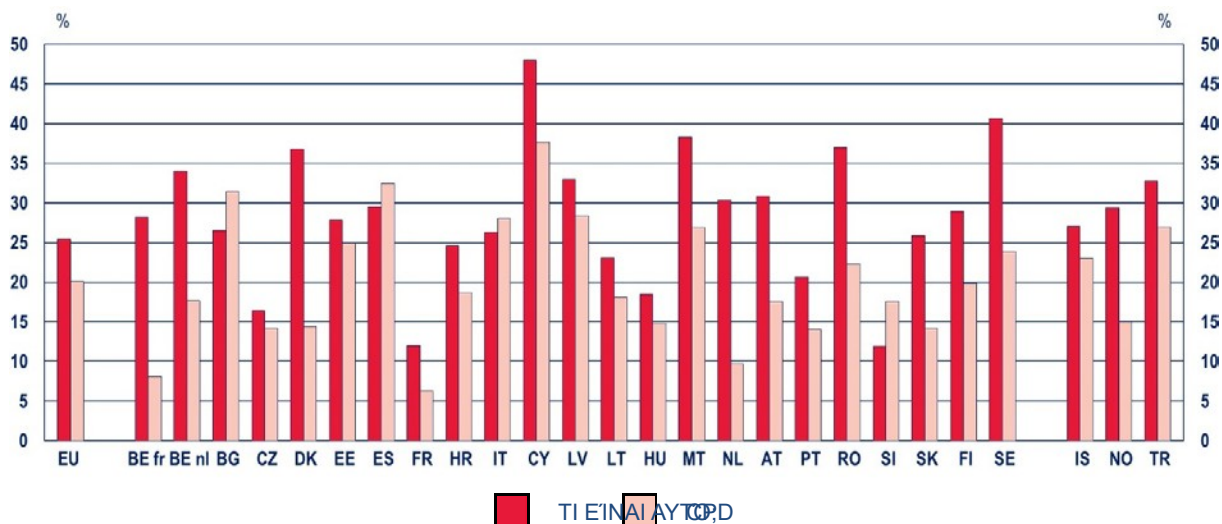
Στο γράφημα Δ3 παρουσιάζεται το ποσοστό των εκπαιδευτικών κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που εκπαιδεύτηκαν στη διαχείριση πολύγλωσσων και πολυπολιτισμικών τάξεων, όπως αναφέρεται στο TALIS του ΟΟΣΑ 2018. Ο αριθμός αυτός αφορά εκπαιδευτικούς όλων των θεμάτων και παρουσιάζει δεδομένα για την κατάρτιση τόσο της ΙΤΕ όσο και της CPD.

Τα στοιχεία που παρουσιάζονται στο σχήμα Δ3 βασίζονται μόνο σε δύο από τα διαφορετικά θέματα που περιλαμβάνονται στην ΙΤΕ και τη CPD, τα οποία εξετάστηκαν από το TALIS του ΟΟΣΑ 2018⁶⁰. Οι

59 Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2019, σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών, ΕΕ C 189 της 5.6.2019.

60 Για παράδειγμα, όσον αφορά το περιεχόμενο της ΙΤΕ, τα άλλα στοιχεία που εξετάστηκαν στο TALIS 2018 ήταν τα εξής: «Περιεχόμενο μέρους ή όλων των θεμάτων που διδάσκω»· «Παιδαγωγική ορισμένων ή όλων των θεμάτων που διδάσκω»· «Γενική παιδαγωγική»· «Πρακτική στην τάξη σε μέρος ή σε όλα τα μαθήματα που διδάσκω»· «Διδασκαλία σε μικτή ρύθμιση ικανοτήτων»· «Διδάσκοντας διασχολικές δεξιότητες (π.χ. δημιουργικότητα, κριτική σκέψη, επίλυση προβλημάτων)»· «Χρήση ΤΠΕ (τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών) για τη διδασκαλία»· «Συμπεριφορά των μαθητών και διαχείριση της

απαντήσεις των εκπαιδευτικών δείχνουν ότι η «διδασκαλία σε πολυπολιτισμικές και πολύγλωσσες αίθουσες διδασκαλίας» ήταν μεταξύ των λιγότερο συχνά αντιμετωπίζονται θέματα στην ΙΤΕ τους, και στις δραστηριότητες CPD που αναλαμβάνουν. Αντίθετα, οι δραστηριότητες ΙΤΕ και CPD που σχετίζονται με τους θεματικούς τομείς των εκπαιδευτικών ήταν συνηθέστερες. Για παράδειγμα, όσον αφορά την ΙΤΕ, το «περιεχόμενο ορισμένων ή όλων των θεμάτων που διδάσκω», η «παιδαγωγική ορισμένων ή όλων των θεμάτων που διδάσκω» και η «πρακτική στην τάξη σε ορισμένα ή όλα τα μαθήματα που διδάσκω» ήταν μεταξύ των συχνότερα επαναλαμβανόμενων απαντήσεων (ΟΟΣΑ, 2019α, σ. 129).



Πηγή: Ευρωδίκη, με βάση το TALIS 2018.

Σχήμα 37 Σχήμα Δ3: Ποσοστό εκπαιδευτικών στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2) που είχαν κατάρτιση στη διδασκαλία σε πολύγλωσσα ή πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα, 2018

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός βασίζεται στις απαντήσεις των εκπαιδευτικών στις ερωτήσεις 6 και 23 του TALIS 2018: «Συμπεριλαμβάνονταν τα ακόλουθα στοιχεία στην επίσημη [εκπαίδευση ή κατάρτισή σας];» και «Συμπεριλήφθηκε κάποιο από τα θέματα που απαριθμούνται κατωτέρω στις δραστηριότητές σας επαγγελματικής εξέλιξης κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών;» Η διάρκεια των σχολών δείχνει το ποσοστό των εκπαιδευτικών που απάντησαν «ναι» στην «Διδασκαλία σε πολυπολιτισμικό ή πολύγλωσσο περιβάλλον», επιλογή στ) στην ερώτηση 6 (κατηγορία «ΙΤΕ» στο σχήμα) και ι) στην ερώτηση 23 (κατηγορία «CPD» στο σχήμα).

Η ΕΕ περιλαμβάνει ερωτηθέντες από όλες τις χώρες της ΕΕ που συμμετείχαν στο TALIS το 2018.

Βλ. παράρτημα 1 για τα δεδομένα και τα Σ.Ε. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το TALIS, βλ. την ενότητα «Στατιστικές βάσεις δεδομένων και ορολογία».

Για τους ορισμούς της «συνεχιζόμενης επαγγελματικής εξέλιξης (CPD)», της «αρχικής εκπαίδευσης εκπαιδευτικών (ΙΤΕ)» και της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία, περίπου το ένα τέταρτο των εκπαιδευτικών (25,4 %) στις χώρες της ΕΕ έλαβε κατάρτιση σχετικά με τον τρόπο διδασκαλίας σε πολύγλωσσο περιβάλλον κατά τη διάρκεια της ΙΤΕ. Ωστόσο, στην πλειονότητα των χωρών, το ποσοστό είναι σημαντικά υψηλότερο από το επίπεδο της ΕΕ. Είναι το υψηλότερο στην Κύπρο (48,0 %), όπου σχεδόν ένας στους δύο εκπαιδευτικούς εκπαιδεύτηκε για τη διαχείριση της γλωσσικής πολυμορφίας στις τάξεις τους. Αντίθετα, στην Τσεχία, τη Γαλλία, τη Λιθουανία, την

τάξης»· «Παρακολούθηση της ανάπτυξης και της μάθησης των μαθητών»· «Διευκόλυνση της μετάβασης των σπουδαστών από το επίπεδο 0 της ISCED 2011 στο επίπεδο 1 της ISCED 2011»· και το «Facilitating Play».

Ουγγαρία, την Πορτογαλία και τη Σλοβενία, το ποσοστό των μελλοντικών εκπαιδευτικών που εκπαιδεύτηκαν στον τομέα αυτό είναι μικρότερο από το ποσοστό για την ΕΕ. Τα δύο χαμηλότερα ποσοστά (περίπου 10 %) αναφέρθηκαν από εκπαιδευτικούς στη Γαλλία και τη Σλοβενία.

Σε όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα με σχετικά υψηλό ποσοστό μαθητών ηλικίας 15 ετών που μιλούν κυρίως διαφορετική γλώσσα στο σπίτι από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης (τουλάχιστον 15 %· βλέπε γράφημα A2), η συμμετοχή των εκπαιδευτικών στο ΙΤΕ για τη διδασκαλία σε πολύγλωσσα περιβάλλοντα είναι συνήθως πάνω από το επίπεδο της ΕΕ. Αυτό ισχύει για τις γαλλικές και φλαμανδικές κοινότητες του Βελγίου, της Κύπρου, της Ισπανίας, της Μάλτας, της Αυστρίας και της Σουηδίας.

Στη συντριπτική πλειονότητα των χωρών, οι νέοι εκπαιδευτικοί είναι πιθανότερο να έχουν ολοκληρώσει ένα μάθημα ΙΤΕ που αφορούσε το ζήτημα της διδασκαλίας σε πολυπολιτισμικό ή πολυγλωσσικό περιβάλλον. Αυτή η θετική τάση προκύπτει από τη σύγκριση του ποσοστού των νέων εκπαιδευτικών (ηλικίας κάτω των 35 ετών) με το ποσοστό των μεγαλύτερων σε ηλικία εκπαιδευτικών (35 ετών και άνω) που αναφέρουν ότι έχουν ολοκληρώσει ένα τέτοιο μάθημα: 35,3 % σε επίπεδο ΕΕ για το πρώτο έναντι 23,4 % για το δεύτερο (βλ. παράρτημα 1). Ως εκ τούτου, η διαφορά είναι 11,9 ποσοστιαίες μονάδες υπέρ της νεότερης γενιάς. Η διαφορά είναι η υψηλότερη στη Νορβηγία, με 32,6 ποσοστιαίες μονάδες υπέρ της νεότερης γενιάς.

Μεταβαίνοντας από την ΙΤΕ στη CPD, το γράφημα Δ3 δείχνει ότι στην ΕΕ το ένα πέμπτο των εκπαιδευτικών (20,1 %) συμμετείχαν σε δραστηριότητες CPD σχετικά με τη διδασκαλία σε πολυπολιτισμικό ή πολυγλωσσό περιβάλλον κατά τους 12 μήνες πριν από την έρευνα. Το υψηλότερο ποσοστό εκπαιδευτικών που ολοκλήρωσαν δραστηριότητες CPD σε αυτό το θέμα ήταν, όπως και για το ΙΤΕ, στην Κύπρο, με το 37,7 % των εκπαιδευτικών να το αναφέρουν. Αντίθετα, το 10 % ή λιγότερο οι καθηγητές κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έχουν αναλάβει δραστηριότητες CPD σχετικά με το θέμα αυτό στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου, της Γαλλίας και των Κάτω Χωρών.

ΣΕ ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΧΩΡΕΣ, ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΝΑΛΑΒΟΥΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΝΔΟΪΠΗΡΕΣΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Ενώ επικεντρώνεται στη βελτίωση της διδασκαλίας των σύγχρονων γλωσσών στα σχολεία, η σύσταση του Συμβουλίου του 2019 για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της διδασκαλίας και της εκμάθησης γλωσσών αποσκοπεί επίσης στην ενίσχυση της συνολικής γλωσσικής ικανότητας των μαθητών. Αυτή η συνολική γλωσσική ικανότητα περιλαμβάνει δεξιότητες σε διάφορους τύπους γλωσσών, συμπεριλαμβανομένης της γλώσσας της εκπαίδευσης και των γλωσσών που ομιλούνται στο σπίτι από παιδιά με πολύγλωσσο υπόβαθρο. Για να επιτευχθεί αυτό, η σύσταση του Συμβουλίου καλεί τα κράτη μέλη της ΕΕ να υιοθετήσουν μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών, ιδίως με την υποστήριξη της ανάπτυξης της γλωσσικής ευαισθητοποίησης στα σχολεία⁶¹.

Η γλωσσική ευαισθητοποίηση στα σχολεία είναι μια έννοια που αναφέρεται σε μια πολυγλωσσική και ολόσχολη προσέγγιση που συνεπάγεται μια ολοκληρωμένη στρατηγική για τις γλώσσες που περιλαμβάνει συνεχή προβληματισμό σχετικά με τη γλωσσική διάσταση σε όλες τις πτυχές της σχολικής ζωής· περιλαμβάνει επίσης μια γενική προσέγγιση για τη διδασκαλία όλων των γλωσσών στα σχολεία (γλώσσα εκπαίδευσης, οικιακές γλώσσες, ξένες γλώσσες, νεκρές γλώσσες κ.λπ.). Πιο συγκεκριμένα, τα σχολεία που έχουν επίγνωση της γλώσσας εκτιμούν τη γλωσσική πολυμορφία των μαθητών τους, αναγνωρίζουν τις αρχικές γλωσσικές δεξιότητές τους και τις χρησιμοποιούν ως μαθησιακό πόρο. Τα σχολεία που έχουν επίγνωση της γλώσσας υποστηρίζουν όλους τους εκπαιδευτικούς στην αντιμετώπιση της χρήσης γλώσσας ειδικού περιεχομένου στους αντίστοιχους θεματικούς τομείς τους, μεταξύ άλλων με την αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τα διάφορα μητρικά γλωσσών και το λεξιλόγιο (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2018).

Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε για τη συλλογή πληροφοριών Eurydice για την παρούσα έκθεση περιλάμβανε μια σειρά ερωτήσεων σχετικά με τις δραστηριότητες CPD που σχετίζονται με τη γλωσσική ευαισθητοποίηση στα σχολεία για εκπαιδευτικούς ή διευθυντές εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η CPD αναφέρεται στην επίσημη ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση που επιτρέπει στα μέλη του προσωπικού να διευρύνουν, να αναπτύξουν και να επικαιροποιήσουν τις γνώσεις, τις

61 Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2019, σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών, ΕΕ C 189 της 5.6.2019.

δεξιότητες και τη στάση τους καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους. Οι δραστηριότητες CPD μπορούν να παρέχονται σε διάφορες μορφές, όπως μαθήματα, σεμινάρια, παρατήρηση από ομοτίμους και υποστήριξη από δίκτυα επαγγελματιών. Η CPD αποτελεί επαγγελματικό καθήκον σε όλες σχεδόν τις χώρες (Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Eurydice, 2021c). Ως εκ τούτου, οι δραστηριότητες CPD είναι ένας καλός τρόπος για να προσεγγίσετε όλο το εν ενεργεία προσωπικό για να το βοηθήσετε να εξοικειωθεί με τις νέες διδακτικές πρακτικές.

Σκοπός της έρευνας ήταν να συγκεντρωθούν πληροφορίες σχετικά με τον βαθμό στον οποίο η σχετικά νέα διδακτική προσέγγιση της προώθησης της γλωσσικής ευαισθητοποίησης στα σχολεία διαδίδεται στο προσωπικό του σχολείου μέσω δραστηριοτήτων CPD. Οι πάροχοι δεδομένων των 39 εκπαιδευτικών συστημάτων που διερευνήθηκαν είχαν την ευκαιρία να παράσχουν έως και τρία παραδείγματα δραστηριοτήτων CPD που σχετίζονται με τη γλωσσική ευαισθητοποίηση στα σχολεία. Τα δεδομένα που συλλέγονται περιλαμβάνουν μόνο τις δραστηριότητες CPD που είναι διαπιστευμένες, υποστηρίζονται οικονομικά ή οργανώνονται από εκπαιδευτικές αρχές ανώτατου επιπέδου (μόνους ή σε συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς) ⁽⁶²⁾.

Η ανάλυση περιεχομένου των παρεχόμενων παραδειγμάτων δραστηριοτήτων CPD (οι σύντομες περιγραφές τους) αναδεικνύει ορισμένους βασικούς θεματικούς τομείς που σχετίζονται με την έννοια της γλωσσικής ευαισθητοποίησης στα σχολεία. Αυτοί οι θεματικοί τομείς μπορούν να συγκεντρωθούν σε τρεις κατηγορίες που αλληλεπικαλύπτονται εν μέρει: (1) προώθηση της γλωσσικά ευαίσθητης διδασκαλίας ⁽⁶³⁾, (2) της αποδοχής της γλωσσικής και πολιτιστικής πολυμορφίας στις πολύγλωσσες αίθουσες διδασκαλίας και (3) της διδασκαλίας της γλώσσας της σχολικής εκπαίδευσης σε πολύγλωσσες αίθουσες διδασκαλίας.

Ο πρώτος θεματικός τομέας — η προώθηση της γλωσσικά ευαίσθητης διδασκαλίας — μπορεί να καταδειχθεί από τις δραστηριότητες της CPD που παρέχονται στη Γερμανία, τη Γαλλία, την Αυστρία και τη Φινλανδία. Στη Γερμανία, μια δραστηριότητα ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης εκπαιδευτικών με στόχο τους εκπαιδευτικούς μαθηματικών είχε ως στόχο να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς να σχεδιάσουν μαθήματα κατά τη διάρκεια των

62 Το ερωτηματολόγιο περιελάμβανε τον παραπάνω ορισμό της «γλώσσας ευαισθητοποίησης στα σχολεία» και χρησιμοποιούσε ημιδομημένες ερωτήσεις με ανοικτά κουτιά, επιτρέποντας στους παρόχους δεδομένων να περιγράφουν τις δραστηριότητες CPD. Επιπλέον, παρείχε τα ακόλουθα παραδείγματα ειδικών μαθησιακών στόχων των δραστηριοτήτων της CPD σχετικά με τη γλωσσική ευαισθητοποίηση στα σχολεία:

— πώς να εφαρμοστεί μια ολοκληρωμένη γλωσσική στρατηγική στα σχολεία (δηλαδή μια γενική προσέγγιση για τη διδασκαλία όλων των γλωσσών στα σχολεία και, πέρα από αυτό, μια γλωσσική διάσταση που αντανακλά σε όλες τις πτυχές της σχολικής ζωής)·

πώς να εκτιμήσετε τη γλωσσική πολυμορφία στα σχολεία·

πώς να αξιολογήσετε το γλωσσικό ρεπερτόριο των μαθητών

πώς να εκτιμήσετε τις δεξιότητες των μαθητών σε διάφορες γλώσσες·

πώς να χρησιμοποιήσετε τις δεξιότητες των μαθητών ως μαθησιακός πόρος·

— πώς να διδάξετε σε πολύγλωσσες αίθουσες διδασκαλίας

πώς να βοηθήσετε τους μαθητές να αναπτύξουν ακαδημαϊκές γλωσσικές δεξιότητες (δηλαδή προηγμένες δεξιότητες στη γλώσσα της εκπαίδευσης σε αντίθεση με τις καθημερινές γλωσσικές δεξιότητες που χρησιμοποιούνται στη βασική διαπροσωπική επικοινωνία).

Το σχήμα Δ4 και το σχετικό κείμενο βασίζονται ουσιαστικά στις περιγραφές των δραστηριοτήτων CPD που παρέχονται σε ερωτήσεις ανοικτού τύπου.

63 Η γλωσσικά ευαίσθητη διδασκαλία είναι ένας όρος ομπρέλα που αναφέρεται τόσο σε μια έννοια όσο και σε πρακτικές διδασκαλίας. Αναγνωρίζει τη γλωσσική διάσταση στην εκπαίδευση και τον «ρόλο των γλωσσών στη μάθηση, την ανάπτυξη της ταυτότητας και την ευημερία τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο» (Bergroth et al., 2022, σ. 13). Καθώς η γλωσσικά ευαίσθητη διδασκαλία αφορά όλες τις γλώσσες που διδάσκονται στο σχολείο και ομιλούνται από τους μαθητές, οδηγεί στην αξιοποίηση της πολυγλωσσίας. Ως εκ τούτου, η γλωσσικά ευαίσθητη διδασκαλία είναι μια έννοια που βρίσκεται πολύ κοντά στην έννοια της γλωσσικής ευαισθητοποίησης στα σχολεία, την οποία υποστηρίζει η σύσταση του Συμβουλίου του 2019 σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της διδασκαλίας και της εκμάθησης γλωσσών.

οποίων συνδημιουργήθηκαν μαθηματικές και γλωσσικές γνώσεις. Αυτό θα μπορούσε, για παράδειγμα, να επιτευχθεί μέσω συζητήσεων ειδικά για το περιεχόμενο, κατά τις οποίες οι μαθητές έμαθαν να διατυπώνουν σαφώς μαθηματικά προβλήματα και ιδέες, χρησιμοποιώντας τους σωστούς τεχνικούς όρους, σε μια δομημένη και κατανοητή⁶⁴ ομιλία. Στη Γαλλία, το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας, Νεολαίας και Αθλητισμού προσφέρει ευκαιρίες κατάρτισης σε εκπαιδευτές εκπαιδευτικών, διευθυντές εκπαιδευτικών και επιθεωρητές που τους επιτρέπουν να κατανοούν τη γλωσσική διάσταση στη διδασκαλία και τη μάθηση και γενικότερα στη σχολική⁶⁵ ζωή. Στην Αυστρία, η διδασκαλία με ευαισθησία στη γλώσσα ήταν ένα από τα θέματα που εξετάστηκαν σε μια εκπαιδευτική ενότητα που ήταν διαθέσιμη στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων ITE και CPD⁶⁶. Άλλα θέματα περιλάμβαναν την απόκτηση γλώσσας, τη διαγνωστική αξιολόγηση γλωσσών, τη γλώσσα ή τις γλώσσες και την ταυτότητα. Ορισμένα άλλα εμπνευσμένα παραδείγματα δραστηριοτήτων CPD που σχετίζονται με τη γλωσσικά ευαίσθητη διδασκαλία μπορούν να βρεθούν στη Φινλανδία. Για παράδειγμα, ένα πρόγραμμα ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης εκπαιδευτικών που απευθύνεται κυρίως σε εκπαιδευτικούς ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έχει ως στόχο να δώσει τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να αναπτύξουν και να υλοποιήσουν ένα ολοκληρωμένο σχέδιο σχετικά με τη γλωσσικά ευαίσθητη διδασκαλία στα⁶⁷ σχολεία.

Ο δεύτερος θεματικός τομέας — που περιλαμβάνει τη γλωσσική και πολιτιστική πολυμορφία στις πολύγλωσσες αίθουσες διδασκαλίας — αφορά το γεγονός ότι οι πολύγλωσσες αίθουσες διδασκαλίας αποτελούν πραγματικότητα για σημαντικό αριθμό μαθητών (βλέπε σχήμα A4). Ως εκ τούτου, η παροχή βοήθειας στους εκπαιδευτικούς για την υιοθέτηση της πολυγλωσσίας και την υποστήριξη των πολυγλωσσικών μαθητών, κυρίως βοηθώντας τους να αποκτήσουν υψηλό επίπεδο επάρκειας στη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης, αποτελεί σημαντικό στόχο. Για παράδειγμα, το Λουξεμβούργο διαθέτει τρεις επίσημες γλώσσες και σημαντικό ποσοστό μαθητών που δεν μιλούν τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης (βλέπε σχήματα A1 και A2). Στο πλαίσιο αυτό, μια δραστηριότητα CPD που απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης έχει ως στόχο να παράσχει στους συμμετέχοντες καλύτερη κατανόηση του τι σημαίνει να είσαι πολύγλωσσος και πώς να διδάξεις πολύγλωσσους μαθητές⁶⁸. Η Ελβετία διαθέτει επίσης ιδιαίτερα διαφοροποιημένο γλωσσικό τοπίο (βλέπε γράφημα A1). Μια δραστηριότητα CPD ειδικότερα έχει ως στόχο να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να διδάξουν σε πολύγλωσσες αίθουσες διδασκαλίας και να αντιμετωπίσουν συγκεκριμένα ζητήματα που σχετίζονται με τη γλώσσα της εκπαίδευσης. Επιπλέον, η δραστηριότητα αυτή εκπαιδεύει ειδικά τους εκπαιδευτικούς για την υποστήριξη των αλλοφώνων μαθητών αξιοποιώντας τους δικούς τους (μαθησιακούς ή γλωσσικούς) πόρους (⁶⁹).

64 <https://www.akademie.rub.de/zertifikatskurse/mathematikunterricht-sprachsensibel-gestalten/#tab-19c35bca6dd135c9ea5>

65 https://magistere.education.fr/local/magistere_offers/index.php?v=formation

66 http://oesz.at/OESZNEU/UPLOAD/016/Basiskompetenzen_sprachliche_Bildung_FINAL.pdf

67 <https://www.laurea.fi/koulutus/taydennyskoulutus/kielitietoinen-opetus-toisella-asteella/>

68 <https://ssl.education.lu/ifen/liste-formations?dispDomaine=101&idSsDomaine=1622>

69 <https://www.hep-bejune.ch/fr/Formations-continues/Formations-postgrades/CAS/education-Plurilinguisme-Bildung-Mehrsprachigkeit/CAS-education-Plurilinguisme-Bildung-Mehrsprachigkeit.html>



Σχήμα 38 Σχήμα Δ4: Παραδείγματα βασικών όρων που περιγράφουν τις δραστηριότητες CPD που σχετίζονται με τη «γλώσσα ευαισθητοποίησης στα σχολεία», 2021/2022

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός αυτός περιλαμβάνει παραδείγματα βασικών όρων που χρησιμοποιούνται για την περιγραφή δραστηριοτήτων CPD που σχετίζονται με τη γλωσσική ευαισθητοποίηση στα σχολεία, διαπιστευμένες, οικονομικά υποστηριζόμενες ή οργανωμένες από ανωτάτες εκπαιδευτικές αρχές (μόνες ή σε συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς) και απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς ή διευθυντές στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Τα παραδείγματα αυτά λαμβάνονται από τις δραστηριότητες CPD που αναφέρονται στο κείμενο που σχετίζεται με τον αριθμό.

Για τους ορισμούς της «συνεχιζόμενης επαγγελματικής εξέλιξης (CPD)» και της «γλώσσας ευαισθητοποίησης στα σχολεία», βλέπε το γλωσσάριο.

Ο τρίτος και τελευταίος θεματικός τομέας — η διδασκαλία της γλώσσας της εκπαίδευσης σε πολύγλωσσες αίθουσες διδασκαλίας — ενώ εξακολουθεί να αγκαλιάζει την πολυγλωσσία, επικεντρώνεται ειδικότερα στη γλώσσα της εκπαίδευσης και στον κείμενο ρόλο της στη μάθηση. Για παράδειγμα, στην Ιρλανδία, οι εκπαιδευτικοί που παρέχουν στήριξη σε εκπαιδευόμενους που δεν είναι καταρτισμένοι στη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης λαμβάνουν κατάρτιση σχετικά με τον τρόπο αξιολόγησης του επιπέδου αγγλικής γλώσσας των μαθητών και τον τρόπο χρήσης των εγχώριων γλωσσών των μαθητών για την υποστήριξη της ανάπτυξης των αγγλικών τους.

ΤΜΗΜΑ II — ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η ανάπτυξη της διακρατικής κινητικότητας των εκπαιδευτικών κατά τη διάρκεια των σπουδών ή της σταδιοδρομίας τους αποτελεί μακροχρόνια προτεραιότητα της ΕΕ. Το 2009, στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της ΕΕ σχετικά με την επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών και των διευθυντών σχολείων υπογραμμίστηκε η ανάγκη σταδιακής επέκτασης της διακρατικής κινητικότητας, ιδίως για τους εκπαιδευτικούς, με στόχο να καταστούν οι περίοδοι μάθησης στο εξωτερικό — τόσο εντός της Ευρώπης όσο και στον ευρύτερο κόσμο — ο κανόνας και όχι η⁷⁰εξάιρεση. Πιο πρόσφατα, στα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Μαΐου 2022 σχετικά με την ενίσχυση της κινητικότητας των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτών ζητείται μια σειρά δράσεων για την προώθηση της ευρωπαϊκής κινητικότητας των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο της αρχικής και ενδοϋπηρεσιακής τους⁷¹κατάρτισης.

Λαμβανομένης υπόψη της προαναφερθείσας προτεραιότητας, η παρούσα ενότητα επικεντρώνεται στη διακρατική κινητικότητα των καθηγητών ξένων γλωσσών, ως εκπαιδευτικών σπουδαστών ή ως επαγγελματιών. Πρώτον, διερευνά κατά πόσον οι εκπαιδευτικές αρχές ανωτάτου επιπέδου συνιστούν στους υποψήφιους καθηγητές ξένων γλωσσών να περάσουν μια περίοδο στη χώρα-στόχο κατά τη διάρκεια της αρχικής τους εκπαίδευσης (βλέπε γράφημα Δ5). Στη συνέχεια, παρέχει το ποσοστό των καθηγητών ξένων γλωσσών κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που μεταβαίνουν στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς και συγκρίνει τα εν λόγω δεδομένα με την πάροδο του χρόνου (βλέπε γράφημα Δ6). Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται επίσης τα χρηματοδοτικά προγράμματα ανώτατου επιπέδου που είναι διαθέσιμα για τη στήριξη της διακρατικής κινητικότητας των καθηγητών ξένων γλωσσών (βλέπε γράφημα Δ7). Επιπλέον, συγκρίνει τα ποσοστά των καθηγητών ξένων γλωσσών που μεταβαίνουν στο εξωτερικό με τη στήριξη των προγραμμάτων της ΕΕ με τα εθνικά/περιφερειακά προγράμματα (βλέπε γράφημα Δ8). Τέλος, η παρούσα ενότητα αποσαφηνίζει τους κύριους λόγους για τους οποίους οι καθηγητές ξένων γλωσσών μεταβαίνουν στο εξωτερικό και τον χρόνο που αφιερώνουν σε επαγγελματικά ταξίδια σε άλλες χώρες (βλέπε σχήματα Δ9 και Δ10).

Δεδομένου ότι οι τάσεις που παρουσιάζονται στην παρούσα ενότητα αναφέρονται στην περίοδο 2013-2018, αξίζει να ληφθεί υπόψη ότι ενδέχεται να επηρεάστηκαν προσωρινά από την πανδημία COVID-19.

Τέσσερις δείκτες στην παρούσα ενότητα βασίζονται σε στοιχεία από το TALIS⁷²(. Καλύπτουν 22 ευρωπαϊκές χώρες (κράτη μέλη της ΕΕ και τρίτες χώρες). Οι υπόλοιποι δύο δείκτες παρουσιάζουν πληροφορίες με βάση τα στοιχεία που παρασχέθηκαν από το δίκτυο Eurydice, το οποίο περιλαμβάνει 37 χώρες.

ΟΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΣΠΑΝΊΩΣ ΑΝΑΦΈΡΟΝΤΑΙ ΕΙΔΙΚΆ ΣΤΗ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΉ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΞΈΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

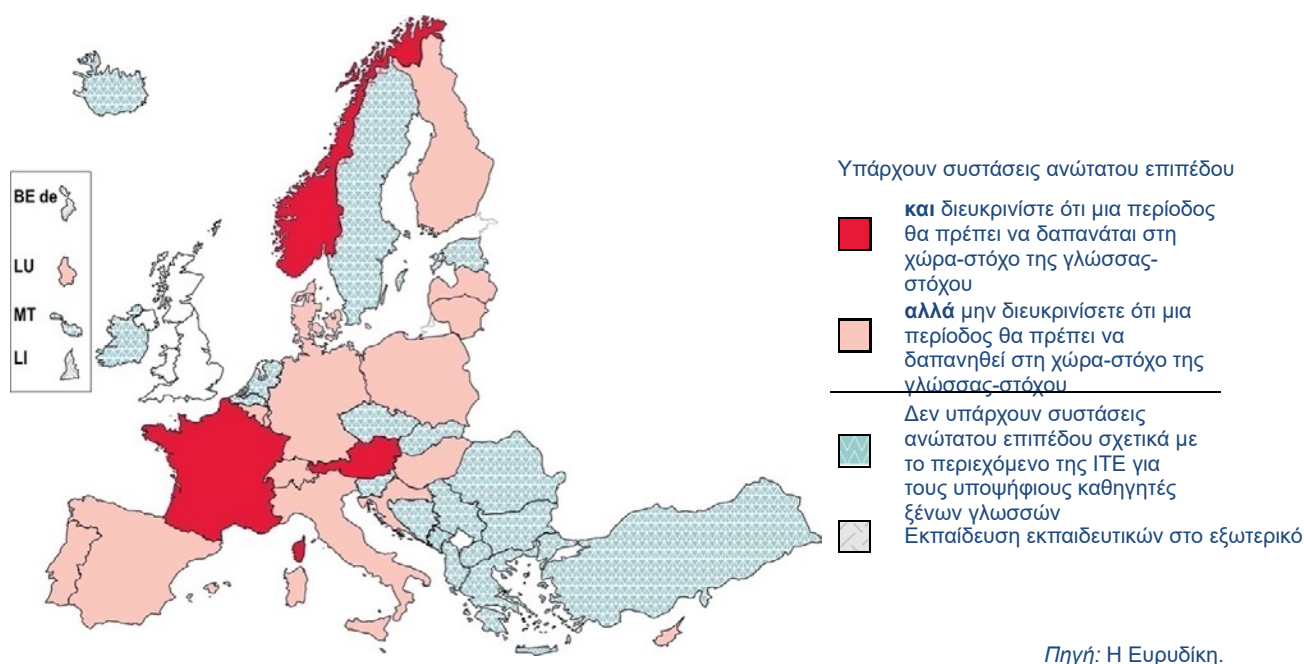
Η παραμονή μιας περιόδου στη χώρα-στόχο κατά τη διάρκεια της ΙΤΕ είναι ιδιαίτερα σημαντική για τους υποψήφιους καθηγητές ξένων γλωσσών. Αυτό μπορεί να βελτιώσει σημαντικά την ικανότητά τους στη γλώσσα που θα διδάξουν. Μπορεί επίσης να τους παρέχει εμπειρία από πρώτο χέρι όσον αφορά τον πολιτισμό της χώρας-στόχου γλώσσας.

Στο γράφημα Δ5 απεικονίζεται η παρουσία συστάσεων που εκδίδουν οι ανώτατες (εκπαιδευτικές) αρχές σχετικά με το περιεχόμενο της ΙΤΕ για τους καθηγητές ξένων γλωσσών και, εφόσον υπάρχουν τέτοιες συστάσεις, παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη διαμονή στη χώρα-στόχο γλώσσα.

70 Συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 12ης Μαΐου 2009, σχετικά με στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης («ΕΚ 2020»), ΕΕ C 119 της 28.5.2009, σ. 3.

71 Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2022 σχετικά με την ενίσχυση της κινητικότητας των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτών, ιδίως της ευρωπαϊκής κινητικότητας, κατά την αρχική και την ενδοϋπηρεσιακή τους κατάρτιση, ΕΕ C 167 της 21.4.2022.

72 Για λεπτομέρειες σχετικά με το TALIS, βλ. την ενότητα «Στατιστικές βάσεις δεδομένων και ορολογία».



Πηγή: Η Ευρυδίκη.

Σχήμα 39 Σχήμα Δ5: Ύπαρξη συστάσεων ανώτατου επιπέδου σχετικά με το περιεχόμενο της ΙΤΕ για τους υποψήφιους καθηγητές ξένων γλωσσών και την περίοδο που πρέπει να δαπανηθεί στη χώρα-στόχο γλώσσα, 2021/2022

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Όταν υπάρχουν συστάσεις ανώτατου επιπέδου σχετικά με το περιεχόμενο της ΙΤΕ για τουλάχιστον έναν τύπο καθηγητών ξένων γλωσσών (δηλαδή γενικών ή εξειδικευμένων καθηγητών· βλέπε σχήμα Δ1 για λεπτομέρειες) ή ένα επίπεδο εκπαίδευσης (ISCED 1–3), η χώρα ταξινομείται, ανάλογα με την κατάστασή της, σε μία από τις δύο κύριες κατηγορίες (σκούρο κόκκινο ή ανοιχτό κόκκινο).

Όταν οι καθηγητές ξένων γλωσσών περνούν μια περίοδο σε μια χώρα ή περιοχή στην οποία ομιλείται η γλώσσα που διδάσκεται (γλώσσα-στόχος), αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τον χρόνο παραμονής σε σχολείο (ως βοηθός), σε πανεπιστήμιο (παρακολούθηση μαθημάτων) ή σε πρακτική άσκηση. Στόχος είναι να δοθεί στους υποψήφιους εκπαιδευτικούς άμεση επαφή με τη γλώσσα που θα διδάξουν και τον πολιτισμό της οικείας χώρας.

Για τους ορισμούς της «ξένης γλώσσας», της «αρχικής εκπαίδευσης εκπαιδευτικών (ΙΤΕ)», της «Διεθνούς Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)» και της «αρχής ανώτατου επιπέδου (εκπαίδευση)», βλέπε το γλωσσάριο.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία, στις μισές περίπου από τις χώρες που συμμετείχαν στην έρευνα, οι ανώτατες εκπαιδευτικές αρχές δεν παρέχουν συστάσεις σχετικά με την ΙΤΕ για τους υποψήφιους καθηγητές ξένων γλωσσών. Όταν υπάρχουν τέτοιες συστάσεις, εξετάζουν διάφορες πτυχές της ΙΤΕ, συμπεριλαμβανομένης, για παράδειγμα, της οργάνωσης θεωρητικών μαθημάτων, της πρακτικής άσκησης διδασκαλίας ξένων γλωσσών στο σχολείο και/ή της παραμονής στη χώρα-στόχο της γλώσσας-στόχου.

Μεταξύ των χωρών που παρέχουν ορισμένες συστάσεις σχετικά με το περιεχόμενο της ΙΤΕ, μόνο τρεις συνιστούν οι υποψήφιοι καθηγητές ξένων γλωσσών να περάσουν ένα ορισμένο χρονικό διάστημα στη χώρα-στόχο πριν ολοκληρώσουν τα προσόντα διδασκαλίας τους. Στην Αυστρία συνιστάται περίοδος ενός εξαμήνου στο εξωτερικό. Στη Γαλλία, συνιστάται οι ειδικευμένοι καθηγητές ξένων γλωσσών να περνούν μια περίοδο στη χώρα-στόχο, αλλά η διάρκεια δεν καθορίζεται. Μια παρόμοια γενική σύσταση υπάρχει στη Νορβηγία, όπου οι εθνικές κατευθυντήριες γραμμές για την πρωτοβάθμια και κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση των εκπαιδευτικών δείχνουν ότι, επειδή θα διδάξουν ξένες γλώσσες, οι γενικοί εκπαιδευτικοί θα πρέπει να συνεχίσουν να διαμένουν στο εξωτερικό κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Η χώρα διαμονής δεν προσδιορίζεται, αλλά τα αγγλικά αποτελούν υποχρεωτικό μάθημα για τους μαθητές της πρωτοβάθμιας και της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (βλέπε γράφημα Β7) και οι γενικοί εκπαιδευτικοί αναμένεται να το διδάξουν (βλέπε γράφημα Δ1).

Όσον αφορά τις συστάσεις που μελετήθηκαν, η Ιρλανδία αντιπροσωπεύει μια συγκεκριμένη περίπτωση. Στη χώρα αυτή, τα ιδρύματα κατάρτισης είναι ελεύθερα να αποφασίζουν σχετικά με το περιεχόμενο του ΙΤΕ που προσφέρουν στους καθηγητές ξένων γλωσσών (δηλ. δεν εμφανίζονται συστάσεις ανώτατου επιπέδου στον αριθμό). Ωστόσο, για να απασχοληθούν οι εκπαιδευτικοί πρέπει να εγγραφούν στο Διδακταλικό Συμβούλιο (το οποίο επιτρέπει στα άτομα να διδάσκουν σε σχολεία που χρηματοδοτούνται από το κράτος). Για να εγγραφούν, οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί ξένων γλωσσών στην κατώτερη και γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση πρέπει να έχουν περάσει τουλάχιστον 6 μήνες στη χώρα-στόχο (από το 2023, η περίοδος μειώθηκε σε 3 μήνες).

Ενώ ο αριθμός των χωρών με τις σχετικές συστάσεις παραμένει περιορισμένος, πρέπει να εξεταστούν δύο πρόσθετες πτυχές που σχετίζονται με τη διασυννοριακή κινητικότητα των σπουδαστών εκπαιδευτικών. Πρώτον, σε χώρες χωρίς ειδικές συστάσεις ανώτατου επιπέδου, τα μεμονωμένα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μπορούν ακόμη να διευκρινίσουν ότι οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί ξένων γλωσσών πρέπει να πραγματοποιούν μέρος των σπουδών τους στη χώρα-στόχο γλώσσα. Δεύτερον, οι συστάσεις ανώτατου επιπέδου των χωρών σήμερα ορίζουν συνήθως ότι όλοι οι σπουδαστές — δηλαδή όχι μόνο οι υποψήφιοι καθηγητές ξένων γλωσσών — θα πρέπει να έχουν την ευκαιρία να ολοκληρώσουν μέρος των σπουδών τους στο εξωτερικό. Ως εκ τούτου, η διασυννοριακή κινητικότητα των μελλοντικών καθηγητών ξένων γλωσσών μπορεί να ενθαρρυνθεί μέσω συστάσεων που υπερβαίνουν εκείνες που εμφανίζονται στο σχήμα Δ5.

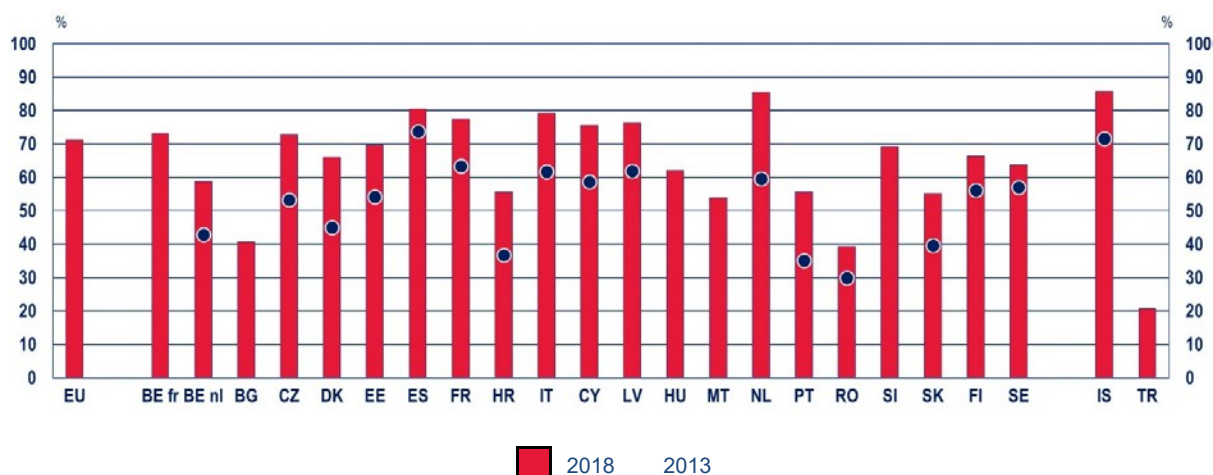
Η ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΉ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΈΧΕΙ ΑΥΞΗΘΕΊ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΔΟ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Στο γράφημα Δ5 εξετάστηκαν οι συστάσεις ανώτατου επιπέδου σχετικά με την ΙΤΕ σε σχέση με τη διακρατική κινητικότητα των μελλοντικών καθηγητών ξένων γλωσσών. Δείχνει ότι λίγες χώρες έχουν εισαγάγει συστάσεις στον τομέα αυτό. Στο διάγραμμα Δ6 παρουσιάζεται επίσης η διακρατική κινητικότητα των καθηγητών ξένων γλωσσών, αλλά από διαφορετική οπτική γωνία. Εξετάζει την πρακτική της διακρατικής κινητικότητας, όπως αναφέρεται από τους εκπαιδευτικούς στο TALIS 2018. Πιο συγκεκριμένα, παρουσιάζει στοιχεία σχετικά με το ποσοστό των καθηγητών ξένων γλωσσών στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση που ανέφεραν ότι είχαν μεταβεί στο εξωτερικό κατά τη διάρκεια των σπουδών ή της σταδιοδρομίας τους για επαγγελματικούς σκοπούς. Συγκρίνει επίσης τις πρακτικές διακρατικής κινητικότητας των καθηγητών ξένων γλωσσών το 2018 και το 2013.

Όπως δείχνει το διάγραμμα Δ6, το 2018 περίπου το 70 % των καθηγητών ξένων γλωσσών στην ΕΕ μετέβη στο εξωτερικό τουλάχιστον μία φορά, ως φοιτητής, ως δάσκαλος ή και ως και τα δύο. Η Ισπανία, οι Κάτω Χώρες και η Ισλανδία έχουν το υψηλότερο ποσοστό μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών, με πάνω από το 80 % εξ αυτών να αναφέρουν διακρατική κινητικότητα.

Συγκριτικά, οι εκπαιδευτικοί άλλων θεμάτων είναι πολύ λιγότερο κινητοί: σε επίπεδο ΕΕ, μόνο το 36,0 % εξ αυτών μετακόμισαν στο εξωτερικό κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης ή της κατάρτισής τους ή κατά τη σταδιοδρομία τους ως εκπαιδευτικού (βλ. παράρτημα 1). Η Κύπρος και, πάλι, η Ισλανδία έχουν το μεγαλύτερο ποσοστό εκπαιδευτικών άλλων μαθημάτων που μετακινούνται (63,5 % και 80,1 %, αντίστοιχα).

Οι καθηγητές ξένων γλωσσών πρέπει προφανώς να εκπαιδεύσουν και να εξασκήσουν τη γλώσσα που διδάσκουν. Πρέπει επίσης να βιώσουν στενή επαφή με μία από τις χώρες όπου ομιλείται η γλώσσα που διδάσκουν, προκειμένου να αποκτήσουν μια βαθύτερη πολιτιστική διορατικότητα για να μοιραστούν με τους μαθητές τους. Ως εκ τούτου, για τους καθηγητές ξένων γλωσσών περισσότερο από ό,τι για άλλους τομείς, η διακρατική κινητικότητα φαίνεται να αποτελεί επαγγελματική ανάγκη. Ωστόσο, σχεδόν το 30 % των σύγχρονων καθηγητών ξένων γλωσσών που ερωτήθηκαν στην ΕΕ δεν έχουν ταξιδέψει ποτέ στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς, γεγονός που μπορεί να επηρεάσει την ποιότητα της διδασκαλίας ξένων γλωσσών. Στη Βουλγαρία, τη Ρουμανία και την Τүрkiye, μόνο μια μειοψηφία καθηγητών ξένων γλωσσών έχει μετακινηθεί. Το ποσοστό αυτό είναι το χαμηλότερο στην Τүрkiye, όπου μόνο το 20,7 % των καθηγητών ξένων γλωσσών έχουν πάει ποτέ στο εξωτερικό ως εκπαιδευτικοί ή κατά τη διάρκεια της ΙΤΕ.



Πηγή: Ευρυδίκη, με βάση το TALIS 2018 και 2013.

Σχήμα 40 Σχήμα Δ6: Ποσοστό σύγχρονων καθηγητών ξένων γλωσσών στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2) που έχουν διαμείνει στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς, 2013 και 2018

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός βασίζεται στις απαντήσεις των εκπαιδευτικών στις ερωτήσεις 15 και 56 του TALIS 2018 και στις ερωτήσεις 15 και 48 του TALIS 2013: «Διδάσκετε τις ακόλουθες κατηγορίες μαθημάτων κατά το τρέχον σχολικό έτος;» και «Έχετε ταξιδέψει ποτέ στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς στην καριέρα σας ως δάσκαλος ή κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης/κατάρτισης των δασκάλων σας;»

Το μήκος των ράβδων και η θέση των μπλε κύκλων δείχνουν το ποσοστό των εκπαιδευτικών που επέλεξαν την επιλογή ε) για την ερώτηση 15 και απάντησαν «ναι» σε τουλάχιστον μία από τις καταστάσεις κινητικότητας (επιλογές α)–ε) το 2018 και επιλογές β)–στ) το 2013, αντίστοιχα).

Η ΕΕ περιλαμβάνει ερωτηθέντες από όλες τις χώρες της ΕΕ οι οποίοι απάντησαν στις σχετικές με την κινητικότητα ερωτήσεις του TALIS το 2018.

Βλ. παράρτημα 1 για τα δεδομένα και τα Σ.Ε. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το TALIS, βλ. την ενότητα «Στατιστικές βάσεις δεδομένων και ορολογία».

Για τον ορισμό της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Οι τάσεις με την πάροδο του χρόνου παρατηρούνται με βάση τα 17 ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα ⁽⁷³⁾ που απάντησαν στις ερωτήσεις σχετικά με τη διακρατική κινητικότητα και στους δύο γύρους του TALIS. Από τη σύγκριση των δεδομένων από το TALIS 2013 και το 2018 προκύπτει ότι στα εν λόγω εκπαιδευτικά συστήματα περισσότεροι καθηγητές ξένων γλωσσών βρίσκονταν στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς το 2018⁷⁴. Το ποσοστό των καθηγητών ξένων γλωσσών που ήταν στο εξωτερικό ήταν 14,6 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο το 2018 από ό,τι το 2013, και αυξήθηκε από 57,6 % σε 72,2 % (βλ. παράρτημα 1). Η κινητικότητα των εκπαιδευτικών ξένων γλωσσών αυξήθηκε και στα 17 εκπαιδευτικά συστήματα που απάντησαν στις σχετικές με την κινητικότητα ερωτήσεις τόσο το 2013 όσο και το 2018. Η μεγαλύτερη αύξηση σημειώθηκε στις Κάτω Χώρες, με αύξηση 26,0 ποσοστιαίων μονάδων. Η μικρότερη

73 Be nl, CZ, DK, EE, ES, FR, HR, IT, CY, LV, NL, PT, RO, SK, FI, SE και IS.

74 Όσον αφορά την εγκυρότητα της σύγκρισης, οι αναγνώστες θα πρέπει να γνωρίζουν ότι οι ερωτήσεις σχετικά με την κινητικότητα ήταν ελαφρώς διαφορετικές μεταξύ της έρευνας του 2013 και της έρευνας του 2018. Το 2013, οι ερωτήσεις σχετικά με την κινητικότητα υποβλήθηκαν με ερώτηση φιλτραρίσματος («Έχετε ταξιδέψει ποτέ στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς στη σταδιοδρομία σας ως δάσκαλος ή κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης/κατάρτισης των εκπαιδευτικών σας: ναι/όχι;»), ενώ το 2018 δεν υπήρχε ερώτηση φιλτραρίσματος. Παρά τη διαφορά αυτή στα ζητήματα που σχετίζονται με την κινητικότητα μεταξύ 2013 και 2018, και παρόλο που ο αντίκτυπος αυτής της διαφοράς είναι άγνωστος, μπορεί, ωστόσο, να υποθεθεί ότι η αύξηση δεν οφείλεται αποκλειστικά στις αλλαγές στο ερωτηματολόγιο.

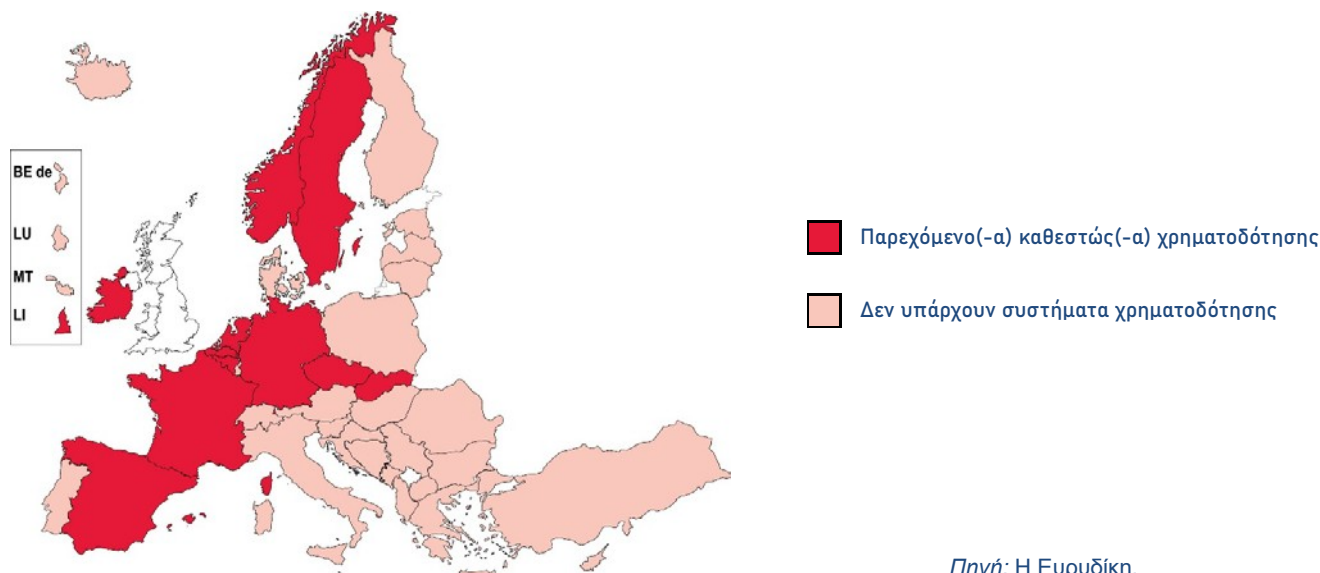
αύξηση σημειώθηκε στη Σουηδία, με μόλις 6,7 ποσοστιαίες μονάδες περισσότερο το 2018 σε σχέση με το 2013.

Η αύξηση της διακρατικής κινητικότητας των καθηγητών ξένων γλωσσών δεν αποτελεί μεμονωμένο φαινόμενο. Πράγματι, το ποσοστό των εκπαιδευτικών άλλων μαθημάτων που αφιέρωσαν χρόνο για επαγγελματικούς σκοπούς σε άλλη χώρα αυξήθηκε επίσης σε παρόμοιο βαθμό μεταξύ 2013 και 2018, αυξάνοντας από 20,0 % σε 36,3 % στην ΕΕ (βλ. παράρτημα 1).

ΕΘΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΉ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΥΡΙΩΣ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΉΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Ορισμένες χώρες διαθέτουν προγράμματα χρηματοδότησης υψηλού επιπέδου για τη στήριξη της διακρατικής κινητικότητας των καθηγητών ξένων γλωσσών τους. Στόχος αυτών των προγραμμάτων χρηματοδότησης είναι η στήριξη των εκπαιδευτικών που επιθυμούν να περάσουν κάποιο χρόνο στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς. Το γράφημα Δ7 επικεντρώνεται σε προγράμματα στήριξης της διακρατικής κινητικότητας των εκπαιδευτικών το 2021/2022, αν και στην πράξη, λόγω της πανδημίας COVID-19, οι εκπαιδευτικοί επωφελήθηκαν λιγότεροι από ό,τι πριν από την πανδημία. Παρά το γεγονός ότι καμία χώρα δεν ανέφερε ότι από το 2020 καταργήθηκαν ειδικά χρηματοδοτικά προγράμματα ανώτατου επιπέδου για τη στήριξη της κινητικότητας, ορισμένα συστήματα δεν παρασχέθηκαν το 2020, το 2021 και/ή το 2022, ενώ άλλα μετατοπίστηκαν σε επιγραμματικούς μορφότευπους.

Όπως δείχνει το διάγραμμα Δ7, υπάρχουν προγράμματα χρηματοδότησης που υποστηρίζουν την επαγγελματική διακρατική κινητικότητα των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε δώδεκα χώρες, κυρίως στη Δυτική Ευρώπη. Τα προγράμματα χρηματοδότησης μπορούν να εφαρμόζονται σε όλους τους εκπαιδευτικούς, ανεξάρτητα από το αντικείμενο που διδάσκουν, ή να απευθύνονται ειδικά σε εκπαιδευτικούς ξένων γλωσσών. Τα προγράμματα αυτά υποστηρίζουν τόσο τους εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης όσο και τους καθηγητές γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εκτός από τις γαλλικές και φλαμανδικές κοινότητες του Βελγίου, της Ιρλανδίας και της Νορβηγίας, όπου μόνο οι εκπαιδευτικοί δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μπορούν να επωφεληθούν από αυτά.



Σχήμα 41 Σχήμα Δ7: Προγράμματα χρηματοδότησης που παρέχονται από αρχές ανώτατου επιπέδου για τη στήριξη της διακρατικής κινητικότητας των καθηγητών ξένων γλωσσών στην πρωτοβάθμια και τη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2021/2022

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο χάρτης δείχνει κατά πόσον τα προγράμματα χρηματοδότησης που υποστηρίζουν τη διακρατική κινητικότητα των καθηγητών ξένων γλωσσών στην πρωτοβάθμια και τη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση παρέχονται από τις αρχές ανώτατης εκπαίδευσης.

Τα προγράμματα χρηματοδότησης μπορούν να χρησιμοποιηθούν από εκπαιδευτικούς όλων των μαθημάτων ή ειδικά από εκείνους που διδάσκουν ξένες γλώσσες. Λαμβάνονται υπόψη μόνο τα συστήματα χρηματοδότησης που λειτουργούν σε ολόκληρη τη χώρα/εκπαιδευτικό σύστημα ή σε μια σημαντική γεωγραφική περιοχή (επομένως εξαιρούνται τα προγράμματα που περιορίζονται σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική θέση). Τα προγράμματα χρηματοδότησης θα πρέπει να καλύπτουν τη διακρατική διέλευση γεωγραφικών συνόρων και να προορίζονται ως μακροπρόθεσμα στοιχεία του εκπαιδευτικού συστήματος, τα οποία καλύπτουν πολλά συναπτά έτη (εξαιρούνται πρωτοβουλίες με βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση βάσει έργων που καλύπτουν μόνο 1 ή 2 έτη).

Τα προγράμματα χρηματοδότησης που υποστηρίζουν τους εκπαιδευτικούς να μεταβούν στο εξωτερικό για να παρακολουθήσουν συνέδριο ή εργαστήριο, να ολοκληρώσουν διδακτορικό ή να διδάξουν σε σχολείο της χώρας καταγωγής τους (όταν διαφέρει από τη χώρα στην οποία εργάζονται) δεν εξετάζονται εδώ. Ομοίως, τα διεθνικά εκπαιδευτικά προγράμματα και τα διεθνή προγράμματα χρηματοδότησης, όπως το πρόγραμμα Erasmus+ της ΕΕ και το πρόγραμμα Nordplus, καθώς και τα προγράμματα βοηθών γλωσσών για αρχάριους καθηγητές ή καθηγητές μεταπτυχιακών φοιτητών εξαιρούνται επίσης από το πεδίο εφαρμογής του αριθμού.

Οι πάροχοι δεδομένων Eurydice κλήθηκαν να αναφέρουν έως και τρία προγράμματα χρηματοδότησης.

Για τους ορισμούς της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)» και των «αρχών υψηλού επιπέδου», βλέπε το Γλωσσάριο.

Μια πιο προσεκτική ματιά στα προγράμματα χρηματοδότησης που αναφέρθηκαν από τους παρόχους δεδομένων Eurydice δείχνει ότι τα προγράμματα αυτά έχουν διαφορετικούς στόχους, για παράδειγμα τη βελτίωση των γλωσσικών και διδακτικών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών, ή την ανάπτυξη πολιτιστικής ευαισθητοποίησης στη διδασκαλία ξένων γλωσσών. Μπορούν επίσης να επιτύχουν αυτούς τους στόχους με διάφορους τρόπους, μεταξύ άλλων μέσω επισκέψεων μελέτης, μαθημάτων κατάρτισης, παρακολούθησης θέσεων εργασίας, πρακτικής άσκησης ή περιόδων διδασκαλίας. Η διάρκεια των περιόδων κινητικότητας που υποστηρίζονται από εθνικά προγράμματα ποικίλλει επίσης. Συνήθως, οι εκπαιδευτικοί πηγαίνουν στο εξωτερικό για σύντομο χρονικό διάστημα, συνήθως 1 ή 2 εβδομάδες.

Ο αριθμός των χωρών προορισμού ποικίλλει επίσης μεταξύ των χρηματοδοτικών προγραμμάτων. Ορισμένα προγράμματα χρηματοδότησης απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς που διδάσκουν μια συγκεκριμένη ξένη γλώσσα: παρέχουν στους εκπαιδευτικούς την ευκαιρία να περάσουν χρόνο στη χώρα όπου ομιλείται η γλώσσα που διδάσκουν. Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, στη Νορβηγία, όπου οι καθηγητές γαλλικών γλωσσών έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν περαιτέρω εκπαιδευτικά μαθήματα ή μεμονωμένα προγράμματα (παρακολούθηση θέσεων εργασίας) στη Γαλλία για 2 έως 21 ημέρες.

Στην Ισπανία, τη Γαλλία, τη Σουηδία και το Λιχτενστάιν, τα αναφερόμενα προγράμματα χρηματοδότησης απευθύνονται σε πολλές διαφορετικές χώρες. Στην Ισπανία, το πρόγραμμα Επαγγελματικών Επισκέψεων (*Estancias Profesionales*) παρέχει στους εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ανεξάρτητα από το θέμα που διδάσκουν, την ευκαιρία να περάσουν 2 εβδομάδες στο εξωτερικό για επισκέψεις μελέτης και παρατήρησης σε σχολεία σε 14 διαφορετικές χώρες. Στη Γαλλία, οι καθηγητές ξένων γλωσσών στα γενικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συμμετέχουν σε σχολεία που παρέχουν CLIL) μπορούν να συμμετέχουν σε δραστηριότητες *γλωσσικής, παιδαγωγικής και πολιτιστικής ανάπτυξης στο εξωτερικό* για δύο εβδομάδες σε έξι έως οκτώ χώρες προορισμού. Στη Σουηδία, το πρόγραμμα Atlas Partnership, το οποίο αποσκοπεί στην προώθηση της διεθνούς συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών και σχολείων, παρέχει σε όλους τους εκπαιδευτικούς την ευκαιρία να συμμετάσχουν σε ανταλλαγές εκπαιδευτικών σε όλες τις χώρες εκτός ΕΕ. Στο Λιχτενστάιν, όπως αναφέρεται στο διάταγμα του 2004 για τις⁷⁵ διδακτικές υπηρεσίες, το κράτος χρηματοδοτεί επαγγελματικά ταξίδια καθηγητών ξένων γλωσσών στις χώρες όπου ομιλούνται οι γλώσσες που διδάσκουν.

Οι τρεις κοινότητες του Βελγίου, με τρεις διαφορετικές γλώσσες σχολικής εκπαίδευσης (γαλλικά, ολλανδικά και γερμανικά), υπέγραψαν τον Απρίλιο του 2015 συμφωνία που αποσκοπεί στην προώθηση των ευκαιριών διδασκαλίας των καθηγητών ξένων γλωσσών κάθε Κοινότητας σε μία από τις άλλες δύο Κοινότητες για περίοδο τουλάχιστον ενός έτους. Αν και δεν είναι διακρατική καθαυτή, αξίζει επίσης να αναφερθεί αυτή η διακοινοτική πρωτοβουλία. Στόχος της πρωτοβουλίας είναι να δοθεί η δυνατότητα στα σχολεία να παρέχουν μαθήματα γλώσσας με φυσικούς ομιλητές ως καθηγητές. Ομοίως, στην Ελβετία οργανώνονται ανταλλαγές

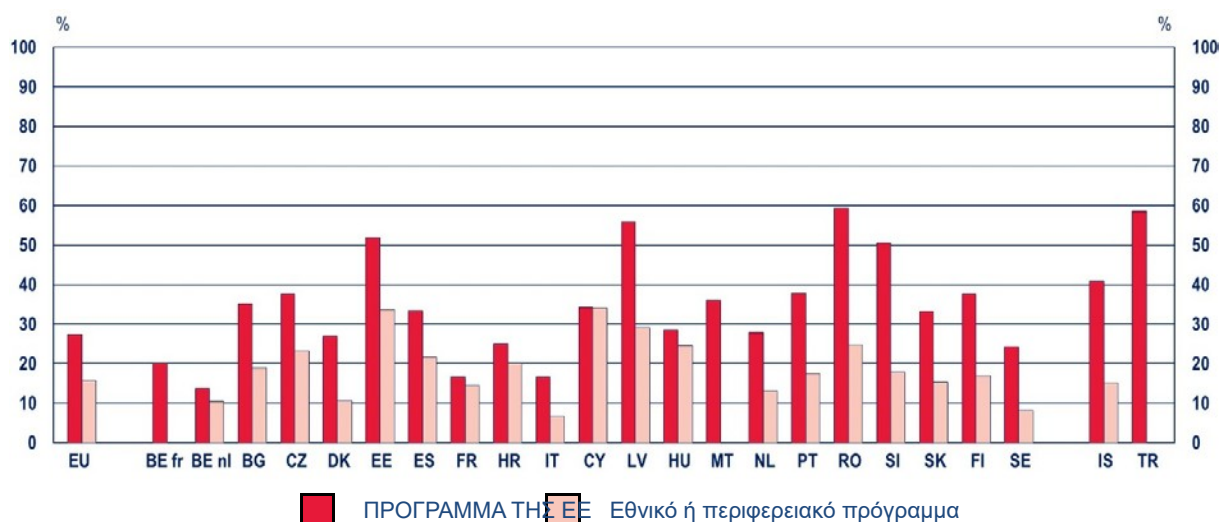
75 <https://www.gesetze.li/konso/2004092000>

καθηγητών γαλλικών, γερμανικών και ιταλικών γλωσσών μεταξύ των διαφόρων γλωσσικών περιφερειών. Αυτοί οι καθηγητές γλωσσών έχουν την ευκαιρία να περάσουν μια σύντομη (έως 5 εβδομάδες) ή μακρά (έως 12 μήνες) διαμονή σε άλλη γλωσσική περιφέρεια ως βοηθός στην τάξη. Σκοπός είναι να βοηθηθούν οι εκπαιδευτικοί να αναπτύξουν τις γλωσσικές και διδακτικές τους ικανότητες και να καθιερώσουν συνεργασία μεταξύ των σχολείων σε όλες τις γλωσσικές περιφέρειες.

ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΕ ΔΙΑΔΡΑΜΑΤΙΖΟΥΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΡΟΛΟ ΣΤΗ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΉ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Στο γράφημα Δ8 παρουσιάζεται το ποσοστό των μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που ανέφεραν ότι βρίσκονταν στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς με τη στήριξη προγραμμάτων διακρατικής κινητικότητας. Προσδιορίζει το είδος του προγράμματος κινητικότητας (ένα πρόγραμμα της ΕΕ, όπως το Erasmus+, ή ένα εθνικό/περιφερειακό πρόγραμμα) με το οποίο έχουν ταξιδέψει στο εξωτερικό. Ο αριθμός αυτός αφορά μόνο τη διακρατική κινητικότητα των καθηγητών ξένων γλωσσών κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους.

Στην ΕΕ, το ποσοστό των μετακινούμενων σύγχρονων καθηγητών ξένων γλωσσών που έλαβαν χρηματοδότηση από την ΕΕ είναι κατά μέσο όρο σχεδόν διπλάσιο του ποσοστού εκείνων που έλαβαν χρηματοδότηση από εθνικό ή περιφερειακό πρόγραμμα. Το ποσοστό των μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών που είχαν ταξιδέψει στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς μέσω προγράμματος της ΕΕ είναι 27,4 %, έναντι 15,7 % στην περίπτωση εθνικών ή περιφερειακών προγραμμάτων. Σε 10 εκπαιδευτικά συστήματα (Δανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία, Σλοβακία, Φινλανδία, Σουηδία και Ισλανδία), η τάση αυτή ήταν ακόμη πιο έντονη, με τουλάχιστον διπλάσιο αριθμό εκπαιδευτικών να πηγαίνουν στο εξωτερικό με χρηματοδότηση από την ΕΕ απ' ό,τι με εθνική ή περιφερειακή χρηματοδότηση. Αντίθετα, στη Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου, της Γαλλίας, της Κροατίας, της Κύπρου και της Ουγγαρίας, ο αντίκτυπος και των δύο πηγών χρηματοδότησης ήταν περίπου ο ίδιος.



Πηγή: Ευρυδίκη, με βάση το TALIS 2018

Σχήμα 42 Σχήμα Δ8: Ποσοστό κινητών σύγχρονων καθηγητών ξένων γλωσσών στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2) που έχουν μεταβεί στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς με την υποστήριξη προγράμματος κινητικότητας, 2018

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός βασίζεται στις απαντήσεις των εκπαιδευτικών στις ερωτήσεις 15 και 56 του TALIS 2018: «Διδάσκετε τις ακόλουθες κατηγορίες μαθημάτων κατά το τρέχον σχολικό έτος;» και «Έχετε ταξιδέψει ποτέ στο εξωτερικό για

επαγγελματικούς σκοπούς στην καριέρα σας ως δάσκαλος ή κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης/κατάρτισης των εκπαιδευτικών σας;» Η διάρκεια των σχολών δείχνει το ποσοστό των εκπαιδευτικών που απάντησαν «ναι» στην επιλογή β) «ως εκπαιδευτικός σε πρόγραμμα της ΕΕ» ή/και γ) «ως δάσκαλος σε περιφερειακό ή εθνικό πρόγραμμα». Οι εκπαιδευτικοί μπορεί να έχουν χρησιμοποιήσει και τα δύο είδη προγραμμάτων.

Δάσκαλοι ξένων γλωσσών είναι εκείνοι που επέλεξαν την επιλογή ε) για την ερώτηση 15. Μετακινούμενοι εκπαιδευτικοί είναι εκείνοι που απάντησαν «ναι» σε τουλάχιστον μία από τις επιλογές α)–ε) στην ερώτηση 56.

Η ΕΕ περιλαμβάνει ερωτηθέντες από όλες τις χώρες της ΕΕ οι οποίοι απάντησαν στις σχετικές με την κινητικότητα ερωτήσεις του TALIS το 2018.

Βλ. παράρτημα 1 για τα δεδομένα και τα Σ.Ε. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το TALIS, βλ. την ενότητα «Στατιστικές βάσεις δεδομένων και ορολογία».

Για τον ορισμό της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Ειδική ανά χώρα σημείωση

Βέλγιο (BE fr), Μάλτα και Τүркіє: το δείγμα ήταν ανεπαρκές (λιγότερο από 5 διαφορετικά σχολεία ή 30 εκπαιδευτικούς) για την κατηγορία «εθνικά ή περιφερειακά προγράμματα».

Σε σύγκριση με το 2013, το ποσοστό των μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών που συμμετείχαν σε προγράμματα της ΕΕ δεν μεταβλήθηκε σημαντικά, ενώ το ποσοστό που εντάσσονταν σε εθνικά ή περιφερειακά προγράμματα αυξήθηκε κατά 4,3 ποσοστιαίες μονάδες (Σ.Ε. 0,86) (βλ. παράρτημα 1). Κατά συνέπεια, στις ευρωπαϊκές χώρες η σχετική συνεισφορά των προγραμμάτων της ΕΕ στην κινητικότητα των καθηγητών ξένων γλωσσών σε σύγκριση με τη σχετική συνεισφορά των εθνικών ή περιφερειακών προγραμμάτων ήταν κατά μέσο όρο ελαφρώς υψηλότερη το 2013 (25,1 % (Σ.Ε. 0,89) έναντι 11,1 % (Σ.Ε. 0,53)) σε σχέση με το 2018 (27,2 % (Σ.Ε. 0,71) έναντι 15,4 % (Σ.Ε. 0,67)).

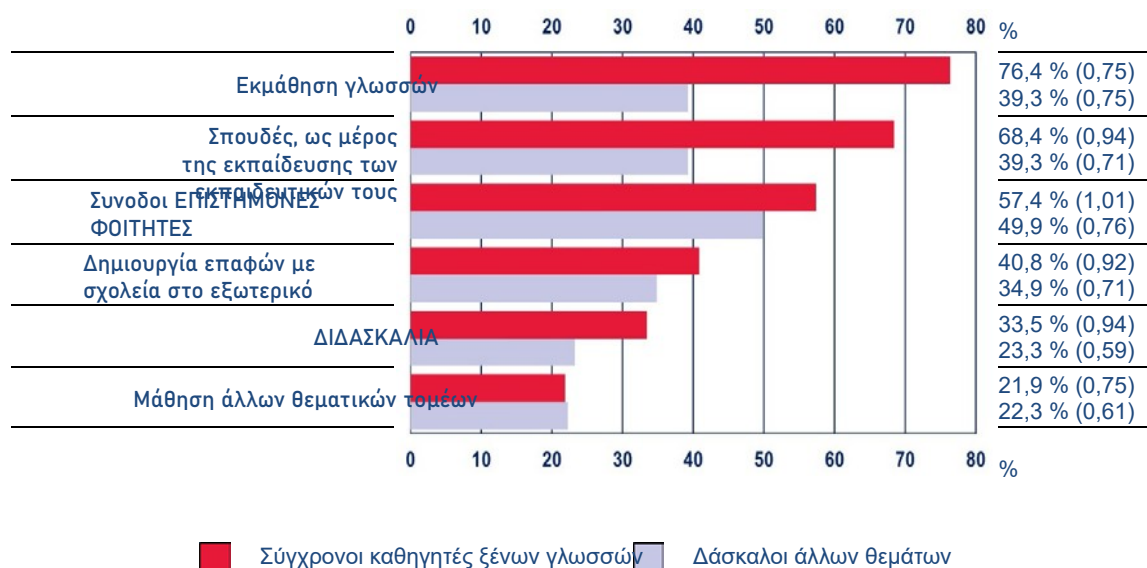
ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΑ ΔΥΟ ΤΡΙΤΑ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΠΗΓΑΪΝΟΥΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΓΙΑ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΓΛΩΣΣΩΝ ΚΑΙ ΩΣ ΜΈΡΟΣ ΤΗΣ ΑΡΧΙΚΉΣ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΪΔΕΥΣΗΣ

Το γράφημα Δ9 περιγράφει τους σκοπούς για τους οποίους οι καθηγητές ξένων γλωσσών στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση περνούν περιόδους σε άλλη χώρα κατά τη διάρκεια των σπουδών ή της σταδιοδρομίας τους. Πιο συγκεκριμένα, δείχνει το ποσοστό των διακρατικά μετακινούμενων εκπαιδευτικών, ως μέσο όρο της ΕΕ, με βάση τον επαγγελματικό σκοπό της μετάβασης στο εξωτερικό. Το ποσοστό αυτό εμφανίζεται για τους καθηγητές ξένων γλωσσών και τους εκπαιδευτικούς άλλων θεμάτων.

Όπως δείχνει το διάγραμμα Δ9, οι επαγγελματικοί σκοποί για τη μετάβαση στο εξωτερικό διαφέρουν σε κάποιο βαθμό μεταξύ των δύο κατηγοριών εκπαιδευτικών.

Στην ΕΕ, ο κύριος λόγος για τον οποίο οι καθηγητές ξένων γλωσσών μεταβαίνουν στο εξωτερικό είναι η εκμάθηση γλωσσών (76,4 %). Στην Ισπανία, την Ιταλία και την Ουγγαρία, πάνω από το 80 % των μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών ανέφεραν αυτό ως λόγο ταξιδιού τους (βλ. παράρτημα 1). Πράγματι, ένας από τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους για τους εκπαιδευτικούς να βελτιώσουν την ικανότητά τους στη γλώσσα ή τις γλώσσες που διδάσκουν είναι να επισκεφθούν μία από τις χώρες στις οποίες ομιλούνται. Ως εκ τούτου, αυτός ο ειδικός λόγος για τη διακρατική κινητικότητα συνδέεται στενά. Συγκριτικά, σε επίπεδο ΕΕ μόνο το 39,3 % των μετακινούμενων εκπαιδευτικών που διδάσκουν άλλα μαθήματα ανέφεραν την εκμάθηση γλωσσών ως επαγγελματικό σκοπό για τη μετάβαση στο εξωτερικό.

Σε επίπεδο ΕΕ, σχεδόν το 70 % των μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών έχουν σπουδάσει στο εξωτερικό στο πλαίσιο της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών τους, αν και λίγες μόνο χώρες έχουν συστάσεις στον τομέα αυτό (βλέπε γράφημα Δ5). Οι διαφορές μεταξύ των χωρών είναι αρκετά σημαντικές: περίπου το 80 % των μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών στην Ισπανία και την Ιταλία έχουν σπουδάσει στο εξωτερικό στο πλαίσιο της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών τους, ενώ λιγότεροι από το 50 % το έχουν κάνει στην Κροατία, τη Λετονία, την Πορτογαλία, τη Σλοβενία, την Ισλανδία και την Τүркіє. Συγκριτικά, σε επίπεδο ΕΕ μόνο το 39,3 % των εκπαιδευτικών που διδάσκουν άλλα μαθήματα ανέφεραν σπουδές στο εξωτερικό στο πλαίσιο της εκπαίδευσής τους.



Πηγή: Ευρυδική, με βάση το TALIS 2018.

Σχήμα 43 Σχήμα Δ9: Ποσοστό μετακινούμενων εκπαιδευτικών στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2), ανά επαγγελματικό λόγο μετάβασης στο εξωτερικό, σε επίπεδο ΕΕ, 2018

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός βασίζεται στις απαντήσεις των εκπαιδευτικών στις ερωτήσεις 15 και 57 του TALIS 2018: «Διδάσκετε τις ακόλουθες κατηγορίες θεμάτων κατά το τρέχον σχολικό έτος;» και «Ήσαν οι ακόλουθες δραστηριότητες επαγγελματικούς σκοπούς των επισκέψεών σας στο εξωτερικό;» Οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να παράσχουν όσο το δυνατόν περισσότερες απαντήσεις.

Δάσκαλοι ξένων γλωσσών είναι εκείνοι που επέλεξαν την επιλογή ε) για την ερώτηση 15. Δάσκαλοι άλλων θεμάτων είναι εκείνοι που δεν επέλεξαν την επιλογή ε) για την ερώτηση 15 αλλά επέλεξαν οποιαδήποτε άλλη επιλογή από α) έως θ). Μετακινούμενοι εκπαιδευτικοί είναι εκείνοι που απάντησαν «ναι» σε τουλάχιστον μία από τις επιλογές α)–ε) στην ερώτηση 56.

Η ΕΕ περιλαμβάνει ερωτηθέντες από όλες τις χώρες της ΕΕ που απάντησαν στην ερώτηση 57 του TALIS το 2018: Τσεχία, Δανία, Εσθονία, Ισπανία, Γαλλία, Κροατία, Ιταλία, Κύπρος, Λετονία, Ουγγαρία, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία, Σλοβακία, Φινλανδία, Σουηδία, Ισλανδία και Türkiye.

Οι λόγοι παραμονής στο εξωτερικό παρουσιάζονται κατά φθίνουσα σειρά ανάλογα με το ποσοστό των καθηγητών ξένων γλωσσών που τους αναφέρουν.

Βλ. παράρτημα 1 για τα δεδομένα ανά χώρα και τα S.E.s. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το TALIS, βλ. την ενότητα «Στατιστικές βάσεις δεδομένων και ορολογία».

Για τον ορισμό της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν επίσης να διαδραματίσουν ρόλο στην υποστήριξη τόσο της πραγματικής κινητικότητας των σπουδαστών όσο και της εικονικής κινητικότητας των σπουδαστών. Το διδακτικό προσωπικό μπορεί να συνοδεύει τους σπουδαστές που ταξιδεύουν στο εξωτερικό και μπορεί επίσης να δημιουργήσει τη βάση για μελλοντική συνεργασία μεταξύ σχολείων, για παράδειγμα, με την προετοιμασία διακρατικών προγραμμάτων κινητικότητας ή με την ανάπτυξη κοινών σχεδίων στα οποία οι νέες τεχνολογίες θα υποστηρίζουν τις ανταλλαγές μεταξύ σπουδαστών. Το ποσοστό των μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών που έχουν ήδη συνοδεύσει επισκέπτες φοιτητές είναι 57,4 % στην ΕΕ, ελαφρώς μεγαλύτερο από ό,τι για τους εκπαιδευτικούς άλλων μαθημάτων (49,9 %). Οι μετακινούμενοι καθηγητές ξένων γλωσσών βρίσκονται επίσης στο εξωτερικό για να έρθουν σε επαφή με σχολεία συχνότερα από τους εκπαιδευτικούς άλλων μαθημάτων (40,8 % και 34,9 %, αντίστοιχα).

Σε επίπεδο ΕΕ, η διδασκαλία στο εξωτερικό δεν είναι τόσο συχνή όσο η εκμάθηση γλωσσών μεταξύ των μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών (33,5 %), αλλά εξακολουθεί να είναι ελαφρώς πιο συχνή από

ό,τι για τους εκπαιδευτικούς άλλων μαθημάτων (23,3 %). Η «διδασκαλία» αναφέρεται συχνότερα ως ο λόγος για την κινητικότητα των καθηγητών ξένων γλωσσών στη Ρουμανία (δηλώνεται από το 68,3 % των καθηγητών ξένων γλωσσών). Πάνω από το 40 % των κινητών καθηγητών ξένων γλωσσών στην Ισπανία και τη Γαλλία αναφέρουν ότι έχουν διδάξει στο εξωτερικό. Αντίθετα, λιγότερο από το 15 % αυτών στην Κροατία και την Πορτογαλία το έχουν πράξει.

Τέλος, τα ταξίδια στο εξωτερικό για την εκμάθηση άλλων θεμάτων δεν αποτελούν κοινό λόγο κινητικότητας, με παρόμοια και χαμηλά ποσοστά τόσο των μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών (21,9 %) όσο και των καθηγητών άλλων θεμάτων (22,3 %) να αναφέρουν ότι πήγαν στο εξωτερικό για το σκοπό αυτό.

Τα στοιχεία από το TALIS 2013 (Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Eurydice, 2017) δείχνουν ότι η τάση όσον αφορά τους σκοπούς της διακρατικής κινητικότητας των καθηγητών ξένων γλωσσών παρέμεινε σταθερή με την πάροδο του χρόνου. Η κατάταξη από τους πλέον έως τους λιγότερο συνηθισμένους λόγους για τους οποίους οι καθηγητές ξένων γλωσσών μεταβαίνουν στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς είναι η ίδια για το 2013 και το 2018, παρά την αύξηση της κινητικότητας των καθηγητών ξένων γλωσσών σε όλες τις χώρες (βλέπε γράφημα Δ6).

Η ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΔΙΑΦΕΡΕΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

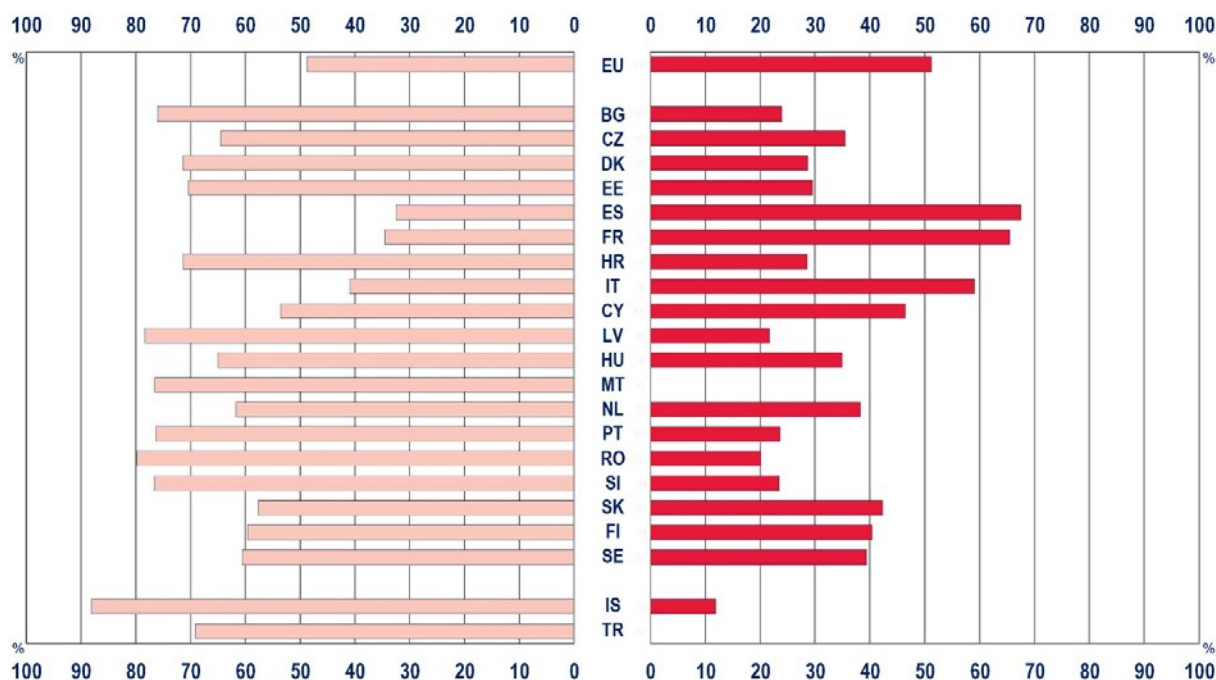
Στο σχήμα Δ10 παρουσιάζεται η διάρκεια παραμονής των μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών στο εξωτερικό κατά τη διάρκεια της ΙΤΕ και της σταδιοδρομίας τους. Η διάρκεια αυτή αντιστοιχεί στο σύνολο των περιόδων παραμονής στο εξωτερικό. Πιο συγκεκριμένα, στο σχήμα Δ10 γίνεται διάκριση μεταξύ διαμονής στο εξωτερικό μικρότερης των 3 μηνών (σύντομη διαμονή) και παραμονής στο εξωτερικό τουλάχιστον 3 μηνών (διαμονή μακράς διάρκειας).

Όπως δείχνει το διάγραμμα Δ10, σε επίπεδο ΕΕ, το ποσοστό των μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών που αναφέρουν βραχεία και μακρά παραμονή στο εξωτερικό είναι περίπου παρόμοιο (48,8 % και 51,2 %, αντίστοιχα).

Ωστόσο, όταν εξετάζονται μεμονωμένες χώρες, σε όλες σχεδόν τις χώρες, η πλειονότητα των μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών είχε περάσει συνολικά λιγότερους από 3 μήνες στο εξωτερικό (σύντομη παραμονή) κατά τη διάρκεια των σπουδών και της σταδιοδρομίας τους. Αυτό είναι ιδιαίτερα αξιοσημείωτο στη Βουλγαρία, τη Λετονία, τη Μάλτα, την Πορτογαλία, τη Ρουμανία, τη Σλοβενία και την Ισλανδία. Ωστόσο, στην Ισπανία, τη Γαλλία και την Ιταλία η κατάσταση είναι το αντίθετο: στις χώρες αυτές, περισσότεροι από τους μισούς μετακινούμενους καθηγητές ξένων γλωσσών ανέφεραν διαμονή μακράς διάρκειας στο εξωτερικό (67,5 %, 65,5 % και 59,1 %, αντίστοιχα).

Σύντομη παραμονή στο εξωτερικό (λιγότερο από 3 μήνες)

Μακρά παραμονή στο εξωτερικό (τουλάχιστον 3 μήνες)



Πηγή: Ευρυδίκη, με βάση το TALIS 2018.

Σχήμα 44 Σχήμα D10: Ποσοστό μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2) για μακρές και σύντομες διαμονές στο εξωτερικό, 2018

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός βασίζεται στις απαντήσεις των εκπαιδευτικών στις ερωτήσεις 15 και 58 του TALIS 2018: «Διδάσκετε τις ακόλουθες κατηγορίες θεμάτων κατά το τρέχον σχολικό έτος;» και «Συνολικά, για πόσο χρονικό διάστημα διαμένετε στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς;» Απαντήσεις «για τρεις έως δώδεκα μήνες» (επιλογή 2) και «για περισσότερο από ένα έτος» (επιλογή 3) συγχωνεύθηκαν για να γίνει η κατηγορία «μεγαλύτερη παραμονή».

Δάσκαλοι ξένων γλωσσών είναι εκείνοι που επέλεξαν την επιλογή ε) για την ερώτηση 15. Μετακινούμενοι εκπαιδευτικοί είναι εκείνοι που απάντησαν «ναι» σε τουλάχιστον μία από τις επιλογές α)–ε) στην ερώτηση 56.

Η ΕΕ περιλαμβάνει ερωτηθέντες από όλες τις χώρες της ΕΕ οι οποίοι απάντησαν στην ερώτηση 58 του TALIS το 2018.

Βλ. παράρτημα 1 για τα δεδομένα και τα S.E.s. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το TALIS, βλ. την ενότητα «Στατιστικές βάσεις δεδομένων και ορολογία».

Για τον ορισμό της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE fr, BE nl): το ερώτημα δεν διεκπεραιώθηκε στη χώρα.

Μάλτα και Τүркіγe: το δείγμα είναι ανεπαρκές (λιγότερο από 5 διαφορετικά σχολεία ή 30 εκπαιδευτικούς) για την κατηγορία «μακρές διαμονές στο εξωτερικό».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

ΤΜΗΜΑ Ι — ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το τμήμα αυτό, το οποίο περιλαμβάνει έξι δείκτες, εξετάζει κυρίως τον χρόνο διδασκαλίας που διατίθεται για τη διδασκαλία ξένων γλωσσών ως υποχρεωτικών μαθημάτων στην υποχρεωτική γενική εκπαίδευση πλήρους⁷⁶ φοίτησης. Ειδικότερα, εξετάζει τον χρόνο που απαιτείται από τα σχολεία να αφιερώνουν στη διδασκαλία ξένων γλωσσών, όπως ορίζεται από τις ανώτατες εκπαιδευτικές⁷⁷ αρχές. Δεν αναφέρεται χρόνος διδασκαλίας εκτός αυτού του πλαισίου (π.χ. ξένες γλώσσες που λαμβάνονται ως προαιρετικά μαθήματα ή διδάσκονται στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών που αποφασίζεται σε σχολικό επίπεδο).

Το ζήτημα του χρόνου διδασκαλίας εξετάζεται από διαφορετικές οπτικές γωνίες, συμπεριλαμβανομένης της διαφοράς μεταξύ του χρόνου που αφιερώνεται στην πρώτη και τη δεύτερη ξένη γλώσσα (βλέπε γράφημα E2), της σχέσης μεταξύ του χρόνου διδασκαλίας που αφιερώνεται στην πρώτη ξένη γλώσσα και του αριθμού των ετών διδασκαλίας (βλέπε γράφημα E3), του σχετικού βάρους της διδασκαλίας ξένων γλωσσών στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών (βλέπε σχήμα E4) και, τέλος, των μεταβολών στον χρόνο του αριθμού των ωρών διδασκαλίας ξένων γλωσσών (βλέπε γράφημα E5). Επιπλέον, η παρούσα ενότητα περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα αναμενόμενα ελάχιστα επίπεδα επίτευξης για την πρώτη και τη δεύτερη ξένη γλώσσα σε δύο σημεία αναφοράς: το τέλος της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και το τέλος της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (βλέπε γράφημα E6).

Όλοι οι δείκτες της παρούσας ενότητας βασίζονται σε δεδομένα που συλλέγονται μέσω του δικτύου Eurydice, τα οποία καλύπτουν 39 εκπαιδευτικά συστήματα σε 37⁷⁸ χώρες. Οι δείκτες σχετικά με τον χρόνο διδασκαλίας παρουσιάζουν δεδομένα σχετικά με τις επιμέρους εκπαιδευτικές οδούς στο Λουξεμβούργο ⁷⁹ και στο Λιχτενστάιν ⁽⁸⁰⁾, επιτρέποντας τη σύγκριση 42 εκπαιδευτικών συστημάτων/εκπαιδευτικών οδών.

Ο ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΠΟΥ ΑΦΙΕΡΩΝΕΤΑΙ ΣΤΙΣ ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΕΊΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΥΨΗΛΟΤΕΡΟΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΪΔΕΥΣΗ ΑΠ' ΟΤΙ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΪΔΕΥΣΗ

Στο σχήμα E1 παρουσιάζεται ο ελάχιστος αριθμός ωρών που αφιερώνονται στη διδασκαλία όλων των ξένων γλωσσών που διδάσκονται ως υποχρεωτικά μαθήματα κατά τη διάρκεια ενός πλασματικού έτους (δηλ. το συνολικό διδακτικό φόρτο για ένα δεδομένο επίπεδο εκπαίδευσης διαιρούμενο διά του αριθμού των βαθμών

76 Οι σχετικές ξένες γλώσσες είναι εκείνες που είναι υποχρεωτικές για όλους τους σπουδαστές ενός συγκεκριμένου βαθμού ή επιπέδου εκπαίδευσης. Επιπλέον, το πεδίο εφαρμογής αποκλείει την προσχολική εκπαίδευση, ακόμη και αν σε ορισμένα εκπαιδευτικά συστήματα ορισμένες βαθμίδες αυτού του επιπέδου εκπαίδευσης είναι υποχρεωτικές για τα παιδιά.

77 Τα δεδομένα συλλέγονται από κοινού από την Eurydice και το Δίκτυο του ΟΟΣΑ για τη Συλλογή και τη Διεκδίκηση Περιγραφικών Πληροφοριών σε επίπεδο Συστήματος για τις Εκπαιδευτικές Δομές, Πολιτικές και Πρακτικές (NESLI) σε διετή βάση. Τα στοιχεία που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση προέρχονται από τη συλλογή δεδομένων 2020/2021. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον χρόνο διδασκαλίας στα σχολεία στην Ευρώπη, συμβουλευτείτε τη διετή έκθεση Eurydice σχετικά με το θέμα αυτό (Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Eurydice, 2021a).

78 Για λεπτομέρειες σχετικά με την κάλυψη της παρούσας έκθεσης ανά χώρα, βλ. την εισαγωγή στην έκθεση.

79 *Enseignement secondaire classique* (κλασική δευτεροβάθμια εκπαίδευση) και *enseignement secondaire général* (γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση).

80 *Γυμνάσιο* (σχολικός τύπος με προηγμένες απαιτήσεις), *Oberschule* (σχολικός τύπος με βασικές απαιτήσεις) και *Realschule* (σχολικός τύπος με ενδιάμεσες απαιτήσεις).

του εν λόγω επιπέδου εκπαίδευσης)⁽⁸¹⁾. Ο αριθμός αυτός περιλαμβάνει δύο bar charts, τα οποία παρέχουν στοιχεία για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση και την υποχρεωτική γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση πλήρους φοίτησης ξεχωριστά.

Στο επίπεδο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ο αριθμός των ωρών ανά θεωρητικό έτος που αφιερώνεται στη διδασκαλία ξένων γλωσσών ως υποχρεωτικών μαθημάτων κυμαίνεται μεταξύ 13 ωρών (στην Ουγγαρία) και 407 ωρών (στο Λουξεμβούργο). Παρά το ευρύ αυτό φάσμα, ο αριθμός των διδακτικών ωρών είναι μεταξύ 30 και 69 ωρών στα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα (27 εκπαιδευτικά συστήματα). Στους υποχρεωτικούς βαθμούς της γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης, ο αριθμός των διδακτικών ωρών ανά θεωρητικό έτος σε όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα/εκπαιδευτικές οδούς που εξετάζονται κυμαίνεται από 74 ώρες (στη Νορβηγία) έως 373 ώρες (στο Λουξεμβούργο (*theenseignement secondaire classique*)).

Δύο βασικοί παράγοντες μπορούν να εξηγήσουν τον μικρότερο αριθμό διδακτικών ωρών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Το πρώτο αφορά την ηλικία κατά την οποία η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας καθίσταται υποχρεωτική. Ο χρόνος διδασκαλίας είναι σχετικά χαμηλός στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου (31 ώρες), στη Γερμανία (37 ώρες), στην Πορτογαλία (36 ώρες) και στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη (32 ώρες), όπου η εκμάθηση ξένων γλωσσών καθίσταται υποχρεωτική μετά τη δεύτερη τάξη της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, σε αντίθεση με τα περισσότερα άλλα εκπαιδευτικά συστήματα (βλέπε σχήμα B1).

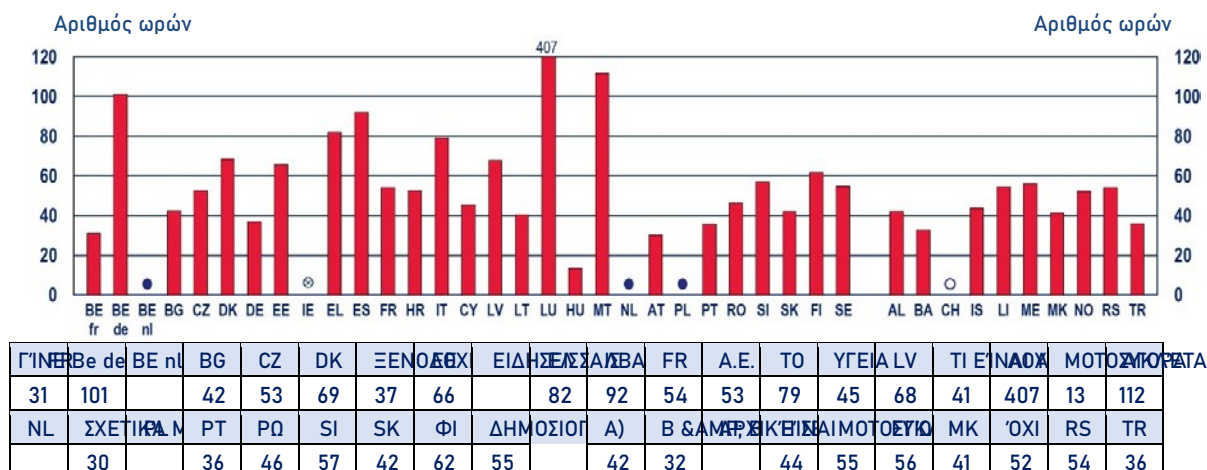
Ο δεύτερος παράγοντας αφορά τη δομή των εκπαιδευτικών συστημάτων. Συνήθως, ο αριθμός των ωρών που διατίθενται για τη διδασκαλία ξένων γλωσσών αυξάνεται όταν οι μαθητές προχωρούν μέσω των σχολικών βαθμών (Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Eurydice, 2021a). Ως εκ τούτου, όταν η διάρκεια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι σχετικά μικρή (για παράδειγμα, 4 έτη), όπως στη Γερμανία (37 ώρες) και στην Αυστρία (30 ώρες), τα παιδιά εγκαταλείπουν αυτό το στάδιο της εκπαίδευσης σε μικρότερη ηλικία, πράγμα που σημαίνει ότι λαμβάνουν λιγότερες ώρες διδασκαλίας ξένων γλωσσών σε αυτό το στάδιο της εκπαίδευσης από τα παιδιά σε εκπαιδευτικά συστήματα όπου η πρωτοβάθμια εκπαίδευση διαρκεί περισσότερο.

Οι δύο προαναφερθέντες παράγοντες ισχύουν επίσης για την Ουγγαρία, στην οποία διατίθεται ιδιαίτερα χαμηλός αριθμός ωρών για τη διδασκαλία ξένων γλωσσών (13 ώρες). Στην Ουγγαρία, υπάρχουν τέσσερις βαθμοί στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και η εκμάθηση ξένων γλωσσών καθίσταται υποχρεωτική στην τελευταία. Ωστόσο, ανάλογα με το σχολείο, οι μαθητές μπορούν να αρχίσουν να μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα νωρίτερα και ως εκ τούτου να λαμβάνουν επιπλέον χρόνο διδασκαλίας.

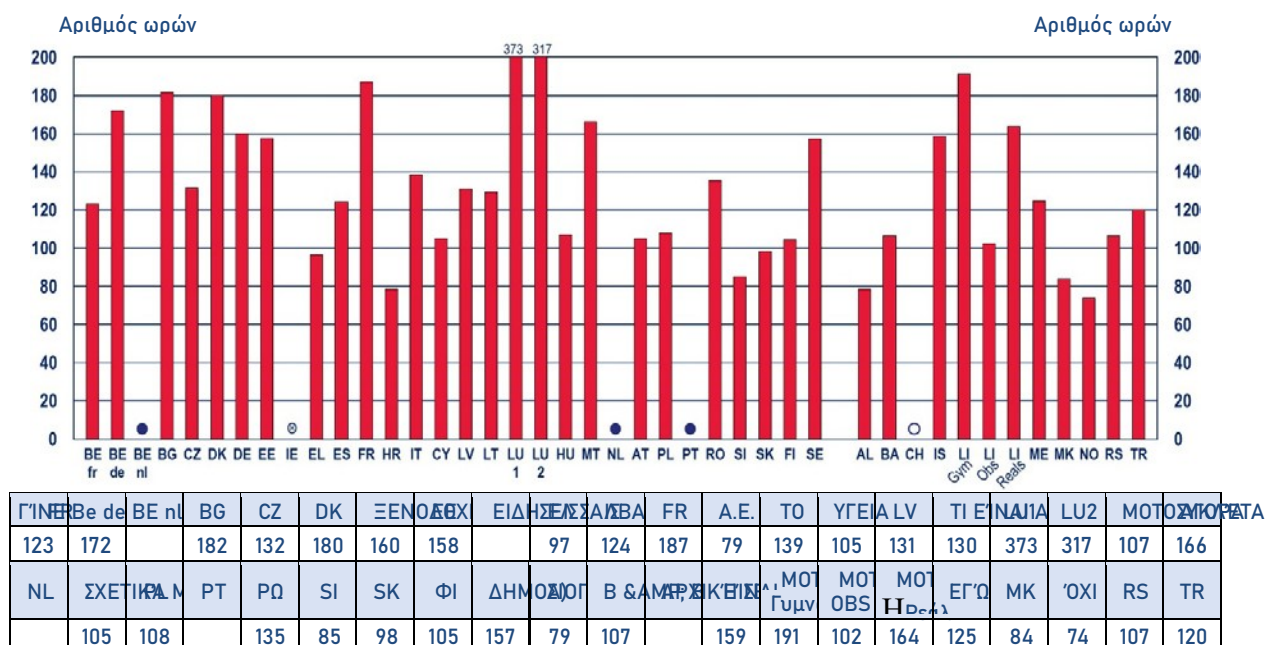
Ο αριθμός των ωρών που αφιερώνονται στη διδασκαλία ξένων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση υπερβαίνει τις 69 ώρες σε έξι εκπαιδευτικά συστήματα (γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου, της Ελλάδας, της Ισπανίας, της Ιταλίας, του Λουξεμβούργου και της Μάλτας). Τα εκπαιδευτικά συστήματα της γερμανόφωνης κοινότητας του Βελγίου, της Ιταλίας, του Λουξεμβούργου και της Μάλτας έχουν το ακόλουθο κοινό χαρακτηριστικό: Το CLIL χρησιμοποιείται ως διδακτική προσέγγιση κατά τη διάρκεια ορισμένων βαθμών (ή σχεδόν όλων των βαθμών στην περίπτωση του Λουξεμβούργου) της υποχρεωτικής γενικής εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης. Αυτή η ειδική διδακτική προσέγγιση, σύμφωνα με την οποία τα μαθήματα σπουδών διδάσκονται (τουλάχιστον) σε δύο γλώσσες (βλέπε γράφημα B12), θα μπορούσε εν μέρει να εξηγήσει τον συγκριτικά υψηλό αριθμό ωρών που αφιερώνονται στη διδασκαλία ξένων γλωσσών στα εν λόγω εκπαιδευτικά συστήματα. Ο αριθμός των ωρών είναι υψηλότερος στη γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου (101 ώρες), στο Λουξεμβούργο (407 ώρες) και στη Μάλτα (112 ώρες).

81 Ο αριθμός των βαθμών που περιλαμβάνονται στην υποχρεωτική γενική εκπαίδευση πλήρους φοίτησης ποικίλλει σημαντικά μεταξύ των εκπαιδευτικών συστημάτων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η υποχρεωτική γενική εκπαίδευση πλήρους φοίτησης σταματά στο τέλος της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης· σε άλλες περιπτώσεις, περιλαμβάνει εν μέρει ή εξ ολοκλήρου την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Eurydice, 2020). Προκειμένου να εξαλειφθεί η διακύμανση που προκύπτει από τις διαφορές στον αριθμό των βαθμών στην υποχρεωτική γενική εκπαίδευση πλήρους φοίτησης, οι περισσότεροι δείκτες σχετικά με τον χρόνο διδασκαλίας παρουσιάζουν τον ελάχιστο αριθμό διδακτικών ωρών ανά ονομαστικό έτος.

(α) Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση



(β) Υποχρεωτική γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση πλήρους φοίτησης



Οριζόντια ευελιξία

Χρόνος διδασκαλίας που ορίζεται σε επίπεδο κανονικά υποχρεωτική ξένη γλώσσα

Πηγή: Η Ευρυδίκη.

Σχήμα 45 Σχήμα E1: Αριθμός ωρών υποχρεωτικής διδασκαλίας ξένων γλωσσών κατά τη διάρκεια ενός πλασματικού έτους στην υποχρεωτική γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση πρωτοβάθμιας και πλήρους φοίτησης, 2020/2021

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός αυτός δείχνει τον ελάχιστο συνιστώμενο χρόνο διδασκαλίας για τις ξένες γλώσσες που διδάσκονται ως υποχρεωτικά μαθήματα σε όλους τους μαθητές, όπως ορίζεται από τις ανώτατες εκπαιδευτικές αρχές.

Ο χρόνος διδασκαλίας ανά θεωρητικό έτος στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (ή στην υποχρεωτική γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση πλήρους φοίτησης) αντιστοιχεί στο συνολικό ποσό του διδακτικού χρόνου στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (ή στην υποχρεωτική γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση πλήρους φοίτησης) διαιρούμενο διά του αριθμού των βαθμών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (ή της πλήρους υποχρεωτικής γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης).

Οριζόντια ευελιξία: οι αρχές ανώτατης εκπαίδευσης καθορίζουν το συνολικό χρόνο διδασκαλίας για μια ομάδα (ή όλων) μαθημάτων εντός ενός συγκεκριμένου βαθμού. Στη συνέχεια, τα σχολεία/οι τοπικές αρχές είναι ελεύθερα να

αποφασίσουν πόσο χρόνο θα διαθέσουν σε μεμονωμένα άτομα. Όταν αυτό ισχύει για το ήμισυ ή περισσότερο από το ήμισυ των βαθμών της πρωτοβάθμιας ή/και πλήρους φοίτησης υποχρεωτικής γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, χρησιμοποιείται το ειδικό σύμβολο •. Όταν η οριζόντια ευελιξία εφαρμόζεται σε λιγότερο από το ήμισυ των βαθμών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ή της υποχρεωτικής γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης, οι βαθμοί αυτοί αποκλείονται στον υπολογισμό των πλεγματικών ετών. Αυτό ισχύει για τη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου και της Πορτογαλίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE fr): υπάρχει οριζόντια ευελιξία στους βαθμούς 3 και 4.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ: στις δύο τελευταίες βαθμίδες της υποχρεωτικής γενικής εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης, που αντιστοιχούν στα πρώτα 2 έτη της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ο αριθμός δείχνει στοιχεία για την πορεία που παρέχει εντατική εκμάθηση ξένων γλωσσών.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ: τα στοιχεία αντιπροσωπεύουν τον σταθμισμένο μέσο χρόνο διδασκαλίας για τη διδασκαλία ξένων γλωσσών που υπολογίστηκε από τη Γραμματεία της Μόνιμης Διάσκεψης των Υπουργών Παιδείας και Πολιτισμού των ομόσπονδων κρατών με βάση τον αριθμό των μαθητών που είναι εγγεγραμμένοι στα διάφορα είδη σχολείων.

ΙΡΛΑΝΔΙΑ: η διδασκαλία ξένων γλωσσών δεν είναι υποχρεωτική. Οι επίσημες γλώσσες, αγγλικά και ιρλανδικά, διδάσκονται σε όλους τους μαθητές.

Η Ισπανία: τα στοιχεία αντιπροσωπεύουν τους σταθμισμένους μέσους όρους των εθνικών και περιφερειακών κανονισμών σχετικά με το πρόγραμμα σπουδών και τα σχολικά ημερολόγια (έτος αναφοράς 2020/2021). Για τον υπολογισμό των σταθμισμένων μέσων χρησιμοποιήθηκαν στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των σπουδαστών ανά βαθμό και αυτόνομη κοινότητα που υπέβαλε η στατιστική υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας και Επαγγελματικής Κατάρτισης (έτος αναφοράς 2018/2019).

ΙΤΑΛΙΑ: τα στοιχεία για τις δύο τελευταίες βαθμίδες της υποχρεωτικής γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης αφορούν το *liceo scientifico*.

Το Λουξεμβούργο: LU1 αντιστοιχεί σε *enseignement secondaire classique* (κλασική δευτεροβάθμια εκπαίδευση): LU2 αντιστοιχεί στο *enseignement secondaire général* (γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση).

ΟΥΓΓΑΡΙΑ: στους βαθμούς 9 και 10, οι δύο τελευταίες βαθμίδες της υποχρεωτικής εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης, τα στοιχεία αντιστοιχούν στο *Gimnázium*.

ΑΥΣΤΡΙΑ: δεν υπάρχουν στοιχεία για την τελευταία τάξη της υποχρεωτικής γενικής εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης.

Αυστρία και Λιχτενστάιν: τα δεδομένα δεν περιλαμβάνουν τον χρόνο διδασκαλίας για τους βαθμούς 1 και 2 για την Αυστρία και τον βαθμό 1 για το Λιχτενστάιν, καθώς οι ξένες γλώσσες διδάσκονται μέσω άλλων θεμάτων και όχι ως αυτόνομα μαθήματα. Ως εκ τούτου, τα δεδομένα που παρουσιάζονται υποτιμούν τον χρόνο διδασκαλίας που διατίθεται στις ξένες γλώσσες.

Η Πολωνία: υπάρχει οριζόντια ευελιξία στις τρεις πρώτες (από τις τέσσερις) βαθμίδες της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ: στις δύο τελευταίες από τις έξι βαθμίδες της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, υπάρχει οριζόντια ευελιξία. Στις τρεις πρώτες βαθμίδες της υποχρεωτικής γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης, υπάρχει οριζόντια ευελιξία για την πρώτη και τη δεύτερη ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικά μαθήματα, ενώ στις τρεις τελευταίες δεν είναι υποχρεωτική η εκμάθηση ξένων γλωσσών.

Η Σουηδία: για την υποχρεωτική γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση πλήρους φοίτησης, στα δεδομένα περιλαμβάνεται ο χρόνος διδασκαλίας για τη δεύτερη γλώσσα, ο οποίος δεν αποτελεί υποχρεωτικό μάθημα για όλους τους σπουδαστές (βλέπε σχήμα B1).

Λίχτενστάιν: Li Γυμναστήριο αντιστοιχεί στο Γυμνάσιο (ένα είδος σχολείου με προηγμένες απαιτήσεις). Το Li Obs αντιστοιχεί στο *Oberschule* (είδος σχολείου με βασικές απαιτήσεις) και Το Li Reals αντιστοιχεί στο *Realschule* (ένα είδος σχολείου με ενδιάμεσες απαιτήσεις).

Η Ελβετία: σε εθνικό επίπεδο δεν ορίζεται κανένα τυποποιημένο πρόγραμμα σπουδών και κανένας τυποποιημένος χρόνος διδασκαλίας. Τα προγράμματα σπουδών και ο προβλεπόμενος χρόνος διδασκαλίας καθορίζονται από τα 26 καντόνια σε περιφερειακό επίπεδο.

Όπως προαναφέρθηκε, στους υποχρεωτικούς βαθμούς της γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης το φάσμα των διδακτικών ωρών ανά θεωρητικό έτος σε όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα/εκπαιδευτικές οδούς που εξετάζονται είναι αρκετά ευρύ (από 74 έως 373 ώρες). Μέσα σε αυτό το ευρύ φάσμα, μπορούν να προσδιοριστούν τέσσερις ομάδες εκπαιδευτικών συστημάτων/εκπαιδευτικών οδών με σχετικά συγκρίσιμο αριθμό διδακτικών ωρών.

Η πρώτη ομάδα περιλαμβάνει 15 εκπαιδευτικά συστήματα/εκπαιδευτικές οδούς όπου μεταξύ 74 ωρών (Νορβηγία) και 108 ωρών (Πολωνία) ανά θεωρητικό έτος αφιερώνονται στη διδασκαλία ξένων γλωσσών ως υποχρεωτικά μαθήματα· το δεύτερο περιλαμβάνει εννέα εκπαιδευτικά συστήματα/εκπαιδευτικές οδούς που κατανέμονται μεταξύ 120 ωρών (Τürkiye) και 139 ωρών (Ιταλία) ανά θεωρητικό έτος στην υποχρεωτική διδασκαλία ξένων γλωσσών. Τα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα/εκπαιδευτικές οδούς εμπίπτουν σε αυτές τις δύο ομάδες.

Έντεκα εκπαιδευτικά συστήματα/εκπαιδευτικές διαδρομές συνθέτουν την τρίτη ομάδα, όπου ο χρόνος διδασκαλίας που χορηγείται σε ξένες γλώσσες ως υποχρεωτικά μαθήματα κυμαίνεται από 157 ώρες (στη Σουηδία) έως 191 ώρες (στο Λιχτενστάιν (*Γυμνάσιο*)). Τέλος, οι δύο οδοί γενικής εκπαίδευσης στο Λουξεμβούργο (*toenseignement secondaire général* και το *enseignement secondaireclassique*) παρέχουν μακράν τον μεγαλύτερο αριθμό διδακτικών ωρών (317 ώρες και 373 ώρες, αντίστοιχα, ανά θεωρητικό έτος).

Μια λεπτομερέστερη σύγκριση μεταξύ του χρόνου διδασκαλίας που διατίθεται στις ξένες γλώσσες στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και του χρόνου διδασκαλίας που αφιερώνεται σε αυτά τα μαθήματα κατά τη διάρκεια των υποχρεωτικών βαθμών της γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δείχνει ότι ο αριθμός των διδακτικών ωρών ανά θεωρητικό έτος είναι υψηλότερος στους υποχρεωτικούς βαθμούς της γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε όλα σχεδόν τα εκπαιδευτικά συστήματα/εκπαιδευτικές οδούς (το Λουξεμβούργο αποτελεί εξαίρεση). Στα περισσότερα από αυτά, ο αριθμός είναι τουλάχιστον διπλάσιος, και είναι τρεις (ή περισσότερες) φορές υψηλότερος σε λίγο περισσότερο από το ένα τρίτο αυτούς. Όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα με σημαντικά χαμηλότερο αριθμό διδακτικών ωρών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση αυξάνουν σημαντικά τις ευκαιρίες των μαθητών να μάθουν ξένες γλώσσες παρέχοντας πολύ περισσότερο χρόνο διδασκαλίας στους υποχρεωτικούς βαθμούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στην Ουγγαρία, όπου ο αριθμός των ωρών ανά ονομαστικό έτος είναι οκτώ φορές υψηλότερος.

Η ΠΡΩΤΗ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΤΈΧΕΙ ΤΟ ΜΕΓΑΛΎΤΕΡΟ ΜΈΡΟΣ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΓΙΑ ΞΈΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΣΕ ΌΛΕΣ ΤΙΣ ΧΩΡΕΣ

Στο σχήμα E1 παρουσιάζεται ο ελάχιστος χρόνος διδασκαλίας για όλες τις ξένες γλώσσες που διδάσκονται ως υποχρεωτικά μαθήματα στην πρωτοβάθμια και πλήρους φοίτησης στη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Το σχήμα E2 συγκρίνει τον ελάχιστο αριθμό ωρών που διατίθενται για τη διδασκαλία της πρώτης και της δεύτερης ξένης γλώσσας ως υποχρεωτικά μαθήματα. Καλύπτει το σύνολο της υποχρεωτικής γενικής εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης. Για να εξαλειφθεί η διακύμανση που προκύπτει από τις διαφορές στον αριθμό των βαθμών της υποχρεωτικής γενικής εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης, παρέχει χρόνο διδασκαλίας ανά θεωρητικό έτος, δηλαδή αντιστοιχεί στο συνολικό ποσό του διδακτικού χρόνου στην υποχρεωτική γενική εκπαίδευση πλήρους φοίτησης διαιρούμενο διά του αριθμού των ετών της εν λόγω περιόδου εκπαίδευσης.

Σε αντίθεση με άλλα μαθήματα σπουδών, όπως τα μαθηματικά, οι ξένες γλώσσες δεν διδάσκονται ως υποχρεωτικά μαθήματα σε όλους τους βαθμούς υποχρεωτικής γενικής εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης (βλέπε σχήμα B2). Επιπλέον, η εκμάθηση μιας δεύτερης ξένης γλώσσας δεν είναι υποχρεωτική σε ορισμένα εκπαιδευτικά συστήματα (βλέπε σχήμα B3). Αυτά τα ειδικά χαρακτηριστικά των ξένων γλωσσών ως μαθήματα σπουδών πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη σύγκριση του χρόνου διδασκαλίας μεταξύ των εκπαιδευτικών συστημάτων.

Ο χρόνος διδασκαλίας για την πρώτη ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικό μάθημα κυμαίνεται από 39 έως 114 ώρες ανά θεωρητικό έτος σε όλα σχεδόν τα εκπαιδευτικά συστήματα/εκπαιδευτικές οδούς. Εκείνοι στους οποίους ο χρόνος διδασκαλίας είναι στο κάτω μέρος αυτού του εύρους, δηλαδή εκείνοι με τις έξι χαμηλότερες τιμές (μεταξύ 39 και 54 ωρών ανά ονομαστικό έτος), περιλαμβάνουν την Κύπρο, την Ουγγαρία, τη Σουηδία, τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, την Ισλανδία, τη Βόρεια Μακεδονία και τη Σερβία. Τα εκπαιδευτικά συστήματα με τους χρόνους διδασκαλίας στην κορυφή, δηλαδή, με τις τέσσερις υψηλότερες τιμές (μεταξύ 105 και 114 ωρών ανά θεωρητικό έτος) είναι η γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου, της Βουλγαρίας, της Ισπανίας και της Μάλτας. Στο Λουξεμβούργο, ο χρόνος διδασκαλίας που αφιερώνεται στη διδασκαλία της πρώτης ξένης γλώσσας είναι πολύ έξω από αυτό το εύρος (199 ώρες σε *enseignement secondaire général* και 223 σε *enseignement secondaire classique*).

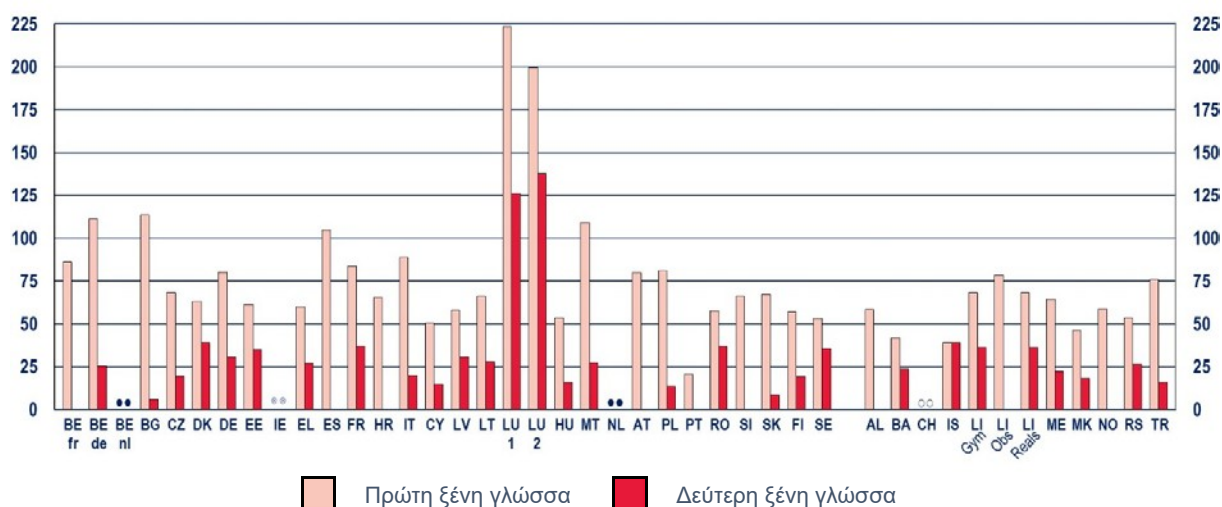
Στα εκπαιδευτικά συστήματα/εκπαιδευτικές οδούς στις οποίες η εκμάθηση μιας δεύτερης ξένης γλώσσας είναι υποχρεωτική, ο αριθμός των ωρών ανά θεωρητικό έτος σπουδών είναι μάλλον περιορισμένος σε όλα σχεδόν τα εκπαιδευτικά συστήματα, που κυμαίνονται από 6 έως 39 ώρες. Τα εκπαιδευτικά συστήματα με

τους χρόνους διδασκαλίας στο κάτω μέρος του εύρους, δηλαδή, με τιμές κάτω των 10 ωρών ανά ονομαστικό έτος, είναι η Βουλγαρία και η Σλοβακία (6 και 8 ώρες, αντίστοιχα). Τα εκπαιδευτικά συστήματα με χρόνους διδασκαλίας στην κορυφή, δηλαδή με τιμές ίσες ή μεγαλύτερες από 35 ώρες ανά ονομαστικό έτος, είναι η Δανία, η Εσθονία, η Γαλλία, η Ρουμανία, η Σουηδία, η Ισλανδία και το Λιχτενστάιν (*Γυμνάσιο* και *Realschule*).

Ο χρόνος διδασκαλίας που αφιερώνεται στη δεύτερη ξένη γλώσσα είναι, και πάλι, συγκριτικά αξιοσημείωτα υψηλός στο Λουξεμβούργο (126 ώρες σε *enseignement secondaire classique* και 138 ώρες σε *enseignement secondaire general*) και υπερβαίνει κατά πολύ όλες τις άλλες χώρες. Στο Λουξεμβούργο, τα γαλλικά και τα γερμανικά, που διδάσκονται ως ξένες γλώσσες, χρησιμοποιούνται εναλλακτικά ως γλώσσες διδασκαλίας στην εκπαίδευση.

Οι διαφορές στον βαθμό στον οποίο η εκμάθηση μιας δεύτερης ξένης γλώσσας καθίσταται υποχρεωτική συχνά εξηγούν τις διαφορές στο χρόνο διδασκαλίας μεταξύ εκπαιδευτικών συστημάτων/εκπαιδευτικών οδών. Στην Ευρώπη, οι σπουδαστές αρχίζουν συνήθως να μαθαίνουν μια δεύτερη ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικό μάθημα στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση· μια μειοψηφία από αυτούς ξεκινούν νωρίτερα, στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ή αργότερα, σε βαθμό πέραν της υποχρεωτικής εκπαίδευσης (βλέπε σχήμα Β1).

Σχεδόν σε όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα/εκπαιδευτικές οδούς που εξετάζονται στο παρόν τμήμα (η Ισλανδία αποτελεί εξαίρεση· βλέπε την ειδική ανά χώρα σημείωση), ο αριθμός των διδακτικών ωρών ανά θεωρητικό έτος είναι συστηματικά υψηλότερος για την πρώτη υποχρεωτική ξένη γλώσσα από ό,τι για τη δεύτερη. Η διαφορά κυμαίνεται από 17 ώρες (στη Σουηδία) έως 108 ώρες (στη Βουλγαρία). Στα εκπαιδευτικά συστήματα όπου η διαφορά είναι μεγαλύτερη, δηλαδή πάνω από 81 ώρες (η γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου, της Βουλγαρίας (διαδρομή που παρέχει εντατική εκμάθηση ξένων γλωσσών), το Λουξεμβούργο (δευτεροβάθμια τάξη *enseignement*) και η Μάλτα), η πρώτη εκμάθηση ξένων γλωσσών χρησιμοποιείται ως γλώσσα διδασκαλίας σε κάποιο στάδιο της εκπαίδευσης (παροχή CLIL).



Οριζόντια ευελιξία

Χρόνος διδασκαλίας που ορίζεται σε επίπεδο καντοΚαμία υποχρεωτική ξένη γλώσσα

(Όρες)	Γ'N FR	Γ'N Ξεν	Γ'N NL	BG	CZ	DK	ΞΕΝ	GAO	ΕΙΔ	ΕΛΕ	ΕΛΕ	FR	Α.Ε	TO	ΥΓΕ	Α.Λ	ΤΙ Ε	ΛΟΥ 1	ΛΟΥ 2	ΜΟΤ	ΛΟΥ 3	ΜΟΤ
Πρώτη Ξένη γλώσσα	86	111		114	68	63	80	61		60	105	84	66	89	50	58	66	223	199	54	109	
Δεύτερη Ξένη γλώσσα	0	25		6	20	39	31	35		27	0	37	0	20	15	31	28	126	138	16	27	
	NL	ΣΧΕΤ	ΡΑ	PT	PO	SI	SK	ΦΙ	ΔΗΜ	ΣΙ	B & A	ΠΙ	ΕΝ	ΜΟ	ΓΥΜ	ΜΟ	ΕΓ	ΜΚ	ΟΧΙ	RS	TR	
Πρώτη Ξένη γλώσσα		80	81	20	58	66	67	57	53	58	42		39	68	78	68	64	46	59	54	76	
Δεύτερη Ξένη γλώσσα		0	14	0	37	0	8	19	36	0	24		39	36	0	36	22	18	0	27	16	

Πηγή: Η Ευρυδίκη.

Σχήμα 46 Σχήμα Ε2: Αριθμός ωρών ανά ονομαστικό έτος που διατίθενται για τη διδασκαλία της πρώτης και της δεύτερης ξένης γλώσσας ως υποχρεωτικών μαθημάτων στην υποχρεωτική γενική εκπαίδευση πλήρους φοίτησης, 2020/2021

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός αυτός δείχνει τον ελάχιστο συνιστώμενο χρόνο διδασκαλίας για την πρώτη και τη δεύτερη ξένη γλώσσα που διδάσκονται ως υποχρεωτικά μαθήματα σε όλους τους μαθητές, όπως ορίζεται από τις ανώτατες εκπαιδευτικές αρχές.

Ο χρόνος διδασκαλίας ανά θεωρητικό έτος στην υποχρεωτική γενική εκπαίδευση πλήρους φοίτησης αντιστοιχεί στο συνολικό ποσό του διδακτικού χρόνου για την εν λόγω περίοδο εκπαίδευσης διαιρούμενο διά του αριθμού των βαθμών της υποχρεωτικής γενικής εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης.

Οριζόντια ευελιξία: οι αρχές ανώτατης εκπαίδευσης καθορίζουν το συνολικό χρόνο διδασκαλίας για μια ομάδα (ή όλων) μαθημάτων εντός ενός συγκεκριμένου βαθμού. Στη συνέχεια, τα σχολεία/οι τοπικές αρχές είναι ελεύθερα να αποφασίσουν πόσο χρόνο θα διαθέσουν σε μεμονωμένα άτομα. Όταν αυτό ισχύει για το ήμισυ ή περισσότερο από το ήμισυ των βαθμών της υποχρεωτικής γενικής εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης, χρησιμοποιείται το ειδικό σύμβολο ●. Όταν η οριζόντια ευελιξία εφαρμόζεται σε λιγότερους από τους μισούς βαθμούς της υποχρεωτικής γενικής εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης, οι βαθμοί αυτοί αποκλείονται στον υπολογισμό των πλασματικών ετών. Αυτό ισχύει για τη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου, της Πολωνίας και της Πορτογαλίας (για περισσότερες πληροφορίες βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις κάτω από το γράφημα E1).

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις κάτω από το σχήμα E1.

Η Γαλλία: οι αρχές ανώτατης εκπαίδευσης ορίζουν χρόνο διδασκαλίας για την πρώτη και τη δεύτερη ξένη γλώσσα μαζί στην τελευταία τάξη της υποχρεωτικής γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης. Στην περίπτωση αυτή, ο χρόνος αυτός διαιρείται διά δύο και το αποτέλεσμα της διαίρεσης που κατανέμεται στην πρώτη και στη δεύτερη ξένη γλώσσα εξίσου.

Η Ισπανία: οι αρχές ανώτατης εκπαίδευσης ορίζουν χρόνο διδασκαλίας για την πρώτη και τη δεύτερη ξένη γλώσσα μαζί για όλους τους βαθμούς. Στην περίπτωση αυτή, ο χρόνος αυτός διαιρείται διά δύο και το αποτέλεσμα της διαίρεσης που κατανέμεται στην πρώτη και στη δεύτερη ξένη γλώσσα εξίσου.

ΟΙ ΧΩΡΕΣ ΟΠΟΥ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΔΙΑΡΚΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΔΕΝ ΈΧΟΥΝ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΩΣ ΤΟΝ ΥΨΗΛΟΤΕΡΟ ΧΡΟΝΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Στο σχήμα E3 παρουσιάζεται η σχέση μεταξύ δύο παραγόντων που επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τη διδασκαλία ξένων γλωσσών στο σχολείο: ο ελάχιστος χρόνος διδασκαλίας που χορηγείται στις ξένες γλώσσες και η διάρκεια των σχολικών ετών που διαρκεί η διδασκαλία. Πιο συγκεκριμένα, το σχήμα E3 δείχνει τη σχέση μεταξύ του χρόνου διδασκαλίας για την εκμάθηση της πρώτης ξένης γλώσσας ως υποχρεωτικό θέμα και της διάρκειας αυτής της μάθησης. Αναφέρονται μόνο οι χρόνοι διδασκαλίας για τις βαθμίδες για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία⁽⁸²⁾.

Συνολικά, ο αριθμός δείχνει ότι υπάρχει μια θετική σχέση, αν και σχετικά αδύναμη, μεταξύ των δύο παραγόντων. Ωστόσο, μια πιο λεπτομερής ανάλυση αποκαλύπτει ότι αν και ορισμένες χώρες διδάσκουν την πρώτη ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικό μάθημα για τον ίδιο αριθμό βαθμών, διαφέρουν σημαντικά όσον αφορά το συνολικό χρόνο διδασκαλίας που διαθέτουν για τη διδασκαλία της. Η διαφορά είναι ιδιαίτερα αισθητή στην περίπτωση των χωρών με δεκαετή πρόβλεψη: στη Νορβηγία, ο χρόνος διδασκαλίας που κατανέμεται στην πρώτη ξένη γλώσσα είναι 588 ώρες, ενώ στην Ισπανία ο αριθμός αυτός φτάνει τις 1.050 ώρες.

Αντιστρόφως, οι χώρες που διαθέτουν παρόμοια ποσά διδακτικού χρόνου μπορούν να το πράξουν σε αρκετά διαφορετικό αριθμό ετών στο πλαίσιο της υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Για παράδειγμα, στην Ουγγαρία και τη Βόρεια Μακεδονία, οι χρόνοι διδασκαλίας 536 ωρών και 509 ωρών, αντίστοιχα, συνιστώνται για την πρώτη ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικό θέμα. Η διάταξη αυτή διαρκεί 7 έτη στην Ουγγαρία και 11 έτη στη Βόρεια Μακεδονία.

Στο διάγραμμα E3 παρουσιάζεται επίσης μια ομάδα 11 χωρών (Δανία, Εσθονία, Ελλάδα, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία, Σλοβενία, Σλοβακία, Φινλανδία, Λιχτενστάιν και Μαυροβούνιο) με παρόμοιο προφίλ: διαθέτουν μεταξύ 700 και 500 ωρών για τη διδασκαλία της πρώτης υποχρεωτικής ξένης γλώσσας κατά τη διάρκεια των 8-9 σχολικών ετών.

Στη γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου, του Λουξεμβούργου και της Μάλτας, όπου η πρώτη ξένη γλώσσα που διδάσκεται είναι επίσης μια γλώσσα διδασκαλίας, ο χρόνος διδασκαλίας που διατίθεται σε αυτή τη

82 Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. επεξηγηματικό σημείωμα. Ειδικές πληροφορίες σχετικά με τη διάρκεια της διδασκαλίας της πρώτης ξένης γλώσσας είναι διαθέσιμες στο σχήμα B2

γλώσσα είναι ο υψηλότερος σε όλη την Ευρώπη. Τα επίσημα προγράμματα σπουδών σε αυτά τα τρία εκπαιδευτικά συστήματα προβλέπουν 1.335 ώρες για μια περίοδο 12 ετών στη γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου, 2 234 και 1 995 ώρες (για *enseignement secondaire classique* και *enseignement secondaire général, r espective*) για 10 χρόνια στο Λουξεμβούργο και 1 201 ώρες για 11 χρόνια στη Μάλτα.



Όρες	Γίνε fr	Γνωρίστ BG	CZ	DK	ΕΝΟ	ΕΝΟ	ΕΛ	ΑΜΒΑ	FR	Α.Ε.	TO	ΥΓΕΙΑ	LV	ΤΙ Ε	ΝΑΥΙΑ	LU2	ΜΟΤ	ΣΥΚΛ'ΕΤΑ
TO	863	1335	1023	614	630	801	551	539	1050	837	525	891	452	524	662	2 234	1 995	536
	ΑΓΟΡΑΣΧΕΤΙΚΑ	PT	PQ	SI	SK	ΦΙ	ΔΗΜΟ	ΟΞΙΓ	B & A	ΜΕ	ΑΙ	ΜΟΤ	ΕΓ'Ω	MK	ΌΧΙ	RS	TR	
TO	1201	480	405	143	637	597	673	513	480	525	375	391	546	580	509	588	429	912

Πηγή: Η Ευρυδίκη.

Σχήμα 47 Σχήμα E3: Σχέση μεταξύ του χρόνου διδασκαλίας για την πρώτη ξένη γλώσσα και του αριθμού των βαθμών κατά τους οποίους διδάσκεται η γλώσσα αυτή στην υποχρεωτική γενική εκπαίδευση πλήρους φοίτησης, 2020/2021

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Τα στοιχεία παρουσιάζουν τον ελάχιστο χρόνο διδασκαλίας (σε ώρες) που συνιστάται για την πρώτη ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικό μάθημα για όλους τους μαθητές σε σχέση με τον αριθμό των βαθμών που δαπανήθηκαν για τη διδασκαλία αυτής της υποχρεωτικής ξένης γλώσσας κατά τη διάρκεια της υποχρεωτικής γενικής εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης.

Ο αριθμός των ετών διδασκαλίας της πρώτης ξένης γλώσσας ως υποχρεωτικό μάθημα εξαρτάται από δύο παράγοντες: ο αριθμός των βαθμών κατά τους οποίους διδάσκεται η πρώτη ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικό μάθημα και η διάρκεια της υποχρεωτικής γενικής εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης, η οποία ποικίλλει μεταξύ των εκπαιδευτικών συστημάτων.

Για ορισμένα εκπαιδευτικά συστήματα (τη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου, της Αυστρίας, της Πολωνίας, της Πορτογαλίας και του Λιχτενστάιν), ο εμφανιζόμενος αριθμός ωρών αφορά τον αριθμό των βαθμών για τους οποίους είναι δυνατή η παρουσίαση στοιχείων. Για παράδειγμα, δεν έχουν ληφθεί υπόψη οι βαθμοί (και οι διδακτικές ώρες τους) στους οποίους εφαρμόζεται οριζόντια ευελιξία. Περαιτέρω εξηγήσεις παρέχονται στις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διάρκεια της διδασκαλίας της πρώτης ξένης γλώσσας ως υποχρεωτικό θέμα, βλ. σχήμα B2.

Οριζόντια ευελιξία: οι αρχές ανώτατης εκπαίδευσης καθορίζουν το συνολικό χρόνο διδασκαλίας για μια ομάδα (ή όλων) μαθημάτων εντός ενός συγκεκριμένου βαθμού. Στη συνέχεια, τα σχολεία/οι τοπικές αρχές είναι ελεύθερα να αποφασίσουν πόσο χρόνο θα διαθέσουν σε μεμονωμένα άτομα.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE fr): υπάρχει οριζόντια ευελιξία στους βαθμούς 3 και 4.

Βέλγιο (BE nl): ο αριθμός αυτός δεν περιλαμβάνει στοιχεία για το εν λόγω εκπαιδευτικό σύστημα, καθώς η οριζόντια ευελιξία ισχύει για όλους τους βαθμούς υποχρεωτικής γενικής εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ: για τις δύο τελευταίες βαθμίδες της υποχρεωτικής γενικής εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης, που αντιστοιχούν στα δύο πρώτα έτη της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ο αριθμός δείχνει στοιχεία για την πορεία που παρέχει εντατική εκμάθηση ξένων γλωσσών.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ: τα στοιχεία αντιπροσωπεύουν τον σταθμισμένο μέσο χρόνο διδασκαλίας για τη διδασκαλία ξένων γλωσσών που υπολογίστηκε από τη Γραμματεία της Μόνιμης Διάσκεψης των Υπουργών Παιδείας και Πολιτισμού των ομόσπονδων κρατών με βάση τον αριθμό των μαθητών που είναι εγγεγραμμένοι στα διάφορα είδη σχολείων.

ΙΡΛΑΝΔΙΑ: η διδασκαλία ξένων γλωσσών δεν είναι υποχρεωτική. Οι επίσημες γλώσσες, αγγλικά και ιρλανδικά, διδάσκονται σε όλους τους μαθητές.

Η Ισπανία: τα στοιχεία αντιπροσωπεύουν τους σταθμισμένους μέσους όρους των εθνικών και περιφερειακών κανονισμών σχετικά με το πρόγραμμα σπουδών και τα σχολικά ημερολόγια (έτος αναφοράς 2020/2021). Για τον υπολογισμό των σταθμισμένων μέσων χρησιμοποιήθηκαν στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των σπουδαστών ανά βαθμό και αυτόνομη κοινότητα που υπέβαλε η στατιστική υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας και Επαγγελματικής Κατάρτισης (έτος αναφοράς 2018/2019).

ΙΤΑΛΙΑ: τα στοιχεία για τις δύο τελευταίες βαθμίδες της υποχρεωτικής γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης αφορούν το *liceo scientifico*.

Η Γαλλία: οι αρχές ανώτατης εκπαίδευσης ορίζουν χρόνο διδασκαλίας για την πρώτη και τη δεύτερη ξένη γλώσσα μαζί στην τελευταία τάξη της υποχρεωτικής γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης. Στην περίπτωση αυτή, ο χρόνος διαιρείται διά δύο και το αποτέλεσμα της διαίρεσης που κατανέμεται στην πρώτη και στη δεύτερη ξένη γλώσσα εξίσου.

Το Λουξεμβούργο: LU1 αντιστοιχεί σε *enseignement secondaire classique* (κλασική δευτεροβάθμια εκπαίδευση): LU2 αντιστοιχεί στο *enseignement secondaire général* (γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση).

ΟΥΓΓΑΡΙΑ: στους βαθμούς 9 και 10, οι δύο τελευταίες βαθμίδες της υποχρεωτικής εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης, τα στοιχεία αντιστοιχούν στο *Gimnázium*.

Οι Κάτω Χώρες: ο αριθμός δεν περιλαμβάνει στοιχεία για τη χώρα αυτή, καθώς οι ανώτατες εκπαιδευτικές αρχές δεν προσδιορίζουν τον ελάχιστο χρόνο διδασκαλίας για κάθε θέμα σπουδών, αλλά για όλα τα μαθήματα σπουδών μαζί ανά επίπεδο εκπαίδευσης.

ΑΥΣΤΡΙΑ: για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τα δεδομένα αντιστοιχούν στο *Allgemeinbildende höhere Schule* (ακαδημαϊκό σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης). Οι μαθητές μαθαίνουν την πρώτη ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικό μάθημα για 9 χρόνια, δηλαδή ολόκληρη τη διάρκεια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Αυτός ο αριθμός δείχνει χρόνο διδασκαλίας μόνο για 6 χρόνια. Δεν ήταν δυνατή η παροχή δεδομένων για τα πρώτα 2 έτη (η πρώτη ξένη γλώσσα διδάσκεται μέσω άλλων θεμάτων και όχι ως αυτόνομο θέμα) και το τελευταίο έτος (ελλείποντα δεδομένα).

Η Πολωνία: η πρώτη ξένη γλώσσα διδάσκεται ως υποχρεωτικό μάθημα καθ' όλη τη διάρκεια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης (οκτώ βαθμοί). Ωστόσο, τα δεδομένα μπορούν να παρέχονται μόνο από τον βαθμό 4 και μετά, όπως πριν από την εφαρμογή της εν λόγω οριζόντιας ευελιξίας.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ: η πρώτη ξένη γλώσσα είναι υποχρεωτικό μάθημα σε 7 από τα 12 έτη υποχρεωτικής γενικής εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης (από τον βαθμό 3 έως τον βαθμό 9). Ωστόσο, τα δεδομένα θα μπορούσαν να παρασχεθούν μόνο για τους βαθμούς 3 και 4, όπως ισχύει για τους υπόλοιπους τομείς οριζόντιας ευελιξίας.

Η Ισλανδία: οι αρχές ανώτατης εκπαίδευσης ορίζουν χρόνο διδασκαλίας για την πρώτη και τη δεύτερη ξένη γλώσσα μαζί για όλους τους βαθμούς. Στην περίπτωση αυτή, ο χρόνος διαιρείται διά δύο και το αποτέλεσμα της διαίρεσης που κατανέμεται στην πρώτη και στη δεύτερη ξένη γλώσσα εξίσου.

Λίχτενσταϊν: στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τα δεδομένα αντιστοιχούν στο Γυμνάσιο (το υψηλότερο επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης). Οι μαθητές μαθαίνουν την πρώτη ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικό μάθημα για 9 χρόνια, δηλαδή ολόκληρη τη διάρκεια της υποχρεωτικής γενικής εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης. Αυτός ο αριθμός δείχνει τον χρόνο διδασκαλίας μόνο για 8 χρόνια. Δεν ήταν δυνατή η παροχή δεδομένων για την πρώτη τάξη (η πρώτη ξένη γλώσσα διδάσκεται μέσω άλλων θεμάτων και όχι ως αυτόνομο θέμα).

Βόρεια Μακεδονία: η ηλικία εγκατάλειψης για την υποχρεωτική εκπαίδευση πλήρους φοίτησης ποικίλλει, πράγμα που σημαίνει ότι η διάρκεια για την οποία οι μαθητές μαθαίνουν την πρώτη ξένη γλώσσα ποικίλλει επίσης (μεταξύ 11 και 13 ετών).

Η Ελβετία: ο αριθμός αυτός δεν περιλαμβάνει στοιχεία από τη χώρα αυτή, καθώς σε εθνικό επίπεδο δεν ορίζεται κανένα τυποποιημένο πρόγραμμα σπουδών και κανένας τυποποιημένος χρόνος διδασκαλίας. Τα προγράμματα σπουδών και ο προβλεπόμενος χρόνος διδασκαλίας καθορίζονται από τα 26 καντόνια σε περιφερειακό επίπεδο.

ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΠΟΥ ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΥΨΗΛΟΤΕΡΟ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΠ' ΟΤΙ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το σχήμα E4 αποτυπώνει το βάρος της διδασκαλίας ξένων γλωσσών στο πρόγραμμα σπουδών για την πρωτοβάθμια και πλήρη παρακολούθηση της υποχρεωτικής γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Για τον σκοπό αυτό, εξετάζει τον ελάχιστο αριθμό διδακτικών ωρών αφιερωμένων στις ξένες γλώσσες που είναι υποχρεωτικές για όλους τους σπουδαστές, ως ποσοστό του συνολικού χρόνου διδασκαλίας που διατίθεται για τη διδασκαλία ολόκληρου του υποχρεωτικού προγράμματος σπουδών.

Σχεδόν σε όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα/εκπαιδευτικές οδούς, το ποσοστό του χρόνου που διατίθεται στις ξένες γλώσσες ως υποχρεωτικά μαθήματα σε σχέση με το συνολικό χρόνο διδασκαλίας που αφιερώνεται στη διδασκαλία του υποχρεωτικού προγράμματος σπουδών είναι (πολύ) υψηλότερο στους υποχρεωτικούς βαθμούς της γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης απ' ό,τι στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Σε 10 εκπαιδευτικά συστήματα/εκπαιδευτικές οδούς η διαφορά είναι ίση ή μεγαλύτερη από 10 ποσοστιαίες μονάδες (τη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου, της Βουλγαρίας, της Γερμανίας, της Γαλλίας, της Λιθουανίας, της Ουγγαρίας, της Σουηδίας, της Ισλανδίας και του Λιχτενστάιν (*Realschule* και *Gymnasium*)).

Ενάντια σε αυτή την τάση, η γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση στο Λουξεμβούργο είναι η μόνη εκπαιδευτική οδός όπου το ποσοστό του χρόνου διδασκαλίας που αφιερώνεται στις ξένες γλώσσες είναι υψηλότερο στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Το ειδικό πλαίσιο γλωσσικής εκπαίδευσης στο Λουξεμβούργο, στο οποίο η πρώτη και η δεύτερη ξένη γλώσσα χρησιμοποιούνται ως γλώσσες διδασκαλίας, μπορεί να το εξηγήσει αυτό (βλέπε σχήματα E1 και E2). Επιπλέον, σε τρία εκπαιδευτικά συστήματα/εκπαιδευτικές οδούς (Ισπανία, Κροατία και Λουξεμβούργο (*enseignement secondaire classique*)), η διαφορά μεταξύ της πρωτοβάθμιας και της πλήρους φοίτησης στη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση περιορίζεται σε λιγότερο από 1 ποσοστιαία μονάδα.

Εξετάζοντας ειδικότερα τον χρόνο που αφιερώνεται στη διδασκαλία ξένων γλωσσών ως ποσοστό του χρόνου που δαπανάται για την παροχή ολόκληρου του προγράμματος σπουδών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, η διδασκαλία ξένων γλωσσών ως υποχρεωτικών μαθημάτων αντιπροσωπεύει μεταξύ 5 % και 10 % του συνολικού χρόνου διδασκαλίας στα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα. Σε ορισμένα εκπαιδευτικά συστήματα, δηλαδή στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου, της Ουγγαρίας, της Αυστρίας και της Πορτογαλίας, το ποσοστό του συνολικού χρόνου διδασκαλίας που αφιερώνεται στη διδασκαλία ξένων γλωσσών ως υποχρεωτικών μαθημάτων είναι μικρότερο από 5 %. Στην Αυστρία, στα πρώτα 2 χρόνια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης διδάσκονται ξένες γλώσσες μέσω της παροχής CLIL, η οποία δεν αναφέρεται εδώ. Στα άλλα τρία εκπαιδευτικά συστήματα, η εκμάθηση ξένων γλωσσών καθίσταται υποχρεωτική σχετικά αργά στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (βλέπε γράφημα B1).

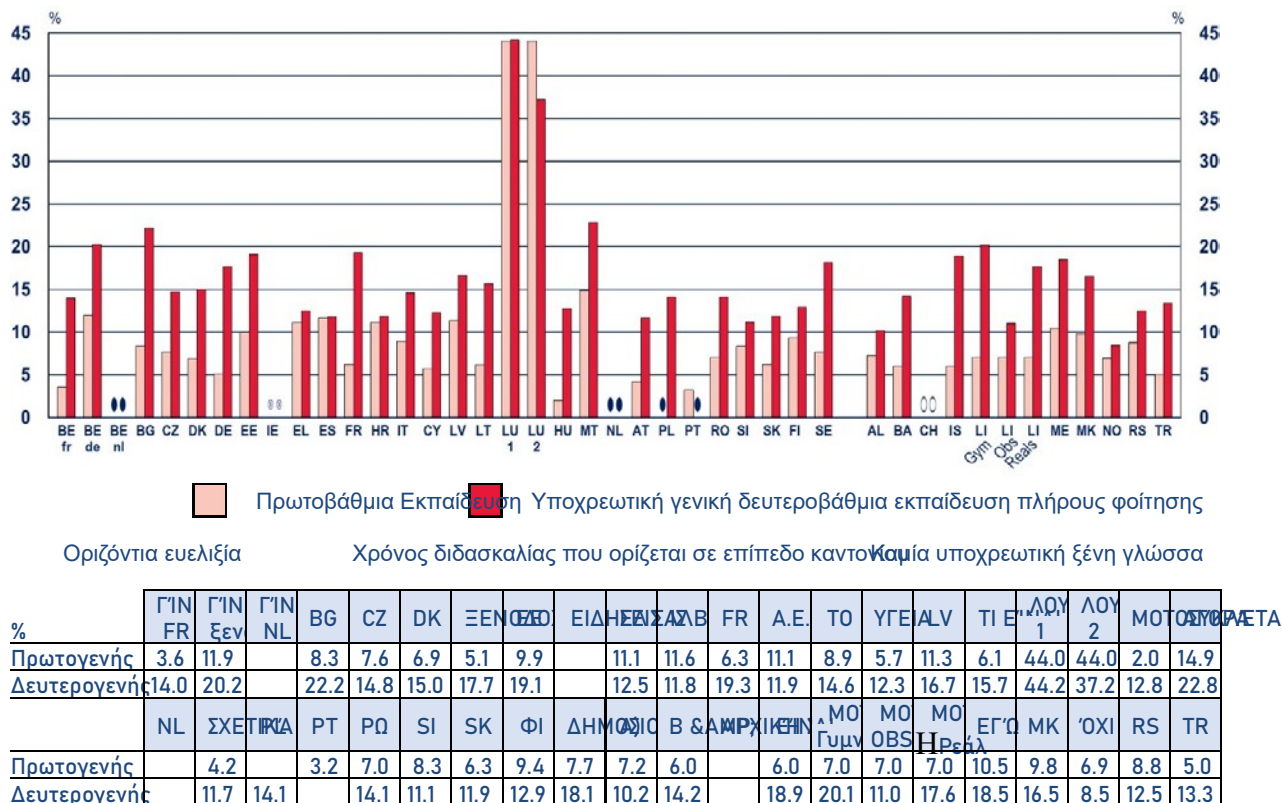
Στο άλλο άκρο του φάσματος, η διδασκαλία ξένων γλωσσών αντιπροσωπεύει περίπου το 11 % του συνολικού χρόνου διδασκαλίας στη γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου, της Ελλάδας, της Ισπανίας, της Κροατίας, της Λετονίας και του Μαυροβουνίου και 14,9 % στη Μάλτα. Το Λουξεμβούργο ξεχωρίζει, με το 44,0 % του συνολικού χρόνου διδασκαλίας να αφιερώνεται στις ξένες γλώσσες.

Οι διαφορές μεταξύ των εκπαιδευτικών συστημάτων μπορούν να εξηγηθούν από διαρθρωτικούς παράγοντες, που έχουν ήδη επισημανθεί στο παρελθόν (βλέπε σχήματα E1 και E2), όπως ο αριθμός των βαθμών στην υποχρεωτική γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση πρωτοβάθμιας και πλήρους φοίτησης, ή από παράγοντες που σχετίζονται ειδικά με τις ξένες γλώσσες (δηλαδή τον αριθμό των υποχρεωτικών ξένων γλωσσών και την ηλικία έναρξης για την εκπαίδευσή τους, και το βάρος τους στο πρόγραμμα σπουδών).

Όσον αφορά την υποχρεωτική γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση πλήρους φοίτησης, το ποσοστό του χρόνου διδασκαλίας που αφιερώνεται στις ξένες γλώσσες κυμαίνεται από 10 % έως 19 % στα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα. Ως εκ τούτου, υπάρχει μεγαλύτερη διαφοροποίηση από ό,τι στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Το ποσοστό για την Αλβανία βρίσκεται στο κατώτατο σημείο του εύρους (10,2 %), ενώ για την Εσθονία (19,1 %) και τη Γαλλία (19,3 %) βρίσκονται στην κορυφή.

Μόνο λίγα εκπαιδευτικά συστήματα βρίσκονται εκτός αυτού του φάσματος. Η Νορβηγία έχει το χαμηλότερο ποσοστό χρόνου που κατανέμεται στις ξένες γλώσσες (8,5 %). Στη χώρα αυτή, μόνο μία ξένη γλώσσα είναι υποχρεωτική στην υποχρεωτική γενική εκπαίδευση πλήρους φοίτησης, γεγονός που μπορεί τουλάχιστον εν μέρει να εξηγήσει το χαμηλό ποσοστό. Τα εκπαιδευτικά συστήματα με τα υψηλότερα ποσοστά, δηλαδή 20 % και άνω, υιοθετούν το CLIL ως διδακτική προσέγγιση σε όλα τα σχολεία σε όλα ή σε ορισμένες βαθμίδες της υποχρεωτικής γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης (γερμανόφωνη κοινότητα του

Βελγίου, της Βουλγαρίας,⁸³ του Λουξεμβούργου και της Μάλτας). Εξάιρεση σε αυτό αποτελεί το Λιχτενστάιν (Γυμνάσιο) (20,1 %), όπου το CLIL δεν παρέχεται σε αυτούς τους βαθμούς. Όπως και στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, το Λουξεμβούργο ξεχωρίζει: Το 37,2 % του συνολικού χρόνου διδασκαλίας αφιερώνεται στη διδασκαλία ξένων γλωσσών.



Πηγή: Η Ευρυδίκη

Σχήμα 48 Σχήμα Ε4: Χρόνος διδασκαλίας που χορηγείται σε ξένες γλώσσες ως υποχρεωτικά μαθήματα, ως ποσοστό του συνολικού χρόνου διδασκαλίας στην υποχρεωτική γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση πρωτοβάθμιας και πλήρους φοίτησης, 2020/2021

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Τα δεδομένα αντιστοιχούν στον χρόνο διδασκαλίας (όπως ορίζεται από τις εκπαιδευτικές αρχές ανωτάτου επιπέδου) που κατανέμονται σε όλες τις ξένες γλώσσες ως υποχρεωτικά μαθήματα που διδάσκονται σε όλους τους μαθητές, διαιρούμενο διά του συνολικού χρόνου διδασκαλίας για όλα τα μαθήματα του υποχρεωτικού προγράμματος σπουδών, πολλαπλασιασμένο επί 100.

Οριζόντια ευελιξία: οι αρχές ανώτατης εκπαίδευσης καθορίζουν το συνολικό χρόνο διδασκαλίας για μια ομάδα (ή όλων) μαθημάτων εντός ενός συγκεκριμένου βαθμού. Στη συνέχεια, τα σχολεία/οι τοπικές αρχές είναι ελεύθερα να αποφασίσουν πόσο χρόνο θα διαθέσουν σε μεμονωμένα άτομα. Όταν αυτό ισχύει για το ήμισυ ή περισσότερο από το ήμισυ των βαθμών της πρωτοβάθμιας ή/και πλήρους φοίτησης υποχρεωτικής γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, χρησιμοποιείται το ειδικό σύμβολο ●. Όταν η οριζόντια ευελιξία εφαρμόζεται σε λιγότερο από το ήμισυ των βαθμών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ή της υποχρεωτικής γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης, οι βαθμοί αυτοί αποκλείονται στον υπολογισμό των πλασματικών ετών. Αυτό ισχύει για τη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου και της Πορτογαλίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

83 Στις δύο τελευταίες βαθμίδες της υποχρεωτικής εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης, που αντιστοιχούν στα πρώτα 2 έτη της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τα δεδομένα αναφέρονται στην οδό που παρέχει εντατική εκμάθηση ξένων γλωσσών.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

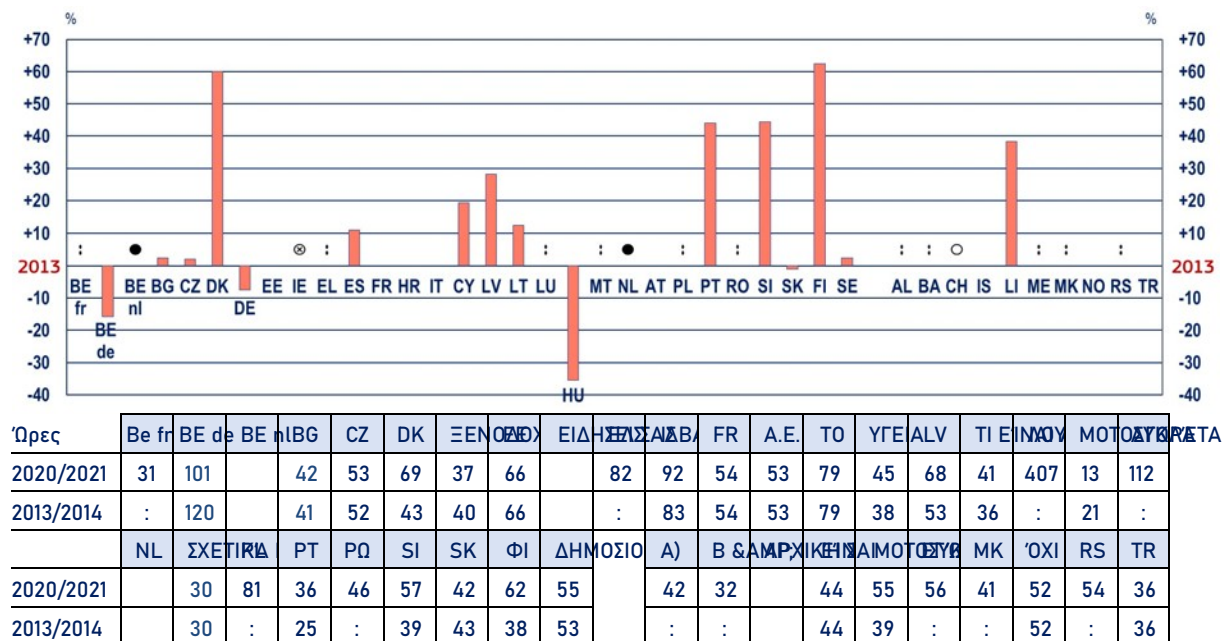
Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις κάτω από το σχήμα Ε1.

ΣΕ ΌΛΗ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ, Ο ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΠΟΥ ΑΦΙΕΡΩΝΕΤΑΙ ΣΤΙΣ ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΣΧΕΤΙΚΑ ΣΤΑΘΕΡΟΣ ΣΤΙΣ ΥΠΕΡΩΡΙΕΣ

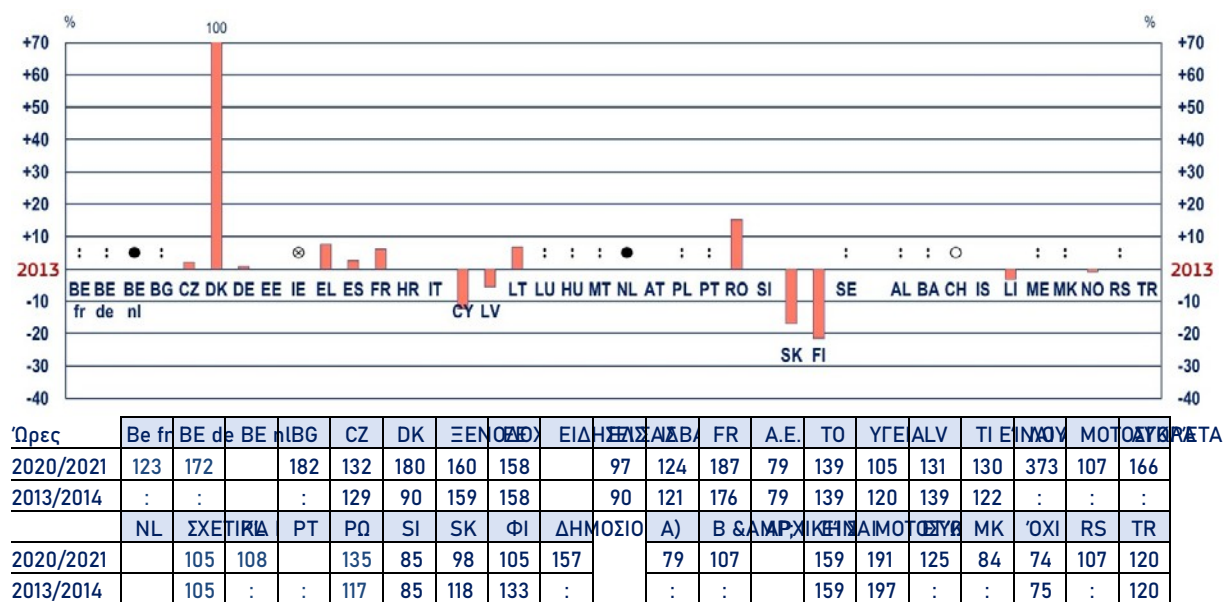
Στο σχήμα Ε5 παρουσιάζονται οι αλλαγές (σε ποσοστά) στον συνιστώμενο ελάχιστο χρόνο διδασκαλίας ανά ονομαστικό έτος ⁽⁸⁴⁾ που κατανέμεται στις ξένες γλώσσες που διδάσκονται ως υποχρεωτικά μαθήματα σε όλους τους μαθητές το 2020/2021 σε σύγκριση με το 2013/2014, που χρησιμοποιήθηκε ως βάση αναφοράς. Ο αριθμός αυτός επικεντρώνεται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και στην υποχρεωτική γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση πλήρους φοίτησης. Σύγκριση μεταξύ των δύο ετών αναφοράς μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο για ελαφρώς λιγότερα από τα δύο τρίτα των εκπαιδευτικών συστημάτων· οι ειδικές ανά χώρα εξηγήσεις σχετικά με ζητήματα συγκρισιμότητας παρέχονται στις σημειώσεις κάτω από το σχήμα.

84 Το συνολικό ποσό του διδακτικού χρόνου ανά θεωρητικό έτος αντιστοιχεί στο συνολικό ποσό του διδακτικού χρόνου για πρωτοβάθμια εκπαίδευση/υποχρεωτική γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση πλήρους φοίτησης διαιρούμενο διά του αριθμού των βαθμών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης/της υποχρεωτικής γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης.

(α) Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση



(β) Υποχρεωτική γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση πλήρους φοίτησης



Οριζόντια ευελιξία

Χρόνος διδασκαλίας που ορίζεται σε επίπεδο καντο

Καμία υποχρεωτική ξένη γλώσσα

Πηγή: Η Ευρυδίκη.

Σχήμα 49 Ε5: Αλλαγές (σε ποσοστά) στον συνιστώμενο ελάχιστο χρόνο διδασκαλίας ανά ονομαστικό έτος που χορηγείται στις ξένες γλώσσες ως υποχρεωτικά μαθήματα μεταξύ 2013/2014 και 2020/2021

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός αυτός δείχνει τη διαφορά, εκφρασμένη ως ποσοστό, μεταξύ του χρόνου διδασκαλίας που αφιερώνεται στις ξένες γλώσσες ως υποχρεωτικών μαθημάτων το 2020/2021 και του χρόνου διδασκαλίας που αφιερώνεται στις ξένες γλώσσες ως υποχρεωτικά μαθήματα το 2013/2014, που χρησιμοποιήθηκε ως γραμμή βάσης.

Στους πίνακες δεδομένων στα αριθμητικά στοιχεία παρουσιάζεται ο αριθμός των ωρών διδασκαλίας ξένων γλωσσών ως υποχρεωτικών μαθημάτων ανά ονομαστικό έτος 2020/2021 και 2013/2014. Ο χρόνος διδασκαλίας ανά θεωρητικό έτος στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση/την πλήρη υποχρεωτική γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση αντιστοιχεί στο συνολικό ποσό του διδακτικού χρόνου κατά την εν λόγω περίοδο εκπαίδευσης διαιρούμενο διά του αριθμού των ετών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση/την πλήρη υποχρεωτική γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Δεν μπορεί να γίνει σύγκριση μεταξύ όλων των εκπαιδευτικών συστημάτων λόγω ελλিপών στοιχείων το 2013/2014 ή διαφορών στη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για τη συλλογή δεδομένων μεταξύ των δύο ετών αναφοράς. Και στις δύο περιπτώσεις, το σύμβολο «:» εμφανίζεται για την περίοδο 2013/2014 στους πίνακες και στο σχήμα και στις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις ⁽⁸⁵⁾.

Οριζόντια ευελιξία: οι αρχές ανώτατης εκπαίδευσης καθορίζουν το συνολικό χρόνο διδασκαλίας για μια ομάδα (ή όλων) μαθημάτων εντός ενός συγκεκριμένου βαθμού. Στη συνέχεια, τα σχολεία/οι τοπικές αρχές είναι ελεύθερα να αποφασίσουν πόσο χρόνο θα διαθέσουν σε μεμονωμένα άτομα. Όταν αυτό ισχύει για το ήμισυ ή περισσότερο από το ήμισυ των βαθμών της πρωτοβάθμιας ή/και πλήρους φοίτησης υποχρεωτικής γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, χρησιμοποιείται το ειδικό σύμβολο •. Όταν η οριζόντια ευελιξία εφαρμόζεται σε λιγότερο από το ήμισυ των βαθμών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ή της υποχρεωτικής γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης, οι βαθμοί αυτοί αποκλείονται στον υπολογισμό των πλασματικών ετών. Αυτό ισχύει για τη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου και της Πορτογαλίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση το 2020/2021.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Οι κατωτέρω ειδικές ανά χώρα σημειώσεις αφορούν κυρίως ζητήματα συγκρισιμότητας μεταξύ των δύο ετών αναφοράς. Πρόσθετες ειδικές ανά χώρα σημειώσεις σχετικά με γενικότερα ζητήματα είναι διαθέσιμες κάτω από το γράφημα E1.

Βέλγιο (BE fr): υπάρχει μια διαφορά στη μεθοδολογία (διαφορετική κωδικοποίηση).

Βέλγιο (BE de) και Σουηδία: υπάρχει διαφορά στη μεθοδολογία (διαφορετική κωδικοποίηση για την υποβολή εκθέσεων υποχρεωτικής γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πλήρους φοίτησης).

Βέλγιο (BE nl) και Κάτω Χώρες: ισχύει οριζόντια ευελιξία.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ: υπάρχει διαφορά στη μεθοδολογία (διαφορετική κωδικοποίηση για την αναφορά θεμάτων στην υποχρεωτική γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση πλήρους φοίτησης).

Η Ελλάδα: από το 2016/2017 υπάρχει μόνο ένας τύπος ολοήμερου δημοτικού σχολείου. Η διάκριση μεταξύ των σχολείων που εφαρμόζουν το κανονικό πρόγραμμα σπουδών και των σχολείων που εφαρμόζουν το ενιαίο αναθεωρημένο πρόγραμμα σπουδών έχει εξαλειφθεί. Το ημερήσιο χρονοδιάγραμμα και ο αριθμός των ωρών διδασκαλίας έχουν επίσης αλλάξει. Ως εκ τούτου, η σύγκριση δεν είναι δυνατή στο επίπεδο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Το Λουξεμβούργο: υπάρχει διαφορά στη μεθοδολογία (διαφορετική κωδικοποίηση για τις εθνικές γλώσσες).

Η Μάλτα: υπάρχει διαφορά στη μεθοδολογία (διαφορετικές προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται για την αναφορά των χειμερινών και θερινών χρονοδιαγραμμάτων).

ΟΥΓΓΑΡΙΑ: υπάρχει διαφορά στη μεθοδολογία (διαφορετικό πεδίο εφαρμογής).

Η Πολωνία: υπάρχει διαφορά στη μεθοδολογία (ουσιαστικές αλλαγές στη δομή της εκπαίδευσης). Ισχύει οριζόντια ευελιξία (σε διάφορους βαθμούς) το 2013/2014 και το 2020/2021.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ: το 2020/2021, στην υποχρεωτική γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση πλήρους φοίτησης υπήρχε οριζόντια ευελιξία στις τρεις πρώτες τάξεις και δεν διδάσκονταν ξένες γλώσσες ως υποχρεωτικά μαθήματα στις τρεις τελευταίες βαθμίδες. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να γίνει σύγκριση με τα στοιχεία 2013/2014.

ΡΟΥΜΑΝΙΑ: υπάρχει διαφορά στη μεθοδολογία (αλλαγή στην υποβολή εκθέσεων για μια σχολική περίοδο στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση).

Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Μαυροβούνιο, Βόρεια Μακεδονία και Σερβία: δεν υπάρχουν στοιχεία για την περίοδο 2013/2014.

Λίχτενσταϊν: τα στοιχεία αντιστοιχούν στο Γυμνάσιο στην υποχρεωτική γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση πλήρους φοίτησης.

85 Για πλήρη στοιχεία σχετικά με τον χρόνο διδασκαλίας στα σχολεία για την περίοδο 2013/2014, συμβουλευτείτε την έκθεση Eurydice 2015 για το θέμα αυτό (Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Eurydice, 2015).

Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, δεν υπάρχει καμία ή σχεδόν καμία αλλαγή στο ήμισυ περίπου των εκπαιδευτικών συστημάτων για τα οποία είναι εφικτή η σύγκριση. Πολύ μικρές διακυμάνσεις μπορεί απλώς να προκύψουν από τις διακυμάνσεις του αριθμού των ημερών διδασκαλίας, ανάλογα, για παράδειγμα, με το πότε οι διακοπές μειώθηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και από τη συγκεκριμένη ρύθμιση του σχολικού έτους.

Μεταξύ των χωρών με διαφορές μεταξύ των δύο ετών αναφοράς, στις περισσότερες από αυτές ο χρόνος διδασκαλίας που αφιερώνεται στις ξένες γλώσσες αυξήθηκε. Η αύξηση κυμάνθηκε από περίπου 10 % έως 20 % στην Ισπανία, την Κύπρο και τη Λιθουανία· στη Λετονία, την Πορτογαλία, τη Σλοβενία και το Λιχτενστάιν, η αύξηση κυμάνθηκε από περίπου 30 % έως 45 %· τέλος, το 2020/2021, στη Δανία και τη Φινλανδία ο χρόνος διδασκαλίας που αφιερώνεται στις ξένες γλώσσες αυξήθηκε κατά περισσότερο από 50 % σε σύγκριση με το 2013/2014.

Ο χρόνος διδασκαλίας μειώθηκε μόνο σε τρία εκπαιδευτικά συστήματα (την γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου, της Γερμανίας και της Ουγγαρίας). Στην Ουγγαρία, το εθνικό πρόγραμμα σπουδών υπέστη σημαντικές αλλαγές, με αποτέλεσμα κυρίως να διατεθεί περισσότερος χρόνος διδασκαλίας σε ευέλικτα μαθήματα που επιλέγονται από μεμονωμένα σχολεία, τα οποία εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας ανάλυσης. Ωστόσο, η γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου παραμένει μεταξύ εκείνων που παρέχουν τον μεγαλύτερο χρόνο διδασκαλίας για τη διδασκαλία ξένων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (βλέπε γράφημα E1).

Στην υποχρεωτική γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση πλήρους φοίτησης, όπως και στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ο αριθμός των χωρών με αξιοσημείωτη μεταβολή (δηλαδή ίση ή μεγαλύτερη από 3 %) είναι αρκετά παρόμοια με τον αριθμό των χωρών με καμία ή σχεδόν καμία αλλαγή. Ωστόσο, όταν υπάρχουν αξιοσημείωτες διαφορές, είναι γενικά μικρότερες από εκείνες της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ο αριθμός των χωρών που αυξάνουν ή μειώνουν τον χρόνο διδασκαλίας για τη διδασκαλία ξένων γλωσσών στην υποχρεωτική γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση πλήρους απασχόλησης είναι περίπου παρόμοιος.

Στην Κύπρο, τη Σλοβακία και τη Φινλανδία, η μείωση του χρόνου διδασκαλίας που αφιερώνεται στις ξένες γλώσσες ως υποχρεωτικά μαθήματα κυμαίνεται από περίπου 10 % έως 20 %. Ο χρόνος διδασκαλίας που διατίθεται για την εκμάθηση ξένων γλωσσών αυξήθηκε αισθητά σε πέντε χώρες (Δανία, Ελλάδα, Γαλλία, Λιθουανία και Ρουμανία). Στη Δανία σημειώθηκε ιδιαίτερα έντονη αύξηση (100 %). Στη χώρα αυτή, έχει καταστεί υποχρεωτική για όλους τους μαθητές να μάθουν μια δεύτερη ξένη γλώσσα, ενώ πριν από την εκμάθηση μιας δεύτερης γλώσσας αναγνωρίστηκε ως προαιρετική από το πρόγραμμα σπουδών (βλέπε σχήμα B3).

Λίγες χώρες παρουσιάζουν την ίδια τάση και στα δύο επίπεδα εκπαίδευσης. Μεταξύ αυτών, η πιο σημαντική αλλαγή σημειώθηκε στη Δανία, όπου ο χρόνος διδασκαλίας αυξήθηκε. Αντίθετα, στην Κύπρο, τη Λετονία και ιδίως τη Φινλανδία, ο αριθμός των διδακτικών ωρών που αφιερώνονται στη διδασκαλία ξένων γλωσσών αυξήθηκε στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ μειώθηκε στους υποχρεωτικούς βαθμούς της γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ ΦΤΑΣΟΥΝ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ B2 ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ B1 ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ.

Το ΚΕΠΑ είναι ένα πλαίσιο εκμάθησης, διδασκαλίας και αξιολόγησης γλωσσών που αναπτύχθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης. Το ΚΕΠΑ περιγράφει την επάρκεια ξένων γλωσσών σε κλίμακα έξι σημείων: A1 και A2 (βασικοί χρήστες), B1 και B2 (ανεξάρτητοι χρήστες) και C1 και C2 (κατάλληλοι χρήστες). Οι κλιμακωτές περιγραφές των επικοινωνιακών ικανοτήτων (ανάγνωση, γραφή, ακρόαση και ομιλία) συνοδεύονται από λεπτομερή ανάλυση των επικοινωνιακών πλαισίων, θεμάτων, καθηκόντων και σκοπών. Το πλαίσιο αυτό καθιστά δυνατή τη σύγκριση των δοκιμών και των εξετάσεων σε όλες τις γλώσσες και τα εθνικά σύνορα. Παρέχει επίσης τη βάση για την αναγνώριση των γλωσσικών ικανοτήτων και προσόντων, διευκολύνοντας έτσι την εκπαιδευτική και επαγγελματική κινητικότητα (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2020). Η σύσταση του Συμβουλίου του 2019 σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τη διδασκαλία και την

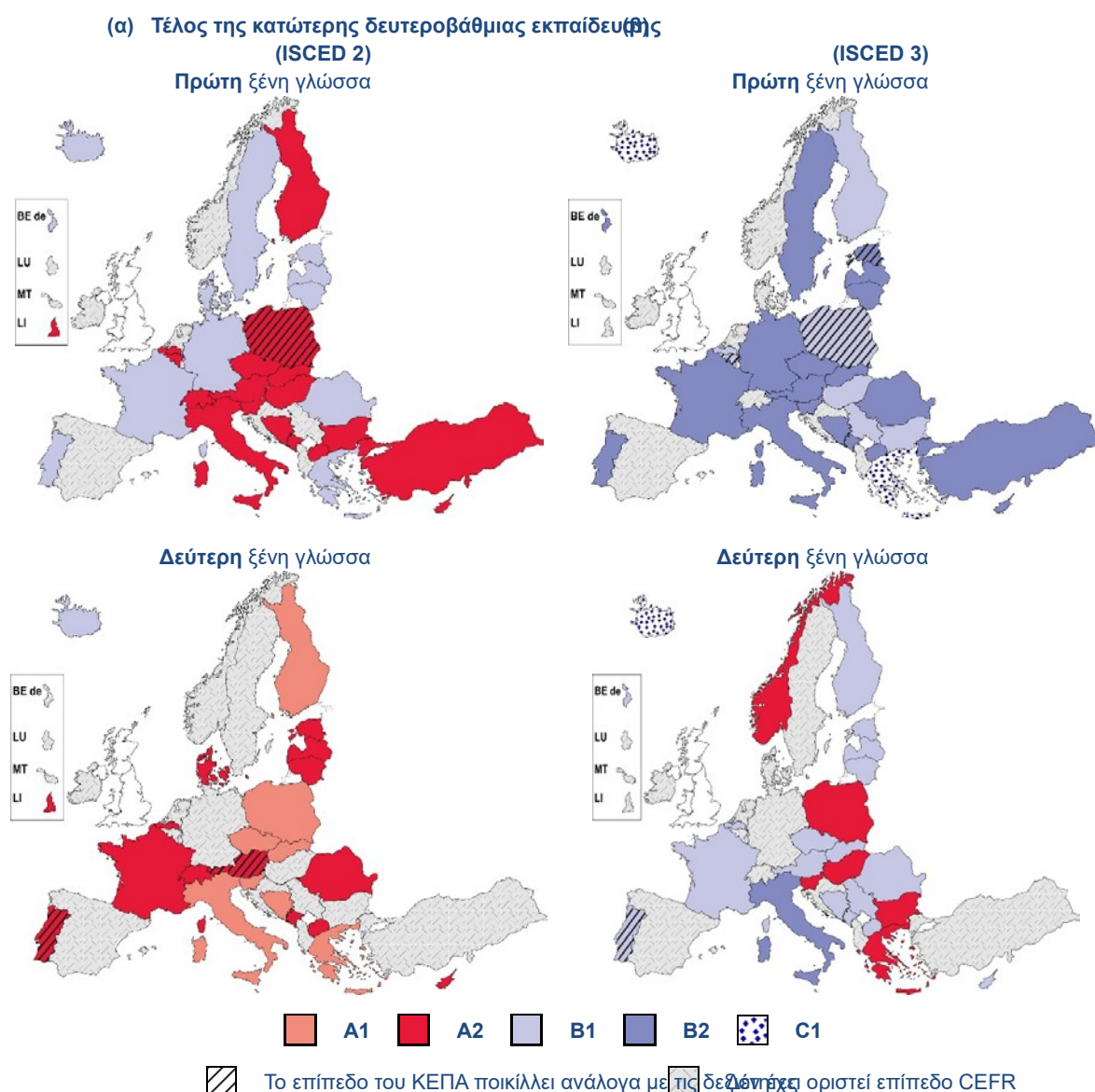
εκμάθηση γλωσσών συνιστά να ενισχυθεί η χρήση του ΚΕΠΑ «ιδίως για να εμπνευστούν οι εξελίξεις στα προγράμματα γλωσσικών σπουδών, στις δοκιμές και στην αξιολόγηση»⁽⁸⁶⁾.

Στο σχήμα E6 παρουσιάζονται τα αναμενόμενα ελάχιστα επίπεδα ολοκλήρωσης για την πρώτη και τη δεύτερη ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικά μαθήματα (για όλους τους σπουδαστές) σε δύο σημεία αναφοράς: το τέλος της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και το τέλος της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Επί του παρόντος, περίπου τα δύο τρίτα των ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών συστημάτων, όπου η εκμάθηση ξένων γλωσσών είναι υποχρεωτική, χρησιμοποιούν το ΚΕΠΑ για τον καθορισμό των ελάχιστων επιπέδων επάρκειας ξένων γλωσσών σε αυτά τα δύο σημεία αναφοράς. Αυτό ισχύει τόσο για την πρώτη υποχρεωτική ξένη γλώσσα όσο και για τη δεύτερη υποχρεωτική ξένη γλώσσα.

Κατά τη σύγκριση των επιπέδων ολοκλήρωσης της πρώτης και της δεύτερης ξένης γλώσσας στο ίδιο σημείο αναφοράς, η επίδοση των σπουδαστών αναμένεται γενικά να είναι υψηλότερη για την πρώτη ξένη γλώσσα από ό,τι για τη δεύτερη. Στο τέλος της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, το ελάχιστο επίπεδο κυμαίνεται γενικά μεταξύ A2 και B1 για την πρώτη γλώσσα και μεταξύ A1 και A2 για τη δεύτερη σε όλα σχεδόν τα εκπαιδευτικά συστήματα. Στο τέλος της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες ορίζουν το B2 ως το ελάχιστο επίπεδο ολοκλήρωσης για την πρώτη ξένη γλώσσα και το B1 ως το ελάχιστο επίπεδο ολοκλήρωσης της δεύτερης ξένης γλώσσας. Για τη δεύτερη γλώσσα (στο τέλος της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης), τα επίπεδα γλωσσικής ολοκλήρωσης κυμαίνονται ευρύτερα σε ολόκληρη την Ευρώπη: από το A2 στη Βουλγαρία, την Ελλάδα, την Ουγγαρία, την Πολωνία, τη Σλοβενία και τη Νορβηγία έως την Ισλανδία C1. Μόνο δύο χώρες καθορίζουν το ελάχιστο επίπεδο επίτευξης σε προχωρημένο ή ικανό επίπεδο γλωσσικών χρηστών (C1 ή C2): Η Ελλάδα, για την πρώτη ξένη γλώσσα (C1), και η Ισλανδία, τόσο για την πρώτη ξένη γλώσσα όσο και για τη δεύτερη ξένη γλώσσα (C1).

Σε ορισμένα εκπαιδευτικά συστήματα, τα αναμενόμενα αποτελέσματα για την πρώτη και τη δεύτερη γλώσσα είναι πανομοιότυπα στο ίδιο σημείο αναφοράς. Αυτό συμβαίνει σε οκτώ εκπαιδευτικά συστήματα (Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου, της Κύπρου, της Αυστρίας, της Ελβετίας, της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, του Μαυροβουνίου και της Βόρειας Μακεδονίας) στο τέλος της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Παρόμοια τάση παρατηρείται σε έξι εκπαιδευτικά συστήματα (τη Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου, της Ιταλίας, της Ρουμανίας, της Φινλανδίας, της Ισλανδίας και της Σερβίας) στο τέλος της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

86 Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2019, σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών, ΕΕ C 189 της 5.6.2019, σ. 18.



Πηγή: Η Ευρυδίκη.

Σχήμα 50 Ε6: Αναμενόμενο ελάχιστο επίπεδο ολοκλήρωσης για την πρώτη και τη δεύτερη ξένη γλώσσα στο τέλος της κατώτερης και γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 2–3), 2021/2022

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο αριθμός αυτός δείχνει το αναμενόμενο ελάχιστο επίπεδο επίτευξης για την πρώτη και τη δεύτερη ξένη γλώσσα ως υποχρεωτικά θέματα. Πιο συγκεκριμένα, καλύπτει το ελάχιστο επίπεδο επίτευξης που ορίζεται ως μαθησιακό αποτέλεσμα από τις ανώτατες εκπαιδευτικές αρχές. Το ΚΕΠΑ χρησιμοποιείται για να εκφράσει τα επίπεδα επίτευξης. Καλύπτονται μόνο τα έξι κύρια επίπεδα (δηλαδή A1, A2, B1, B2, Γ1 και Γ2)· τα υποεπίπεδα δεν λαμβάνονται υπόψη.

Όταν το επίπεδο του ΚΕΠΑ ποικίλλει ανάλογα με τις τέσσερις βασικές δεξιότητες (ανάγνωση, ακρόαση, γραφή και ομιλία), το επίπεδο επίτευξης που έχει οριστεί για την πλειονότητα των τεσσάρων δεξιοτήτων αναφέρεται στον αριθμό· όταν το επίπεδο ολοκλήρωσης για δύο σημαντικές δεξιότητες (π.χ. ανάγνωση και ακρόαση) διαφέρει από το ένα σύνολο για τις δύο εναπομένουσες σημαντικές δεξιότητες (π.χ. γραφή και ομιλία), το ελάχιστο επίπεδο επίτευξης εμφανίζεται στο σχήμα. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, στις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις παρέχονται συμπληρωματικές πληροφορίες.

Δεν έχει οριστεί επίπεδο ΚΕΠΑ: η κατηγορία αυτή καλύπτει τρεις διαφορετικές καταστάσεις: (1) η εκμάθηση ξένων γλωσσών (πρώτη και/ή δεύτερη ξένη γλώσσα) δεν είναι υποχρεωτική στην κατώτερη ή/και γενική ανώτερη

δευτεροβάθμια εκπαίδευση· (2) το ΚΕΠΑ δεν χρησιμοποιείται για τον καθορισμό του επιπέδου επίτευξης· και (3) δεν ορίζεται ελάχιστο επίπεδο επίτευξης στο πρόγραμμα σπουδών. Στο κείμενο παρέχονται ειδικές ανά χώρα πληροφορίες.

Για τους ορισμούς του «Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες (ΚΕΠΑ)», της «ξένης γλώσσας» και της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», βλέπε το Γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE fr): στο τέλος της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, για την πρώτη ξένη γλώσσα, τα επίπεδα του ΚΕΠΑ ποικίλλουν ανάλογα με τις τέσσερις βασικές δεξιότητες: B1 για τις δεξιότητες ακρόασης, γραφής και ομιλίας· και B2 για τις δεξιότητες ανάγνωσης.

Η Εσθονία: στο τέλος της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, για την πρώτη ξένη γλώσσα, τα επίπεδα του ΚΕΠΑ ποικίλλουν ανάλογα με τις τέσσερις βασικές δεξιότητες: B2 για ανάγνωση, ακρόαση και ομιλία· και B1 για το γράψιμο.

Η Γαλλία: στο τέλος της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, για τη δεύτερη ξένη γλώσσα, A2 είναι το αναμενόμενο επίπεδο ολοκλήρωσης τουλάχιστον δύο γλωσσικών δεξιοτήτων.

ΑΥΣΤΡΙΑ: στο τέλος της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, για τη δεύτερη ξένη γλώσσα, καθορίζονται διαφορετικά επίπεδα για δύο τύπους δεξιοτήτων ομιλίας: Το A2 έχει οριστεί για παραγωγή ομιλίας, ενώ το A1 είναι απαραίτητο για την προφορική αλληλεπίδραση. Στο τέλος της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, το επίπεδο ΚΕΠΑ ποικίλλει ανάλογα με τον αριθμό των ετών για τα οποία οι σπουδαστές έχουν μάθει τη δεύτερη υποχρεωτική ξένη γλώσσα (4 ή 6 έτη) και/ή τις βασικές δεξιότητες (μετά από 6 έτη, B2 για ανάγνωση και B1 για ακρόαση, ομιλία και γραφή· και μετά από 4 χρόνια, B1).

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ: στο τέλος της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, για τους δεύτερους σπουδαστές ξένων γλωσσών αναμένεται να επιτύχουν A2 στα γαλλικά και τα γερμανικά· στα ισπανικά, το επίπεδο εξαρτάται από την ικανότητα (B1 για ανάγνωση και ακρόαση· και A2 για την ομιλία και το γράψιμο).

Η Πολωνία: τα επίπεδα του ΚΕΠΑ ποικίλλουν ανάλογα με τις τέσσερις βασικές δεξιότητες για την πρώτη ξένη γλώσσα: A2 για δεξιότητες ομιλίας και γραφής και B1 για δεξιότητες ανάγνωσης και ακρόασης στο τέλος της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης· και B1 για τις δεξιότητες ομιλίας και γραφής και B2 για τις δεξιότητες ανάγνωσης και ακρόασης στο τέλος της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Η σύγκριση των ελάχιστων επιπέδων ολοκλήρωσης που έχουν καθοριστεί για τους εκπαιδευόμενους ξένων γλωσσών στο τέλος της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δείχνει, όπως αναμένεται, ότι υπάρχει κοινή τάση για τα επίπεδα ολοκλήρωσης να είναι υψηλότερα στο τέλος της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης απ' ό,τι στο τέλος της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Υπάρχει μια γενική προσδοκία ότι οι μαθητές θα σημειώσουν περαιτέρω πρόοδο με την περαιτέρω μελέτη. Αυτό ισχύει τόσο για την πρώτη ξένη γλώσσα όσο και για τη δεύτερη ξένη γλώσσα.

Οι περισσότερες χώρες θέτουν τα ίδια ελάχιστα πρότυπα για τις τέσσερις βασικές επικοινωνιακές δεξιότητες (ακρόαση, ομιλία, ανάγνωση και γραφή). Ωστόσο, στη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου, της Εσθονίας, της Αυστρίας, της Πολωνίας και της Πορτογαλίας, διατίθενται διαφορετικά ελάχιστα επίπεδα ολοκλήρωσης σε συγκεκριμένες δεξιότητες (βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις). Καμία σαφής τάση δεν προκύπτει από αυτή την ποικιλομορφία. Για παράδειγμα, στο τέλος της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου καθορίζει το επίπεδο ολοκλήρωσης σε B1 για την ακρόαση, τη γραφή και την ομιλία και B2 για τις δεξιότητες ανάγνωσης για την πρώτη ξένη γλώσσα, ενώ στην Εσθονία ορίζεται στο B2 για ανάγνωση, ακρόαση και ομιλία και B1 για τη γραφή.

Οι διαφορές στο ελάχιστο επίπεδο ολοκλήρωσης μπορεί επίσης να εξαρτώνται από τις γλώσσες που σπουδάζουν. Αυτό συμβαίνει στην Πορτογαλία και τη Φινλανδία. Στην Πορτογαλία, οι φοιτητές μπορούν να σπουδάσουν γαλλικά, γερμανικά ή ισπανικά ως δεύτερη γλώσσα. Στο τέλος της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι μαθητές αναμένεται να επιτύχουν το A2 στα γαλλικά και τα γερμανικά, ενώ στα ισπανικά οι μαθητές αναμένεται να επιτύχουν εξαρτάται από την ικανότητα (B1 για ανάγνωση και ακρόαση και A2 για ομιλία και γραφή). Στη Φινλανδία, το ελάχιστο επίπεδο ολοκλήρωσης της αγγλικής γλώσσας που διδάσκεται ως πρώτη ξένη γλώσσα είναι υψηλότερο από ό,τι για άλλες γλώσσες (δηλ. B1 στο τέλος της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και B2 στο τέλος της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης).

Τρεις βασικοί λόγοι μπορούν να εξηγήσουν γιατί σε ορισμένα εκπαιδευτικά συστήματα δεν ορίζεται επίπεδο ολοκλήρωσης του ΚΕΠΑ.

Πρώτον, η εκμάθηση ξένων γλωσσών (για την πρώτη ή/και τη δεύτερη ξένη γλώσσα) δεν μπορεί να είναι υποχρεωτική στην κατώτερη ή/και γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αυτό συμβαίνει στην Ιρλανδία, όπου καμία ξένη γλώσσα δεν είναι υποχρεωτική. Ισχύει επίσης για τη Γαλλική Κοινότητα του Βελγίου, της Γερμανίας, της Ισπανίας, της Κροατίας, της Σουηδίας και της Αλβανίας, όπου σε κανένα σημείο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δεν είναι υποχρεωτική η δεύτερη ξένη γλώσσα για όλους τους φοιτητές. Στη Βουλγαρία, την Ουγγαρία και τη Νορβηγία, μια δεύτερη ξένη γλώσσα είναι υποχρεωτική για όλους μόνο στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ενώ στη Δανία είναι υποχρεωτική μόνο στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Στη Μάλτα, καμία ξένη γλώσσα δεν αποτελεί υποχρεωτικό μάθημα κατά τα δύο τελευταία έτη της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Δεύτερον, το ΚΕΠΑ δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον καθορισμό του επιπέδου επίτευξης. Αυτό ισχύει για την Ισπανία και την Κροατία, όπου είναι υποχρεωτική μόνο μία ξένη γλώσσα, και για το Λουξεμβούργο, τη Μάλτα και τις Κάτω Χώρες, όπου δύο ξένες γλώσσες είναι υποχρεωτικές. Στη Νορβηγία και την Τүрkiye, η χρήση του ΚΕΠΑ για τον καθορισμό των επιπέδων επίτευξης εξαρτάται από την οικεία ξένη γλώσσα (η δεύτερη για τη Νορβηγία και η πρώτη για την Τүрkiye). Παρόμοια μικτή προσέγγιση παρατηρείται στη Δανία, την Ελβετία, το Λιχτενστάιν και τη Σερβία, όπου η χρήση του ΚΕΠΑ εξαρτάται από το επίπεδο εκπαίδευσης (χρησιμοποιείται στο τέλος της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στις τρεις πρώτες χώρες και στο τέλος της γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην τελευταία).

Τέλος, στην Αλβανία, για την πρώτη υποχρεωτική ξένη γλώσσα δεν ορίζεται ελάχιστο επίπεδο ολοκλήρωσης στο πρόγραμμα σπουδών (δεν υπάρχει δεύτερη υποχρεωτική ξένη γλώσσα).

ΤΜΗΜΑ II — ΜΕΤΡΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΟΚΙΜΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΛΩΣΣ

Ο χρόνος διδασκαλίας που διατίθεται στις ξένες γλώσσες, ένα θέμα που συζητείται στο τμήμα I του παρόντος κεφαλαίου, είναι ο χρόνος που αφιερώνεται στην παροχή επίσημων ευκαιριών μάθησης για τους μαθητές σε ένα σχολικό πλαίσιο. Η δοκιμή και η υιοθέτηση μέτρων υποστήριξης της εκμάθησης γλωσσών, τα οποία αποτελούν το επίκεντρο αυτής της δεύτερης ενότητας, αποτελούν άλλες σημαντικές διαστάσεις της διαδικασίας μάθησης/διδασκαλίας.

Οι δοκιμές μπορούν να λάβουν πολλές μορφές, οι οποίες διαμορφώνονται σε μεγάλο βαθμό από τους σκοπούς τους: μπορεί να είναι διαγνωστική, διαμορφωτική ή αθροιστική (.⁸⁷). Η σύσταση του Συμβουλίου του 2019 σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών υποστηρίζει τη «χρήση μείγματος» αυτών των τριών μορφών⁸⁸ αξιολόγησης.

Στην παρούσα ενότητα εξετάζονται συνοπτικές εξετάσεις ξένων γλωσσών που οδηγούν στην απόκτηση πιστοποιητικού στο τέλος της γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (βλέπε γράφημα E7). Η συζήτηση επικεντρώνεται στην ποικιλομορφία των ξένων γλωσσών για τις οποίες είναι διαθέσιμες οι εν λόγω εξετάσεις. Αυτό συνδέεται στενά με τα σχήματα B7 και B8 στο κεφάλαιο B και στο τμήμα II του κεφαλαίου Γ. Η ενότητα αυτή αφορά επίσης τη διαγνωστική αξιολόγηση των γλωσσών στο τέλος της προσχολικής εκπαίδευσης ή την έναρξη της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Επικεντρώνεται στην αξιολόγηση της γλώσσας της σχολικής εκπαίδευσης, η οποία μπορεί να είναι ξένη γλώσσα για ορισμένους μαθητές (π.χ. νεοαφιχθέντες μετανάστες φοιτητές) (βλέπε γράφημα E8).

Τα μέτρα στήριξης της εκμάθησης γλωσσών που εξετάζονται στην παρούσα ενότητα (βλέπε γράφημα E9) περιορίζονται σε εκείνα που απευθύνονται σε νεοαφιχθέντες μετανάστες στην πρωτοβάθμια και κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, η οποία αντιστοιχεί στην υποχρεωτική εκπαίδευση στις περισσότερες χώρες. Η σύσταση του Συμβουλίου του 2019 σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών αναγνωρίζει τις ειδικές ανάγκες αυτής της συγκεκριμένης ομάδας μαθητών, ιδίως σε σχέση με τη γλώσσα της σχολικής⁸⁹ εκπαίδευσης.

Όλοι οι δείκτες της παρούσας ενότητας βασίζονται σε δεδομένα που συλλέγονται μέσω του δικτύου Eurymdice, τα οποία καλύπτουν 39 εκπαιδευτικά συστήματα σε 37⁹⁰ χώρες.

ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΧΩΡΕΣ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΘΝΙΚΈΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ 6 ΚΑΙ 12 ΞΈΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

87 Οι διαγνωστικές αξιολογήσεις είναι προ-αξιολογήσεις που παρέχουν στους εκπαιδευτές πληροφορίες σχετικά με τις προηγούμενες γνώσεις, τις αντιλήψεις και τις παρανοήσεις των εκπαιδευομένων πριν από την εισαγωγή μιας νέας έννοιας ή δραστηριότητας. Η διαγνωστική αξιολόγηση μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για να θέσει μια βασική γραμμή για το πόση ακαδημαϊκή ανάπτυξη έχει συμβεί μέχρι την ολοκλήρωση του μαθήματος. «Οι συνοπτικές αξιολογήσεις είναι αξιολογήσεις των μαθητών... που συμβαίνουν συχνά (αλλά όχι πάντα) στο τέλος ενός μαθήματος, ενότητας ή μονάδας για να μετρήσουν πόσο καλά οι μαθητές έχουν επιτύχει τους στόχους της διδασκαλίας.» «Η διαμορφωτική αξιολόγηση αναφέρεται όχι στο είδος της αξιολόγησης των φοιτητών, αλλά στο χρονοδιάγραμμα αυτής της αξιολόγησης» (McComas, 2014). Πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας. Παρέχουν ανατροφοδότηση στους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς σχετικά με τη διαδικασία διδασκαλίας/μάθησης με σκοπό τη βελτίωσή της και βοηθώντας τους μαθητές να βελτιώσουν τις ακαδημαϊκές τους επιδόσεις.

88 Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2019, σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών, ΕΕ C 189 της 5.6.2019, σ. 21.

89 Όπως και να' χει.

90 Για λεπτομέρειες σχετικά με την κάλυψη της παρούσας έκθεσης ανά χώρα, βλ. την εισαγωγή στην έκθεση.

Στο σχήμα E7 απεικονίζονται οι ξένες γλώσσες που ελέγχονται μέσω εθνικών δοκιμασιών που οδηγούν σε πιστοποιητικό στο τέλος της γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι εθνικές εξετάσεις είναι τυποποιημένες εξετάσεις/εξετάσεις που καθορίζονται από τις εκπαιδευτικές αρχές ανωτάτου επιπέδου και διεξάγονται υπό την ευθύνη τους. Όπως δείχνει ο αριθμός, οι περισσότερες χώρες χρησιμοποιούν εθνικά τεστ. Οι ελεγχόμενες ξένες γλώσσες μπορούν να ομαδοποιηθούν σε τρεις κύριες κατηγορίες.

Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει τα αγγλικά, τα γαλλικά και τα γερμανικά, τα οποία ελέγχονται μέσω εθνικών εξετάσεων (όταν υπάρχουν) στη συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών συστημάτων, ακολουθούμενα στενά από τα ρωσικά, τα ισπανικά και τα ιταλικά, τα οποία δοκιμάζονται επίσης στα περισσότερα από αυτά. Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει κινέζικα, λατινικά, κλασικά ελληνικά (91), ιαπωνικά, πορτογαλικά, αραβικά, σύγχρονα ελληνικά, ουγγρικά, πολωνικά και τουρκικά. Οι γλώσσες αυτές δοκιμάζονται μέσω εθνικών εξετάσεων σε 5 έως 10 εκπαιδευτικά συστήματα. Η τελευταία κατηγορία περιλαμβάνει γλώσσες που δοκιμάζονται σε λιγότερα από πέντε εκπαιδευτικά συστήματα. Αυτό ισχύει, για παράδειγμα, για τα σύγχρονα εβραϊκά (τέσσερα εκπαιδευτικά συστήματα), τα περσικά, τα φινλανδικά, τα λιθουανικά, τα ολλανδικά και τα σουηδικά (τρία εκπαιδευτικά συστήματα).

		BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR				
Ελληνικά	ENG				•	•	•	•	•				•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•							•		•						
Γαλλικά	FRA				•	•	•	•	•	•				•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•						•		•						
Γερμανικά	DEU					•	•		•	•			•	•	•	•	•	•		•	•	•	•		•	•	•	•	•	•						•		•						
ΡΩΣΙΚΑ	o Ρ				•	•	•	•	•	•			•		•	•	•	•		•	•		•	•		•	•	•	•							•		•						
Ισπανικά	ΣΠ				•	•	•	•		•			•	•	•	•	•	•		•	•		•	•	•	•	•	•	•	•								•						
Ιταλικά	ITA				•		•	•		•			•	•		•				•	•		•	•		•	•	•	•							•		•						
Κινέζικα	Zho							•		•			•		•				•		•		•	•		•	•											•						
Λατινικά	Lat						•	•					•		•					•		•		•		•		•		•														
Ελληνικά (κλασσική)	GR						•						•		•					•		•		•		•		•																
Ιαπωνικά	JPN							•		•			•		•				•								•												•					
Πορτογαλικά	Por							•		•			•		•												•			•										•				
Αραβικά	Ara							•					•		•					•																				•				
Ελληνικά (σύγχρονα)	PR			•				•					•							•																				•				
Ουγγρικά	o Χ							•					•											•				•													•			
Πολωνικά	ΠΟ							•		•			•										•																		•			
Τουρκικά	τού							•					•			•											•														•			
Εβραϊκά (σύγχρονα)	Heb							•					•		•																										•			
Περσικά	FAS							•					•																													•		
Φινλανδικά	πτε												•																	•												•		
Λιθουανικά	φω							•					•																													•		
Ολλανδικά	NLI							•					•																													•		
Σουηδικά	SW							•					•																	•														
Τσέχικα	EK							•					•																															
Δανέζικα	o Ν							•					•																															
Εσθονικά	ΟΡ												•																													•		
Κροατικά	HR												•											•																				
Λετονικά	LAV							•																																		•		
Ρουμανικά	Ρον							•					•																															
Σλοβακικά	SL							•					•																															
Σλοβενικά	SLV												•											•																				
Άλλα													•											•																		•		
Δεν υπάρχουν εθνικές δοκιμασίες που να δοκιμάζουν		•	•	•							•	•							•																			•			•		•	

Πηγή: Η Ευρυδίκη.

γλώσσες που
να οδηγούν σε
πιστοποιητικ
ό

Σχήμα 51 Σχήμα E7: Δοκιμές ξένων γλωσσών μέσω εθνικών δοκιμασιών στη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 3), 2021/2022

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Το πεδίο εφαρμογής αυτού του αριθμού αφορά μόνο τις εθνικές εξετάσεις που οδηγούν σε πιστοποιητικό στο τέλος της γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι απαριθμούμενες ξένες γλώσσες μπορεί να μην αφορούν ολόκληρο τον σχολικό πληθυσμό σε αυτό το επίπεδο εκπαίδευσης, καθώς οι ξένες γλώσσες που εξετάζονται μέσω εθνικών εξετάσεων μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με τις εκπαιδευτικές οδούς.

Οι ξένες γλώσσες απαριθμούνται κατά φθίνουσα σειρά, ανάλογα με τον αριθμό των εκπαιδευτικών συστημάτων που τις δοκιμάζουν μέσω εθνικών εξετάσεων. Όταν ο αριθμός των εισηγμένων γλωσσών είναι ο ίδιος, οι γλώσσες

παραγγέλλονται σύμφωνα με τον κωδικό ISO (ISO 639-3) (βλ. <https://iso639-3.sil.org/>, τελευταία πρόσβαση: 11 Ιουλίου 2022).

Οι επίσημες γλώσσες της ΕΕ εμφανίζονται όταν δοκιμάζονται σε τουλάχιστον δύο εκπαιδευτικά συστήματα· όλες οι άλλες γλώσσες εμφανίζονται όταν δοκιμάζονται σε τουλάχιστον τρία εκπαιδευτικά συστήματα. Όλες οι γλώσσες που δεν εμφανίζονται επισημαίνονται ως «άλλη» στο σχήμα και προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις.

Για τους ορισμούς της «ξένης γλώσσας», της «διεθνούς τυποποιημένης ταξινόμησης της εκπαίδευσης (ISCED)» και της «εθνικής δοκιμασίας», βλέπε το γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE de): Δεν υπάρχει εθνικό τεστ, αλλά όλοι οι φοιτητές κατά το τελευταίο έτος της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης λαμβάνουν μέρος στις εξετάσεις *diplôme d'études en langue française* (πτυχίο σπουδών στη γαλλική γλώσσα) και λαμβάνουν πιστοποιητικό εάν περάσουν στις εξετάσεις.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ: οι εξετάσεις *Abitur* (γενικός τίτλος εισόδου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) καθορίζονται από τις ανώτερες εκπαιδευτικές αρχές σε όλα σχεδόν τα ομόσπονδα κράτη. Οι γλώσσες ενδέχεται να διαφέρουν μεταξύ των ομόσπονδων κρατών.

Η Γαλλία: Ο όρος «άλλοι» περιλαμβάνει τα αλβανικά, τα αμχαρικά, τα Αρμενικά, τα Μπαμπάρα, τα βασκικά, τα βέρμπερ Κάμπιλ, τα Βερμπέρ Ριφιάν, τα Βρετονικά, τα Βουλγαρικά, τα Καταλανικά, την Καμπότζη, την Κορσική, την Κρεολή, τη Φούλα, το Γκάλο, τα Χίντι, τα Ινδονησιανά-Μαλαισιανά, τα Κορσικά, τα Λαοτικά, τα Μακεδονικά, τα Μαδαγασκικά, τα Μελανησιακά, τα Νορβηγικά, τα Οξιτανικά, τις περιφερειακές γλώσσες της Αλσατίας και της Μοσέλας (γνωστές ως Αλσατικές και Μοζέλας διαλέκτους), Σουαχίλι, Ταϊπιάν, Ταμίλ, Βιετναμέζικα, Ουαλισιάν και Φουτουάν.

ΟΥΓΓΑΡΙΑ: οποιαδήποτε γλώσσα διδάσκεται στο σχολείο μπορεί να δοκιμαστεί στις εξετάσεις *matura* (εθνικό τεστ στο τέλος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης). Οι απαριθμούμενες ξένες γλώσσες είναι εκείνες που δοκιμάστηκαν το 2020/2021.

ΑΥΣΤΡΙΑ: Το «Άλλο» περιλαμβάνει τη Βοσνία, την Κροατία και τη Σερβία.

Η Φινλανδία: Το «Άλλα» περιλαμβάνει τις Σαάμι γλώσσες (Βόρεια, Σκολτ και Ινάρι).

ΝΟΡΒΗΓΙΑ: «Άλλοι» περιλαμβάνουν τα Αλβανικά, τα Αμχαρικά, τα Βοσνιακά, τα Καντονέζικα, τα Ντάρι, τα Φιλιπινέζικα, τα Χίντι, τα Ισλανδικά, τα Κορεάτικα, τα Κουρδικά (Σοράνι), το Λουλέ Σάμι, το Βόρειο-Σάμι, το Ορόμο, το Παντζάμπι, το Πάστο, τα Σερβικά, τη νοηματική γλώσσα, τη Σομαλία, το Νότιο Σάμι, τα Ταμίλ, την Ταϊλανδική, την Τιγκρίνια, τα Ουρντού και Βιετναμέζικα.

Οι περισσότερες χώρες με εθνικές εξετάσεις που οδηγούν σε πιστοποιητικό στο τέλος της γενικής δοκιμασίας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μεταξύ 6 και 12 ξένων γλωσσών. Σε τρεις χώρες, δηλαδή στη Γερμανία, τη Γαλλία και τη Νορβηγία, ο αριθμός των ξένων γλωσσών που εξετάστηκαν είναι εξαιρετικά υψηλός: 24, 60 και 45 ξένες γλώσσες, αντίστοιχα.

ΣΥΣΤΑΣΗ Ή ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΟΚΙΜΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΕ ΕΛΑΦΡΩΣ ΛΙΓΟΤΕΡΑ ΑΠΟ ΤΑ ΜΙΣΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Η εκμάθηση της γλώσσας της εκπαίδευσης είναι το κλειδί για κάθε μαθητή να αποδίδει καλά στο σχολείο. Επιπλέον, αναγνωρίζεται πλέον ότι για να μάθουν με επιτυχία οι μαθητές πρέπει να αναπτύξουν γλωσσικές ικανότητες που «περνούν την αυθόρμητη και γενικά άτυπη γλώσσα που χρησιμοποιείται στην καθημερινή κοινωνική ζωή» (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2015, σ. 10). Η συγκεκριμένη γλώσσα που χρησιμοποιείται σε ακαδημαϊκά περιβάλλοντα, συχνά αναφέρεται ως «ακαδημαϊκή γλώσσα», διαφέρει από την καθημερινή γλώσσα με πολλούς τρόπους, με, για παράδειγμα, εξειδικευμένο λεξιλόγιο ή σύνθετες προτάσεις με συνδέσμους ρήτρων. Ενώ η ανάπτυξη υψηλού επιπέδου επάρκειας στη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης μπορεί να αποτελεί πρόκληση για όλους τους μαθητές, αυτό ισχύει ιδιαίτερα για όσους δεν μιλούν τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης στο σπίτι (βλέπε γράφημα A2).

Υπάρχει επίσης αυξανόμενη συνειδητοποίηση ότι η εξέταση της γλωσσικής και πολιτιστικής πραγματικότητας των μαθητών, όταν αυτοί διαφέρουν από την κύρια γλώσσα (και τον πολιτισμό) του σχολείου, έχει θετική επίδραση στην ευημερία και τις επιδόσεις των μαθητών στο σχολείο, ιδίως σε σχέση με τη γλώσσα της

εκπαίδευσης (Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Eurydice, 2019). Διάφορα συγκεκριμένα μέτρα στήριξης, όπως η οργάνωση μαθημάτων μητρικής γλώσσας (βλέπε γράφημα E9) μπορούν να συμβάλουν στην εκτίμηση των ειδικών γλωσσικών και πολιτιστικών συνθηκών των μαθητών και, γενικότερα, να συμβάλουν στη βελτίωση των σχολικών τους επιδόσεων (Siarova, 2022).

Το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την πρόταση σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών υποστηρίζει σθεναρά την «κατάσταση των σιλό της εκμάθησης γλωσσών» (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2018, σ. 24), υιοθετώντας μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση της εκμάθησης γλωσσών και της διδασκαλίας στο σχολείο. Στο πλαίσιο αυτής της καινοτόμου και χωρίς αποκλεισμούς προσοπτικής, συνιστάται επίσης η αξιολόγηση (και η επικύρωση) των γλωσσικών ικανοτήτων των μαθητών (δηλαδή η αξιολόγηση όλων των γλωσσών που οι μαθητές μπορούν να γνωρίζουν (εν μέρει).

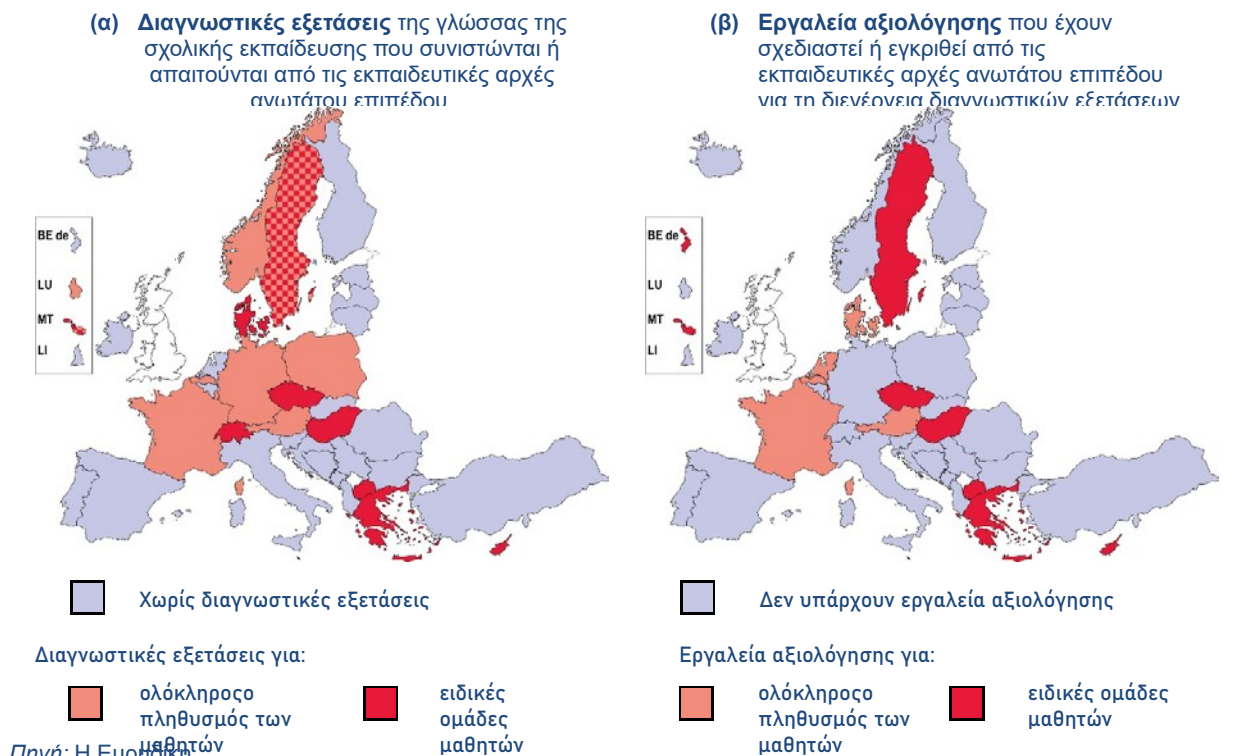
Σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, δεν υπάρχει επί του παρόντος καμία σύσταση ή απαίτηση που επιβάλλεται από τις εκπαιδευτικές αρχές ανωτάτου επιπέδου για τα σχολεία να διεξάγουν διαγνωστικές εξετάσεις του πλήρους γλωσσικού ρεπερτορίου των μαθητών, δηλαδή της γλώσσας του σχολείου, της μητρικής γλώσσας, των ξένων γλωσσών κ.λπ. Οι υπάρχουσες διαγνωστικές εξετάσεις επικεντρώνονται αποκλειστικά στη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης.

Σκοπός του σχήματος E8 είναι να δείξει κατά πόσον οι εκπαιδευτικές αρχές ανωτάτου επιπέδου συνιστούν ή απαιτούν από τα σχολεία να διεξάγουν διαγνωστικές εξετάσεις της γλώσσας της σχολικής εκπαίδευσης στο τέλος της προσχολικής ή της αρχής της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (χάρτης α)). Δείχνει επίσης κατά πόσον οι ανώτατες εκπαιδευτικές αρχές έχουν σχεδιάσει ή εγκρίνει εργαλεία αξιολόγησης για τη διεξαγωγή αυτών των δοκιμασιών (χάρτης β). Το τέλος της προσχολικής εκπαίδευσης και η έναρξη της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης αποτελούν κρίσιμα σημεία της εκπαίδευσης, καθώς συχνά αντιστοιχούν στην περίοδο κατά την οποία αρχίζει η διδασκαλία του αλφαριθμητισμού. Και οι δύο χάρτες δείχνουν επίσης αν οι διαγνωστικές εξετάσεις και τα εργαλεία αξιολόγησης αφορούν όλους τους μαθητές ή μόνο συγκεκριμένες ομάδες, για παράδειγμα νεοαφιχθέντες μαθητές μετανάστες ή άτομα με δυσλεξία.

Όπως φαίνεται στο διάγραμμα (χάρτης α)), οι ανώτατες εκπαιδευτικές αρχές σε 16 εκπαιδευτικά συστήματα (από τα 39) συνιστούν ή απαιτούν από τα σχολεία να διεξάγουν διαγνωστικές εξετάσεις των ικανοτήτων των μαθητών στη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης στο τέλος της προσχολικής εκπαίδευσης ή/και στην αρχή της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι μισοί από αυτούς δοκιμάζουν όλους τους μαθητές, ενώ οι άλλοι μισοί δοκιμάζουν μόνο συγκεκριμένες ομάδες μαθητών. Στη Μάλτα και τη Σουηδία, συνιστάται (ή απαιτείται) η αξιολόγηση ολόκληρου του πληθυσμού των μαθητών και συγκεκριμένων κατηγοριών μαθητών.

Οι νεοαφιχθέντες μετανάστες και/ή όσοι δεν μιλούν τη γλώσσα της εκπαίδευσης είναι οι πιο δοκιμασμένες ομάδες μαθητών (Τσεχία, Ελλάδα, Κύπρος, Μάλτα, Σουηδία και Ελβετία). Άλλες ειδικές κατηγορίες μαθητών που αποτελούν αντικείμενο διαγνωστικών εξετάσεων που εξετάστηκαν είναι οι μαθητές σχολείων στα οποία πάνω από το 30 % του σχολικού πληθυσμού προέρχονται από ευάλωτες περιοχές (Δανία)· εκείνων που προσδιορίζονται ως ευάλωτες ομάδες, για παράδειγμα, μαθητές από την κοινότητα των Ρομά ή Έλληνες επαναπατριζόμενοι (Ελλάδα)· μαθητές με δυσλεξία (Ουγγαρία και Σουηδία)· και μαθητές άνω της αναμενόμενης σχολικής ηλικίας (Βόρεια Μακεδονία).

Οι εκπαιδευτικές αρχές ανωτάτου επιπέδου στα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα στα οποία η εξέταση των ικανοτήτων των μαθητών στη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης αποτελεί σύσταση ή απαίτηση έχουν επίσης σχεδιάσει ή εγκρίνει ειδικά εργαλεία αξιολόγησης. Εξαιρέσεις αποτελούν η Γερμανία, το Λουξεμβούργο, η Πολωνία, η Ελβετία και η Νορβηγία (χάρτης β). Αντιστρόφως, ενώ δεν υπάρχει σύσταση ή απαίτηση για τη διενέργεια διαγνωστικών εξετάσεων στο τέλος της προσχολικής εκπαίδευσης ή/και στην αρχή της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (χάρτης α), οι ανώτερες εκπαιδευτικές αρχές στη γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου και των Κάτω Χωρών έχουν σχεδιάσει ή εγκρίνει εργαλεία αξιολόγησης. Απευθύνονται σε μαθητές των οποίων η επάρκεια στη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης είναι κατώτερη του επιπέδου A2 του ΚΕΠΑ (γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου) και των μαθητών ηλικίας 3 έως 4 ετών (Κάτω Χώρες).



Σχήμα 52 E8: Δοκιμή της γλώσσας της σχολικής εκπαίδευσης στο τέλος της προσχολικής εκπαίδευσης (ISCED 0) και/ή έναρξη της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 1), 2021/2022

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Οι δοκιμασίες που εστιάζουν μόνο στις δεξιότητες ανάγνωσης εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του αριθμού. Ο όρος «όλος ο πληθυσμός των μαθητών» αναφέρεται στο σύνολο του σχολικού πληθυσμού μιας δεδομένης ηλικίας.

Για τους ορισμούς της «διαγνωστικής δοκιμής», της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)» και της «αρχής ανωτάτου επιπέδου (εκπαίδευσης)», βλέπε το γλωσσάριο.

Ειδική ανά χώρα σημείωση

Βέλγιο (BE nl): ο πληθυσμός-στόχος του τεστ KOALA είναι το σύνολο του 5χρονου πληθυσμού μαθητών εκτός από τους νεοαφιχθέντες μετανάστες.

ΜΙΑ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑ ΧΩΡΩΝ ΠΡΟΩΘΕΙ Ή ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΤΩΝ ΝΕΟΑΦΙΧΘΕΝΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Οι νεοαφιχθέντες μετανάστες φοιτητές είναι μια συγκεκριμένη ομάδα φοιτητών που αντιμετωπίζουν ορισμένες προκλήσεις. Αυτές αφορούν τη διαδικασία μετανάστευσης (π.χ. αποχώρηση από τη χώρα καταγωγής και προσαρμογή στους νέους κανόνες στη χώρα υποδοχής), τις γενικές κοινωνικοοικονομικές και πολιτικές συνθήκες της χώρας υποδοχής (π.χ. πόροι που προορίζονται για την εκπαίδευση) και τη συμμετοχή στην εκπαίδευση (π.χ. ακατάλληλη τοποθέτηση βαθμού ή γλωσσική παροχή, και έλλειψη κοινωνικής και συναισθηματικής στήριξης). Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, η έρευνα υποστηρίζει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την παροχή στήριξης — συμπεριλαμβανομένων μέτρων υποστήριξης της εκμάθησης γλωσσών — που να λαμβάνει υπόψη τις ακαδημαϊκές, κοινωνικές και συναισθηματικές ανάγκες των νεοαφιχθέντων μεταναστών φοιτητών (Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Eurydice, 2019).

Ωστόσο, στο πλαίσιο της παρούσας έκθεσης, η οποία επικεντρώνεται στην εκμάθηση γλωσσών, δίνεται έμφαση στα μέτρα στήριξης της εκμάθησης γλωσσών, ιδίως εκείνα που προωθούνται ή υποστηρίζονται

οικονομικά από τις εκπαιδευτικές αρχές ανωτάτου επιπέδου. Τα μέτρα στήριξης της εκμάθησης γλωσσών, τα οποία συμβάλλουν στην ανάπτυξη πλούσιων σε γλώσσες μαθησιακών περιβαλλόντων, είναι επωφελή όχι μόνο για τους νεοαφιχθέντες μετανάστες μαθητές, οι οποίοι συχνά δεν μιλούν τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης, αλλά και για ολόκληρο τον σχολικό πληθυσμό (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2018).

Όπως δείχνει το γράφημα Ε9, οι ανώτατες εκπαιδευτικές αρχές σε όλες σχεδόν τις χώρες είτε παρέχουν οικονομική στήριξη είτε προωθούν τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα μέτρα στήριξης της εκμάθησης γλωσσών:

- πρόσθετες τάξεις στη γλώσσα της εκπαίδευσης
- προσαρμοσμένο πρόγραμμα σπουδών (δηλ. πρόγραμμα σπουδών του οποίου οι τυπικές απαιτήσεις έχουν τροποποιηθεί)
- μαθήματα μητρικής γλώσσας
- βοηθός διδασκαλίας στην τάξη
- δίγλωσση διδασκαλία θεμάτων (μητρική γλώσσα και γλώσσα σχολικής εκπαίδευσης).

Το πλέον διαδεδομένο μέτρο γλωσσικής υποστήριξης, το οποίο εφαρμόζεται σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες, είναι η παροχή πρόσθετων μαθημάτων στη γλώσσα της εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια των σχολικών ωρών. Συνήθως, η παροχή τέτοιων τάξεων είναι περιορισμένη χρονικά. Στη Φινλανδία, είναι ιδιαίτερα μεγάλης διάρκειας: οι μαθητές μπορούν να επωφεληθούν από αυτό για 6 χρόνια από την ημέρα που θα ξεκινήσουν το σχολείο. Μόνο η Βουλγαρία, η Πολωνία, η Ρουμανία, η Σλοβενία, η Σλοβακία, η Αλβανία, η Βόρεια Μακεδονία και η Νορβηγία δεν αναφέρουν τέτοια διάταξη. Ωστόσο, οι χώρες αυτές, εκτός της Αλβανίας και της Νορβηγίας, οργανώνουν επιπλέον μαθήματα στη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης εκτός των σχολικών ωρών.

Η παροχή πρόσθετων τάξεων στη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης εκτός των σχολικών ωρών αποτελεί μέτρο γλωσσικής υποστήριξης που προωθείται ή χρηματοδοτείται οικονομικά σε ελαφρώς λιγότερα από τα δύο τρίτα των εκπαιδευτικών συστημάτων. Σε ορισμένες από αυτές, παρέχεται υποστήριξη εκμάθησης γλωσσών κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. Αυτή είναι, για παράδειγμα, η περίπτωση της Μάλτας. Το θερινό πρόγραμμα εκμάθησης γλωσσών «Language to Go», το οποίο διοργανώνεται από τη Μονάδα Εκπαιδευόμενων Μεταναστών, απευθύνεται ειδικά σε νεοαφιχθέντες μετανάστες και σε μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες στα μαλτέζικα και/ή στα αγγλικά.

Σε διάφορα εκπαιδευτικά συστήματα, οι ανώτατες εκπαιδευτικές αρχές χρηματοδοτούν την παροχή πρόσθετων τάξεων στη γλώσσα της εκπαίδευσης χωρίς να διευκρινίζουν εάν θα πρέπει να οργανώνονται κατά τη διάρκεια ή εκτός των σχολικών ωρών. Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, στην περίπτωση της Φλαμανδικής Κοινότητας του Βελγίου, της Εσθονίας, της Λετονίας και των Κάτω Χωρών. Στην Αυστρία, η επιλεγείσα ρύθμιση για πρόσθετες τάξεις εξαρτάται από τα αποτελέσματα των σπουδαστών στη δοκιμασία επάρκειας της γερμανικής γλώσσας: όσοι χρειάζονται μεγάλη υποστήριξη διδάσκονται εκτός των σχολικών ωρών, ενώ όσοι χρειάζονται μέτρια υποστήριξη λαμβάνουν πρόσθετα μαθήματα εντός των σχολικών ωρών.

Εκτός από τις συμπληρωματικές τάξεις στη γλώσσα της εκπαίδευσης, η εισαγωγή ενός προσαρμοσμένου προγράμματος σπουδών είναι ένα άλλο μέτρο στήριξης που είναι ευρέως διαθέσιμο για νεοαφιχθέντες μετανάστες μαθητές σε όλη την Ευρώπη. Εφαρμόζεται σε λίγο περισσότερες από τις μισές από τις χώρες που συμμετείχαν στην έρευνα.

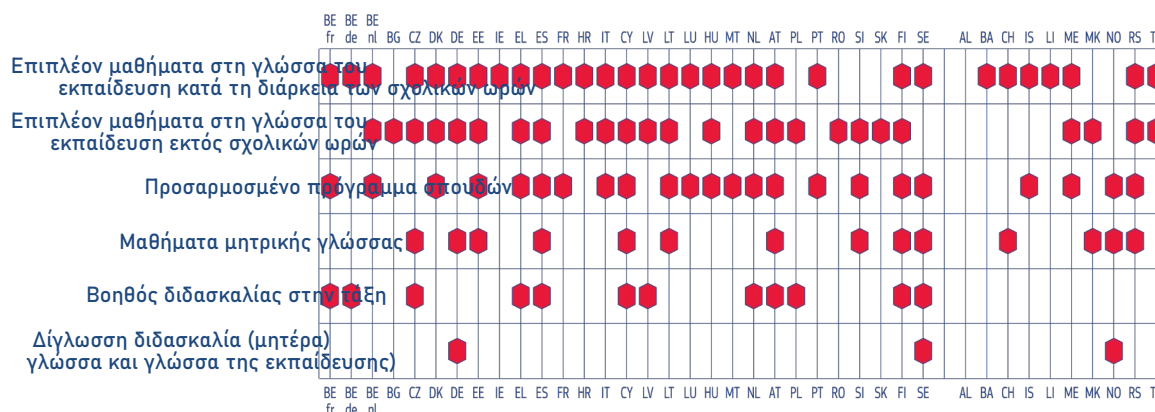
Με λίγο περισσότερο από το ένα τρίτο των χωρών να αναφέρουν ότι προωθούν ή υποστηρίζουν οικονομικά τη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των νεοαφιχθέντων μεταναστών μαθητών, είναι ένα λιγότερο δημοφιλές μέτρο. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η διάταξη αυτή εξαρτάται από τη χώρα καταγωγής των σπουδαστών και/ή από την ύπαρξη διμερών συμφωνιών μεταξύ της χώρας υποδοχής και της χώρας καταγωγής (π.χ. Τσεχία και Βόρεια Μακεδονία). Στην Κύπρο, τα μαθήματα μητρικής γλώσσας προσφέρονται μέσω εθνικού έργου που χρηματοδοτείται από τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ. Στη Γερμανία και την Ισπανία, η διαθεσιμότητα της παροχής μητρικής γλώσσας εξαρτάται αντίστοιχα από τα ομόσπονδα κράτη και τις αυτόνομες κοινότητες.

Σε λίγο λιγότερο από το ένα τρίτο των εκπαιδευτικών συστημάτων, οι βοηθοί διδασκαλίας χρησιμοποιούνται στις αίθουσες διδασκαλίας για να διευκολύνουν τη μάθηση των νεοαφιχθέντων μεταναστών μαθητών. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι η εργασία των βοηθών διδασκαλίας δεν περιορίζεται απαραίτητα στη βοήθεια

νεοαφιχθέντων μεταναστών σπουδαστών· μπορεί να είναι διαθέσιμο για όλους τους φοιτητές που χρειάζονται υποστήριξη. Αυτή είναι, για παράδειγμα, η περίπτωση της Φινλανδίας.

Τέλος, λίγες χώρες — μόνο η Γερμανία, η Σουηδία και η Νορβηγία — παρέχουν δίγλωσση διδασκαλία θεμάτων, συμπεριλαμβανομένης της μητρικής γλώσσας των μαθητών και της γλώσσας της σχολικής εκπαίδευσης.

Κατά την εξέταση όλων των μέτρων στήριξης που αναλύθηκαν, μόνο μία χώρα — και συγκεκριμένα η Αλβανία — δεν αναφέρει κανένα μέτρο.



Πηγή: Η Ευρυδίκη.

Σχήμα 53 Σχήμα E9: Μέτρα στήριξης της εκμάθησης γλωσσών για νεοαφιχθέντες μετανάστες σπουδαστές στην πρωτοβάθμια και κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–2), 2021/2022

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Το διάγραμμα δείχνει κατά πόσον οι εκπαιδευτικές αρχές ανωτάτου επιπέδου προωθούν ή στηρίζουν οικονομικά οποιοδήποτε από τα μέτρα στήριξης της εκμάθησης γλωσσών που περιλαμβάνονται στον κατάλογο για τους νεοαφιχθέντες μετανάστες σπουδαστές.

Όταν οι νεοαφιχθέντες μετανάστες μαθητές παρακολουθούν επιπλέον μαθήματα κατά τη διάρκεια των σχολικών ωρών, δεν λαμβάνουν μέρος στα μαθήματα που έχουν προγραμματιστεί εκείνη τη στιγμή για την παράδοση του τυποποιημένου προγράμματος σπουδών στους συνομηλίκους τους.

Όταν οι νεοαφιχθέντες μετανάστες μαθητές παρακολουθούν επιπλέον μαθήματα μετά τις σχολικές ώρες, παρακολουθούν αυτά τα μαθήματα μετά τα μαθήματα που έχουν προγραμματιστεί για την παράδοση του τυποποιημένου προγράμματος σπουδών στους συνομηλίκους τους (και τους ίδιους).

Ένα προσαρμοσμένο πρόγραμμα σπουδών αναφέρεται σε ένα πρόγραμμα σπουδών του οποίου οι τυπικές απαιτήσεις έχουν τροποποιηθεί ώστε να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες και συνθήκες των νεοαφιχθέντων μεταναστών φοιτητών.

Όταν οι εκπαιδευτικές αρχές ανωτάτου επιπέδου χρηματοδοτούν την παροχή πρόσθετων τάξεων στη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης χωρίς να διευκρινίζουν αν αυτές οι πρόσθετες τάξεις θα πρέπει να οργανώνονται κατά τη διάρκεια ή εκτός των σχολικών ωρών, και οι δύο επιλογές εμφανίζονται στο σχήμα.

Για τους ορισμούς της «γλώσσας σχολικής εκπαίδευσης», της «Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED)», των «νεοαφιχθέντων σπουδαστών μεταναστών» και της «αρχής ανωτάτου επιπέδου (εκπαίδευσης)», βλέπε το γλωσσάριο.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

ΓΕΡΜΑΝΙΑ: η παροχή μέτρων στήριξης εξαρτάται από τα ομόσπονδα κράτη. Οι πληροφορίες που εμφανίζονται αποτελούν τα συνηθέστερα μέτρα στήριξης στα 16 ομόσπονδα κράτη της χώρας.

Η Ισπανία: τα μέτρα στήριξης των νεοαφιχθέντων μεταναστών φοιτητών αποφασίζονται από τις αυτόνομες κοινότητες. Ο αριθμός δείχνει τα μέτρα που μπορούν να βρεθούν σε όλη την Ισπανία, αλλά όχι απαραίτητα σε κάθε αυτόνομη κοινότητα.

Οι Κάτω Χώρες: τα σχολεία λαμβάνουν ειδικά κονδύλια όταν φιλοξενούν μαθητές από οικογένειες μεταναστών. Αποφασίζουν πώς θα δαπανήσουν αυτά τα χρήματα. Τα κεφάλαια αυτά είναι διαθέσιμα για την περίοδο κατά την οποία το καθεστώς του μετανάστη διαρκεί, δηλαδή 4 έτη.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Bergroth, M., Dražnik, T., Llompарт Esbert, J., Pepiot, N., van der Worp, K. και Sierens, S. (2022), *Γλωσσικά ευαίσθητη εκπαίδευση εκπαιδευτικών: Εργαλειοθήκη για εργασίες προβληματισμού και έρευνα δράσης* (<https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022021018583>), τελευταία πρόσβαση: 13 Ιουλίου 2022.

Council of Europe (1992), *The European Charter for Regional or Minority Languages (ECRML)*, Σειρά Ευρωπαϊκών Συνθηκών, αριθ. 148 (<http://conventions.coe.int/treaty/en/Treaties/Html/148.htm>), τελευταία πρόσβαση: 20 Μαΐου 2022.

Συμβούλιο της Ευρώπης (2015), *Η γλωσσική διάσταση σε όλα τα θέματα: Ένα εγχειρίδιο για την ανάπτυξη των προγραμμάτων σπουδών και την κατάρτιση των εκπαιδευτικών* (<https://www.ecml.at/coe-docs/language-dimensions-subjects-EN.pdf>), τελευταία πρόσβαση: 17 Μαΐου 2022.

Συμβούλιο της Ευρώπης (2020), *Κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τις γλώσσες: Μάθηση, διδασκαλία, αξιολόγηση — Σύντομος τόμος*, Εκδόσεις Συμβουλίου της Ευρώπης, Στρασβούργο (<https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/16809ea0d4>), τελευταία πρόσβαση: 30 Νοεμβρίου 2021.

EACEA (Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης και Πολιτισμού) (2015), *Συγκριτική επισκόπηση της συνιστώμενης ετήσιας διάρκειας διδασκαλίας στην υποχρεωτική εκπαίδευση πλήρους φοίτησης στην Ευρώπη* (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/8a70d336-9f16-4907-8908-d44d3cc690fe/language-en>), τελευταία πρόσβαση: 30 Ιανουαρίου 2023.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2012), *Πρώτη ευρωπαϊκή έρευνα για τις γλωσσικές ικανότητες: Τελική έκθεση*, Γραφείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/42ea89dc-373a-4d4f-aa27-9903852cd2e4>), τελευταία πρόσβαση: 6 Ιουλίου 2022.

European Commission (2013), *Study on education support for new arrival children* (<http://bookshop.europa.eu/en/study-on-educational-support-for-newly-arrived-migrant-children-pbNC3112385/>), τελευταία πρόσβαση: 12 Νοεμβρίου 2021.

European Commission (2018), έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την πρόταση εγγράφου για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών, COM(2018) 272 final (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=SWD%3A2018%3A174%3AFIN>), τελευταία πρόσβαση: 15 Δεκεμβρίου 2022.

European Commission/EACEA/Eurydice (2015), *Γλώσσες στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Επισκόπηση των επαγγελματικών εξετάσεων στην Ευρώπη: 2014/15*, Έκθεση Eurydice, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο.

European Commission/EACEA/Eurydice (2017), *Key data on teaching languages at school in Europe — 2017 edition*, έκθεση Eurydice, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Eurydice (2018), *The Structure of the European Education Systems 2018/19: Σχηματικά διαγράμματα*, Eurydice — *Facts and Figures*, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο.

European Commission/EACEA/Eurydice (2019), *Integrating students from migration backgrounds into schools in Europe: Εθνικές πολιτικές και μέτρα*, έκθεση Eurydice, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Eurydice (2020), *The Structure of the European Education Systems 2020/21: Σχηματικά διαγράμματα*, Eurydice — Facts and Figures, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Eurydice (2021α), *Συνιστώμενη ετήσια διάρκεια διδασκαλίας στην υποχρεωτική εκπαίδευση πλήρους φοίτησης στην Ευρώπη — 2020/21*, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Eurydice (2021β), *Διαρθρωτικοί δείκτες για την παρακολούθηση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρώπη — 2021: Επισκόπηση των σημαντικών μεταρρυθμίσεων από το 2015*, έκθεση Eurydice, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Eurydice (2021γ), *Teachers in Europe: Σταδιοδρομία, ανάπτυξη και ευημερία*, έκθεση Eurydice, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο.

Gerken, M. (2022), *Διευκόλυνση της εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Χάρτη για τις περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες μέσω της τεχνητής νοημοσύνης* (<https://rm.coe.int/min-lang-2022-4-ai-and-ecrml-en/1680a657c5>), τελευταία πρόσβαση: 18 Μαΐου 2022.

MCComas, W. F. (επιμ.) (2014), *The Language of Science Education: Ένα διευρυμένο γλωσσάριο βασικών όρων και δ εννοιών στη διδασκαλία και τη μάθηση των επιστημών* (<https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/978-94-6209-497-0.pdf>), τελευταία πρόσβαση: 8 Ιουλίου 2022.

ΟΟΣΑ (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) (2019α), *Αποτελέσματα TALIS 2018 (τόμος Ι): Δάσκαλοι και διευθυντές σχολείων ως δια βίου εκπαιδευόμενοι*, OECD Publishing, Paris (https://www.oecd-ilibrary.org/education/talis-2018-results-volume-i_1d0bc92a-en), τελευταία πρόσβαση: 18 Μαΐου 2020.

Siarova, H. (2022), *Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις για τη στήριξη νεοαφιχθέντων μεταναστών και εκτοπισμένων παιδιών στις ανάγκες τους για εκμάθηση γλωσσών, ad hoc εκθέσεις NESET*, αριθ. 2/2022 (https://nesetweb.eu/wp-content/uploads/2022/09/NESET_AHQ_Languages.pdf), τελευταία πρόσβαση: 2 Δεκεμβρίου 2022.

UNESCO UIS (Ινστιτούτο Στατιστικής Οργάνωσης Εκπαιδευτικής, Επιστημονικής και Πολιτιστικής Οργάνωσης των Ηνωμένων Εθνών), (2012), *Διεθνής Τυποποιημένη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης (ISCED 2011)* (<http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>), τελευταία πρόσβαση: 19 Ιανουαρίου 2021.

Wallace, S. (επιμ.) (2015), *A Dictionary of Education*, Oxford University Press, Οξφόρδη.
Doi:10.1093/acref/9780199679393.001.0001.

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

Ακαδημαϊκή γλώσσα: ειδική γλωσσική μορφή που διαφέρει λεξικά και γραμματικά από την καθημερινή γλώσσα, συχνά με εξειδικευμένο λεξιλόγιο ή συγκεκριμένες γραμματικές δομές (π.χ. σύνδεσμοι ρήτρας) και χρησιμοποιείται για διάφορους ειδικούς σκοπούς, όπως η σύνοψη, η σύγκριση και η αντίθεση. Οι μαθητές πρέπει να αναπτύξουν τις ακαδημαϊκές γλωσσικές δεξιότητές τους προκειμένου να μάθουν με επιτυχία το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών ►.

Το ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ: επίσημη απόδειξη τίτλου σπουδών που απονέμεται σε σπουδαστή μετά την ολοκλήρωση συγκεκριμένου σταδίου ή πλήρους κύκλου σπουδών ή κατάρτισης. Η χορήγηση πιστοποιητικών μπορεί να βασίζεται σε διάφορες μορφές αξιολόγησης· η τελική εξέταση δεν αποτελεί απαραίτητα προϋπόθεση.

Κλασική γλώσσα: μια αρχαία γλώσσα, όπως η κλασική ελληνική ή η λατινική, που δεν ομιλείται πλέον σε καμία χώρα και επομένως διδάσκεται για σκοπούς άλλους από την επικοινωνία. Οι μαθησιακοί στόχοι μπορεί να περιλαμβάνουν την απόκτηση βαθύτερης γνώσης των ριζών μιας σύγχρονης γλώσσας που προέκυψε από την εν λόγω κλασική γλώσσα, την ανάγνωση και κατανόηση πρωτότυπων κειμένων στην αρχαία λογοτεχνία ή την εξοικείωση με τον πολιτισμό που χρησιμοποίησε τη γλώσσα. Σε ορισμένα προγράμματα σπουδών, οι κλασικές γλώσσες θεωρούνται ► ξένες γλώσσες.

Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες (CEFR): πλαίσιο εκμάθησης, διδασκαλίας και αξιολόγησης γλωσσών που αναπτύχθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης. Κύριος στόχος της είναι να διευκολύνει τη διαφάνεια και τη συγκρισιμότητα στην παροχή γλωσσικής εκπαίδευσης και προσόντων.

Το ΚΕΠΑ παρέχει μια ολοκληρωμένη περιγραφή των ικανοτήτων που απαιτούνται για την επικοινωνία σε μια ► ξένη γλώσσα, των σχετικών γνώσεων και δεξιοτήτων, καθώς και των διαφορετικών πλαισίων επικοινωνίας.

Το ΚΕΠΑ ορίζει έξι επίπεδα επάρκειας από τον «βασικό χρήστη» έως τον «κατάλληλο χρήστη»:

- A1 («breakthrough»),
- A2 («waystage»),
- B1 («κατώτατο όριο»),
- B2 («πλεονέκτημα»),
- C1 («αποτελεσματική επιχειρησιακή επάρκεια»),
- C2 («mastery»).

Επιτρέπει τη μέτρηση της προόδου των εκπαιδευόμενων και των χρηστών ξένων γλωσσών (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2020).

Ολοκληρωμένη εκμάθηση περιεχομένου και γλώσσας (CLIL): ένας γενικός όρος για τον προσδιορισμό διαφορετικών τύπων διγλωσσης εκπαίδευσης ή εκπαίδευσης εμβάπτισης. Δύο τύποι CLIL έχουν καθοριστεί με βάση το καθεστώς των γλωσσών που χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία διαφορετικών θεμάτων (εκτός από τις γλώσσες και τη λογοτεχνία/κουλτούρα τους).

CLIL τύπου A: πρόβλεψη όπου διάφορα μαθήματα διδάσκονται σε γλώσσα που ορίζεται στο πρόγραμμα σπουδών ► ανωτάτου επιπέδου ► ξένη γλώσσα. Ο αριθμός των μαθημάτων που διδάσκονται στην ξένη γλώσσα μπορεί να ποικίλει. Σε ορισμένες περιπτώσεις (περίπτωση 1), όλα τα μαθήματα (εκτός από τις γλώσσες) διδάσκονται στην ξένη γλώσσα. Σε άλλες (περίπτωση 2), ορισμένα μαθήματα (εκτός από τις γλώσσες) διδάσκονται στην ξένη γλώσσα και άλλα διδάσκονται στην κύρια γλώσσα ► της σχολικής εκπαίδευσης στη χώρα.

CLIL τύπου B: πρόβλεψη όπου διάφορα μαθήματα διδάσκονται σε μια ► περιφερειακή ή μειονοτική γλώσσα, μια ► μη εδαφική γλώσσα ή μια ► κρατική γλώσσα (σε χώρες με περισσότερες από μία κρατικές γλώσσες), και άλλα μαθήματα (εκτός από τις γλώσσες) διδάσκονται σε μια δεύτερη γλώσσα, η οποία μπορεί να είναι οποιαδήποτε άλλη γλώσσα. Σε αντίθεση με το CLIL τύπου A (περίπτωση 1), στο CLIL τύπου B, τα θέματα εκτός από τις γλώσσες διδάσκονται πάντα σε τουλάχιστον δύο γλώσσες. Παράλληλα με τη μέθοδο

που περιλαμβάνει δύο γλώσσες, σε ορισμένες σπάνιες περιπτώσεις χρησιμοποιούνται τρεις (ή περισσότερες) γλώσσες για τη διδασκαλία διαφορετικών θεμάτων (π.χ. μια κρατική γλώσσα, μια περιφερειακή ή μειονοτική γλώσσα και μια ξένη γλώσσα).

Συνεχής επαγγελματική εξέλιξη (CPD): στο πλαίσιο της παρούσας έκθεσης, η CPD αναφέρεται στην επίσημη ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση που πραγματοποιείται από εκπαιδευτικούς ή/και διευθυντές καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους, η οποία τους επιτρέπει να διευρύνουν, να αναπτύξουν και να επικαιροποιήσουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τη στάση τους. Περιλαμβάνει τόσο την θεματική κατάρτιση όσο και την παιδαγωγική κατάρτιση. Προσφέρονται διάφορες μορφές, όπως μαθήματα, σεμινάρια, παρατήρηση από ομοτίμους και υποστήριξη από δίκτυα επαγγελματιών. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι δραστηριότητες CPD μπορεί να οδηγήσουν σε συμπληρωματικά προσόντα.

Το πρόγραμμα σπουδών: επίσημο έγγραφο καθοδήγησης που εκδίδεται από ► αρχές ανώτατου επιπέδου στο οποίο περιγράφονται λεπτομερώς τα προγράμματα μελέτης και/ή οποιοδήποτε από τα ακόλουθα: μαθησιακό περιεχόμενο, μαθησιακοί στόχοι, στόχοι επίτευξης, κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των μαθητών ή προγράμματα σπουδών. Σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα μπορούν να ισχύουν περισσότεροι του ενός τύποι εγγράφων καθοδήγησης ανά πάσα στιγμή και αυτό μπορεί να επιβάλλει διαφορετικά επίπεδα υποχρέωσης στα σχολεία να συμμορφώνονται.

Διαγνωστική δοκιμή: Ένα τεστ του οποίου ο σκοπός είναι να αξιολογήσει τα πλεονεκτήματα και τους τομείς ανάπτυξης ενός μαθητή. Είναι ένα μέσο για να ανακαλύψουμε το επίπεδο υποστήριξης ή πρόκλησης που θα χρειαστεί ο μαθητής. Ένα διαγνωστικό τεστ είναι συχνά ένα πρώτο βήμα για την ανάπτυξη ενός ατομικού σχεδίου μάθησης. Συνήθως πραγματοποιείται όταν ο μαθητής εισέρχεται στον κύκλο σπουδών του και τα αποτελέσματά του αναφέρονται μερικές φορές ως «συμπεριφορά εισόδου» ή σημείο εκκίνησης του μαθητή (Wallace, 2015). Οι διαγνωστικές εξετάσεις μπορούν να είναι εθνικές/τυποποιημένες ή να καθορίζονται από τα ίδια τα σχολεία και τους εκπαιδευτικούς.

Εκπαιδευτική διαδρομή: σε ορισμένες χώρες, οι φοιτητές πρέπει να επιλέξουν έναν εξειδικευμένο τομέα σπουδών από μια σειρά επιλογών σε δευτεροβάθμιο επίπεδο. για παράδειγμα, μπορεί να χρειαστεί να επιλέξουν μεταξύ λογοτεχνικών και επιστημονικών σπουδών, ή μεταξύ διαφορετικών τύπων σχολείων, όπως το Γυμνάσιο ή το Realschule στη Γερμανία. Η έννοια αυτή ισχύει μόνο για τα γενικά σχολεία. Δεν επιχειρεί να περιγράψει πολύ συγκεκριμένους τύπους εκπαιδευτικών παροχών, όπως ► CLIL, πειραματικές σχολές και μουσικές σχολές.

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ: μια γλώσσα που περιγράφεται ως τέτοια στο ► πρόγραμμα σπουδών που καθορίζεται από ► κορυφαίες εκπαιδευτικές αρχές. Η περιγραφή που χρησιμοποιείται βασίζεται σε έναν ορισμό που σχετίζεται με την εκπαίδευση, που δεν σχετίζεται με το πολιτικό καθεστώς μιας γλώσσας. Έτσι, ορισμένες γλώσσες που θεωρούνται περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες από πολιτική άποψη μπορούν να συμπεριληφθούν στο πρόγραμμα σπουδών ως ξένες γλώσσες. Κατά τον ίδιο τρόπο, ορισμένες ► κλασικές γλώσσες μπορούν να θεωρηθούν ξένες γλώσσες σε ορισμένα προγράμματα σπουδών. Οι ξένες γλώσσες μπορούν επίσης να αναφέρονται ως «σύγχρονες γλώσσες» (για τη σαφή διάκριση αυτών των γλωσσών από τις κλασσικές γλώσσες) ή ως «δεύτερη ή τρίτη γλώσσα» (σε αντίθεση με την «πρώτη γλώσσα», η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την περιγραφή της γλώσσας ► της σχολικής εκπαίδευσης σε χώρες με περισσότερες από μία γλώσσες ► κρατικής).

Γενικός δάσκαλος: ένας δάσκαλος (συνήθως στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση) που έχει τα προσόντα να διδάξει όλα (ή σχεδόν όλα) τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών, συμπεριλαμβανομένων ► ξένων γλωσσών. Οι εκπαιδευτικοί αυτοί μπορούν να παρέχουν διδασκαλία ξένων γλωσσών ανεξάρτητα από το αν έχουν λάβει ή όχι κατάρτιση στον τομέα αυτό.

Αρχική γλώσσα: η γλώσσα που ομιλείται συχνά στο σπίτι από ► μαθητές από οικογένειες μεταναστών. Διαφέρει από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης. Σε πολλές περιπτώσεις, η μητρική γλώσσα του μαθητή είναι η μητρική του γλώσσα.

Αρχική εκπαίδευση εκπαιδευτικών (ITE): περίοδος σπουδών και κατάρτισης κατά τη διάρκεια της οποίας οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί παρακολουθούν ακαδημαϊκά μαθήματα με βάση το αντικείμενο και αναλαμβάνουν επαγγελματική κατάρτιση (είτε ταυτόχρονα είτε διαδοχικά) για να αποκτήσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απαιτούνται για να γίνουν δάσκαλοι. Αυτή η περίοδος τελειώνει όταν οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί πληρούν τις προϋποθέσεις για εκπαιδευτικούς.

Διεθνής Τυποποιημένη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης (ISCED): η διεθνής ταξινόμηση αναφοράς για την οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και συναφών προσόντων ανά επίπεδα και τομείς.

Αναπτύχθηκε για να διευκολύνει τη σύγκριση των στατιστικών και των δεικτών για την εκπαίδευση σε όλες τις χώρες βάσει ομοιόμορφων και διεθνώς συμφωνημένων ορισμών. Η κάλυψη του ISCED εκτείνεται σε όλες τις οργανωμένες και διαρκείς ευκαιρίες μάθησης για παιδιά, νέους και ενήλικες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ανεξάρτητα από τα ιδρύματα ή τους οργανισμούς που τους παρέχουν ή τη μορφή με την οποία παραδίδονται.

Η τρέχουσα ταξινόμηση — ISCED 2011 (UNESCO UIS, 2012) — έχει εννέα επίπεδα, τα οποία ξεκινούν από την ISCED 0 (προσωρινή εκπαίδευση) και φτάνουν στην ISCED 8 (διδασκτορικό ή ισοδύναμο επίπεδο).

Η παρούσα έκθεση καλύπτει τέσσερα επίπεδα ISCED (ISCED 0–3), με την ISCED 1-3 να βρίσκεται στο επίκεντρο της έρευνας. Τα βασικά χαρακτηριστικά των εν λόγω επιπέδων είναι τα ακόλουθα.

ISCED 0: προσχολική εκπαίδευση

Τα προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης σχεδιάζονται συνήθως με μια ολιστική προσέγγιση για την υποστήριξη της πρώιμης γνωστικής, σωματικής, κοινωνικής και συναισθηματικής ανάπτυξης των παιδιών και την εισαγωγή των μικρών παιδιών στην οργανωμένη εκπαίδευση εκτός του οικογενειακού πλαισίου.

Τα προγράμματα ISCED 0 απευθύνονται σε παιδιά κάτω της ηλικίας εισόδου στο ISCED 1. Υπάρχουν δύο κατηγορίες προγραμμάτων ISCED 0: προσχολική εκπαίδευση και προσχολική εκπαίδευση. Το πρώτο έχει εκπαιδευτικό περιεχόμενο σχεδιασμένο για μικρότερα παιδιά (από 0 έως 2 ετών), ενώ το δεύτερο έχει σχεδιαστεί για παιδιά ηλικίας από 3 έως την ηλικία από την οποία ξεκινούν την πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

ISCED 1: πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση παρέχει μαθησιακές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες που συνήθως έχουν σχεδιαστεί για να επιτρέψουν στους μαθητές να αναπτύξουν θεμελιώδεις δεξιότητες στην ανάγνωση, τη γραφή και τα μαθηματικά (π.χ. γραμματισμός και αριθμητική). Δημιουργεί μια σταθερή βάση για τη μάθηση και την ορθή κατανόηση των βασικών τομέων της γνώσης και προωθεί την προσωπική ανάπτυξη, προετοιμάζοντας έτσι τους μαθητές για την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Παρέχει βασική μάθηση με ελάχιστη, αν υπάρχει, εξειδίκευση.

Η συνήθης ή νόμιμη ηλικία εισόδου δεν είναι συνήθως κάτω των 5 ετών ή άνω των 7 ετών. Αυτό το επίπεδο διαρκεί συνήθως 6 χρόνια, αν και η διάρκειά του μπορεί να κυμαίνεται από 4 έως 7 χρόνια. Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση συνήθως διαρκεί μέχρι την ηλικία των 10 έως 12 ετών.

ISCED 2: κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Τα προγράμματα σε επίπεδο ISCED 2, ή στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, συνήθως βασίζονται στις θεμελιώδεις διαδικασίες διδασκαλίας και μάθησης που ξεκινούν στο ISCED 1. Συνήθως, ο εκπαιδευτικός στόχος είναι να τεθούν τα θεμέλια για τη διά βίου μάθηση και την προσωπική ανάπτυξη, προετοιμάζοντας τους μαθητές για περαιτέρω εκπαιδευτικές ευκαιρίες. Τα προγράμματα σε αυτό το επίπεδο οργανώνονται συνήθως γύρω από ένα πιο υποκειμενικό πρόγραμμα σπουδών, εισάγοντας θεωρητικές έννοιες σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων.

Ορισμένα εκπαιδευτικά συστήματα μπορεί να προσφέρουν προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης στο ISCED 2 για να παρέχουν στα άτομα δεξιότητες σχετικές με την απασχόληση.

Το ISCED 2 αρχίζει μετά από 4 έως 7 χρόνια εκπαίδευσης ISCED 1. Οι μαθητές εισέρχονται στο ISCED 2 συνήθως μεταξύ των ηλικιών 10 και 13 (η ηλικία 12 είναι η πιο κοινή).

ISCED 3: ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Τα προγράμματα σε επίπεδο ISCED 3, ή στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, συνήθως σχεδιάζονται για φοιτητές που ολοκληρώνουν τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την τριτοβάθμια ή την τριτοβάθμια εκπαίδευση, ή για την παροχή δεξιοτήτων σχετικών με την απασχόληση, ή και τα δύο. Τα προγράμματα σε αυτό το επίπεδο προσφέρουν στους φοιτητές περισσότερα θεματικά, εξειδικευμένα και σε βάθος προγράμματα απ' ό,τι στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2). Είναι πιο διαφοροποιημένα, με ένα αυξημένο φάσμα επιλογών και ροών διαθέσιμες.

Τα προγράμματα ISCED 3 μπορεί να είναι είτε γενικά είτε επαγγελματικά. Ορισμένα προγράμματα ISCED 3 επιτρέπουν την άμεση πρόσβαση στα ISCED 4 και/ή ISCED 5, 6 ή 7.

Το ISCED 3 αρχίζει μετά από 8 έως 11 χρόνια εκπαίδευσης από την αρχή του ISCED 1. Οι μαθητές εισέρχονται σε αυτό το επίπεδο συνήθως μεταξύ των ηλικιών 14 και 16. Τα προγράμματα ISCED 3 συνήθως ολοκληρώνονται 12 ή 13 έτη μετά την έναρξη της ISCED 1 (ή γύρω στην ηλικία των 17 ή 18 ετών).

Η γλώσσα ως υποχρεωτικό θέμα: κάθε γλώσσα που ορίζεται ως υποχρεωτικό θέμα στο πρόγραμμα σπουδών ► ή σε άλλα έγγραφα καθοδήγησης που καταρτίζονται από τις ► ανώτερες εκπαιδευτικές αρχές. Η έκφραση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να αναφερθεί σε καταστάσεις όπου όλοι οι μαθητές σε ένα συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα ή σε ένα συγκεκριμένο βαθμό πρέπει να μάθουν μια γλώσσα, ή στο συγκεκριμένο πλαίσιο ειδικών προγραμμάτων σπουδών για διαφορετικές εκπαιδευτικές οδούς.

Η γλώσσα ως δικαίωμα: οποιαδήποτε γλώσσα ορίζεται στο πρόγραμμα σπουδών ► ή σε άλλα έγγραφα καθοδήγησης που συντάσσονται από τις αρχές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τα οποία οι μαθητές έχουν το δικαίωμα να επιλέξουν ως προαιρετικό θέμα. Το δικαίωμα αυτό συνεπάγεται ότι τα σχολεία πρέπει να διασφαλίζουν ότι παρέχουν αυτό που επιλέγει ο μαθητής. Στο πλαίσιο των ξένων και κλασικών γλωσσών, η έκφραση μπορεί να χρησιμοποιείται για να αναφέρεται σε καταστάσεις στις οποίες όλοι οι μαθητές σε ένα συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα ή σε ένα συγκεκριμένο βαθμό έχουν δικαίωμα να επιλέξουν μια γλώσσα, ή στο ειδικό πλαίσιο ειδικών προγραμμάτων σπουδών για διαφορετικές εκπαιδευτικές οδούς.

Γλωσσική ευαισθητοποίηση στα σχολεία: έννοια που αναφέρεται σε μια πολυγλωσσική και ολόσχολη προσέγγιση που περιλαμβάνει μια ολοκληρωμένη στρατηγική γλωσσών που περιλαμβάνει συνεχή προβληματισμό σχετικά με τη γλωσσική διάσταση σε όλες τις πτυχές της σχολικής ζωής και προτείνει μια γενική προσέγγιση στη διδασκαλία όλων των γλωσσών στα σχολεία (η ► γλώσσα της εκπαίδευσης, ► εγχώριες γλώσσες, ► ξένες γλώσσες (συμπεριλαμβανομένων των ► κλασικών γλωσσών) κ.λπ.). Η προσέγγιση αυτή αναμένεται να προσελκύσει όλους τους εκπαιδευτικούς και τους διευθυντές σχολείων και να συμπεριλάβει γονείς, άλλους φροντιστές και την ευρύτερη τοπική κοινότητα. Συγκεκριμένα, τα σχολεία που έχουν επίγνωση της γλώσσας εκτιμούν τη γλωσσική πολυμορφία των μαθητών τους, αναγνωρίζουν τις προηγούμενες γλωσσικές τους δεξιότητες και τις χρησιμοποιούν ως μαθησιακό πόρο. Τα σχολεία που έχουν επίγνωση των γλωσσών υποστηρίζουν τους εκπαιδευτικούς στην αντιμετώπιση της χρήσης συγκεκριμένων γλωσσών στους αντίστοιχους θεματικούς τομείς τους, μεταξύ άλλων με την αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τα διάφορα μητρικά γλωσσών και το λεξιλόγιο (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2018).

Γλώσσα της εκπαίδευσης: μια γλώσσα που χρησιμοποιείται για την παροχή του περιεχομένου του προγράμματος σπουδών ► και, γενικότερα, για την επικοινωνία εντός του σχολείου και εκτός του σχολείου, με ενδιαφερόμενους φορείς όπως οι γονείς και οι εκπαιδευτικές αρχές.

Εθνική δοκιμή: τυποποιημένη δοκιμή/εξέταση που καθορίζεται από ► δημόσιες αρχές ανωτάτου επιπέδου και διεξάγεται υπό την ευθύνη τους. Τυποποιημένες δοκιμές/εξετάσεις είναι οποιαδήποτε μορφή δοκιμής που (1) απαιτεί από όλους τους συμμετέχοντες να απαντήσουν στις ίδιες ερωτήσεις (ή ερωτήσεις που επιλέγονται από μια κοινή τράπεζα ερωτήσεων) και (2) βαθμολογούνται με τυποποιημένο ή συνεπή τρόπο. Οι διεθνείς εξετάσεις ή έρευνες όπως η SurveyLang δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής, ούτε είναι σχεδιασμένες σε σχολικό επίπεδο, ακόμη και αν έχουν αναπτυχθεί με βάση ένα κεντρικά σχεδιασμένο πλαίσιο αναφοράς (Ευρωπαϊκή Επιτροπή/EACEA/Eurydice, 2015).

Νεοαφιχθέντες μετανάστες φοιτητές: μαθητές που γεννήθηκαν εκτός της τρέχουσας χώρας διαμονής τους από γονείς που έχουν επίσης γεννηθεί εκτός της χώρας υποδοχής τους και οι οποίοι είναι σχολικής ηλικίας ή κάτω (σύμφωνα με τους εθνικούς κανονισμούς για την υποχρεωτική εκπαίδευση) και στη συνέχεια εισέρχονται στην επίσημη εκπαίδευση στη χώρα υποδοχής τους (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2013).

Μη εδαφική γλώσσα: μια γλώσσα που χρησιμοποιείται από τους υπηκόους του κράτους, η οποία διαφέρει από τη γλώσσα ή τις γλώσσες που χρησιμοποιεί ο υπόλοιπος πληθυσμός του κράτους, αλλά η οποία, αν και παραδοσιακά χρησιμοποιείται στο έδαφος του κράτους, δεν μπορεί να ταυτιστεί με μια συγκεκριμένη περιοχή του κράτους» (Συμβούλιο της Ευρώπης, 1992). Για παράδειγμα, η Ρομανία είναι μια μη εδαφική γλώσσα.

Επίσημη γλώσσα: γλώσσα που χρησιμοποιείται για σκοπούς νομικής και δημόσιας διοίκησης σε συγκεκριμένη περιοχή οποιουδήποτε κράτους. Το επίσημο καθεστώς μπορεί να περιοριστεί σε μέρος του κράτους ή να επεκταθεί σε ολόκληρη την επικράτειά του. Όλες οι κρατικές γλώσσες είναι επίσημες γλώσσες, αλλά όχι όλες οι γλώσσες με καθεστώς επίσημης γλώσσας είναι κρατικές γλώσσες (για παράδειγμα, τα δανικά, τα οποία έχουν καθεστώς επίσημης γλώσσας στη Γερμανία, είναι ► περιφερειακή ή μειονοτική γλώσσα και όχι κρατική γλώσσα).

Περιφερειακή ή μειονοτική γλώσσα: γλώσσα που χρησιμοποιείται «παραδοσιακά σε μια δεδομένη επικράτεια ενός κράτους από υπηκόους του κράτους αυτού οι οποίοι αποτελούν ομάδα αριθμητικά μικρότερη από τον υπόλοιπο πληθυσμό του κράτους»· είναι διαφορετική από τη γλώσσα του κράτους αυτού (Συμβούλιο της Ευρώπης, 1992). Κατά γενικό κανόνα, πρόκειται για γλώσσες των πληθυσμών που έχουν τις εθνικές τους ρίζες στις εν λόγω περιοχές ή έχουν εγκατασταθεί στις εν λόγω περιοχές για γενεές. Οι μειονοτικές/περιφερειακές γλώσσες μπορούν να έχουν καθεστώς ► επίσημης γλώσσας, αλλά εξ ορισμού το καθεστώς αυτό θα περιορίζεται στις περιοχές στις οποίες ομιλούνται.

Εξειδικευμένος δάσκαλος: ένας εκπαιδευτικός που έχει τα προσόντα να διδάξει περιορισμένο αριθμό μαθημάτων (γενικά έως τρία μαθήματα). Αυτό περιλαμβάνει είτε ► μόνο ξένες γλώσσες, είτε μία ή περισσότερες ξένες γλώσσες και (ένα) άλλο(-α) θέμα(-α).

ΚΡΑΤΗΣΗ ΓΛΩΣΣΑ: οποιαδήποτε γλώσσα με επίσημο καθεστώς σε ολόκληρη τη χώρα. Κάθε κρατική γλώσσα είναι ► επίσημη γλώσσα.

Έγγραφα διεύθυνσης: διάφορα είδη επίσημων εγγράφων που περιέχουν κανονισμούς, κατευθυντήριες γραμμές ή/και συστάσεις για εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Μαθητές από οικογένειες μεταναστών: μαθητές που φοιτούν σε σχολείο σε χώρα διαφορετική από τη χώρα καταγωγής τους ή στη χώρα καταγωγής και των δύο γονέων τους. Οι εν λόγω όροι εντολής περιλαμβάνουν διάφορες νομικά διακριτές καταστάσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των προσφύγων, των αιτούντων άσυλο, των παιδιών των διακινούμενων εργαζομένων, των παιδιών υπηκόων τρίτων χωρών με καθεστώς μακροχρόνιας διαμονής, των τέκνων εργαζομένων από τρίτες χώρες που δεν είναι επί μακρόν διαμένοντες, των παιδιών που είναι παράτυποι διαμένοντες και των παιδιών μεταναστών που δεν επωφελούνται κατ' ανάγκη από νομικές διατάξεις που αφορούν ειδικά την εκπαίδευση. Ο ορισμός αυτός δεν λαμβάνει υπόψη τις γλωσσικές μειονότητες που έχουν εγκατασταθεί σε χώρες για πάνω από δύο γενιές.

Θεωρητική ηλικία των μαθητών: στο σχολικό σύστημα, η κανονική ηλικία των μαθητών όταν αρχίζουν ή ολοκληρώνουν ένα συγκεκριμένο βαθμό ή επίπεδο εκπαίδευσης. Η πρόωρη ή καθυστερημένη είσοδος στο σχολείο, η επανάληψη της τάξης ή άλλες διακοπές της σχολικής φοίτησης δεν λαμβάνονται υπόψη.

Αρχή ανώτατου επιπέδου (εκπαίδευση): το ανώτατο επίπεδο αρχής που είναι αρμόδιο για την εκπαίδευση σε μια δεδομένη χώρα, συνήθως σε εθνικό (κράτος) επίπεδο. Ωστόσο, για το Βέλγιο, τη Γερμανία και την Ισπανία, οι διοικήσεις των κοινοτήτων, των ομόσπονδων κρατών και των αυτόνομων κοινοτήτων, αντίστοιχα, είτε είναι πλήρως υπεύθυνες είτε μοιράζονται τις ευθύνες με το εθνικό επίπεδο για όλους ή τους περισσότερους τομείς που σχετίζονται με την εκπαίδευση. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω διοικήσεις θεωρούνται οι ανώτατες αρχές για τους τομείς στους οποίους φέρουν την ευθύνη, ενώ για τους τομείς για τους οποίους μοιράζονται την ευθύνη με το εθνικό επίπεδο θεωρούνται αρχές ανώτατου επιπέδου.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΟΡΟΛΟΓΙΑ

Η διεθνής βάση δεδομένων PISA 2018

Το PISA είναι μια διεθνής έρευνα που διεξάγεται υπό την αιγίδα του ΟΟΣΑ για τη μέτρηση των επιπέδων απόδοσης των 15χρονων μαθητών στον τομέα της ανάγνωσης, της αριθμητικής και της επιστημονικής παιδείας. Η έρευνα βασίζεται σε αντιπροσωπευτικό δείγμα 15χρονων φοιτητών, οι οποίοι βρίσκονται είτε στην κατώτερη δευτεροβάθμια είτε στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2 ή 3), ανάλογα με τη δομή του συστήματος. Εκτός από τη μέτρηση των επιδόσεων, η διεθνής έρευνα PISA περιλαμβάνει ερωτηματολόγια για τον εντοπισμό μεταβλητών στο σχολικό και οικογενειακό πλαίσιο, γεγονός που μπορεί να ρίξει φως στα ευρήματα της έρευνας. Όλοι οι δείκτες καλύπτουν τόσο τα δημόσια σχολεία όσο και τα ιδιωτικά σχολεία, είτε υποβοηθούνται είτε όχι.

Οι έρευνες της Πίζας διεξάγονται κάθε 3 χρόνια. Η πρώτη έρευνα πραγματοποιήθηκε το 2000· οι ακόλουθοι γύροι διεξήχθησαν το 2003, 2006, 2009, 2012, 2015 και 2018.

Μεταξύ των χωρών που συμμετείχαν στην παρούσα έκθεση, μόνο το Λιχτενστάιν δεν συμμετείχε στη συλλογή δεδομένων για το PISA 2018.

Η διαδικασία δειγματοληψίας αφορούσε την επιλογή των σχολείων και στη συνέχεια των μαθητών. Επιδίωκε να προσφέρει σε κάθε μαθητή την ίδια πιθανότητα να επιλεγεί ανεξάρτητα από το μέγεθος ή την τοποθεσία του σχολείου στο οποίο φοίτησε. Για το σκοπό αυτό, επιλέχθηκαν σχολεία με πιθανότητα ανάλογη με τον αριθμό των μαθητών ηλικίας 15 ετών. Μέσα σε ένα σχολείο, ένας καθορισμένος αριθμός μαθητών είχε δειγματοληπτικά. Αυτή η διαδικασία έχει σχεδιαστεί για να περιορίσει τη μεταβλητότητα της πιθανότητας ένας μαθητής να είναι μέρος του δείγματος.

Όταν λαμβάνονται δεδομένα για το σύνολο του πληθυσμού μιας χώρας, είναι σημαντικό να τηρούνται ορισμένες αυστηρές απαιτήσεις, όπως η ανάλυση S.E. (εκτίμηση σφαλμάτων που σχετίζονται με τη δειγματοληψία). Ως αποτέλεσμα αυτού, μια αισθητή διαφορά μεταξύ δύο στοιχείων μπορεί να θεωρηθεί ασήμαντη από στατιστική άποψη (βλ. επίσης τις επεξηγήσεις υπό τους «Στατιστικούς όρους»).

Οι τιμές της ΕΕ (εκτιμήσεις πληθυσμού) που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση είναι οι σταθμισμένοι μέσοι όροι των εκτιμήσεων του πληθυσμού των χωρών/περιφερειών της ΕΕ που συμμετείχαν στην έρευνα PISA το 2018. Αυτό σημαίνει ότι η συμβολή κάθε χώρας στην εκτίμηση του στατιστικού δείκτη σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι ανάλογη με το μέγεθος της χώρας, δηλαδή τον αριθμό των 15χρονων φοιτητών με μη ελλείπουσες τιμές. Η βάση δεδομένων PISA 2018 είναι διαθέσιμη στον δικτυακό τόπο του ΟΟΣΑ (<http://www.oecd.org/pisa/data/>).

Τα ερωτηματολόγια PISA 2018 είναι επίσης διαθέσιμα στον δικτυακό τόπο του ΟΟΣΑ (<https://www.oecd.org/pisa/data/2018database/>).

Η βάση δεδομένων TALIS 2018

Το Talis είναι μια διεθνής έρευνα που διεξάγεται υπό την αιγίδα του ΟΟΣΑ και επικεντρώνεται στις συνθήκες εργασίας των εκπαιδευτικών και στο μαθησιακό περιβάλλον στα σχολεία. Τα κύρια θέματα που καλύπτονται είναι η σχολική ηγεσία· κατάρτιση καθηγητών· αξιολόγηση και ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών· παιδαγωγικές πεποιθήσεις, στάσεις και πρακτικές διδασκαλίας των εκπαιδευτικών· οι εκπαιδευτικοί ανέφεραν αίσθημα αυτοαποτελεσματικότητας· ικανοποίηση από την εργασία των εκπαιδευτικών και το κλίμα στα σχολεία και τις αίθουσες διδασκαλίας στις οποίες εργάζονται· και, τέλος, η διακρατική κινητικότητα των εκπαιδευτικών.

Η έρευνα επικεντρώνεται κυρίως στους εκπαιδευτικούς της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 2). Βασίζεται σε ερωτηματολόγια εκπαιδευτικών και διευθυντών εκπαιδευτικών. Όλοι οι δείκτες καλύπτουν τόσο τα δημόσια σχολεία όσο και τα ιδιωτικά σχολεία, είτε υποβοηθούνται είτε όχι.

Ο πρώτος γύρος της έρευνας πραγματοποιήθηκε το 2008 και ο δεύτερος πραγματοποιήθηκε το 2013. Τα πιο πρόσφατα στοιχεία προέρχονται από τον τρίτο κύκλο της έρευνας (2018). Ο ΟΟΣΑ ετοιμάζει το TALIS 2024.

Η παρούσα έκθεση χρησιμοποιεί δεδομένα σχετικά με την κατάρτιση των εκπαιδευτικών και τη διακρατική κινητικότητα των εκπαιδευτικών. Τα στοιχεία σχετικά με την κατάρτιση των εκπαιδευτικών καλύπτουν 26 εκπαιδευτικά συστήματα σε 25 χώρες που συμμετέχουν στην παρούσα έκθεση που συμμετείχαν στο TALIS 2018. Τα δεδομένα σχετικά με τη διακρατική κινητικότητα των εκπαιδευτικών είναι διαθέσιμα σε πιο

περιορισμένο αριθμό εκπαιδευτικών συστημάτων (23). Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει επίσης δεδομένα τάσεων με βάση τους κύκλους του TALIS για το 2013 και το 2018. Τα δεδομένα τάσης αναφέρονται στα 17 εκπαιδευτικά συστήματα που έλαβαν μέρος και στους δύο κύκλους.

Η συνήθης διαδικασία δειγματοληψίας περιλάμβανε την επιλογή 200 σχολείων ανά χώρα και 20 εκπαιδευτικών (ανά σχολείο) διδασκαλίας στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2).

Όταν τα δεδομένα λαμβάνονται υπόψη για το σύνολο του πληθυσμού των χωρών, είναι σημαντικό να τηρούνται ορισμένες αυστηρές απαιτήσεις, όπως η ανάλυση S.E. (εκτίμηση σφαλμάτων που σχετίζονται με τη δειγματοληψία), με αποτέλεσμα μια αισθητή διαφορά μεταξύ δύο στοιχείων να μπορεί να θεωρηθεί ασήμαντη από στατιστική άποψη (βλ. επίσης τις εξηγήσεις υπό τους «στατιστικούς όρους»).

Οι αξίες της ΕΕ (εκτιμήσεις πληθυσμού) που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση είναι οι σταθμισμένοι μέσοι όροι των τιμών των χωρών/περιφερειών της ΕΕ που συμμετείχαν στο TALIS το 2018. Αυτό σημαίνει ότι η συμβολή κάθε χώρας στην εκτίμηση του στατιστικού δείκτη σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι ανάλογη με το μέγεθος της χώρας, δηλαδή τον αριθμό των εκπαιδευτικών ISCED 2 με μη ελλείπουσες τιμές.

Τα στοιχεία του TALIS 2018 είναι διαθέσιμα στον δικτυακό τόπο του ΟΟΣΑ (<https://www.oecd.org/education/talis/talis-2018-data.htm>).

Τα ερωτηματολόγια TALIS 2018 είναι επίσης διαθέσιμα στον δικτυακό τόπο του ΟΟΣΑ (<https://www.oecd.org/education/school/talis2018questionnaires.htm>).

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟΙ Οροι

Διεθνής Τυποποιημένη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης (ISCED): δείτε το γλωσσάριο.

Τυπικό σφάλμα (SE): η έρευνα PISA 2018 και το TALIS 2018, όπως και κάθε άλλη εκπαιδευτική έρευνα μεγάλης κλίμακας (οι προηγούμενες έρευνες PISA και Taliss του ΟΟΣΑ, η Διεθνής Ένωση για την Αξιολόγηση της Προόδου της Εκπαιδευτικής Επιτεύξεως στη Διεθνή Μελέτη Ανάγνωσης και Τάσεις στις Διεθνείς Μελέτες Μαθηματικών και Επιστημών κ.λπ.), εξετάζουν μόνο ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα των πληθυσμών-στόχων. Γενικά, υπάρχει ένας άπειρος αριθμός πιθανών δειγμάτων για κάθε δεδομένο πληθυσμό. Ως εκ τούτου, από ένα δείγμα σε ένα άλλο εκτιμήσεις που γίνονται για μια παράμετρο πληθυσμού (ένας μέσος όρος, ένα ποσοστό, μια συσχέτιση, κ.λπ.) μπορεί να ποικίλει. Το Σ.Ε. που συνδέεται με οποιαδήποτε εκτίμηση μιας πληθυσμιακής παραμέτρου ποσοτικοποιεί αυτή την αβεβαιότητα δειγματοληψίας. Με βάση αυτή την εκτιμώμενη παράμετρο και το αντίστοιχο S.E., είναι δυνατόν να κατασκευαστεί το διάστημα εμπιστοσύνης, το οποίο αντικατοπτρίζει το πόσο η τιμή που υπολογίζεται από ένα δείγμα μπορεί να διαφέρει από το ένα δείγμα στο άλλο. Ως εκ τούτου, με εκτιμώμενο μέσο όρο 50 και S.E. 5, το διάστημα εμπιστοσύνης, με σφάλμα τύπου 1 5 %, ισούται με $[50 - (1,96 \times 5); 50 + (1,96 \times 5)]$, δηλαδή περίπου [40·60]. Ως εκ τούτου, μπορεί να ειπωθεί ότι υπάρχουν μόνο 5 πιθανότητες στις 100 να είναι λάθος αν ο μέσος όρος του πληθυσμού λέγεται ότι είναι σε αυτό το διάστημα.

Όλες οι Α.Ε. που καταγράφηκαν στην παρούσα έκθεση υπολογίστηκαν με μεθόδους επαναδειγματοληψίας και σύμφωνα με τη μεθοδολογία διαφόρων τεχνικών εγγράφων της έρευνας PISA και του TALIS.

Τα Σ.Ε. των στοιχείων της έρευνας παρατίθενται στο παράρτημα 1.

Στατιστική σημασία. Αναφέρεται στο επίπεδο εμπιστοσύνης 95 %. Για παράδειγμα, μια σημαντική διαφορά σημαίνει ότι η διαφορά είναι στατιστικά σημαντικά διαφορετική από το μηδέν με επίπεδο εμπιστοσύνης 95 %.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΛΕΠΤΟΜΕΡΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Κεφάλαιο Α

	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
% 2018	11.5	17.4	24.1	17.4	12.9	5.8	8.1	17.8	5.4	9.1	6.2	20.6	11.5	3.3	7.1	22.3	10.5	5.9	82.9	2.2
S.E.	0.21	0.85	2.28	1.33	1.17	0.51	0.39	0.95	0.40	0.59	0.47	0.76	0.66	0.28	0.37	0.53	0.70	0.41	0.42	0.23
Δ 2003-2015	:	10.5	0.7	-7.4	:	3.8	3.8	4.1	:	4.8	2.6	2.9	1.8	:	3.9	:	1.7	:	-8.0	1.7
S.E.	:	1.56	2.50	1.75	:	0.38	0.59	0.96	:	0.86	0.72	1.76	0.98	:	0.48	:	1.42	:	0.59	0.26
Δ 2003-2018	:	10.2	6.9	-5.5	:	4.8	4.2	10.1	:	6.7	3.0	4.8	4.8	:	5.1	:	2.2	:	-9.6	1.6
S.E.	:	1.11	2.70	1.84	:	0.54	0.62	1.11	:	0.79	0.61	1.64	1.00	:	0.45	:	1.31	:	0.58	0.26
Δ 2015-2018	:	-0.4	6.2	1.9	4.2	1.0	0.4	6.0	-0.4	1.8	0.4	1.9	3.1	0.2	1.1	:	0.5	0.5	-1.6	-0.1
S.E.	:	1.63	3.05	1.79	1.50	0.60	0.53	1.22	0.71	0.90	0.77	1.24	0.92	0.45	0.56	:	1.0	0.62	0.60	0.33

	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
% 2018	82.8	9.8	20.5	1.7	3.1	3.1	9.9	8.7	7.6	17.6
S.E.	0.54	0.76	0.90	0.29	0.34	0.55	0.39	0.74	0.49	1.03
Δ 2003-2015	:	-7.4	9.8	0.9	1.4	:	:	4.9	3.1	8.2
S.E.	:	1.42	1.20	0.18	0.35	:	:	1.00	0.57	1.28
Δ 2003-2018	:	-4.8	11.5	1.5	1.7	:	:	4.8	4.7	10.0
S.E.	:	1.49	1.17	0.30	0.40	:	:	1.07	0.54	1.25
Δ 2015-2018	-4.9	2.6	1.7	0.6	0.2	0.4	2.3	-0.1	1.6	1.9
S.E.	0.74	0.98	1.31	0.33	0.44	0.62	0.60	0.97	0.72	1.48

	AL	BA	CH	IS	ME	MK	NO	RS	TR
% 2018	4.0	6.5	27.0	7.2	4.2	7.2	10.2	5.2	7.0
S.E.	0.53	0.44	1.20	0.45	0.25	0.39	0.55	0.58	0.91
Δ 2003-2015	:	:	14.0	4.0	:	:	3.9	:	5.4
S.E.	:	:	1.38	0.43	:	:	0.80	:	1.26
Δ 2003-2018	:	:	14.9	5.5	:	:	5.1	:	5.2
S.E.	:	:	1.39	0.50	:	:	0.77	:	1.17
Δ 2015-2018	:	:	0.9	1.6	1.1	1.4	1.1	:	-0.2
S.E.	:	:	1.69	0.58	0.35	0.52	0.81	:	1.37

Δ Διαφορά μεταξύ συγκεκριμένων ετών αναφοράς

Πηγή: Eurydice, βάσει των PISA 2018, 2015 και 2003.

Πίνακας 1: Ποσοστό μαθητών ηλικίας 15 ετών που μιλούν κυρίως διαφορετική γλώσσα στο σπίτι από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης, 2018 (στοιχεία για το σχήμα A2) και διαφορές μεταξύ 2003 και 2015, 2003 και 2018, και 2015 και 2018

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Τα δεδομένα υπολογίστηκαν με βάση την ερώτηση της έρευνας PISA «Τι γλώσσα μιλάτε στο σπίτι τις περισσότερες φορές;» (ST16Q01(31) στο PISA 2003, και ST022Q01TA στο PISA 2015 και 2018). Η κατηγορία «Γλώσσα του τεστ» χρησιμοποιείται ως πληρεξούσιο για την ομιλία της ίδιας γλώσσας στο σπίτι όπως και στο σχολείο.

Κατά την εξέταση των διαφορών μεταξύ 2003 και 2015, 2003 και 2018, και 2015 και 2018, οι τιμές που είναι σημαντικά διαφορετικές ($p < 0,05$) από το μηδέν αναφέρονται με έντονους χαρακτήρες.

Βλέπε επίσης τις επεξηγηματικές σημειώσεις για το σχήμα A2 στο κεφάλαιο Α.

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
A	6.9	11.7	14.4	9.9	0.7	2.9	5.4	13.8	1.3	8.8	4.8	6.1	6.5	0.7	5.9	8.0	1.0	0.5	41.5	:
S.E.	0.18	0.83	1.96	0.89	0.11	0.33	0.28	0.85	0.19	0.58	0.42	0.31	0.49	0.11	0.34	0.45	0.17	0.08	0.64	
B	5.6	11.1	11.2	4.5	:	1.2	5.2	8.3	9.1	9.0	6.9	6.1	7.8	8.3	4.1	6.7	3.4	1.1	13.4	2.2
S.E.	0.16	0.88	1.75	0.49		0.17	0.30	0.50	0.45	0.55	0.45	0.29	0.66	0.48	0.30	0.30	0.27	0.11	0.42	0.30
C	4.4	5.5	9.4	7.0	11.6	2.7	2.6	3.5	4.0	:	1.3	14.2	5.0	2.4	1.1	14.0	9.4	5.3	41.5	1.8
S.E.	0.12	0.36	1.33	0.68	1.13	0.30	0.24	0.29	0.32		0.23	0.69	0.39	0.24	0.13	0.33	0.66	0.42	0.61	0.23
D	83.1	71.7	65.0	78.6	87.2	93.2	86.8	74.4	85.6	81.8	87.0	73.6	80.8	88.5	88.9	71.3	86.1	93.2	3.6	95.6
S.E.	0.30	1.43	2.50	1.41	1.16	0.54	0.52	1.26	0.55	0.91	0.67	0.87	1.02	0.57	0.50	0.60	0.76	0.44	0.25	0.39

%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	ME	MK	NO	RS	TR
A	5.7	7.6	16.7	:	1.9	:	6.9	:	4.3	13.9	:	:	21.7	4.6	1.0	:	7.8	1.0	:
S.E.	0.38	0.66	0.92		0.27		0.31		0.36	1.01			1.08	0.36	0.13		0.49	0.16	
B	3.0	6.2	6.0	:	5.0	:	1.9	0.7	1.5	6.5	:	2.3	12.2	1.0	4.8	1.2	4.6	8.3	0.6
S.E.	0.31	0.65	0.43		0.42		0.18	0.13	0.19	0.50		0.30	0.69	0.18	0.28	0.19	0.43	0.40	0.12
C	71.2	1.9	3.6	1.2	1.1	3.0	2.8	8.0	3.1	3.3	3.8	5.9	5.0	2.5	3.2	6.5	2.3	4.2	6.7
S.E.	0.57	0.25	0.27	0.18	0.14	0.65	0.31	0.73	0.38	0.25	0.52	0.43	0.43	0.28	0.22	0.40	0.21	0.50	0.89
D	14.1	84.3	73.7	98.2	91.9	96.3	88.3	90.9	91.1	76.2	95.6	91.3	61.1	91.9	91.0	91.9	85.3	86.5	92.5
S.E.	0.51	1.24	1.12	0.30	0.62	0.67	0.41	0.74	0.56	1.36	0.51	0.54	1.50	0.47	0.34	0.46	0.80	0.63	0.91

- A Μετανάστες μαθητές που μιλούν κυρίως μια διαφορετική γλώσσα στο σπίτι από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης
 B Μετανάστες μαθητές που μιλούν κυρίως τη γλώσσα της εκπαίδευσης στο σπίτι

- Γ Μη μετανάστες μαθητές που μιλούν κυρίως μια διαφορετική γλώσσα στο σπίτι από τη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης
 D Μη μετανάστες μαθητές που μιλούν κυρίως τη γλώσσα της εκπαίδευσης στο σπίτι

Πηγή: Eurydice, βάσει του PISA 2018.

Πίνακας 2: Ποσοστά μαθητών 15 ετών μεταναστών και μη μεταναστών, ανά γλώσσα που ομιλείται στο σπίτι, 2018 (δεδομένα για το σχήμα A3)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις για το σχήμα A3 στο κεφάλαιο A.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις για το σχήμα A3 στο κεφάλαιο A.

	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
%	13.3	21.8	41.4	20.5	16.6	3.1	4.5	25.8	2.6	4.7	3.7	27.8	10.8	:	6.4	18.1	10.8	6.6	96.2	:
S.E.	0.50	2.79	0.61	2.80	2.27	0.93	0.58	2.48	0.84	1.70	0.99	1.05	1.60		0.85	0.39	1.39	0.84	0.03	

	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	ME	MK	NO	RS	TR
%	98.0	10.1	29.0	:	:	2.0	10.5	11.0	7.8	22.5	1.8	1.6	4.83	1.2	0.0	5.1	6.1	3.9	8.9
S.E.	0.03	2.29	2.44			0.84	0.49	1.29	1.51	2.59	0.91	0.68	3.32	0.11		0.11	1.52	0.97	1.80

Πηγή: Eurydice, βάσει του PISA 2018.

Πίνακας 3: Ποσοστό μαθητών ηλικίας 15 ετών που φοιτούν σε σχολεία όπου πάνω από το 25 % των μαθητών μιλούν κυρίως διαφορετική γλώσσα στο σπίτι από τη γλώσσα του σχολείου, 2018 (στοιχεία για το σχήμα A4)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις για το σχήμα A4 στο κεφάλαιο A.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις για το σχήμα A4 του κεφαλαίου A.

Κεφάλαιο Γ, Τμήμα Ι

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
≥ 2 FL	7.2	0.0	X	0.0*	2.0	0.8	30.2	1.3	33.4	:	35.9	20.2	0.9	20.0	2.7	10.2	19.0	0.7	83.2	2.1
1 FL	78.9	47.3	X	26.7*	81.5	79.0	56.7	52.8	46.3	:	62.4	79.8	99.0	80.0	93.5	89.8	79.2	72.0	16.8	60.3
0 FL	13.9	52.7	X	73.3*	16.4	20.2	13.1	45.9	20.3	:	1.7	0	0.1	0.0	3.9	0.0	1.8	27.3	:	37.6

%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
≥ 2 FL	4.4	1.0	1.7	5.1	0.6	2.1	0.0	5.0	26.8	15.0	X	4.9	X	22.0	0.0	X	0.0	0.0	:	X
1 FL	95.6	43.6	98.1	94.8	68.1	97.7	81.2	83.4	59.9	79.6	X	69.9	X	53.4	100.0	X	100.0	100.0	:	X
0 FL	0.0	55.4	0.2	0.1	31.3	0.2	18.8	11.6	13.3	5.4	X	25.2	X	24.6	0.0	X	0.0	0.0	:	X

Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang02] (στοιχεία που ελήφθησαν στις 15 Δεκεμβρίου 2022).

Πίνακας 4: Ποσοστό μαθητών που μαθαίνουν ξένες γλώσσες (FL) στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1), ανά αριθμό γλωσσών, 2020 (δεδομένα για το σχήμα Γ1α)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Για την επεξήγηση σχετικά με τους υπολογισμούς και τα δεδομένα, βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις για τα σχήματα Γ1α και Γ1β στο κεφάλαιο Γ.

Τα στοιχεία με αστερίσκο είναι από το 2019 (αντί για το 2020).

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις για τα σχήματα Γ1α και Γ1β στο κεφάλαιο Γ.

%	BE fr	CZ	DE	EE	EL	ES	FR	IT	CY	LT	LU	HU	MT	AT	PL	PT	RO	SI	FI	LI	NO
7 χρόνια	6.8	50.3	13.7	33.2	97.4	100.0	99.8	100.0	100.0	3.2	100.0	44.8	100.0	99.8	100.0	0.5	99.7	99.3	65.3	100.0	100.0
8 χρόνια	33.6	75.0	58.4	45.1	98.6	100.0	100.0	100.0	100.0	93.9	100.0	51.3	100.0	99.8	100.0	83.8	99.8	99.1	56.5	100.0	100.0
9 χρόνια	38.6	96.6	94.1	83.5	98.7	100.0	100.0	100.0	100.0	98.3	100.0	70.7	100.0	99.9	99.9	98.6	100.0	99.1	99.2	100.0	100.0
10 χρόνια	90.9	98.6	95.6	98.2	98.9	100.0	100.0	100.0	100.0	98.6	100.0	92.3	100.0	99.9	99.8	99.7	100.0	98.8	99.6	100.0	100.0

Πηγή: Υπολογισμοί Eurydice, με βάση μη δημοσιευμένα στοιχεία Eurostat/UOE (τελευταία επικαιροποίηση: 29 Σεπτεμβρίου 2022).

Πίνακας 5: Ποσοστό μαθητών που μαθαίνουν τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1), κατά ηλικία, 2020 (δεδομένα για το σχήμα Γ1β)

Επεξηγηματικό σημείωμα

Για την επεξήγηση σχετικά με τους υπολογισμούς και τη συλλογή δεδομένων ανά ηλικία, βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις για τα σχήματα Γ1α και Γ1β στο κεφάλαιο Γ.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις για τα σχήματα Γ1α και Γ1β στο κεφάλαιο Γ.

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
2020	86.1	47.3	X	26.7	83.6	79.8	86.9	54.1	79.7	:	98.3	100.0	100.0	100.0	96.1	100.0	98.2	72.7	100.0	62.4
2013	79.4	50.0	X	28.6	82.9	71.9	56.9	67.9	77.0	:	75.5	99.6	98.8	99.9	99.7	100.0	73.1	74.9	100.0	59.1
%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
2020	100.0	44.6	99.8	99.9	68.7	99.8	81.2	87.6	86.7	94.6	X	74.8	X	75.4	100.0	X	100.0	100.0	:	X
2013	100.0	52.2	99.9	97.3	35.2	56.5	49.8	84.8	68.8	77.9	X	:	X	:	100.0	X	100.0	100.0	:	X

Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang02] (στοιχεία που εξήχθησαν στις 15 Δεκεμβρίου 2022).

Πίνακας 6: Ποσοστό μαθητών που μαθαίνουν τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1), 2013 και 2020 (δεδομένα για το σχήμα Γ2)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Για την επεξήγηση σχετικά με τους υπολογισμούς και τα δεδομένα, βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις για το σχήμα Γ2 στο κεφάλαιο Γ.

Τα στοιχεία με αστερίσκο είναι από το 2019 (αντί για το 2020).

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις για το σχήμα Γ2 του κεφαλαίου Γ.

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
≥ 2 FL	59.2	0	X	65.7	12.0	65.5	85.1	36.9	95.2	7.8	95.7	45.0	75.5	54.6	97.0	83.7	73.0	77.4	100.0	7.4
1 FL	39.2	98.4	X	34.3	86.4	33.0	14.9	58.9	1.9	74.1	3.8	55.0	24.3	45.4	3.0	16.1	25.0	20.8	:	90.4
0 FL	1.6	1.6	X	0.0	1.6	1.4	0.0	4.3	2.9	18.1	0.5	0.0	0.2	0.0	0.0	0.2	2.0	1.8	:	2.2
%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
≥ 2 FL	95.0	71.1	79	46.7	92.7	94.6	25.6	52.6	98.7	78.6	X	94.9	X	97.1	100.0	X	100.0	66.1	:	X
1 FL	5.0	28.3	92.1	53.2	3.3	5.4	74.4	45.2	1.0	21.4	X	4.6	X	2.3	0.0	X	0.0	28.6	:	X
0 FL	0.0	2.6	0.1	0.1	4.0	0.0	0.0	2.2	0.4	0.0	X	0.5	X	0.6	0.0	X	0.0	0.0	:	X

Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang02] (στοιχεία που εξήχθησαν στις 15 Δεκεμβρίου 2022).

Πίνακας 7: Ποσοστό μαθητών που μαθαίνουν ξένες γλώσσες (FL) στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2), ανά αριθμό γλωσσών, 2020 (δεδομένα για τα σχήματα Γ3 και Γ4)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Για την επεξήγηση σχετικά με τους υπολογισμούς και τα δεδομένα, βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις για το σχήμα Γ3 στο κεφάλαιο Γ.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις για το σχήμα Γ3 του κεφαλαίου Γ.

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
≥ 2 FL	58.4	:	X	49.3	17.4	43.1	81.7	37.1	95.6	8.5	95.0	41.6	54.0	52.4	98.5	91.6	71.8	81.0	100.0	6.0
%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
≥ 2	96.5	73.7	97	93.6	86.8	95.6	53.9	79.8	98.3	78.2	X	:	X	97.5	97.2	X	98.1	69.9	:	X

Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang02] (στοιχεία που εξήχθησαν στις 15 Δεκεμβρίου 2022).

Πίνακας 8: Ποσοστό μαθητών που μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες (FL) στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2), 2013 (δεδομένα για το σχήμα Γ4)

Επεξηγηματικό σημείωμα

Για την επεξήγηση σχετικά με τους υπολογισμούς και τα δεδομένα, βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις για το σχήμα Γ4 στο κεφάλαιο Γ.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις για το σχήμα Γ4 του κεφαλαίου Γ.

	%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	NO
≥ 2 FL	Gen	60.0	72.1	X	100.0	72.6	98.8	45.0	58.7	97.6	122	0.9	27.4	99.6	94.3	24.7	38.8	82.6	38.3	100.0	74.9
	Voc	35.1	16.0	X	69.7	42.0	33.9	1.2	1.3	22.6	:	2.8	02	32.1	30.0	48.1	32.2	54.4	6.5	77.4	4.5
1 FL	Gen	37.1	27.9	X	00	27.1	1.2	39.6	42.2	1.9	66.9	88.8	70.3	0.3	5.7	74.8	55.8	16.1	60.4	:	23.5
	Voc	46.9	70.2	X	30.3	53.1	60.1	14.8	38.3	35.2	:	72.4	45.1	66.7	64.7	51.6	63.3	31.3	54.3	15.2	88.6
0 FL	Gen	2.9	0.0	X	00	0.3	0.0	15.4	0.1	0.5	20.9	10.3	2.3	0.1	0.0	0.5	5.8	1.3	1.3	:	1.6
	Voc	18.0	13.8	X	00	4.9	5.9	84.0	60.4	42.2	:	24.8	54.7	1.3	5.3	0.3	4.4	14.3	39.2	7.4	6.9
	%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
≥ 2 FL	Gen	66	67.9	63.6	81.3	7.1	99.1	95.5	98.4	99.0	80.1	X	95.8	X	55.9*	91.9	X	56.6	100.0	:	X
	Voc	1.4	12.4	21.6	76.8	7.3	97.4	29.4	31.5	89.3	3.8	X	28.2	X	5.2*	:	X	:	00	:	X
1 FL	Gen	34.0	32.1	36.3	18.7	61.8	0.9	3.3	1.6	1.0	19.9	X	2.8	X	30.1*	8.1	X	43.4	00	:	X
	Voc	98.6	58.4	77.6	23.2	72.6	2.4	64.4	68.2	7.9	96.1	X	68.3	X	19.0*	:	X	:	100.0	:	X
0 FL	Gen	0.0	0.0	0.1	0.0	31.1	0.0	1.3	0.0	0.0	0.0	X	1.4	X	14.0*	0.0	X	0	0.0	:	X
	Voc	0.0	29.2	0.8	0.0	20.1	0.2	6.2	0.3	2.8	0.1	X	3.5	X	75.8*	:	X	:	00	:	X

Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang02] (στοιχεία που εξήχθησαν στις 15 Δεκεμβρίου 2022).

Πίνακας 9: Ποσοστά σπουδαστών που μαθαίνουν ξένες γλώσσες (FL) γενικά (gen) και επαγγελματική (voc) ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 3), κατά αριθμό γλωσσών, 2020 (δεδομένα για τα σχήματα Γ5 και Γ6)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Για την επεξήγηση σχετικά με τους υπολογισμούς, τα συγκεντρωτικά στοιχεία της ΕΕ και τα δεδομένα ανά χώρα, βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις για το σχήμα Γ5 στο κεφάλαιο Γ.

Τα στοιχεία με αστερίσκο είναι από το 2019 (αντί για το 2020).

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις για το σχήμα Γ5 του κεφαλαίου Γ.

	%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	NO
≥ 2 FL	Gen	58.4	78.3	X	99.9	73.3	93.9	49.7	55.6	92.7	6.2	2.7	31.2	97.2	86.9	24.1	83.8	81.9	41.2	100.0	46.1
	Voc	34.1	14.4	X	68.5	48.9	34.3	5.4	1.7	62.3	:	0.1	0.4	30.9	23.1	41.7	21.8	46.1	11.8	67.7	0.7
	%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
≥ 2 FL	Gen	68.0	69.7	64.1	69.1	5.1	98.7	95.5	98.7	99.0	81.2	X	:	X	60.1	100.0	X	52.6	:	:	X
	Voc	0.0	12.7	22.3	64.9	9.2	96.6	32.6	66.5	88.6	11.3	X	:	X	15.8	:	X	:	:	:	X

Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang02] (στοιχεία που εξήχθησαν στις 15 Σεπτεμβρίου 2022).

Πίνακας 10: Ποσοστά μαθητών που μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες (FL) γενικά (gen) και επαγγελματική (voc) ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 3), 2013 (δεδομένα για το σχήμα Γ6)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Το σύνολο της ΕΕ για την επαγγελματική ISCED 3 επισημάνθηκε ως «ο ορισμός διαφέρει, βλ. μεταδεδομένα». Για μεθοδολογικές σημειώσεις που σχετίζονται με τα δεδομένα, βλ. https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/educ_uoe_enr_esms_an4.xlsx.

Για την επεξήγηση σχετικά με τους υπολογισμούς, βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις για το σχήμα Γ6 στο κεφάλαιο Γ.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις για το σχήμα Γ6 στο κεφάλαιο Γ.

Μέσος όρος	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
ISCED 1	0.9	0.5	X	0.3*	0.9	0.8	1.2	0.6	1.1	:	1.3	1.2	1	1.2	1	1	1.2	0.7	1.8	0.7
ISCED 2	1.6	1	X	1.7	1.1	1.7	1.9	1.3	2	0.9	1.9	1.5	1.8	1.5	2	1.9	1.7	1.8	2.5	1.1
ISCED 3	1.4	1.5	X	2.1	1.5	1.5	0.9	1	1.6	:	0.9	1	1.8	1.5	1.5	1.4	1.7	1.2	2.6	1.3
Μέσος όρος	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 1	1.1	0.5	1	1.1	0.7	1	0.8	0.9	1.2	1.1	X	0.8	X	1.0	1	X	1	1	:	X
ISCED 2	2.1	2	1.1	1.5	1.9	2	1.3	1.5	2.2	1.8	X	1.9	X	2.0	2.0	X	2.0	1.6	:	X
ISCED 3	1.5	1.2	1.4	1.9	0.8	2	1.5	1.5	2.1	1.6	X	1.4	X	1.2*	1.9	X	1.6	0.7	:	X

Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang03] (στοιχεία που ελήφθησαν στις 15 Δεκεμβρίου 2022).

Πίνακας 11: Μέσος αριθμός ξένων γλωσσών που μαθαίνονται ανά σπουδαστή στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2020 (δεδομένα για το σχήμα Γ7)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Για την επεξήγηση σχετικά με τους υπολογισμούς, τα συγκεντρωτικά στοιχεία της ΕΕ και τα δεδομένα ανά χώρα, βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις για το σχήμα Γ7 στο κεφάλαιο Γ.

Τα στοιχεία με αστερίσκο είναι από το 2019 (αντί για το 2020).

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις για το σχήμα Γ7 του κεφαλαίου Γ.

Κεφάλαιο Γ — Τμήμα II

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
ISCED 1	eng	nl	X	fra*	eng	eng	eng	eng	eng	:	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	deu	eng
	84.1	33.1	X	26.1*	77.2	79.1	86.9	57.4	72.6	:	98.2	99.6	96.6	93.3	95.5	100.0	96.9	72.4	100.0	45.9
ISCED 2	eng	eng	X	fra	eng	eng	eng	eng	eng	fra	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	deu fra	eng
	98.3	49.7	X	100.0	91.2	98.2	100.0	100.0	95.7	49.2	99.2	99.2	99.4	98.0	100.0	100.0	97.5	97.8	100.0	74.6
ISCED 3	eng	eng	X	fra	eng	eng	eng	eng	eng	(fra)	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	deu	eng
	88.1	77.6	X	94.4	87.8	93.5	54.1	68.6	81.5	(50.8)	78.3	83.0	99.0	92.4	99.8	99.9	92.4	86.8	86.3	79.4

%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 1	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	X	eng	X	eng	eng	X	eng	eng	:	X
	100.0	44.6	99.6	98.8	68.3	88.2	79.4	85.1	83.0	94.6	X	73.5	X	75.4	100.0	X	100.0	100.0	:	X
ISCED 2	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	X	eng	X	eng	eng fra	X	eng	eng	:	X
	100.0	97.4	99.8	98.8	97.3	100.0	99.8	97.0	99.5	100.0	X	100.0	X	99.4	100.0	X	100.0	94.7	:	X
ISCED 3	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	eng	X	eng	X	eng*	eng	X	eng	eng	:	X
	100.0	79.8	99.3	95.9	66.7	99.5	96.8	93.3	97.0	100.0	X	91.8	X	57.7*	100.0	X	99.9	42.5	:	X

Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01] (στοιχεία που εξήχθησαν στις 15 Δεκεμβρίου 2022).

Πίνακας 12: Η πλέον μαθημένη ξένη γλώσσα και τα ποσοστά των μαθητών που τη μαθαίνουν στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2020 (στοιχεία για το σχήμα C8)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Όταν αναφέρεται σε γλώσσες, ο πίνακας χρησιμοποιεί κωδικούς ISO 639-3.

Το σύνολο της ΕΕ δείχνει το ποσοστό των μαθητών που μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα από όλους τους μαθητές σε ένα δεδομένο επίπεδο ISCED. Βασίζεται στον πληθυσμό αναφοράς όλων των φοιτητών στην ΕΕ, εξαιρουμένης της χώρας (ή των χωρών) όπου η συγκεκριμένη γλώσσα δεν θεωρείται ξένη γλώσσα.

Το σύνολο της ΕΕ για το 2020 για την ISCED 3 επισημάνθηκε ως «ο ορισμός διαφέρει, βλ. μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, βλ. μεθοδολογικές σημειώσεις σχετικά με τα δεδομένα: περιγραφή:Μαύρος.

Άλλες γλώσσες εκτός από την αγγλική είναι σκιασμένες.

Τα στοιχεία με αστερίσκο είναι από το 2019 (αντί για το 2020).

Τα δεδομένα σε παρένθεση καλύπτουν μόνο τη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις για το σχήμα Γ8 στο κεφάλαιο Γ.

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
ISCED 1	84.1	13.3	X	0.0*	77.2	79.1	86.9	57.4	72.6	:	98.2	99.6	96.6	93.3	95.5	100.0	96.9	72.4	0.0	45.9
ISCED 2	98.3	49.7	X	65.7	91.2	98.2	100.0	100.0	95.7	:	99.2	99.2	99.4	98.0	100.0	100.0	97.5	97.8	54.3	74.6
ISCED 3	88.1	77.6	X	88.8	87.8	93.5	54.1	68.6	81.5	:	78.3	83.0	99.0	92.4	99.8	99.9	92.4	86.8	84.4	79.4

%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 1	100.0	44.6	99.6	98.8	68.3	88.2	79.4	85.1	83.0	94.6	X	73.5	X	75.4	100.0	X	100.0	100.0	:	X
ISCED 2	100.0	97.4	99.8	98.8	97.3	100.0	99.8	97.0	99.5	100.0	X	100.0	X	99.4	100.0	X	100.0	94.7	:	X
ISCED 3	100.0	79.8	99.3	95.9	66.7	99.5	96.8	93.3	97.0	100.0	X	91.8	X	57.7*	100.0	X	99.9	42.5	:	X

Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01] (στοιχεία που εξήχθησαν στις 15 Δεκεμβρίου 2022).

Πίνακας 13: Ποσοστά μαθητών που μαθαίνουν αγγλικά στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2020 (δεδομένα για το σχήμα C9)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Για την επεξήγηση σχετικά με το συγκεντρωτικό μέγεθος της ΕΕ, βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις του παρόντος παραρτήματος σχετικά με τα στοιχεία του σχήματος Γ8.

Τα στοιχεία με αστερίσκο είναι από το 2019 (αντί για το 2020).

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις για το σχήμα Γ9 στο κεφάλαιο Γ.

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	
ISCED 1	fra	eng	X	00*	rus	deu	:	fra	est	:	fra	fra	deu	deu	deu	fra	rus	deu	fra	deu	
	5.5	13.3	X	00*	4.3	1.1	:	2.6	20.7	:	19.2	19.1	3.1	20.4	1.9	2.3	13.3	0.4	83.2	18.9	
ISCED 2	fra	nld	X	eng	rus	deu	deu	fra	rus	spa	fra	fra	spa	deu	fra	fra	rus	rus	deu	fra	deu
	30.6	47.3	X	65.7	10.1	47.6	76.5	23.1	64.7	21.3	47.8	41.3	54.6	44.1	60.4	82.7	58.1	59.3	100.0	29.1	
ISCED 3	deu	nld	X	eng	deu	deu	deu	spa	rus	(deu)	fra	fra	spa	deu	fra	fra	rus	rus	fra	deu	
	20.0	59.2	X	88.8	26.8	37.8	17.2	11.9	44.9	(19.0)	3.8	18.0	59.3	34.9	23.5	25.5	51.8	24.8	85.4	41.0	
%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CN	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR	
ISCED 1	ita	deu	slv	deu	fra	fra	deu	slk	swe	spa	X	deu	X	dan	0.0	X	0.0	0.0	:	X	
	2.4	0.6	0.7	5.0	0.4	10.7	2.1	6.0	18.4	8.6	X	5.8	X	20.7	0.0	X	0.0	0.0	:	X	
ISCED 2	ita	fra	fra	deu	fra	fra	deu	deu	swe	spa	X	deu	X	dan	eng	fra	X	deu	spa	:	X
	55.1	55.3	3.8	40.6	71.2	80.3	21.3	32.3	92.5	45.9	X	76.5	X	95.7	100.0	X	59.6	31.2	:	X	
ISCED 3	ita	deu	fra	deu	spa	fra	deu	deu	swe	spa	X	deu	X	dan*	fra	X	deu	spa	:	X	
	25.4	21.4	15.2	62.9	7.2	85.0	37.0	36.8	89.4	28.6	X	38.1	X	24.9*	91.9	X	30.8	11.7	:	X	

Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01] (στοιχεία που εξήχθησαν στις 15 Δεκεμβρίου 2022).

Πίνακας 14: Η δεύτερη πιο μαθημένη ξένη γλώσσα και τα ποσοστά των μαθητών που τη μαθαίνουν στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2020 (στοιχεία για το σχήμα C10)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Όταν αναφέρεται σε γλώσσες, ο πίνακας χρησιμοποιεί κωδικούς ISO 639-3.

Για την επεξήγηση σχετικά με το συγκεντρωτικό μέγεθος της ΕΕ, βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις σχετικά με τα στοιχεία του σχήματος Γ8 του παρόντος παραρτήματος.

Τα στοιχεία με αστερίσκο είναι από το 2019 (αντί για το 2020).

Τα δεδομένα σε παρένθεση καλύπτουν μόνο τη γενική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις για το σχήμα Γ10 στο κεφάλαιο Γ.

%	BE fr	BG	CZ	EE		HR	LV	LT	MT	AT	PL	SI	SK	FI	IS
ISCED 1	nld	—	—	rus	est	—	rus	—	—	—	—	—	—	swe	dan
	33.1	—	—	15.5	20.7	—	13.3	—	—	—	—	—	—	18.4	20.7
ISCED 2	nld	rus	rus	rus	est	ita	rus	rus	ita	—	—	—	rus	swe	dan
	47.3	10.1	13.4	64.7	22.0	10.6	58.1	59.3	55.1	—	—	—	12.9	92.5	95.7
Στρατηγός ISCED 3	nld	rus	rus	rus	est	ita	rus	rus	ita	ita	rus	ita	rus	swe	dan*
	72.7	24.2	11.4	67.0	18.1	22.7	56.7	29.9	34.6	15.0	11.5	10.6	18.1	91.9	32.4*

Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01] (στοιχεία που εξήχθησαν στις 15 Δεκεμβρίου 2022).

Πίνακας 15: Ποσοστά μαθητών που μαθαίνουν γλώσσες εκτός της αγγλικής, της γαλλικής, της γερμανικής και της ισπανικής (όπου τουλάχιστον το 10 % των μαθητών μαθαίνουν άλλες γλώσσες) στην πρωτοβάθμια και τη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2020 (δεδομένα για το σχήμα C11)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Όταν αναφέρεται σε γλώσσες, ο πίνακας χρησιμοποιεί κωδικούς ISO 639-3.

Ο πίνακας παρουσιάζει τις χώρες όπου τουλάχιστον το 10 % των φοιτητών (σε τουλάχιστον ένα επίπεδο εκπαίδευσης) μαθαίνουν ξένες γλώσσες εκτός της αγγλικής, της γαλλικής, της γερμανικής και της ισπανικής. Άλλες χώρες δεν εμφανίζονται.

Βασικά δεδομένα σχετικά με τη διδασκαλία γλωσσών στο σχολείο στην Ευρώπη — έκδοση 2023

Τα στοιχεία με αστερίσκο είναι από το 2019 (αντί για το 2020).

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις για το σχήμα Γ11 στο κεφάλαιο Γ.

	%	EU	BE	fr	DE	de	BE	nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	NO
ISCED 1	2020	84.1	13.3	X	0.0*	77.2	79.1	86.9	57.4	72.6	:	98.2	99.6	96.6	93.3	95.5	100.0	96.9	72.4	0.0	45.9			
	2013	77.2	11.4	X	0.1	73.5	71.2	56.9	62.4	68.9	:	74.6	99.0	92.2	92.3	98.8	98.0	71.2	73.7	0.0	40.4			
ISCED 2	2020	98.3	49.7	X	65.7	91.2	98.2	100.0	100.0	95.7	:	99.2	99.2	99.4	98.0	100.0	100.0	97.5	97.8	54.3	74.6			
	2013	96.7	42.5	X	49.3	86.8	96.5	100.0	97.8	97.1	:	99.0	99.4	98.4	97.6	100.0	99.7	95.8	97.1	53.2	68.5			
ΓΕΝΙΚΗ ISCED 3	2020	95.7	90.7	X	100.0	90.3	99.9	78.0	97.0	98.5	:	80.6	97.3	99.9	99.8	97.3	100.0	98.0	97.0	100.0	89.1			
	2013	93.8	91.1	X	99.9	90.6	95.1	82.8	86.8	96.0	:	93.5	98.1	99.7	99.4	95.9	91.4	98.6	94.4	97.1	81.8			

	%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 1	2020	100.0	44.6	99.6	98.8	68.3	88.2	79.4	85.1	83.0	94.6	X	73.5	X	75.4	100.0	X	100.0	100.0	:	X
	2013	100.0	52.2	100.0	94.0	34.9	45.3	48.0	81.0	66.3	77.9	X	:	X	71.5	100.0	X	100.0	100.0	:	X
ISCED 2	2020	100.0	97.4	99.8	98.8	97.3	100.0	99.8	97.0	99.5	100.0	X	100.0	X	99.4	100.0	X	100.0	94.7	:	X
	2013	100.0	96.6	99.9	96.3	93.4	99.2	100.0	94.9	99.4	100.0	X	:	X	99.8	100.0	X	99.9	100.0	:	X
ΓΕΝΙΚΗ ISCED 3	2020	100.0	100.0	99.8	98.4	62.3	99.4	98.5	98.7	99.7	100.0	X	98.6	X	72.7*	100.0	X	(99.9)	38.7	:	X
	2013	100.0	100.0	99.9	94.0	59.2	99.6	98.0	98.8	99.9	100.0	X	:	X	70.8	100.0	X	(98.4)	:	:	X

Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01] (στοιχεία που εξήχθησαν στις 15 Δεκεμβρίου 2022).

Πίνακας 16: Ποσοστά μαθητών που μαθαίνουν αγγλικά στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2013 και 2020 (δεδομένα για το σχήμα Γ12)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Για την επεξήγηση σχετικά με το συγκεντρωτικό μέγεθος της ΕΕ, βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις σχετικά με τα στοιχεία του σχήματος Γ8 του παρόντος παραρτήματος.

Τα στοιχεία με αστερίσκο είναι από το 2019 (αντί για το 2020).

Τα στοιχεία σε παρένθεση καλύπτουν τόσο τη γενική εκπαίδευση όσο και την επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις για το σχήμα Γ12 στο κεφάλαιο Γ.

		%	EU	BE	fr	DE	de	BE	nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	NO
ISCED 1	2020	5.5	:	:	X	26.1*	0.8	0.1	:	2.6	1.4	:	19.2	19.1	:	0.6	0.8	2.3	1.4	0.2	83.2	0.3			
	2013	3.6	:	:	X	28.6	1.2	0.1	:	3.7	1.6	:	14.8	5.4	:	0.6	0.9	2.0	0.8	0.2	83.8	0.3			
ISCED 2	2020	30.6	:	:	X	100.0	1.3	2.6	9.3	23.1	2.6	49.2	47.8	41.3	:	1.2	60.4	82.7	2.2	4.6	100.0	0.5			
	2013	33.9	:	:	X	99.6	3.1	3.3	9.1	24.4	2.7	61.6	49.4	38.7	:	1.4	68.7	90.0	1.0	3.4	100.0	0.5			
ΓΕΝΙΚΗ ISCED 3	2020	21.8	:	:	X	100.0	9.5	11.5	7.8	20.9	5.6	50.8	4.6	24.8	:	4.5	14.8	29.4	5.9	2.7	100.0	8.0			
	2013	23.6	:	:	X	99.9	12.2	17.5	15.0	24.2	6.4	58.9	4.6	28.7	:	3.6	17.7	37.2	5.8	3.2	100.0	5.8			
		%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR			
ISCED 1	2020	2.2	0.5	0.1	0.4	0.4	10.7	0.0	0.2	2.1	3.0	X	0.0	X	0.6	0.0	X	0.0	0.0	:	X				
	2013	1.1	:	0.3	0.2	0.1	10.8	0.0	0.1	2.0	2.2	X	:	X	0.6	0.0	X	0.2	0.0	:	X				
ISCED 2	2020	28.1	55.3	3.8	1.3	71.2	80.3	1.4	1.0	4.6	14.4	X	2.3	X	1.8	100.0	X	38.7	10.7	:	X				
	2013	35.1	57.8	5.1	3.7	63.3	85.0	3.2	2.6	5.9	15.6	X	:	X	1.8	97.2	X	50.4	14.0	:	X				
ΓΕΝΙΚΗ ISCED 3	2020	18.2	28.1	29.7	12.3	3.0	80.8	7.2	9.0	8.8	15.8	X	6.6	X	90*	91.9	X	(22.4)	7.4	:	X				
	2013	23.1	32.7	35.5	8.1	2.6	84.9	11.2	14.8	12.0	18.3	X	:	X	11.3	100.0	X	(27.2)	:	:	X				

Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01] (στοιχεία που εξήχθησαν στις 15 Δεκεμβρίου 2022).

Πίνακας 17: Ποσοστά μαθητών που μαθαίνουν γαλλικά στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2013 και 2020 (στοιχεία για το σχήμα Γ13)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Για την επεξήγηση σχετικά με το συγκεντρωτικό μέγεθος της ΕΕ, βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις σχετικά με τα στοιχεία του σχήματος Γ8 του παρόντος παραρτήματος.

Τα στοιχεία με αστερίσκο είναι από το 2019 (αντί για το 2020).

Τα στοιχεία σε παρένθεση καλύπτουν τόσο τη γενική εκπαίδευση όσο και την επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις για το σχήμα Γ13 στο κεφάλαιο Γ.

	%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	NO	
ISCED 1	2020	3.4	0.9	X	0.0*	2.2	1.1	:	:	3.2	:	16.7	1.2	3.1	20.4	1.9	0.0	5.0	0.4	100.0	18.9	
	2013	3.7	1.0	X	0.0	2.6	1.3	:	:	3.9	:	12.0	0.6	5.7	20.2	2.0	0.0	4.7	0.6	100.0	20.4	
ISCED 2	2020	21.4	1.4	X	0.0	5.0	47.6	76.5	:	9.9	19.3	46.6	4.8	15.2	44.1	9.4	1.7	13.2	13.8	100.0	29.1	
	2013	22.6	1.6	X	0.1	7.2	32.4	73.6	:	14.5	20.9	44.9	3.1	14.4	42.7	8.6	1.3	11.3	11.4	100.0	31.7	
GENIKH ISCED 3	2020	21.4	5.2	X	42.3	34.3	64.1	27.4	:	19.4	19.0	4.4	2.9	20.8	62.1	9.2	1.4	26.5	6.7	98.8	55.4	
	2013	21.5	5.6	X	51.2	34.2	55.7	28.0	:	29.6	15.4	2.5	2.1	22.0	62.1	7.7	5.3	28.9	10.2	100.0	45.4	
	%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR	
ISCED 1	2020	1.4	0.6	:	:	5.0	0.1	2.6	2.1	1.7	3.9	3.3	X	5.8	X	0.0	0.0	X	0.0	0.0	:	X
	2013	0.6	:	:	:	6.7	0.1	1.5	1.7	1.8	3.7	2.2	X	:	X	0.0	0.0	X	1.7	0.0	:	X
ISCED 2	2020	13.7	49.4	:	:	40.6	1.3	13.6	21.3	32.3	9.3	18.4	X	76.5	X	1.0	0.0	X	59.6	24.0	:	X
	2013	9.1	51.7	:	:	69.0	0.7	10.3	19.1	57.7	10.5	19.3	X	:	X	2.5	0.0	X	44.9	24.4	:	X
GENIKH ISCED 3	2020	9.2	42.2	:	:	53.9	1.4	16.3	66.2	57.6	14.6	19.6	X	78.1	X	20.9*	0.0	X	(30.8)	23.0	:	X
	2013	5.0	42.4	:	:	47.0	1.0	12.5	63.4	58.8	17.6	22.2	X	:	X	22.3	0.0	X	(22.5)	:	:	X

Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01] (στοιχεία που εξήχθησαν στις 15 Δεκεμβρίου 2022).

Πίνακας 18: Ποσοστά μαθητών που μαθαίνουν γερμανικά στην πρωτοβάθμια και γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1–3), 2013 και 2020 (στοιχεία για το σχήμα Γ14)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Για την επεξήγηση σχετικά με το συγκεντρωτικό μέγεθος της ΕΕ, βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις σχετικά με τα στοιχεία του σχήματος Γ8 του παρόντος παραρτήματος.

Τα στοιχεία με αστερίσκο είναι από το 2019 (αντί για το 2020).

Τα στοιχεία σε παρένθεση καλύπτουν τόσο τη γενική εκπαίδευση όσο και την επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις για το σχήμα Γ14 στο κεφάλαιο Γ.

	%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	NO
ISCED 2	2020	17.7	:	X	0.0	2.1	3.0	:	6.2	0.1	21.3	0.1	:	54.6	0.1	25.0	0.5	0.5	0.2	0.0	0.2
	2013	12.6	:	X	0.0	1.5	1.7	:	3.7	0.3	14.4	0.1	:	37.0	0.1	21.3	0.9	0.0	0.0	0.0	0.1
ΓΕΝΙΚΗ ISCED 3	2020	26.8	7.4	X	2.2	10.6	14.0	17.9	22.5	4.0	18.3	0.0	:	73.1	4.5	15.3	4.0	2.5	0.9	5.8	6.1
	2013	21.9	0.7	X	2.5	9.6	11.9	20.5	18.9	4.1	14.0	0.1	:	70.0	3.2	12.0	18.7	1.1	0.8	5.4	2.9
	%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 2	2020	14.0	1.9	1.2	3.6	18.8	0.6	2.5	0.9	3.7	45.9	X	0.0	X	2.4	0.0	X	0.0	31.2	:	X
	2013	7.5	1.9	1.2	1.4	24.1	0.4	2.4	0.7	1.7	43.5	X	:	X	2.9	0.0	X	0.0	31.0	:	X
ΓΕΝΙΚΗ ISCED 3	2020	9.1	5.7	21.5	15.2	9.1	2.6	15.7	12.6	12.9	41.4	X	0.0	X	24.2*	0.0	X	(10.4)	24.1	:	X
	2013	5.3	4.8	15.7	3.3	8.4	2.5	12.3	10.0	13.4	39.9	X	:	X	21.7	0.0	X	(10.4)	:	:	X

Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01] (στοιχεία που εξήχθησαν στις 15 Δεκεμβρίου 2022).

Πίνακας 19: Ποσοστό μαθητών που μαθαίνουν ισπανικά στη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2–3), 2013 και 2020 (στοιχεία για το σχήμα C15)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Για την επεξήγηση σχετικά με το συγκεντρωτικό μέγεθος της ΕΕ, βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις σχετικά με τα στοιχεία του σχήματος Γ8 του παρόντος παραρτήματος.

Τα στοιχεία με αστερίσκο είναι από το 2019 (αντί για το 2020).

Τα στοιχεία σε παρένθεση καλύπτουν τόσο τη γενική εκπαίδευση όσο και την επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις για το σχήμα Γ15 στο κεφάλαιο Γ.

%	EU	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
Στρατηγός	95.7	90.7	X	100.0	90.3	99.9	78.0	97.0	98.5	:	80.6	97.3	99.9	99.8	97.3	100.0	98.0	97.0	100.0	89.1
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ	59.9	X		79.7	85.4	91.1	15.4	38.8	56.3	:	73.5	45.3	96.9	89.1	100.0	95.6	83.6	56.2	76.9	69.7

%	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
Στρατηγός	100.0	100.0	99.8	98.4	62.3	99.4	98.5	98.7	99.7	100.0	X	98.6	X	72.7*	100.0	X	(99.9)	38.7	:	X
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ	68.9	99.2	93.7	73.6	99.6	96.1	90.6	95.0	99.9	X	89.8	X	20.9*	:	X	:	46.0	:	:	X

Πηγή: Eurydice, με βάση τα στοιχεία Eurostat/UOE [educ_uoe_lang01] (στοιχεία που εξήχθησαν στις 15 Δεκεμβρίου 2022).

Πίνακας 20: Ποσοστά μαθητών που μαθαίνουν αγγλικά στη γενική και επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 3), 2020 (δεδομένα για το σχήμα C16)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Το σύνολο της ΕΕ για το 2020 για την επαγγελματική ISCED 3 επισημαίνεται ως «ο ορισμός διαφέρει, βλ. μεταδεδομένα». Ως εκ τούτου, βλ. μεθοδολογικές σημειώσεις σχετικά με τα δεδομένα: περιγραφή:Μαύρος.

Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με το συγκεντρωτικό μέγεθος της ΕΕ, βλ. τις επεξηγηματικές σημειώσεις σχετικά με τα στοιχεία του σχήματος Γ8 του παρόντος παραρτήματος.

Τα στοιχεία με αστερίσκο είναι από το 2019 (αντί για το 2020).

Τα στοιχεία σε παρένθεση καλύπτουν τόσο τη γενική εκπαίδευση όσο και την επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις για το σχήμα Γ16 στο κεφάλαιο Γ.

Κεφάλαιο Δ, τμήμα Ι

%	EU	BE fr	BE nl	BG	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT	CY	LV	
A. Σύνολο	25.4	28.2	34.0	26.5	16.4	36.8	27.8	29.5	12.0	24.6	26.3	48.0	33.0	
S.E.	0.36	1.25	1.21	0.95	0.68	1.22	1.51	0.95	0.68	1.04	0.94	1.71	1.91	
B. < 35 ετών	35.3	33.1	47.7	35.0	29.2	59.2	48.7	45.8	17.7	26.5	36.0	57.3	38.9	
S.E.	0.79	1.76	1.85	3.35	1.97	3.41	3.11	2.88	1.50	1.71	3.21	4.70	3.26	
Γ. ≥ 35 ετών	23.4	25.1	25.4	25.5	13.5	31.3	24.9	27.3	10.3	24.0	25.3	46.9	32.1	
S.E.	0.38	1.68	1.28	0.97	0.80	1.35	1.57	0.89	0.68	1.23	0.94	1.54	2.07	
ΔΒ — Γ	11.9	8.0	22.2	9.5	15.6	27.9	23.8	18.5	7.4	2.5	10.7	10.4	6.8	
S.E.	0.83	2.39	2.08	3.47	2.26	3.87	3.12	2.84	1.56	2.06	3.26	4.07	3.54	
	LT	HU	MT	NL	AT	PT	RO	SI	SK	FI	SE	IS	NO	TR
A. Σύνολο	23.0	18.5	38.3	30.3	30.8	20.6	37.0	11.9	25.9	28.9	40.6	27.1	29.3	32.7
S.E.	0.97	1.07	1.70	2.28	0.73	0.74	1.15	1.04	0.84	1.14	1.03	1.30	0.88	0.89
B. < 35 ετών	29.9	26.9	52.3	36.7	52.9	37.9	42.3	16.9	26.6	49.2	52.3	47.1	54.2	35.6
S.E.	2.61	2.58	2.29	2.67	1.54	4.61	2.84	2.81	2.07	2.76	2.52	4.17	1.99	1.42
Γ. ≥ 35 ετών	22.4	17.5	26.1	27.7	23.1	20.2	35.6	11.2	25.7	24.7	38.5	24.2	21.6	29.7
S.E.	0.99	1.07	1.53	2.63	0.86	0.73	1.23	0.98	0.95	1.18	1.11	1.36	0.75	1.19
ΔΒ — Γ	7.5	9.3	26.2	9.0	29.8	17.7	6.7	5.7	0.9	24.4	13.8	22.9	32.6	5.9
S.E.	2.69	2.51	2.80	3.12	1.83	4.60	3.09	2.62	2.33	2.79	2.73	4.47	2.06	1.92

Δ Διαφορά μεταξύ συγκεκριμένων ηλικιακών ομάδων

Πηγή: Ευρυδική, με βάση το TALIS 2018.

Πίνακας 21: Ποσοστό εκπαιδευτικών της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 2) που έχουν ολοκληρώσει το ITE που περιλάμβανε διδασκαλία σε πολύγλωσσα ή πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα, συνολικά και ανά ηλικιακή ομάδα, 2018 (δεδομένα για το σχήμα Δ3)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Δεδομένα που βασίζονται στις απαντήσεις των εκπαιδευτικών στην ερώτηση 2, «Πόσο χρονών είστε;», και στην ερώτηση 6 (επιλογή στ) του TALIS 2018, «Συμπεριλήφθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία στην επίσημη [εκπαίδευση ή κατάρτισή σας];».

Οι απαντήσεις στην ερώτηση 2 ταξινομήθηκαν ανά ηλικιακή ομάδα. Κατά την εξέταση του συνολικού ποσοστού των εκπαιδευτικών της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που ολοκλήρωσαν το ΙΤΕ που περιλάμβανε διδασκαλία σε πολύγλωσσα ή πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα, επισημαίνονται στατιστικά σημαντικές διαφορές από την αξία της ΕΕ με έντονους χαρακτήρες.

Κατά την εξέταση των διαφορών μεταξύ των δύο ηλικιακών ομάδων (< 35 ετών και ≥ 35 ετών), οι τιμές που είναι σημαντικά διαφορετικές ($p < 0,05$) από το μηδέν αναφέρονται με έντονους χαρακτήρες.

Η ΕΕ περιλαμβάνει ερωτηθέντες από όλες τις χώρες της ΕΕ που συμμετείχαν στο TALIS το 2018.

%	EU													
CPD	20.1													
S.E.	0.32													
	LT	HU	MT	NL	AT	PT	RO	SI	SK	FI	SE	IS	NO	TR
CPD	18.1	14.8	26.9	9.7	17.6	14.0	22.3	17.6	14.2	19.9	23.9	23.0	15.0	27.0
S.E.	0.83	1.08	2.08	0.79	0.80	0.80	1.05	1.68	0.72	1.24	0.94	1.18	0.93	0.88

Πηγή: Ευρυδίκη, με βάση το TALIS 2018.

Πίνακας 22: Ποσοστό εκπαιδευτικών της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 2) που παρακολούθησαν δραστηριότητες CPD επικεντρωμένες στη διδασκαλία σε πολύγλωσσα ή πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα, 2018 (δεδομένα για το σχήμα Δ3)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις για το σχήμα Δ3 στο κεφάλαιο Δ.

Κεφάλαιο Δ, τμήμα II

	ΕΥ	BE fr	BE nl	BG	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT	CY
Καθηγητές ξένων γλωσσών	71.2	73.2	58.7	40.6	72.8	66.0	69.8	80.5	77.6	55.6	79.3	75.7
S.E.	0.72	2.55	2.32	3.09	1.70	2.02	2.12	1.60	2.38	3.01	1.77	3.71
Δάσκαλοι άλλων θεμάτων	36.0	33.5	38.4	28.9	40.7	50.1	55.5	38.4	33.1	29.4	27.9	63.5
S.E.	0.48	1.27	1.36	1.29	1.24	1.84	1.46	1.10	1.30	1.43	1.03	1.97
	LV	HU	MT	NL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	IS	TR
Καθηγητές ξένων γλωσσών	76.2	62.1	54.0	85.5	55.6	39.3	69.2	55.3	66.3	63.9	85.8	20.7
S.E.	3.36	2.20	3.75	2.80	2.11	2.21	3.05	1.79	1.94	2.43	1.97	2.22
Δάσκαλοι άλλων θεμάτων	55.7	31.4	29.3	56.5	33.9	32.0	47.3	28.7	48.7	39.0	80.1	8.9
S.E.	1.76	1.33	1.37	1.81	1.07	1.82	1.65	1.18	1.73	1.66	1.86	0.71

Πηγή: Ευρυδίκη, με βάση το TALIS 2018.

Πίνακας 23: Ποσοστό εκπαιδευτικών της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 2) που έχουν διαμείνει στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς, 2018 (στοιχεία για το σχήμα Δ6)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Στοιχεία που βασίζονται στις απαντήσεις των εκπαιδευτικών στις ερωτήσεις 15 και 56 του TALIS 2018: «Διδάσκετε τις ακόλουθες κατηγορίες μαθημάτων κατά το τρέχον σχολικό έτος;» και «Έχετε ταξιδέψει ποτέ στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς στην καριέρα σας ως δάσκαλος ή κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης/κατάρτισης των δασκάλων σας;»

Δάσκαλοι ξένων γλωσσών είναι εκείνοι που επέλεξαν την επιλογή ε) για την ερώτηση 15. Εκπαιδευτικοί άλλων θεμάτων είναι εκείνοι που δεν επέλεξαν την επιλογή ε) για την ερώτηση 15 και επισήμαναν οποιαδήποτε άλλη επιλογή (α)–(ι). Μετακινούμενοι εκπαιδευτικοί είναι εκείνοι που απάντησαν «ναι» σε τουλάχιστον μία από τις καταστάσεις κινητικότητας (επιλογές α)–ε).

Η ΕΕ περιλαμβάνει ερωτηθέντες από όλες τις χώρες της ΕΕ οι οποίοι απάντησαν στις σχετικές με την κινητικότητα ερωτήσεις του TALIS το 2018.

		Average 17	BE nl	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT
2018		72.2	58.7	72.8	66.0	69.8	80.5	77.6	55.6	79.3
	S.E.	0.74	2.32	1.70	2.02	2.12	1.60	2.38	3.01	1.77
2013		57.6	43.0	53.3	45.1	54.2	73.7	63.3	36.8	61.7
	S.E.	0.82	2.77	1.96	2.27	2.08	2.02	2.07	2.03	2.33
Δ2018–2013		14.6	15.8	19.5	20.9	15.5	6.8	14.2	18.8	17.6
	S.E.	1.11	3.61	2.59	3.04	2.97	2.58	3.16	3.64	2.92
		CY	LV	NL	PT	RO	SK	FI	SE	IS
2018		75.7	76.2	85.5	55.6	39.3	55.3	66.3	63.9	85.8
	S.E.	3.71	3.36	2.80	2.11	2.21	1.79	1.94	2.43	1.97
2013		58.6	62.0	59.5	35.1	30.0	39.6	56.2	57.1	71.6
	S.E.	3.79	3.04	3.24	2.23	2.26	1.76	2.20	1.86	2.65
Δ2018–2013		17.1	14.2	26.0	20.5	9.3	15.7	10.0	6.7	14.2
	S.E.	5.30	4.53	4.28	3.07	3.16	2.52	2.94	3.06	3.30

Δ Διαφορά μεταξύ συγκεκριμένων ετών αναφοράς

Πηγή: Ευρυδίκη, με βάση το TALIS 2018 και 2013.

Πίνακας 24: Διαφορές μεταξύ 2018 και 2013 όσον αφορά το ποσοστό των σύγχρονων καθηγητών ξένων γλωσσών στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2) που έχουν διαμείνει στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς (στοιχεία για το σχήμα Δ6)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Ο όρος «μέσος όρος 17» αναφέρεται στις 17 χώρες (ή εκπαιδευτικά συστήματα) με ερωτηθέντες για τις ερωτήσεις σχετικά με τη διακρατική κινητικότητα στο TALIS 2013 και 2018.

Βλέπε επίσης τις επεξηγηματικές σημειώσεις για το σχήμα Δ6 στο κεφάλαιο Δ.

		Average 17	BE nl	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT
2018		36.3	38.4	40.7	50.1	55.5	38.4	33.1	29.4	27.9
	S.E.	0.51	1.36	1.24	1.84	1.46	1.10	1.30	1.43	1.03
2013		20.0	21.1	21.2	30.4	35.5	24.1	15.3	10.4	13.2
	S.E.	0.37	0.94	1.20	1.54	1.26	1.06	0.78	0.72	0.89
Δ2018–2013		16.3	17.4	19.4	19.6	20.0	14.2	17.8	18.9	14.7
	S.E.	0.63	1.66	1.73	2.40	1.93	1.53	1.52	1.60	1.36
		CY	LV	NL	PT	RO	SK	FI	SE	IS
2018		63.5	55.7	56.5	33.9	32.0	28.7	48.7	39.0	80.1
	S.E.	1.97	1.76	1.81	1.07	1.82	1.18	1.73	1.66	1.86
2013		36.5	37.5	32.7	15.6	17.2	17.4	37.3	31.8	70.9
	S.E.	1.35	2.43	1.78	0.96	1.21	1.25	1.36	1.40	1.49
Δ2018–2013		27.0	18.2	23.8	18.3	14.8	11.3	11.4	7.2	9.2
	S.E.	2.39	3.00	2.53	1.44	2.19	1.72	2.20	2.17	2.38

Δ Διαφορά μεταξύ συγκεκριμένων ετών αναφοράς

Πηγή: Ευρυδίκη, με βάση το TALIS 2018 και 2013.

Πίνακας 25: Διαφορές μεταξύ 2018 και 2013 στο ποσοστό των εκπαιδευτικών άλλων μαθημάτων της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 2) που έχουν διαμείνει στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς (στοιχεία για το σχήμα Δ6)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις του προηγούμενου πίνακα του παρόντος παραρτήματος, καθώς και τις επεξηγηματικές σημειώσεις για το σχήμα Δ6 του κεφαλαίου Δ.

	EU	BE fr	BE nl	BG	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT	CY
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΕΕ	27.4	20.1	13.7	35.2	37.6	26.9	51.8	33.3	16.6	25.0	16.7	34.2
S.E.	0.66	3.20	2.14	4.24	2.18	2.93	3.25	2.09	2.22	3.28	2.07	4.84
Εθνικό ή περιφερειακό πρόγραμμα	15.7	:	10.5	18.9	23.4	10.5	33.6	21.6	14.5	20.1	6.6	34.1
S.E.	0.64	:	2.00	3.42	1.59	1.60	2.19	1.55	2.11	2.41	1.27	5.76
	LV	HU	MT	NL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	IS	TR
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΕΕ	55.8	28.5	36.0	27.9	37.7	59.3	50.5	33.2	37.6	24.2	40.9	58.5
S.E.	5.63	2.73	4.66	3.69	2.45	3.40	4.40	2.36	2.55	2.43	3.19	6.27
Εθνικό ή περιφερειακό πρόγραμμα	28.1	24.6	:	13.2	17.5	24.8	17.9	15.3	17.0	8.2	15.1	:
S.E.	3.46	2.48	:	2.10	2.37	3.01	3.06	2.04	1.96	1.69	2.38	:

Πηγή: Ευρυδίκη, με βάση το TALIS 2018.

Πίνακας 26: Ποσοστό μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2) που έχουν μεταβεί στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς με την υποστήριξη προγράμματος κινητικότητας, 2018 (στοιχεία για το σχήμα Δ8)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις για το σχήμα Δ8 στο κεφάλαιο Δ.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις ειδικές ανά χώρα σημειώσεις για το σχήμα Δ8 στο κεφάλαιο Δ.

	Μέσος όρος 17	BE nl	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT
Πρόγραμμα της ΕΕ για το 2018	27.2	13.7	37.6	26.9	51.8	33.3	16.6	25.0	16.7
S.E.	0.71	2.14	2.18	2.93	3.25	2.09	2.22	3.28	2.07
Πρόγραμμα της ΕΕ για το 2013	25.1	17.1	37.5	24.3	41.1	35.2	9.3	12.7	15.2
S.E.	0.89	2.85	2.31	2.33	2.44	2.51	1.81	2.52	1.88
Δ2018–2013	2.1	-3.4	0.1	2.7	10.8	-1.8	7.2	12.3	1.5
S.E.	1.13	3.56	3.18	3.74	4.06	3.27	2.86	4.14	2.80
Εθνικό ή περιφερειακό πρόγραμμα 2018	15.4	10.5	23.4	10.5	33.6	21.6	14.5	20.1	6.6
S.E.	0.67	2.00	1.59	1.60	2.19	1.55	2.11	2.41	1.27
Εθνικό ή περιφερειακό πρόγραμμα 2013	11.1	:	13.2	:	26.1	19.9	:	22.2	:
S.E.	0.53	:	1.43	:	2.59	1.76	:	2.75	:
Δ2018–2013	4.3	:	10.2	:	7.5	1.7	:	-2.1	:
S.E.	0.86	:	2.13	:	3.39	2.34	:	3.66	:
	CY	LV	NL	PT	RO	SK	FI	SE	IS
Πρόγραμμα της ΕΕ για το 2018	34.2	55.8	27.9	37.7	59.3	33.2	37.6	24.2	40.9
S.E.	4.84	5.63	3.69	2.45	3.40	2.36	2.55	2.43	3.19
Πρόγραμμα της ΕΕ για το 2013	40.7	61.2	27.3	45.6	49.7	25.8	38.8	21.0	29.0
S.E.	4.64	3.10	3.92	4.56	3.97	2.24	2.78	1.93	2.24
Δ2018–2013	-6.5	-5.3	0.6	-7.9	9.6	7.4	-1.2	3.3	11.9
S.E.	6.71	6.42	5.38	5.17	5.23	3.25	3.78	3.10	3.90
Εθνικό ή περιφερειακό πρόγραμμα 2018	34.1	29.1	13.2	17.5	24.8	15.3	17.0	8.2	15.1
S.E.	5.76	3.46	2.10	2.37	3.01	2.04	1.96	1.69	2.38
Εθνικό ή περιφερειακό πρόγραμμα 2013	:	22.6	:	:	:	12.7	13.5	:	20.1
S.E.	:	3.64	:	:	:	1.81	2.03	:	2.59
Δ2018–2013	:	6.6	:	:	:	2.6	3.5	:	-5.0
S.E.	:	5.02	:	:	:	2.72	2.82	:	3.52

Δ Διαφορά μεταξύ συγκεκριμένων ετών αναφοράς

Πηγή: Ευρυδίκη, με βάση το TALIS 2018 και 2013.

Πίνακας 27: Διαφορές μεταξύ 2018 και 2013 όσον αφορά το ποσοστό των μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2) που έχουν μεταβεί στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς με την υποστήριξη προγράμματος κινητικότητας (στοιχεία για το γράφημα Δ8)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Στοιχεία που βασίζονται στις απαντήσεις των εκπαιδευτικών στις ερωτήσεις 15 και 56 του TALIS 2018 και 15 και 48 του TALIS 2013: «Διδάσκετε τις ακόλουθες κατηγορίες μαθημάτων κατά το τρέχον σχολικό έτος;» και «Έχετε ταξιδέψει ποτέ στο εξωτερικό για επαγγελματικούς σκοπούς στη σταδιοδρομία σας ως δάσκαλος ή κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης/κατάρτισης των εκπαιδευτικών σας;», επιλογή β) το 2018 και γ) το 2013, «ως εκπαιδευτικός σε πρόγραμμα της ΕΕ» και γ) το 2018 και δ) το 2013, «ως εκπαιδευτικός σε περιφερειακό ή εθνικό πρόγραμμα». Οι εκπαιδευτικοί μπορεί να έχουν χρησιμοποιήσει και τα δύο είδη προγραμμάτων.

Δάσκαλοι ξένων γλωσσών είναι εκείνοι που επέλεξαν την επιλογή ε) για την ερώτηση 15. Μετακινούμενοι εκπαιδευτικοί είναι εκείνοι που απάντησαν «ναι» σε τουλάχιστον μία από τις επιλογές α)–ε) στην ερώτηση 56 το 2018 και β)–στ) το 2013.

Ο όρος «μέσος όρος 17» αναφέρεται στις 17 χώρες (ή εκπαιδευτικά συστήματα) με συμμετέχοντες στις ερωτήσεις σχετικά με τη διακρατική κινητικότητα στο TALIS 2013 και 2018.

Κατά την εξέταση των διαφορών μεταξύ 2018 και 2013, οι τιμές που είναι σημαντικά διαφορετικές ($p < 0,05$) από το μηδέν αναφέρονται με έντονους χαρακτήρες.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE nl), Δανία, Γαλλία, Ιταλία, Κύπρος, Κάτω Χώρες, Πορτογαλία, Ρουμανία και Σουηδία: το δείγμα ήταν ανεπαρκές (λιγότερο από 5 διαφορετικά σχολεία ή 30 εκπαιδευτικούς) για την κατηγορία «εθνικά ή περιφερειακά προγράμματα» το 2013.

	EU		CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT	CY	LV
A	76.4		77.4	49.6	58.1	89.1	75.3	70.6	91.6	57.3	62.7
S.E.	0.75		1.78	2.72	2.63	1.36	2.69	2.92	1.35	5.68	3.89
B	68.4		56.0	54.8	70.3	80.0	58.8	38.7	83.1	77.1	44.4
S.E.	0.94		2.27	3.12	2.62	2.12	2.92	4.65	1.76	4.83	5.16
C	57.4		73.9	55.2	60.6	60.9	84.9	38.8	41.3	57.8	53.0
S.E.	1.01		1.80	2.89	2.92	2.07	2.17	3.94	2.16	6.47	4.41
D	40.8		45.3	40.3	61.2	46.5	34.3	37.6	25.2	33.5	61.4
S.E.	0.92		2.18	3.16	3.28	1.80	2.87	3.93	1.91	5.90	3.88
E	33.5		25.5	38.0	27.0	41.9	42.8	12.8	23.7	35.8	33.7
S.E.	0.94		1.62	2.14	2.51	2.08	3.05	2.20	2.03	5.31	3.68
F	21.9		33.7	15.4	19.1	30.3	12.0	11.4	15.7	44.4	:
S.E.	0.75		1.88	1.62	2.19	2.40	2.11	3.61	1.95	6.12	:
	HU	MT	NL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	IS	TR
A	82.2	68.7	59.0	51.4	36.9	68.7	70.9	62.3	59.5	33.1	:
S.E.	2.05	3.32	4.95	2.39	3.42	3.59	2.45	2.20	2.80	3.15	:
B	70.8	62.5	63.1	47.7	56.6	41.9	62.5	54.5	66.0	38.6	36.4
S.E.	2.29	5.38	4.27	3.26	4.02	3.06	2.61	2.06	2.53	3.41	5.42
C	35.7	46.9	46.6	74.2	49.8	53.8	35.7	55.0	35.3	:	38.4
S.E.	3.22	5.60	5.08	2.40	3.78	3.50	2.58	2.30	2.74	:	4.76
D	55.2	37.3	44.7	51.6	65.7	59.1	43.2	53.6	41.2	43.5	50.0
S.E.	3.00	4.73	4.07	2.18	3.90	3.20	2.53	2.18	2.73	3.01	5.77
E	27.0	25.6	26.2	10.3	68.3	30.7	23.4	22.4	33.2	31.6	32.7
S.E.	2.54	5.28	3.25	1.70	3.21	3.33	2.40	2.47	2.81	3.18	4.92
F	36.4	35.3	18.3	20.0	15.0	32.1	24.1	39.6	28.8	27.9	79.2
S.E.	2.50	5.30	3.00	2.41	2.04	3.83	2.43	2.43	2.57	2.76	5.05

Α Εκμάθησ η γλωσσών
 Β Σπουδές, στο πλαίσιο της εκπαίδευσης των μετακινούμενων
 Γ Συνοδοι ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ
 Δ Δημιουργία επαφών με σχολεία στο εξωτερικό
 Ε ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ Μάθηση άλλων θεματικών τομέων

Πίνακας 28: Ποσοστό μετακινούμενων καθηγητών ξένων γλωσσών στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 2), ανά επαγγελματικό λόγο μετάβασης στο εξωτερικό, 2018 (στοιχεία για το σχήμα Δ9)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις για το σχήμα Δ9 στο κεφάλαιο Δ.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βέλγιο (BE fr, BE nl) και Βουλγαρία: το ερώτημα δεν διεκπεραιώθηκε σε αυτές τις χώρες.

Λετονία, Ισλανδία και Τүрkiye: μια κατηγορία δεν εμφανίζεται στον πίνακα λόγω του ανεπαρκούς δείγματος (λιγότερο από 5 διαφορετικά σχολεία ή 30 καθηγητές).

	EU		CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT	CY	LV
A	39.3		35.5	10.2	32.5	65.1	30.5	32.3	62.4	23.1	28.7
S.E.	0.75		1.71	1.62	1.49	1.72	1.74	2.04	1.66	1.41	1.84
B	39.3		32.0	48.3	63.9	48.5	21.6	28.8	50.5	64.0	20.4
S.E.	0.71		1.54	2.54	1.55	1.76	1.56	2.27	1.97	2.23	2.31
C	49.9		64.4	54.5	51.5	47.9	78.9	42.8	31.5	50.1	48.3
S.E.	0.76		1.80	2.64	1.64	1.72	1.85	2.78	1.96	2.24	2.42
D	34.9		44.5	36.2	60.7	30.8	24.0	45.0	18.4	35.6	55.1
S.E.	0.71		2.03	2.81	1.86	1.47	1.88	2.49	1.42	1.97	1.99
E	23.3		25.0	32.0	24.0	24.3	18.7	12.1	16.6	25.9	27.3
S.E.	0.59		1.69	2.73	1.39	1.69	1.75	1.28	1.28	2.41	1.48
F	22.3		37.0	15.2	20.6	28.5	4.9	15.5	26.9	40.2	15.2
S.E.	0.61		1.89	2.02	1.48	1.50	0.88	1.51	1.62	2.25	1.37
	HU	MT	NL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	IS	TR
A	42.4	13.3	9.3	20.9	30.2	29.3	25.6	18.7	13.7	10.1	29.3
S.E.	2.31	1.81	1.42	1.57	1.86	1.66	2.07	1.77	1.96	1.47	3.55
B	44.0	40.9	38.3	29.7	46.1	27.9	42.0	29.8	36.1	36.8	32.2
S.E.	1.76	2.76	1.86	1.60	2.09	1.93	2.58	2.00	2.17	1.99	3.96
C	24.8	41.6	35.1	66.4	45.8	55.3	29.1	50.9	39.0	7.2	37.5
S.E.	1.56	2.71	2.48	1.73	2.88	2.29	2.17	1.83	2.36	1.27	3.82
D	53.2	43.5	38.1	42.8	63.1	56.0	44.8	51.0	41.4	34.5	44.8
S.E.	1.87	2.97	2.33	2.00	2.41	2.36	2.31	1.89	2.19	2.05	4.13
E	17.5	36.1	22.5	10.2	52.7	19.9	21.1	24.2	41.6	38.2	35.2
S.E.	1.55	2.55	1.54	1.12	2.63	1.33	2.05	1.79	2.48	2.12	4.04
F	36.2	26.7	19.9	23.3	19.9	21.9	23.9	38.8	29.6	31.9	64.5
S.E.	2.31	2.05	3.31	1.60	2.67	1.45	2.14	1.85	2.60	1.86	4.06

A Εκμάθη-ση της γλώσσας B Σπουδές, στο πλαίσιο της επαγγελματικής εκπαίδευσης τους Γ Συνοδοί ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ Δ Δημιουργία επαφών με σχολεία στο εξωτερικό Ε ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ Μάθηση άλλων θεματικών τομέων

Πίνακας 29: Ποσοστό μετακινούμενων εκπαιδευτικών άλλων μαθημάτων της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 2), ανά επαγγελματικό λόγο μετάβασης στο εξωτερικό, 2018 (στοιχεία για το σχήμα Δ9)

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις για το σχήμα Δ9 στο κεφάλαιο Δ.

Ειδική ανά χώρα σημείωση

Βέλγιο (BE fr, BE nl) και Βουλγαρία: το ερώτημα δεν διεκπεραιώθηκε σε αυτές τις χώρες.

	EU	BG	CZ	DK	EE	ES	FR	HR	IT	CY	LV
Λιγότερο από 3 μήνες	48.8	76.0	64.5	71.3	70.4	32.5	34.5	71.5	40.9	53.6	78.3
S.E.	0.90	0.00	3.86	1.65	2.33	2.60	2.89	2.60	4.10	2.27	4.80
Τουλάχιστον 3 μήνες	51.2	24.0	35.5	28.7	29.6	67.5	65.5	28.5	59.1	46.4	21.7
S.E.	0.90	0.00	3.86	1.65	2.33	2.60	2.89	2.60	4.10	2.27	4.80
	HU	MT	NL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	IS	TR
Λιγότερο από 3 μήνες	65.0	76.6	61.7	76.4	79.9	76.6	57.7	59.6	60.6	88.1	69.1
S.E.	2.47	3.66	3.33	2.72	3.13	2.69	2.53	2.37	2.64	2.18	6.52
Τουλάχιστον 3 μήνες	35.0	:	38.3	23.6	20.1	23.4	42.3	40.4	39.4	11.9	:
S.E.	2.47	:	3.33	2.72	3.13	2.69	2.53	2.37	2.64	2.18	:

Πηγή: Ευρυδίκη, με βάση το TALIS 2018.

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις για το σχήμα Δ10 στο κεφάλαιο Δ.

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

Βλέπε τις σημειώσεις χωρών για το σχήμα Δ10 στο κεφάλαιο Δ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: CLIL ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Διδασκαλία σε διάφορες γλώσσες και στα σχετικά επίπεδα ISCED			
	Γλωσσική κατάσταση	Γλώσσες	ISCED επίπεδο
Gine fr	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Γαλλικά + Αγγλικά	1-3
	1 κρατική γλώσσα + 1 άλλη κρατική γλώσσα	Γαλλικά + Ολλανδικά/Γερμανικά	1-3
Γνωρίζετε	1 κρατική γλώσσα + 1 άλλη κρατική γλώσσα	Γερμανικά + Γαλλικά	1-3
Γνωρίζετε το	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Ολλανδικά + Αγγλικά	2-3
	1 κρατική γλώσσα + 1 άλλη κρατική γλώσσα	Ολλανδικά + Γαλλικά/Γερμανικά	2-3
	1 κρατική γλώσσα + 1 άλλη κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Ολλανδικά + Γαλλικά/Γερμανικά + Αγγλικά	2-3
	1 κρατική γλώσσα + 1 άλλη κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα + 1 άλλη κρατική γλώσσα + 1 άλλη κρατική γλώσσα + 1	Ολλανδικά + Γαλλικά + Γερμανικά + Αγγλικά	2-3
BG	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Βουλγαρικά + Αγγλικά/Γαλλικά/Γερμανικά/Ιταλικά/Ρωσικά/Ισπανικά	1-3
CZ	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Τσεχικά + Αγγλικά/Γερμανικά	1-3
		Τσεχικά + Γαλλικά/Ιταλικά/Ισπανικά	2-3
	1 κρατική γλώσσα + 1 περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα με καθεστώς επίσημης γλώσσας	Τσεχικά + Πολωνικά	1-3
DK	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Δανικά + Αγγλικά	1-3
ΕΛΛΑΔΑ	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Γερμανικά + Κινέζικα/Τσεχικά/Ολλανδικά/Αγγλικά/Γαλλικά/Ελληνικά/Ιταλικά/Πολωνικά/Πορτογαλικά/Ρουμανικά/Ισπανικά/Τουρκικά	1-3
	1 κρατική γλώσσα + 1 περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα με καθεστώς επίσημης γλώσσας	Γερμανικά + Δανικά/Σουηδικά	1-3
ΕΕ	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Εσθονικά + Γερμανικά	2-3
		Εσθονικά + Αγγλικά	3
	1 κρατική γλώσσα + 1 περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα χωρίς καθεστώς επίσημης γλώσσας	Εσθονικά + ρωσικά	1-3
	1 περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα χωρίς καθεστώς επίσημης γλώσσας + 1 ξένη γλώσσα	Ρωσικά + Αγγλικά	1
ΕΙΔΗΣΕΙΣ	1 κρατική γλώσσα + 1 άλλη κρατική γλώσσα	Αγγλικά + Ιρλανδικά	1-3
ΕΛ ΣΑΛΒΑΔΩΡ		—	—
ΙΣ	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Ισπανικά + Αγγλικά/Γαλλικά/Γερμανικά/Ιταλικά/Πορτογαλικά	1-3
	1 κρατική γλώσσα + 1 περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα με καθεστώς επίσημης γλώσσας	Ισπανικά + Βασκικά/Καταλανικά/Γαλικά/Οξιτανικά/Βαλαντικά	1-3
	1 κρατική γλώσσα + 1 περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα με καθεστώς επίσημης γλώσσας + 1 ξένη γλώσσα	Ισπανικά + Βασκικά + Αγγλικά/Γαλλικά/Γερμανικά Ισπανικά + Καταλανικά + Αγγλικά/Γαλλικά Ισπανικά + Γαλικιανά + Αγγλικά/Γαλλικά/Γερμανικά/Πορτογαλικά Ισπανικά + Αρανέζικα (Οξιτανικά) + Αγγλικά/Γαλλικά Ισπανικά + Βαλένθια + Αγγλικά/Γαλλικά	1-3
	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα + 1 άλλη ξένη γλώσσα	Ισπανικά + Αγγλικά + Γαλλικά/Γερμανικά/Ιταλικά	1-3
	1 περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα με καθεστώς επίσημης γλώσσας + 1 ξένη γλώσσα	Βασκικά + Αγγλικά/Γαλλικά Καταλανικά + Αγγλικά/Γαλλικά	1-3
	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Γαλλικά + Αραβικά/Κινέζικα/Δανικά/Ολλανδικά/Αγγλικά/Γερμανικά/Ιταλικά/Ιαπωνικά/Κορεατικά/Πολωνικά/Ρουμανικά/Ρωσικά/Ισπανικά/Σουηδικά	1-3
FR	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Γαλλικά + Αραβικά/Κινέζικα/Δανικά/Ολλανδικά/Αγγλικά/Γερμανικά/Ιταλικά/Ιαπωνικά/Κορεατικά/Πολωνικά/Ρουμανικά/Ρωσικά/Ισπανικά/Σουηδικά	1-3
		Γαλλικά + Αλσατικά/Βασκικά/Βρετονικά/Καταλανικά/Κορσικανικά/Κροατικά + Ουγγρικά/Γερμανικά/Μελαγκικά/Μοσελανά/Οξιτανικά/Πολωνικά/Ρωσικά	2-3
	1 κρατική γλώσσα + 1 περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα χωρίς καθεστώς επίσημης γλώσσας	Γαλλικά + Αλσατικά/Βασκικά/Βρετονικά/Καταλανικά/Κορσικανικά/Κροατικά + Ουγγρικά/Γερμανικά/Μελαγκικά/Μοσελανά/Οξιτανικά/Πολωνικά/Ρωσικά	1-3
Α.Ε.	1 κρατική γλώσσα + 1 περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα με καθεστώς επίσημης γλώσσας	Κροατικά + Τσέχικα	1-2
			3

Διδασκαλία σε διάφορες γλώσσες και στα σχετικά επίπεδα ISCED			
	Γλωσσική κατάσταση	Γλώσσες	ISCED επίπεδο
TO	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Ιταλικά + Αγγλικά/Γαλλικά/Γερμανικά/Ισπανικά	3
	1 κρατική γλώσσα + 1 περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα με καθεστώς επίσημης γλώσσας	Ιταλικά + Γαλλικά/Φριουλικά/Γερμανικά/Λαδινά/Σλοβενικά	1-3
ΥΓΕΙΑ	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Ελληνικά + Αγγλικά	1
LV	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Λεττονικά + Αγγλικά/Γερμανικά	2-3
	1 κρατική γλώσσα + 1 περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα χωρίς καθεστώς επίσημης γλώσσας	Λεττονικά + Πολωνικά/Ρωσικά/Ουκρανικά	1-3
		Λεττονικά + Λευκορωσικά	1-2
		Λεττονικά + Λιθουανικά	2-3
		Λεττονικά + Εσθονικά	1
TI ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟ	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Λιθουανικά + Αγγλικά/Γαλλικά/Γερμανικά	1-3
	1 κρατική γλώσσα + 1 περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα χωρίς καθεστώς επίσημης γλώσσας	Λιθουανικά + Λευκορωσικά/Πολωνικά/Ρωσικά	1-3
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΙΑΝΑ	1 κρατική γλώσσα + 1 άλλη κρατική γλώσσα	Λουξεμβουργιανά + Γερμανικά/Γαλλικά	1-3
ΜΟΤΟΣΥΝΚΡΕΤΑ	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Ουγγρικά + Αγγλικά/Γερμανικά	1-3
		Ουγγρικά + Κινέζικα	1-2
		Ουγγρικά + γαλλικά/ιταλικά/ρωσικά/σλοβακικά/ισπανικά	2-3
	1 κρατική γλώσσα + 1 περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα με καθεστώς επίσημης γλώσσας	Ουγγρικά + Βουλγαρικά/Κροατικά/Γερμανικά/Ελληνικά/Πολωνικά/Ρουμανικά/Ρουσικά/Σερβικά/Σλοβακικά/Μαλτέζικα + Αγγλικά	1-3
ΑΓΟΡΑ	1 κρατική γλώσσα + 1 άλλη κρατική γλώσσα	Μαλτέζικα + Αγγλικά	1-3
NL	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Ολλανδικά + Αγγλικά	1-3
		Ολλανδικά + Γερμανικά	2-3
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Γερμανικά + Αραβικά/Βοσνιακά/Κροατικά/Σερβικά/Αγγλικά	1-3
		Γερμανικά + Ισπανικά	1-2
		Γερμανικά + Γαλλικά	1
		Γερμανικά + Κινέζικα/Πολωνικά	2
	1 κρατική γλώσσα + 1 περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα με καθεστώς επίσημης γλώσσας	Γερμανικά + Κροατικά (Burgenland Κροατικά)/Ουγγρικά/Σλοβενικά	1-2
PL	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Πολωνικά + Αγγλικά/Γαλλικά/Γερμανικά/Ιταλικά/Ισπανικά	2-3
		Πολωνικά + ρωσικά	2
	1 κρατική γλώσσα + 1 περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα με καθεστώς επίσημης γλώσσας	Πολωνικά + Kashubian/Γερμανικά	1-2
		Πολωνικά + Ουκρανικά	1-3
		Πολωνικά + ρωσικά	2
PT	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Πορτογαλικά + γαλλικά	2-3
		Πορτογαλικά + Αγγλικά	1-2
PQ	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Ρουμανικά + Αγγλικά/Γαλλικά/Γερμανικά/Ιταλικά/Πορτογαλικά/Ισπανικά	3
	1 κρατική γλώσσα + 1 περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα με καθεστώς επίσημης γλώσσας	Ρουμανικά + Βουλγαρικά/Κροατικά/Τσεχικά/Γερμανικά/Ελληνικά/Ουγγρικά/Ιταλικά/Πολωνικά/Ρουμανικά/Ρωσικά/Σερβικά/Σλοβακικά/Τουρκικά/Ουκρανικά	2-3
SI	1 κρατική γλώσσα + 1 περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα με καθεστώς επίσημης γλώσσας	Ιταλικά/Πολωνικά/Ρουμανικά/Ρωσικά/Σερβικά/Σλοβακικά/Τουρκικά/Ουκρανικά	1-3
SK	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Σλοβακικά + Αγγλικά/Γαλλικά/Γερμανικά/Ιταλικά/Ρωσικά/Ισπανικά	3
	1 κρατική γλώσσα + 1 περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα με καθεστώς επίσημης γλώσσας	Σλοβακικά + Γερμανικά/Ρουμανικά/Ρουσίν	1-2
		Σλοβακικά + Ουκρανικά	1-3

Διδασκαλία σε διάφορες γλώσσες και στα σχετικά επίπεδα ISCED			
	Γλωσσική κατάσταση	Γλώσσες	ISCED επίπεδο
ΦΙ	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Φινλανδικά + Αγγλικά/Γαλλικά/Γερμανικά/Ρωσικά	1-3
		Φινλανδικά + Κινέζικα/Εσθονικά/Ισπανικά	1-2
	1 κρατική γλώσσα + 1 μη εδαφική γλώσσα με καθεστώς επίσημης γλώσσας	Φινλανδικά + Σάμι	1-2
	1 κρατική γλώσσα + 1 άλλη κρατική γλώσσα	Φινλανδικά + Σουηδικά	1-2
ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Σουηδικά + Αγγλικά	1-2
	1 κρατική γλώσσα + 1 περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα με καθεστώς επίσημης γλώσσας	Σουηδικά + Φινλανδικά	1-2
	1 κρατική γλώσσα + 1 μη εδαφική γλώσσα με καθεστώς επίσημης γλώσσας	Σουηδικά + Σάμι	1
Α)	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Αλβανικά + Ιταλικά	3
	1 κρατική γλώσσα + 1 περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα χωρίς καθεστώς επίσημης γλώσσας	Αλβανικά + Ελληνικά/Μακεδονική	3
B & AMP; B		—	—
ΑΡΧΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Γερμανικά + Αγγλικά	3
		Γαλλικά + Αγγλικά	3
	1 κρατική γλώσσα + 1 άλλη κρατική γλώσσα	Γαλλικά + Γερμανικά Γερμανικά + Γαλλικά Ιταλικά + Γερμανικά Romansh + Γερμανικά	1-3
		Γαλλικά + Ιταλικά Γερμανικά + Ιταλικά Γερμανικά + Ρωμανικά	3
ΕΊΝΑΙ —		—	—
ΜΟΤΟΣΥΝΗΚΤΙΚΑ	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Γερμανικά + Αγγλικά	1-3
ΕΓΏ	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Μαυροβούνιο + Αγγλικά	1 και 3
	1 περιφερειακή/μειονοτική γλώσσα με καθεστώς επίσημης γλώσσας + 1 ξένη γλώσσα	Αλβανικά + Αγγλικά	1
ΜΚ	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Μακεδονικά + Αγγλικά/Γαλλικά	3
ΌΧΙ	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Νορβηγικά + Αγγλικά	2-3
		Νορβηγικά + Γαλλικά/Γερμανικά	3
RS	1 κρατική γλώσσα + 1 ξένη γλώσσα	Σερβικά + Αγγλικά/Γερμανικά/Γαλλικά/Ιταλικά/Ρωσικά/Ισπανικά	1-3
TR	—	—	—

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Βλέπε τις επεξηγηματικές σημειώσεις σχετικά με το σχήμα B12.

Σε μια χώρα, μια ενιαία γλώσσα μπορεί να αποτελεί μέρος διαφόρων προγραμμάτων CLIL (βλ. Ιταλία, Ουγγαρία, Αυστρία, Πολωνία, Ρουμανία και Σλοβακία).

Ειδικές ανά χώρα σημειώσεις

ΙΤΑΛΙΑ: από το 2010, όλοι οι μαθητές του τελευταίου έτους της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έπρεπε να μάθουν ένα μη γλωσσικό μάθημα μέσω μιας ξένης γλώσσας. Όσοι βρίσκονται στη «γλωσσική οδό» πρέπει να μαθαίνουν ένα μη γλωσσικό θέμα μέσω ξένης γλώσσας από την ηλικία των 16 ετών και ένα δεύτερο μη γλωσσικό θέμα μέσω άλλης ξένης γλώσσας από την ηλικία των 17 ετών.

Το Λουξεμβούργο: όλες οι διδασκαλίες παρέχονται σε γλώσσα διαφορετική από την λουξεμβουργιανή, κυρίως στα γαλλικά ή στα γερμανικά.

Ουγγαρία και Πολωνία: δεν υπάρχουν κανονισμοί σχετικά με τις γλώσσες για το CLIL. Τα στοιχεία αναφέρονται στην πραγματική παροχή CLIL κατά το σχολικό έτος 2021/2022.

Βασικά δεδομένα σχετικά με τη διδασκαλία γλωσσών στο σχολείο στην Ευρώπη — έκδοση 2023

Η Σλοβακία: οι κανονισμοί σχετικά με τις γλώσσες για το CLIL καλύπτουν μόνο την πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Τα στοιχεία σχετικά με τα επίπεδα εκπαίδευσης πάνω από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση αναφέρονται στην πραγματική παροχή CLIL κατά το σχολικό έτος 2021/2022.

Η Σουηδία: οι κανονισμοί που αφορούν τις γλώσσες CLIL καλύπτουν μόνο την πρωτοβάθμια και κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Τα δεδομένα αναφέρονται μόνο σε αυτά τα δύο επίπεδα. Το CLIL στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση μπορεί να υπάρχει αλλά είναι ανεξέλεγκτο.

Το Μαυροβούνιο: τα δεδομένα αναφέρονται σε πιλοτικό έργο CLIL.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΑΪΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Πλατφόρμες, Μελέτες και Ανάλυση

Ένας χώρος του Bourget 1 (J-70 — Μονάδα A6)
B-1049 Βρυξέλλες

([HTTPS://eurydice.eacea.ec.europa.eu/](https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/))

Διαχείριση συντάκτη

Ο Peter Birch

Συγγραφείς

Nathalie Baïdak (συντονισμός), Isabelle De Coster και Daniela Kocanova

Συνεισφέροντες από άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ

Μονάδα F.5 της Eurostat: Εκπαίδευση, υγεία και κοινωνική προστασία: Malgorzata Stadnik και Marco Picciolo
(υποστήριξη με τη βάση δεδομένων της Eurostat για την εκμάθηση ξένων γλωσσών)

Εξωτερικός εμπειρογνώμονας

Christian Monseur, Πανεπιστήμιο της Λιέγης (PISA και TALIS εξαγωγή δεδομένων και υπολογισμοί)

Γραφικά και διάταξη

Η Πατρίς Μπρελ

Συντονιστής παραγωγής

Gisèle De Lel

ΕΘΝΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ

ΑΛΒΑΝΙΑ

Μονάδα Ευρυδικής
Υπουργείο Παιδείας και Αθλητισμού
Rruga e Durrësit, αριθ. 23
1001 Tiranë
Συμβολή της Μονάδας: Egest Gjokuta

ΑΥΣΤΡΙΑ

Eurydice-Informationsstelle
Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Forschung
H ABT. Bildungsstatistik und — παρακολούθηση
Minoritenplatz 5
1010 Wien
Συμβολή της Μονάδας: Alexandra KristinaR-Wojnesitz (εξωτερική εμπειρογνώμονας)

Β'ΕΛΓΙΟ

Unité Eurydice de la Communauté française
Ministère de la Fédération Wallonie-Bruxelles
Διοίκηση Générale de l'Enseignement
Avenue du Port, 16 — Bureau 4P03
1080 Bruxelles
Συμβολή της Μονάδας: κοινή ευθύνη

Eurydice Vlaanderen
Διαμέρισμα Onderwijs en Vorming/
Afdeling Strategische Beleidsondersteuning
Hendrik Consciencegebouw 7C10
Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel
Συμβολή της Μονάδας: κοινή ευθύνη

Eurydice-Informationsstelle der Deutschsprachigen Gemeinschaft
Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft
Fachbereich Ausbildung und Unterrichtsδιοργάνωση
Gospertstraße 1
4700 Eupen
Συμβολή της Μονάδας: κοινή ευθύνη

ΒΟΣΝΙΑ-ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ

Υπουργείο Πολιτικών Υποθέσεων

Τομέας Εκπαίδευσης
Trg BiH 3
71000 Σαράγεβο
Συμβολή της Μονάδας: κοινή ευθύνη

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Μονάδα Ευρυδικής
Κέντρο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού
Μονάδα Έρευνας και Σχεδιασμού της Εκπαίδευσης
15, Graf Ignatiev Str.
1000 Σόφια
Συμβολή της Μονάδας: Marchela Mitova και Nikoleta Hristova

ΚΡΟΑΤΙΑ

Οργανισμός Κινητικότητας και Προγράμματα της ΕΕ
Frankopanska 26
10000 Ζάγκρεμπ
Συμβολή της Μονάδας: Maja Balen Baketa και Ana Dragičević

ΚΥΠΡΟΣ

Μονάδα Ευρυδικής
Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας
Κιμονός και Θουκυδίδου
1434 Λευκωσία
Συμβολή της Μονάδας: Christiana Haperi

οι ειδικοί: Δρ Αγγελική Κωνσταντίνου-Χαραλάμπου (Επιθεωρήτρια Αγγλικής, Τμήμα Δευτεροβάθμιας Γενικής Εκπαίδευσης), Σοφία Ιωάννου Γεωργίου (Υπεύθυνη Εκπαίδευσης, Τμήμα Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας)

ΤΣΕΧΙΑ

Μονάδα Ευρυδικής
Εθνικός Οργανισμός Διεθνούς Εκπαίδευσης και Έρευνας της Τσεχίας
Dpm zahraniční spolupráce
Na Poříčí 1035/4
110 00 Πράγα 1
Συμβολή της Μονάδας: Jana Halamová, Radka Topinková
οι ειδικοί: Eva Tučková, Marie Černíková

ΔΑΝΙΑ

Μονάδα Ευρυδικής
Υπουργείο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Επιστημών

Βασικά δεδομένα σχετικά με τη διδασκαλία γλωσσών στο σχολείο στην Ευρώπη — έκδοση 2023

Δανικός Οργανισμός για την Ανώτατη Εκπαίδευση και τις Επιστήμες

Haraldsgade 53

2100 Κοπεγχάγη Ø

Συμβολή της Μονάδας: Το Υπουργείο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Επιστημών και το Υπουργείο Παιδιών και Παιδείας

Eurydice-Informationsstelle der Länder im Sekretariat der Kultusministerkonferenz

Taubenstraße 10

10117 Βερολίνο

Συμβολή της Μονάδας: Ο Τόμας Έκχαρντ

ΕΣΘΟΝΙΑ

Μονάδα Ευρυδίκης

Υπουργείο Παιδείας και Έρευνας

Munga 18

50088 Ταρτού

Συμβολή της Μονάδας: Inga Kuk, Pille Rõiklik, Υπουργείο Παιδείας και Έρευνας

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

Μονάδα Ευρυδίκης

Εθνικός Φορέας Εκπαίδευσης της Φινλανδίας

T.Ö. 380

00531 Ελσίνκι

Συμβολή της Μονάδας: Οι εκπρόσωποι της Φινλανδικής Εθνικής Μονάδας: Tiina Komppa (ανώτερη ειδική), Janne Loisa (ανώτερος ειδικός), Petra Packalén (Ανώτερος Σύμβουλος, Εκπαίδευση)

Ειδικοί σε θέματα EDUFI: Minna Bálint (Ανώτερη Σύμβουλος, Εκπαίδευση), Kati Costiander, (Ανώτερος Σύμβουλος, Εκπαίδευση), Nina Eskola (διευθύντρια έργου), Anu Halvari (Ανώτερος Σύμβουλος, Εκπαίδευση), Annamari Kajasto, (Ανώτερος Σύμβουλος, Εκπαίδευση), Katri Kuukka (Ανώτερος Σύμβουλος, Εκπαίδευση), Olli Määtä (Ανώτερος Σύμβουλος, Εκπαίδευση), Yvonne Nummela (Ανώτερος Σύμβουλος, Εκπαίδευση), Susanna Rajala (Ανώτερη Σύμβουλος, Εκπαίδευση)

ΓΑΛΛΙΑ

Unité française d'Eurydice

Διεύθυνση Αξιολόγησης, Προγνώσεων και Παρακολούθησης Επιδόσεων (DEPP)

Υπουργείο Παιδείας και Νεολαίας

61-65, rue Dutot

75732 Παρίσι Cedex 15

Συμβολή της Μονάδας: Françoise Parillaud (ειδική), Anne Gaudry-Lachet (Eurydice France)

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Eurydice-Informationsstelle des Bundes

Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt e. V. (DLR)

Οδός Χάινριχ-Κόνεν. 1

53227 Βόννη

ΕΛΛΑΔΑ

Ελληνική Μονάδα Ευρυδίκης

Δ/νση ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ και ΔΙΕΘΝΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Γενική Διεύθυνση Διεθνών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων,

Ελληνική Διασπορά και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

Οδός Ανδρέα Παπανδρέου 37 (Γραφείο 2172)

15180 Αμαρουσίου (Αττική)

Συμβολή της Μονάδας: Γεωργία Φερμέλη (Σύμβουλος Α' Επιστήμης) και Θάλια Χατζηγιαννόγλου (Σύμβουλος Β' Ξένων Γλωσσών), Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Ουγγρική μονάδα Ευρυδίκης

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ αρχή

Μάρος 19-21.

1122 Βουδαπέστη

Συμβολή της Μονάδας: Róza Szabó (εμπειρογνώμονας, εκπαιδευτική αρχή), Sára Hatony (NU)

ICELAND

Μονάδα Ευρυδίκης

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Víkurbær 3

203 Κοπαβογκούρ

Συμβολή της Μονάδας: Hulda Skogland

ΙΡΛΑΝΔΙΑ

Μονάδα Ευρυδίκης

Τμήμα Εκπαίδευσης και Δεξιοτήτων

ΔΙΕΘΝΕΣ ΤΜΗΜΑ

Οδός Μάρλμπορο

Δουβλίνο 1 — DO1 RC96

Συμβολή της Μονάδας: Maria Lorigan και Pádraig MacFhlannchadha

ΙΤΑΛΙΑ

Unità italiana di Eurydice

Istituto Nazionale di Documentazione, Innovazione e Ricerca Educativa (INDIRE)

Agenzia Erasmus+

Μέσω C. Lombroso 6/15

50134 Firenze

Συμβολή της Μονάδας: Simona Baggiani

ΕΙΔΙΚΗ ΕΙΔΙΚΗ: Diana Saccardo (Dirigente tecnica, Ministero dell'Istruzione e del Merito)

ΛΕΤΟΝΙΑ

Μονάδα Ευρυδίκης

Κρατικός Οργανισμός Ανάπτυξης της Εκπαίδευσης

Οδός Βάτσου 1 (5ος όροφος)

1050 Ρίγα

Συμβολή της Μονάδας: Rita Kursite

ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΙΝ

Πληροφορίες για την Ευρυδίκη

Schulamt des Fürstentums Λιχτενστάιν

Austrasse 79

Postfach 684

9490 Βαντούζ

Συμβολή της Μονάδας: Belgin Amann, Μονάδα Eurydice, Γραφείο Εκπαίδευσης Λιχτενστάιν· Barbara Ospelt-Geiger, Expert, Γραφείο Εκπαίδευσης Λιχτενστάιν

ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ

Μονάδα Ευρυδίκης

Εθνικός Οργανισμός Εκπαίδευσης

Οδός Κ. Καλινάουσκο 7

03107 Βίλνιους

Συμβολή της Μονάδας: Eglė Petronienė και Beata Valungevičienė (εξωτερικοί εμπειρογνώμονες)

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Unité nationale d'Eurydice

ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΟ ASBL

EduPôle Walferdange

Bâtiment 03 — étage 01

Ξενοδοχεία κοντά σε: Diekirch

7220 Walferdange

Συμβολή της Μονάδας: Claude Sevenig (Ministère de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse (MENJE) — Service des relations internationales), Nevena Zhelyazkova (MENJE — Service de coordination de la recherche et de l'innovation pédagogiques et de l'offre scolaire et éducative) και Annick Bartocci (MENJE Service de l'encadrement et de l'offre scolaire et éducative) και Annick Bartocci (MENJE Service de l'encadrement et de l'offre scolaire et éducative)

L'enseignement secondaire (ES)

ΜΑΛΤΑ

Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού, Νεολαίας, Έρευνας και Καινοτομίας

Μεγάλη Πολιορκία Δρόμος

Floriana VLT 2000

Συμβολή της Μονάδας: Jeannine Vassallo

ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ

Μονάδα Ευρυδίκης

Vaka Djurovica bb

81000 Ποντγκόριτσα

Συμβολή της Μονάδας: Dina Paljevic από το Εξεταστικό Κέντρο και Fadila Kajevic από το Γραφείο Εκπαιδευτικών Υπηρεσιών

ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ

Ευρυδίκη Νέντερλαντ

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Directie Internationaal Beleid

Rijnstraat 50

2500 BJ Den Haag

Συμβολή της Μονάδας: κοινή ευθύνη

ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Εθνικός Οργανισμός Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Κινητικότητας

Boulevard Kuzman Josifovski Pitu, No 17

1000 Σκόπια

Συμβολή της Μονάδας: κοινή ευθύνη

ΝΟΡΒΗΓΙΑ

Μονάδα Ευρυδίκης

Η Δ/ση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Δεξιότητων

Postboks 1093,

5809 Μπέργκεν

Συμβολή της Μονάδας: κοινή ευθύνη

ΠΟΛΩΝΙΑ

Πολωνική μονάδα Eurydice

Ίδρυμα για την Ανάπτυξη του Εκπαιδευτικού Συστήματος

Aleje Jerozolimskie 142A

02-305 Warszawa

Συμβολή της Μονάδας: Beata Platos-Zielińska· εθνικοί εμπειρογνώμονες: Agata Gajewska-Dyszkiewicz, Katarzyna Paczuska (Ινστιτούτο Εκπαιδευτικών Ερευνών)

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Πορτογαλική μονάδα Eurydice

Γενική Διεύθυνση Στατιστικής Εκπαίδευσης και Επιστημών

O AV. 24 de Julho, 134

1399-054 Λισαβόνα

Συμβολή της Μονάδας: Isabel Almeida και Margarida Leandro, σε συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης· εξωτερικοί εμπειρογνώμονες: Helena Peralta και Joana Viana (Ινστιτούτο Εκπαίδευσης — Πανεπιστήμιο της Λισαβόνας)

ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Μονάδα Ευρυδικής

Εθνικός Οργανισμός Κοινοτικών Προγραμμάτων στον τομέα της Εκπαίδευσης και της Επαγγελματικής Κατάρτισης

Universitatea Politehnică București

Ξενοδοχεία κοντά σε: Biblioteca Centrală

Splaiul Independenței, αριθ. 313

Τομέας 6

060042 București

Συμβολή της Μονάδας: Veronica — Gabriela Chirea, σε συνεργασία με εμπειρογνώμονες: Manuela Delia Anghel (Υπουργείο Παιδείας), Rodica Diana Cherciu (Υπουργείο Παιδείας) και Ciprian Fartușnic (Εθνικό Κέντρο Πολιτικής και Αξιολόγησης στην Εκπαίδευση — Ερευνητική Μονάδα στην Εκπαίδευση)

ΣΕΡΒΙΑ

Μονάδα Eurydice Σερβία

Ίδρυμα Tempus

Zabljacka 12

11000 Βελιγράδι

Συμβολή της Μονάδας: κοινή ευθύνη

ΣΛΟΒΑΚΙΑ

Μονάδα Ευρυδικής

Σλοβακική Ακαδημαϊκή Ένωση για τη Διεθνή Συνεργασία

Krížkova 9

811 04 Μπρατισλάβα

Συμβολή της Μονάδας: Marta Čurajová

ΣΛΟΒΕΝΙΑ

Υπουργείο Παιδείας, Επιστημών και Αθλητισμού

Ministrstvo za izobrazevanje, στον αθλητισμό

Γραφείο Ανάπτυξης και Ποιότητας του Τμήματος Εκπαίδευσης

Ευρυδική Σλοβενία

Masarykova 16

1000 Λιουμπλιάνα

Συμβολή της Μονάδας: Saša Ambrožič Deleja

ΙΣΠΑΝΙΑ

Instituto Nacional de Evaluación Educativa (INEE)

Ministerio de Educación y Formación Profesional

Ξενοδοχεία κοντά σε: Paseo del Prado 28

28014 Μαδρίτη

Συμβολή της Μονάδας: Eva Alcayde García, Juan Mesonero Gómez και Jaime Vaquero Jiménez. Συμβολή των αυτόνομων κοινοτήτων/πόλεων: Manuel Sáez Fernández (Ανδαλουσία)· José Calvo Dombón και Óscar Sánchez Estella (Αραγονία)· Carlos Duque Gómez (Κανάριες)· María Pilar Martín García και Clara Sancho Ramos (Castilla y León)· María Isabel Rodríguez Martín (Καστίλια-Λα Μάντσα)· Montserrat Montagut Montagut (Cataluña)· Roberto Romero Navarro (Comunidad Valenciana)· María Guadalupe Donoso Morcillo και Myriam García Sánchez (Extremadura)· Iván Mira Fernández (Γαλικία)· David Cervera Olivares και Gretchen Dobrott Bernard (C. de Madrid)· Cristina Landa Gil (C.F. de Navarra)· Maite Ruiz López (País Vasco)· Antonio Coronil Rodríguez (Θέουτα).

ΣΟΥΗΔΙΑ

Μονάδα Ευρυδικής

Universitets- och högskolerådet/

Σουηδικό Συμβούλιο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Θέση 4030

171 04 Σόλνα

Συμβολή της Μονάδας: κοινή ευθύνη

ΕΛΒΕΤΙΑ

Μονάδα Ευρυδικής

Ελβετική Διάσκεψη των Υπουργών Παιδείας των Καντονιών (EDK)

Speichergasse 6

3001 Βέρνη

Συμβολή της Μονάδας: Αλεξάντερ Γκέρλινγκς

TÜRKİYE

Μονάδα Ευρυδικής

MEB, Strateji Geliştirme Başkanlığı (SGB)

Eurydice Türkiye Birimi, Merkez Bina 4. Σχετικά με την Κατ

B-Blok Bakanlıklar

06648 Άγκυρα

Συμβολή της Μονάδας: Osman Yıldırım Uğur· ΕΙΔΙΚΗ ΕΙΔΙΚΗ: Καθηγήτριας Dr Cem Balcıkanlı

Επικοινωνία με την ΕΕ

ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΩΣ

Σε όλη την Ευρώπη υπάρχουν εκατοντάδες τοπικά κέντρα πληροφόρησης της ΕΕ.

Μπορείτε να βρείτε τη διεύθυνση του πλησιέστερου κέντρου στη διεύθυνση: [πρότυπο:Κατηγορία](#)

ΣΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ Ή ΜΕΣΩ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ

Η Europe Direct είναι μια υπηρεσία που απαντά στις ερωτήσεις σας σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μπορείτε να επικοινωνήσετε με αυτήν την υπηρεσία: --- με δωρεάν τηλέφωνο: 00 800 6 7 8 9 10 11 (ορισμένοι φορείς εκμετάλλευσης μπορούν να χρεώνουν για τις εν λόγω κλήσεις),

— στον ακόλουθο τυποποιημένο αριθμό: + 32 22999696, ή

— με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μέσω: [πρότυπο:Κατηγορία](#)

Εύρεση πληροφοριών σχετικά με την ΕΕ

ΣΕ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΥΝΔΕΣΗ

Πληροφορίες σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης διατίθενται στον δικτυακό τόπο Europa: europa.eu

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Μπορείτε να κατεβάσετε ή να παραγγείλετε εκδόσεις της ΕΕ σε τιμές από το EU Bookshop στη διεύθυνση: [κατηγορία:Εκδόσεις/εκδόσεις](#)

Μπορείτε να λάβετε πολλαπλά αντίγραφα δωρεάν δημοσιεύσεων επικοινωνώντας με το Europe Direct ή το τοπικό κέντρο πληροφοριών σας

(βλ. https://europa.eu/european-union/contact_en).

ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΈΓΓΡΑΦΑ

Για πρόσβαση σε νομικές πληροφορίες από την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του συνόλου του δικαίου της ΕΕ από το 1951 σε όλες τις επίσημες γλώσσες, μεταβείτε στο EUR-Lex στη διεύθυνση: [πρότυπο:Κατηγορία](#)

ΑΝΟΙΚΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ

Η πύλη ανοικτών δεδομένων της ΕΕ (<https://data.europa.eu/en>) παρέχει πρόσβαση σε σύνολα δεδομένων από την ΕΕ. Τα δεδομένα μπορούν να τηλεφορτωθούν και να επαναχρησιμοποιηθούν δωρεάν, τόσο για εμπορικούς όσο και για μη εμπορικούς σκοπούς.

Βασικά δεδομένα σχετικά με τη διδασκαλία γλωσσών στο σχολείο στην Ευρώπη — έκδοση 2023

Έκθεση Eurydice

Η έκδοση του 2023 των βασικών δεδομένων σχετικά με τη διδασκαλία γλωσσών στο σχολείο στην Ευρώπη απεικονίζει τις κύριες εκπαιδευτικές πολιτικές που σχετίζονται με τη διδασκαλία γλωσσών στα σχολεία σε 39 ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα. Απαντά σε ερωτήσεις σχετικά με τον αριθμό και το φάσμα των ξένων γλωσσών που σπουδάζουν οι μαθητές, τον χρόνο διδασκαλίας που αφιερώνεται στη διδασκαλία ξένων γλωσσών, τη γλωσσική υποστήριξη που παρέχεται στους νεοαφιχθέντες μετανάστες φοιτητές, τη διακρατική κινητικότητα των καθηγητών ξένων γλωσσών καθώς και πολλά άλλα θέματα.

Η έκθεση περιέχει 51 δείκτες που διοργανώνονται σε πέντε διαφορετικά κεφάλαια: Πλαίσιο, Οργάνωση, Συμμετοχή, Εκπαιδευτικοί και Διαδικασίες Διδασκαλίας. Για τη δημιουργία των δεικτών χρησιμοποιήθηκαν διάφορες πηγές, μεταξύ των οποίων το δίκτυο Eurydice, η Eurostat και οι διεθνείς έρευνες PISA και TALIS του ΟΟΣΑ. Τα στοιχεία της Ευρυδίκης καλύπτουν όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και την Αλβανία, τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, την Ελβετία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, το Μαυροβούνιο, τη Βόρεια Μακεδονία, τη Νορβηγία, τη Σερβία και την Τουρκία.

Το έργο του δικτύου Eurydice είναι να κατανοήσει και να εξηγήσει πώς οργανώνονται τα διάφορα εκπαιδευτικά συστήματα της Ευρώπης και πώς λειτουργούν. Το δίκτυο παρέχει περιγραφές των εθνικών εκπαιδευτικών συστημάτων, συγκριτικές μελέτες αφιερωμένες σε συγκεκριμένα θέματα, δείκτες και στατιστικές. Όλες οι εκδόσεις Eurydice διατίθενται δωρεάν στην ιστοσελίδα της Eurydice ή σε έντυπη μορφή κατόπιν αιτήματος. Μέσω του έργου της, η Eurydice στοχεύει στην προώθηση της κατανόησης, της συνεργασίας, της εμπιστοσύνης και της κινητικότητας σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Το δίκτυο αποτελείται από εθνικές μονάδες που βρίσκονται σε ευρωπαϊκές χώρες και συντονίζεται από τον Ευρωπαϊκό Εκτελεστικό Οργανισμό Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA).

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Ευρυδική, βλ.: <https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/>



ISBN 978-92-9488-107-6

doi:10.2797/529032